

Czech Preklad KMS Nova smlouva

Czech KMS New Testament

Language:
Country:
Publisher:
Copyright: © 1994 Křestanska misijni společnost
Last Updated: 2023-10-20
ID: 80bdba1f-209a-445e-9ee7-992ff316868a
ISO: ces
ISBN:

Matouš	4
Marek	22
Lukáš	33
Jan	52
Skutky apoštolské	66
Římanům	85
1.list Korintským	93
2.list Korintským	101
Galatským	106
Efezským	109
Filipským	112
Koloským	114
1.list Tesalonickým	116
2.list Tesalonickým	118
1.list Timoteovi	119
2.list Timoteovi	122
Titovi	124
Filemonovi	125
Židům	126
List Jakubův	132
1.list Petřův	134
2.list Petřův	137
1.list Janův	139
2.list Janův	141
3.list Janův	142
List Judův	143
Zjevení Janovo	144

Matouš

1 Kniha původu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. ² Abraham zplodil Izáka, Izák zplodil Jákoba, Jákob zplodil Judu a jeho bratry, ³ Juda zplodil Farese a Záru z Támara, Fares zplodil Chesróma, Chesróm zplodil Arama. ⁴ Aram zplodil Amínadaba, Amínadab zplodil Naasona, Naason zplodil Salmóna, ⁵ Salmón zplodil Boaze z Rachaby, Boaz zplodil Obéda z Rút, Obéd zplodil Isaje, ⁶ Isaj zplodil Davida krále. Král David zplodil Šalomouna ze ženy Uriášovy, ⁷ Šalomoun zplodil Roboáma, Roboám zplodil Abiu, Abia zplodil Asafa, ⁸ Asaf zplodil Jóšafata, Jóšafat zplodil Jórama, Jóram zplodil Uziáše, ⁹ Uziáš zplodil Jótama, Jótam zplodil Achaza, Achaz zplodil Ezechiáše, ¹⁰ Ezechiáš zplodil Manasese, Manases zplodil Amose, Amos zplodil Joziáše, ¹¹ Joziáš zplodil Jechoniáše a jeho bratry za babylónského zajetí. ¹² Po babylónském zajetí Jechoniáš zplodil Salathiela, Salathiel zplodil Zorobabela, ¹³ Zorobabel zplodil Abiuda, Abiud zplodil Eljakima, Eljakim zplodil Azóra. ¹⁴ Azór zplodil Sádoka, Sádok zplodil Achima, Achim zplodil Eliuda, ¹⁵ Eliud zplodil Eleazara, Eleazar zplodil Mattana, Mattan zplodil Jákoba. ¹⁶ Jákob zplodil Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš řečený Kristus. ¹⁷ Všech pokolení od Abrahama do Davida bylo tedy čtrnáct, od Davida po babylónské zajetí čtrnáct a od babylónského zajetí do Krista čtrnáct. ¹⁸ S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Marie byla zasnoubena Josefovi. Dříve než se sešli, zjistilo se, že je těhotná z Ducha Svatého. ¹⁹ Její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vystavit hanbě; rozhodl se propustit ji potají. ²⁰ Když to rozvážil, hle, Pánův anděl se mu ukázal ve snu a řekl: "Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou ženu; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha Svatého. ²¹ Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš, neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů." ²² To všechno se událo, aby se naplnilo, co bylo řečeno od Pána skrze proroka: ²³ 'Hle, ta panna otěhotní a porodí syna a dají mu jméno Immanuel', což v překladu znamená: 'Bůh s námi.' ²⁴ Když se Josef probudil ze spánku, učinil, jak mu nařídil Pánův anděl, a přijal svou ženu. ²⁵ Ale nepoznal ji, dokud neporodila syna [svého prvorozeného]. A dal mu jméno Ježíš.

2 Když se Ježíš narodil v judském Betlémě za dnů krále Heroda, hle, mágové od východu dorazili do Jeruzaléma ² a říkali: "Kde je ten narozený král Židů? Spatřili jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit." ³ Když to uslyšel král Herodes, znepokojil se a s ním celý Jeruzalém. ⁴ Shromáždil všechny přední

kněze a učitele Písma z lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. ⁵ Oni mu řekli: "V judském Betlémě; neboť tak je napsáno skrze proroka: ⁶ 'A ty, Betlémě' v zemi Judově, vůbec nejsi 'nejmenší mezi vládci Judy, neboť z tebe vyjde vůdce, který bude pást můj lid, Izrael.'" ⁷ Tehdy Herodes tajně zavolal mágy a podrobně se jich vyptal na čas, kdy se hvězda ukazovala, ⁸ poslal je do Betléma a řekl: "Jděte a pečlivě se vyptejte na to dítě; a jakmile je naleznete, oznamte mi to, abych se mu i já přišel poklonit." ⁹ Vyslechli krále a vyšli. A hle, hvězda, kterou spatřili na východě, šla před nimi, až přišla k tomu místu, kde bylo to dítě, a zůstala nad ním stát. ¹⁰ Když spatřili hvězdu, nesmírně se zaradovali.

¹¹ Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou. Padli na zem, poklonili se mu, otevřeli své pokladnice a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. ¹² A když ve snu dostali pokyn, aby se nevraceli k Herodovi, vrátili se jinou cestou do své země. ¹³ Když odešli, hle, Pánův anděl se ukázal ve snu Josefovi a řekl: "Vstaň, vezmi dítě a jeho matku, uteč do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu, protože Herodes bude dítě hledat, aby je zahubil." ¹⁴ On tedy vstal, vzal v noci dítě a jeho matku a odešel do Egypta. ¹⁵ A byl tam až do Herodovy smrti, aby se naplnilo, co bylo řečeno od Pána skrze proroka: 'Z Egypta jsem povolal svého syna.' ¹⁶ Když Herodes uviděl, že byl mágy oklamán, velice se rozlítil a nechal povraždit všechny chlapce v Betlémě i v celém jeho okolí od dvouletých níže, podle času, který vyzvěděl od mágů. ¹⁷ Tehdy se naplnilo, co bylo řečeno skrze proroka Jeremiáše: ¹⁸ 'Hlas v Ráma byl slyšen, pláč a veliký nářek; Ráchel oplakává své děti a nechce se dát utěšit, protože jich není.' ¹⁹ Když Herodes zemřel, hle, Pánův anděl se ukázal ve snu Josefovi v Egyptě ²⁰ a řekl: "Vstaň, vezmi dítě a jeho matku a jdi do země izraelské, neboť již zemřeli ti, kteří ukládali dítěti o život."

²¹ On tedy vstal, vzal dítě a jeho matku a vešel do izraelské země. ²² Když však uslyšel, že v Judeji kraluje místo svého otce Heroda Archelaos, bál se tam odejít. Na pokyn ve snu odešel do končin galilejských. ²³ I přišel a usadil se ve městě zvaném Nazaret, aby se naplnilo, co bylo řečeno skrze proroky: 'Bude nazýván Nazaretský.'

3 V oněch dnech přichází Jan Křtitel, hlásající v judské pustině: ² "Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království Nebes." ³ To je ten, o němž bylo řečeno skrze proroka Izaiáše: 'Hlas volajícího v pustině: Připravte Pánovu cestu, vyrovnávejte jeho stezky!' ⁴ Sám Jan pak měl na sobě oděv z velbloudí srsti a kožený pás kolem

boků a jeho potravou byly kobylinky a med divokých včel. ⁵ Tehdy vycházel k němu Jeruzalém a celá Judea i celé okolí Jordánu ⁶ a dávali se od něho křtít v řece Jordánu, vyznávající své hříchy. ⁷ Když však uviděl mnohé z farizeů a saduceů, jak přicházejí ke křtu, řekl jim: "Plemeno zmijí! Kdo vám ukázal, jak utéci před nadcházejícím hněvem? ⁸ Vydejte tedy ovoce svědčící o pokání. ⁹ A nedomnívejte se, že si můžete říkat: 'Náš otec je Abraham.' Neboť vám pravím, že Bůh může Abrahamovi vzbudit děti z těchto kamenů. ¹⁰ Sekera je již přiložena ke kořeni stromů; každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně. ¹¹ Já vás křtím ve vodě k pokání; ale ten, který přichází za mnou, je silnější než já; jemu nejsem hoden ani nosit sandály. On vás bude křtít v Duchu Svatém a v ohni. ¹² V jeho ruce je lopata; pročistí svůj mlat a shromáždí svou pšenici do sýpky, ale plevy bude pálit neuhasitelným ohněm." ¹³ Tehdy přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby byl od něho pokřtěn. ¹⁴ Ale Jan mu velmi bránil a říkal: "Já potřebuji být pokřtěn od tebe, a ty přicházíš ke mně?" ¹⁵ Ježíš mu odpověděl: "Nech to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechnu spravedlnost." On ho tedy nechal. ¹⁶ Když byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody. A hle, otevřela se mu nebesa a spatřil Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něj. ¹⁷ A hle, ozval se hlas z nebes, který říkal: "Toto je můj Syn, Milovaný, v němž jsem našel zalíbení."

4 Tehdy byl Ježíš Duchem vyveden do pustiny, aby byl pokoušen od Dávla. ² A když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl. ³ Tu přistoupil Pokušitel a řekl mu: "Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby." ⁴ On však na to řekl: "Je napsáno: 'Člověk nebude živ jen chlebem, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.'" ⁵ Potom ho Dábel vzal do svatého města, postavil ho na okraj střechy chrámu ⁶ a řekl mu: "Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je napsáno: 'Svým andělům přikáže o tobě, a na rukou tě ponесou, abys snad nenarazil nohou na kámen.'" ⁷ Ježíš mu řekl: "Je také napsáno: 'Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.'" ⁸ Pak ho Dábel vzal na velmi vysokou horu a ukázal mu všechna království světa a jejich slávu. ⁹ A řekl mu: "Toto všechno ti dám, jestliže padneš na zem a pokloníš se mi." ¹⁰ Tu mu Ježíš řekl: "Odejdi, Satane. Vždyť je napsáno: 'Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.'" ¹¹ V té chvíli ho Dábel opustil. A hle, andělé přišli a sloužili mu. ¹² Když uslyšel, že Jan byl uvězněn, odebral se do Galileje. ¹³ Opustil Nazaret, přišel a usadil se v Kafarnaum, které je u moře, v oblastech Zabulon a Neftalí, ¹⁴ aby se naplnilo, co bylo řečeno skrze proroka Izaiáše: ¹⁵ 'Země Zabulon a země Neftalí, cestou u moře, za Jordánem - Galilea pohanů; ¹⁶ lid sedící v temnotě uviděl velké světlo, těm, kteří seděli v krajině a stínu smrti, vzešlo světlo.' ¹⁷ Od té chvíle začal Ježíš hlásat a říkat: "Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království Nebes." ¹⁸ Když

procházel podél Galilejského moře, spatřil dva bratry, Šimona zvaného Petr a jeho bratra Ondřeje, jak vrhají kruhovou síť do moře; byli totiž rybáři. ¹⁹ Řekl jim: "Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí." ²⁰ Oni ihned opustili síť a následovali ho. ²¹ A když odtamtud poodešel, uviděl jiné dva bratry, Jakuba, syna Zebedeova, a jeho bratra Jana, jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují své síť. I povolal je. ²² Oni ihned opustili loď i svého otce a následovali ho. ²³ A obcházel celou Galileu, učil v jejich synagógách, hlásal evangelium království a uzdravoval každou nemoc a každou slabost v lidu. ²⁴ Pověst o něm se roznesla po celé Sýrii. Přinášeli k němu všechny nemocné, kteří byli sužováni rozličnými nemocemi a mukami, démonizované, němšičné i ochrnuté, a uzdravil je. ²⁵ Šly za ním veliké zástupy z Galileje, Dekapole, Jeruzaléma, Judska i Zajordánska.

5 Když spatřil zástupy, vystoupil na horu. A když se posadil, přišli k němu jeho učedníci. ² Otevřel ústa a učil je: ³ "Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich je království Nebes. ⁴ Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. ⁵ Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. ⁶ Blahoslavení ti, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. ⁷ Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. ⁸ Blahoslavení čistého srdce, neboť oni uvidí Boha. ⁹ Blahoslavení ti, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni Božími syny. ¹⁰ Blahoslavení ti, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království Nebes. ¹¹ Blahoslavení jste, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně. ¹² Radujte se a jásejte, neboť hojná je vaše odplata v nebesích; vždyť tak pronásledovali proroky, kteří byli před vámi." ¹³ "Vy jste sůl země. Jestliže sůl ztratí chuť, čím bude osolena? Nehodí se již k ničemu, než aby byla vyhozena ven a lidé po ní šlapali. ¹⁴ Vy jste světlo světa. Nemůže být ukryto město ležící na hoře. ¹⁵ A když rozsvítí lampu, nekladou ji pod nádobu, ale na stojan; a svítí všem, kteří jsou v domě. ¹⁶ Tak ať září vaše světlo před lidmi, aby uviděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci, který je v nebesích." ¹⁷ "Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. ¹⁸ Neboť amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jedině nejmenší písmenko ani jedna čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. ¹⁹ Kdo by tedy zrušil jedině z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude nazván nejmenším v království Nebes. Kdo by je však činil a učil, ten bude nazván velkým v království Nebes. ²⁰ Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho převyšovat spravedlnost učitelů Písma a farizeů, jistě nevejdete do království Nebes." ²¹ "Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nebudeš vraždit.' Kdo by zavraždil, propadne soudu. ²² Já vám však pravím, že každý, kdo se hněvá na svého bratra bez příčiny, propadne soudu. Kdo by řekl svému bratru: 'Hlupáku', pro-

padne veleradě. Kdo by řekl: 'Blázne', propadne ohnivě Gehenně. ²³ Jestliže tedy přinášíš svůj dar na oltář a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, ²⁴ zanech tam před oltářem svůj dar a odejdi; nejprve se usmiř se svým bratrem, a pak přijď a obětuj svůj dar. ²⁵ Dohodni se rychle se svým odpůrcem, dokud jsi s ním na cestě, aby tě snad odpůrce nevydal soudci a soudce biřici, a abys nebyl uvržen do vězení. ²⁶ Amen, pravím tobě: Jistě odtamtud nevyjdeš, dokud nezaplátíš poslední halěř." ²⁷ "Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Nezcizoložíš.' ²⁸ Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu tak, aby po ní zatoužil, již s ní zcizoložil ve svém srdci. ²⁹ Jestliže tě tvé pravé oko svádí, vyjmi je a odhod od sebe, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo vrženo do Gehenny. ³⁰ A jestliže tě tvá pravá ruka svádí, utni ji a odhod od sebe, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo odešlo do Gehenny." ³¹ "Také bylo řečeno: 'Kdo propustí svou ženu, ať jí dá rozlukový list.' ³² Ale já vám pravím, že každý, kdo propouští svou ženu, kromě případu smilstva, uvádí ji do cizoložství, a kdo by se s propuštěnou oženil, cizoloží." ³³ "Dále jste slyšeli, že bylo řečeno předkům: 'Nebudeš křivě přísahat, ale splníš Pánu své přísahy.' ³⁴ Já však vám pravím, abyste nepřísahali vůbec; ani při nebi, protože je to trůn Boží, ³⁵ ani při zemi, protože je to podnož jeho nohou; ani při Jeruzalému, protože je to město velikého Krále; ³⁶ ani při své hlavě nevyslovuj přísahu, protože ani jediný vlas nemůžeš učinit bílým nebo černým. ³⁷ Ať je tedy vaše slovo 'ano, ano' - 'ne, ne'; co je nad to, je ze Zlého." ³⁸ "Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Oko za oko a zub za zub.' ³⁹ Já však vám pravím, abyste neodporovali zlému člověku, ale kdokoli tě bije do tvé pravé tváře, otoč k němu i tu druhou. ⁴⁰ A kdo se chce s tebou soudit a vzít ti košili, tomu nech i plášť. ⁴¹ A kdokoli tě bude nutit k službě na jednu míli, jdi s ním dvě. ⁴² Tomu, kdo tě žádá, dej, a od toho, kdo si chce od tebe vypůjčit, se neodvrať." ⁴³ "Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Budeš milovat svého bližního' a nenávidět svého nepřítele. ⁴⁴ Já však vám pravím: Milujte své nepřátele, žehnejte těm, kdo vás proklínají, dobře činite těm, kdo vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás urážejí a pronásledují, ⁴⁵ abyste byli syny svého Otce, který je v nebesích; neboť on nechává své slunce vycházet nad zlými i dobrými a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. ⁴⁶ Jestliže si zamilujete ty, kteří vás milují, jakou máte odměnu? Což i výběrčí daní nečiní totéž? ⁴⁷ A pozdravíte-li jen své bratry, co činíte navíc? Nečiní totéž i pohané? ⁴⁸ Budte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec."

6 "Dávejte si pozor, abyste nečinili svou spravedlnost před lidmi, jim na odiv; jinak nemáte odměnu u svého Otce, který je v nebesích." ² "Když tedy dáváš almužnu, nevytrubuj před sebou, jako to činí pokrytci v synagógách a na ulicích, aby byli pochváleni od lidí. Amen, pravím vám: Mají už svou odměnu. ³ Ale

když ty dáváš almužnu, ať nepozná tvá levice, co činí tvá pravice, ⁴ aby tvá almužna zůstala skrytá. A tvůj Otec, který vidí v skrytu, ti odplatí [zjevně]." ⁵ "A když se modlíte, nebudte jako pokrytci; neboť ti se rádi modlí, když stojí v synagógách a na rozích širokých ulic, aby je viděli lidé. Amen, pravím vám: Mají už svou odměnu. ⁶ Když ty se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a pomodli se k svému Otci, který je v skrytu, a tvůj Otec, který vidí v skrytu, ti odplatí [zjevně]. ⁷ Když se modlíte, neopakujte naprázdno slova jako pohané, neboť ti se domnívají, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. ⁸ Nebudte proto jako oni; vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než jej poprosíte. ⁹ Vy se modlete takto: Otče náš, který jsi v nebesích, buď posvěceno tvé jméno. ¹⁰ Přijď tvé království. Staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi. ¹¹ Náš denní chléb dej nám dnes. ¹² A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám. ¹³ A neuved nás do pokušení, ale vysvobod nás od toho Zlého 'neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen. ¹⁴ Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec; ¹⁵ jestliže však neodpustíte lidem jejich přestoupení, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení." ¹⁶ "Když se postíte, nebývejte zasmušilí jako pokrytci; ti totiž znetvořují svou tvář, aby lidem ukázali, že se postí. Amen, pravím vám: Mají už svou odměnu. ¹⁷ Ale ty, když se postíš, potří svou hlavu olejem a svou tvář umyj, ¹⁸ abys neukázal lidem, že se postíš, ale svému Otci, který je v skrytu; a tvůj Otec, který vidí v skrytu, ti odplatí." ¹⁹ "Neshromažďujte si poklady na zemi, kde ničí mol a rez a kde se zloději prokopávají a kradou. ²⁰ Shromažďujte si poklady v nebi, kde je neničí mol ani rez a kde se zloději neprokopávají ani nekradou. ²¹ Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce." ²² "Lampou těla je oko. Je-li tvé oko čisté, celé tvé tělo bude plné světla. ²³ Ale je-li tvé oko špatné, celé tvé tělo bude tmavé. Je-li tedy i světlo v tobě tmou, jak velká je pak temnota!" ²⁴ "Nikdo nemůže sloužit jako otrok dvěma pánům; buď bude totiž jednoho nenávidět a druhého milovat, nebo se k jednomu upne a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu." ²⁵ "Proto vám pravím: Nemějte úzkost o svůj život, co budete jíst a co budete pít, ani o své tělo, co si obléknete. Není život víc než pokrm a tělo víc než oděv? ²⁶ Pohleďte na nebeské ptáky: nesejí, nežnou ani neshromažďují do stodol, a váš nebeský Otec je živí. Což vy nejste o mnoho cennější než oni? ²⁷ Kdo z vás dokáže úzkostlivou péčí přidat k délce svého života jediný den? ²⁸ A proč si děláte starosti o oděv? Podívejte se pozorně na polní lilie, jak rostou: nenamáhají se ani nepředou; ²⁹ pravím vám, že ani Šalomoun v celé své slávě nebyl oděn jako jedna z nich. ³⁰ Jestliže tedy Bůh tak obléká polní travu, která dnes je a zítra se hodí do pece, nebude tím spíše oblékat vás, malověrní? ³¹ Nechte se tedy znepokojit a neříkejte: 'Co budeme jíst?' nebo: 'Co budeme pít?' nebo: 'Co si oblečeme?' ³² Ne-

boť o to všechno horlivě usilují pohané. Vždyť váš nebeský Otec ví, že to všechno potřebujete. ³³ Hleďte však nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno. ³⁴ Nedělejte si tedy starost kvůli zítřku, neboť zítřek bude mít své vlastní úzkosti. Každý den má dost vlastního trápení."

7 "Nesudte, abyste nebyli souzeni. ² Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou vám bude naměřeno. ³ Proč tedy hledíš na třísku v oku svého bratra, ale trámu ve vlastním oku nevěnuješ pozornost? ⁴ Anebo jak můžeš říkat svému bratru: 'Dovol, ať vytáhnu třísku z tvého oka', a hle, ve tvém oku je trám? ⁵ Pokrytče, nejprve vytáhni trám ze svého oka, a potom jasně uvidíš, jak vytáhnout třísku z oka svého bratra. ⁶ Nedávejte psům, co je svaté, a neházejte své perly před svině, aby je snad nohama nepošlapaly, neotočily se a neroztrhaly vás." ⁷ "Žádejte, a bude vám dáno; hleďte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. ⁸ Neboť každý, kdo žádá, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. ⁹ Kdo z vás je takový člověk, který podá svému synu kámen, když on ho požádá o chléb? ¹⁰ Nebo mu podá hada, když ho požádá o rybu? ¹¹ Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec, který je v nebesích, dá dobré věci těm, kteří ho žádají! ¹² Všechno, co byste chtěli, aby lidé činili vám, čiňte i vy jim; neboť to je Zákon a Proroci." ¹³ "Vejděte těsnou branou, protože široká je brána a prostorná cesta, která vede do záhuby; a mnoho je těch, kteří jí vcházejí. ¹⁴ Jak těsná je brána a zúžená cesta, která vede do života, a málo je těch, kdo ji nalézají!" ¹⁵ "Mějte se na pozoru před falešnými proroky, kteří k vám přicházejí v ovčím rouchu, ale uvnitř jsou draví vlci. ¹⁶ Po jejich ovoci je poznáte. Což se sbírají z trní hrozny nebo z bodláčků fíky? ¹⁷ Tak každý dobrý strom nese krásné ovoce, ale prohnílý strom nese špatné ovoce. ¹⁸ Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce ani prohnílý strom nést krásné ovoce. ¹⁹ Každý strom, který nenese krásné ovoce, bývá vyřazen a hozen do ohně. ²⁰ A tak je poznáte po jejich ovoci." ²¹ "Ne každý, kdo mi říká: 'Pane, Pane', vejde do království Nebes, ale ten, kdo činí vůli mého Otce, který je v nebesích. ²² Mnozí mi řeknou v onen den: 'Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevyháněli demony a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?' ²³ A tehdy jim vyznám: 'Nikdy jsem vás neznal. Odejděte ode mne, pachatelé nepravosti.'" ²⁴ "Každý tedy, kdo slyší tato má slova a činí je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále. ²⁵ A spadl déšť, přišly proudy vod, zaduly větry a obořily se na onen dům; ale nepadl, neboť byl založen na skále. ²⁶ A každý, kdo slyší tato má slova a nečiní je, bude podoben pošetilému muži, který postavil svůj dům na písku. ²⁷ A spadl déšť, přišly proudy vod, zaduly větry a udeřily na onen dům; padl a jeho pád byl veliký." ²⁸ A stalo se, když Ježíš dokončil tato slova, že zástupy

byly ohromeny jeho učením, ²⁹ neboť je učil jako ten, kdo má pravomoc, a ne jako jejich učitelé Písma.

8 Když sestoupil z hory, vydaly se za ním velké zástupy. ² A hle, přišel malomocný, klaněl se mu a říkal: "Pane, kdybys chtěl, jsi mocen mne očistit." ³ On vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: "Chci, buď očištěn." A hned byl očištěn od svého malomocenství. ⁴ Ježíš mu řekl: "Hleď, abys o tom nikomu neřekl. Ale jdi, ukaž se knězi a obětuj dar, který Mojžíš přikázal, jim na svědectví." ⁵ Když vešel do Kafarnaum, přistoupil k němu nějaký setník ⁶ s prosbou: "Pane, můj sluha leží doma ochrnutý a hrozně trpí." ⁷ Ježíš mu řekl: "Já přijdu a uzdravím ho." ⁸ Setník však odpověděl: "Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu; ale řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven. ⁹ Vždyť i já jsem člověk postavený pod pravomocí a mám pod sebou vojáky; a řeknu-li tomuto: 'Jdi', on jde; řeknu-li jinému: 'Přijď', on přichází; a řeknu-li svému otroku: 'Udělej toto', on to dělá." ¹⁰ Když to Ježíš uslyšel, podivil se a řekl těm, kteří ho následovali: "Amen, pravím vám, takovou víru jsem nenašel u nikoho v Izraeli. ¹¹ Pravím vám, že mnozí přijdou od východu a západu a budou stolovat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v království Nebes; ¹² avšak synové království budou vyvrženi do nejzazší temnoty; tam bude pláč a skřípění zubů." ¹³ I řekl Ježíš setníkovi: "Jdi, a jak jsi uvěřil, tak se ti staň." A v tu hodinu byl jeho sluha uzdraven. ¹⁴ Když Ježíš přišel do Petrova domu, uviděl, že jeho tchyně leží a má horečku. ¹⁵ Dotkl se její ruky a horečka ji opustila; i vstala a posluhovala mu. ¹⁶ Když nastal večer, přinesli k němu mnoho démonizovaných; i vyhnal duchy slovem a všechny nemocné uzdravil, ¹⁷ aby se naplnilo, co bylo řečeno skrze proroka Izaiáše: 'On sám naše slabosti vzal a nemoci nesl.' ¹⁸ Když Ježíš uviděl kolem sebe velké zástupy, rozkázal přeplavit se na druhou stranu. ¹⁹ Tu přišel jeden učitel Písma a řekl mu: "Učiteli, budu tě následovat, kamkoli půjdeš." ²⁰ A Ježíš mu řekl: "Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil." ²¹ Jiný z jeho učedníků mu řekl: "Pane, dovol mi nejprve odejít a pohřbít svého otce." ²² Ježíš mu však řekl: "Pojď za mnou a nech mrtvé, ať pohřbí své mrtvé." ²³ Pak nastoupil do lodí a jeho učedníci ho následovali. ²⁴ A hle, strhla se veliká bouře na moři, takže vlny přikrývaly loď; on však spal. ²⁵ I přišli [jeho učedníci], vzbudili ho a řekli: "Pane, zachraň nás, hyneme!" ²⁶ Řekl jim: "Proč jste ustrašení, vy malověrní?" Pak vstal, pohrozil větrům i moři; a nastalo veliké utišení. ²⁷ Lidé se podivili a říkali: "Kdo to asi je, že ho i větry a moře poslouchají?" ²⁸ A když se dostal na druhou stranu do krajiny Gadarenských, setkali se s ním dva démonizovaní, kteří vyšli z hrobů. Byli velmi nebezpeční, takže nikdo nemohl tou cestou projít. ²⁹ A hle, zakřičeli: "Co je ti do nás, Synu Boží? Přišel jsi sem, abys nás vydal mukám před ustanoveným časem?" ³⁰ Daleko od nich se páslo stádo mnoha vepřů. ³¹ Démoni ho prosili: "Jestliže nás vyháníš, pošli nás do toho

stáda vepřů.“³² Řekl jim: “Jděte!” Oni vyšli a odešli do vepřů; a hle, celé stádo se zřítlo po svahu do moře a zahynulo ve vodách.³³ Pasáci utekli a odebrali se do města, kde vyprávěli všechno, i to o těch demonizovaných.³⁴ A hle, celé město vyšlo naproti Ježíšovi; a když ho spatřili, poprosili ho, aby odešel z jejich končin.

9 Ježíš vstoupil na loď, přeplaval se a přišel do svého města.² A hle, přinášeli mu ochrnutého, položeného na lůžku. Když Ježíš uviděl jejich víru, řekl ochrnutému: “Buď dobré mysli, synu, odpouštějí se ti hříchy.”

³ A hle, někteří z učitelů Písma si řekli: “Ten člověk se rouhá!”⁴ Ježíš uviděl jejich myšlenky a řekl: “Proč smýšlíte zle ve svých srdcích? ⁵ Vždyť co je snadnější, říci: ‘Odpouštějí se ti hříchy’, nebo říci: ‘Vstaň a chod’?”

⁶ Abyste však věděli, že Syn člověka má pravomoc odpouštět na zemi hříchy...“ Tu řekne ochrnutému:

“Vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů.”⁷ A on vstal a odešel domů.

⁸ Když to uviděly zástupy, zmocnil se jich strach a vzdaly chválu Bohu, který dal lidem takovou pravomoc.⁹ A když Ježíš odtamtud odcházel, uviděl v celnici sedět člověka jménem Matouš a řekl mu: “Následuj mne!” Matouš vstal a následoval ho.¹⁰ A stalo se, když byl Ježíš u stolu v domě, hle, přišlo mnoho celníků a hříšníků, aby stolovali s ním a s jeho učedníky.

¹¹ Když to uviděli farizeové, říkali jeho učedníkům: “Proč váš Učitel jí s celníky a hříšníky?”¹² On to uslyšel a řekl: “Lékaře nepotřebují silní, nýbrž ti, kteří se mají zle.¹³ Jděte a naučte se, co znamená: ‘Milosrdenství chci, a ne obět.’ Neboť jsem nepřišel povolát spravedlivé, ale hříšníky.”¹⁴ Tehdy k němu přišli Janovi učedníci a řekli: “Jak to, že když se my a farizeové hodně postíme, tvoji učedníci se nepostí?”¹⁵ Ježíš jim řekl: “Mohou ženichovi přátelé truchlit, dokud je ženich s nimi? Přijdou však dny, kdy bude ženich od nich odňat, a pak se budou postit.¹⁶ Nikdo nedává záplatu z neseprané látky na starý šat; taková výplň se totiž ze šatu vytrhne a trhlina se zhorší.¹⁷ Ani se nedává mladé víno do starých měchů, jinak se ty měchy roztrhnou, víno vyteče a měchy se zničí; ale mladé víno se dává do nových měchů, a obojí zůstane zachováno.”¹⁸ Když jim to říkal, hle, přišel jeden z představených synagógy, klaněl se mu a řekl: “Má dcera právě zemřela; ale pojď, vlož na ni svou ruku, a bude žít.”¹⁹ Ježíš vstal a šel za ním i se svými učedníky.²⁰ A hle, žena trpící dvanáct let krvácením přišla zezadu a dotkla se třásní jeho šatu.²¹ Říkala si totiž: “Jestliže se jen dotknu jeho šatu, budu zachráněna.”²² Ježíš se otočil, spatřil ji a řekl: “Buď dobré mysli, dcero, tvá víra tě zachránila.” A od té hodiny byla ta žena zachráněna.²³ Když Ježíš vstoupil do domu představeného synagógy a uviděl pištce a hlučící zástup,²⁴ říkal: “Odejďte! Vždyť ta dívka nezemřela, ale spí.” I posmívali se mu.²⁵ A když byl zástup vyhnán, vešel, uchopil její ruku a dívka se probudila.²⁶ A zpráva o tom se rozšířila do celé té země.²⁷ Když Ježíš odtamtud odcházel, vydali se za ním dva slepci, kteří křičeli: “Smiluj se nad námi, synu Davidův!”²⁸ A když vešel do do-

mu, přistoupili ti slepci k němu. Ježíš jim řekl: “Věříte, že to mohu učinit?” Řekli mu: “Ano, Pane.”²⁹ Nato se dotkl jejich očí a řekl: “Podle vaší víry se vám staň!”³⁰ A jejich oči se otevřely. Ježíš jim pohrozil a řekl: “Hleďte, ať o tom nikdo neví!”³¹ Oni však vyšli a rozšířili zprávu o něm po celé té zemi.³² Když odcházeli, hle, přivedli k němu němého demonizovaného člověka.³³ A když byl démon vyhnán, němý promluvil. A zástupy užasly a říkaly: “Něco takového se v Izraeli nikdy nestalo.”³⁴ Ale farizeové říkali: “V moci knížete démonů vyhání demony.”³⁵ Ježíš obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagógách, hlásal evangelium království a uzdravoval každou nemoc a každou slabost.³⁶ Když uviděl zástupy, pocítil nad nimi ve svém nitru lítost, protože byli utrápení a sklíčení jako ovce, které nemají pastýře.³⁷ Tehdy řekl svým učedníkům: “Žeň je vskutku velká, ale dělníků málo.³⁸ Poproste tedy Pána žně, aby vyhnal dělníky na svou žeň!”

10 Zavolal si svých dvanáct učedníků a dal jim pravomoc nad nečistými duchy, aby je vyháněli a uzdravovali každou nemoc i každou slabost.² Jména těch dvanácti apoštolů jsou tato: první Šimon zvaný Petr, jeho bratr Ondřej, Jakub Zebedeův a jeho bratr Jan,³ Filip, Bartoloměj, Tomáš, celník Matouš, Jakub Alfeův, Tadeáš,⁴ Šimon Kananejský a Juda Iškariotský, který ho pak zradil.⁵ Těchto dvanáct Ježíš poslal, když jim předtím nařídil: “Nechodte na cestu pohanů a do města Samaritánů nevstupujte;⁶ ale jděte raději k zahynulým ovcím z domu Izraele.⁷ Cestou hlásejte: ‘Přiblížilo se království Nebes.’⁸ Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte, malomocné očistujte, demony vyhánějte; zadarmo jste vzali, zadarmo dejte.⁹ Neopatřujte si do svých opasků zlato ani stříbro ani měď;¹⁰ neberte si ani mošnu na cestu ani dvojí spodní oděv ani sandály ani hůl, neboť dělník si zaslouží svou obživu.¹¹ Do kteréhokoli města nebo vesnice vejdete, vyptejte se, kdo v něm je toho hoden; a tam zůstaňte, dokud nevyjdete.¹² Když budete vcházet do domu, pozdravte jej.¹³ Bude-li toho vskutku ten dům hoden, ať na něj přijde váš pokoj. Nebude-li však toho hoden, ať se váš pokoj navrátí k vám.¹⁴ A když vás někdo nepřijme a nevslechne vaše slova, vytřeste prach se svých nohou, až budete vycházet ven z toho domu nebo onoho města.¹⁵ Amen, pravím vám, snesitelněji bude sodomské a gomorské zemi v den soudu než onomu městu.”

¹⁶ “Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky; buďte tedy obezřetní jako hadi a prostí jako holubice.¹⁷ Mějte se na pozoru před lidmi, neboť vás budou vydávat soudům, budou vás bičovat ve svých synagógách,¹⁸ dokonce před vládce a krále vás budou vodit kvůli mně, jim i pohanům na svědectví.¹⁹ A když vás vydají, nepropadněte úzkostem, jak nebo co promluvit; neboť v tu hodinu vám bude dáno, co máte promluvit.²⁰ Vždyť to nejste vy, kdo mluví, ale Duch vašeho Otce, jenž mluví ve vás.²¹ Vydá na smrt bratr bratra a otec dítě, povstanou děti proti rodičům a usmrtí je.²² A bu-

dete ode všech nenávidění pro mé jméno; kdo však vytrvá do konce, bude zachráněn. ²³ Když vás budou pronásledovat v tomto městě, utíkejte do jiného; neboť amen, pravím vám, jistě nebudete hotovi s izraelskými městy, než přijde Syn člověka." ²⁴ "Učedník není nad učitele ani otrok nad svého pána. ²⁵ Stačí, aby učedník byl jako jeho učitel a otrok jako jeho pán. Jestliže hospodáře nazvali Belzebulem, tím spíše jeho čeledí!" ²⁶ "Nebojte se jich tedy; neboť není nic zahaleného, co nebude odhaleno, a nic skrytého, co nebude poznáno. ²⁷ Co vám pravím ve tmě, řekněte na světle; a co slyšíte šeptat do ucha, vyhlašte na střeších. ²⁸ A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou. Raději se bojte toho, kdo může i duši i tělo zahubit v Gehenně. ²⁹ Neprodávají se dva vrabci za haléř? A ani jeden z nich nepadne na zem bez vůle vašeho Otce. ³⁰ I všechny vlasy na vaší hlavě jsou spočteny. ³¹ Nebojte se tedy; vy jste cennější než mnoho vrabců." ³² "Ke každému, kdo se ke mně přizná před lidmi, se i já přiznám před svým Otcem, který je v nebesích. ³³ Kdo by mě však zapřel před lidmi, toho i já zapřu před svým Otcem, který je v nebesích." ³⁴ "Nemyslete si, že jsem přišel uvést na zem pokoj; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč. ³⁵ Neboť jsem přišel postavit člověka 'proti jeho otci, dceru proti její matce a nevěstu proti její tchyni ³⁶ a nepřáteli člověka budou členové jeho domácnosti'. ³⁷ Kdo má rád otce nebo matku víc než mne, není mne hoden; a kdo má rád syna nebo dceru víc než mne, není mne hoden. ³⁸ A kdo jde za mnou a nebere svůj kříž, není mne hoden. ³⁹ Kdo nalezne svou duši, ztratí ji; a kdo ztratí svou duši kvůli mně, nalezne ji." ⁴⁰ "Kdo přijímá vás, přijímá mne; a kdo přijímá mne, přijímá toho, který mne poslal. ⁴¹ Kdo přijímá proroka proto, že je to prorok, obdrží odměnu proroka; a kdo přijímá spravedlivého proto, že je to spravedlivý, obdrží odměnu spravedlivého. ⁴² A kdo by jednomu z těchto maličkých dal napít proto, že je učedník, i kdyby mu dal jen pohár studené [vody], amen, pravím vám, jistě nepřijde o svou odměnu."

11 A stalo se, když Ježíš dokončil příkazy svým dvánácti učedníkům, že odtamtud odešel, aby učil a kázal v jejich městech. ² Jan uslyšel ve vězení o Kristových činech, poslal vzkaz po svých učednících ³ a otázal se ho: "Ty jsi Ten, který přichází, nebo máme očekávat jiného?" ⁴ Ježíš jim odpověděl: "Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: ⁵ Slepí opět vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví jsou probouzeni a chudým se hlásá evangelium. ⁶ Blahoslavený je ten, kdo by se nade mnou nepohoršil." ⁷ Zatímco odcházeli, začal Ježíš říkat zástupům o Janovi: "Co jste vyšli do pustiny spatřit? Třtinu zmítanou větrem? ⁸ Nebo co jste vyšli uvidět? Člověka oblečeného do jemných šatů? Hle, ti, kdo nosí jemné šaty, jsou v královských palácích. ⁹ Proč jste tedy vyšli? Abyste uviděli proroka? Ano, pravím vám, a více než proroka. ¹⁰ To je ten, o němž je napsáno: 'Hle, já posílám svého posla před

tvou tváří, který upraví tvou cestu před tebou.'

¹¹ Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nepovstal nikdo větší než Jan Křtitel; avšak i ten nejmenší v království Nebes je větší než on. ¹² Ode dnů Jana Křtitele až dosud je království Nebes vystaveno tlaku a ti, kdo se do něho tlačí, je uchvacují. ¹³ Neboť všichni Proroci i Zákon prorokovali až do Jana. ¹⁴ A chcete-li to přijmout, on je Eliáš, který má přijít. ¹⁵ Kdo má uši [k slyšení], slyš." ¹⁶ "Ke komu přirovnám toto pokolení? Je jako děti, které sedí na tržišťích a volají na ostatní: ¹⁷ 'Pískali jsme vám, a vy jste netancovali; naříkali jsme, a vy jste se nebili v prsa.' ¹⁸ Přišel Jan, nejedl a nepil, a říkají: 'Má démona!' ¹⁹ Přišel Syn člověka, jí a pije, i říkají: 'Hle, člověk žrouť a pijan vína, přítel celníků a hříšníků!' Ale moudrost byla ospravedlněna svými dětmi." ²⁰ Tehdy začal kárat ta města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných činů, že nečinila pokání. ²¹ "Běda tobě, Chorazin! Běda tobě, Betsaido! Protože kdyby se byly v Týru a Sidónu staly ty mocné činy, které se staly u vás, dávno by v žíní a popelu učinili pokání. ²² Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude v den soudu snesitelněji nežli vám. ²³ A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do podsvětí budeš strženo! Neboť kdyby se byly v Sodomě staly ty mocné činy, které se staly v tobě, zůstala by až do dnešního dne. ²⁴ Ale pravím vám, že sodomské zemi bude v den soudu snesitelněji nežli tobě." ²⁵ V ten čas pak Ježíš řekl: "Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a chytrými a zjevil jsi je nemluvňatům. ²⁶ Ano, Otče, protože tak se ti zalíbilo. ²⁷ Všechno mi bylo předáno od mého Otce; a nikdo plně nepoznává Syna, jen Otec, ani Otec nikdo plně nepoznává, jen Syn a ten, komu by ho Syn chtěl zjevit. ²⁸ Pojďte ke mně všichni, kteří těžce pracujete a jste přetíženi, a já vám dám odpočinek. ²⁹ Vezměte mé jho na sebe a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný v srdci; a naleznete odpočinití svým duším. ³⁰ Vždyť mé jho je příjemné a mé břemeno je lehké."

12 V ten čas šel Ježíš v sobotu obilím. Jeho učedníci dostali hlad, a začali trhat klasy a jíst. ² Když to uviděli farizeové, řekli mu: "Hle, tvoji učedníci dělají, co se nesmí dělat v sobotu." ³ On jim však řekl: "Nečetli jste, co učinil David, když dostal hlad, on i ti, kdo byli s ním? ⁴ Jak vešel do Božího domu a snědl chleby předložené, které nesměl jíst ani on ani ti, kdo byli s ním, ale jen kněží? ⁵ Nebo nečetli jste v Zákoně, že o sobotách kněží v chrámě porušují sobotu, a přece jsou bez viny? ⁶ Pravím vám, že zde je někdo větší než chrám. ⁷ Kdybyste věděli, co znamená: 'Milosrdenství chci, a ne oběť', neodsoudili byste nevinné. ⁸ Vždyť Syn člověka je pánem nad sobotou." ⁹ A když odtamtud odešel, přišel do jejich synagogy. ¹⁰ A hle, byl tam člověk, který měl odumřelou ruku. I otázali se ho: "Je dovoleno v sobotu uzdravit?" To proto, aby ho mohli obžalovat. ¹¹ On jim řekl: "Kdyby měl někdo z vás jednu ovci a ta by mu v sobotu spadla do jámy, což by ji neuchopil a nevytáhl?

¹² Oč je člověk cennější než ovce! Proto je dovoleno v sobotu činit dobře.“ ¹³ Potom řekl tomu člověku: “Natáhni svou ruku.” I natáhl ji, a byla zase v pořádku a zdravá jako ta druhá. ¹⁴ Farizeové však vyšli a radili se proti němu, jak by ho zahubili. ¹⁵ Ježíš to věděl a odešel odtamtud. A následovaly jej velké zástupy a on je všechny uzdravil; ¹⁶ a přísně jim domluvil, aby nerozšiřovali pověst o něm. ¹⁷ To proto, aby se naplnilo, co bylo řečeno skrze proroka Izaiáše: ¹⁸ ‘Hle, můj služebník, kterého jsem si vyvolil, můj milovaný, kterého si oblíbila má duše. Vložím na něho svého Ducha a ohlásí soud národům. ¹⁹ Nebude se přít ani křičet, na širokých ulicích nikdo neuslyší jeho hlas. ²⁰ Nalomený rákos nedolomí a doutnající knot neuhasí, dokud nepřivede soud k vítězství. ²¹ A v jeho jméno budou národy skládat nádeje.’ ²² Tehdy byl k němu přiveden démonizovaný, který byl slepý a němý. Uzdravil ho, takže ten němý mluvil a viděl. ²³ A všechny zástupy byly u vytržení a říkaly: “Snad to není ten Syn Davidův?” ²⁴ Když to uslyšeli farizeové, řekli: “Ten člověk vyhání demony jen s pomocí Belzebula, vládce démonů.” ²⁵ [Ježíš] znal jejich myšlenky, a proto jim řekl: “Každé království samo proti sobě rozdělené pustne a žádné město nebo dům sám proti sobě rozdělený neobstojí. ²⁶ A vyhání-li Satan Satana, sám v sobě se rozdělil. Jak tedy obstojí jeho království? ²⁷ A vyháním-li já demony s pomocí Belzebula, s čí pomocí je vyhánějí vaši synové? Kvůli tomu oni budou vašimi soudci. ²⁸ Jestliže však já vyháním demony s pomocí Ducha Božího, pak už k vám přišlo království Boží. ²⁹ Nebo jak může někdo vejít do domu siláka a uloupit jeho majetek, jestliže nejprve toho siláka nespoutá? A teprve pak vyloupí jeho dům. ³⁰ Kdo není se mnou, je proti mně; a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje. ³¹ Proto vám pravím: Každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu nebude odpuštěno. ³² A kdo by řekl slovo proti Synu člověka, bude mu odpuštěno; ale kdo by promluvil proti Duchu Svatému, nebude mu odpuštěno v tomto věku ani v budoucím.” ³³ “Vypěstujte krásný strom, a jeho ovoce bude krásné, nebo vypěstujte špatný strom, a jeho ovoce bude špatné. Strom se totiž poznává po ovoci. ³⁴ Plemeno zmijí, jak můžete mluvit dobré věci, když jste zlí? Čím srdce přetéká, to ústa mluví. ³⁵ Dobrý člověk z dobrého pokladu vynáší dobré věci, a zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé věci. ³⁶ Pravím vám, že z každého neužitečného výroku, který lidé promluví, vydají počet v den soudu. ³⁷ Neboť podle svých slov budeš ospravedlněn a podle svých slov odsouzen.” ³⁸ Tehdy mu na to řekli někteří z učitelů Písma a farizeů: “Učitelé, chceme od tebe uvidět znamení.” ³⁹ On jim však odpověděl: “Pokolení zlé a cizoložné vyhledává znamení, ale znamení mu nebude dáno, leč znamení proroka Jonáše. ⁴⁰ Vždyť jako ‘byl Jonáš v břiše velké ryby tři dny a tři noci’, tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země. ⁴¹ Muži z Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, neboť oni učinili pokání na Jo-

nášovo kázání; a hle, zde je někdo víc než Jonáš. ⁴² Královna jihu povstane na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, protože přišla z nejzazších končin země, aby uslyšela Šalomounovu moudrost; a hle, zde je někdo víc než Šalomoun.” ⁴³ “Když pak nečistý duch vyjde od člověka, prochází bezvodými místy, hledaje odpočinutí, ale nenalézá. ⁴⁴ Tu si říká: ‘Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.’ A když přijde, nalezne dům prázdný, zametený a vyzdobený. ⁴⁵ Potom jde a bere s sebou sedm jiných duchů, horších než je sám; a když vejdou, bydlí tam. A poslední věci onoho člověka bývají horší než první. Tak bude i s tímto zlým pokolením.” ⁴⁶ Ještě když mluvil k zástupům, hle, jeho matka a bratři stáli venku a chtěli s ním promluvit. ⁴⁷ Kdosi mu řekl: “Hle, tvá matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí s tebou promluvit.” ⁴⁸ On však odpověděl tomu, kdo mu to říkal: “Kdo je má matka a kdo jsou moji bratři?” ⁴⁹ Ukázal rukou na své učedníky a řekl: “Hle, má matka a moji bratři. ⁵⁰ Neboť každý, kdo činí vůli mého Otce, který je v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka.”

13 Toho dne vyšel Ježíš z domu a sedl si u moře. ² I shromáždily se k němu velké zástupy. Proto vstoupil na loď a posadil se. Celý ten zástup stál na břehu. ³ A pověděl jim mnoho v podobenstvích. Říkal: “Hle, vyšel rozsévač, aby rozséval. ⁴ A jak rozséval, padla některá zrna vedle cesty; přiletěli ptáci a sezobali je. ⁵ Jiná padla na skalnatá místa, kde neměla mnoho půdy, a hned vzklíčila, protože neměla hlubokou půdu. ⁶ Když vyšlo slunce, spálilo je; a protože neměla kořen, uschla. ⁷ Jiná padla do trní; a trní vzešlo a udusilo je. ⁸ Jiná padla do dobré půdy a vydávala úrodu, některá stonásobnou, jiná šedesátinásobnou, jiná třicetinásobnou. ⁹ Kdo má uši [k slyšení], slyší!” ¹⁰ Tu přistoupili učedníci a řekli mu: “Proč k nim mluvíš v podobenstvích?” ¹¹ On jim odpověděl: “Vám je dáno poznat tajemství království Nebes, ale jim to dáno není. ¹² Neboť kdo má, tomu bude dáno a bude mít nadbytek; avšak tomu, kdo nemá, bude odňato i to, co má. ¹³ Proto k nim mluví v podobenstvích, neboť hledíce nevidí a slyšíc neslyší ani nechápou. ¹⁴ Plní se na nich Izaiášovo proroctví, které říká: ‘Vskutku budete slyšet, a jistě nepochopíte, ustavičně budete hledět, a zajisté nevidíte. ¹⁵ Neboť ztuhnělo srdce tohoto lidu, ušima začali ztěžka slyšet a své oči zavřeli, aby očima neviděli a ušima neuslyšeli, srdcem nepochopili a neobrátili se, a já je neuzdravil.’ ¹⁶ Ale blahoslavené jsou vaše oči, že vidí, a vaše uši, že slyší. ¹⁷ Amen, pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví zatoužili spatřit, co vy vidíte, ale nespátřili, a uslyšet, co vy slyšíte, ale neuslyšeli. ¹⁸ Vy tedy poslyšte podobenství o rozsévači. ¹⁹ Ke každému, kdo slyší slovo o království a nerozumí, přichází ten Zlý a uchvacuje to, co bylo zaseto v jeho srdci; to je ten, který byl zaset vedle cesty. ²⁰ Zasetý na skalnatá místa, to je ten, kdo Slovo slyší a hned je s radostí přijímá, ²¹ nemá však v sobě kořen, ale žije věcmi tohoto světa. Když pak nastane soužení nebo pronásledování pro

Slovo, ihned odpadá. ²² Zasetý do trní, to je ten, kdo Slovo slyší, ale starost tohoto věku a svod bohatství Slovo dusí, a tak se stává neplodným. ²³ Zasetý na dobrou půdu, to je ten, kdo Slovo slyší a rozumí; ten pak nese úrodu, jeden stonásobnou, druhý šedesátinásobnou, jiný třicetinásobnou." ²⁴ Předložil jim jiné podobenství: "Království Nebes je podobné člověku, který zasel dobré semeno na svém poli. ²⁵ Zatímco lidé spali, přišel jeho nepřítel, rozesel mezi pšenici plevel a odešel. ²⁶ Když pak osení vyrostlo a nasadilo na klas, ukázal se i plevel. ²⁷ Přišli otroci toho hospodáře a řekli mu: 'Pane, cožpak jsi nezasel na svém poli dobré semeno? Odkud se tedy vzal plevel?' ²⁸ On jim odpověděl: 'Nepřítel člověk to udělal.' A otroci mu řekli: 'Chceš tedy, abychom šli a posbírali jej?' ²⁹ On však řekl: 'Ne, protože při sbírání plevele byste mohli vytrhat z kořenů zároveň s ním i pšenici. ³⁰ Nechte, ať obojí roste spolu až do žně; a v čas žně řeknu žencům: Nejprve posbírejte plevel a svažte ho do otýpek, abyste jej zcela spálili, ale pšenici shromážděte do mé stodoly.'" ³¹ Předložil jim jiné podobenství: "Království Nebes je podobné hořčičnému zrnku, které člověk vzal a zasel na svém poli. ³² Je sice menší než všechna semena, ale když vyrostle, je větší než ostatní zahradní rostliny a je z něho strom, takže přilétají nebeští ptáci a hnízdí v jeho větvích." ³³ Pověděl jim jiné podobenství: "Království Nebes je podobné kvasu, který žena vzala a ukryla do tří měřic mouky, až celé to množství prokvasilo." ³⁴ To všechno mluvil Ježíš k zástupům v podobenstvích a bez podobenství k nim vůbec nemluvil, ³⁵ aby se naplnilo, co bylo řečeno skrze proroka [Izaiáše]: 'Otevřu svá ústa v podobenstvích, vypovím, co bylo skryté od založení světa.' ³⁶ Potom opustil zástupy a vešel do domu. I přišli k němu jeho učedníci a řekli: "Vylož nám to podobenství o plevelu na poli." ³⁷ On odpověděl: "Rozséváč dobrého semena je Syn člověka ³⁸ a pole je svět. Dobré semeno, to jsou synové království, plevel jsou synové toho Zlého; ³⁹ nepřítel, který je zasel, je Dábel. Žeň je skonání věku a ženci jsou andělé. ⁴⁰ Jako se tedy sbírá plevel a spaluje se ohněm, tak bude při skonání [tohoto] věku. ⁴¹ Syn člověka pošle své anděly, ti seberou z jeho království všechna pohoršení a ty, kdo činí nepravost, ⁴² a hodí je do ohnivě pece; tam bude pláč a skřípění zubů. ⁴³ Tehdy se spravedliví rozzáří jako slunce v království svého Otce. Kdo má uši [k slyšení], slyš!" ⁴⁴ "Království Nebes je podobné pokladu ukrytému v poli, který člověk našel a skryl; a z radosti nad ním jde a prodává všechno, co má, a kupuje ono pole. ⁴⁵ Království Nebes je dále podobné člověku kupci, hledajícímu krásné perly. ⁴⁶ Když našel jednu drahocennou perlu, odešel a prodal vše, co měl, a koupil ji. ⁴⁷ Dále je království Nebes podobné síti, která byla spuštěna do moře a shromáždila něco z každého mořského druhu. ⁴⁸ Když se naplnila, vytáhli ji na břeh, usedli, a co bylo dobré, sebrali do nádob, co bylo špatné, vyhodili ven. ⁴⁹ Tak tomu bude při skonání věku: Vyjdou andělé, od-

dělí zlé zprostředka spravedlivých ⁵⁰ a hodí je do ohnivě pece. Tam bude pláč a skřípění zubů." ⁵¹ "Rozuměli jste tomu všemu?" Řekli mu: "Ano." ⁵² On jim řekl: "Proto každý učitel Písma, který se stal učedníkem království Nebes, je podobný člověku hospodáři, který vynáší ze svého pokladu nové i staré." ⁵³ Když Ježíš dokončil tato podobenství, odešel odtamtud. ⁵⁴ Přišel do svého domovského města a učil je v jejich synagóze, takže ohromeni říkali: "Odkud se u něj vzala taková moudrost a mocné činy? ⁵⁵ Což to není syn tesařův? Nejmenuje se jeho matka Marie a jeho bratři Jakub, Josef, Šimon a Juda? ⁵⁶ A nejsou všechny jeho sestry u nás? Odkud to tedy všechno má?" ⁵⁷ A pohoršovali se nad ním. Ale Ježíš jim řekl: "Prorok není beze cti, leda ve své vlasti a ve svém domě." ⁵⁸ A pro jejich nevěru tam neučinil mnoho mocných činů.

14 V ten čas uslyšel tetrarcha Herodes zprávu o Ježíšovi ² a řekl svým sluhům: "To je Jan Křtitel. Vstal z mrtvých, a proto v něm působí tyto moci." ³ Herodes se totiž zmocnil Jana, spoutal ho a uvrhl do vězení kvůli Herodiadě, ženě svého bratra Filipa, ⁴ neboť Jan mu říkal: "Není ti dovoleno, abys ji měl za ženu!" ⁵ Herodes ho chtěl zabít, ale bál se lidu, protože ho pokládali za proroka. ⁶ Když nastal den Herodových narozenin, zatančila dcera té Herodiady uprostřed hostů, a zalíbila se Herodovi, ⁷ takže jí s přísahou slíbil dát, o cokoliv požádá. ⁸ Ona pak, navedena svou matkou, řekla: "Dej mi zde na míse hlavu Jana Křtitele." ⁹ Král se zarmoutil, ale pro ty přísahy a kvůli spolustolovníkům poručil, aby jí byla dána; ¹⁰ dal tedy Jana ve vězení stít. ¹¹ Jeho hlavu přinesli na míse a dali dívce a ta ji donesla své matce. ¹² I přišli jeho učedníci, vzali tělo a pohřbili je; pak šli a oznámili to Ježíšovi. ¹³ Jakmile to Ježíš uslyšel, odplul odtamtud v lodi na opuštěné místo, aby byl sám; ale zástupy o tom uslyšely a vydaly se z měst pěšky za ním. ¹⁴ Když vystoupil, uviděl veliký zástup; slitoval se nad nimi a uzdravil jejich nemocné. ¹⁵ A když nastal večer, přistoupili k němu učedníci a řekli: "Toto místo je opuštěné a hodina již pokročila; propusť zástupy, ať odejdou do vesnic a nakoupí si jídlo." ¹⁶ Ježíš jim řekl: "Nemusejí odejít; dejte jim najíst vy!" ¹⁷ Oni mu řekli: "Nemáme zde víc než pět chlebů a dvě ryby." ¹⁸ On však řekl: "Přineste mi je sem!" ¹⁹ A poručil zástupům, aby se rozložily po trávě, vzal těch pět chlebů a dvě ryby, vzhledl k nebi, požehnal, rozlámal a dal chleby učedníkům a učedníci zástupům. ²⁰ Všichni pojedli a nasýtli se; a sebrali dvanáct plných nůší zbylých úlomků. ²¹ Těch, kdo jedli, bylo asi pět tisíc mužů, kromě žen a dětí. ²² A Ježíš hned přiměl učedníky, aby nastoupili do lodi a plavili se před ním na druhou stranu, než on propustí zástupy. ²³ A když zástupy propustil, vystoupil na horu, aby se o samotě pomodlil. Když nastal večer, byl tam sám. ²⁴ Loď již byla velmi vzdálena od země, zmítána vlnami, protože vítr vál proti ní. ²⁵ O čtvrté noční hlídce přišel Ježíš k nim, kráčeje po moři. ²⁶ Když ho učedníci uviděli kráčet po moři, vyděsili se a řekli:

“To je přízrak!” A strachem vykřikli. ²⁷ Ježíš na ně hned promluvil: “Vzchopte se, já to jsem, nebojte se!” ²⁸ Petr mu odpověděl: “Pane, jsi-li to ty, poruč mi, abych přišel k tobě po vodách!” ²⁹ On řekl: “Pojď!” Petr vystoupil z lodi, kráčel po vodách a přišel k Ježíšovi. ³⁰ Ale když viděl silný vítr, dostal strach. Začal tonout a vykřikl: “Pane, zachraň mě!” ³¹ Ježíš hned vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu: “Ty malověrný, proč jsi zapochyboval?” ³² A když vstoupili na loď, vítr přestal. ³³ Ti, kdo byli v lodi, se mu poklonili a řekli: “Opravdu jsi Boží Syn.” ³⁴ Přeplovili se a dorazili k zemi u Genezaretu. ³⁵ Jakmile ho muži z toho místa poznali, poslali zprávu do celého okolí. Přinesli k němu všechny nemocné ³⁶ a prosili ho, aby se směli jen dotknout třásní jeho šatu; a všichni, kdo se dotkli, byli uzdraveni.

15 Tehdy přišli k Ježíšovi z Jeruzaléma farizeové a učitelé Písma a řekli: ² “Proč tvoji učedníci přestupují tradici starších? Vždyť si neomývají své ruce, když jedí chléb.” ³ On jim odpověděl: “A proč vy přestupujete Boží příkaz kvůli své tradici? ⁴ Vždyť Bůh řekl: ‘Cti otce a matku’ a ‘kdo zlořečí otci nebo matce, ať zemře.’ ⁵ Vy však říkáte: Kdo by řekl otci nebo matce: ‘To z mého majetku, co by ti pomohlo, je dar určený Bohu’, ⁶ ten již není povinen uctít svého otce [nebo svou matku]. Zrušili jste Boží slovo pro svou tradici. ⁷ Pokrytci! Dobře o vás prorokoval Izaiáš, když říkal: ⁸ ‘Tento lid mne ctí rty, ale jejich srdce je ode mne velmi daleko. ⁹ Marně mne však uctívají, když jejich učení je vyučováním lidských příkazů.’” ¹⁰ Svolal zástup a řekl jim: “Poslouchejte a rozumějte. ¹¹ Ne to, co vchází do úst, znečišťuje člověka, ale co z úst vychází, to člověka znečišťuje.” ¹² Tu k němu přistoupili učedníci a řekli mu: “Víš, že se farizeové pohoršili, když uslyšeli to slovo?” ¹³ On odpověděl: “Každá rostlina, kterou nezasadil můj nebeský Otec, bude vykořeněna. ¹⁴ Nechte je! Slepí jsou vůdci slepých. Jestliže slepý vede slepého, oba spadnou do jámy.” ¹⁵ Petr mu na to řekl: “Vylož nám toto podobenství!” ¹⁶ On řekl: “I vy jste ještě nechápaví? ¹⁷ Nerozumíte, že všechno, co vchází do úst, jde do břicha a vypouští se do stoky? ¹⁸ Co však z úst vychází, vystupuje ze srdce, a to znečišťuje člověka. ¹⁹ Neboť ze srdce vystupují špatné myšlenky, vraždy, cizoložstva, smilstva, loupeže, lživá svědectví, urážky. ²⁰ To jsou věci, které znečišťují člověka; ale jíst neomytýma rukama člověka neznečišťuje.” ²¹ Ježíš odtamtud vyšel a odebral se do krajin Týru a Sidónu. ²² A hle, z oněch končin vyšla nějaká kananejská žena a křičela: “Smiluj se nade mnou, Pane, Synu Davidův! Má dcera je zle trápena démonem.” ²³ Ale on jí neodpověděl ani slovo. I přistoupili k němu jeho učedníci a prosili ho: “Pošli ji pryč, vždyť za námi křičí!” ²⁴ On řekl: “Byl jsem poslán jen ke ztraceným ovcím z domu Izraele.” ²⁵ Ona však přišla, klaněla se mu a říkala: “Pane, pomoz mi!” ²⁶ On odpověděl: “Není správné vzít chléb dětí a hodit jej psíkům.” ²⁷ Ona řekla: “Ano, Pane, ale vždyť i psíci jedí z drobtů, které padají se stolu jejich pánů.” ²⁸ Tehdy jí Ježíš odpo-

věděl: “Ó ženo, tvá víra je veliká. Staň se ti, jak chceš.” A od té hodiny byla její dcera uzdravena. ²⁹ Odtamtud se pak Ježíš vzdálil, prošel podél Galilejského moře, vystoupil na horu a posadil se tam. ³⁰ Tu k němu přišly veliké zástupy, které měly s sebou chromé, slepé, zmrzačené, němé a mnohé jiné. Položili mu je k nohám a on je uzdravil, ³¹ takže zástup užasl, když viděl, že němí mluví, zmrzačení jsou zdraví, chromí chodí a slepí vidí; i vzdali chválu Bohu Izraele. ³² Ježíš si pak zavolal své učedníky a řekl: “Cítím s tím zástupem, protože již tři dny zůstávají se mnou a nemají co jíst. A nechci je propustit hladové, aby nezemdleli na cestě.” ³³ A učedníci mu řekli: “Kde vezmeme v pustině tolik chlebě, abychom nasýtili takový zástup?” ³⁴ Ježíš jim řekl: “Kolik máte chlebě?” Oni řekli: “Sedm a několik rybiček.” ³⁵ Nařídil zástupu posadit se na zem; ³⁶ vzal těch sedm chlebě a ty ryby, vzdal díky, rozlámal a dával učedníkům a učedníci zástupům. ³⁷ Všichni pojedli a nasýtili se; a sebrali sedm plných košů zbylých úlomků. ³⁸ Těch, kteří jedli, bylo čtyři tisíce mužů kromě žen a dětí. ³⁹ Potom propustil zástupy, vstoupil na loď a připlul na území Magadan.

16 Přišli farizeové a saduceové a zkoušeli ho; požádali ho, aby jim ukázal znamení z nebe. ² On jim však odpověděl: “Když nastane večer, říkáte: ‘Bude pěkně, neboť nebe se červená.’ ³ A ráno: ‘Dnes bude bouřka, neboť se červená zamračené nebe.’ Vzhled nebe tedy rozeznávat umíte, a znamení časů nemůžete? ⁴ Pokolení zlé a cizoložné vyhledává znamení; ale nebude mu dáno jiné znamení než znamení Jonášovo.” A zanechal je tam a odešel. ⁵ Učedníci přišli na druhou stranu a zapomněli si vzít chleby. ⁶ Ježíš jim pověděl: “Dávejte si pozor a varujte se kvasu farizeů a saduceů!” ⁷ Oni se pak mezi sebou dohadovali a říkali: “To proto, že jsme nevzali chleby.” ⁸ Ježíš to poznal a řekl: “Proč se mezi sebou dohadujete, malověrní, že nemáte chleby? ⁹ Ještě nerozumíte? Ani se nepamatujete na těch pět chlebě pro pět tisíc, a kolik nůží jste nasbírali? ¹⁰ Ani na těch sedm chlebě pro čtyři tisíce, a kolik košů jste nasbírali? ¹¹ Jak to, že nerozumíte, že jsem k vám nemluvil o chlebech? Varujte se kvasu farizeů a saduceů!” ¹² Tehdy pochopili, že neřekl, aby se varovali chlebového kvasu, nýbrž učení farizeů a saduceů. ¹³ Když Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, ptal se svých učedníků: “Za koho lidé pokládají Syna člověka?” ¹⁴ Oni řekli: “Někteří za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.” ¹⁵ Řekl jim: “A za koho mě pokládáte vy?” ¹⁶ Šimon Petr odpověděl: “Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha.” ¹⁷ Ježíš mu na to řekl: “Blahoslavený jsi, Šimone Bar-Jona, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec, který je v nebesích. ¹⁸ A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále vybuduji svou církev a brány podsvětí ji nepřemohou. ¹⁹ Dám ti klíče království Nebes, a cokoli svážeš na zemi, bude již svázáno v nebesích, a cokoli rozvážeš na zemi, bude již rozvázáno v nebesích.” ²⁰ Potom přikázal učedníkům, aby nikomu neřek-

li, že on je Mesiáš. ²¹ Od té doby Ježíš začal svým učedníkům ukazovat, že musí odejít do Jeruzaléma a mnoho vytrpět od starších, předních kněží a učitelů Písma, být zabit a třetího dne být vzkříšen z mrtvých. ²² Petr si ho vzal stranou a začal mu naléhavě domlouvat: "Bůh tě chraň, Pane, to se ti určitě nestane!" ²³ Ale on se otočil a řekl Petrovi: "Jdi ode mne, satane! Jsi mi pohoršením, protože nemáš na mysli věci Boží, ale věci lidské." ²⁴ Tehdy Ježíš řekl svým učedníkům: "Chce-li kdo za mnou přijít, ať zapře sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mne. ²⁵ Neboť kdo by chtěl svou duši zachránit, ztratí ji; kdo však by ztratil svou duši kvůli mně, nalezne ji. ²⁶ Vždyť co člověku prospěje, získá-li celý svět, ale jeho duše utrpí škodu? Anebo co dá člověk výměnou za svou duši? ²⁷ Syn člověka má přijít v slávě svého Otce se svými anděly, a tehdy odplatí každému podle jeho jednání. ²⁸ Amen, pravím vám, že někteří z těch, kteří tu stojí, určitě neokusí smrti, dokud nespatří Syna člověka přicházejícího ve své královské moci."

17 Po šesti dnech vzal Ježíš s sebou Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. ² A byl před nimi proměněn. Jeho tvář zářila jako slunce a jeho šaty zbělely jako světlo. ³ A hle, ukázal se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. ⁴ Petr na to řekl Ježíšovi: "Pane, je pro nás dobré být zde. Chceš-li, udělám zde tři stánky, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi." ⁵ Když ještě mluvil, hle, zastínil je zářivý oblak, a hle, z oblaku se ozval hlas, který říkal: "Toto je můj milovaný Syn, v němž jsem našel zalíbení; toho poslouchejte." ⁶ Jak to učedníci uslyšeli, padli na tvář a velmi se báli. ⁷ Ježíš k nim přistoupil, dotkl se jich a řekl: "Vstaňte a nebojte se." ⁸ Pozvedli oči a neviděli nikoho, jen samotného Ježíše. ⁹ A když sestupovali z hory, Ježíš jim přikázal: "Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nebude vzkříšen z mrtvých." ¹⁰ [Jeho] učedníci se ho zeptali: "Jak to, že učitelé Písma říkají, že nejprve musí přijít Eliáš?" ¹¹ On odpověděl: "Eliáš opravdu přichází a bude všechno obnovovat. ¹² Avšak pravím vám: Eliáš již přišel, a nepoznali ho, ale udělali s ním, co chtěli; tak i Syn člověka bude od nich trpět." ¹³ Tehdy učedníci pochopili, že jim to řekl o Janu Křtiteli. ¹⁴ Když přišli k zástupu, přistoupil k němu jeden člověk a na kolenou mu ¹⁵ říkal: "Pane, smiluj se nad mým synem, neboť je náměsíčný a zle trpí; často totiž padá do ohně a často do vody." ¹⁶ A přivedl jsem ho k tvým učedníkům, ale nemohli ho uzdravit." ¹⁷ Ježíš odpověděl: "Ach, pokolení nevěřící a zvrácené! Jak dlouho ještě budu s vámi? Jak dlouho vás mám snášet? Přiveďte ho sem ke mně!" ¹⁸ Ježíš mu pohrozil a démon od něho vyšel; a od té hodiny byl chlapec uzdraven. ¹⁹ Potom, když byli sami, přistoupili učedníci k Ježíšovi a řekli: "Proč jsme ho nemohli vyhnat my?" ²⁰ On jim řekl: "Pro vaši malověrnost! Amen, pravím vám, budete-li mít víru jako zrnko hořčice, řeknete této hoře: 'Přejdí odtud tam', a přejde; a nic vám nebude nemožné. ²¹ [Tento rod nevychází jinak než v modlitbě

a pústu.] ²² Když se zdržovali v Galileji, řekl jim Ježíš: "Syn člověka má být vydán do rukou lidí; ²³ zabijí ho, a třetího dne bude vzkříšen." Velice se zarmoutili. ²⁴ Když přišli do Kafarnaum, přistoupili k Petrovi výběrčí dvou-drachem a řekli: "Váš Učitel neplatí dvojdrachmu?" ²⁵ Řekl: "Ale ano." Jakmile vešel do domu, Ježíš ho předešel otázkou: "Co myslíš, Šimone? Od koho vybírají králové země poplatky a daň? Od svých synů, nebo od cizích?" ²⁶ Když [Petr] řekl: "Od cizích", pověděl mu Ježíš: "Synové jsou tedy svobodní. ²⁷ Abychom je však nepohoršili, jdi k moři, hod' udici a vytáhni první rybu, která se vynoří. Až otevřeš její ústa, nalezneš peníz; ten vezmi a dej jim za mne i za sebe."

18 V tu hodinu přistoupili učedníci k Ježíšovi a říkali: "Kdo je tedy největší v království Nebes?" ² Ježíš přivolal dítě, postavil je doprostřed ³ a řekl: "Amen, pravím vám: Neobráte-li se a nestanete-li se takovými jako děti, jistě nevejdete do království Nebes. ⁴ Kdo se tedy pokoří jako toto dítě, ten je největší v království Nebes. ⁵ A kdo přijme jedno takové dítě na základě mého jména, přijímá mne." ⁶ "Kdo však svede k hříchu jednoho z těchto maličkých, kteří ve mne věří, pro toho by bylo lépe, aby mu na krk pověsili velký mlýnský kámen a potopili ho do mořské hlubiny. ⁷ Běda světu pro svody! Svody sice musí přijít, avšak běda tomu člověku, skrze kterého svod přichází! ⁸ Jestliže tě tvá ruka nebo tvá noha svádí k hříchu, utni ji a odhod; lépe je pro tebe, abys vešel do života zmrzačený nebo chromý, než abys měl obě ruce nebo obě nohy, a byl uvržen do věčného ohně. ⁹ A jestliže tě svádí tvé oko, vyjmi je a odhod; lépe je pro tebe, abys vešel do života jednooký, než abys měl obě oči, a byl uvržen do ohnivě Gehenny." ¹⁰ "Hleďte, abyste nepohrdli ani jedním z těchto maličkých. Pravím vám, že jejich andělé v nebesích stále hledí na tvář mého Otce, který je v nebesích. ¹¹ [Vždyť Syn člověka přišel zachránit, co zahynulo.] ¹² Co myslíte? Kdyby nějaký člověk měl sto ovcí a jedna z nich by zabloudila, zdali nenechá těch devadesát devět na horách a nevydá se hledat tu, která bloudí? ¹³ A stane-li se, že ji nalezne, amen, pravím vám, že se z ní raduje víc než z těch devadesáti devíti, které nezabloudily. ¹⁴ Právě tak není vůle vašeho Otce, který je v nebesích, aby zahynul jediný z těchto maličkých." ¹⁵ "Jestliže tvůj bratr proti tobě zhřeší, jdi a pokárej ho jen mezi čtyřma očima. Poslechne-li tě, získal jsi svého bratra. ¹⁶ Jestliže by však neposlechl, vezmi s sebou ještě jednoho nebo dva, aby 'ústy dvou nebo tří svědků byl potvrzen každý výrok'. ¹⁷ Jestliže je neposlechno, pověz to shromáždění; jestliže však neposlechno ani shromáždění, ať je ti jako pohan a celník." ¹⁸ "Amen, pravím vám, cokoli svázete na zemi, bude již svázáno v nebi, a cokoli rozvázete na zemi, bude již rozvázáno v nebi. ¹⁹ Amen, opět vám pravím: Shodnou-li se dva z vás na zemi v jakékoli věci, o níž požádají, stane se jim od mého Otce, který je v nebesích. ²⁰ Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni v mé jméno, tam jsem já uprostřed

nich." ²¹ Tehdy přistoupil Petr a řekl mu: "Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Až sedmkrát?" ²² Ježíš mu řekl: "Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát." ²³ "Proto je království Nebes podobné člověku králi, který chtěl provést vyúčtování se svými otroky. ²⁴ Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který mu byl dlužen deset tisíc talentů. ²⁵ Protože však neměl čím zaplatit, rozkázal ho pán prodat i se ženou a dětmi i se vším, co má, aby tak splatil svůj dluh. ²⁶ Otrok padl na zem, klaněl se mu a říkal: 'Měj se mnou trpělivost, [pane,] a všechno ti vrátím!' ²⁷ I slitoval se pán nad tím otrokem, propustil ho a dluh mu odpustil. ²⁸ Ale když onen otrok vyšel, našel jednoho ze svých spoluotroků, který mu byl dlužen sto denárů; popadl ho a začal ho škrtit, říká: 'Zaplat, co mi dlužíš!' ²⁹ Jeho spoluotrok padl na zem a prosil ho: 'Měj se mnou strpení, a zaplatím ti.' ³⁰ On však nechtěl, ale šel a uvrhl ho do vězení, dokud nezaplatí dluh. ³¹ Když jeho spoluotroci uviděli, co se přihodilo, velmi se zarmoutili; šli a oznámili pánu všechno, co se stalo. ³² Potom si ho jeho pán zavolal a řekl mu: 'Otroku zlý, celý ten dluh jsem ti odpustil, protože jsi mě poprosil. ³³ Neměl ses také ty smilovat nad svým spoluotrokem, jako jsem se i já smiloval nad tebou?' ³⁴ A jeho pán se rozhněval a předal ho mučitelům, dokud [mu] nezaplatí celý dluh. ³⁵ Tak i můj nebeský Otec učiní vám, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru."

19 A stalo se, že když Ježíš dokončil tato slova, odebral se z Galileje a přišel do judských končin za Jordán. ² Šly za ním velké zástupy a on je tam uzdravil. ³ Přistoupili k němu farizeové, pokoušeli ho a říkali: "Je dovoleno, aby člověk propustil svou ženu z jakéhokoli důvodu?" ⁴ On odpověděl: "Nečetli jste, že ten, který stvořil člověka od počátku, učinil je jako muže a ženu? ⁵ A řekl: 'Proto opustí člověk otce i matku a přilne ke své ženě, a ti dva budou jedno tělo', ⁶ takže již nejsou dva, ale jedno tělo. Co tedy Bůh spojil, ať člověk neodděluje!" ⁷ Řekli mu: "Proč tedy Mojžíš nařídil dát ženě rozlukový list a propustit ji?" ⁸ Řekl jim: "Pro tvrdost vašeho srdce vám Mojžíš dovolil propustit vaše ženy, od počátku však tomu tak nebylo. ⁹ Pravím vám, že kdo by propustil svou ženu, pokud by to nebylo na základě smilstva, a oženil se s jinou, cizoloží; [a kdo by se s propuštěnou oženil, cizoloží]." ¹⁰ Jeho učedníci mu řekli: "Jestliže je to mezi mužem a ženou takové, je lépe se neženit." ¹¹ On jim řekl: "Ne všichni chápou toto slovo, ale jen ti, kterým je to dáno. ¹² Jsou totiž eunuchové, kteří se už takto narodili z matčina lůna; a jsou eunuchové, které učinili eunuchy lidé; a jsou eunuchové, kteří se sami stali eunuchy pro království Nebes. Kdo může chápat, chápej." ¹³ Tehdy k němu přinášeli děti, aby na ně vložil ruce a pomodlil se; ale učedníci je pokárali. ¹⁴ Ježíš však řekl: "Nechte děti a nebraňte jim přijít ke mně, neboť takových je království Nebes." ¹⁵ A vložil na ně ruce a šel odtamtud. ¹⁶ A hle, přistoupil k němu jeden člověk a řekl: "Učitelu, co dobrého mám

učinít, abych obdržel věčný život?" ¹⁷ On mu řekl: "Proč se mě ptáš na dobré? Jen jeden je dobrý [: Bůh]. Chceš-li vstoupit do života, zachovej přikázání!" ¹⁸ Řekl mu: "Která?" Ježíš řekl: "Nebudeš vraždit, cizoložit, krást, lživě svědčit, ¹⁹ cti otce a matku, budeš milovat svého bližního jako sebe." ²⁰ Mladík mu řekl: "To všechno jsem dodržel. Co mi ještě schází?" ²¹ Ježíš mu říkal: "Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek a dej chudým, a budeš mít poklad v nebesích; pak přijď a následuj mne." ²² Když mladík uslyšel [toto] slovo, odešel zarmoucen, neboť měl mnoho majetku. ²³ Ježíš řekl svým učedníkům: "Amen, pravím vám, že bohatý těžko vejde do království Nebes. ²⁴ Opět vám pravím, je snadnější, aby velbloud prošel uchem jehly, než aby bohatý vešel do Božího království." ²⁵ Když to učedníci uslyšeli, byli velmi vyděšeni a říkali: "Kdo tedy může být zachráněn?" ²⁶ Ježíš na ně upřeně pohlédl a řekl jim: "U lidí je to nemožné, ale u Boha je možné všechno." ²⁷ Na to mu řekl Petr: "Hle, my jsme opustili všechno a vydali se za tebou. Co tedy budeme mít?" ²⁸ Ježíš jim řekl: "Amen, pravím vám, když se Syn člověka při obnovení všech věcí posadí na trůn své slávy, usednete také vy, kteří jste mne následovali, na dvanáct trůnů a budete soudit dvanáct kmenů Izraele. ²⁹ A každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo ženu nebo děti nebo pole pro mé jméno, stokrát víc vezme a obdrží za dědictví věčný život.

³⁰ Mnozí první budou poslední a poslední první." **20** "Neboť království Nebes je podobné člověku hospodáři, který časně zrána vyšel najmout dělníky na svou vinici. ² Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici. ³ A když vyšel kolem deváté hodiny, spatřil jiné, jak stojí nečinně na tržišti, ⁴ a řekl jim: 'Jděte i vy na vinici a dám vám, co bude spravedlivé.' ⁵ Oni odešli. Opět vyšel kolem dvanácti a tří hodin odpoledne a učinil právě tak. ⁶ Vyšel kolem páté hodiny a našel jiné, jak tam stojí, a řekl jim: 'Proč tu stojíte celý den nečinně?' ⁷ Řekli mu: 'Protože nás nikdo nenajal.' Řekl jim: 'Jděte i vy na [mou] vinici [a dostanete, co bude spravedlivé].'⁸ Když nastal večer, řekl pán vinice svému správci: 'Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, počna od posledních až k prvním.' ⁹ Přišli ti, kteří byli najati okolo páté hodiny, a každý dostal denár. ¹⁰ Když přišli ti první, myslili, že dostanou víc; ale i oni dostali po denáru. ¹¹ Vzali jej, ale reptali proti hospodáři: ¹² 'Tito poslední dělali jedinou hodinu a postavil jsi je na roveň nám, kteří jsme nesli tíhu dne a vedro!' ¹³ On však odpověděl jednomu z nich: 'Příteli, nekřivdím ti! Nesmluvil jsi se mnou denár za den? ¹⁴ Vezmi, co ti patří, a odejdi! Chci dát i tomu poslednímu jako tobě. ¹⁵ Nemám snad právo udělat si ve svých záležitostech, co chci? Anebo je proto tvé oko zlé, že já jsem dobrý?' ¹⁶ Tak budou poslední první a první poslední. [Neboť je mnoho pozvaných, ale málo vybraných.] ¹⁷ Když Ježíš vystupoval k Jeruzalému, vzal si stranou Dvanáct učedníků a cestou jim řekl: ¹⁸ "Hle, vystupujeme k Jeruzalému a Syn člově-

ka bude vydán předním kněžím a učitelům Písma. Od soudí ho k smrti¹⁹ a vydají pohanům, aby se mu vysmáli, zbičovali ho a ukřižovali; a třetího dne bude vzkříšen.“²⁰ Tehdy k němu přistoupila matka synů Zebedeových se svými syny, klaněla se mu a o něco ho žádala.²¹ On jí řekl: “Co chceš?” Řekla mu: “Ustanov, aby tito dva moji synové usedli jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici ve tvém království.”²² Ježíš odpověděl: “Nevíte, co žádáte. Můžete pít kalich, který já mám pít?” Řekli mu: “Můžeme.”²³ Řekl jim: “Můj kalich sice pít budete, ale není mou věcí, abych dal někomu usednout po mé pravici a po mé levici, neboť tam usednou ti, pro které je to připraveno od mého Otce.”²⁴ Když to uslyšelo ostatních deset, rozmrzelo se na oba bratry.²⁵ Ježíš si je zavolal a řekl: “Víte, že vládci národů panují nad svými národy a jejich velcí lidé nad nimi uplatňují svou moc.²⁶ Mezi vámi tomu tak nebude; ale kdo by se chtěl mezi vámi stát velkým, bude vaším služebníkem;²⁷ a kdo by chtěl být mezi vámi první, bude vaším otrokem.²⁸ Stejně jako Syn člověka nepřišel, aby mu bylo poslouženo, ale aby posloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.”²⁹ Když vycházeli z Jericha, vydal se za ním velký zástup.³⁰ A hle, dva slepí seděli u cesty; jakmile uslyšeli, že Ježíš jde kolem, vykřikli: “Smiluj se nad námi, Pane, synu Davidův!”³¹ Zástup je okřikl, aby zmlkli. Oni však vykřikli ještě silněji: “Smiluj se nad námi, Pane, synu Davidův!”³² Ježíš se zastavil, zavolal je a řekl: “Co chcete, abych pro vás učinil?”³³ Řekli mu: “Pane, ať se nám otevrou oči!”³⁴ Ježíš byl hluboce pohnut, dotkl se jejich očí, a hned prohlédli a šli za ním.

21 Když se přiblížili k Jeruzalému a přišli do Betfage na Olivové hoře, poslal Ježíš dva učedníky² a řekl jim: “Jděte do vesnice, která je před vámi, a hned naleznete uvázanou oslici a s ní oslátko. Odvažte je a přiveďte ke mně.³ A kdyby vám někdo něco řekl, povězte: ‘Pán je potřebuje; a hned je pošle.’”⁴ Toto se stalo, aby se naplnilo, co bylo řečeno skrze proroka:⁵ ‘Řekněte dceři síónské: Hle, tvůj král přichází k tobě, tichý a sedící na oslici a na oslátku, mláděti oslice.’⁶ Učedníci šli a učinili, jak jim Ježíš nařídil.⁷ Přivedli oslici i oslátko, položili na ně pláště a on se na ně posadil.⁸ Mohutný zástup rozprostřel své pláště na cestu, jiní zase odsekávali větve ze stromů a stlali je na cestu.⁹ Zástupy, které šly před ním, i ty, které ho doprovázely, křičely: “Hosanna synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Pána! Hosanna na výsostech!”¹⁰ Když vjel Ježíš do Jeruzaléma, vzrušilo se celé město a říkalo: “Kdo to je?”¹¹ Zástupy říkaly: “To je prorok Ježíš, ten z Nazareta v Galileji.”¹² Ježíš vstoupil do chrámu [Božího] a vyhnal všechny ty, kteří v chrámě prodávali a kupovali, zpřevracel stoly směnárníků i sedadla prodavačů holubů¹³ a řekl jim: “Je napsáno: ‘Můj dům bude nazván domem modlitby’, ale vy z něho děláte jeskyni lupičů.”¹⁴ A přistoupili k němu v chrámě slepí a chromí, a uzdravil je.¹⁵ Když přední kněží a učitelé Písma spatřili ty podivuhodné věci, které učinil, a jak

děti volají v chrámě: “Hosanna synu Davidovu”, rozhořčili se¹⁶ a řekli mu: “Slyšíš, co tihle říkají?” Ježíš jim řekl: “Ano. Nikdy jste nečetli: ‘Z úst nemluvnat a kojenců sis připravil chválu?’”¹⁷ I nechal je a vyšel ven z města do Betanie, kde přenocoval.¹⁸ Když se časně ráno vracel do města, dostal hlad.¹⁹ Spatřil u cesty jeden fíkovník a šel k němu, ale nenašel na něm nic než jen listy. Řekl mu: “Ať se z tebe již nikdy v tomto věku ovoce neurodí!” A fíkovník ihned uschl.²⁰ Když to učedníci uviděli, podivili se a říkali: “Jak ten fíkovník hned uschl!”²¹ Ježíš jim na to řekl: “Amen, pravím vám, budete-li mít víru a nezapochybujete-li, učiníte nejen to, co jsem učinil s fíkovníkem, ale kdybyste i této hoře řekli: ‘Zdvihni se a vrhni se do moře’, stane se to.”²² A všechno, oč byste v modlitbě požádali, budete-li věřit, dostanete.”²³ Když přišel do chrámu a vyučoval, přistoupili k němu přední kněží a starší lidu a řekli: “V jaké pravomoci tyto věci činíš? Kdo ti dal tuto pravomoc?”²⁴ Ježíš jim odpověděl: “Já se vás také zeptám na jednu věc. Jestliže mi to řeknete, i já vám povím, v jaké pravomoci ty věci činím.²⁵ Odkud byl křest Janův? Z nebe, či z lidí?” Oni se mezi sebou dohadovali: “Řekneme-li ‘z nebe’, řekne nám: ‘Proč jste mu tedy neuvěřili?’²⁶ Řekneme-li však ‘z lidí’, bojíme se zástupu, neboť všichni mají Jana za proroka.”²⁷ Odpověděl Ježíšovi: “Nevíme.” A on jim řekl: “Ani já vám nepovím, v jaké pravomoci ty věci činím.”²⁸ “Co myslíte? Jeden člověk měl dva syny. Přistoupil k prvnímu a řekl: ‘Synu, odejdi dnes pracovat na vinici.’²⁹ On odpověděl: ‘Nechci.’ Ale potom toho litoval a odešel.³⁰ Přistoupil k druhému a řekl totéž. On odpověděl: ‘Ano, pane’, ale neodešel.³¹ Který z těch dvou vykonal otcovu vůli?” Řekli: “Ten první.” Ježíš jim řekl: “Amen, pravím vám, že celníci a prodejné ženy vás předcházejí do Božího království.³² Neboť Jan k vám přišel cestou spravedlnosti, ale neuvěřili jste mu. Celníci a prodejné ženy mu však uvěřili. Když jste to uviděli, ani potom jste toho nelitovali a neuvěřili mu.”³³ “Poslyšte jiné podobství: Byl jeden člověk, hospodář, který vysadil vinici, obehnal ji zdí, vykopal v ní lis a vystavěl věž; pak ji pronajal vinařům a odcestoval.³⁴ Když se přiblížil čas úrody, poslal své otroky k vinařům, aby převzali jeho úrodu.³⁵ Ale vinaři jeho otroky vzali, jednoho zbili, druhého zabili, dalšího ukamenovali.³⁶ Znovu poslal jiné otroky, bylo jich ještě více než těch prvních, ale učinili jim totéž.³⁷ Naposled k nim poslal svého syna a řekl: ‘Zastydí se před mým synem.’³⁸ Když však vinaři uviděli syna, řekli si mezi sebou: ‘To je dědic. Pojdme, zabilme ho a zmocněme se jeho dědictví!’³⁹ I vzali ho, vyhodili ven z vinice a zabili.⁴⁰ Když tedy přijde pán vinice, co učiní oněm vinařům?”⁴¹ Řekli mu: “Ty zlé krutě zahubíš a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odevzdávat úrodu v určených časech.”⁴² Ježíš jim řekl: “Copak jste nikdy nečetli v Písmech: ‘Kámen, který stavitelé po prozkoumání zavrhli, se stal hlavou úhlu. Od Pána se to stalo a je to podivuhodné v našich očích?’⁴³ Proto vám pravím, že vám bude království Bo-

ží odňato a bude dáno národu, který přináší jeho úrodu. ⁴⁴ Kdo padne na ten kámen, roztříští se; a na koho padne, toho rozpráší jako plevy." ⁴⁵ Když přední kněží a farizeové uslyšeli tato jeho podobenství, poznali, že mluví o nich. ⁴⁶ Chtěli se ho zmocnit, ale dostali strach ze zástupů, protože ty ho měly za proroka.

22 A Ježíš k nim znovu promluvil v podobenstvích: ² "Království Nebes je podobné člověku králi, který vystrojil svatbu svému synu. ³ A poslal své otroky, aby zavolali pozvané hosty na svatbu; ale ti nechtěli přijít. ⁴ Poslal znovu jiné otroky se slovy: 'Řekněte pozvaným: Hle, přichystal jsem svou hostinu, moji býci a krmný dobytek jsou poraženi, všechno je připraveno, přijďte na svatební hostinu.' ⁵ Ale oni nedbali a odešli, jeden na své pole, jiný za svým obchodem. ⁶ Ostatní se zmocnili jeho otroků, ztýrali je a zabili. ⁷ Král se rozhněval, poslal svá vojska, zahubil ony vrahy a jejich město zapálil. ⁸ Potom řekl svým otrokům: 'Svatba je sice připravena, ale pozvaní jí nebyli hodni. ⁹ Jděte tedy na křižovatky cest a každého, koho naleznete, pozvěte na svatební hostinu.' ¹⁰ I vyšli ti otroci na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré. I naplnila se svatební síň stolovníky. ¹¹ Když král vstoupil, aby se na stolovníky podíval, spatřil tam člověka, který na sobě neměl svatební šat. ¹² I řekl mu: 'Příteli, jak jsi sem vešel bez svatebního roucha?' A on oněměl. ¹³ Tehdy řekl král služebníkům: 'Svažte mu nohy a ruce a vyhoďte ho do nejzazší temnoty; tam bude pláč a skřípění zubů.' ¹⁴ Neboť je mnoho pozvaných, ale málo vybraných." ¹⁵ Tehdy farizeové šli a poradili se, jak by ho chytili za slovo. ¹⁶ A poslali k němu své učedníky spolu s herodiány, kteří řekli: "Učitel, víme, že jsi pravdivý a učíš cestě Boží podle pravdy. A nedbáš na nikoho, neboť se neohlížíš na postavení člověka. ¹⁷ Řekni nám tedy, co myslíš: patří se dát daň císaři, nebo ne?" ¹⁸ Ježíš poznal jejich zlý úmysl a řekl: "Proč mne zkoušíte, pokrytci? ¹⁹ Ukažte mi peněz daně." Přinesli mu denár. ²⁰ Řekl jim: "Čí je tento obraz a nápis?" ²¹ Odpověděli mu: "Císařův." Tu jim řekl: "Co je tedy císařovo, odevzdejte císaři, a co je Boží, Bohu." ²² Když to uslyšeli, podivili se, nechali ho a odešli. ²³ V ten den k němu přišli saduceové, kteří říkají, že není vzkříšení, a zeptali se ho: ²⁴ "Učitel, Mojžíš řekl: 'Zemře-li někdo bezdětný, jeho bratr si podle řádu švagrovství vezme jeho ženu a zplodí svému bratrovi potomka.' ²⁵ U nás bylo sedm bratrů. První se oženil a zemřel; a protože neměl potomka, zanechal svou ženu svému bratrovi. ²⁶ Stejně i druhý a třetí, až do sedmého. ²⁷ Poslední ze všech zemřela ta žena. ²⁸ Kterému z těch sedmi bude tedy ta žena patřit při vzkříšení? Vždyť ji měli všichni." ²⁹ Ježíš jim odpověděl: "Bloudíte, protože neznáte Písma ani Boží moc. ³⁰ Při vzkříšení se totiž lidé nežení ani nev dávají, ale jsou jako [Boží] andělé v nebi. ³¹ Pokud jde o vzkříšení mrtvých, nečetli jste, co vám bylo od Boha řečeno slovy: ³² 'Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jakobův? On není Bohem mrtvých, ale živých.'" ³³ Když to

zástupy uslyšely, byly ohromeny jeho učením. ³⁴ Když farizeové uslyšeli, že umlčel saduceje, sešli se spolu ³⁵ a jeden z nich, učitel Zákona, ho chtěl zkoušet a zeptal se: ³⁶ "Učitel, které přikázání je v Zákoně největší?" ³⁷ On mu řekl: "Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí." ³⁸ To je největší a první přikázání. ³⁹ Druhé je mu podobné: 'Miluj svého bližního jako sám sebe.' ⁴⁰ Na těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon a Proroci." ⁴¹ Když se farizeové shromáždili, Ježíš se jich zeptal: ⁴² "Co si myslíte o Mesiáši? Čí je syn?" Řekli mu: "Davidův." ⁴³ Řekl jim: "Jak to tedy, že ho David v Duchu nazývá Pánem, když praví: ⁴⁴ 'Řekl Pán mému Pánu: Sed' po mé pravici, dokud ti nepoložím tvé nepřátele pod nohy?' ⁴⁵ Jestliže ho tedy David nazývá Pánem, jakpak je jeho synem?" ⁴⁶ A nikdo mu nemohl odpovědět ani slovo; od toho dne se ho již nikdo neodvážil zeptat.

23 Potom Ježíš promluvil k zástupům a ke svým učedníkům: ² "Na stolci Mojžíšově usedli učitelé Písma a farizeové. ³ Proto udělejte a zachovávejte všechno, co by vám řekli, avšak podle jejich skutků nečiňte; neboť mluví, ale nečiní. ⁴ Svazují těžká a neúnosná břemena a vkládají je na ramena lidí, ale sami ani prstem jimi nechtějí pohnout. ⁵ A všechny své skutky dělají proto, aby je lidé viděli. Rozšiřují své modlitební řemínky a prodlužují třásně svých oděvů, ⁶ mají rádi přední místa na hostinách a přední sedadla v synagógách, ⁷ pozdravy na tržištích, a jsou rádi, když je lidé oslovují Rabbi. ⁸ Vy se však nenechte nazvat Rabbi, neboť jediný je váš Učitel, vy pak všichni jste bratři. ⁹ A nikoho nenazvěte na zemi svým Otcem, neboť jediný je váš Otec, ten nebeský. ¹⁰ Ani se nenechte nazvat Vůdci, neboť váš Vůdce je jeden, Mesiáš. ¹¹ Ale největší z vás bude vašim služebníkem. ¹² Kdo se bude povyšovat, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen." ¹³ "Běda vám, učitelé Písma a farizeové, pokrytci, protože zavíráte království Nebes před lidmi; sami totiž nevstupujete, a těm, kdo by vstoupit chtěli, vstoupit nedovolujete. ¹⁴ [Běda vám, učitelé Písma a farizeové, pokrytci, protože vyjídáte domy vdov a okázale dlouho se modlíte; proto vezmete těžší odsouzení.]" ¹⁵ "Běda vám, učitelé Písma a farizeové, pokrytci! Obcházíte moře i souš, abyste získali jednoho proselytu; a když se jím stane, děláte z něho syna Gehenny, dvakrát horšího, než jste sami." ¹⁶ "Běda vám, slepí vůdcové! Říkáte: 'Kdo by učinil přísahu při svatyni, nic to neznamená; ale kdo by učinil přísahu při zlatu svatyně, je vázán,' ¹⁷ Blázni a slepci, co je větší: zlato, nebo svatyně, která to zlato posvětila? ¹⁸ A 'kdo by učinil přísahu při oltáři, nic to neznamená, ale kdo by vyslovil přísahu při daru, který je na něm, je vázán.' ¹⁹ [Blázni a] slepci, co je větší: dar, nebo oltář, který ten dar posvěcuje? ²⁰ Kdo tedy učinil přísahu při oltáři, přísahá při něm i při všem, co na něm leží. ²¹ A kdo učinil přísahu při svatyni, přísahá při ní i při Tom, kdo v ní přebývá. ²² A kdo učinil přísahu při nebi, přísahá při trůnu Božím i při Tom, který na

něm sedí." ²³ "Běda vám, učitelé Písma a farizeové, pokrytci, protože dáváte desátky z máty, kopru a kmínu, ale zanedbali jste závažnější věci Zákona: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba udělat a tamto nezanedbávat. ²⁴ Slepí vůdci! Cedíte komára, ale velblouda polykáte." ²⁵ "Běda vám, učitelé Písma a farizeové, pokrytci, protože čistíte číše a mýsy zvnějšku, ale uvnitř jsou plné chamtivosti a nezdrženlivosti. ²⁶ Slepý farizeji! Napřed vyčisti vnitřek číše a mýsy, aby se stal čistým i jejich zevnějšek." ²⁷ "Běda vám, učitelé Písma a farizeové, pokrytci, protože se podobáte obilným hrobům, které se zvenčí zdají pěknými, ale uvnitř jsou plné kostí mrtvých a veškeré nečistoty. ²⁸ Tak i vy se navenek zdáte lidem spravedliví, ale uvnitř jste plni pokrytectví a bezzákonosti." ²⁹ "Běda vám, učitelé Písma a farizeové, pokrytci, protože stavíte náhrobky prorokům a zdobíte pomníky spravedlivých ³⁰ a říkáte: 'Kdybychom žili ve dnech našich otců, neměli bychom s nimi podíl na prolévání krve proroků.' ³¹ Tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kteří proroky zavraždili. ³² I vy naplňte míru svých otců! ³³ Hadi, plemeno zmijí! Jak uniknete trestu Gehenny? ³⁴ Hle, proto já k vám posílám proroky a moudré muže i učitele Písma; některé z nich zabijete a ukřižujete, některé z nich budete bičovat ve svých synagógách a pronásledovat od města k městu, ³⁵ aby na vás přišla všechna spravedlivá krev vylévaná na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše, syna Barachiášova, kterého jste zavraždili mezi svatyní a oltářem. ³⁶ Amen, pravím vám, to všechno přijde na toto pokolení." ³⁷ "Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou k tobě posláni! Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako slepice shromažďuje svá kuřata pod křídla, ale nechťeli jste. ³⁸ Hle, váš dům se vám ponechává pustý. ³⁹ Neboť pravím vám, od nynějška mne již neuvídíte, dokud neřeknete: 'Požehnaný, který přichází ve jménu Pána!'"

24 Ježíš vyšel z chrámu a odcházel. Tu přistoupili jeho učedníci, aby mu ukázali na chrámové stavby. ² Ale on jim na to řekl: "Vidíte to všechno? Amen, pravím vám, jistě zde nebude ponechán kámen na kameni, který by nebyl stržen." ³ Když seděl na Olivové hoře, přistoupili k němu o samotě učedníci a říkali: "Řekni nám, kdy to bude a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku?" ⁴ Ježíš jim odpověděl: "Dávejte si pozor, aby vás někdo nesvedl. ⁵ Neboť mnozí přijdou na základě mého jména a budou říkat: 'Já jsem Kristus' a svedou mnohé. ⁶ Budete slyšet o válkách a uslyšíte válečné zvěsti. Dejte si pozor, neděste se. To [všechno] se musí stát, ale to ještě není konec. ⁷ Povstane národ proti národu a království proti království, budou hladomory a zemětřesení na různých místech. ⁸ Ale to všechno bude počátek porodních bolestí. ⁹ Pak vás budou vydávat v soužení a budou vás zabíjet; a všechny národy vás budou nenávidět pro mé jméno. ¹⁰ A tehdy se mnozí pohorší, budou se navzájem zra-

zovat a jeden druhého nenávidět. ¹¹ Také povstanou mnozí lživí proroci a svedou mnohé. ¹² A protože vzroste bezzákonost, ochladne láska mnohých. ¹³ Kdo však vytrvá do konce, bude zachráněn. ¹⁴ Toto evangelium o království bude vyhlášeno po celém světě na svědectví všem národům. A tehdy přijde konec." ¹⁵ "Když pak spatříte 'ohavnost zpusťování', o níž mluvil prorok Daniel, jak stojí na svatém místě - kdo čteš, rozuměj - ¹⁶ tehdy ti, kdo budou v Judeji, ať utíkají do hor. ¹⁷ Kdo bude na střeše, ať nesestupuje, aby si vzal věci ze svého domu. ¹⁸ A kdo bude na poli, ať se nevrací zpátky, aby si vzal svůj plášť. ¹⁹ Běda těhotným a kojícím v oněch dnech! ²⁰ Modlete se, aby k vašemu útěku nedošlo v zimě nebo v sobotu. ²¹ Neboť tehdy bude tak velké soužení, jaké nenastalo od počátku světa až do nynějška, ani již nikdy nenastane. ²² A kdyby nebyly ty dny zkráceny, nebylo by zachráněno žádné tělo; ale kvůli vyvoleným budou ony dny zkráceny. ²³ Tehdy, řekne-li vám někdo: 'Hle, zde je Kristus', nebo: 'Zde je', nevěřte. ²⁴ Povstanou totiž lživí Kristové a lživí proroci a budou ukazovat veliká znamení a divy, že by svedli i vyvolené, kdyby to bylo možné. ²⁵ Hle, řekl jsem vám to předem. ²⁶ Řeknou-li vám tedy: 'Hle, je v pustině', nevycházejte; 'hle, v úkrytech', nevěřte! ²⁷ Neboť jako blesk vychází od východu a svítí až na západ, takový bude příchod Syna člověka. ²⁸ Kdekoli je mrtvola, tam se shromáždí supi." ²⁹ "Ihned po soužení oněch dnů se zatmí slunce a měsíc nevydá svou zář, hvězdy budou padat z nebe a mocnosti nebes se otřesou. ³⁰ Potom se ukáže znamení Syna člověka na nebi, a tehdy se budou bít v prsa všechny kmeny země. A uvidí Syna člověka přicházejícího na nebeských oblacích s mocí a velikou slávou. ³¹ A pošle své anděly s mohutným [zvukem] polnice a ti shromáždí jeho vyvolené ze čtyř světových stran, od jednoho nejzazšího konce nebes až k jejich druhému nejzazšímu konci." ³² "Od fíkovníku se naučte podobenství: Když již jeho větev změkne a vyhání listy, poznáváte, že léto je blízko. ³³ Tak i vy, až toto všechno uvidíte, poznávejte, že je to blízko, přede dveřmi. ³⁴ Amen, pravím vám, že určitě nepomine toto pokolení, dokud se toto všechno nestane. ³⁵ Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou." ³⁶ "O tom dni a hodině nikdo neví, ani andělé nebes, ani Syn, jenom sám Otec. ³⁷ Neboť jak tomu bylo za dnů Noé, tak bude i při příchodu Syna člověka. ³⁸ Jako totiž v oněch dnech před potopou jedli, pili, ženili se a vdávaly, až do dne, kdy Noé vešel do korábu, ³⁹ a nic nepoznali, až přišla potopa a všechny smetla - takový bude i příchod Syna člověka. ⁴⁰ Tehdy budou dva na poli, jeden bude vzat a jeden bude zanechán. ⁴¹ Dvě budou mlít na obilném mlýnku, jedna bude vzata a jedna bude zanechána. ⁴² Bďte tedy, protože nevíte, v který den váš Pán přijde. ⁴³ To však vězte, že kdyby hospodář věděl, v kterou noční dobu přijde zloděj, zůstal by vzhůru a nedovolil by mu prokopat se do jeho domu. ⁴⁴ Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, o které

si to nemyslíte." ⁴⁵ "Kdo je tedy věrný a rozumný otrok, jehož pán ustanovil nad svou čeledí, aby jí dával pokrm v pravý čas? ⁴⁶ Blahoslavený onen otrok, kterého jeho pán při svém příchodu nalezne, že tak činí. ⁴⁷ Amen, pravím vám, že ho ustanoví nad celým svým majetkem. ⁴⁸ Kdyby si však onen zlý otrok řekl ve svém srdci: 'Můj pán dlouho nepřichází' ⁴⁹ a začal by bít své spoluo- troky, jíst a pít s opilci, ⁵⁰ tu pán onoho otroka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou nezná. ⁵¹ Oddělí ho a určí mu úděl s pokrytci. Tam bude pláč a skřípění zubů."

25 "Tehdy bude království Nebes podobné deseti pannám, které vzaly své lampy a vyšly naproti ženichovi. ² Pět z nich bylo pošetilých a pět rozumných. ³ Pošetilé vzaly sice své lampy, ale nevzaly s sebou olej. ⁴ Rozumné však vzaly se svými lampami olej v nádobkách. ⁵ Když ženich dlouho nepřicházel, začaly všechny podřimovat a usínat. ⁶ Uprostřed noci se však ozval křik: 'Hle, ženich! Vyjděte mu vstříc!' ⁷ Tehdy všechny panny vstaly a daly do pořádku své lampy. ⁸ Pošetilé řekly rozumným: 'Dejte nám ze svého oleje, neboť naše lampy dohasínají!' ⁹ Ale rozumné odpověděly: 'Ne, nemuselo by vystačit pro nás i pro vás. Jděte raději k prodavačům a kupte si!' ¹⁰ Zatímco odcházely, aby nakoupily olej, přišel ženich, a ty, které byly připravené, vešly s ním na svatební hostinu; a dveře byly zavřeny. ¹¹ Později přišly i ostatní panny a říkaly: 'Pane, pane, otevři nám!' ¹² Ale on odpověděl: 'Amen, pravím vám, neznám vás.' ¹³ Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu." ¹⁴ "Je to totiž jako s člověkem, který se chystal odcestovat: zavolal své otroky a svěřil jim svůj majetek. ¹⁵ Jednomu dal pět talentů, druhému dva, třetímu jeden, každému podle jeho schopností, a ihned odcestoval. ¹⁶ Ten, který přijal pět talentů, šel a vložil je do obchodu, a získal jiných pět. ¹⁷ Stejně [i] ten, který dostal dva, získal jiné dva. ¹⁸ Ale ten, který dostal jeden, odešel, vykopal v zemi jámu a ukryl peníze svého pána. ¹⁹ Po dlouhé době pak přišel pán oněch otroků a účtoval s nimi. ²⁰ Přistoupil ten, který dostal pět talentů, přinesl jiných pět talentů a řekl: 'Pane, pět talentů jsi mi svěřil; hle, jiných pět talentů jsem získal.' ²¹ Jeho pán mu řekl: 'Dobře, otroku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi v radost svého pána.' ²² Přistoupil také ten, který dostal dva talenty a řekl: 'Pane, dva talenty jsi mi svěřil; hle, jiné dva talenty jsem získal.' ²³ Jeho pán mu řekl: 'Dobře, otroku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi v radost svého pána.' ²⁴ Přistoupil pak i ten, který dostal jeden talent a řekl: 'Pane, poznal jsem, že jsi tvrdý člověk; sklízíš, kde jsi nezasel, a shromažďuješ, kde jsi nerozsypal. ²⁵ Dostal jsem strach, odešel jsem a ukryl tvůj talent v zemi. Hle, zde máš, co je tvoje.' ²⁶ Jeho pán mu odpověděl: 'Zlý a lenivý otroku, věděl jsi, že sklízím, kde jsem nezasel, a shromažďuji, kde jsem nerozsypal? ²⁷ Měl jsi tedy mé peníze uložit u bankéřů, a já bych si při návratu vzal, co je moje, i s

úrokem. ²⁸ Vezměte tedy od něho ten talent a dejte tomu, který má deset talentů! ²⁹ Neboť každému, kdo má, bude dáno a bude mít hojnost. Kdo však nemá, tomu bude odňato i to, co má. ³⁰ A toho neužitečného otroka vyhodte do nejzazší temnoty. Tam bude pláč a skřípění zubů.'" ³¹ "Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, tehdy se posadí na trůn své slávy ³² a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. ³³ Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. ³⁴ Potom řekne Král těm po své pravici: 'Pojďte, požeňte mého Otce, přijměte za dědictví království, které je pro vás připraveno od založení světa. ³⁵ Neboť jsem hladověl, a dali jste mi najíst, žíznil jsem, a dali jste mi napít, byl jsem cizincem, a ujali jste se mě, ³⁶ byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.' ³⁷ Tehdy mu spravedliví odpoví: 'Pane, kdy jsme tě spatřili hladového, a dali jsme ti najíst, nebo žíznivého, a dali jsme ti napít? ³⁸ Kdy jsme tě spatřili jako cizince, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? ³⁹ Kdy jsme tě spatřili nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?' ⁴⁰ Král odpoví a řekne jim: 'Amen, pravím vám, cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nejmenších bratří, mně jste učinili.'" ⁴¹ "Potom řekne i těm po levici: 'Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, který je připraven pro Ďábla a jeho anděly! ⁴² Neboť jsem hladověl, a nedali jste mi najíst, žíznil jsem, a nedali jste mi napít, ⁴³ byl jsem cizincem, a neujali jste se mne, byl jsem nahý, a neoblékli jste mne, byl jsem nemocný a ve vězení, a nenavštívili jste mne.' ⁴⁴ Tu mu odpoví i oni: 'Pane, kdy jsme tě spatřili hladového, žíznivého, jako cizince, nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?' ⁴⁵ Pak jim odpoví: 'Amen, pravím vám, cokoli jste neučinili jednomu z těchto nejmenších, ani mně jste neučinili.' ⁴⁶ A odejdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života."

26 I stalo se, když Ježíš dokončil všechna tato slova, že řekl svým učedníkům: ² "Víte, že za dva dny bude hod velikonočního beránka a Syn člověka bude vydán, aby byl ukřižován." ³ Tehdy se shromáždili přední kněží a starší lidu ve dvoře velekněze, který se jmenoval Kaifáš, ⁴ a společně se poradili, jak by se Ježíše zmocnili lstí a zabili ho. ⁵ Říkali však: "Jen ne ve svátek, aby nenastalo pobouření mezi lidem." ⁶ Když byl Ježíš v Betanii v domě Šimona Malomocného, ⁷ přišla k němu žena, která měla alabastrovou nádobku drahocenného oleje, a vylila mu ji na hlavu, když stoloval. ⁸ Když to učedníci uviděli, rozhořčili se a řekli: "K čemu tato ztráta? ⁹ Vždyť se to mohlo draze prodat a peníze dát chudým." ¹⁰ Ježíš to poznal a řekl jim: "Proč působíte té ženě těžkosti? Vykonal na mně krásný skutek. ¹¹ Vždyť chudé máte stále s sebou, mne však nemáte stále. ¹² Když ona vylila tento olej na mé tělo, učinila to k mému pohřbu. ¹³ Amen, pravím vám, kdekoli po celém světě bude hlásáno toto evangelium, bude se mluvit

na její památku také o tom, co ona učinila." ¹⁴ Potom jeden ze Dvanácti, který se jmenoval Juda Iškariotský, šel k předním kněžím ¹⁵ a řekl: "Co jste ochotni mi dát, když vám ho vydám?" Oni mu pak určili třicet stříbrných. ¹⁶ Od té chvíle hledal vhodnou příležitost, aby ho zradil. ¹⁷ Prvního dne svátku Nekvašených chlebů, přistoupili učedníci k Ježíšovi a řekli: "Kde chceš, abychom ti připravili k jídlu velikonočního beránka?" ¹⁸ On pak řekl: "Jděte do města k jistému člověku a řekněte mu: 'Učitel říká: Můj čas je blízko. U tebe budu slavit velikonočního beránka se svými učedníky.'" ¹⁹ A učedníci učinili, jak jim Ježíš nařídil, a připravili velikonočního beránka. ²⁰ Když nastal večer, stoloval s Dvanácti [učedníky]. ²¹ A zatímco jedli, řekl: "Amen, pravím vám, že jeden z vás mě zradí." ²² Velmi se rmoutili a začali mu jeden po druhém říkat: "Jsem to snad já, Pane?" ²³ On odpověděl: "Kdo se mnou namočil ruku v míse, ten mě zradí. ²⁴ Syn člověka sice odchází, jak je o něm napsáno, ale běda tomu člověku, skrze něhož bude Syn člověka zrazen. Tomu by bylo lépe, kdyby se byl nenarodil!" ²⁵ Juda, který ho zrazoval, na to řekl: "Jsem to snad já, Rabbi?" Odpověděl mu: "Tys to řekl." ²⁶ Když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, rozlomil, dal učedníkům a řekl: "Vezměte, jezte. Toto je mé tělo." ²⁷ Pak vzal kalich, vzdal díky a dal jim ho se slovy: "Napijte se z něho všichni. ²⁸ Neboť toto je má krev [nové] smlouvy, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů. ²⁹ Pravím vám, že od této chvíle už nikdy nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy jej budu pít s vámi nový v království svého Otce." ³⁰ A když zaspívali chvalozpěv, vyšli na Olivovou horu. ³¹ Tehdy jim Ježíš řekl: "Vy všichni ode mne této noci odpadnete, neboť je napsáno: 'Budou bít pastýře a ovce stáda se rozprchnou.' ³² Ale po mém zmrtvýchvstání vás předejdu do Galileje." ³³ Na to mu řekl Petr: "Kdyby všichni od tebe odpadli, já nikdy neodpadnu!" ³⁴ Ježíš mu řekl: "Amen, pravím ti, že této noci, dřív než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš." ³⁵ Petr mu řekl: "I kdybych měl s tebou zemřít, určitě tě nezapřu." Stejně promluvili všichni učedníci. ³⁶ Pak s nimi Ježíš přišel na místo zvané Getsemane a řekl učedníkům: "Posadte se zde, zatímco se odejdu tamhle pomodlit." ³⁷ Vzal s sebou Petra a oba syny Zebedeovy; tu se začal rmoutit a pociťovat úzkost. ³⁸ Pak jim řekl: "Má duše je přesmutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se mnou." ³⁹ A popošel kousek, padl na tvář, modlil se a říkal: "Můj Otče, je-li to možné, ať mne mine tento kalich. Avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš." ⁴⁰ Potom přišel k učedníkům a našel je spící, i řekl Petrovi: "To jste nemohli ani jednu hodinu se mnou bdít? ⁴¹ Bděte a modlete se, abyste nevešli do pokušení. Duch je sice ochotný, ale tělo slabé." ⁴² Opět podruhé odešel a pomodlil se, říkáje: "Můj Otče, není-li možné, aby mne tento kalich minul, musím-li ho vypít, staň se tvá vůle." ⁴³ Pak přišel a našel je opět spící, protože se jim únavou zavíraly oči. ⁴⁴ I nechal je, znovu odešel a pomodlil se potřetí stejnými slovy. ⁴⁵ Potom

přišel k učedníkům a řekl jim: "Ještě spíte a odpočíváte? Hle, přiblížila se ta hodina, a Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků. ⁴⁶ Vstávejte, pojďte! Hle, přiblížil se ten, který mě vydává." ⁴⁷ Když ještě mluvil, hle, přišel Juda, jeden z Dvanácti, a s ním veliký zástup s meči a holemi, poslaný od předních kněží a starších lidu. ⁴⁸ Ten, který ho zrazoval, jim dal znamení, říkáje: "Koho políbím, ten to je; zmocněte se ho." ⁴⁹ A hned přistoupil k Ježíšovi a řekl: "Buď zdrav, Rabbi," a vřele ho políbil. ⁵⁰ Ježíš mu řekl: "Příteli, proč jsi přišel?" Tu přistoupili, vložili na Ježíše ruce a zmocnili se ho. ⁵¹ A hle, jeden z těch, kteří byli s Ježíšem, natáhl ruku, vytasil meč, udeřil veleknězova otroka a utal mu ucho. ⁵² Ježíš mu řekl: "Vrať svůj meč na místo. Neboť všichni, kdo se chápou meče, mečem zahynou. ⁵³ Či myslíš, že nemohu poprosit svého Otce, a on mi hned pošle víc než dvanáct legií andělů? ⁵⁴ Jak by se však naplnila Písma, že se tak musí stát?" ⁵⁵ V onu hodinu řekl Ježíš zástupům: "Jako na lupiče jste vyšli s meči a holemi, abyste mě zatkli. Den co den jsem sedával v chrámě a učil, a nezmocnili jste se mne. ⁵⁶ Toto všechno se však stalo, aby se naplnila Písma proroků." Potom ho všichni učedníci opustili a utekli. ⁵⁷ Ti, kdo se Ježíše zmocnili, ho odvedli k veleknězi Kaifášovi, kde se shromáždili učitelé Písma a starší. ⁵⁸ Petr šel zpovzdálí za ním až k veleknězovu dvoru; vešel dovnitř a seděl se služebníky, aby uviděl, jak to skončí. ⁵⁹ Přední kněží a celá velerada hledali křivé svědectví proti Ježíšovi, aby ho mohli usmrtit, ⁶⁰ ale nenašli, ačkoli předstoupilo mnoho lživých svědků. Nakonec předstoupili dva ⁶¹ a řekli: "Tento člověk říkal: Mohu zbořit Boží svatyni a ve třech dnech [ji] vybudovat." ⁶² Tu velekněz povstal a řekl mu: "Nic neodpovídáš? Co tito lidé svědčí proti tobě?" ⁶³ Ježíš však mlčel. Velekněz mu řekl: "Zapřisáhám tě při živém Bohu, abys nám řekl, zdali jsi Mesiáš, Syn Boží!" ⁶⁴ Ježíš mu říká: "Ty jsi řekl. Avšak pravím vám, od nynějška spatříte Syna člověka sedět po pravici Moci a přicházet na oblacích nebeských." ⁶⁵ Tu velekněz roztrhl svá roucha a řekl: "Rouhal se! Nač ještě potřebujeme svědky? Hle, teď jste slyšeli rouhání. ⁶⁶ Co si o tom myslíte?" Oni odpověděli: "Je hoden smrti." ⁶⁷ Pak mu naplivali do tváře a ztloukli ho pěstmi; někteří ho pak uhodili ⁶⁸ a říkali: "Prorokuj nám, Mesiáši, kdo je ten, který tě udeřil?" ⁶⁹ Petr seděl venku na dvoře. Přistoupila k němu jedna služka a řekla: "Také ty jsi byl s Galilejským Ježíšem!" ⁷⁰ Ale on to přede všemi zapřel, říkáje: "Nevím, o čem mluvíš." ⁷¹ Když vyšel k bráně, spatřila ho jiná a řekla těm, kdo tam byli: "I tenhle byl s Ježíšem Nazaretským." ⁷² A on opět zapřel s přísahou: "Neznám toho člověka." ⁷³ Za chvíli přistoupili ti, kteří tam stáli, a řekli Petrovi: "Skutečně i ty jsi z nich, vždyť i tvá řeč tě prozrazuje!" ⁷⁴ Potom se začal zaklínat a zapřisáhat: "Neznám toho člověka!" A hned nato zakokrhá kohout. ⁷⁵ Tu si Petr vzpomněl na Ježíšovo slovo, jak řekl: 'Dříve než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš.' I vyšel ven a hořce se rozplakal.

27 Když nastalo ráno, usnesli se všichni přední kněží a starší lidu proti Ježíšovi, že ho usmrtí.
² Spoutali ho, odvedli a vydali vládcí [Pontiu] Pilátovi.
³ Když Juda, který ho vydával, uviděl, že byl Ježíš odsouzen, pocítil lítost a vrátil třicet stříbrných předním kněžím a starším, ⁴ říká: "Zhřešil jsem, zradil jsem nevinou krev!" Oni však řekli: "Co je nám po tom? To je tvoje věc!" ⁵ Tu pohodil ty stříbrné do svatyně a vzdálil se; pak odešel a oběsil se. ⁶ Přední kněží vzali ty stříbrné a řekli: "Není dovoleno vhodit je do chrámové pokladny, protože je to cena za krev." ⁷ Poradili se a koupili za ně hrncířovo pole k pohřbívání cizinců. ⁸ Proto bylo ono pole nazýváno Polem krve až do dnešního dne. ⁹ Tehdy se naplnilo, co bylo řečeno skrze proroka Jeremiáše: 'I vzali třicet stříbrných, cenu Oceněného, který byl oceněn od synů Izraele; ¹⁰ a dali je za hrncířovo pole, jak mi nařídil Pán.' ¹¹ Ježíš byl postaven před vladaře. Vladař se ho otázal: "Ty jsi král Židů?" Ježíš říkal: "Ty pravíš." ¹² A když byl obviňován od předních kněží a od starších, nic neodpověděl. ¹³ Tu mu řekl Pilát: "Neslyšíš, co všechno proti tobě vypovídají?" ¹⁴ Ale on mu neodpověděl ani na jeden výrok, takže se vladař velmi divil. ¹⁵ O svátcích měl vladař ve zvyku propouštět zástupu jednoho vězně, kterého si přáli. ¹⁶ Tehdy tam měli pověstného vězně, který se jmenoval Ježíš Barabáš. ¹⁷ Když se tedy lidé shromáždili, řekl jim Pilát: "Koho chcete, abych vám propustil, Ježíše Barabáše, nebo Ježíše, zvaného Kristus?" ¹⁸ Věděl totiž, že ho vydali ze zájisti. ¹⁹ Když seděl na soudní stoličce, poslala k němu jeho žena se vzkazem: "Neměj nic s tím spravedlivým! Dnes jsem pro něho ve snu mnoho vytrpěla." ²⁰ Přední kněží a starší přesvědčili zástupy, aby si vyžádaly Barabáše, ale Ježíše aby daly zahubit. ²¹ Vladař jim tedy řekl: "Kterého z těch dvou chcete, abych vám propustil?" Oni řekli: "Barabáše!" ²² Pilát jim řekl: "Co tedy mám udělat s Ježíšem, zvaným Kristus?" Všichni volali: "Ať je ukřižován!" ²³ A on říkal: "Co zlého vlastně učinil?" Oni však ještě víc křičeli: "Ať je ukřižován!" ²⁴ Když Pilát uviděl, že to ničemu neprospívá, ale že vzburou je čím dál větší, vzal vodu, umyl si před zástupem ruce a řekl: "Jsem nevinen touto krví. Je to vaše věc." ²⁵ A všechen lid na to řekl: "Jeho krev na nás a na naše děti!" ²⁶ Pak jim propustil Barabáše. Ježíše zbičoval a vydal ho, aby byl ukřižován. ²⁷ Tehdy vladařovi vojáci vzali Ježíše do vládního paláce a shromáždili k němu celý oddíl vojska. ²⁸ Svlékli ho a oblékli mu nachový plášť, ²⁹ upletli věnec z trní a vsadili jej na jeho hlavu a do pravé ruky mu dali rákos. Padali před ním na kolena a vysmívali se mu: "Bud' zdráv, králi Židů!" ³⁰ Poplivali ho, vzali ten rákos a bili ho po hlavě. ³¹ Když se mu dost naposmívali, svlékli mu plášť a oblékli mu jeho šaty. A odvedli ho, aby ho ukřižovali. ³² Když vycházeli, potkali člověka z Kyrény, jménem Šimon; toho přinutili, aby vzal jeho kříž. ³³ Když přišli na místo zvané Golgota, což znamená 'Místo lebky', ³⁴ dali Ježíšovi napít vína smíchaného se žlučí. Okusil, ale nechtěl pít. ³⁵ Ukřižovali ho a rozdělili si jeho šaty, házejíce o ně los; ³⁶ pak seděli a střežili ho tam. ³⁷ Nad hlavu mu dali nápis o jeho provinění: "Toto je Ježíš, král Židů." ³⁸ Zároveň s ním byli ukřižováni dva lupiči, jeden po pravici a druhý po levici. ³⁹ Kolemjdoucí ho uráželi; potřásali hlavou ⁴⁰ a říkali: "Ty, který boříš svatyni a ve třech dnech ji stavíš, zachraň se, jsi-li Syn Boží, a sestup z kříže!" ⁴¹ Podobně se posmívali i přední kněží s učiteli Písma a staršími. Říkali: ⁴² "Jině zachránil, sám sebe zachránit nemůže. Je králem Izraele, ať nyní sestoupí z kříže, a my v něho uvěříme." ⁴³ Svěřil se Bohu, ať [ho] nyní vysvobodí, stojí-li o něho. Vždyť řekl: 'Jsem Boží Syn!'" ⁴⁴ Stejně ho tupili i lupiči, kteří byli ukřižováni spolu s ním. ⁴⁵ Od dvanácti hodin nastala tma po celé zemi až do třetí hodiny odpolední. ⁴⁶ Kolem třetí hodiny zvolal Ježíš silným hlasem: "Eli, Eli, lema sabachthani?" To jest: 'Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?' ⁴⁷ Když to uslyšeli někteří z těch, kdo tam stáli, říkali: "Ten člověk volá Eliáše." ⁴⁸ Jeden z nich ihned odběhl, vzal houbu, naplnil ji octem, dal na rákos a dával mu pít. ⁴⁹ Ostatní však říkali: "Nech toho, ať uvidíme, jestli přijde Eliáš a zachrání ho!" ⁵⁰ Ale Ježíš znovu vykřikl mocným hlasem a vypustil ducha. ⁵¹ A hle, opona svatyně se roztrhla ve dvě odshora až dolů, země se zatřásla a skály popraskaly. ⁵² Hroby se otevřely a mnohá těla zesnulých svatých vstala; ⁵³ když vyšli z hrobů po jeho zmrtvýchvstání, vstoupili do Svatého města a ukázali se mnohým. ⁵⁴ Když setník a ti, kdo s ním střežili Ježíše, uviděli zemetřesení a to, co se stalo, velmi se ulekli a řekli: "Jistě to byl Boží Syn!" ⁵⁵ Bylo tam mnoho žen, které přihlížely z dálky. Byly to ty, které se vydaly za Ježíšem z Galileje a sloužily mu. ⁵⁶ Mezi nimi byla Marie z Magdaly, Marie, matka Jakubova a Josefova, a matka synů Zebedeových. ⁵⁷ Když nastal večer, přišel bohatý člověk z Arimatie, jménem Josef, který byl také Ježíšovým učedníkem. ⁵⁸ Ten přišel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. Tehdy Pilát rozkázal, aby mu ho vydali. ⁵⁹ Josef vzal tělo, zavinul je do čistého plátna ⁶⁰ a položil je do své nové hrobky, kterou vytesal ve skále. Ke vchodu do hrobky přivalil veliký kámen a odešel. ⁶¹ Byla tam Marie z Magdaly a ta druhá Marie, které seděly naproti hrobu. ⁶² Nazítří, to je po přípravě na svátek, se shromáždili přední kněží a farizeové u Piláta ⁶³ a řekli: "Pane, vzpomněli jsme si, že onen svůdce ještě za svého života řekl: 'Po třech dnech vstanu.' ⁶⁴ Rozkaž tedy, ať je do třetího dne hrob zajištěn, aby nepřišli jeho učedníci, neukradli ho a neřekli lidu: 'Vstal z mrtvých.' A bude poslední blud horší než ten první." ⁶⁵ Pilát jim řekl: "Máte stráž. Jděte a zabezpečte to, jak umíte." ⁶⁶ Oni pak šli a zabezpečili hrob tak, že zapečetili kámen a postavili k němu stráž.

28 Když se po sobotě rozednívalo na první den v týdnu, přišla Marie z Magdaly a ta druhá Marie, aby se podívaly na hrob. ² A hle, nastalo veliké zemetřesení, neboť Pánův anděl sestoupil z nebe, přistoupil, odvalil kámen a seděl na něm. ³ Jeho vzhled

byl jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. ⁴ Strachem z něho se strážci roztrásli a zůstali jako mrtví. ⁵ Anděl promluvil k ženám: "Vy se nebojte. Vždyť vím, že hledáte Ježíše, toho ukřižovaného. ⁶ Není zde, neboť byl vzkříšen, jak řekl. Pojdte a podívejte se na místo, kde ležel [Pán]. ⁷ A rychle jděte a povězte jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých; a hle, jde před vámi do Galileje, tam ho spatříte. Hle, řekl jsem vám to." ⁸ Rychle odešly od hrobky a se strachem i velikou radostí to běžely oznámit jeho učedníkům. ⁹ A [jak šly dát zprávu jeho učedníkům,] hle, Ježíš je potkal a řekl: "Buďte pozdraveny!" Ony přistoupily, objaly mu nohy a poklonily se mu. ¹⁰ Tu jim Ježíš řekl: "Nebojte se. Jděte a oznamte mým bratřím, aby odešli do Galileje; tam mě uvidí." ¹¹ Když ženy odcházely, hle, někteří ze stráže při-

přihodilo. ¹² Ti se shromáždili se staršími, poradili se a dali vojákům hodně peněz ¹³ se slovy: "Řekněte: 'Jeho učedníci přišli v noci a ukradli ho, když jsme spali.'
¹⁴ Doslechne-li se o tom vladař, my ho uchlácholíme a vás zbavíme starostí." ¹⁵ Oni vzali peníze a učinili, jak byli poučeni. A tato zpráva je rozšířena mezi Židy až do dnešního dne. ¹⁶ Jedenáct učedníků odešlo do Galileje na horu, kterou jim Ježíš určil. ¹⁷ Když ho spatřili, poklonili se [mu]; ale někteří zapochybovali. ¹⁸ Ježíš přistoupil a promluvil k nim: "Byla mi dána veškerá pravomoc na nebi i na zemi. ¹⁹ Jděte tedy a učíte mými učedníky všechny národy, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého ²⁰ a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. Amen."

Marek

1 Počátek evangelia Ježíše Krista, Syna Božího. ² Jak je napsáno v proroku Izaiášovi: 'Hle, já posílám svého posla před tvou tvář, který upraví tvou cestu [před tebou]. ³ Hlas volajícího v pustině: Připravte Pánovu cestu, vyrovnávejte jeho stezky.' ⁴ V té pustině vystoupil Jan, který křtil a hlásal křest pokání na odpuštění hříchů. ⁵ A vycházela k němu celá judská krajina a všichni Jeruzalémští a byli od něho křtěni v řece Jordánu, vyznávající své hříchy. ⁶ Jan byl oděn velbloudí srstí a přepásán koženým pasem kolem svých beder a jedl kobylinky a polní med. ⁷ Hlásal: "Za mnou přichází silnější než já; nejsem hoden sklonit se a rozvázat řemínek jeho sandálů. ⁸ Já jsem vás křtil ve vodě, ale on vás bude křtít v Duchu Svatém." ⁹ I stalo se v těch dnech, že přišel Ježíš z Nazareta v Galileji a byl pokřtěn od Jana v Jordánu. ¹⁰ A hned, když vystupoval z vody, uviděl roztrhávající se nebesa a Ducha jako holubici, jak sestupuje k němu. ¹¹ A z nebes zazněl hlas: "Ty jsi ten můj Syn, Milovaný, v tobě jsem našel zalíbení." ¹² A hned ho Duch vyhnal do pustiny. ¹³ V té pustině byl čtyřicet dní pokoušen Satanem. Byl tam s dravou zvěří a andělé mu sloužili. ¹⁴ Po Janově uvěznění přišel Ježíš do Galileje a hlásal evangelium Boží. ¹⁵ A říkal: "Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží; čiňte pokání a věřte evangeliu." ¹⁶ A když šel podél Galilejského moře, uviděl Šimona a Šimonova bratra Ondřeje, jak vrhají do moře síť; byli totiž rybáři. ¹⁷ Ježíš jim řekl: "Pojďte za mnou a učiním, že se stanete rybáři lidí." ¹⁸ A hned opustili síť a následovali ho. ¹⁹ A když šel kousek dál, uviděl Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana, jak v lodi spravují síť. ²⁰ A hned je povolal. Zanechali svého otce Zebedea v lodi s najatými pomocníky a odešli za ním. ²¹ I vešli do Kafarnaum. Hned v sobotu vstoupil do synagógy a učil. ²² Byli ohromeni jeho vyučováním, neboť je učil jako ten, kdo má pravomoc, a ne jako učitelé Písma. ²³ V jejich synagóze byl právě člověk s nečistým duchem. Vykřikl: ²⁴ "Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zničit? Znáš tě, vím, kdo jsi: Ten Svatý Boží." ²⁵ Ježíš mu pohrozil: "Umlkni a vyjdi z něho." ²⁶ A ten nečistý duch jím zalomcoval, zvolal silným hlasem a vyšel z něho. ²⁷ Všichni užasli a dohadovali se mezi sebou, říkajíce: "Co to je? Nové učení! S autoritou dokonce prikazuje nečistým duchům, a poslouchají ho!" ²⁸ A zpráva o něm se hned rozšířila všude po celém galilejském okolí. ²⁹ A hned, když vyšli ze synagógy, přišli s Jakubem a Janem do domu Šimona a Ondřeje. ³⁰ Šimonova tchyně ležela v horečce. Hned mu o ní pověděli. ³¹ Ježíš

přistoupil, uchopil její ruku a pozdvihl ji. Ihned ji horečka opustila a ona je obsluhovala. ³² Když nastal večer a slunce zapadlo, přinášeli k němu všechny nemocné a všechny demonizované. ³³ Celé město se shromáždilo přede dveřmi. ³⁴ I uzdravil mnoho trpících rozličnými chorobami a mnoho démonů vyhnal. A nedovoloval těm démonům mluvit, neboť ho znali. ³⁵ Časně ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel ven; odešel na opuštěné místo a tam se modlil. ³⁶ Šimon a ti, kteří byli s ním, se pustili spěšně za ním. ³⁷ Když ho našli, řekli mu: "Všichni tě hledají." ³⁸ Říká jim: "Pojdme jinam, do sousedních městeček, abych i tam hlásal evangelium, neboť kvůli tomu jsem vyšel." ³⁹ A hlásal evangelium v jejich synagógách po celé Galileji a vyháněl demony. ⁴⁰ Tu přichází k němu malomocný, padá [před ním] na kolena a prosí ho: "Chceš-li, jsi mocen mne očistit." ⁴¹ Ježíš, hluboce pohnut, vztáhl svou ruku, dotkl se ho a řekl mu: "Chci, buď očistěn." ⁴² A když to řekl, hned od něj malomocenství odešlo, a byl očistěn. ⁴³ Ježíš mu přísně domluvil a hned ho poslal pryč. ⁴⁴ Řekl mu: "Hleď, abys nikomu nic neřekl! Ale jdi, ukaž se knězi a obětuj za své očistění, co nařídil Mojžíš, jim na svědectví." ⁴⁵ On však vyšel a začal to velice rozhlašovat a rozšiřovat, takže Ježíš již nemohl veřejně vstoupit do města, ale zůstával venku na opuštěných místech. A přicházeli k němu odevšad.

2 A když po několika dnech opět vstoupil do Kafarnaum, rozneslo se, že je doma. ² A hned se shromáždili mnozí lidé, takže už nebylo místo ani přede dveřmi. A mluvil k nim Slovo. ³ Tu přicházejí, nesouce k němu ochrnutého; nesou ho čtyři. ⁴ A protože ho pro zástup nemohli k němu přinést, odkryli střechu tam, kde byl, prorazili otvor a lehátko, na kterém ochrnutý ležel, spustili dolů. ⁵ Když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochrnutému: "Synu, tvé hříchy jsou odpuštěny." ⁶ Seděli tam někteří z učitelů Písma a uvažovali ve svých srdcích: ⁷ "Proč takhle mluví? Rouhá se! Kdo je mocen odpuštět hříchy, ne-li jeden: Bůh." ⁸ Ježíš hned svým duchem poznal, že takto v sobě uvažují, a řekl jim: "Proč tak uvažujete ve svých srdcích? ⁹ Co je snadnější? Říci ochrnutému: 'Tvé hříchy jsou odpuštěny', nebo říci: 'Vstaň, vezmi své lehátko a chod'?" ¹⁰ Ale abyste věděli, že Syn člověka má pravomoc odpouštět hříchy na zemi..." řekl ochrnutému: ¹¹ "Tobě pravím: Vstaň, vezmi své lehátko a jdi domů." ¹² On vstal, vzal hned své lehátko a přede všemi vyšel, takže všichni tím byli ohromeni, oslavovali Boha a říkali: "Něco takového jsme

ještě nikdy neviděli." ¹³ Ježíš opět vyšel podél moře a celý ten zástup přicházel k němu a on je vyučoval. ¹⁴ Cestou uviděl Leviho, syna Alfeova, sedícího v celnici, a řekl mu: "Následuj mne." On vstal a následoval ho. ¹⁵ A když Ježíš stoloval v jeho domě, mnozí celníci a hříšníci stolovali spolu s Ježíšem a jeho učedníky, neboť jich bylo mnoho a následovali ho. ¹⁶ Když učitelé Písma a farizeové viděli, že jí s hříšníky a celníky, říkali jeho učedníkům: "Jak to, že jí a pije s celníky a hříšníky?" ¹⁷ Když to Ježíš uslyšel, řekl jim: "Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem povolat spravedlivé, ale hříšné." ¹⁸ Učedníci Janovi a farizeové se právě postili. I přijdou a říkají mu: "Proč se Janovi učedníci a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?" ¹⁹ Ježíš jim řekl: "Mohou se ženichovi přátelé postit, když je ženich s nimi? Dokud mají ženicha s sebou, nemohou se postit. ²⁰ Přijdou však dny, kdy od nich bude ženich odňat, a tehdy v onen den se budou postit." ²¹ "Nikdo nepřišívá záplatu z neseprané látky na starý šat, jinak se ta výplň vytrhne, nové od starého, a trhlina se ještě zvětší. ²² A nikdo nedává mladé víno do starých měchů, jinak víno ty měchy roztrhne, a víno se vylije a měchy se zničí. Ale mladé víno patří do nových měchů!" ²³ I stalo se, že v sobotu procházel obilným polem a jeho učedníci začali cestou trhat klasy. ²⁴ Farizeové mu řekli: "Podívej, proč dělají, co není v sobotu dovoleno?" ²⁵ Ježíš jim říká: "Nikdy jste nečetli, co udělal David, když se ocitl v nouzi a vyhladověl, on i ti, kdo byli s ním? ²⁶ Jak za velekněze Abiataru vešel do domu Božího a snědl chleby předložené, které nesmí jíst nikdo kromě kněží, a dal i těm, kteří byli s ním?" ²⁷ A řekl jim: "Sobota byla učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu. ²⁸ Takže Syn člověka je pánem i soboty."

3 Vstoupil opět do synagógy. Tam byl člověk, který měl odumřelou ruku. ² Pozorně jej sledovali, zda ho v sobotu uzdraví, aby jej obžalovali. ³ A on tomu člověku s odumřelou rukou říká: "Postav se doprostřed." ⁴ A jim říká: "Je dovoleno v sobotu učinit dobře, nebo zle, duši zachránit, nebo zabít?" Ale oni mlčeli. ⁵ Rozhlédl se po nich s hněvem a hluboce zarmoucen nad tvrdostí jejich srdce řekne tomu člověku: "Natáhni svou ruku." Natáhl ji, a jeho ruka byla uzdravena. ⁶ Když farizeové vyšli, hned se s herodiány proti němu radili, jak by ho zahubili. ⁷ Ježíš se uchýlil se svými učedníky k moři. A vydalo se za ním velké množství lidí z Galileje a z Judska. ⁸ Také z Jeruzaléma, z Idumeje a Zajordání, z okolí Týru a Sidónu přišlo k němu velké množství, když slyšeli, co všechno činil. ⁹ Řekl tedy svým učedníkům, aby pro něj měli stále připravenou loďku, aby se na něho zástup netlačil. ¹⁰ Neboť mnohé uzdravil, takže všichni, kteří měli trápení, se na něho valili, aby se ho dotkli. ¹¹ A nečistí duchové, kdykoli ho viděli, padali před ním a křičeli: "Ty jsi Syn Boží!" ¹² Ostře je káral, aby nezjevili, kdo je. ¹³ Vystoupil na horu a zavolal k sobě ty, které sám chtěl. I odešli k němu. ¹⁴ Ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, aby je posílal hlásat evangeli-

um ¹⁵ a aby měli pravomoc vyhánět démony. ¹⁶ Ustanovil těchto Dvanáct: Šimona, kterému přidal jméno Petr, ¹⁷ Jakuba Zebedeova a Jakubova bratra Jana a přidal jim jméno Boanerges, což znamená 'synové hromu', ¹⁸ Ondřeje, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba, toho Alfeova, Tadeáše, Šimona Kananejského ¹⁹ a Judu Išariotského, který ho pak zradil. ²⁰ Přicházejí do domu a opět se shromažďuje zástup, takže nemohou ani chleba pojmít. ²¹ Když to uslyšeli jeho příbuzní, vyšli, aby se ho zmocnili, neboť říkali: "Pomátl se." ²² Učitelé Písma, kteří sestoupili z Jeruzaléma, říkali: "Má Belzebula. Skrze vládce démonů vyhání démony!" ²³ Zavolal je k sobě a mluvil k nim v podobenstvích: "Jak může Satan vyhánět Satana? ²⁴ Je-li království proti sobě rozděleno, takové království nemůže obstát. ²⁵ Bude-li dům proti sobě rozdělen, takový dům nebude moci obstát. ²⁶ Jestliže Satan povstal sám proti sobě a rozdělil se, nemůže obstát, ale je s ním konec. ²⁷ Avšak nikdo nemůže vniknout do domu siláka a uloupit jeho majetek, jestliže nejprve siláka nespoutá, a pak jeho dům vyloupí. ²⁸ Amen, pravím vám, že všechno bude synům lidským odpuštěno, prohřešení i rouhání, jakkoliv by se rouhali. ²⁹ Kdo by však vědomě promluvil zle proti Duchu Svatému, nemá odpuštění v tomto věku, ale je vinen věčným prohřešením." ³⁰ Říkali totiž: "Má nečistého ducha." ³¹ Tu přichází jeho matka a jeho bratři. Zatímco stojí venku, poslali k němu a volají ho. ³² A kolem něho seděl zástup. Říkají mu: "Hle, tvá matka a tvoji bratři a tvé sestry tě venku hledají." ³³ Odpovídá jim: "Kdo je má matka a moji bratři?" ³⁴ A rozhlédl se po těch, kteří seděli v kruhu kolem něho, a řekl: "Hle, má matka a moji bratři. ³⁵ Neboť kdo činí vůli Boží, to je můj bratr, má sestra i matka."

4 A opět začal učit u moře. A shromáždil se k němu veliký zástup, takže vstoupil do lodi na moři a posadil se; a celý zástup byl na břehu u moře. ² A učil je mnohému v podobenstvích. Ve svém vyučování jim říkal: ³ "Poslouchejte! Hle, rozsévač vyšel zasít. ⁴ A stalo se, když rozséval, že některé zrno padlo podél cesty; i přišli ptáci a sezobali je. ⁵ A jiné padlo na skalnaté místo, kde nemělo mnoho země, a hned vyrazilo, protože nemělo hlubokou zem. ⁶ Když vyšlo slunce, bylo spáleno; a protože nemělo kořen, uschlo. ⁷ Jiné padlo do trní; trní vzešlo a udusilo je, a zrno nevydalo úrodu. ⁸ A jiná padla do dobré země, vzcházela, rostla a vydávala úrodu; a neslo jedno třicetinásobnou, jedno šedesátinásobnou a jedno stonásobnou." ⁹ A říkal: "Kdo má uši k slyšení, ať poslouchá!" ¹⁰ Když se ocitl o samotě, ptali se ho ti, kdo byli s ním, spolu s Dvanácti na ta podobenství. ¹¹ Říkal jim: "Vám je dáno tajemství království Božího, avšak těm, kteří jsou vně, se to všechno děje v podobenstvích, ¹² aby hledíce hleděli a neviděli, slyšíc slyšeli a nechápali, neobrátili se a nebylo jim odpuštěno." ¹³ A řekl jim: "Nerozumíte tomuto podobenství; jak budete chápat všechna ta podobenství? ¹⁴ Rozséváč rozsévá Slovo. ¹⁵ Tito pak jsou 'podél cesty', kde se roz-

sévá Slovo: Když je uslyší, hned přichází Satan a bere Slovo do nich zaseté. ¹⁶ A [podobně] tito jsou 'na skalnatá místa' zasévání: Ti, když uslyší Slovo, hned je s radostí přijímají. ¹⁷ A nemají v sobě kořen, ale jsou nestálí. Když nastane soužení nebo pronásledování pro Slovo, ihned odpadají. ¹⁸ A další jsou ti, kteří jsou rozséváni 'do trní': To jsou ti, kteří slyší Slovo, ¹⁹ ale potom přicházejí starosti tohoto věku, klam bohatství a žádosti po ostatních věcech a dusí Slovo, takže se stává neplodným. ²⁰ Ale tito jsou 'na dobrou zem' zaseti: Slyší Slovo, přijímají je a nesou úrodu, jedno třicetinasobnou, jedno šedesátinasobnou a jedno stonásobnou." ²¹ A říkal jim: "Zdali přinášíte lampu, aby byla postavena pod nádobu nebo pod postel? Ne proto, aby byla postavena na stojan? ²² Vždyť [nic] není skryté, než aby bylo zjeveno; ani nebylo ukryto, leč aby vyšlo najevo. ²³ Má-li kdo uši k slyšení, ať poslouchá." ²⁴ A říkal jim: "Věnujte pozornost tomu, co slyšíte. Jakou měrou měříte, takovou bude naměřeno vám a bude vám přidáno. ²⁵ Neboť kdo má, tomu bude dáno, a kdo nemá, i to, co má, bude od něho vzato." ²⁶ A říkal: "S Božím královstvím je to tak, jako když člověk hodí semeno na zem; ²⁷ v noci spí a ve dne vstává a semeno klíčí a roste, on ani neví jak. ²⁸ Země sama od sebe plodí, nejprve stéblo, potom klas, potom plné obilí v klasu. ²⁹ A když úroda dozraje, hned posílá srp, neboť nastala sklizeň." ³⁰ A říkal: "K čemu přirovnáme Boží království nebo jakým podobenstvím je znázorníme? ³¹ Je jako zrno hořčice. Když je zaseto na zem, je menší než všechna semena na zemi. ³² A když je zaseto, vzchází a stává se větším než všechny byliny a vytváří velké ratolesti, takže v jeho stínu mohou hnízdit nebeští ptáci." ³³ A v mnoha takových podobenstvích k nim mluvil Slovo, jak byli schopni slyšet. ³⁴ Bez podobenství k nim nemluvil, ale v soukromí svým učedníkům všechno vysvětloval. ³⁵ Toho dne, když nastal večer, jim říká: "Přejdeme na druhou stranu." ³⁶ Opustili zástup a vzali ho v té lodi, v níž byl; byly s ním také jiné lodě. ³⁷ Tu nastala velká větrná bouře a vlny se přelévaly do lodě, takže se již loď naplňovala. ³⁸ A on spal na zádi na podušce. Budí ho a říkají mu: "Mistře, nezajímá tě, že hyneme?" ³⁹ Probudil se, pokáral vítr a řekl moři: "Mlč, buď zticha!" A vítr přestal a nastalo velké utišení. ⁴⁰ Řekl jim: "Proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru?" ⁴¹ Padla na ně velká bázeň a říkali jeden druhému: "Kdo to tedy je, že i vítr i moře ho poslouchají?"

5 Přišli na protější břeh moře do krajiny Gerasénů. ² A jak vystoupil z lodi, hned vyšel proti němu z hrobů člověk s nečistým duchem, ³ který měl obydlí v hrobech. Ani řetězy ho již nikdo nemohl spoutat, ⁴ neboť byl častokrát spoután okovy a řetězy, ale on vždy řetězy na sobě roztrhal a okovy rozlámal. Nikdo ho nedokázal zkrotit. ⁵ A stále dnem i nocí mezi hroby a na horách řval a sekal se kameny. ⁶ Když uviděl Ježíše z dálky, přiběhl a poklonil se mu ⁷ a silným hlasem začal: "Co je ti do mne, Ježíši, synu Boha Nejvyššího? Za-

přisahám tě při Bohu, netrýzni mne!" ⁸ Ježíš mu totiž říkal: "Duchu nečistý, vyjdi z toho člověka!" ⁹ A tázal se ho: "Jaké je tvé jméno?" Řekl mu: "Mé jméno je Legie, protože je nás mnoho." ¹⁰ A velice ho prosil, aby je neposlal pryč z toho kraje. ¹¹ Tam u hory se páslo veliké stádo vepřů. ¹² [Všichni ti démoni] ho poprosili: "Pošli nás do těch vepřů, abychom do nich vstoupili." ¹³ On jim to dovolil. Nečistí duchové vyšli a vstoupili do těch vepřů. A stádo se zřítlo po svahu do moře, asi dva tisíce kusů, a topilo se v moři. ¹⁴ Ti, kteří je pásli, utekli a oznámili to ve městě i ve vesnicích. A lidé přišli, aby se podívali, co se stalo. ¹⁵ Přicházejí k Ježíši a pozorují toho demonizovaného, jak sedí oblečený a má zdravou mysl - toho, který měl Legii - a ulekli se. ¹⁶ A ti, kteří to viděli, jim popsali, jak se to stalo tomu demonizovanému a to o těch vepřích. ¹⁷ Začali ho prosit, aby odešel z jejich území. ¹⁸ Když vstupoval do lodi, prosil ho ten, který byl předtím demonizovaný, aby mohl být s ním. ¹⁹ Nedovolil mu to, ale řekl mu: "Jdi domů ke svým a oznam jim, jak veliké věci ti učinil Pán a jak se nad tebou slitoval." ²⁰ On odešel a začal v Dekapoli hlásat, jak veliké věci mu učinil Ježíš; a všichni se divili. ²¹ Když se Ježíš přeplavil v lodi opět na druhý břeh, shromáždil se k němu velký zástup; a byl u moře. ²² Tu přišel jeden z představených synagogy, jménem Jairo. Když ho spatřil, padl k jeho nohám ²³ a velmi ho prosil: "Má dceruška umírá! Pojď a vlož na ni ruce, aby byla zachráněna a ožila." ²⁴ Ježíš odešel s ním. A následoval ho velký zástup a tlačili se na něho. ²⁵ A byla tam žena, která měla dvanáct let krvotok. ²⁶ Mnoho vytrpěla od mnoha lékařů a vynaložila všechny své prostředky, nic jí to však neprospělo, ale spíše jí bylo hůře. ²⁷ Když uslyšela o Ježíši, přišla v zástupu zezadu a dotkla se jeho šatu. ²⁸ Neboť říkala: "Jestliže se dotknu třeba jen jeho šatů, budu uzdravena." ²⁹ A hned vyschl pramen její krve a pocítila na těle, že je uzdravena z toho trápení. ³⁰ Ježíš hned v sobě rozpoznal tu moc, která z něho vyšla, otočil se v zástupu a říkal: "Kdo se dotkl mých šatů?" ³¹ Jeho učedníci mu říkali: "Vidíš, jak se na tebe zástup tlačí, a říkáš: Kdo se mne dotkl?" ³² Ježíš se rozhlížel, aby spatřil tu, která to učinila. ³³ Žena se ulekla, a protože věděla, co se jí stalo, s třesením přišla a padla před ním a řekla mu celou pravdu. ³⁴ A on jí řekl: "Dcero, tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji a buď uzdravená ze svého trápení." ³⁵ Zatímco ještě mluvil, přišli z domu představeného synagogy a řekli: "Tvá dcera zemřela; proč ještě obtěžuješ Učitele?" ³⁶ Ale Ježíš neposlechl to, co bylo mluveno, a řekl představenému synagogy: "Neboj se, jen věř!" ³⁷ A nedovolil nikomu s ním jít, kromě Petra, Jakuba a Jakubova bratra Jana. ³⁸ Přicházejí do domu představeného synagogy a Ježíš vidí rozruch a ty, kteří velice pláčou a hlučně nařikají. ³⁹ Vešel a řekl jim: "Proč se rozrušujete a pláčete? To dítě nezemřelo, ale spí." ⁴⁰ Oni se mu vysmívali. Ale on všechny vyhnal a vzal s sebou otce a matku dítěte i ty, kteří byli s ním, a vešel tam, kde bylo dítě. ⁴¹ Uchopil ruku dítěte a řekl

mu: "Talitha kúm", což přeloženo znamená: 'Děvče, tobě říkám, vstávej!' ⁴² A děvče ihned vstalo a začalo chodit; bylo mu dvanáct let. A zmocnil se jich veliký úžas. ⁴³ Ježíš jim důrazně nařídil, aby se to nikdo nedověděl, a řekl, aby jí dali najíst.

6 Vyšel odtamtud a přišel do své vlasti; jeho učedníci ho provázeli. ² Když nastala sobota, začal učit v synagóze. A mnozí, kteří ho slyšeli, byli vyvedeni z míry a říkali: "Odkud to tento člověk má? Jaká je to moudrost, která mu byla dána? A jaké mocné věci se dějí skrze jeho ruce! ³ Není to ten tesař, syn Marie a bratr Jakuba, Josese, Judy a Šimona, a nejsou jeho sestry zde s námi?" A pohoršovali se nad ním. ⁴ Ježíš jim říkal: "Prorok není bez úcty, leda ve své vlasti, mezi svými příbuznými a ve svém domě." ⁵ A nemohl tam učinit žádný mocný skutek, jen na několik neduživých vložil ruce a uzdravil je. ⁶ A divil se pro jejich nevěru. A procházel okolní vesnice a učil. ⁷ Zavolal si Dvanáct a začal je posílat dva a dva a dával jim pravomoc nad nečistými duchy. ⁸ Přikázal jim: "Neberte si nic na cestu, jen hůl, ne chleba, ani mošnu, ani peníze do opasku, ⁹ ale mějte uvázané sandály a neoblékejte si dvojí spodní oděv." ¹⁰ A říkal jim: "Kdekoli vstoupíte do domu, tam zůstávejte, dokud se odtamtud nevydáte dál. ¹¹ A kterékoli místo by vás nepřijalo a neposlechli vás, až budete odtamtud vycházet, vytřeste prach zpod svých nohou jim na svědectví." ¹² Vyšli a vyhlásili, aby lidé činili pokání. ¹³ Vyháněli mnoho démonů, mazali olejem mnohé neduživé a uzdravovali. ¹⁴ Uslyšel to král Herodes, neboť se Ježíšovo jméno stalo známým. Říkalo se: "Jan Křtitel vstal z mrtvých, a proto v něm působí tyto moci." ¹⁵ Jiní však říkali: "Je to Eliáš!" Jiní zase říkali: "Prorok - jeden z těch proroků." ¹⁶ Když to uslyšel Herodes, říkal: "Jan, kterého jsem já stál, ten byl vzkříšen z mrtvých." ¹⁷ Neboť sám Herodes poslal a zmocnil se Jana a spoutal ho ve vězení kvůli Herodiadě, ženě svého bratra Filipa, protože se s ní oženil. ¹⁸ Jan totiž Herodovi říkal: "Není ti dovoleno mít ženu svého bratra!" ¹⁹ A Herodias to měla proti němu a chtěla ho zabít, ale nemohla. ²⁰ Herodes se totiž Jana bál, věděl, že je muž spravedlivý a svatý, a ochraňoval ho. Mnohdy, když ho vyslechl, byl v úzkých, ale rád mu naslouchal. ²¹ Vhodný den nastal, když Herodes o svých narozeninách uspořádal hostinu pro své hodnostáře, vojenské velitele a přední muže z Galileje. ²² Tu vešla dcera té Herodiasy, zatančila a zalíbila se Herodovi a jeho spolustolovníkům. Král řekl té dívce: "Požádej mě, oč chceš, a dám ti to." ²³ A zapřísahal se jí: "O cokoliv bys mě požádala, to ti dám, až do polovice mého království." ²⁴ I vyšla a řekla své matce: "Oč bych měla požádat?" Ona řekla: "O hlavu Jana Křtitele!" ²⁵ A hned spěšně vešla ke králi a požádala ho: "Chci, abys mi okamžitě dal na míse hlavu Jana Křtitele!" ²⁶ Král se velmi zarmoutil, ale kvůli těm přísahám a svým stolovníkům ji nechtěl odmítnout. ²⁷ Král hned poslal kata a nařídil přinést jeho hlavu. Ten odešel a stál ho ve vězení, ²⁸ přinesl na míse je-

ho hlavu a dal ji té dívce a dívka ji dala své matce.

²⁹ Když to uslyšeli jeho učedníci, přišli, vzali jeho mrtvé tělo a uložili je do hrobu. ³⁰ Apoštolové se shromáždili k Ježíšovi a oznámili mu všechno, co činili i co učili.

³¹ Řekl jim: "Pojďte vy sami stranou na opuštěné místo a trochu si odpočíte." Mnozí totiž stále přicházeli a odcházeli, neměli ani čas se najíst. ³² Odjeli tedy lodí stranou na opuštěné místo. ³³ Mnozí je uviděli odjíždět a poznali je; seběhli se tam pěšky ze všech měst a předešli je. ³⁴ Když vystoupil a uviděl veliký zástup, byl nad nimi hluboce pohnut, protože byli jako ovce, které nemají pastýře. A začal je učit mnohým věcem. ³⁵ Když už se připozdilo, přistoupili k němu jeho učedníci a říkali: "Toto místo je opuštěné a je již pozdě. ³⁶ Propust' je, aby odešli do okolních statků a vesnic a nakoupili si něco k jídlu." ³⁷ On jim však odpověděl: "Vy sami jim dejte najíst." Řekli mu: "Když odejdeme a nakoupíme za dvě stě denárů chleby, dáme jim najíst?" ³⁸ On jim řekl: "Kolik máte chlebů? Jděte a podívejte se." Když to zjistili, řekli: "Pět a dvě ryby." ³⁹ Nařídil jim, aby všechny usadili po skupinách na zelenou trávu. ⁴⁰ Uložili se do řad po stu a do řad po padesáti. ⁴¹ Vzal těch pět chlebů a dvě ryby, vzhlédl k nebi, požehnal a rozlámал chleby a dával svým učedníkům, aby jim je předkládali. Také ty dvě ryby rozdělil všem. ⁴² Všichni pojedli a byli nasytzeni. ⁴³ A sebrali plných dvanáct nůsí úlomků chleba i ryb. ⁴⁴ Těch, kteří jedli ty chleby, bylo pět tisíc mužů. ⁴⁵ A hned přinutil své učedníky, aby nastoupili do lodi a jeli napřed na druhou stranu k Betsaidě, zatímco on propustí zástup. ⁴⁶ Rozloučil se s nimi a odešel na horu, aby se pomodlil. ⁴⁷ A když nastal večer, loď [již] byla uprostřed moře a on sám na zemi. ⁴⁸ Uviděl je, jak se trápí při veslování, neboť vítr vál proti nim. Okolo čtvrté noční hlídky přicházel k nim kráčeje po moři a chtěl je minout. ⁴⁹ Když ho uviděli, jak kráčí po moři, pomysleli si, že to je přelud, a vykřikli. ⁵⁰ Všichni ho totiž uviděli a vyděsili se. On s nimi hned promluvil a řekl jim: "Vzchopte se, já jsem! Nebojte se!" ⁵¹ A nastoupil k nim do lodi a vítr přestal. Byli ve svém nitru naprosto ohromeni [a divili se]. ⁵² Neboť nepochopili, co jim bylo ukázáno na těch chlebech, ale jejich srdce bylo ztvrdlé. ⁵³ Když se přeplavili ke břehu, přišli do Genezaretu a tam přistáli. ⁵⁴ Jakmile vystoupili z lodi, hned jej lidé poznali. ⁵⁵ Oběhli celou tu krajinu a začali na lehátkách přinášet nemocné tam, kde slyšeli, že je. ⁵⁶ A kamkoli vcházel do vesnic nebo do měst nebo do statků, kladli nemocné na tržiště a prosili ho, aby se směli dotknout aspoň třásní jeho šatu, a každý, kdo se ho dotkl, byl uzdraven.

7 Shromáždili se k němu farizeové a někteří z učitelů Písma, kteří přišli z Jeruzaléma. ² A uviděli některé z jeho učedníků, že jedí chleby nečistýma, to jest neomytýma rukama. ³ Farizeové a všichni Židé, držící tradici starších, totiž nejedí, dokud si k zápěstí neumyjí ruce. ⁴ Když přijdou z tržiště, jestliže se neomyjí, nejedí. A je ještě mnoho jiného, co převzali a drží: omývání po-

hárů, džbánů, měděných nádob a lehátek. ⁵ Farizeové a učitelé Písma se ho ptali: "Proč tvoji učedníci nejednají podle tradice starších, ale jedí chléb nečistýma rukama?" ⁶ On jim však řekl: "Dobře prorokoval Izaiáš o vás pokrytcích, jak je napsáno: 'Tento lid mne ctí rty, ale jejich srdce je ode mne velmi daleko. ⁷ Marně mne však uctívají, když jako Boží učení učí příkazy lidí.' ⁸ Opustili jste přikázání Boží a držíte tradici lidí." ⁹ A říkal jim: "Krásně odmítáte přikázání Boží, abyste zachovali svou tradici. ¹⁰ Vždyť Mojžíš řekl: 'Cti svého otce a svou matku' a 'Ten, kdo zlořečí otci nebo matce, ať zemře!' ¹¹ Vy však říkáte: 'Řekne-li člověk otci nebo matce: To, co z mého by ti prospělo, to je korbán, což jest dar Bohu', ¹² již mu nedovolujete nic učinit pro jeho otce nebo matku. ¹³ Rušíte Boží slovo vaší tradicí, kterou jste předali, a takových podobných věcí činíte mnoho." ¹⁴ Opět k sobě zavolal zástup a řekl jim: "Poslyšte mne všichni a pochopte. ¹⁵ Nic, co je vně člověka a vchází do něho, ho nemůže znečistit, ale co z člověka vychází, to člověka znečišťuje. ¹⁶ [Má-li kdo uši k slyšení, ať poslouchá.]" ¹⁷ A když od zástupu vešel do domu, ptali se ho jeho učedníci na to podobenství. ¹⁸ Řekl jim: "I vy jste tak nechápaví? Nerozumíte, že vše, co zvnějšku vchází do člověka, ho nemůže znečistit, ¹⁹ protože nevchází do jeho srdce, ale do břicha a vychází do odpadu, který očišťuje všechny pokrmy?" ²⁰ Říkal však: "To, co z člověka vychází, to člověka znečišťuje. ²¹ Neboť zevnitř ze srdce lidí vycházejí zlé úmysly: smilstva, krádeže, vraždy, ²² cizoložství, hrabivost, špatnosti, lest, bezuzdnost, závist, urážky, pýcha, poštilost. ²³ Všechny tyto špatnosti vycházejí zevnitř a znečišťují člověka." ²⁴ Pak vstal a odešel odtamtud na území Týru [a Sidónu]. Vstoupil do domu a chtěl, aby se to nikdo nedověděl, nemohl se však skrýt. ²⁵ Ale uslyšela o něm žena, jejíž dcerka měla nečistého ducha; hned přišla a padla k jeho nohám. ²⁶ Ta žena byla Řekyně, rodem Syrofeničanka, a prosila ho, aby toho démona z její dcery vyhnal. ²⁷ Říkal jí: "Nech nejprve nasytit děti. Není správné vzít chléb dětí a hodit jej psíkům." ²⁸ Ona však odpověděla a říká mu: "[Ano,] Pane, i psičí pod stolem jedí z drobtů po dětech." ²⁹ Řekl jí: "Kvůli tomuto slovu jdi domů; ten démon z tvé dcery vyšel." ³⁰ Odešla do svého domu a našla dítě vržené na lůžko a shledala, že démon z něj vyšel. ³¹ Ježíš odešel z území Týru a šel opět přes Sidón ke Galilejskému moři středem území Dekapole. ³² Přivedli k němu hluchého a špatně mluvícího člověka a prosili ho, aby na něho vložil ruku. ³³ Vzal si ho stranou od zástupu, vložil své prsty do jeho uší, plivnul a dotkl se jeho jazyka, ³⁴ vzhlédl k nebi, vzdychl a řekl mu: "Ef-fatha", což znamená: 'Otevři se.' ³⁵ A jeho uši byly hned otevřeny a bylo uvolněno pouto jeho jazyka a začal mluvit správně. ³⁶ Ježíš jim nařídil, aby to nikomu neříkali; čím víc jim to však nařizoval, tím víc to rozhlášovali. ³⁷ Byli převelice ohromeni a říkali: "Všechno dobře učinil. Dokonce činí, aby hluší slyšeli a němí mluvili."

8 Když tam byl v těch dnech opět veliký zástup a neměli co jíst, zavolal si učedníky a říká jim: ² "Jsem hluboce pohnut nad zástupem, protože již tři dny zůstávají při mně a nemají co jíst. ³ A propustím-li je postící se domů, zemdlí na cestě; a někteří z nich přišli zdaleka." ⁴ Jeho učedníci mu odpověděli: "Odkud bude moci někdo zde na opuštěném místě nasytit tyto lidi chleby?" ⁵ Ptal se jich: "Kolik máte chlebů?" Oni řekli: "Sedm." ⁶ Nařídil zástupu posadit se na zem. Vzal těch sedm chlebů, vzdal díky, rozlámal a dával svým učedníkům, aby je předkládali; i předložili je zástupu. ⁷ Měli i několik rybiček; požehnal je a řekl, aby i tyto předkládali. ⁸ Pojedli a byli nasyceni a sebrali toho, co přebývalo, sedm košů úlomků. ⁹ Těch, kteří jedli, bylo asi čtyři tisíce lidí. Pak je propustil. ¹⁰ A hned vstoupil se svými učedníky na loď a přišel do oblastí Dalmanuthy. ¹¹ Vyšli farizeové a začali se s ním přit. Žádali od něho znamení z nebe, pokoušejíce ho. ¹² Hluboce povzdechl svým duchem a řekl: "Proč toto pokolení hledá znamení? Amen, pravím vám, tomuto pokolení nebude dáno žádné znamení." ¹³ A opustil je, opět vstoupil [do lodi] a odjel na druhou stranu. ¹⁴ Zapomněli vzít chleby; neměli s sebou na lodi víc než jeden chléb. ¹⁵ A on jim nařizoval: "Dávejte si pozor, varujte se kvasu farizeů a kvasu Herodova." ¹⁶ I dohadovali se mezi sebou, že nemají chleby. ¹⁷ Zpozoroval to a řekl jim: "Proč se dohadujete, že nemáte chleby? Ještě nerozumíte ani nechápete? [Ještě] máte své srdce ztvrdlé? ¹⁸ Oči máte a nevidíte, uši máte a neslyšíte? Nepamatujete si, ¹⁹ když jsem rozlámal těch pět chlebů pro pět tisíc, kolik nůši plných úlomků jste sebrali?" Řekli mu: "Dvanáct." ²⁰ "Když těch sedm pro čtyři tisíce, kolik naplněných košů úlomků jste sebrali?" Řekli mu: "Sedm." ²¹ A říkal jim: "Ještě nechápete?" ²² Přicházejí do Bethsaidy a přivádějí mu slepého a žádají ho, aby se ho dotkl. ²³ Ježíš uchopil ruku toho slepého, vyvedl ho z vesnice, a když plivl do jeho očí a vložil na něho ruce, tázal se ho: "Vidíš něco?" ²⁴ On vzhlédl a říká: "Vidím lidi, vidím je jako stromy, a chodí." ²⁵ Pak opět vložil ruce na jeho oči a on prohlédl, jeho zrak byl obnoven a viděl všechno zřetelně. ²⁶ A poslal ho domů se slovy: "Do vesnice teď nevstupuj [ani to nikomu ve vesnici neřekni]!" ²⁷ Ježíš se svými učedníky vyšel do vesnic Cesareje Filipovy. Cestou se svých učedníků ptal: "Za koho mne lidé pokládají?" ²⁸ Oni mu řekli: "Někteří za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní za jednoho z proroků." ²⁹ A on se jich tázal: "A za koho mne pokládáte vy?" Petr mu odpovídá: "Ty jsi Kristus." ³⁰ Přísně jim domluvil, aby o něm nikomu neříkali. ³¹ A začal je učit, že Syn člověka musí hodně trpět a být zavržen od starších, předních kněží a učitelů Písma, být zabit a po třech dnech vstát z mrtvých. ³² A mluvil o tom otevřeně. Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat. ³³ Když se však Ježíš otočil a uviděl své učedníky, pokáral Petra a řekl: "Jdi ode mne, satane, protože ti nejde o věci Boží, ale o věci lidí." ³⁴ A zavolal si zástup se svými učedníky a řekl jim: "Chce-li někdo jít za

mnou, ať zapře sám sebe a vezme svůj kříž a následuje mne. ³⁵ Neboť kdo by chtěl svou duši zachránit, zahubí ji. Kdo však zahubí svou duši kvůli mně a evangeliu, zachrání ji. ³⁶ Vždyť co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svou duši? ³⁷ Neboť co může dát člověk výměnou za svou duši? ³⁸ Kdo by se styděl za mně a za moje slova v tomto cizoložném a hříšném pokolení, za toho se bude stydět i Syn člověka, když přijde ve slávě svého Otce se svatými anděly."

9 A říkal jim: "Amen, pravím vám, že jsou někteří ze zde stojících, kteří zajisté neokusí smrti, dokud nevidí království Boží, příšlé v moci." ² A po šesti dnech vzal Ježíš Petra, Jakuba a Jana a je jediné vyvedl stranou na vysokou horu. A byl před nimi proměněn. ³ Jeho šaty se rozzářily a velmi zbělely, tak jak by je žádný bělič na zemi nemohl vybělit. ⁴ A ukázal se jim Eliáš s Mojžíšem a rozmlouvali s Ježíšem. ⁵ Petr na to Ježíšovi řekl: "Rabbi, je dobré, že jsme zde. Udělejme tři stánky, tobě jeden, Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden." ⁶ Nevěděl totiž, co by na to řekl, neboť se velmi vyděsili. ⁷ A objevil se oblak, který je zastiňoval, a z oblaku se ozval hlas: "Toto je můj Syn, ten Milovaný, poslouchajte ho." ⁸ A náhle, když se rozhlédli, neviděli již nikoho s sebou, kromě samotného Ježíše. ⁹ A když sestupovali z hory, nařídil jim, aby to, co spatřili, nikomu nevypravovali, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých. ¹⁰ Chytili se toho slova a mezi sebou se tázali, co to znamená 'vstát z mrtvých'. ¹¹ A ptali se ho: "Proč učitelé Písma říkají, že nejprve musí přijít Eliáš?" ¹² On jim říkal: "Nejprve vskutku přichází Eliáš obnovovat všechny věci. Ale jak to, že je napsáno o Synu člověka, že má mnoho vytrpět a být znevážen? ¹³ Avšak pravím vám, že Eliáš nejen již přišel, ale také mu učinili, co chtěli, jak je o něm napsáno." ¹⁴ A když přišli k učedníkům, uviděli kolem nich veliký zástup a učitele Písma, jak se s nimi prou. ¹⁵ A hned všichni v zástupu, jakmile ho uviděli, byli velmi překvapeni; běželi k němu a zdravili ho. ¹⁶ I zeptal se jich: "O čem se s nimi přete?" ¹⁷ A jeden člověk ze zástupu mu odpověděl: "Učitelu, přivedl jsem k tobě svého syna, který má němého ducha. ¹⁸ Kdekoli se ho zmocní, trhá jím, a on pění, skřípe zuby a usychá. Řekl jsem tvým učedníkům, aby ho vyhnali, ale nemohli." ¹⁹ On jim na to říká: "Ach, pokolení nevěrné, dokdy budu u vás? Dokdy vás budu snášet? Přiveďte ho ke mně." ²⁰ I přivedli ho k němu. Jakmile ho spatřil, ihned s ním ten duch zatřásl, a když spadl na zem, válel se a pění. ²¹ Ježíš se zeptal jeho otce: "Jak je to dlouho, co se mu to stává?" On řekl: "Od dětství. ²² Často ho hodil do ohně a do vody, aby ho zahubil. Avšak můžeš-li něco udělat, slituj se nad námi a pomoz nám." ²³ Ježíš mu řekl: "Můžeš-li! Všechno je možné tomu, kdo věří." ²⁴ Otec toho chlapce hned vykřikl a říkal: "Věřím, pomáhej mé nevíře!" ²⁵ Když Ježíš uviděl, že se sbíhá zástup, pohrozil tomu nečistému duchu: "Duchu němý a hluchý, já ti přikazuji, vyjdi z něho a už nikdy do něho nevstupuj!" ²⁶ Ten vykřikl a silně jím zatřásl a vyšel. Chla-

pec zůstal jako mrtvý, takže mnozí říkali, že zemřel.

²⁷ Ježíš uchopil jeho ruku, probudil ho a on vstal.

²⁸ Když Ježíš vešel do domu, jeho učedníci se ho o samotě ptali: "Proč jsme ho nemohli vyhnat my?" ²⁹ Řekl jim: "Tento rod nemůže vyjít jinak, než v modlitbě [a půstu]." ³⁰ A vyšli odtamtud a procházeli Galileou a nechtěl, aby ho někdo poznal. ³¹ Vyučoval totiž své učedníky a říkal jim: "Syn člověka je vydáván do rukou lidí a zabijí ho. A až bude zabit, po třech dnech vstane."

³² Oni tento výrok nechápali, ale báli se ho zeptat. ³³ A přišli do Kafarnaum. Když byl v domě, tázal se jich: "O čem jste cestou hovořili?" ³⁴ Oni však mlčeli, neboť cestou se mezi sebou dohadovali, kdo je největší. ³⁵ Posadil se, zavolal Dvanáct a říká jim: "Chce-li být někdo první, bude poslední ze všech a služebník všech." ³⁶ A vzal dítě a postavil je doprostřed nich; vzal je do náručí a řekl jim: ³⁷ "Kdokoli přijme jedno z takových dětí na základě mého jména, mne přijímá; a kdo by mne přijímal, ne mne přijímá, ale toho, který mne poslal." ³⁸ Jan mu říkal: "Učitelu, viděli jsme někoho, jak ve tvém jménu vyhání demony, a bránili jsme mu v tom, protože nechodil s námi." ³⁹ Ježíš však řekl: "Nebraňte mu, neboť není nikdo, kdo učiní mocný čin na základě mého jména, aby mohl brzy nato o mně promluvit zle.

⁴⁰ Vždyť kdo není proti nám, je pro nás. ⁴¹ Neboť kdo by vám dal napít číši vody v tom jménu, že jste Kristovi, amen, pravím vám, že určitě nepřijde o svou odměnu."

⁴² "Ale kdo by svedl k pádu jednoho z těchto maličkých, kteří věří ve mne, bylo by pro něho lepší, kdyby mu byl přivázan velký mlýnský kámen kolem krku a byl hozen do jezera. ⁴³ Svádí-li tě tvá ruka, utni ji. Lepší je pro tebe vejít zmrzačený do života, než mít obě ruce a odejít do Gehenny do neuhasitelného ohně, ⁴⁴ [kde jejich červ neumírá a oheň nehasne]. ⁴⁵ A svádí-li tě tvá noha, utni ji. Lepší je pro tebe vejít chromý do života, než mít obě nohy a být hozen do Gehenny, ⁴⁶ [kde jejich červ neumírá a oheň nehasne]. ⁴⁷ A svádí-li tě tvé oko, vyjmi ho. Lepší je pro tebe vejít jednooký do Božího království, než mít obě oči a být hozen do Gehenny, ⁴⁸ kde jejich červ neumírá a oheň nehasne. ⁴⁹ Neboť každý bude ohněm osolen [a každá oběť bude osolena solí]. ⁵⁰ Dobrá je sůl. Kdyby se však sůl stala neslanou, čím ji ochutíte? Mějte sůl v sobě a mezi sebou si počítejte pokojně."

10 Vstal odtamtud a přišel do oblasti Judeje a Zjordání. A scházejí se k němu opět zástupy a jak byl zvyklý, zase je učil. ² A přišli farizeové, aby ho zkoušeli. Ptali se ho, je-li muži dovoleno propustit svou ženu. ³ On jim odpověděl: "Co vám přikázal Mojžíš?" ⁴ Oni pak řekli: "Mojžíš dovolil napsat rozlukový list a propustit." ⁵ Ježíš jim řekl: "Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal toto přikázání. ⁶ Od počátku stvoření je [Bůh] učinil mužského a ženského pohlaví. ⁷ Kvůli tomu opustí člověk svého otce i matku a připojí se ke své ženě. ⁸ A budou ti dva jedno tělo, takže již nejsou dva, ale jedno tělo. ⁹ Co tedy Bůh spojil, ať člověk neodděluje."

10 V domě se ho na to učedníci opět ptali. 11 Říká jim: "Kdo by propustil svou ženu a oženil se s jinou, cizoloží vůči ní." 12 A jestliže by ona propustila svého muže a provdala se za jiného, cizoloží." 13 A přinášeli k němu děti, aby se jich dotkl. Učedníci je však pokárali. 14 Když to Ježíš uviděl, zamrzelo ho to a řekl jim: "Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takových je Boží království." 15 Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevstoupí." 16 A bral je do náručí, vkládal na ně ruce a svolával na ně požehnání. 17 A když vycházel na cestu, přiběhl jeden člověk, poklekl před ním a ptal se ho: "Dobrý učiteli, co mám udělat, abych obdržel za dědictví věčný život?" 18 Ježíš mu řekl: "Proč mne nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, jen jeden: Bůh." 19 Příkázání znáš, abys nezapomněl, nezcižoložil, neukradl, nevydal křivé svědectví, nepodvedl; cti svého otce a matku." 20 On mu řekl: "Učitelu, toto všechno zachovávám od svého mládí." 21 Ježíš na něho pohlédl, zamiloval si ho a řekl mu: "Jedno ti chybí; odejdi, prodej všechno, co máš, a dej chudým a budeš mít poklad v nebi a zde mne doprovázej." 22 On se nad tím slovem zachmuřil a se zármutkem odešel, neboť měl mnoho majetku. 23 Ježíš se rozhlédl a říká svým učedníkům: "Jak nesnadno ti, kteří mají majetek, vstoupí do Božího království." 24 Učedníci se při jeho slovech děsili. Ježíš jim zase na to říká: "Děti, jak nesnadno je pro ty, kteří spoléhají na majetek, vejít do Božího království." 25 Snazší je, aby velbloud prošel uchem jehly, než aby bohatý vešel do království Božího." 26 Oni byli velice ohromeni a říkali mezi sebou: "Kdo tedy může být zachráněn?" 27 Ježíš na ně pohleděl a říká: "U lidí je to nemožné, ale ne u Boha. Neboť u Boha je možné všechno." 28 Petr mu začal říkat: "Hle, my jsme všechno opustili a následujeme tě." 29 Ježíš říkal: "Amen, pravím vám, není nikdo, kdo opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo matku nebo otce nebo děti nebo pole kvůli mně a kvůli evangeliu, 30 aby nedostal nyní v tomto období stokrát více domů, bratrů a sester, matek a dětí a polí s pronásledováními a v přicházejícím věku život věčný." 31 Mnozí první budou poslední a poslední první." 32 Byli na cestě, vystupovali do Jeruzaléma a Ježíš šel před nimi; a děsili se a ti, kteří je doprovázeli, se báli. Vzal si opět Dvanáct k sobě a začal jim říkat, co se mu má přihodit: 33 "Hle, vystupujeme do Jeruzaléma; Syn člověka bude vydán předním kněží a učitelům Písma a odsoudí ho k smrti a vydají ho pohanům. 34 Budou se mu posmívat, plivat na něho, zbičují ho a zabijí; a po třech dnech vstane z mrtvých." 35 Přistoupili k němu Jakub a Jan, synové Zebedeovi, a řekli mu: "Učitelu, chceme, abys nám učinil, o cokoli tě požádáme." 36 On pak jim řekl: "Co chcete, abych vám učinil?" 37 Oni mu řekli: "Dej nám, abychom se posadili ve tvé slávě jeden po tvé pravici a jeden po tvé levici." 38 Ježíš jim řekl: "Nevíte, co žádáte. Můžete pít kalich, který já piji, nebo být pokřtěni křtem, kterým já jsem křtěn?" 39 Oni mu řekli: "Můžeme." Ježíš jim řekl: "Ka-

lich, který já piji, budete pít a křtem, kterým já jsem křtěn, budete křtěni. 40 Není však má věc, dát někomu usednout po mé pravici nebo levici, ale usednou tam ti, pro které je to připraveno." 41 Když to uslyšelo těch deset, začali být rozhořčeni nad Jakubem a Janem. 42 Ježíš si je zavolal a říká jim: "Víte, že ti, kteří se zdají být vládci pohanů, panují nad nimi a jejich velcí je utiskují. 43 Avšak ne tak je tomu mezi vámi, ale kdo by se chtěl mezi vámi stát velkým, bude vaším služebníkem; 44 a kdo by chtěl být mezi vámi první, bude otrokem všech. 45 Vždyť i Syn člověka nepřišel, aby si nechal posloužit, ale aby posloužil a dal svou duši jako výkupné za mnohé." 46 Přišli do Jericha. A když vycházel se svými učedníky a dosti velikým zástupem z Jericha, syn Timaiův, Bartimaios, slepý žebrák, seděl u cesty. 47 A když uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, začal křičet: "Synu Davidův, Ježíši, smiluj se nade mnou!" 48 Mnozí mu přísně domlouvali, aby mlčel, ale on křičel ještě víc: "Synu Davidův, smiluj se nade mnou!" 49 Ježíš se zastavil a řekl: "Zavolejte ho." Volají tedy toho slepého a říkají mu: "Vzchop se, vstaň, volá tě!" 50 On odhodil svůj plášť, vyskočil na nohy a přišel k Ježíšovi. 51 Ježíš mu odpověděl: "Co chceš, abych ti učinil?" Ten slepý mu řekl: "Rabbuni, abych prohlédl!" 52 A Ježíš mu řekl: "Jdi, tvá víra tě uzdravila." A hned prohlédl a provázel ho cestou.

11 A když se přibližují k Jeruzalému, k Betfage a Betanii u Olivové hory, posílá dva ze svých učedníků 2 a říká jim: "Jděte do té vesnice před vámi, a hned jak do ní vejdete, naleznete uvázané oslátko, na které se ještě nikdo z lidí neposadil. Odvažte je a přiveďte. 3 A jestliže vám někdo řekne: 'Co to děláte?' řekněte: 'Pán je potřeboje a hned je sem zase pošle.'" 4 Odešli a našli oslátko uvázané u dveří venku na ulici a odvážali je. 5 A někteří z těch, kteří tam stáli, jim říkali: "Co to děláte, že odvažujete to oslátko?" 6 Oni jim řekli, jak řekl Ježíš, a ti je nechali. 7 A přivedli oslátko k Ježíšovi, hodili na ně svá roucha a on se na ně posadil. 8 A mnozí rozprostřeli na cestu svá roucha, jiní pak ratolesti, které našli na polích. 9 Ti, kteří šli vpředu, i ti, kteří šli za ním, křičeli: "Hosanna! Požehnaný, který přichází ve jménu Pána! 10 Požehnané přicházející království našeho otce Davida! Hosanna na výsostech!" 11 A vstoupil do Jeruzaléma do chrámu a rozhlédl se po všem. Protože již bylo pozdě, vyšel s Dvanácti do Betanie. 12 Když vyšli následujícího dne z Betanie, dostal hlad. 13 A z dálky uviděl fíkovník mající listí a přišel, zdali v něm něco nenalezne. Když k němu přišel, nenalezl nic kromě listů; nebylo totiž období fíků. 14 I řekl mu: "Kéž již nikdy v tomto věku z tebe nikdo nejí ovoce." A jeho učedníci to slyšeli. 15 A přišli do Jeruzaléma. Vešel do chrámu a začal vyhánět ty, kteří v chrámu prodávali a nakupovali, a převrhl stoly směnárníků a sedadla prodávajících holoubata. 16 A nedovoloval, aby někdo pronesl nějakou nádobu skrze chrám. 17 Učil a říkal jim: "Což není napsáno: 'Můj dům bude nazván domem modlitby pro

všechny národy? Vy jste jej však učinili jeskyní lupičů." ¹⁸ Uslyšeli to přední kněží a učitelé Písma a hledali, jak by ho zahubili, neboť se ho báli; celý ten zástup byl totiž nad jeho učením ohromen. ¹⁹ Když nastal večer, vycházeli ven z města. ²⁰ A když šli ráno kolem, uviděli ten fíkovník uschlý od kořenů. ²¹ Petr se rozpomenul a řekl mu: "Rabbi, hled, ten fíkovník, který jsi proklel, je uschlý." ²² Ježíš jim na to řekl: "Mějte víru Boží. ²³ Amen, pravím vám, že kdo by řekl této hoře: 'Zvedni se a vrhni se do moře' a nezapochyboval by ve svém srdci, ale věřil by, že co říká, se děje, bude mu to dáno. ²⁴ Proto vám pravím, všechno za cokoliv se modlíte a co žádáte, věřte, že jste přijali, a bude vám to dáno. ²⁵ A kdykoliv stojíte a modlíte se, odpouštějte, máte-li proti někomu něco, aby i váš Otec, který je v nebesích, odpustil vám vaše přestoupení." ²⁶ Jestliže však vy neodpouštíte, ani váš Otec, ten v nebesích, neodpustí (ta) vaše přestoupení. ²⁷ A přišli opět do Jeruzaléma, a když se procházel v chrámu, přišli k němu přední kněží, učitelé Písma a starší ²⁸ a říkali mu: "V jaké pravomoci to činíš? A kdo ti dal tuto pravomoc, abys to činil?" ²⁹ Ježíš jim řekl: "Zeptám se vás na jednu věc; odpovězte mi a řeknu vám, v jaké pravomoci to činím. ³⁰ Byl Janův křest z nebe nebo z lidí? Odpovězte mi." ³¹ Začali se mezi sebou přit a říkali: "Řekneme-li: 'Z nebe', řekne: 'Proč jste mu tedy neuvěřili?' ³² Máme říci: 'Z lidí?'" Báli se zástupu, neboť všichni skutečně měli za to, že Jan byl prorok. ³³ Odpověděli tedy Ježíšovi: "Nevíme." A Ježíš jim řekl: "Ani já vám nepovím, v jaké pravomoci to činím."

12 A začal k nim mluvit v podobenstvích. "Jeden člověk vysadil vinici, obehnal zdí, vykopal jámu pro lis, vystavěl věž, pronajal ji vinařům a odcestoval. ² V stanovený čas poslal k vinařům otroka, aby vzal od vinařů díl z plodů vinice. ³ Vzali ho, zbili a poslali s prázdnou. ⁴ Znovu k nim poslal jiného otroka a toho zranili na hlavě a potupili. ⁵ Poslal jiného, toho zabili; a mnoho dalších, z nichž některé bili, jiné zabíjeli. ⁶ Měl ještě jednoho, svého milovaného syna. Naposled k nim poslal jeho a říkal: 'Zastydí se před mým synem.' ⁷ Ti vinaři si však mezi sebou řekli: 'Toto je dědic. Pojdte, zabijme ho a dědictví bude naše.' ⁸ A vzali ho, zabili a vyhodili ho ven z vinice. ⁹ Co tedy učiní pán vinice? Přijde, vinaře zahubí a vinici dá jiným. ¹⁰ Ani toto Písmo jste nečetli: 'Kámen, který stavitelé po prozkoumání zavrhli, ten se stal hlavou úhlu. ¹¹ Od Pána se to stalo a je to podivuhodné v našich očích?' ¹² Chtěli se ho zmocnit, ale zalekli se zástupu. Poznali totiž, že to podobenství řekl proti nim. I opustili ho a odešli. ¹³ Poslali k němu některé z farizeů a herodiánů, aby ho chytily za slovo. ¹⁴ Přišli a řekli mu: "Učitelé, víme, že jsi pravdivý a nezáleží ti na nikom, neboť nebereš ohled na postavení člověka, ale pravdivě učíš Boží cestu; je dovoleno dát daň císaři, nebo ne? Máme dát, či nemáme dát?" ¹⁵ On však znal jejich přetvářku a řekl jim: "Proč mne zkoušíte? Přineste mi denár, abych se podíval." ¹⁶ Oni jej přinesli a Ježíš jim říká: "Čí je ten obraz a nápis?" Oni mu

řekli: "Císařův." ¹⁷ Ježíš jim řekl: "Co je císařovo, odevzdejte císaři, a co je Boží, Bohu." Velice se nad ním divili. ¹⁸ Přišli k němu saduceové, kteří říkají, že není vzkříšení, a ptali se ho: ¹⁹ "Učitelé, Mojžíš nám napsal, že když by něčí bratr zemřel a zanechal ženu, ale nezanechal dítě, aby si tu ženu vzal za manželku jeho bratr a vzbudil potomka svému bratru. ²⁰ Bylo sedm bratrů. První si vzal ženu, zemřel a nezanechal potomka. ²¹ I druhý si ji vzal, zemřel a nezanechal potomka; a třetí stejně tak. ²² Těch sedm bratrů nezanechalo potomka; poslední ze všech zemřela i ta žena. ²³ Když vstanou při vstání z mrtvých, komu z nich ta žena bude patřit? Vždyť všech sedm ji mělo za ženu." ²⁴ Ježíš jim říkal: "Nebloudíte právě proto, že neznáte Písma ani Boží moc? ²⁵ Neboť když vstanou z mrtvých, nebudou se ženit ani vdávat, ale budou jako andělé v nebesích. ²⁶ O mrtvých pak, že jsou probouzeni, jste nečetli v Mojžíšově knize, jak mu 'u keře' Bůh řekl: 'Já jsem Bůh Abrahámu, Bůh Izákův a Bůh Jákobův?' ²⁷ Není Bohem mrtvých, ale žijících. Velmi bloudíte!" ²⁸ Tu přistoupil jeden z učitelů Písma, který je uslyšel, jak se spolu dohadují. Když uviděl, že jim Ježíš dobře odpověděl, zeptal se ho: "Které přikázání je první ze všech?" ²⁹ Ježíš odpověděl: "První je: 'Slyš, Izraeli, Pán, náš Bůh, Pán jeden jest' ³⁰ a 'budeš milovat Pána, svého Boha, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly'. ³¹ Druhé je toto: 'Budeš milovat svého bližního jako sebe samého.' Není jiné přikázání větší než tato." ³² I řekl mu ten učitel Písma: "Dobře, Učitelé, pravdivě jsi řekl, že je jeden a není jiného mimo něho ³³ a milovat ho z celého srdce, z celého porozumění, z celé síly a milovat bližního jako sebe je větší než všechny celozápaly a oběti." ³⁴ Když Ježíš uviděl, že odpověděl uvážene, řekl mu: "Nejsi daleko od Božího království." A nikdo se ho již neodvažoval zeptat. ³⁵ A když Ježíš odpověděl, začal vyučovat v chrámě: "Jak to, že učitelé Písma říkají, že Kristus je syn Davidův? ³⁶ Sám David řekl v Duchu Svatém: 'Řekl Pán mému Pánu: Sed po mé pravici, dokud nepoložím tvé nepřátele pod tvé nohy.' ³⁷ Sám David ho nazývá Pánem; jakpak tedy je jeho synem?" A velký zástup mu rád naslouchal. ³⁸ Ve svém učení říkal: "Varujte se učitelů Písma, kteří se chtějí procházet v dlouhých rouchách a být pozdravováni na tržištích ³⁹ a chtějí přední sedadla v synagógách a přední místa na hostinách. ⁴⁰ Vyjdají domy vdov a okázale se dlouho modlí; ti dostanou větší odsouzení." ⁴¹ [Ježíš] se posadil proti pokladnici a pozoroval, jak zástup hází do pokladnice měděné mince. A mnozí bohatí házeli hodně. ⁴² A přišla jedna chudá vdova a hodila dvě lepty, což je quadrans. ⁴³ Přivolaal své učedníky a řekl jim: "Amen, pravím vám, že tato chudá vdova hodila víc než všichni ti, kteří házeli do pokladnice. ⁴⁴ Všichni totiž hodili ze svého přebytku, tato však ze svého nedostatku hodila vše, co měla, celé svoje živobytí."

13 Když vycházel z chrámu, řekl mu jeden z jeho učedníků: "Učitelé, pohled, jaké kameny a jaké

stavby!"² Ježíš mu řekl: "Hledíš na tyto veliké stavby? Nezůstane tu kámen na kameni, všechno bude zbořeno."³ A když seděl na Olivové hoře naproti chrámu, ptali se ho v soukromí Petr, Jakub, Jan a Ondřej: "Pověz nám, kdy to bude a jaké bude znamení, až se to všechno začne naplňovat?"⁴ Ježíš jim začal říkat: "Dávejte si pozor, aby vás někdo nesvedl.⁵ Mnozí budou přicházet na základě mého jména a budou říkat: 'Já jsem' a svedou mnohé.⁶ Když uslyšíte o válkách a válečné zprávy, nestrachujte se, musí to nastat, ale ještě nebude konec.⁷ Povstane totiž národ proti národu a království proti království. Budou zemětřesení na různých místech, bude hlad [a nepokoje]. To bude začátek porodních bolestí.⁸ Vy se však mějte na pozoru. Budou vás vydávat soudům a do synagóg, budete biti a budete stavěni před místodržitele a krále kvůli mně, jim na svědectví.⁹ Všem národům musí být nejprve vyhlášeno evangelium.¹⁰ A když vás budou vodit a vydávat, nestarejte se předem co byste řekli, ale co by vám v tu hodinu bylo dáno, to mluvte. Neboť to nejste vy, kdo mluví, ale Duch Svatý.¹¹ A vydá na smrt bratr bratra a otec dítě a povstanou děti proti rodičům a usmrtí je.¹² A budete všemi nenáviděni pro mé jméno. Kdo však vytrvá do konce, ten bude zachráněn."¹³ "Když pak uvidíte 'ohavnost zpusťování' postavenou, kde nemá být - kdo čte, ať rozumí - tehdy ti, kteří budou v Judeji, ať uprchnou do hor.¹⁴ Kdo bude na střeše, ať nesestoupí ani nevstoupí dovnitř, aby si vzal něco ze svého domu.¹⁵ A kdo na poli, ať se neobrátil k věcem, které jsou vzadu, aby si vzal svůj plášť.¹⁶ Běda těhotným a kojícím v oněch dnech!¹⁷ Modlete se tedy, aby to nenastalo v zimě.¹⁸ Neboť v oněch dnech bude takové soužení, jaké nenastalo od počátku stvoření, které stvořil Bůh, až do dneška a nikdy již nenastane.¹⁹ A když by Pán nezkrátil ty dny, nebylo by zachráněno žádné tělo. Ale kvůli vyvoleným, které vyvolil, zkrátil ty dny.²⁰ A tehdy, když by vám někdo řekl: 'Hle, zde je Kristus! Hle, tam!', nevěřte.²¹ Neboť povstanou falešní kristové a falešní proroci a budou činit znamení a divy, aby, kdyby to bylo možné, sváděli vyvolené na scestí.²² Vy se tedy mějte na pozoru. Všechno jsem vám již předem řekl."²³ "Ale v oněch dnech, po onom soužení 'zatmí se slunce a měsíc nebude vydávat svou záři.²⁴ Hvězdy budou padat z nebe a mocnosti, které jsou v nebesích, budou otřeseny.'²⁵ A potom uvidí Syna člověka přicházejícího v oblacích s velikou mocí a slávou.²⁶ A tehdy vyšle anděly a bude shromažďovat své vyvolené ze čtyř větrů od nejzazšího konce země až po nejzazší konec nebe."²⁷ "Od fíkovníku se naučte podobenství: Když již jeho větve změkne a vyhání listy, poznáváte, že léto je blízko.²⁸ Tak i vy, když uvidíte, že se tyto věci dějí, poznávejte, že je blízko přede dveřmi.²⁹ Amen, pravím vám, že určitě nepominou toto pokolení, dokud se toto všechno nestane."³⁰ "O tom dni či hodině nikdo neví, ani andělé v nebi, ani Syn, jedině Otec."³¹ Dávejte pozor, bděte [a modlete

se], neboť nevíte, kdy je ten určený čas.³² Jako člověk, který je na cestách: opustil svůj dům, dal svým otrokům plnou moc, každému jeho práci, a dveřníkovi přikázal, aby bděl.³³ Bděte tedy, neboť nevíte, kdy Pán domu přijde, zda večer, či o půlnoci, nebo za kuropění, či před rozbřeskem,³⁴ aby nepřišel neočekávaně a nenalezl vás spící.³⁵ Co tedy říkám vám, říkám všem: Bděte!"

14 Byly dva dny před hodem velikonočního beránka a svátky Nekvašených chlebů. Přední kněží a učitelé Písma hledali, jak by se ho lstí zmocnili, aby ho zabili.² Říkali totiž: "Ne během svátku, aby snad nebylo pozdvižení lidu."³ Když byl v Betanii v domě Šimona malomocného a byl u stolu, vešla žena, která měla alabastrovou nádobku pravého, velmi drahého nardového oleje; rozbila tu nádobku a vylila na jeho hlavu.⁴ Někteří se mezi sebou rozhořčovali: "K čemu je ta ztráta oleje?⁵ Vždyť se ten olej mohl prodat za víc než tři sta denárů a ty dát chudým!" A hněvali se na ni.⁶ Ježíš řekl: "Nechte ji. Proč jí působíte těžkosti? Vykonala na mně dobrý skutek.⁷ Vždyť chudé máte vždycky s sebou, a kdykoli chcete, můžete jim dobře učinit; mne však nemáte vždycky.⁸ Učinila, co mohla; předem pomazala mé tělo olejem k pohřbu.⁹ Amen, pravím vám, kdekoli po celém světě bude vyhlášeno evangelium, bude se také na její památku mluvit o tom, co tato žena učinila."¹⁰ A Juda Iškariotský, jeden z Dvanácti, odešel k předním kněžím, aby jim ho vydal.¹¹ Když to uslyšeli, zaradovali se a slíbili mu dát peníze. I hledal vhodnou příležitost, jak by jim ho vydal.¹² Prvního dne Nekvašených chlebů, když obětovali velikonočního beránka, říkají mu jeho učedníci: "Kam chceš, abychom odešli a připravili ti k jídlu velikonočního beránka?"¹³ I poslal dva ze svých učedníků a řekl jim: "Jděte do města a potká vás člověk nesoucí džbán vody. Jděte za ním¹⁴ a kam vejde, řekněte hospodáři: 'Učitel říká: Kde je moje místnost, kde bych se svými učedníky pojezdil velikonočního beránka?'"¹⁵ A on vám ukáže velkou horní místnost, již prostřenou a připravenou, a tam nám připravte jídlo."¹⁶ Učedníci vyšli, přišli do města a našli vše, jak jim řekl, i připravili velikonočního beránka.¹⁷ Když nastal večer, přichází s Dvanácti.¹⁸ A když byli u stolu a jedli, Ježíš řekl: "Amen, pravím vám, že jeden z vás, který se mnou jí, mne vydá."¹⁹ Začali se rmoutit a jeden po druhém mu říkali: "Snad ne já?"²⁰ On jim řekl: "Jeden z Dvanácti, který se mnou namáčí v míse.²¹ Syn člověka opravdu odchází, jak je o něm napsáno, běda však onomu člověku, skrze kterého je Syn člověka vydáván. Bylo by mu lépe, kdyby se onen člověk nenarodil."²² A když jedli, vzal chléb, požehnal a rozlomil, dal jim a řekl: "Vezměte, toto je mé tělo."²³ A vzal kalich, vzdal díky a dal jim a napili se z něj všichni.²⁴ A řekl jim: "Toto je má krev [nové] smlouvy, která se vylévá za mnohé.²⁵ Amen, pravím vám, že se již jistě nenapiji z plodu révy až do onoho dne, kdy jej budu pít nový v Božím království."²⁶ A zaspívali chvalozpěv a vyšli na

Olivovou horu. ²⁷ A Ježíš jim říká: "Všichni ode mne odpadnete, neboť je napsáno: 'Budu bít pastýře a ovce se rozptýlí.' ²⁸ Ale po mém zmrtyvýchvstání půjdu před vámi do Galileje." ²⁹ Petr mu říká: "I kdyby všichni odpadli, já ne!" ³⁰ A Ježíš mu říká: "Amen, pravím tobě, že dnes, této noci, dříve než kohout dvakrát zakokrhá, právě ty se mne třikrát zřekneš." ³¹ On však mluvil důrazně: "I kdybych musel s tebou zemřít, určitě se tě neodřeknu." Podobně mluvili i všichni ostatní. ³² A přicházejí k místu, které se jmenuje Getsemane. A říká svým učedníkům: "Posaďte se zde, než se pomodlím." ³³ A vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a začal se děsit a být stísněný. ³⁴ Říká jim: "Má duše je zarmoucená až k smrti. Zůstaňte zde a bděte!" ³⁵ Trochu poodešel, padal na zem a modlil se, aby ho, je-li to možné, minula tato hodina. ³⁶ Říkal: "Abba, Otče, tobě je všechno možné, přenes tento kalich ode mne, ale ne, co chci já, ale co ty." ³⁷ A přichází a nalézá je spící. Říká Petrovi: "Šimone, spíš? Nedokázal jsi jedinou hodinu probdít? ³⁸ Bděte a modlete se, abyste nepřišli do zkoušky. Duch je sice ochotný, ale tělo slabé." ³⁹ A opět odešel a pomodlil se, říká stejnou prosbu. ⁴⁰ A opět, když přišel, našel je spící; měli velmi těžká víčka a nevěděli, co by mu odpověděli. ⁴¹ A přichází po třetí a říká jim: "Ještě spíte a odpočíváte? To stačí. Přišla ta hodina, hle, Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků. ⁴² Vstávejte, pojedme! Hle, přiblížil se ten, který mne vydává." ⁴³ A hned, zatímco ještě mluvil, přichází Juda, jeden z Dvanácti, a s ním zástup od předních kněží, učitelů Písma a starších, s meči a holemi. ⁴⁴ Ten, který ho vydával, měl s nimi takto domluvené znamení: "Kterého políbím, ten to je. Zmocněte se ho a bezpečně odvádějte!" ⁴⁵ Když přišel, hned k němu přistoupil a říká: "Rabbi!" A vřele ho políbil. ⁴⁶ Oni pak na něho vztáhli ruce a zmocnili se ho. ⁴⁷ Kdo si z přítomných tasil meč, udeřil veleknězova otroka a utal mu ucho. ⁴⁸ Ježíš jim na to řekl: "Vyšli jste s meči a holemi jako na lupiče, abyste mne zatkli. ⁴⁹ Den co den jsem vyučoval u vás v chrámě a nezmocnili jste se mě. Ale musí se naplnit Písma." ⁵⁰ A všichni ho opustili a utekli. ⁵¹ Šel s ním nějaký mladík, který měl přes nahé tělo přehozený plátěný šat, i chtěli se ho zmocnit. ⁵² On tam zanechal lněný šat a utekl [od nich] nahý. ⁵³ Ježíše odvedli k veleknězi a shromažďují se všichni přední kněží, starší a učitelé Písma. ⁵⁴ Petr ho z dálky následoval až dovnitř do veleknězova dvora, seděl pak se sluhu a ohříval se u světla ohně. ⁵⁵ Přední kněží a celá velerada hledali proti Ježíšovi svědectví, aby ho usmrtili, ale nenalezali. ⁵⁶ Neboť mnozí proti němu lživě svědčili, ale jejich svědectví nebyla stejná. ⁵⁷ Někteří povstali a lživě proti němu svědčili: ⁵⁸ "My jsme ho uslyšeli, jak říká: Já zbořím tuto svatyni udělanou rukama a ve třech dnech vybuduji jinou, ne rukama udělanou." ⁵⁹ A ani tak jejich svědectví nebylo shodné. ⁶⁰ I povstal uprostřed velekněz a zeptal se Ježíše: "Nic neodpovídáš na to, co tito proti tobě svědčí?" ⁶¹ On však mlčel a nic neodpovídal. Znovu se ho velekněz ptal a říká mu: "Jsi ty Kristus, Syn

Požehnaného?" ⁶² Ježíš řekl: "Já jsem. A spatříte Syna člověka sedícího po pravici Moci a přicházejícího s nebeskými oblaky." ⁶³ Velekněz roztrhl svá roucha a říká: "Nač ještě potřebujeme svědky? ⁶⁴ Slyšeli jste rouhání. Jak se vám to jeví?" Všichni ho odsoudili, že je hoden smrti. ⁶⁵ A někteří na něho začali plivat, zahalovat mu tvář, bít ho pěstmi a říkat mu: "Zaprorokuj!" A biřici ho zasypali ranami. ⁶⁶ A zatímco byl Petr dole v nádvoří, přišla jedna z veleknězových služek. ⁶⁷ Když uviděla Petra, jak se ohřívá, pohlédla na něj a řekla: "I ty jsi byl s Nazaretským, tím Ježíšem." ⁶⁸ On však zapřel: "Nevím ani nerozumím, co říkáš." A vyšel ven do předního dvora a kohout zakokrhá. ⁶⁹ A když ho ta služka uviděla, začala opět říkat těm, kteří stáli poblíž: "Tento je z nich." ⁷⁰ On však opět zapíral. A za malou chvíli znovu ti, co stáli poblíž, říkali Petrovi: "Skutečně jsi jeden z nich, neboť jsi také z Galileje." ⁷¹ On se pak začal zaklínat a zapřísahat: "Neznám toho člověka, o kterém mluvíte." ⁷² A hned kohout podruhé zakokrhá. Tu si Petr vzpomněl na výrok, jak mu Ježíš řekl: "Než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát se mne zřekneš," a zhroutil se a plakal.

15 A hned časně zrána přední kněží se staršími a učiteli Písma - celá velerada - se poradili, Ježíše spoutali, odvedli a vydali Pilátovi. ² Pilát se ho otázal: "Ty jsi král Židů?" On mu odpověděl: "Ty říkáš." ³ Přední kněží ho velmi obviňovali. ⁴ Pilát se ho znovu zeptal: "Nic neodpovídáš? Podívej, z čeho všeho tě obviňují!" ⁵ Ježíš však již nic neodpověděl, takže se Pilát divil. ⁶ O svátcích jim propouštěl jednoho vězně, o kterého žádali. ⁷ Se vzbouřenci, kteří se při vzpouře dopustili vraždy, byl uvězněný muž zvaný Barabáš. ⁸ Zástup vystoupil k Pilátovi a začal žádat, aby učinil, jak jim činíval. ⁹ Pilát jim odpověděl: "Chcete, abych vám propustil krále Židů?" ¹⁰ Poznával totiž, že ho přední kněží vydali ze závidosti. ¹¹ Přední kněží však podnítili zástup, aby jim raději propustil Barabáše. ¹² Pilát jim zase na to říkal: "Co tedy chcete, abych učinil s tím, kterého nazýváte králem Židů?" ¹³ Oni opět zvolali: "Ukřižuj ho!" ¹⁴ Pilát jim říkal: "Co učinil zlého?" Oni pak ještě silněji zvolali: "Ukřižuj ho!" ¹⁵ Pilát, který si přál vyhovět zástupu, jim propustil Barabáše; Ježíše zbičoval a vydal, aby byl ukřižován. ¹⁶ Vojáci ho odvedli dovnitř nádvoří, do místodržitelova paláce, a svolali celou setninu. ¹⁷ Oblékli mu purpur, upletli trnový věnec a nasadili mu jej ¹⁸ a začali ho zdravit: "Buď zdrav, králi Židů!" ¹⁹ Bili ho po hlavě rákosou, plivali na něj, poklekali a klaněli se mu. ²⁰ Když se mu naposmívali, svlékli ho z purpuru a oblékli mu jeho šaty. Vyvedli ho, aby ho ukřižovali. ²¹ A nějakého Šimona z Kyrény, otce Alexandra a Rufa, který šel kolem z pole, přinutili, aby vzal jeho kříž. ²² Přivedli ho na místo zvané Golgota, což v překladu znamená 'místo lebky'. ²³ Dávali mu pít víno okořeněné myrhou, on však si je nevzal. ²⁴ Pak jej křižují a dělí si jeho šaty, losující o ně, kdo si co vezme. ²⁵ Byla třetí hodina, když ho ukřižovali. ²⁶ A byl napsán nápis o jeho

vině: Král Židů. ²⁷ Spolu s ním byli ukřižováni dva zločinci, jeden po pravici a druhý po jeho levici. ²⁸ [Naplnilo se Písmo, které praví: 'Byl započten mezi bezzákonné.'] ²⁹ A ti, co kráčeli kolem, ho tupili, pokyvovali svými hlavami a říkali: "Ó, ten, který boří svatyni a ve třech dnech ji staví! ³⁰ Sestup s kříže a zachraň se!" ³¹ Podobně se i přední kněží a učitelé Písma mezi sebou vysmívali a říkali: "Jiné zachránil, sebe zachránit nedokáže. ³² Ať nyní Kristus, král Izraele, sestoupí s kříže, abychom uviděli a uvěřili." Také ti, kteří byli ukřižováni spolu s ním, ho haněli. ³³ A když nastala šestá hodina, padla tma na celou zemi až do deváté hodiny. ³⁴ O deváté hodině Ježíš zvolal silným hlasem: "Eloi, Eloi, lema sabachthani?" což v překladu znamená: 'Můj Bože, můj Bože, proč jsi mne opustil?' ³⁵ Někteří z těch, co stáli poblíž, to uslyšeli a říkali: "Hle, volá Eliáše." ³⁶ Kdosi pak běžel, naplnil houbu octem, připevnil na rákos a dával mu pít se slovy: "Nechte, ať uvidíme, přijde-li Eliáš, aby ho sundal." ³⁷ Ježíš hlasitě vykřikl a vydechl naposled. ³⁸ A opona ve svatyni se roztrhla ve dvě odshora až dolů. ³⁹ Když setník, který stál blízko naproti němu, uviděl, že takto vydechl, řekl: "Tento člověk byl opravdu Boží Syn." ⁴⁰ Zpovzdálí se dívaly také ženy, mezi nimi Marie Magdalská a Marie, matka Jakuba mladšího a Josese, a Salome, ⁴¹ které chodily s ním a jemu sloužily, když byl v Galileji, a mnoho jiných, které s ním vystoupily do Jeruzaléma. ⁴² A když již nastal večer, poněvadž byl den přípravy, to jest den před sobotou, ⁴³ přišel Josef z Arimatie, vážený člen rady, který sám také očekával Boží království. Osmělil se, vešel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. ⁴⁴ Pilát se podivil, že by byl již mrtev. Zavolal si setníka a otázal se ho, je-li to dlouho, co zemřel. ⁴⁵ A když se to od setníka dověděl, daroval mrtvé tělo Josefovi. ⁴⁶ Ten nakoupil jemné plátno, sundal ho s kříže, zavinul tím plátnem a uložil ho v hrobce, která byla vytesána ve skále, a ke vchodu do hrobky přivalil kámen. ⁴⁷ Marie Magdalská a Marie [matka] Joseseva pozorovaly to místo, kam byl uložen.

16 Když pominula sobota, Marie Magdalská, Marie [matka] Jakubova a Salome nakoupily vonné látky, aby přišly a pomazaly ho. ² A časně ráno prvního dne týdne, když vyšlo slunce, přicházejí k hrobce. ³ A říkaly si: "Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobky?" ⁴ A vzhledly a vidí, že kámen je odvalen; byl totiž velmi veliký. ⁵ Když vstoupily do hrobky, spatřily mládence sedícího po pravé straně, oděného bílým rouchem, a vyděsily se. ⁶ On pak jim říká: "Neděste se. Hledáte Ježíše Nazaretského, toho ukřižovaného. Vstal z mrtvých, není tu. Hle, místo, kam ho položili. ⁷ Ale jděte a povězte jeho učedníkům i Petrovi: Jde před vámi do Galileje; tam ho spatříte, tak jak vám řekl." ⁸ Vyšly a utekly od hrobky; zmocnilo se jich totiž třesení a byly zcela bez sebe. A nikomu nic neřekly, neboť se bály. ⁹ Ráno prvního dne týdne, když Ježíš vstal, ukázal se nejprve Marii Magdalské, od níž kdysi vyhnal sedm démonů. ¹⁰ Ona šla a oznámila to těm, kteří byli s ním a kteří teď plakali a truchlili. ¹¹ A oni, když uslyšeli, že opět žije a že ho spatřila, neuvěřili. ¹² Po tom se v jiné podobě ukázal dvěma z nich cestou, když šli na pole. ¹³ A oni odešli a oznámili to ostatním, ale ani těmto neuvěřili. ¹⁴ Nakonec se ukázal Jedenácti, když byli u stolu; pokáral jejich nevěru a tvrdost srdce, protože neuvěřili těm, kteří ho spatřili vzkříšeného [z mrtvých]. ¹⁵ A řekl jim: "Jděte do celého světa a vyhlašte evangelium všemu stvoření. ¹⁶ Kdo uvěří a bude pokřtěn, bude zachráněn. Kdo neuvěří, bude odsouzen. ¹⁷ Tato znamení budou doprovázet ty, kteří uvěří: V mém jménu budou vyhánět demony, budou mluvit novými jazyky, ¹⁸ budou brát hady do rukou a vypijí-li něco smrtelného, nijak jim to neublíží. Na nemocné budou vzkládat ruce, a budou se mít dobře." ¹⁹ Potom, když jim to pověděl, byl Pán Ježíš vzat vzhůru do nebe a posadil se po pravici Boží. ²⁰ Oni vyšly a vyhlásili všude evangelium, Pán doprovázel s nimi a potvrzoval slovo znameními, která je doprovázela. [Amen.]

Lukáš

1 I když se již mnozí pokusili sestavit vyprávění o událostech, které se mezi námi naplnily, ² jak nám je předali ti, kteří se od počátku stali očitými svědky a služebníky Slova, ³ rozhodl jsem se také já, když jsem vše znovu pečlivě prozkoumal, že ti to po pořádku vyprávíš, vznešený Theofile, ⁴ abys plně poznal spolehlivost těch věcí, kterým jsi byl naučen. ⁵ Za dnů judského krále Heroda byl jeden kněz, jménem Zachariáš, z oddílu Abiova; měl ženu z dcer Áronových a její jméno bylo Alžběta. ⁶ Oba byli spravedliví před Bohem a žili bezúhonně podle všech Pánových příkazů a ustanovení. ⁷ Neměli však dítě, neboť Alžběta byla neplodná a oba již byli pokročilého věku. ⁸ Stalo se pak, když konal před Bohem kněžskou službu v pořadí svého oddílu, ⁹ podle zvyku kněžského úřadu, připadlo na něj losem, aby vešel do Pánovy svatyně a obětoval kadidlo. ¹⁰ A v hodinu obětování kadidla se celé shromáždění lidu modlilo venku. ¹¹ Tu se mu ukázal Pánův anděl, stojící po pravé straně oltáře pro obětování kadidla. ¹² Když ho Zachariáš uviděl, rozrušil se a padl na něj strach. ¹³ Anděl mu řekl: "Neboj se, Zachariáši, neboť tvá prosba byla vyslyšena, a tvá žena Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan. ¹⁴ A budeš mít radost a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození. ¹⁵ Neboť bude veliký před Pánem, vína a opojného nápoje se nenapije a již od lůna své matky bude naplněn Duchem Svatým. ¹⁶ A mnohé ze synů Izraele obrátí k Pánu, jejich Bohu. ¹⁷ A sám půjde před ním v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k dětem a neposlušné k smýšlení spravedlivých a přichystal Pánu připravený lid." ¹⁸ I řekl Zachariáš andělovi: "Podle čeho to poznám? Vždyť jsem stařec a má žena je již pokročilého věku." ¹⁹ Anděl mu odpověděl a řekl: "Já jsem Gabriel, který stojí před Bohem, a byl jsem poslán, abych k tobě promluvil a oznámil ti tuto radostnou zprávu. ²⁰ A hle, budeš němý a nebudeš moci promluvit až do dne, kdy se to stane, protože jsi neuvěřil mým slovům, která se ve svůj čas naplní." ²¹ Lid čekal na Zachariáše a divil se, že tak dlouho prodlévá ve svatyni. ²² Když vyšel, nemohl k nim promluvit, i poznali, že spatřil ve svatyni vidění. Dorozumíval se s nimi posunky, a zůstával němý. ²³ I stalo se, že jakmile byly vyplněny dny jeho služby, odešel do svého domu. ²⁴ Po těch dnech jeho žena Alžběta otěhotněla, a skrývala se po pět měsíců a říkala: ²⁵ "Tak mi učinil Pán ve dnech, v nichž na mne pohlédl, aby odňal mé pohanění mezi lidmi." ²⁶ V šestém měsíci byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejské-

ho města, které se jmenuje Nazaret, ²⁷ k panně zasnoubené muži jménem Josef, z domu Davidova; jméno té panny bylo Marie. ²⁸ I vešel k ní a řekl: "Bud' zdráva, přízní obdarovaná, Pán je s tebou. [Požehnaná tys mezi ženami.]" ²⁹ Ona však byla tím slovem velmi rozrušena a uvažovala, jaký to má být pozdrav. ³⁰ A anděl jí řekl: "Neboj se, Marie, neboť jsi našla milost u Boha. ³¹ A hle, otěhotníš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. ³² Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. ³³ Na věky bude kralovat nad domem Jákobovým a jeho kralování nebude konce." ³⁴ Marie řekla andělovi: "Jak to bude, vždyť nepoznávám muže?" ³⁵ A anděl jí odpověděl: "Duch Svatý přijde na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní; proto také to Svaté, co se [z tebe] narodí, bude nazváno Syn Boží. ³⁶ Hle, tvá příbuzná Alžběta, také ona počala ve svém stáří syna a toto je šestý měsíc té, která je nazývána neplodnou. ³⁷ Neboť u Boha nebude žádná věc nemožná." ³⁸ Marie řekla: "Hle, jsem Pánova otrokyně; nechť se mi stane podle tvého slova." A anděl od ní odešel. ³⁹ V těch dnech Marie vstala a vydala se spěšně na cestu do hor do města Judova. ⁴⁰ Vešla do domu Zachariášova a pozdravila Alžbětu. ⁴¹ I stalo se, že jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, poskočilo dítě v jejím lůně; a Alžběta byla naplněna Duchem Svatým ⁴² a zvolala silným hlasem: "Požehnaná jsi ty mezi ženami a požehnaný plod tvého lůna! ⁴³ Jak se mi to stalo, že ke mně přišla matka mého Pána? ⁴⁴ Neboť hle, jakmile se zvuk tvého pozdravu dotkl mých uší, poskočilo radostí dítě v mém lůně. ⁴⁵ A blahoslavená, která uvěřila, neboť se splní, co jí je řečeno od Pána." ⁴⁶ A Marie řekla: ⁴⁷ "Má duše velebí Pána a můj duch se rozveselil nad Bohem, mým Spasitelem, ⁴⁸ že pohlédl na ponížení své otrokyně. Hle, vždyť od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení, ⁴⁹ protože mi Mocný učinil veliké věci. Svaté je jeho jméno ⁵⁰ a jeho milosrdenství od pokolení do pokolení těm, kteří se ho bojí. ⁵¹ Učinil mocný skutek svou paží, rozptýlil ty, kteří jsou pyšní v smýšlení svého srdce, ⁵² svrhl vládce z trůnů a povýšil pokorné, ⁵³ hladovějící nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou. ⁵⁴ Ujal se Izraele, svého služebníka, pamatoval na své milosrdenství, ⁵⁵ jak mluvil k našim otcům, Abrahamovi a jeho potomstvu až na věčnost." ⁵⁶ Marie s ní zůstala asi tři měsíce a pak se vrátila do svého domu. ⁵⁷ Alžbětě se naplnila doba k jejímu porodu, i porodila syna. ⁵⁸ Její sousedé a příbuzní uslyšeli, že jí Pán učinil své veliké milosrden-

ství, a radovali se spolu s ní.⁵⁹ I stalo se, že osmého dne přišli dětátko obřezat a chtěli je nazvat podle jména jeho otce Zachariáš.⁶⁰ A jeho matka odpověděla: "Ne, ale bude se jmenovat Jan."⁶¹ Řekli jí: "Z tvého příbuzenstva není nikdo, kdo se tak jmenuje."⁶² Dávali znamení jeho otci, jak by si přál, aby bylo dítě nazýváno.⁶³ Požádal o tabulku a napsal: 'Jeho jméno je Jan.' A všichni se podivili.⁶⁴ Ihned se otevřela jeho ústa a uvolnil jeho jazyk a on mluvil a žehnal Bohu.⁶⁵ Na všechny, kdo žili v jejich sousedství, padl strach a po celém judském pohoří se mluvilo o všech těchto událostech.⁶⁶ A všichni, kteří to uslyšeli, si to uložili ve svém srdci a říkali: "Co z toho dítěte bude?" A Pánova ruka byla s ním.⁶⁷ A jeho otec Zachariáš byl naplněn Duchem Svatým a prorocky promluvil:⁶⁸ "Požehnaný Pán, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid⁶⁹ a vzbudil nám roh záchrany v domě Davida, svého služebníka,⁷⁰ jak mluvil skrze ústa svých svatých proroků od pradávna,⁷¹ zachránil nás od našich nepřátel a z rukou všech, kteří nás nenávidí,⁷² aby učinil milosrdenství s našimi otci a rozpomenul se na svou svatou smlouvu,⁷³ na přísahu, kterou se zavázal našemu otci Abrahamovi, že nám dá,⁷⁴ abychom vysvobození z rukou [našich] nepřátel mu beze strachu sloužili⁷⁵ ve svatosti a spravedlnosti před ním po všechny naše dny.⁷⁶ A ty, dítě, budeš nazváno prorokem Nejvyššího, neboť půjdeš před Pánem připravit jeho cesty,⁷⁷ aby dal jeho lidu poznání záchrany v odpuštění jejich hříchů,⁷⁸ pro hlubiny milosrdenství našeho Boha, v nichž nás navštíví Úsvit z výsosti,⁷⁹ aby se ukázal těm, kdo sedí ve tmě a stínu smrti, a uvedl naše nohy na cestu pokoje."⁸⁰ Dětátko rostlo a sílilo na duchu; a Jan pobýval na pustých místech až do dne, kdy otevřeně vystoupil před Izrael.

2 Stalo se v oněch dnech, že vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby byl po celém obydleném světě prováděn soupis lidu.² Tento soupis se konal před tím soupisem, který byl proveden, když v Sýrii vládl Quirinius.³ Všichni se šli dát zapsat, každý do svého města.⁴ Také Josef vyšel z Galileje, z města Nazareta, do Judeje, do města Davidova, které se nazývá Betlém, neboť byl z domu a rodu Davidova,⁵ aby se dal zapsat s Marií, která mu byla zasnoubena a byla těhotná.⁶ Stalo se, když tam byli, že se naplnily dny, aby porodila.⁷ I porodila svého syna, toho prvorozeného, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože pro ně nebylo místo v útulku pro pocestné.⁸ V téže krajině byli pastýři, kteří pobývali venku a v noci drželi hlídky nad svým stádem.⁹ A [hle,] postavil se k nim Pánův anděl a Pánova sláva je ozářila; i zmocnil se jich veliký strach.¹⁰ Anděl jim řekl: "Nebojte se. Hle, zvěstuji vám dobrou zprávu o veliké radosti, která bude pro všechny lid,¹¹ že se vám dnes narodil Zachránce, který je Kristus Pán, ve městě Davidově.¹² Toto vám bude znamením: Naleznete dětátko zavinuté do plenek a ležící v jeslích."¹³ A náhle se objevilo s andělem množství nebeského

vojska, které chválilo Boha a říkalo:¹⁴ "Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi Božího zalíbení."¹⁵ A stalo se, že jakmile od nich andělé odešli do nebe, začali si pastýři mezi sebou říkat: "Pojďme tedy až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, co nám Pán oznámil."¹⁶ Pospíšili si tam a našli Marii i Josefa a dětátko, které leželo v jeslích.¹⁷ Když je spatřili, oznámili slovo, které jim bylo o tom dětátku řečeno.¹⁸ A všichni, kdo to uslyšeli, užasli nad tím, co jim bylo od pastýřů řečeno.¹⁹ Marie však toto všechno uchovávala ve svém srdci a rozvažovala o tom.²⁰ Pastýři se pak navrátili, oslavující a chválíce Boha za všechno, co uslyšeli a uviděli, jak jim to bylo řečeno.²¹ Když se naplnilo osm dní, aby byl obřezán, dali mu jméno Ježíš; byl tak pojmenován od anděla před svým početím v lůně.²² A když se naplnily dny jejich očišťování podle Mojžíšova zákona, přinesli jej do Jeruzaléma, aby ho postavili před Pána,²³ jak je napsáno v Pánově zákoně: 'Každý mužského pohlaví, který otevírá lůno, bude nazván svatý Pánů',²⁴ a aby dali oběť podle toho, co je řečeno v Pánově zákoně, 'párek hrdliček nebo dvě holoubata'.²⁵ A hle, v Jeruzalémě byl člověk, který se jmenoval Simeon. Byl to člověk spravedlivý a zbožný, očekávající potěšení Izraele, a Duch Svatý byl na něm.²⁶ Jemu bylo Duchem Svatým zjeveno, že nespátí smrt, dokud nevidí Pánova Mesiáše.²⁷ Ten přišel v Duchu do chrámu. Když rodiče přinesli dětátko Ježíše, aby s ním učinili podle obyčeje Zákona,²⁸ on si ho vzal do náručí, vzdal chválu Bohu a řekl:²⁹ "Nyní, Panovníku, podle svého výroku propouštíš svého otroka v pokoji,³⁰ neboť mé oči spatřily tvou záchranu,³¹ kterou jsi připravil před tváří všech lidí,³² světlo ke zjevení národům, a slávu tvého lidu Izraele."³³ Jeho otec a matka se podivovali nad tím, co bylo o něm mluveno.³⁴ Simeon jim požehnal a řekl Marii, jeho matce: "Hle, on je určen k pádu a povstání mnohých v Izraeli a ke znamení, jemuž bude odpíráno -³⁵ i tvou vlastní duší pronikne meč - aby bylo zjeveno myšlení mnohých srdcí."³⁶ A byla tam prorokyně Anna, dcera Fanuelova, z kmene Ašerova. Ta již byla velmi pokročilého věku; s mužem žila sedm let od svého panenství³⁷ a vdovou byla až do svých osmdesáti čtyř let. Neopouštěla chrám, posty a prosbami sloužila Bohu dnem i nocí.³⁸ A v té hodině přistoupila, děkovala Bohu a mluvila o něm všem, kteří očekávali vykoupení Jeruzaléma.³⁹ A když vykonali všechno podle Pánova zákona, vrátili se do Galileje do svého města Nazareta.⁴⁰ Dítě pak rostlo a sílilo naplňováno moudrostí, a Boží milost byla s ním.⁴¹ Jeho rodiče chodívali každý rok do Jeruzaléma na svátek Velké noci.⁴² Také když mu bylo dvanáct let, vystupovali [do Jeruzaléma], jak bylo o této slavnosti zvykem.⁴³ A když se po skončení těch dnů vraceli domů, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě, aniž to jeho rodiče zpozorovali.⁴⁴ Protože se domnívali, že je ve skupině poutníků, ušli den cesty a hledali ho mezi příbuznými a známými.⁴⁵ A když ho nenalezli, vrátili se, hledající ho, do Jeruzaléma.⁴⁶ I stalo se,

že ho po třech dnech našli v chrámě, jak sedí uprostřed učitelů, naslouchá jim a vyptává se jich. ⁴⁷ Všichni, kteří ho slyšeli, žasli nad jeho rozumností a odpověďmi. ⁴⁸ Když ho rodiče spatřili, zhrzli se a jeho matka mu řekla: "Synu, co jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali." ⁴⁹ A on jim řekl: "Jak to, že jste mne hledali? Nevěděli jste, že musím být ve věcech svého Otce?" ⁵⁰ Ale oni tomu výroku, který jim pověděl, neporozuměli. ⁵¹ I sestoupil s nimi, přišel do Nazareta a byl jim poddán. Jeho matka pečlivě uchovávala všechny ty výroky ve svém srdci. ⁵² A Ježíš prospíval v moudrosti a v tělesném růstu a v přízni u Boha i u lidí.

3 V patnáctém roce vlády císaře Tiberia, když Pontius Pilát vládl v Judsku a v Galileji byl tetrarchou Herodes, jeho bratr Filip byl tetrarchou na území Itureje a Trachonitidy a Lyzaniás byl tetrarchou v Abiléně, ² za velekněze Annáše a Kaifáše, stalo se slovo Boží k Janovi, synovi Zachariáše, v pustině. ³ I šel do celého okolí Jordánu a hlásal křest pokání k odpuštění hříchů, ⁴ jak je napsáno v knize slov proroka Izaiáše: 'Hlas volajícího v pustině: Připravte Pánovu cestu, vyrovnávejte jeho stezky!' ⁵ Každé údolí bude zaplněno, každá hora a pahorek bude snižen; co je křivé, bude rovné, drsné cesty budou hladké; ⁶ a každé tělo uvidí Boží záchranu.' ⁷ Zástupům, které vycházely, aby byly od něho pokřtěny, říkal: "Plemeno zmiř! Kdo vám ukázal, jak utéci před nadcházejícím hněvem? ⁸ Vydejte tedy ovoce svědčící o pokání a nezačínajte si říkat: 'Náš otec je Abraham.' Neboť vám pravím, že Bůh může Abrahamovi vzbudit děti z těchto kamenů. ⁹ A sekera už je přiložena ke kořeni stromů; každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně." ¹⁰ Zástupy se ho ptaly: "Co bychom měli udělat?" ¹¹ Odpověděl jim a říkal: "Kdo má dvě košile, ať dá tomu, který nemá, a kdo má co k jídlu, ať činí podobně." ¹² Přišli i celníci, aby byli pokřtěni, a řekli mu: "Učitelu, co bychom měli udělat?" ¹³ On jim řekl: "Nevybírejte víc, než je vám nařízeno." ¹⁴ Ptali se ho i vojáci: "A co my bychom měli udělat?" Řekl jim: "Nikoho neolupujte ani nevydírejte, a buďte spokojeni se svým žoldem." ¹⁵ Zatímco lid byl plný očekávání a všichni ve svých srdcích rozvažovali o Janovi, není-li snad on ten Kristus, ¹⁶ řekl na to Jan všem: "Já vás sice křtím vodou, avšak přichází silnější než já, jemuž nejsem hoden rozvázat řemínek u jeho sandálů; on vás bude křtít v Duchu Svatém a ohni. ¹⁷ V jeho ruce je lopata, aby pročistil svůj mlat a pšenici shromáždil do své sýpky; plevy však bude pálit ohněm neuhasitelným." ¹⁸ Tak i mnoha jinými slovy napomínal lid, oznamoval dobrou zprávu. ¹⁹ Ale tetrarcha Herodes, který byl od něho kárán kvůli Herodiadě, ženě svého bratra, a za všechno zlé, co učinil, ²⁰ přidal ke všemu ještě to, že zavřel Jana do vězení. ²¹ Stalo se, když byl křtěn všechen lid, a když i Ježíš byl pokřtěn a modlil se, že bylo otevřeno nebe ²² a sestoupil na něho Duch Svatý v tělesné podobě jako holubice a z nebe zazněl hlas: "Ty jsi ten můj Syn, Milovaný, v tobě jsem

nalezl zalíbení." ²³ Když Ježíš začínal, bylo mu asi třicet let, byl synem, jak se myslelo, Josefa, ten Heliho, ²⁴ ten Mathata, ten Leviho, ten Melchiho, ten Janaie, ten Josefa, ²⁵ ten Matathiáše, ten Amose, ten Nahuma, ten Esliho, ten Nagaje, ²⁶ ten Mahata, ten Matathiáše, ten Semeina, ten Josecha, ten Jody, ²⁷ ten Johanana, ten Resy, ten Zorobabela, ten Salathiela, ten Neriho, ²⁸ ten Melchiho, ten Addiho, ten Kosama, ten Elmadama, ten Era, ²⁹ ten Jesův, ten Eliezera, ten Jorima, ten Mathata, ten Leviho, ³⁰ ten Simeona, ten Judy, ten Josefa, ten Jonama, ten Eliakima, ³¹ ten Meleie, ten Menny, ten Matathy, ten Nathama, ten Davida, ³² ten Isaje, ten Obéda, ten Boaza, ten Saly, ten Naasona, ³³ ten Amínadaba, ten Admina, ten Arniho, ten Chesróma, ten Farese, ten Judy, ³⁴ ten Jákoba, ten Izáka, ten Abrahama, ten Thareho, ten Nachora, ³⁵ ten Serucha, ten Ragaua, ten Faleka, ten Hebera, ten Saly, ³⁶ ten Kainama, ten Arfaxada, ten Sema, ten Noema, ten Lámecha, ³⁷ ten Mathusalema, ten Henocha, ten Jareda, ten Maleleela, ten Kainama, ³⁸ ten Enóše, ten Sétha, ten Adama, ten Boha.

4 Ježíš se vrátil od Jordánu plný Ducha Svatého. Duch ho vodil pustinou ² čtyřicet dní a Ďábel ho pokoušel. V oněch dnech Ježíš nic nesnědl, a když se skončily, vyhladověl. ³ Ďábel mu řekl: "Jsi-li Syn Boží, řekni tomuto kameni, ať se stane chlebem." ⁴ Ježíš mu odpověděl: "Je napsáno: 'Člověk nebude živ jen chlebem, ale každým Božím slovem.'" ⁵ Ďábel ho vyvedl vzhůru, v jediném okamžiku mu ukázal všechna království země ⁶ a řekl mu: "Všechnu tuto pravomoc a jejich slávu dám tobě, protože mně je dána, a komukoli chci, tomu ji dávám. ⁷ Jestliže se tedy ty přede mnou pokloníš, všechna bude tvá." ⁸ Ježíš mu odpověděl: "Je napsáno: 'Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jemu jedinému sloužit.'" ⁹ Přivedl jej pak do Jeruzaléma, postavil ho na vrcholek chrámu a řekl mu: "Jsi-li Syn Boží, vrhni se odtud dolů; ¹⁰ vždyť je napsáno, že 'svým andělům přikáže o tobě, aby tě ochránili' ¹¹ a 'na rukou tě ponosou, abys snad nenarazil svou nohou na kámen.'" ¹² Ježíš mu odpověděl: "Je řečeno: 'Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.'" ¹³ Když Ďábel dokončil všechno pokušení, odstoupil od něho až do příhodné doby. ¹⁴ Ježíš se vrátil v moci Ducha do Galileje a pověst o něm se rozšířila do celého okolí. ¹⁵ A vyučoval v jejich synagógách, oslavován ode všech. ¹⁶ I přišel do Nazareta, kde byl vychován. Podle svého zvyku vstoupil v sobotní den do synagógy a povstal, aby přečetl z Písma. ¹⁷ Byl mu podán svitek proroka Izaiáše; rozvinul svitek a našel místo, kde bylo napsáno: ¹⁸ 'Pánův Duch je na mně, protože mne pomazal, abych oznámil evangelium chudým; poslal mne vyhlásit zajatcům propuštění a slepým nabytí zraku, propustit zlomené na svobodu, ¹⁹ vyhlásit vítaný Pánův rok.' ²⁰ A svinul svitek, odevzdal ho sluhovi a posadil se. Oči všech v synagóze byly upřené na něho. ²¹ Začal jim tedy říkat: "Dnes se naplnilo toto Písmo ve vašich uších." ²² Všichni mu při-

svědčovali a divili se těm slovům milosti, vycházejícím z jeho úst, a říkali: "Není tento syn Josefův?" ²³ Řekl jim: "Jistě mi řeknete toto přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! To, o čem jsme uslyšeli, že se stalo v Kafarnaum, učiň i zde ve své domovině." ²⁴ Řekl: "Amen, pravím vám, že žádný prorok není vítáný ve své vlasti. ²⁵ Po pravdě vám pravím, ve dnech Eliášových, když bylo nebe zavřeno na tři roky a šest měsíců, takže nastal veliký hlad po celé zemi, bylo mnoho vdov v Izraeli. ²⁶ A k žádnému z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k ženě vdově do Sarepty v Sidonu. ²⁷ A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očištěn, jen Syřan Námán." ²⁸ Když to slyšeli, byli všichni v synagóze naplněni hněvem. ²⁹ Vstali, vyhnali ho za město a dovedli ho až na okraj hory, na níž bylo jejich město vystavěno, aby ho svrhli dolů. ³⁰ On však prošel jejich středem a ubíral se dál. ³¹ Sestoupil do galilejského města Kafarnaum a učil je v sobotu. ³² A hrozili se nad jeho učením, protože jeho slovo bylo pronášeno v pravomoci. ³³ V synagóze byl člověk, který měl ducha nečistého démona; i vykřikl velikým hlasem: ³⁴ "Ach, co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zničit? Známe tě, kdo jsi: Svatý Boží." ³⁵ Ježíš mu pohrozil: "Umlkni a vyjdi od něho!" A démon jím mrštil doprostřed a vyšel od něho, aniž mu jakkoli uškodil. ³⁶ Na všechny padl úžas a říkali si mezi sebou: "Jaké je to slovo, že v pravomoci a síle přikazuje nečistým duchům, a oni vycházejí?" ³⁷ A zpráva o něm se šířila do každého místa okolní krajiny. ³⁸ Zvedl se a odešel ze synagógy a vstoupil do Šimonova domu. Šimonova tchyně byla sužována velikou horečkou; i poprosili ho za ni. ³⁹ Postavil se nad ní, pohrozil horečce, a ta ji opustila. Ihned vstala a obsluhovala je. ⁴⁰ Když zapadalo slunce, všichni, kteří měli nemocné různými chorobami, přiváděli je k němu; on pak na každého z nich vkládal ruce a uzdravoval je. ⁴¹ Od mnohých vycházeli i démoni, kteří křičeli a říkali: "Ty jsi Boží Syn!" Hrozil jim a nedovoloval jim mluvit, protože věděli, že je Mesiáš. ⁴² Když nastal den, vyšel z domu a odešel na opuštěné místo. Zástupy ho hledaly, přišly až k němu a zdržovaly ho, aby od nich neodcházel. ⁴³ On jim však řekl: "Také ostatním městům musím zvěstovat evangelium Božího království, neboť k tomu jsem byl poslán." ⁴⁴ A hlásal je v synagógách Judska.

5 Stalo se, když se na něj tlačil zástup, aby slyšel slovo Boží, že stál u jezera Genezaretského ² a uviděl u břehu jezera dvě lodi. Rybáři z nich vystoupili a prali síť. ³ Vstoupil do jedné z těch lodí, která patřila Šimonovi, a požádal ho, aby odrazil kousek od břehu. Posadil se a z lodi učil zástupy. ⁴ Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: "Zajed' na hlubinu a spustte své síťe k lovu." ⁵ Šimon odpověděl: "Mistře, celou noc jsme těžce pracovali a nic jsme nechytili. Ale na tvé slovo spustím síťe." ⁶ A když to učinili, zabrali velké množství ryb; jejich síťe se však začaly trhat. ⁷ Dali znamení společníkům ve druhé lodi, aby jim přišli pomoci. Oni přišli a naplnili obě lodi, že se až potápěly. ⁸ Když to Šimon Pe-

tr uviděl, padl k Ježíšovým kolenům a řekl: "Odejdi ode mne, Pane, protože jsem hříšný člověk." ⁹ Neboť jeho i všech, kteří byli s ním, se zmocnilo zděšení nad tím úlovkem ryb, které chytili; ¹⁰ stejně i Jakuba a Jana, synů Zebedeových, kteří byli Šimonovými druhy. Ježíš řekl Šimonovi: "Neboj se, od nynějška budeš lovit lidi." ¹¹ Přirazili s lodmi k zemi, všechno opustili a vydali se za ním. ¹² I stalo se, když byl v jednom z těch měst, hle, byl tam muž plný malomocenství. Jakmile uviděl Ježíše, padl na tvář a poprosil ho: "Pane, chceš-li, jsi mocen mě očistit." ¹³ On vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: "Chci, buď očištěn." A hned od něho malomocenství odešlo. ¹⁴ Nařídil mu, aby nikomu nic neřekl, nýbrž: "Odejdi, ukaž se knězi a obětuj za své očištění, jak nařídil Mojžíš, jim na svědectví." ¹⁵ Pověst o něm se rozšiřovala stále víc a scházely se velké zástupy, aby naslouchaly a byly uzdravovány ze svých nemocí. ¹⁶ On se však uchýloval na pustá místa a modlil se. ¹⁷ I stalo se, že jednoho dne učil a kolem seděli farizeové a učitelé Zákona, kteří přišli ze všech galilejských a judských vesnic i z Jeruzaléma. A byla tam Pánova moc, aby [je] uzdravoval. ¹⁸ A hle, muži nesli na lůžku člověka, který byl ochrnutý, a snažili se ho vnést dovnitř a položit před něj. ¹⁹ A když kvůli zástupu nenalezli způsob, jak by ho vnesli, vystoupili na střechu a spustili ho s nosítky skrze hliněné tašky doprostřed před Ježíše. ²⁰ Když uviděl jejich víru, řekl: "Člověče, jsou ti odpuštěny tvé hříchy." ²¹ Učitelé Písma a farizeové o tom začali rozvažovat: "Kdo je tento člověk, že mluví tak rouhavě? Kdo může odpustit hříchy, než sám Bůh?" ²² Ježíš však poznal jejich myšlenky a odpověděl jim: "Co rozvažujete ve svých srdcích? ²³ Je snadnější říci: 'Jsou ti odpuštěny tvé hříchy', nebo říci: 'Vstaň a chod'?" ²⁴ Abyste však věděli, že Syn člověka má pravomoc na zemi odpouštět hříchy," řekl ochrnutému: "Tobě pravím, vstaň, vezmi svá nosítka a jdi do svého domu." ²⁵ A ten hned před nimi vstal, vzal to, na čem ležel, a oslavuje Boha odešel do svého domu. ²⁶ Všech se zmocnil úžas a oslavovali Boha; byli naplněni bázní a říkali: "Dnes jsme uviděli nečekané věci." ²⁷ Po těchto událostech vyšel a pohlédl na celníka jménem Levi, jak seděl v celnici, a řekl mu: "Následuj mne." ²⁸ A on všeho zanechal, vstal a následoval ho. ²⁹ Levi mu připravil ve svém domě velkou hostinu. Byl tam veliký zástup celníků i jiných, kteří s nimi byli u stolu. ³⁰ Farizeové a jejich učitelé Písma reptali na jeho učedníky a říkali: "Proč jíte a pijete s celníky a hříšníky?" ³¹ Ježíš jim odpověděl: "Lékaře nepotřebují zdraví, ale ti, kteří se mají zle. ³² Nepřišel jsem povolovat spravedlivé, ale hříšné ku pokání." ³³ Oni mu pak řekli: "Janovi učedníci se často postí a konají modlitby, stejně i učedníci farizeů; tvoji však jedí a pijí." ³⁴ Ježíš jim řekl: "Můžete přinutit přátele ženicha, aby se postili, dokud je ženich s nimi? ³⁵ Přijdou však dny, kdy od nich bude ženich vzat; potom v oněch dnech se budou postit." ³⁶ Říkal jim i podobně: "Nikdo neutrhne záplatu z nového šatu a nepřišívá ji na starý šat; jinak i nový roz-

trhne a ke starému se záplata z nového nebude hodit.
³⁷ A nikdo nedává mladé víno do starých měchů; jinak mladé víno měchy roztrhne, samo vyteče a měchy se zničí. ³⁸ Ale mladé víno má být nalito do nových měchů [a obojí bude zachováno]. ³⁹ A nikdo, kdo se napil starého, nechce mladé, neboť říká: 'Staré je dobré.'"

6 Stalo se, že v [druhou] sobotu procházel obilím a jeho učedníci trhali a jedli klasy, které mnuli rukama. ² Někteří pak z farizeů řekli: "Proč děláte, co v sobotu není dovoleno [dělat]?" ³ Ježíš jim odpověděl: "Cožpak jste nečetli, co udělal David, když vyhladověl, on i ti, kdo byli s ním? ⁴ Jak vstoupil do domu Božího a vzal chleby předložení, které nesmí jíst nikdo kromě samotných kněží, jedl je a dal [i] těm, kdo byli s ním?" ⁵ A říkal jim: "Syn člověka je pánem [také] nad sobotou." ⁶ Stalo se, že v jinou sobotu vstoupil do synagogy a učil. A byl tam člověk, jehož pravá ruka byla odumřelá. ⁷ Učitelé Písma a farizeové ho pozorně sledovali, uzdravuje-li v sobotu, aby našli něco, z čeho by ho obžalovali. ⁸ On však znal jejich myšlenky. Řekl tomu muži s odumřelou rukou: "Pojď a postav se doprostřed." A on se zvedl a postavil se tam. ⁹ Ježíš jim řekl: "Ptám se vás, zda je dovoleno v sobotu učinit dobře, nebo učinit zle - duši zachránit, či zničit?" ¹⁰ Rozhlédl se po nich po všech a řekl mu: "Natáhni svou ruku!" On to učinil a jeho ruka byla uzdravena. ¹¹ Oni byli naplněni nepřičetností a rozmlouvali mezi sebou, co by Ježíšovi učinili. ¹² Stalo se v těch dnech, že vyšel na horu k modlitbě. A celou noc strávil v modlitbě Boží. ¹³ Když nastal den, zavolal své učedníky a vybral z nich dvanáct, které také pojmenoval apoštoly: ¹⁴ Šimona, jemuž dal také jméno Petr, jeho bratra Ondřeje, Jakuba, Jana, Filipa, Bartoloměje, ¹⁵ Matouše, Tomáše, Jakuba Alfeova, Šimona zvaného Zélóta, ¹⁶ Judu Jakubova a Judu Iškariotského, jenž se stal zrádcem. ¹⁷ Sestoupil s nimi dolů a na rovině se zastavil; a s ním veliký zástup jeho učedníků a veliké množství lidu z celého Judska a Jeruzaléma i od pobřeží Týru a Sidonu; ¹⁸ ti všichni přišli, aby ho uslyšeli a byli uzdraveni ze svých nemocí. I ti, kteří byli trápeni od nečistých duchů, byli uzdravováni. ¹⁹ A celý zástup se ho snažil dotýkat, protože od něho vycházela moc a léčila všechny. ²⁰ A on pozdvihl oči na své učedníky a říkal: "Blahoslavení jste vy chudí, neboť vaše je Boží království. ²¹ Blahoslavení jste vy, kteří nyní hladovíte, neboť budete nasyceni. Blahoslavení jste vy, kteří nyní pláčete, neboť se budete smát. ²² Blahoslavení jste, když vás lidé budou nenávidět a když vás vyloučí, potupí a vyvrhnou vaše jméno jako zlé kvůli Synu člověka. ²³ Radujte se v onen den a skákejte radostí; neboť hle, hojná je vaše odměna v nebi. Vždyť totéž dělali jejich otcové prorokům. ²⁴ Běda však vám bohatým, neboť již máte své potěšení. ²⁵ Běda vám, kteří jste nyní nasyceni, neboť budete hladovět. Běda vám, kteří se nyní smějete, neboť budete naříkat a plakat. ²⁶ Běda, když o vás budou všichni lidé dobře mluvit; vždyť totéž činili jejich otcové falešným prorokům." ²⁷ "Ale vám,

kteří slyšíte, pravím: Milujte své nepřátele. Dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí. ²⁸ Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám činí příkoří. ²⁹ Tomu, kdo tě bije do tváře, nastav i druhou a tomu, kdo ti bere plášť, neodepři ani košili. ³⁰ Každému, kdo tě žádá, dávej, a od toho, kdo ti bere, co je tvoje, nic nežádej nazpět. ³¹ Jak chcete, aby lidé činili vám, [i vy] stejně čiňte jim. ³² A jestliže milujete ty, kteří vás milují, jakou máte zásluhu? Vždyť i hříšníci milují ty, kdo je milují. ³³ A jestliže činíte dobře těm, kteří činí dobře vám, jakou máte zásluhu? I hříšníci dělají totéž. ³⁴ A půjčíte-li těm, od kterých máte naději dostat to zpět, jakou máte zásluhu? I hříšníci půjčují hříšníkům, aby to zase dostali nazpátek. ³⁵ Ale milujte své nepřátele a čiňte dobře, půjčujte a neočekávejte něco na oplátku. A vaše odměna bude hojná a budete syny Nejvyššího, protože on je dobrotivý k nevděčným i zlým. ³⁶ Budte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec." ³⁷ "Nesudte, a zajisté nebudete souzeni. Neodsuzujte, a zajisté nebudete odsouzeni. Promíjejte, a bude vám prominuto. ³⁸ Dávejte, a bude vám dáno; dobrou míru, natlačenou, natřesenou, překypující dají do vašeho klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou vám bude naměřeno." ³⁹ Řekl jim také podoběnství: "Může slepý vést slepého? Nespahnou oba do jámy? ⁴⁰ Žák není nad učitele. Každý, kdo je dokonale připraven, bude jako jeho učitel. ⁴¹ Proč hledíš na třísku, která je v oku tvého bratra, avšak trám, který je ve tvém vlastním oku, si nevšímáš? ⁴² Jak můžeš říkat svému bratru: 'Bratře, dovol, ať vyjmu třísku, která je ve tvém oku,' a sám ve svém oku trám nevidíš? Pokrytče, nejprve vyjmi trám ze svého oka, a pak jasně uvidíš, jak vyjmout třísku, která je v oku tvého bratra." ⁴³ "Přece není dobrý strom, který nese špatné ovoce, ani špatný strom, který nese dobré ovoce. ⁴⁴ Každý strom se pozná po svém ovoci. Vždyť z trní nesbírají řídky ani z trnitého keře nesklízají hrozny. ⁴⁵ Dobrý člověk z dobrého pokladu svého srdce vynáší dobré a zlý ze zlého vynáší zlé; neboť jeho ústa mluví, čím srdce přetéká." ⁴⁶ "Proč mne oslovujete 'Pane, Pane', a nečiníte, co říkám? ⁴⁷ Každý, kdo přichází ke mně a slyší má slova a činí je - ukáži vám, komu je podobný. ⁴⁸ Podoben je člověku stavějícímu dům, který kopal do hloubky a položil základy na skále. Nastala povodeň, na ten dům se přivalila řeka, ale nemohla jím otřást, protože byl dobře postaven. ⁴⁹ Kdo však uslyšel a neučinil tak, podoben je člověku, který postavil dům na zemi bez základů. Když se na něj přivalila řeka, ihned se zřítíl; a zhroucení toho domu bylo veliké."

7 Když dokončil všechna svá slova k naslouchajícímu lidu, vešel do Kafarnaum. ² Otrok nějakého setníka, kterému byl vzácný, byl na smrt nemocen. ³ Když setník uslyšel o Ježíšovi, poslal k němu židovské starší a žádal ho, aby přišel a zachránil jeho otoka. ⁴ Ti přišli k Ježíšovi a naléhavě ho prosili: "Je hoden, abys mu to prokázal; ⁵ neboť miluje náš národ, i synagógu nám sám vystavěl." ⁶ Ježíš šel s nimi. Když již byl neda-

leko od jeho domu, poslal k němu setník své přátele, aby mu řekli: "Pane, neobtěžuj se; vždyť nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu." ⁷ Proto jsem se ani nepokládal za hodna k tobě přijít. Ale řekni slovo, a můj sluha bude uzdraven. ⁸ Vždyť i já jsem člověk podřízený autoritě a mám pod sebou vojáky; řeknu-li některému: 'Jdi', pak jde; jinému: 'Přijď', pak přijde; a svému otroku: 'Udělej to', pak to udělá." ⁹ Když to Ježíš uslyšel, užasl nad ním, obrátil se k zástupu, který ho doprovázel, a řekl: "Právím vám, ani v Izraeli jsem nenašel tak velkou víru." ¹⁰ Když se ti, kteří byli posláni, vrátili do domu, našli toho [nemocného] otroka zdravého. ¹¹ A stalo se, že hned nato šel do města zvaného Naim. A šli s ním [četní] jeho učedníci a veliký zástup. ¹² Když se přiblížil k městské bráně, hle, vynášeli mrtvého, jediného syna jeho matky, a ta byla vdova; byl s ní velký zástup z města. ¹³ Když ji Pán uviděl, byl nad ní hluboce pohnut a řekl jí: "Neplač!" ¹⁴ Pak přistoupil a dotkl se máru. Ti, kteří je nesli, se zastavili. Řekl: "Chlapče, pravím ti, probud' se!" ¹⁵ Mrtvý se posadil a začal mluvit; a Ježíš ho dal jeho matce. ¹⁶ Všech se zmocnil strach, oslavovali Boha a říkali: "Veliký prorok povstal mezi námi" a "Bůh navštívil svůj lid." ¹⁷ A toto slovo o něm se rozšířilo po celém Judsku a po všem okolí. ¹⁸ O tom všem podali Janovi jeho učedníci zprávu. Jan si zavolal dva ze svých učedníků ¹⁹ a poslal je k Ježíšovi se slovy: "Ty jsi ten, který má přijít, nebo máme očekávat jiného?" ²⁰ Ti muži k němu přišli a řekli: "Jan Křtitel nás k tobě poslal se slovy: Ty jsi ten, který má přijít, nebo máme očekávat jiného?" ²¹ V tu hodinu uzdravil mnoho lidí z nemocí, utrpení a od zlých duchů a mnohým slepým daroval zrak. ²² A jim odpověděl: "Jděte, podejte zprávu Janovi, co jste uviděli a uslyšeli: Slepí opět vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium." ²³ A blahoslavený je ten, kdo by se nade mnou nepohoršil." ²⁴ Když Janovi poslové odešli, začal Ježíš o Janovi říkat zástupům: "Co jste vyšli do pustiny spatřit? Třtinu zmítanou větrem? ²⁵ Nebo co jste vyšli uvidět? Člověka oblečeného do měkkých šatů? Hle, ti, kteří jsou v nádherném oblečení a žijí v přepychu, jsou v královských palácích. ²⁶ Nebo co jste vyšli uvidět? Proroka? Ano, pravím vám, a víc než proroka. ²⁷ To je ten, o němž je napsáno: 'Hle, posílám svého posla před tvou tvář, který upraví tvou cestu před tebou.' ²⁸ [Amen] pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nikdo není větší [prorok] než Jan; avšak ten nejmenší v království Božím je větší než on. ²⁹ A všecken lid, který ho slyšel, i celníci uznali Boha za spravedlivého tím, že se dali pokřtít Janovým křtem. ³⁰ Farizeové a zákoníci odmítli Boží radu pro sebe, když se nedali od něho pokřtít." ³¹ "Čemu tedy připodobním lidi tohoto pokolení? Komu jsou podobní? ³² Jsou podobní dětem, které sedí na tržišti, pokřikují na sebe a říkají: 'Pískali jsme vám, a netancovali jste; naříkali jsme, a neplakali jste.' ³³ Neboť přišel Jan Křtitel, nejlíhleb ani nepije víno, a říkáte: 'Má démona.'

³⁴ Přišel Syn člověka, jí a pije, a říkáte: 'Hle, člověk žrout a pijan vína, přítel celníků a hříšníků!' ³⁵ Ale moudrost byla ospravedlněna ode všech svých dětí." ³⁶ Jeden z farizeů ho prosil, aby s ním pojedl. I vstoupil do domu toho farizea a ulehl ke stolu. ³⁷ Hle, v tom městě byla žena, hříšnice. Jakmile se dozvěděla, že Ježíš je u stolu ve farizeově domě, přinesla alabastrovou nádobku vonného oleje. ³⁸ A s pláčem se postavila zezadu k jeho nohám, slzami začala smáčet jeho nohy a otírat je svými vlasy, vroucně líbala jeho nohy a mazala vonným olejem. ³⁹ Když to uviděl farizeus, který ho pozval, řekl si v sobě: "Kdyby tento byl prorok, věděl by, kdo a jaká je ta žena, která se ho dotýká, že je hříšná." ⁴⁰ Ježíš mu na to řekl: "Šimone, musím ti něco říci." On říká: "Učitel, řekni." ⁴¹ "Jakýsi věřitel měl dva dlužníky. Jeden dlužil pět set denárů, druhý padesát. ⁴² Když neměli z čeho vrátit, odpustil oběma. Který z nich ho tedy bude více milovat?" ⁴³ Šimon odpověděl: "Mám za to, že ten, kterému více odpustil." On mu řekl: "Správně jsi usoudil." ⁴⁴ Pak se obrátil k ženě a říkal Šimonovi: "Vidíš tuto ženu? Vešel jsem do tvého domu, ale vodu na nohy jsi mi nepodal; tato žena však skropila mé nohy slzami a otřela je svými vlasy. ⁴⁵ Nepolíbil jsi mne, ale ona od té chvíle, co jsem vešel, nepřestala vroucně líbat mé nohy. ⁴⁶ Nepomazal jsi mou hlavu olejem, ona však vonným olejem pomazala mé nohy. ⁴⁷ Proto ti pravím: Jejich mnohé hříchy jsou odpuštěny, protože mnoho milovala. Komu se málo odpouští, málo miluje." ⁴⁸ Jí pak řekl: "Jsou ti odpuštěny hříchy." ⁴⁹ A spolustolovníci si začali říkat: "Kdo to je, že dokonce hříchy odpouští?" ⁵⁰ Řekl té ženě: "Tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji."

8 A stalo se, že potom procházel městy a vesnicemi a hlásal radostnou zvěst - Boží království; bylo s ním těch Dvanáct ² a některé ženy, které byly uzdraveny od zlých duchů a nemocí: Marie zvaná Magdalská, od níž kdysi vyšlo sedm démonů, ³ Jana, žena Herodova správce Chuzy, Zuzana a mnohé jiné, které se o ně staraly ze svých prostředků. ⁴ Když se scházel veliký zástup a z jednotlivých měst k němu přicházeli lidé, řekl jim v podobenství: ⁵ "Vyšel rozsévač zasít své semeno. A jak rozséval, některé padlo podél cesty a bylo zašlapáno, a nebeští ptáci je sezobali. ⁶ A jiné padlo na skálu, vzešlo a uschlo, protože nemělo vláhu. ⁷ A jiné padlo doprostřed trní; a trní, které vyrostlo s ním, je udusilo. ⁸ A jiné padlo do země dobré, vzešlo a vydalo stonásobnou úrodu." To řekl a volal: "Kdo má uši k slyšení, ať poslouchá." ⁹ Jeho učedníci se ho tázali, co to podobenství znamená. ¹⁰ On řekl: "Vám je dáno poznat tajemství království Božího, ostatním však v podobenstvích, aby 'hledíce neviděli a slyšíc nechápalí.'" ¹¹ "To to podobenství znamená: Semeno je Boží slovo. ¹² 'Podél cesty' jsou ti, kteří uslyšeli, a pak přichází Ďábel a bere Slovo z jejich srdce, aby neuvěřili a nebyli zachráněni. ¹³ Ti 'na skále', když uslyší, s radostí přijímají Slovo. Protože však nemají kořen, věří jen po určité době a v čas zkoušky odpadají. ¹⁴ 'Do trní padlé', to jsou

ti, kteří uslyšeli, ale jak jdou svou cestou, dusí je zájmy, bohatství a rozkoše života, a nenesou zralé plody. ¹⁵ 'V dobré zemi', to jsou ti, kteří, když uslyšeli Slovo, v ušlechtilém a dobrém srdci je pevně drží a s vytrvalostí nesou ovoce." ¹⁶ "Nikdo, když rozsvítí lampu, nepřikrývá ji nádobou, ani ji nestaví pod postel, ale staví ji na svícen, aby ti, kdo vcházejí, viděli světlo. ¹⁷ Vždyť nic není skrytého, co se nestane zjevným, ani ukrytého, co by jistě nebylo poznáno a nevyšlo najevo. ¹⁸ Dávejte tedy pozor, jak slyšíte. Neboť kdo má, tomu bude dáno, a kdo nemá, bude od něho vzato i to, co myslí, že má." ¹⁹ Přišla za ním matka a jeho bratři, ale nemohli se s ním pro zástup setkat. ²⁰ Bylo mu oznámeno: "Tvoje matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí tě vidět."

²¹ On jim však odpověděl: "Má matka a moji bratři jsou ti, kteří slyší Boží slovo a činí je." ²² Stalo se, že jednoho dne vstoupil do lodi se svými učedníky a řekl jim: "Přeplovme se na druhou stranu jezera." A vypluli. ²³ Zatímco se plavili, usnul. A na jezero se snesla větrná bouře; loď se začala naplňovat a oni byli v nebezpečí. ²⁴ Přistoupili k němu, vzbudili ho a řekli: "Mistře, Mistře, hyneme!" On vstal, pohrozil větru a přívalu vod; i ustaly a nastalo ztišení. ²⁵ Řekl jim: "Kde je vaše víra?" Ulekli se a užasli a říkali mezi sebou: "Kdo to jen je, že přikazuje dokonce větrům a vodě, a poslouchají ho?" ²⁶ Přeppluli do krajiny Gerasenů, která je naproti Galileji. ²⁷ Když vystoupil na břeh, potkal ho nějaký muž z toho města, který měl demony a už dlouhou dobu si neoblékl žádný oděv a nebydlel v domě, nýbrž v hrobech. ²⁸ Když uviděl Ježíše, vykřikl, padl před ním na zem a řekl silným hlasem: "Co je ti po mně, Ježíši, Synu Boha Nejvyššího? Prosím tě, abys mne netrýznil." ²⁹ Ježíš totiž tomu nečistému duchu přikázal, aby od toho člověka vyšel. Neboť ho častokrát zachvacoval; ten muž byl poután řetězy a okovy a byl hlídán, ale pouta trhal a byl démonem hnán do pustých míst. ³⁰ Ježíš se ho otázal: "Jaké je tvé jméno?" On řekl: "Legie", protože do něho vstoupilo mnoho démonů. ³¹ A prosili ho, aby jim nepřikazoval odejít do bezedné propasti. ³² Bylo tam početné stádo vepřů, které se páslo na svahu hory. Démoni ho poprosili, aby jim dovolil do nich vejít; a dovolil jim to. ³³ Démoni vyšli od toho člověka a vešli do vepřů, a stádo se zřítilo po svahu do jezera a utopilo se. ³⁴ Když pasáci uviděli, co se stalo, utekli a oznámili to ve městě i ve vesnicích. ³⁵ Lidé vyšli, aby uviděli, co se stalo; přišli k Ježíšovi a našli toho člověka, od něhož vyšli démoni, jak sedí oblečený u Ježíšových nohou a má zdravou mysl. A ulekli se. ³⁶ Ti, kteří viděli, jak byl ten demonizovaný zachráněn, jim o tom pověděli. ³⁷ A celé to množství z okolní krajiny Gerasenů ho požádalo, aby od nich odešel, protože se jich zmocňoval veliký strach. On vstoupil do lodi a vrátil se. ³⁸ Muž, od něhož vyšli démoni, ho prosil, aby směl být s ním. Ježíš ho však propustil a řekl: ³⁹ "Vrať se domů a vypravuj, jak veliké věci ti učinil Bůh." A on odešel a hlásal po celém městě, jak veliké věci mu učinil Ježíš. ⁴⁰ Když se Ježíš vracel, přivítal

ho zástup, neboť ho všichni očekávali. ⁴¹ A hle, přišel muž jménem Jairo; byl to představený synagogy. Padl k Ježíšovým nohám a prosil ho, aby vešel do jeho domu, ⁴² protože měl jedinou dceru, asi dvanáctiletou, a ta umírala. Když Ježíš šel, zástupy ho tísnily. ⁴³ A byla tam žena, která měla dvanáct let krvácení a vynaložila na lékaře všechno, co měla, a nikdo ji nemohl uzdravit. ⁴⁴ Přistoupila zezadu, dotkla se třásní jeho šatu a hned jí krvácení přestalo. ⁴⁵ Ježíš řekl: "Kdo se mne dotkl?" Když všichni zapírali, řekl Petr [a ti, kteří byli s ním]: "Mistře, zástupy tě svírají a tísní, [a říkáš: Kdo se mne dotkl]." ⁴⁶ Ale Ježíš řekl: "Někdo se mne dotkl. Já jsem poznal, že ode mne vyšla moc." ⁴⁷ Když žena uviděla, že se to neutajilo, chvějíc se přišla, padla mu k nohám a přede vším lidem vypověděla, proč se ho dotkla a jak byla hned uzdravena. ⁴⁸ On jí řekl: "Dcero, tvá víra tě uzdravila. Jdi v pokoji." ⁴⁹ Když ještě mluvil, přichází kdosi z domu představeného synagogy a říká: "Tvá dcera zemřela, již učitele neobtěžuj." ⁵⁰ Ježíš to uslyšel a odpověděl mu: "Neboj se, jen věř, a bude zachráněna." ⁵¹ Když přišel do domu, nedovolil, aby s ním někdo vešel kromě Petra, Jana a Jakuba a otce a matky té dívky. ⁵² Všichni nad ní plakali a bili se v prsa. On řekl: "Neplačte. Nezemřela, ale spí." ⁵³ Posmívali se mu, protože věděli, že zemřela. ⁵⁴ On však uchopil její ruku a zvolal: "Dívko, vstaň!" ⁵⁵ I navrátil se její duch a ona hned vstala. Nařídil, aby jí dali najíst. ⁵⁶ Jejích rodičů se zmocnil úžas. On jim však přikázal, aby nikomu neřekli, co se stalo.

9 Svolal si Dvanáct [apoštolů] a dal jim sílu a pravomoc nad všemi démony i k léčení nemocí. ² Poslal je hlásat Boží království a uzdravovat nemocné. ³ A řekl jim: "Nic si neberte na cestu, ani hůl ani mošnu ani chléb ani peníze ani nemějte dvě košile. ⁴ A do kteréhokoli domu vejdete, tam zůstávejte a odtamtud vycházejte. ⁵ Kde by vás nepřijímali, při odchodu z toho města setřeste prach ze svých nohou na svědectví proti nim." ⁶ Vydali se na cestu a procházeli jednotlivé vesnice, hlásali evangelium a všude uzdravovali. ⁷ Tetrarcha Herodes uslyšel o všem, co se dalo, a byl na rozpacích, protože někteří říkali, že Jan byl vzkříšen z mrtvých, ⁸ jiní, že se zjevil Eliáš, a jiní, že vstal některý z dávných proroků. ⁹ Herodes řekl: "Jana jsem stál. Kdo je ten, o němž slyším takové věci?" A usiloval ho uvidět. ¹⁰ Když se apoštolové vrátili, vypravovali mu, co všechno učinili. Vzal je s sebou a odebral se stranou do města zvaného Betsaida. ¹¹ Když se to zástupy dozvěděly, vydaly se za ním. On je přijal a mluvil k nim o Božím království a léčil ty, kteří potřebovali uzdravení. ¹² Den se začal nasylovat. Těch Dvanáct přistoupilo a řekli mu: "Propust' zástup, ať jdou do okolních vesnic a statků opatřit si nocleh a nalézt potravu, protože jsme zde na pustém místě." ¹³ Řekl jim: "Dejte jim jíst vy!" Oni řekli: "Nemáme víc než pět chlebů a dvě ryby. Nebo snad máme my jít a nakoupit potraviny pro všechny tento lid?" ¹⁴ Bylo tam totiž asi pět tisíc mužů. Řekl

svým učedníkům: "Rozsadte je do skupin asi po padesáti." ¹⁵ I učinili tak a všechny rozsadili. ¹⁶ Potom vzal těch pět chlebů a dvě ryby, vzhledl k nebi, požehnal je, nalámal a dával učedníkům, aby je předložili zástupu. ¹⁷ A jedli a nasýtli se všichni. A bylo sebráno, co jim zbylo - dvanáct nůší úlomků. ¹⁸ A stalo se, když se modlil o samotě a byli s ním jeho učedníci, že se jich otázal: "Za koho mne zástupy pokládají?" ¹⁹ Oni odpověděli: "Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, a jiní říkají, že vstal některý z dávných proroků." ²⁰ Řekl jim: "Za koho mne pokládáte vy?" Petr odpověděl: "Za Krista Božího." ²¹ Důrazně jim přikázal, aby to nikomu neříkali, ²² a řekl: "Syn člověka musí mnoho trpět, být po prozkoumání zavržen od starších, předních kněží a učitelů Písma, být zabit a třetího dne být vzkříšen z mrtvých." ²³ Všem pak říkal: "Chce-li kdo jít za mnou, ať zapře sám sebe a každý den vezme svůj kříž a následuje mne. ²⁴ Neboť kdo by chtěl svou duši zachránit, zahubí ji; kdo by však zahubil svou duši kvůli mně, ten ji zachrání. ²⁵ Jaký prospěch má člověk, který získal celý svět, sebe však zahubil nebo zmařil? ²⁶ Neboť kdo by se styděl za mne a za má slova, za toho se bude stydět Syn člověka, až přijde v slávě své i Otcově a svatých andělů. ²⁷ Pravdivě vám pravím: Jsou někteří z těch, kdož zde stojí, kteří jistě neokusí smrti, dokud nespatří království Boží." ²⁸ Asi osm dní po těchto slovech se stalo, že vzal Petra, Jana a Jakuba a vystoupil na horu, aby se pomodlil. ²⁹ A když se modlil, vzhled jeho tváře se změnil a jeho oděv se bělostně rozzářil. ³⁰ A hle, dva muži s ním rozmlouvali - byli to Mojžíš a Eliáš, ³¹ kteří se ukázali v slávě a mluvili o jeho odchodu, který se měl naplnit v Jeruzalémě. ³² Petr a jeho druhové byli obtíženi spánkem. Když se probudili, uviděli jeho slávu a ty dva muže stojící s ním. ³³ I stalo se, když se od něho oddělovali, že Petr řekl Ježíšovi: "Mistře, je dobré, že jsme zde. Udělejme tři stánky, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi." Nevěděl, co mluví. ³⁴ Zatímco to říkal, objevil se oblak a zastíňoval je. Ulekli se, když vcházeli do oblaku. ³⁵ A z oblaku zazněl hlas: "Toto je můj Syn, Vyvolený, toho poslouchajte." ³⁶ A když zazněl ten hlas, našli Ježíše samotného. Umlkli a nikomu v oněch dnech nepověděli nic o tom, co uviděli. ³⁷ Stalo se příštího dne, když sestoupili s hory, že mu vyšel vstříc veliký zástup. ³⁸ A hle, jakýsi muž ze zástupu zvolal: "Učiteli, prosím tě, podívej se na mého syna, je můj jediný; ³⁹ hle, zachvacuje ho duch a on znenadání křičí, lomcuje jím s pěnou u úst, a jen stěží od něho odchází; tak ho moří. ⁴⁰ Poprosil jsem tvé učedníky, aby ho vyhnali, ale nemohli." ⁴¹ Ježíš odpověděl: "Ó pokolení nevěřící a zvrácené, jak dlouho ještě budu s vámi a budu vás snášet? Přiveď sem svého syna." ⁴² Ještě když přicházel, démon ho povalil a zalomcoval jím. Ježíš pohrozil nečistému duchu, vyléčil dítě a vrátil je jeho otci. ⁴³ Všichni byli ohromeni nad Boží velikostí. Zatímco se všichni divili nad tím vším, co činil, řekl svým učedníkům: ⁴⁴ "Vložte si do svých uší tato slova: Syn člověka bude vydán do rukou

lidí." ⁴⁵ Oni však tomu výroku nerozuměli, byl před nimi zahalen, aby jej nepochopili; a báli se ho na ten výrok zeptat. ⁴⁶ Napadla je myšlenka, kdo že je z nich největší. ⁴⁷ Protože Ježíš znal uvažování jejich srdce, uchopil dítě, postavil je vedle sebe ⁴⁸ a řekl jim: "Kdo by přijal toto dítě na základě mého jména, mne přijímá, a kdo by přijal mne, přijímá toho, který mne poslal. Neboť kdo je nejmenší mezi vámi všemi, ten je veliký." ⁴⁹ Jan na to řekl: "Mistře, viděli jsme kohosi, jak ve tvém jménu vyhání demony, a bránili jsme mu, protože tě nenasleduje s námi." ⁵⁰ Ježíš mu řekl: "Nebraňte mu, neboť kdo není proti vám, je pro vás." ⁵¹ Stalo se, když se naplňovaly dny, kdy měl být vzat vzhůru, že se pevně rozhodl jít do Jeruzaléma. ⁵² Poslal před sebou posly; ti vyšli a vstoupili do jedné samařské vesnice, aby pro něho vše připravili. ⁵³ Ale tam jej nepřijali, protože byl rozhodnut jít do Jeruzaléma. ⁵⁴ Když to uviděli učedníci Jakub a Jan, řekli: "Pane, chceš, abychom přikázali ohni sestoupit s nebe a zahubit je [jako to učinil i Eliáš]?" ⁵⁵ Obrátil se a pokáral je. [Řekl: "Nevíte, jakého jste ducha."] ⁵⁶ A šli do jiné vesnice. ⁵⁷ Když šli cestou, kdosi mu řekl: "Budu tě následovat, kamkoli půjdeš." ⁵⁸ A Ježíš mu řekl: "Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, Syn člověka však nemá, kde by hlavu složil." ⁵⁹ Jinému řekl: "Následuj mne!" On řekl: "Pane, dovol mi, abych odešel nejprve pohřbít svého otce." ⁶⁰ Řekl mu: "Nech mrtvé pohřbít jejich mrtvé; ty však jdi a rozhlašuj království Boží." ⁶¹ Také jiný řekl: "Budu tě následovat, Pane, jen mi napřed dovol se rozloučit s těmi, kteří jsou v mém domě." ⁶² Ježíš mu řekl: "Nikdo, kdo vloží [svou] ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro království Boží."

10 Potom určil Pán [ještě] jiných sedmdesát [dva] a poslal je před sebou po dvou do každého města a místa, kam měl sám jít. ² Říkal jim: "Žeň je mnohá, avšak dělníků málo. Poproste tedy Pána Žně, aby vyhnal dělníky na svou žeň. ³ Jděte! Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky. ⁴ Neberte si měšec ani mošnu ani sandály; s nikým se cestou nepozdravujte. ⁵ Do kteréhokoli domu vejdete, řekněte nejprve: 'Pokoj tomuto domu!' ⁶ A bude-li tam syn pokoje, váš pokoj na něm spočine; ne-li, navrátí se k vám. ⁷ V tom domě zůstávejte, jezte a pijte, co vám dají, neboť hoden je dělník své mzdy. Nepřecházejte z domu do domu. ⁸ A do kteréhokoli města vstoupíte a přijmou vás, jezte, co vám předloží, ⁹ uzdravujte nemocné v něm a říkejte jim: 'Přiblížilo se k vám království Boží.' ¹⁰ Když vstoupíte do nějakého města a nepřijmou vás, vyjděte do jeho ulic a řekněte: ¹¹ 'I ten prach z vašeho města, který nám ulpěl na nohou, vám vytrásáme. Avšak to vězte: Přiblížilo se království Boží.' ¹² Pravím vám, že Sodomě bude v onen den snesitelněji než tomu městu." ¹³ "Běda tobě, Chozazin, běda tobě, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu udály ty mocné činy, které se staly ve vás, dávno by seděli v žíněném šatě a popelu a odvrátili se od zlého. ¹⁴ Ale Týru a Sidónu bude na soudu snesitelněji než

vám. ¹⁵ A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do podsvětí sestoupíš! ¹⁶ Kdo slyší vás, slyší mne, a kdo odmítá vás, odmítá mne; kdo odmítá mne, odmítá toho, který mne poslal." ¹⁷ Těch sedmdesát dva se vrátilo s radostí a říkali: "Pane, i démoni se nám poddávají ve tvém jménu." ¹⁸ Řekl jim: "Viděl jsem, jak Satan spadl s nebe jako blesk. ¹⁹ Hle, dal jsem vám pravomoc šlapat po hadech a štírech, i nad veškerou silou Nepřítele, a naprosto nic vám neublíží. ²⁰ Ale z toho se neradujte, že se vám poddávají duchové; radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích." ²¹ V tu hodinu [Ježíš] zajásal v Duchu Svatém a řekl: "Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je nemluvňatům. Ano, Otče, protože tak se ti zalíbilo." ²² "Všechno mi bylo předáno od mého Otce; a nikdo neví, kdo je Syn, než Otec, a kdo je Otec, než Syn a ten, komu by to Syn chtěl zjevit." ²³ V soukromí se obrátil k učedníkům a řekl: "Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte. ²⁴ Pravím vám, že mnozí proroci a králové chtěli vidět, na co vy hledíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, ale neslyšeli." ²⁵ A hle, jeden zákoník povstal a zkoušel ho: "Učitelu, co mám učinit, abych obdržel za dědictví život věčný?" ²⁶ On mu řekl: "Co je napsáno v Zákoně? Jak to tam čteš?" ²⁷ On odpověděl: "Budeš milovat Pána, svého Boha, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí, a svého bližního jako sebe samého." ²⁸ Řekl mu: "Správně jsi odpověděl. To čiň a budeš živ." ²⁹ On se však chtěl ospravedlnit, a řekl Ježíšovi: "A kdo je můj bližní?" ³⁰ Ježíš se ujal slova a řekl: "Jeden člověk sestupoval z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičům; ti ho svlékli, zbili, nechali ho tam polomrtvého a odešli. ³¹ Náhodou sestupoval po té cestě jeden kněz, ale když ho uviděl, obešel ho. ³² Podobně se tam objevil i levita; když přišel k tomu místu, uviděl ho a vyhnul se mu. ³³ Ale jeden Samařan na své cestě přišel k němu, a když ho uviděl, byl pohnut soucitem; ³⁴ přistoupil, na jeho rány nalil olej a víno a obvázal je, položil ho na svého mezka, zavezl do hostince a postaral se o něj. ³⁵ Druhého dne vyjmul dva denáry, dal je hostinskému a řekl: 'Postarej se o něj, a co bys vynaložil navíc, to ti splatím, až se budu vracet.' ³⁶ Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?" ³⁷ On řekl: "Ten, který mu prokázal milosrdenství." Ježíš mu řekl: "Jdi a jednej také tak." ³⁸ [Stalo se,] když šli dále, že vešel do jedné vesnice. Nějaká žena jménem Marta jej přijala [do svého domu]. ³⁹ Měla sestru, která se jmenovala Marie. Ta se posadila k Pánovým nohám a poslouchala jeho slovo. ⁴⁰ Ale Marta měla plno práce s obsluhováním. Přistoupila k němu a řekla: "Pane, nezáleží ti na tom, že mě má sestra nechala sloužit samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!" ⁴¹ Pán jí odpověděl: "Marto, Marto, děláš si starosti a znepokojuješ se mnoha věcmi, ⁴² jedno je však potřeba. Marie si vybrala dobrý díl, jenž jí nebude odňat."

11 Jednou se Ježíš modlil na nějakém místě; a stalo se, když přestal, že mu jeden z jeho učedníků řekl: "Pane, nauč nás modlit se, jako tomu naučil své učedníky i Jan." ² Řekl jim: "Když se modlíte, říkejte: Otče [náš, který jsi v nebesích], buď posvěceno tvé jméno. Přijď tvé království. [Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.] ³ Náš denní chléb nám dávej každého dne. ⁴ A odpusť nám naše hříchy, neboť i my odpouštíme každému, kdo se provínuje proti nám. A neuveď nás do pokušení [ale vysvoboď nás od toho Zlého]." ⁵ Řekl jim: "Někdo z vás bude mít přítele a půjde k němu o půlnoci a řekne mu: 'Příteli, půjč mi tři chleby, ⁶ protože můj přítel ke mně přišel z cesty a nemám, co bych mu předložil.' ⁷ A on zevnitř odpoví: 'Neobtěžuj mne! Dveře jsou již zavřeny a mé děti jsou se mnou na lůžku. Nemohu vstát a dát ti to.' ⁸ Pravím vám, i když nevstane a nedá mu kvůli tomu, že je jeho přítel, pro jeho neodbytnost se zvedne a dá mu vše, co potřebuje. ⁹ A já vám pravím: Žádejte, a bude vám dáno, hledejte, a naleznete, tlučte, a bude vám otevřeno. ¹⁰ Neboť každý, kdo žádá, dostává, a kdo hledá, nalézá, a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. ¹¹ Což je mezi vámi takový otec, že když ho syn požádá o [chléb, podá mu kámen? Nebo o] rybu, že mu podá místo ryby hada? ¹² Nebo požádá-li o vejce, podá mu štíra? ¹³ Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, oč spíše Otec z nebe dá Ducha Svatého těm, kteří ho žádají." ¹⁴ A vyháněl démona, a ten byl němý. Stalo se, když ten démon vyšel, že němý promluvil, a zástupy užasly. ¹⁵ Někteří z nich však řekli: "S pomocí Belzebula, knížete démonů, vyhání demony!" ¹⁶ Jiní ho zkoušeli tím, že od něho žádali znamení z nebe. ¹⁷ Protože znal jejich myšlenky, řekl jim: "Každé království proti sobě rozdělené pustne a dům rozdělený proti domu padá. ¹⁸ Je-li tedy také Satan proti sobě rozdělen, jak bude moci obstát jeho království? Neboť říkáte, že vyháním demony Belzebulem. ¹⁹ Jestliže já vyháním demony s pomocí Belzebula, kým je vyhánějí vaši synové? Proto budou oni vašimi soudci. ²⁰ Jestliže však vyháním demony prstem Božím, pak vás zastihlo království Boží. ²¹ Když plně ozbrojený silák střeží svůj palác, je jeho majetek v bezpečí. ²² Přejde-li však silnější než on a přemůže ho, vezme mu jeho zbroj, na kterou spoléhal, a jeho kořist rozdělí. ²³ Kdo není se mnou, je proti mně, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje." ²⁴ "Když nečistý duch vyjde od člověka, prochází bezvodými místy a hledá odpočinití; a když je nenachází, tehdy říká: 'Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.' ²⁵ Přejde a nalézá jej vymetený a vyzdobený. ²⁶ Potom jde a přivede sedm jiných duchů, horších než on sám, vejdou a bydlí tam. I stávají se poslední věci toho člověka horšími než ty první." ²⁷ Stalo se, když toto říkal, že jedna žena ze zástupu pozdvihla hlas a řekla mu: "Blahoslavené lůno, které tě nosilo, a prsa, z nichž jsi sál!" ²⁸ Ale on řekl: "Spíše jsou blahoslavení ti, kteří slyší slovo Boží a zachovávají je." ²⁹ Když se dále shromažďovaly zástupy,

začal říkat: "Toto pokolení je pokolení zlé; žádá znamení, ale znamení mu nebude dáno, leč znamení Jonášovo. ³⁰ Jako se totiž Jonáš stal znamením pro Ninivské, tak bude i Syn člověka tomuto pokolení. ³¹ Královna jihu povstane na soudu s muži tohoto pokolení a odsoudí je, protože přišla od končin země, aby slyšela Šalomounovu moudrost - a hle, zde je více než Šalomoun. ³² Mužové ninivští povstanou na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, protože činili pokání na Jonášovu zvěst - a hle, zde je více než Jonáš." ³³ "Nikdo, když rozsvítí lampu, ji nestaví do skryše ani pod nádobu, ale na svícen, aby ti, kdo vcházejí, viděli světlo. ³⁴ Lampou těla je tvé oko. Je-li tvé oko čisté, i celé tvé tělo je světlé. Je-li však špatné, i tvé tělo je tmavé. ³⁵ Hleď tedy, ať světlo, které je v tobě, není tmou. ³⁶ Jestliže je tedy celé tvé tělo světlé a nemá žádnou část tmavou, bude celé tak světlé, jako když tě lampa ozařuje svým jasem." ³⁷ Jakmile domluvil, zval ho jeden farizeus, aby u něho posnídal. Ježíš vstoupil a položil se ke stolu. ³⁸ Farizeus se podívil, když uviděl, že se před jídlem nejprve neomyl. ³⁹ Pán mu řekl: "Nyní vy, farizeové, očišťujete povrch číše a mýsy, ale váš vnitřek je plný loupeže a špatnosti. ⁴⁰ Pošetilci! Což ten, který učinil zevnějšek, neučinil také vnitřek? ⁴¹ Raději dejte to, co je uvnitř, jako almužnu, a hle, všechno vám bude čisté. ⁴² Ale běda vám farizeům, protože odevzdáváte desátky z máty, routy a ze všech zahradních rostlin, ale ne dbáte na právo a lásku Boží. Toto jste měli činit a ono neopomíjet. ⁴³ Běda vám farizeům, protože milujete přední sedadla v synagógách a pozdravy na tržištích. ⁴⁴ Běda vám, protože jste jako nevyznačené hroby, a lidé, kteří po nich chodí, to nevědí." ⁴⁵ Na to mu jeden ze zákoníků říká: "Učitelé, když toto říkáš, urážíš také nás." ⁴⁶ On řekl: "I vám zákoníkům běda, neboť zatěžujete lidi břemeny, která nemohou unést, a sami se těch břemen ani jedním svým prstem nedotýkáte. ⁴⁷ Běda vám, protože stavíte pomníky prorokům, které vaši otcové zabili. ⁴⁸ Tak dosvědčujete skutky svých otců a souhlasíte s nimi; neboť oni proroky zabili, vy [jim] budujete [pomníky]. ⁴⁹ Proto také pravila Boží moudrost: Pošlu k nim proroky a apoštoly; z nich některé zabijí a jiné budou pronásledovat, ⁵⁰ aby byla vyžádána od tohoto pokolení krev všech proroků, prolitá od založení světa, ⁵¹ od krve Ábelovy až po krev Zachariáše, který zahynul mezi oltářem a domem Božím. Ano, pravím vám, bude vyžádána od tohoto pokolení. ⁵² Běda vám zákoníkům, protože jste vzali klíč poznání; sami jste nevešli, a těm, kteří vstoupit chtěli, jste v tom zabránili." ⁵³ Když od tamtud vyšel, začali na něho učitelé Písma a farizeové zle dotírat a vyptávat se na mnohé věci ⁵⁴ a cíhali na něho, aby ho chytli za slovo.

12 Tehdy se shromáždil zástup desítek tisíc lidí, takže šlapali jeden po druhém; začal říkat nejprve svým učedníkům: "Mějte se na pozoru před kvasem farizeů, to jest před pokrytectvím. ² Není nic zahaleného, co nebude zjeveno, a nic skrytého, co nebude po-

znáno. ³ Proto vše, co jste řekli ve tmě, bude slyšet na světle, a co jste pověděli do ucha v pokojích, bude vyhlášeno ze střech. ⁴ Pravím vám, svým přátelům: Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, a potom již nemají více, co by učinili. ⁵ Ukážu vám, koho se máte bát. Bojte se toho, který má pravomoc vás po zabití uvrhnout do Gehenny. Ano, pravím vám, toho se bojte. ⁶ Což se neprodává pět vrabců za dva haléře? A ani jeden z nich není zapomenut před Bohem. ⁷ Vždyť i vlasy na vaší hlavě jsou všechny spočteny. Nebojte se! Máte větší cenu než mnoho vrabců. ⁸ Pravím vám: Ke každému, kdo by se ke mně přiznal před lidmi, se i Syn člověka přizná před Božími anděly. ⁹ Kdo mne však před lidmi zapře, ten bude zapřen před Božími anděly. ¹⁰ A každému, kdo řekne slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno. Tomu však, kdo by se rouhal Duchu Svatému, odpuštěno nebude. ¹¹ Když by vás vedli do synagóg a před vrchnosti a vlády, nestarejte se, jak a čím byste se obhájili nebo co byste řekli. ¹² Neboť Svatý Duch vás v té hodině naučí, co je třeba říci." ¹³ Někdo ze zástupu mu řekl: "Učitelé, řekni mému bratru, ať se rozdělí se mnou o dědictví." ¹⁴ On mu řekl: "Člověče, kdo mě ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?" ¹⁵ Řekl jim: "Mějte se na pozoru a strážte se před každou chamtivostí, neboť i když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co vlastní." ¹⁶ Řekl jim podobenství: "Jednomu bohatému člověku přinesla země hojnou úrodu. ¹⁷ A on v sobě o tom rozvažoval a říkal: 'Co budu dělat? Vždyť nemám, kam bych svou úrodu shromáždil.' ¹⁸ Řekl: 'Udělám toto: Zbořím své stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí a zásoby. ¹⁹ A řeknu své duši: Duše, máš hodně zásob na mnoho let; odpočivej, jez, pij, raduj se.' ²⁰ Bůh mu však řekl: 'Blázne! Ještě této noci si vyžádají od tebe tvou duši, a čím bude to, co jsi připravil?' ²¹ Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady, a není bohatý v Bohu." ²² Řekl svým učedníkům: "Proto vám pravím: Nestarejte se úzkostlivě o svůj život, co byste jedli, ani o tělo, co byste si oblékli. ²³ Neboť život je víc než pokrm a tělo víc než oděv. ²⁴ Pozorně si všimněte havranů, že nesejí ani nežnou, nemají komory ani stodoly, a Bůh je živí. Oč vy jste cennější než ptáci! ²⁵ Kdo z vás, když se bude úzkostlivě starat, může přidat k délce svého věku jediný loket? ²⁶ Nemůžete-li tedy ani to nejmenší, proč se úzkostlivě staráte o to ostatní? ²⁷ Pozorně si všimněte lilií, jak rostou; nepracují ani nepředou. Avšak pravím vám, ani Šalomoun v celé své slávě nebyl tak oblečen jako jedna z nich. ²⁸ Jestliže tedy Bůh tak obléká trávu, která dnes je na poli a zítra bude házena do pece, čím spíše obleče vás, malověrní. ²⁹ Ani vy nehledejte, co byste jedli a co byste pili, a nezneklidňujte se tím. ³⁰ Toto všechno horlivě hledají národy tohoto světa. Váš Otec ví, že to potřebujete. ³¹ Hleďte však jeho království, a toto vám bude přidáno. ³² Neboj se, malé stádečko, neboť vašemu Otcovi se zalíbilo dát vám království. ³³ Prodejte své vlastnictví a dejte almužnu. Udělejte si

měšce, které nevetšejí, nevyčerpatelný poklad v nebesích, kde nepřichází zloděj ani neničí mol. ³⁴ Neboť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce." ³⁵ "Ať jsou vaše bedra přepásána a vaše lampy hořící. ³⁶ Buďte podobní lidem, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatební hostiny, aby mu hned otevřeli, jakmile přijde a zatluče. ³⁷ Blahoslavení ti otroci, které pán, až přijde, nalezne bdící. Amen, pravím vám, že se opáše, uloží je u stolu, přistoupí a bude je obsluhovat. ³⁸ A přijde-li o druhé nebo třetí noční hlídce a nalezne je tak, blahoslavení jsou ti otroci. ³⁹ To vězte, že kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu má přijít zloděj, [zůstal by vzhůru a] nedovolil by mu prokopat se do svého domu. ⁴⁰ Také vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenadějete." ⁴¹ Petr řekl: "Pane, říkáš toto podobenství jen nám, nebo také všem?" ⁴² A Pán řekl: "Kdo tedy je věrný, rozumný správce, jehož Pán ustanoví nad svým služebnictvem, aby jim v pravý čas dával přiděl potravin? ⁴³ Blahoslavený ten otrok, kterého jeho pán po svém příchodu nalezne, že tak činí.

⁴⁴ Vpravdě vám pravím, že ho ustanoví nade vším svým majetkem. ⁴⁵ Kdyby však onen otrok řekl ve svém srdci: 'Můj pán dlouho nejde', a začal by bít sluhy i služky, jíst a pít a opíjet se, ⁴⁶ tu pán toho otroka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou nezná, oddělí ho a určí mu díl s nevěrnými. ⁴⁷ Ten otrok, který znal vůli svého Pána, a přece všechno nepřipravil a neudělal podle jeho vůle, bude velmi zbit. ⁴⁸ Kdo ji však neznal a učinil něco, co si zaslouží rány, bude zbit méně. Od každého, komu bylo hodně dáno, bude také hodně vyžádáno, a komu svěžili hodně, od toho budou žádat více."

⁴⁹ "Oheň jsem přišel uvrhnout na zemi; a jak chci, aby se již vznítily! ⁵⁰ Křtem mám být pokřtěn, a jak jsem svírán, dokud se nedokoná! ⁵¹ Myslíte, že jsem přišel dát na zemi pokoj? Ne, pravím vám, ale rozdělení. ⁵² Neboť od této chvíle bude v jednom domě pět lidí rozděleno: tři proti dvěma a dva proti třem; ⁵³ budou rozděleni otec proti synu a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti své snaše a snacha proti tchyni." ⁵⁴ Říkal také zástupům: "Když uvidíte na západě vznikat oblak, hned říkáte: 'Přijde prudký déšť.' A bývá to tak. ⁵⁵ A když vane jižní vítr, říkáte: 'Bude horoko.' A bývá. ⁵⁶ Pokrytci! Vzhled země a nebe umíte rozpoznávat; jak to, že tento čas rozpoznávat neumíte?" ⁵⁷ "Proč i sami od sebe nerozsuzujete, co je správné? ⁵⁸ Když jdeš se svým protivníkem k vládci, usiluj o vyrovnání s ním už cestou, aby tě nevrhl k soudci a soudce tě nepředal biřici a biřic tě nevrhl do vězení. ⁵⁹ Pravím ti, že určitě odtamtud nevyjdeš, dokud nevrátíš poslední haléř."

13 Právě v tu dobu byli přítomni někteří, kteří mu vyprávěli o Galilejcích, jejichž krev Pilát smísl s jejich oběťmi. ² On jim na to řekl: "Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než všichni ostatní Galilejci, když toto vytrpěli? ³ Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete. ⁴ Nebo oněch osm-

náct, na které spadla věž v Siloe a zabila je; myslíte, že oni byli větší viníci než všichni ostatní lidé, kteří bydlí v Jeruzalémě? ⁵ Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete." ⁶ Říkal toto podobenství: "Kdosi měl na své vinici zasazený fíkovník; i přišel hledat v něm ovoce, ale nenalezl. ⁷ Řekl vinaři: Hle, po tři léta přicházím a hledám ovoce v tomto fíkovníku, a nenalézám. Vytni jej tedy! Proč i tu zem kazí? ⁸ On mu odpověděl: 'Pane, ponech ho i tento rok, až jej okopám a pohnojím, ⁹ neponese-li snad ovoce příště; jestliže ne, vytněš jej.'" ¹⁰ V sobotu učil v jedné synagóze. ¹¹ A hle, byla tam žena, která měla ducha nemoci osmáct let; byla sehnutá a vůbec se nemohla napřímit. ¹² Když ji Ježíš uviděl, zavolal ji a řekl: "Ženo, jsi zproštěna své nemoci" ¹³ a vložil na ni ruce. Ona se ihned narovнала a oslavovala Boha. ¹⁴ Avšak představený synagógy, rozhněván, že Ježíš uzdravuje v sobotu, říkal zástupu: "Je šest dní, v nichž se má pracovat; v nich tedy přicházejte a buďte uzdravováni, a ne v den sobotní." ¹⁵ Na to mu Pán řekl: "Pokrytci! Neodvazuje každý z vás v sobotu svého vola nebo osla od žlabu a nevede ho napájet? ¹⁶ Tato však, dcera Abrahamova, kterou spoutal Satan, hle, osmáct let, neměla být rozvázána z toho pouta v den sobotní?" ¹⁷ A když to říkal, styděli se všichni jeho protivníci, ale celý zástup se radoval nad všemi těmi slavnými činy, které se od něho daly. ¹⁸ Říkal tedy: "Čemu se podobá království Boží a k čemu je připodobníme? ¹⁹ Je podobné zrnu hořčice, které člověk vzal a hodil do své zahrady; vyrostlo, stalo se [velikým] stromem a nebeští ptáci se uhníždili v jeho větvích." ²⁰ A opět řekl: "K čemu připodobním království Boží? ²¹ Je podobné kvasu, který žena vzala a skryla do tří měřic mouky, dokud to všechno nezkvasil." ²² A procházel městy a vesnicemi, učil a pokračoval v cestě do Jeruzaléma. ²³ Kdosi mu řekl: "Pane, je jen málo těch, kteří jsou zachraňováni?" On jim řekl: ²⁴ "Usilujte vejít úzkými dveřmi, neboť mnozí, pravím vám, se budou snažit vejít, ale nebudou schopni. ²⁵ V tu chvíli, když by hospodář vstal a zavřel dveře, a vy byste zůstali stát venku, začali tlouci na dveře a říkat: 'Pane, otevři nám', on vám odpoví: 'Neznám vás a nevím, odkud jste.' ²⁶ Tehdy začnete říkat: 'Jedli jsme před tebou i pili a na našich ulicích jsi učil.' ²⁷ A on vám řekne: 'Neznám vás a nevím, odkud jste. Odstupte ode mne všichni činitelé nepravosti!' ²⁸ Tam bude pláč a skřípění zubů, až spatříte Abrahama, Izáka a Jáкова a všechny proroky v Božím království, a vy budete vyháněni ven. ²⁹ A přijdou od východu i západu, od severu i jihu a budou stolovat v Božím království. ³⁰ A hle, jsou poslední, kteří budou první, a jsou první, kteří budou poslední." ³¹ Právě v tu hodinu přišli někteří farizeové a řekli mu: "Vyjdi a jdi odtud, protože Herodes tě chce zabít." ³² On jim řekl: "Jděte a řekněte té lišce: Hle, vyháním demony a uzdravuji dnes i zítra, a třetího dne dokonám. ³³ Avšak dnes, zítra i pozítří musím pokračovat v cestě, neboť není možné, aby prorok zahynul mimo Jeruzalém. ³⁴ Je-

ruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou k tobě poslání, kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti jako pták svá mláďata pod křídla, a nechtěli jste. ³⁵ Hle, váš dům je vám zanecháván [pusť]. Pravím vám, že mne zajisté nespátříte, dokud nepřijde ten den, kdy řeknete: 'Požehnaný, jenž přichází ve jménu Pána.'"

14 A stalo se, když v sobotu vešel do domu jednoho z vůdců farizeů pojist chleba a oni ho pozorně sledovali, ² hle, byl před ním nějaký vodnatelný člověk. ³ Ježíš na to zákoníkům a farizeům řekl: "Je dovoleno v sobotu uzdravit, nebo ne?" ⁴ Oni však mlčeli. I vzal ho, uzdravil jej a propustil. ⁵ A jim řekl: "Spadne-li někomu z vás syn nebo vůl do nádrže, nevytáhne ho hned v den sobotní?" ⁶ Na to nebyli schopni odpovědět. ⁷ Pozvaným, když pozoroval, jak si vybírají přední místa, pověděl podobenství: ⁸ "Když by tě někdo pozval na svatební hostinu, neuléhej na přední místo, aby snad nebyl pozván někdo vzácnější než ty. ⁹ Když pak přijde ten, kdo tebe i jeho pozval, a řekne ti: 'Dej tomuto své místo', potom s hanbou zaujmeš poslední místo. ¹⁰ Ale když jsi pozván, jdi a ulehni na poslední místo, aby ti ten, který tě pozval, až přijde, řekl: 'Příteli, postup dopředu.' Pak budeš poctěn před všemi tvými spolustolujícími. ¹¹ Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen." ¹² Říkal také tomu, který ho pozval: "Když pořádáš oběd nebo večeři, nevolej své přátele ani své bratry ani své příbuzné ani bohaté sousedy, aby tě snad také nepozvali, a tak by se ti dostalo odplaty. ¹³ Ale když pořádáš hostinu, zvi chudé, zmrzačené, chromé a slepé, ¹⁴ a budeš blahoslavený, protože nemají, čím ti odplatit; bude ti odplaceno při zmrtvýchvstání spravedlivých." ¹⁵ Když to uslyšel jeden ze spolustolujících, řekl mu: "Blahoslavený, kdo bude jíst chléb v království Božím." ¹⁶ Ježíš mu řekl: "Jeden člověk pořádal velikou večeři a pozval mnohé. ¹⁷ A v hodinu večeře poslal svého otroka říci pozvaným: 'Pojďte, protože [vše] už je připraveno.' ¹⁸ I začali se všichni stejně vymlouvat. První mu řekl: 'Koupil jsem pole a musím se na ně jít podívat. Prosím tě, přijmi mou omluvu.' ¹⁹ A druhý řekl: 'Koupil jsem pět párů volů a jdu je vyzkoušet. Prosím tě, přijmi mou omluvu.' ²⁰ A další řekl: 'Oženil jsem se, a proto nemohu přijít.' ²¹ Když otrok přišel, oznámil to svému pánu. Tu se hospodář rozhněval a řekl svému otroku: 'Vyjdi rychle na náměstí a do ulic města a přiveď sem chudé, zmrzačené, slepé a chromé.' ²² A otrok řekl: 'Pane, stalo se, co jsi přikázal, a ještě je místo.' ²³ A pán řekl otroku: 'Vyjdi na cesty a k ohradám a přinut' je vejít, aby se můj dům naplnil. ²⁴ Neboť vám pravím, že nikdo z těch mužů, kteří jsou pozváni, neokusí mé večeře.'" ²⁵ Šly s ním velké zástupy. Obrátil se a řekl jim: ²⁶ "Přichází-li někdo ke mně a nemá v nenávisti svého otce a matku, manželku a děti, bratry a sestry, ano i vlastní duši, nemůže být mým učedníkem. ²⁷ Kdo jde za mnou a nenese svůj kříž, nemůže být mým učedníkem. ²⁸ Neboť když ně-

kdo z vás chce postavit věž, což si napřed nesedne a nepočítá náklad, má-li na dokončení stavby? ²⁹ Jinak by se mu všichni, kteří to vidí, začali posmívat, když by položil základ a nemohl by stavbu dokončit, ³⁰ a říkali by: 'Tento člověk začal stavět, ale nemohl dokončit.' ³¹ Nebo táhne-li nějaký král, aby se s jiným králem střetl ve válce, což si napřed nesedne a nerozváží, je-li schopen s deseti tisíci utkat se s tím, kdo proti němu přichází s dvaceti tisíci? ³² Jestliže ne, pošle poselstvo, dokud je ještě daleko, a ptá se na podmínky míru. ³³ Tak tedy žádný z vás, kdo neopouští všechno, co mu náleží, nemůže být mým učedníkem." ³⁴ "Dobrá je sůl. Jestliže by však i sůl ztratila chuť, čím bude ochucena? ³⁵ Nehodí se ani do země ani do hnoje; vyhazují ji ven. Kdo má uši k slyšení, ať poslouchá."

15 Přibližovali se k němu všichni celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. ² Farizeové a učitelé Písma reptali: "Tento člověk přijímá hříšníky a jí s nimi." ³ Řekl jim toto podobenství: ⁴ "Kdo z vás, má-li sto ovcí a jednu z nich by ztratil, nezanechá těch devadesát devět v pustině a nejde za tou ztracenou, dokud ji nenalezne? ⁵ A když ji nalezne, vloží si ji s radostí na svá ramena, ⁶ přijde domů, svolá přátele a sousedy a řekne jim: 'Zaradujte se se mnou, protože jsem našel svou ovci, která se ztratila.' ⁷ Pravím vám, že tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují." ⁸ "Nebo nějaká žena, která má deset drachem a jednu by ztratila, což nezapálí lampu, nevymetá dům a nehledá pečlivě, dokud ji nenalezne? ⁹ A když ji najde, svolá přítelkyně a sousedky a řekne: 'Zaradujte se se mnou, protože jsem našla drachmu, kterou jsem ztratila.' ¹⁰ Tak, pravím vám, je radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem, který činí pokání." ¹¹ Řekl: "Jeden člověk měl dva syny. ¹² Mladší z nich řekl otci: 'Otče, dej mi díl majetku, který na mne připadá.' On jim rozdělil majetek. ¹³ Po nemnoha dnech mladší syn všechno sebral, odešel do daleké krajiny a tam rozmařilým životem svůj majetek rozházel. ¹⁴ A když všechno utratil, nastal v té krajině veliký hlad a on začal mít nouzi. ¹⁵ Šel a přichytil se jednoho občana té krajiny, a ten ho poslal na svá pole pást vepře. ¹⁶ A toužil nasytit se lusky, které žrali vepři, ale nikdo mu je nedával. ¹⁷ Tu přišel k sobě a řekl: 'Jak mnoho nádeníků mého otce má nadbytek chleba, a já zde hynu hladem! ¹⁸ Vstanu, půjdu ke svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi i před tebou. ¹⁹ Nejsem již hoden nazývat se tvým synem. Učiň mne jedním ze svých nádeníků.' ²⁰ I vstal a přišel ke svému otci. Když byl ještě daleko, jeho otec ho uviděl a byl hluboce pohnut; i běžel, padl mu kolem krku a zlíbal ho. ²¹ Syn mu řekl: 'Otče, zhřešil jsem proti nebi i před tebou. Nejsem již hoden nazývat se tvým synem. [Učiň mne jedním ze svých nádeníků.]' ²² Otec však řekl svým otrokům: 'Přineste rychle to nejlepší roucho a oblečte ho, a dejte mu na ruku prsten a na nohy sandály. ²³ Přiveďte tučné tele, zabijte je, jez-

me a radujme se,²⁴ protože tento můj syn byl mrtvý, a zase ožil, ztratil se, a byl nalezen.' A začali se radovat.²⁵ Jeho starší syn byl na poli. Když přicházel a přiblížil se k domu, uslyšel hudbu a tanec.²⁶ Zavolal si jednoho ze služebníků a vyptával se, co to má znamenat.²⁷ On mu řekl: 'Přišel tvůj bratr a tvůj otec zabil tučné tele, že jej dostal nazpět zdravého.'²⁸ Rozhněval se a nechtěl vejít. Jeho otec vyšel a začal mu domlouvat.²⁹ On však svému otci odpověděl: 'Hle, tolik let ti sloužím a nikdy jsem nepřestoupil tvé přikázání, ale nikdy jsi mi nedal ani kůzle, abych se poveselil se svými přáteli.'³⁰ Když však přišel tenhle tvůj syn, který prožral tvůj majetek s děvčkami, zabil jsi mu tučné tele.'³¹ On mu řekl: 'Synu, ty jsi vždycky se mnou, a všechno, co je mé, je tvé.'³² Avšak bylo proč se veselit a radovat, protože tento tvůj bratr byl mrtev, a ožil, ztratil se, a byl nalezen.'"

16 Učedníkům také říkal: "Byl jeden bohatý člověk, který měl správce, a ten byl u něho obviněn, že rozhazuje jeho majetek.² Zavolal ho a řekl mu: 'Co to o tobě slyším? Vydej počet ze svého správcovství, neboť dále nemůžeš být správcem.'³ Správce si řekl: 'Co budu dělat, když mi můj pán odnímá správcovství? Kopat nemohu, žebrat se stydím.⁴ Vím, co udělám, aby mne přijali do svých domů, až budu zbaven správcovství.'⁵ A zavolal si dlužníky svého pána jednoho po druhém a řekl prvnímu: 'Kolik dlužíš mému pánovi?'⁶ On řekl: 'Sto věder oleje.' Řekl mu: 'Vezmi svůj úpis, rychle sedni a napiš padesát.'⁷ Pak řekl druhému: 'Ty dlužíš kolik?' On řekl: 'Sto měr pšenice.' Říká mu: 'Vezmi svůj úpis a napiš osmdesát.'⁸ A pán pochválil nepoctivého správce, že jednal rozumně. Neboť synové tohoto věku jsou vůči svému pokolení rozumnější než synové světla.⁹ A já vám pravím: Učinite si přátele z mamonu nepravosti, aby vás, až pomine, přijali do věčných stanů.¹⁰ Věrný v nejmenším je věrný i ve velkém; nepoctivý v nejmenším je nepoctivý i ve velkém.¹¹ Jestliže jste tedy nebyli věrní v nepoctivém mamonu, kdo vám svěří to pravé bohatství?¹² A jestliže jste nebyli věrní v cizím, kdo vám dá, co je vaše?¹³ Žádný sluha nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět, a druhého milovat, jednoho se bude držet, a druhým bude pohrdat. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu."¹⁴ Toto všechno slyšeli [i] farizeové, kteří byli lakomí, a pošklebovali se mu.¹⁵ Řekl jim: "Vy jste ti, kteří se před lidmi dělají spravedlivými, Bůh však zná vaše srdce; neboť co je u lidí vznešené, je před Bohem ohavnost.¹⁶ Zákon a Proroci až do Jana; od té chvíle se zvěstuje království Boží a každý je do něho naléhavě zván.¹⁷ Je však snadnější, aby nebe a země pominuly, než aby padla jedna čárka Zákona.¹⁸ Každý, kdo propouští svou ženu a žení se s jinou, cizoloží, a kdo se žení s tou, kterou muž propustil, cizoloží."¹⁹ "Byl jeden bohatý člověk, který se oblékal do purpuru a kmentu a den co den skvěle hodoval.²⁰ U jeho vrat ležel nějaký chudák, jménem Lazar, plný vředů,²¹ a toužil se nasytit aspoň tím, co padalo ze stolu toho boháče; dokonce i psi přicházeli a lízali jeho

vředy.²² Stalo se, že ten chudák zemřel a byl anděly odnesen do klína Abrahamova; zemřel i ten boháč a byl pohřben.²³ A když v podsvětí v mukách pozdvihl své oči, uviděl v dáli Abrahama a Lazara v jeho klíně.²⁴ I zvolal: 'Otče Abrahamo, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, aby namočil špičku svého prstu vodou a ochladil můj jazyk, neboť trpím bolestí v tomto plameni.'²⁵ Abraham řekl: 'Dítě, vzpomeň si, že už sis vybral to dobré ve svém životě, a Lazar podobně zlé. Nyní je zde potěšován, ty však jsi sužován.²⁶ A k tomu všemu je mezi námi a vámi upevněna veliká propast, aby ti, kdo chtějí, nemohli přejít odtud k vám, ani se přepravit odtamtud k nám.'²⁷ Řekl: 'Prosím tě tedy, otče, abys ho poslal do domu mého otce,²⁸ neboť mám pět bratrů, ať jim svědčí, aby také oni nepřišli do tohoto místa muk.'²⁹ Abraham řekl: 'Mají Mojžíše a Proroky, ať je poslechnou!'³⁰ On řekl: 'Ne, otče Abrahamo, ale kdyby k nim přišel někdo z mrtvých, budou činit pokání.'³¹ Řekl mu: 'Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby vstal někdo z mrtvých.'"

17 Ježíš řekl svým učedníkům: "Není možné, aby nepřišla pohoršení, běda však tomu, skrze koho přicházejí.² Bylo by pro něho lépe, kdyby mu dali okolo krku mlýnský kámen a uvrhli ho do moře, než aby pohoršil jednoho z těchto malých.³ Mějte se na pozoru. Zhřeší-li tvůj bratr, pokárej ho, a uzná-li svou vinu, odpusť mu.⁴ A zhřeší-li proti tobě sedmkrát za den a sedmkrát se k tobě obrátí se slovy: 'Uznávám svou vinu, odpusť mi', odpustíš mu."⁵ Apoštolové řekli Pánu: "Přidej nám víry!"⁶ Pán řekl: "Kdybyste měli víru jako zrna hořčice, řekli byste této moruši: 'Vykořeň se a přesaď se do moře', a poslechla by vás."⁷ "Kdo z vás, kdo má otroka, který oře nebo pase stádo, mu řekne, když se vrátí z pole: 'Poď hned a ulehni ke stolu?'⁸ Neřekne mu spíše: 'Připrav něco k jídlu, opaš se a obsluhuj mne, dokud se nenajím a nenapiji; pak budeš jíst a pít ty?'⁹ Děkuje snad tomu otroku, že udělal, co [mu] bylo přikázáno? [Nemyslím.]¹⁰ Tak i vy, když uděláte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: 'Jsme neužiteční otroci; udělali jsme, co jsme byli povinni udělat.'"¹¹ A stalo se, když byl na cestě do Jeruzaléma, že procházel Samařskem a Galileou.¹² Když vcházel do jedné vesnice, setkal se s ním deset malomocných mužů, kteří zůstali stát opodál¹³ a hlasitě zvolali: "Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!"¹⁴ Když je uviděl, řekl jim: "Jděte a ukažte se kněží." A stalo se, když odcházeli, že byli očištěni.¹⁵ Jeden z nich, když uviděl, že je uzdraven, se vrátil a velikým hlasem oslavoval Boha;¹⁶ padl na tvář k jeho nohám a děkoval mu. A byl to Samařan.¹⁷ Ježíš na to řekl: "Nebylo jich očištěno deset? Kde je těch deset?"¹⁸ Nikdo z nich se nenašel, aby se vrátil a vzdal chválu Bohu, kromě tohoto cizince?"¹⁹ A řekl mu: "Vstaň a jdi, tvá víra tě zachránila."²⁰ Když se ho farizeové otázali, kdy přijde království Boží, odpověděl jim: "Království Boží nepřichází tak, abyste ho mohli pozorovat;²¹ ani neřeknou: 'Hle, je tu' nebo 'je tam'. Neboť

hle, království Boží je uvnitř vás." ²² Učedníkům řekl: "Přijdou dny, kdy zatoužíte spatřit aspoň jeden ze dnů Syna člověka, ale nespátříte. ²³ A budou vám říkat: 'Hle, zde je' nebo 'hle, tam!' Nechodte a neběhejte za nimi. ²⁴ Neboť jako blesk, když uhodí, září z jedné končiny pod nebem do druhé končiny pod nebem, tak bude Syn člověka ve svém dni. ²⁵ Napřed však musí mnoho vytrpět a být tímto pokolením zavržen. ²⁶ A jak bylo za dnů Noé, tak bude i za dnů Syna člověka: ²⁷ jedli, pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noé vešel do korábu a přišla potopa a zahubila všechny. ²⁸ Podobně bylo za dnů Lota: jedli, pili, kupovali, prodávali, sázeli a stavěli, ²⁹ avšak toho dne, kdy Lot vyšel ze Sodomy, přšel z nebe oheň se sírou a zahubil všechny. ³⁰ Právě tak to bude toho dne, kdy se zjeví Syn člověka. ³¹ Kdo v onen den bude na střeše a své věci bude mít v domě, ať sestupuje, aby si je vzal; a podobně kdo bude na poli, ať se nevrací zpět. ³² Pamatujte na Lotovu ženu. ³³ Kdo by usiloval svoji duši zachovat, ztratí ji, kdo však by ji ztratil, zachová ji k životu. ³⁴ Pravím vám, že té noci budou dva na jednom lůžku, jeden bude vzat, a druhý zanechán. ³⁵ Dvě budou spolu mlít, jedna bude vzata, a druhá zanechána. ³⁶ [Dva budou na poli, jeden bude vzat, a druhý zanechán.] ³⁷ Řekli mu: "Kde to bude, Pane?" On jim řekl: "Kde je tělo, tam se shromáždí i supi."

18 Vyprávěl jim [také] podobenství, aby viděli, jak je třeba stále se modlit a neochabovat. ² Říkal: "V jednom městě byl soudce, který se Boha nebál a z člověka si nic nedělal. ³ V tom městě byla vdova, která k němu chodila a říkala: 'Zastaň se mě proti mému odpůrci.' ⁴ Ale on dlouho nechtěl. Potom si však řekl: 'I když se Boha nebojím a z člověka si nic nedělám, ⁵ zastanu se té vdovy, protože mi působí mnohou nesnáz, aby mě nakonec nepřišla zpolíčkovat.'" ⁶ Pán řekl: "Slyšte, co říká ten nespravedlivý soudce! ⁷ Nezastane se Bůh svých vyvolených, kteří k němu volají dnem i nocí? Bude s pomocí pro ně otálet? ⁸ Pravím vám, že se jich rychle zastane. Jen až přijde Syn člověka, zdali nalezne víru na zemi?" ⁹ A těm, kteří spoléhali na sebe, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, řekl toto podobenství: ¹⁰ "Dva lidé vystoupili do chrámu, aby se pomodlili: jeden byl farizeus, druhý celník. ¹¹ Farizeus se postavil a takto se sám u sebe modlil: 'Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, lupiči, nespravedliví, cizoložníci, nebo i jako tento celník. ¹² Postím se dvakrát týdně a dávám desátky ze všeho, co získávám.' ¹³ Avšak celník, který stál opodál, nechtěl ani oči k nebi pozdvihnout; bil se do prsou a říkal: 'Bože, projev milost mně hříšnému.' ¹⁴ Pravím vám, že ten sestoupil do svého domu ospravedlněn spíše než onen farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude pokořen, kdo se však pokořuje, bude povýšen." ¹⁵ Přinášeli mu i nemluvňata, aby se jich dotýkal. Když to uviděli učedníci, kárali je. ¹⁶ Ježíš si je zavolal a řekl: "Nechte děti přicházet ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží. ¹⁷ Amen, pravím vám, kdo by nepřijal králov-

ství Boží jako dítě, jistě do něho nevstoupí." ¹⁸ Jeden z předních mužů se ho otázal: "Učiteli dobrý, co mám učinit, abych obdržel za dědictví život věčný?" ¹⁹ Ježíš mu řekl: "Proč mi říkáš 'dobrý'? Nikdo není dobrý, než jeden: Bůh. ²⁰ Příkázání znáš: Abys nezcizoložil, nezabil, neukradl, nevydal křivé svědectví; cti svého otce i matku." ²¹ On řekl: "To všechno zachovávám od mládí." ²² Když to Ježíš uslyšel, řekl mu: "Jedno ti ještě schází. Prodej všechno, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebesích; pak přijď a následuj mne." ²³ Když to uslyšel, velice se zarmoutil, neboť byl velmi bohatý. ²⁴ Když ho Ježíš uviděl, jak se velice zarmoutil, řekl: "Jak těžko vcházejí do Božího království ti, kdo mají majetek. ²⁵ Snáze totiž projde velbloud uchem jehly, než bohatý vstoupí do Božího království." ²⁶ Ti, kdo to slyšeli, řekli: "A kdo může být zachráněn?" ²⁷ On řekl: "Nemožné u lidí je možné u Boha." ²⁸ Petr řekl: "Hle, my jsme opustili všechno a vydali se za tebou." ²⁹ On jim řekl: "Amen, pravím vám, že není nikdo, kdo opustil dům nebo ženu nebo bratry nebo rodiče nebo děti pro Boží království, ³⁰ aby v tomto čase nedostal mnohokrát víc a v přicházejícím věku život věčný." ³¹ Vzal k sobě těch Dvanáct a řekl jim: "Hle, vystupujeme do Jeruzaléma a naplní se všechno, co je napsáno skrze proroky o Synu člověka. ³² Neboť bude vydán pohanům a vysmějí se mu, bude potupen a poplíván, ³³ zbičují ho a zabijí; a třetího dne vstane z mrtvých." ³⁴ Ale oni ničemu z toho neporozuměli a ten výrok byl před nimi skrytý; nechápali, co bylo řečeno. ³⁵ Stalo se, když se přibližoval k Jerichu, že nějaký slepec seděl u cesty a žebral. ³⁶ Když uslyšel, že jde kolem zástup, vyptával se, co se to děje. ³⁷ Oznámili mu, že tudy jde Ježíš Nazaretský. ³⁸ Tu zvolal: "Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!" ³⁹ Ti, kteří šli vpředu, mu přísně domlouvali, aby byl zticha. On však tím více křičel: "Synu Davidův, smiluj se nade mnou." ⁴⁰ Ježíš se zastavil a přikázal, aby ho k němu přivedli. Když se přiblížil, Ježíš se ho zeptal: ⁴¹ "Co chceš, abych ti učinil?" On řekl: "Pane, ať opět vidím." ⁴² Ježíš mu řekl: "Prohlédni! Tvá víra tě zachránila." ⁴³ A hned prohlédl, šel za ním a oslavoval Boha. A všechen lid, který to viděl, vzdal chválu Bohu.

19 Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. ² A hle, byl tam muž jménem Zacheus. Ten byl vrchním celníkem a byl bohatý. ³ Chtěl uvidět Ježíše, aby se přesvědčil, kdo to je, ale protože byl malé postavy, nemohl ho pro zástup vidět. ⁴ Běžel tedy napřed a vylezl na moruši, aby ho uviděl, neboť tudy měl procházet. ⁵ Když Ježíš přišel na to místo, vzhlédl a řekl mu: "Zachee, slez rychle dolů, neboť dnes musím zůstat v tvém domě." ⁶ On rychle slezl a s radostí jej přijal. ⁷ Všichni, kdo to uviděli, začali reptat: "K hříšnému muži vešel jako host!" ⁸ Zacheus se zastavil a řekl Pánu: "Hle, polovinu svého majetku, Pane, dám chudým, a jestliže jsem někoho ošidil, vrátím mu to čtyřnásobně." ⁹ Ježíš mu řekl: "Dnes se dostalo záchrany tomuto domu, protože i tento člověk je syn Abrahamův. ¹⁰ Neboť

Syn člověka přišel vyhledat a zachránit, co je ztraceno.”
¹¹ Zatímco to lidé poslouchali, řekl ještě podobenství, protože byl blízko Jeruzaléma a oni si mysleli, že Boží království se má objevit ihned. ¹² Proto řekl: “Jeden urozený člověk odešel do daleké krajiny, aby se ujal kralování a opět se vrátil. ¹³ Zavolal deset svých otroků, dal jim deset hřiven a řekl jim: ‘Hospodařte s nimi, dokud nepřijdu.’ ¹⁴ Avšak jeho spoluobčané ho nenáviděli a poslali za ním poselstvo se slovy: ‘Nechceme, aby nad námi tento člověk kraloval.’ ¹⁵ A stalo se, když se vrátil poté, co obdržel království, že si dal zavolat ty otroky, kterým svěřil peníze, aby se dověděl, kolik vydělali. ¹⁶ Přišel první a řekl: ‘Pane, tvoje hřivna vynesla deset hřiven.’ ¹⁷ Řekl mu: ‘Výborně, dobrý otroku, protože jsi v nejmenší věci byl věrný, měj pravomoc nad deseti městy.’ ¹⁸ Přišel druhý a řekl: ‘Tvá hřivna, Pane, získala pět hřiven.’ ¹⁹ Také tomuto řekl: ‘I ty buď vládcem nad pěti městy.’ ²⁰ A přišel jiný a řekl: ‘Pane, hle, tvá hřivna, kterou jsem měl uloženou v šátku, ²¹ neboť jsem se tě bál, protože jsi přísný člověk: bereš, co jsi nedal, a sklízíš, co jsi nezasel.’ ²² Řekl mu: ‘Podle tvých slov tě budu soudit, špatný otroku. Věděl jsi, že jsem člověk přísný a beru, co jsem nedal, a sklízím, co jsem nezasel. ²³ Proč jsi nedal mé peníze na stůl směnárníkovi? A já bych si je po příchodu vybral s úrokem!’ ²⁴ A těm, kteří tam stáli, řekl: ‘Vezměte od něho tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven.’ ²⁵ Řekli mu: ‘Pane, už má deset hřiven.’ ²⁶ Pravím vám, že každému, kdo má, bude dáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. ²⁷ Avšak ty mé nepřátele, kteří nechtěli, abych nad nimi kraloval, přiveďte sem a přede mnou je pobijte.’” ²⁸ Když to pověděl, kráčel napřed a vystupoval do Jeruzaléma. ²⁹ A stalo se, když se přiblížil do Betfage a Betanie k hoře, která se nazývá Olivová, že poslal dva z učedníků ³⁰ a řekl: “Jděte naproti do vesnice. Když do ní budete vcházet, naleznete přivázané oslátko, na němž dosud nikdo z lidí neseděl. Odvažte je a přiveďte. ³¹ A bude-li se vás někdo ptát: ‘Proč je odvažujete?’ odpovězte takto: ‘Pán je potřebuje.’” ³² Ti, kdo byli posláni, odešli a našli vše, jak jim řekl. ³³ Když oslátko odvažovali, řekli jim jeho páni: “Proč odvažujete to oslátko?” ³⁴ Oni řekli: “Pán je potřebuje.” ³⁵ A přivedli je k Ježíšovi, hodili na oslátko své pláště a Ježíše na ně posadili. ³⁶ A jak jel, prostírali své pláště na cestu. ³⁷ Když se již přibližoval ke svahu Olivové hory, začal celý ten zástup učedníků radostně velikým hlasem chválit Boha za všechny mocné činy, které spatřili. ³⁸ Říkali: “Požehnaný král, jenž přichází ve jménu Pána. V nebi pokoj a sláva na výšinách!” ³⁹ Někteří farizeové ze zástupu mu řekli: “Učiteli, pokářej své učedníky.” ⁴⁰ Ježíš jim na to řekl: “Pravím vám, budou-li oni mlčet, bude křičet kamení.” ⁴¹ A když se přiblížil a uviděl město, dal se nad ním do pláče ⁴² a řekl: “Kdybys poznalo [aspoň] v tento [svůj] den i ty, co je k [tvému] pokoji. Avšak nyní je to skryto před tvýma očima. ⁴³ Neboť přijdou na tebe dny, kdy tě tvoji nepřátelé obklopí náspem, obklíčí tě a sevřou ze všech stran. ⁴⁴ Srovnají

se zemí tebe i tvé děti v tobě a nenechají v tobě kámen na kameni za to, že jsi nepoznalo čas svého navštívení.” ⁴⁵ A když vešel do chrámu, začal vyhánět ty, kteří tam prodávali, ⁴⁶ a říkal jim: “Je napsáno: ‘A můj dům bude domem modlitby’, vy však jste z něj učinili jeskyni lupičů.” ⁴⁷ Každý den vyučoval v chrámě. Přední kněží a učitelé Písma i přední muži z lidu se snažili jej zahubit, ⁴⁸ ale nenalezali, co by mohli udělat, neboť všechen lid na něm visel a naslouchal mu.

20 A stalo se v jednom z těch dnů, kdy učil lid v chrámě a zvěstoval evangelium, že k němu přistoupili přední kněží a učitelé Písma se staršími ² a řekli mu: “Pověz nám, v jaké pravomoci to činíš? Nebo kdo je ten, který ti tuto pravomoc dal?” ³ Odpověděl jim: “I já se vás na jednu věc zeptám. Povězte mi: ⁴ Křest Janův byl z nebe, nebo z lidí?” ⁵ Oni o tom mezi sebou rozvažovali: “Řekneme-li ‘z nebe’, řekne: ‘Proč jste mu neuvěřili?’ ⁶ Řekneme-li však ‘z lidí’, všechen lid nás bude kamenovat, neboť je přesvědčen, že Jan byl prorok.” ⁷ I odpověděli, že nevědí, odkud. ⁸ A Ježíš jim řekl: “Ani já vám nepovím, v jaké pravomoci to činím.” ⁹ Začal lidu říkat toto podobenství: “Jeden člověk vysadil vinici, pronajal ji vinařům a na dlouhou dobu odcestoval. ¹⁰ V stanovený čas poslal k vinařům otroka, aby mu dali podíl z úrody vinice. Avšak vinaři ho zbili a poslali s prázdnou. ¹¹ Poslal ještě jiného otroka; oni však i toho zbili, zneuctili a poslali s prázdnou. ¹² A poslal ještě třetího; i toho zranili a vyhnali. ¹³ Pán vinice řekl: ‘Co mám udělat? Pošlu svého milovaného syna; snad se před ním zastydí.’ ¹⁴ Když ho vinaři spatřili, domlouvali se mezi sebou: ‘To je dědic. Zabijme ho, aby dědictví bylo naše.’ ¹⁵ A vyhodili ho z vinice ven a zabil. Co jim tedy učiní pán vinice? ¹⁶ Přijde, zahubí ty vinaře a vinici dá jiným.” Když to uslyšeli, řekli: “Kéž se tak nestane!” ¹⁷ On na ně pohlédl a řekl: “Co tedy znamená to, co je napsáno: ‘Kámen, který stavitelé po prozkoumání zavrhl, se stal hlavou úhlu.’ ¹⁸ Každý, kdo padne na ten kámen, roztrhne se, a na koho padne, toho rozpráší jako plevy.” ¹⁹ V tu hodinu chtěli na něj učitelé Písma a přední kněží vztáhnout ruce, ale zalekli se lidu. Poznali totiž, že právě jim řekl to podobenství. ²⁰ Sledovali ho a poslali špehy, kteří předstírali, že jsou spravedliví, aby ho chytili za slovo, a tak ho mohli vydat vrchnosti a vladařově pravomoci. ²¹ Otázali se ho: “Učiteli, víme, že správně mluvíš a učíš a nebereš ohled na osobu, ale pravdivě učíš cestě Boží. ²² Je nám dovoleno dát daň císaři, nebo ne?” ²³ Ježíš zpozoroval jejich lstivost a řekl jim: ²⁴ “Ukažte mi denár! Čí má obraz a nápis?” Oni řekli: “Císařův.” ²⁵ On jim řekl: “Odevzdejte tedy to, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu.” ²⁶ A nedokázali ho přistihnout v jeho řeči před lidem; podivili se jeho odpovědi a zmlkli. ²⁷ Přišli někteří ze saduceů, kteří popírají zmrtvýchvstání, a otázali se ho: ²⁸ “Učiteli, Mojžíš nám napsal: ‘Zemře-li něčí bratr, který má ženu a je bezdětný, aby si tu ženu vzal za manželku jeho bratr a vzbudil svému bratru potomka.’ ²⁹ Bylo tedy sedm bratrů. Ože-

nil se první a zemřel bezdětný.³⁰ Stejně i druhý.³¹ Také třetí si ji vzal a stejně všech sedm; nezanechali děti a zemřeli.³² Nakonec zemřela i ta žena.³³ Komu z nich bude tato žena patřit při zmrtvýchvstání? Neboť všech sedm ji mělo za ženu.“³⁴ Ježíš jim řekl: “Synové tohoto věku se žení a vdávají.³⁵ Avšak ti, kteří budou uznáni za hodny dosáhnout budoucího věku a zmrtvýchvstání, se nebudou ženit ani vdávat.³⁶ Vždyť již nebudou moci ani zemřít, neboť budou rovni andělům a budou synové Boží, jsouce syny zmrtvýchvstání.³⁷ A že mrtví vstávají, ukázal i Mojžíš ‘při keři’, když nazývá Pána Bohem Abrahamovým, Bohem Izákovým a Bohem Jakobovým.³⁸ Bůh není Bohem mrtvých, ale živých, neboť všichni žijí jemu.“³⁹ Někteří z učitelů Písma na to řekli: “Učitelé, dobře jsi to řekl.“⁴⁰ A už se ho neodvažovali na nic ptát.⁴¹ Řekl jim: “Jak mohou říkat, že Kristus je Davidovým synem?⁴² Vždyť sám David říká v knize Žalmů: ‘Řekl Pán mému Pánu: Sed’ po mé pravici,⁴³ dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou.’“⁴⁴ David ho tedy nazývá Pánem; i jakpak je jeho synem?”⁴⁵ Když všechen lid poslouchal, řekl svým učedníkům:⁴⁶ “Dejte si pozor na učitele Písma, kteří se chtějí procházet v dlouhých řízách, mají rádi pozdravy na tržištích, přední sedadla v synagógách a přední místa na hostinách.⁴⁷ Vyjdají domy vdov a okázale se dlouho modlí; ti dostanou větší trest.”

11 Když vzhlédl, uviděl, jak bohatí vhadzují své dary do pokladnice.² Uviděl také jednu chudou vdovu, jak tam hází dvě drobné mince,³ a řekl: “Vpravdě vám pravím, že tato chudá vdova hodila více než všichni ostatní.⁴ Neboť ti všichni vhodili k [Božím] darům ze svého přebytku, tato však vhodila ze svého nedostatku celé svoje živobytí.“⁵ Když někteří mluvili o chrámu, že je vyzdoben krásnými kameny a obětními dary, řekl:⁶ “Přijdou dny, ve kterých z toho, co vidíte, [zde] nebude ponechán kámen na kameni, všechno bude strženo.“⁷ Otázali se ho: “Učitelé, kdy to bude? A jaké bude znamení, až se to začne dít?”⁸ Řekl: “Dejte si pozor, abyste nebyli svedeni. Neboť mnozí přijdou na základě mého jména a budou říkat: ‘Já jsem’ a ‘ten čas je tu’. Nechodte za nimi.⁹ Když byste uslyšeli o válkách a nepokojích, nevyděste se. Neboť to musí nejprve nastat, ale konec nebude hned.“¹⁰ Potom jim říkal: “Povstane národ proti národu a království proti království,¹¹ budou veliká zemětřesení a na různých místech hlad a mor, budou hrůzy a veliká znamení z nebe.¹² Avšak před tím vším vztáhnou na vás ruce a budou vás pronásledovat, vydávající vás do synagóg a do vězení, budete pro mé jméno předváděni před krále a vládců.¹³ To vám bude svědectvím.¹⁴ Uložte si tedy do svých srdcí, abyste se předem nepřipravovali, jak se budete hájit.¹⁵ Neboť já vám dám řeč a moudrost, které nebudou moci odolat ani ji vyvrátit žádní vaši protivníci.¹⁶ Vydají vás i rodiče, bratři, příbuzní a přátelé a někteří z vás budou usmrceni.¹⁷ A všichni vás budou nenávidět pro mé jméno.¹⁸ Ale ani vlas z vaší hlavy se určitě

neztratí.¹⁹ Svou trpělivostí získajte své duše.“²⁰ “Když uvidíte, že Jeruzalém je obkličován vojenskými tábory, tehdy vězte, že se přiblížilo jeho zpusťování.²¹ Pak ti, kdo jsou v Judsku, ať utíkají do hor, a ti, kdo jsou v jeho středu, ať vyjdou, a kteří jsou na venkově, ať do něho nevcházejí,²² protože toto jsou dny trestu, aby se naplnilo všechno, co je napsáno.²³ Běda těhotným a kojícím v oněch dnech! Neboť bude veliká tíseň na zemi a hněv proti tomuto lidu.²⁴ Padnou ostrším meče a jako zajatci budou odvedeni mezi všechny národy, a po Jeruzalému budou šlapat národy, dokud se nenaplní jejich čas.“²⁵ “A budou znamení na slunci, měsíci a hvězdách a na zemi úzkost národů, bezradných před řevem a vlnobitím moře.²⁶ Lidé budou omdlávat strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět; neboť mocnosti nebes se zachvějí.²⁷ A potom spatří Syna člověka přicházet v oblaku s mocí a velikou slávou.²⁸ Když se toto začne dít, napřimte se a zvedněte hlavy, protože se přibližuje vaše vykoupení.“²⁹ A řekl jim podobností: “Podívejte se na fíkovník a na všechny ostatní stromy.³⁰ Když vidíte, že již vynučely, sami poznáváte, že léto je již blízko.³¹ Tak i vy, až uvidíte, že se toto děje, poznávejte, že je blízko království Boží.³² Amen, pravím vám, že určitě nepomine ono pokolení, dokud se toto všechno nestane.³³ Nebe a země pominou, má slova však zajisté nepominou.“³⁴ “Mějte se na pozoru, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a zájmy každodenního života a onen den na vás nepřišel náhle³⁵ jako past. Neboť přijde na všechny, kteří přebývají na povrchu celé země.³⁶ Bďte a prostě v každý čas, abyste měli sílu uniknout všemu tomu, co se má dít, a postavit se před Syna člověka.“³⁷ Ve dne učil v chrámě, ale v noci vycházel a zůstával na hoře zvané Olivová.³⁸ A všechen lid k němu časné zrána přicházel, aby ho v chrámě poslouchal.

22 Blížil se svátek nekvašených chlebů, který se nazývá Pascha.² Přední kněží a učitelé Písma hledali, jak by ho zabili, báli se však lidu.³ Tu Satan vstoupil do Judy, nazývaného Iškariotský, který byl z počtu Dvanácti.⁴ Odešel a promluvil s předními kněžími a veliteli chrámové stráže, jak by jim ho vydal.⁵ Oni se zaradovali a dohodli se, že mu dají peníze.⁶ Juda souhlasil a hledal vhodnou příležitost, aby jim ho vydal někde stranou od zástupu.⁷ Přišel den nekvašených chlebů, ve kterém měl být obětován velikonoční beránek.⁸ Ježíš poslal Petra a Jana a řekl: “Jděte a připravte nám beránka, abychom pojedli.“⁹ Oni mu řekli: “Kde chceš, abychom jej připravili?”¹⁰ Řekl jim: “Hle, až vejdete do města, potká vás člověk, který ponese džbán vody. Jděte za ním do domu, do něhož vejde,¹¹ a řekněte hospodáři toho domu: ‘Učitel ti praví: Kde je místnost, kde bych pojedl se svými učedníky velikonočního beránka?’¹² A on vám ukáže velkou horní místnost, již prostřeno; tam jej připravte.“¹³ Odešli a našli vše, jak jim řekl, a připravili velikonočního beránka.¹⁴ Když nastala ta hodina, zaujal místo u stolu a apoštolové s ním.

¹⁵ Řekl jim: "Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto beránka, dříve než budu trpět. ¹⁶ Neboť vám pravím, že ho již nebudu jíst, dokud nedojde naplnění v království Božím." ¹⁷ A vzal kalich, vzdal díky a řekl: "Vezměte to a rozdělte mezi sebe. ¹⁸ Neboť vám pravím, že od této chvíle nebudu pít z plodu vinné révy, dokud nepřijde království Boží." ¹⁹ Pak vzal chléb, vzdal díky, rozlomil jej a dal jim se slovy: "Toto je mé tělo, které se za vás dává. To číňte na mou památku." ²⁰ A právě tak vzal po večeri kalich a řekl: "Tento kalich je nová smlouva v mé krvi, která se vylévá za vás. ²¹ Avšak hle, ruka toho, který mne vydává, je se mnou na stole. ²² Syn člověka jde, jak je určeno, ale běda tomu člověku, který ho vydává." ²³ A oni se začali mezi sebou dohadovat, který z nich je ten, kdo to učiní. ²⁴ Vznikl také mezi nimi spor, kdo z nich je asi největší. ²⁵ On jim řekl: "Králové pohanů panují nad nimi a ti, kteří nad nimi mají pravomoc, jsou nazýváni dobrodinci. ²⁶ Avšak ne tak vy; kdo je mezi vámi největší, buď jako ten nejmenší, a kdo je vedoucí, buď jako ten, který slouží. ²⁷ Neboť kdo je větší: ten, který je u stolu, či ten, kdo obsluhuje? Zdali ne ten, který je u stolu? Já však jsem mezi vámi jako ten, který slouží. ²⁸ A vy jste ti, kdo se mnou v mých zkouškách vytrvali. ²⁹ A já vám uděluji království, jako je můj Otec udělil mně, ³⁰ abyste jedli a pili u mého stolu v mém království; usednete na trůnech a budete soudit dvanáct kmenů Izraele." ³¹ "Šimone, Šimone, hle, Satan si vás vyžádal, aby vás vytříbil jako pšenici. ³² Já jsem však poprosil za tebe, aby nezanikla tvá víra. A ty, až se obrátíš, posilni své bratry." ³³ On mu řekl: "Pane, s tebou jsem hotov jít i do vězení a na smrt." ³⁴ Ježíš řekl: "Pravím ti, Petře, že se dnes kohout neozve, dokud třikrát nezapřeš, že mne znáš." ³⁵ A řekl jim: "Když jsem vás poslal bez měšce, mošny a sandálů, měli jste v něčem nedostatek?" Oni řekli: "V ničem." ³⁶ Řekl jim: "Ale nyní, kdo má měšec, vezmi jej, stejně tak i mošnu, a kdo nemá, prodej svůj plášť a kup meč. ³⁷ Neboť vám říkám, že se musí na mně naplnit to, co je napsáno: 'A byl započten mezi bezzákonné.' Neboť to, co se mne týká, spěje ke konci." ³⁸ Oni řekli: "Pane, hle, zde jsou dva meče." On jim řekl: "To stačí." ³⁹ Potom vyšel a odešel podle svého zvyku na Olivovou horu; a učedníci šli za ním. ⁴⁰ Když byl na místě, řekl jim: "Modlete se, abyste nevešli do pokušení." ⁴¹ Sám se od nich vzdálil, co by kamenem dohodil, poklekl na kolena a modlil se: ⁴² "Otče, chceš-li, přenes ode mne tento kalich, avšak ne má vůle, nýbrž tvá se staň." ⁴³ Ukázal se mu anděl z nebe a posiloval ho. ⁴⁴ Ocitnuv se ve vnitřním zápase, usilovněji se modlil; jeho pot začal být jako kapky krve, které kanuly na zem. ⁴⁵ A když vstal od modlitby, přišel k učedníkům a našel je, jak zármutkem spí. ⁴⁶ Řekl jim: "Proč spíte? Vstaňte a modlete se, abyste nevešli do pokušení." ⁴⁷ Když ještě mluvil, hle, přicházel zástup, a ten, který se jmenoval Juda, jeden ze Dvanácti, šel před nimi a přiblížil se k Ježíšovi, aby ho políbil. ⁴⁸ Ježíš mu řekl: "Judo, polibkem zraňuješ Syna člověka?" ⁴⁹ Když ti

okolo něho uviděli, co se děje, řekli: "Pane, máme udeřit mečem?" ⁵⁰ A jeden z nich udeřil veleknězova otroka a utál mu pravé ucho. ⁵¹ Ježíš však odpověděl: "Nechte toho!" A dotknul se jeho ucha a vyléčil jej. ⁵² Ježíš řekl těm, kteří na něho přišli, předním kněžím, velitelům chrámové stráže a starším: "Jako na lupiče jste vyšli s meči a holemi? ⁵³ Denně jsem byl s vámi v chrámě a nevztáhli jste na mne ruce. Ale toto je vaše hodina a vláda temnoty." ⁵⁴ Zmocnili se ho a odvedli do veleknězova domu. Petr je zpozvzdálí následoval. ⁵⁵ Když zapálili uprostřed nádvoří oheň a posadili se spolu, seděl Petr mezi nimi. ⁵⁶ A spatřila ho jedna služka, jak sedí obrácen ke světlu, pozorně na něho pohlédla a řekla: "Také tenhle byl s ním." ⁵⁷ On však zapřel: "Neznám ho, ženo." ⁵⁸ A krátce potom ho uviděl jiný a řekl: "Ty jsi také z nich." Ale Petr řekl: "Člověče, nejsem!" ⁵⁹ A když uplynula asi jedna hodina, začal někdo jiný tvrdit: "Opravdu, i tenhle byl s ním, vždyť je také Galilejský." ⁶⁰ Petr řekl: "Člověče, nevím, co povídáš." A hned, ještě když mluvil, zakokrhá kohout. ⁶¹ Pán se obrátil a pohlédl na Petra. A Petr se rozpomenul na Pánův výrok, jak mu řekl: "Dřív než dnes kohout zakokrhá, třikrát mne zapřeš." ⁶² Vyšel ven a hořce se rozplakal. ⁶³ Muži, kteří Ježíše hlídali, se mu posmívali a bili ho. ⁶⁴ Zahalili mu tvář a ptali se ho: "Prorokuj, kdo tě udeřil?" ⁶⁵ A mnoho jiného mluvili proti němu, urážejíce ho. ⁶⁶ A když nastal den, shromáždilo se staršovstvo lidu, přední kněží a učitelé Písma, odvedli ho před svou veleradu ⁶⁷ a říkali: "Řekni nám, jsi-li ty Kristus." Řekl jim: "Řeknu-li vám to, zajisté neuvěříte. ⁶⁸ Zeptám-li se, zajisté [mi] neodpovíte. ⁶⁹ Od této chvíle však bude 'Syn člověka sedět na pravici Moci Boží.'" ⁷⁰ Všichni řekli: "Ty tedy jsi Syn Boží?" On jim řekl: "Vy říkáte, že Já jsem." ⁷¹ Oni řekli: "Nač ještě potřebujeme svědectví? Vždyť jsme to sami slyšeli z jeho úst."

23 Celé jejich shromáždění povstalo a odvedli jej k Pilátovi. ² Začali ho obviňovat: "Tohoto člověka jsme našli, jak rozvrací náš národ, brání dávat daně císaři a říká, že sám je Mesiáš král." ³ Pilát se ho otázel: "Ty jsi král Židů?" On mu odpověděl: "Ty říkáš." ⁴ Pilát řekl předním kněžím a zástupům: "Nenalézám žádnou vinu na tomto člověku." ⁵ Ale oni naléhali a říkali: "Svým učením bouří lid po celém Judsku, začal v Galileji a přišel až sem." ⁶ Jakmile to Pilát uslyšel, otázel se, zda ten člověk je Galilejský. ⁷ A když zjistil, že podléhá Herodově pravomoci, poslal ho k Herodovi, protože i on byl v těch dnech v Jeruzalémě. ⁸ Když Herodes Ježíše uviděl, velmi se zaradoval; neboť už dlouho si přál ho vidět, protože o něm mnoho slyšel, a doufal, že od něho uvidí nějaké znamení. ⁹ Kladl mu mnoho otázek, ale on mu na nic neodpověděl. ¹⁰ Stáli tam přední kněží a učitelé Písma a prudce ho obviňovali. ¹¹ I Herodes se svými vojáky jím pohrdl, vysmál se mu, oblékl ho do nádherného roucha a poslal ho zpět k Pilátovi. ¹² V ten den se Herodes a Pilát spolu spřátelili; předtím totiž žili ve vzájemném nepřátelství. ¹³ Pilát svolal přední kněze,

vůdce a lid ¹⁴ a řekl jim: "Přivedli jste mi tohoto člověka, že podněcuje lid ke vzpouře, a hle, když jsem ho před vámi vyslechl, nenalezl jsem na tomto člověku nic, z čeho jej obviňujete. ¹⁵ Ale ani Herodes ne, neboť ho poslal zpět k nám. A hle, neučinil nic, za co by zasluhoval smrt. ¹⁶ Jakmile ho tedy potrestám, propustím ho." ¹⁷ [O svátcích jim totiž musel propouštět jednoho vězně.] ¹⁸ Ale všichni společně vykřikli: "Odstraň tohoto a propusť nám Barabáše!" ¹⁹ Ten byl uvržen do vězení pro jakousi vzpouru, vzniklou ve městě, a pro vraždu. ²⁰ Pilát k nim znovu promluvil, neboť chtěl Ježíše propustit. ²¹ Oni však volali: "Křižuj, křižuj ho!" ²² Potřetí jim řekl: "Vždyť co zlého ten člověk učinil? Žádnou vinu, za niž by zasluhoval smrt, jsem na něm nenalezl. Potrestám ho tedy a propustím." ²³ Oni však naléhali s velikým křikem a dožadovali se, aby byl ukřižován; a jejich hlasy sílily. ²⁴ A tak se Pilát rozhodl vyhovět jejich žádosti. ²⁵ Propustil toho, který byl pro vzpouru a vraždu uvržen do vězení a kterého žádali, Ježíše pak vydal jejich vůli. ²⁶ A když ho odváděli, chytili nějakého Šimona z Kyrény, přicházejícího z pole, a vložili na něho kříž, aby ho nesl za Ježíšem. ²⁷ Za ním šlo velké množství lidu a žen, které se bily v prsa a oplakávaly ho. ²⁸ Ježíš se k nim obrátil a řekl: "Dcery jeruzalémské, nade mnou neplačte, spíše plačte nad sebou a nad svými dětmi. ²⁹ Neboť hle, přicházejí dny, v nichž budou říkat: 'Blahoslavené jsou neplodné, lůna, která nerodila, a prsy, které nekojily!' ³⁰ Tehdy začnou říkat horám: Padněte na nás, a pahrbkům: Přikryjte nás!' ³¹ Protože dělají-li toto se zeleným stromem, co se stane se suchým?" ³² Byli s ním vedeni k popravě i jiní: dva zločinci. ³³ A když přišli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali tam jeho i ty zločince - jednoho po pravici a druhého po levici. ³⁴ Ježíš říkal: "Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí." Když si dělili jeho šaty, hodili losy. ³⁵ Lid stál a díval se. I vůdci se mu vysmívali a říkali: "Jině zachránil, ať zachrání sebe, je-li ten Kristus Boží, ten Vyvolený." ³⁶ Posmívali se mu i vojáci, kteří přistupovali a přinášeli mu ocet ³⁷ a říkali: "Jsi-li ty ten král Židů, zachraň sám sebe." ³⁸ Byl nad ním i nápis [napsaný řeckými, latinskými a hebrejskými písmeny]: "Toto je král Židů." ³⁹ Jeden z těch pověšených zločinců ho urážel slovy: "Což ty nejsi Kristus? Zachraň sám sebe i nás!" ⁴⁰ Ale druhý ho za to káral a říkal: "To se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi pod stejným odsouzením. ⁴¹ A my opravdu spravedlivě, neboť dostáváme, co si zasluhujeme za to, co jsme udělali, ale tento nic zlého neudělal." ⁴² A říkal: "Ježíši, vzpomeň si na mne, až přijdeš do svého království." ⁴³ Ježíš mu řekl: "Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji." ⁴⁴ Bylo již okolo šesté hodiny; tu nastala tma po celé zemi až do deváté hodiny, ⁴⁵ protože se zatmělo slunce. Opona svatyně se uprostřed roztrhla. ⁴⁶ A Ježíš zvolal velikým hlasem: "Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha." Když to řekl, vydechl naposled. ⁴⁷ Když setník uviděl, co se stalo, vzdával slávu Bohu a řekl: "Skutečně, tento člověk byl spravedlivý." ⁴⁸ A

všechny ty zástupy, které se sešly na tuto podívanou, když uviděly, co se stalo, odcházely bijíce se do prsou. ⁴⁹ Opodál stáli všichni jeho známí, i ženy, které ho doprovázely z Galileje, a viděli to. ⁵⁰ A hle, muž jménem Josef, člen rady a muž dobrý a spravedlivý - ⁵¹ ten nesusouhlasil s jejich rozhodnutím a činem - byl z židovského města Arimatie a očekával království Boží. ⁵² Ten přišel k Pilátovi a požádal ho o Ježíšovo tělo. ⁵³ Šnal je, zavinul do plátna a položil ho do hrobky vytesané ve skále, kde ještě nikdo nebyl pochován. ⁵⁴ Byl den přípravy a nastávala sobota. ⁵⁵ Ženy, které s ním přišly z Galileje, ho doprovodily; viděly hrob i to, jak bylo jeho tělo pochováno. ⁵⁶ Pak se vrátily a připravily vonné látky a oleje. V sobotu zachovaly klid podle přikázání.

24 Prvního dne týdne za časného jitra přišly k hrobce a nesly vonné látky, které připravily. ² Nalezly však kámen od hrobu odvalený. ³ Vstoupily, ale tělo Pána Ježíše nenalezly. ⁴ A stalo se, když nad tím byly bezradné, hle, přistoupili k nim dva muži v zářícím rouchu. ⁵ Polekaly se a sklonily tváře k zemi; oni však jim řekli: "Proč hledáte živého mezi mrtvými? ⁶ Není zde, ale byl vzkříšen z mrtvých. Vzpomeňte si, jak k vám mluvil, když byl ještě v Galileji, ⁷ když řekl o Synu člověka, že musí být vydán do rukou hříšných lidí, být ukřižován a třetího dne vstát." ⁸ I vzpomněly si na jeho slova. ⁹ A když se vrátily od hrobky, oznámily toto všechno jedenácti i všem ostatním. ¹⁰ Byly to Marie Magdalská, Jana a Marie Jakubova a ostatní s nimi. Říkaly to apoštolům, ¹¹ ale jim tato slova připadala jako nesmysl a nevěřili jim. ¹² Petr však vstal, běžel ke hrobce, naklonil se dovnitř a spatřil jen plátna. I odešel domů v údivu nad tím, co se stalo. ¹³ A hle, téhož dne šli dva z nich do vesnice jménem Emaus, vzdálené [sto] šedesát stadií od Jeruzaléma, ¹⁴ a rozmlouvali spolu o tom všem, co se přihodilo. ¹⁵ A stalo se, jak tak spolu rozmlouvali a probírali to, že se k nim přiblížil sám Ježíš a šel s nimi. ¹⁶ Ale jejich oči byly drženy, takže ho nepoznali. ¹⁷ Řekl jim: "O jakých věcech to spolu cestou rozmlouváte?" I zůstali stát zasmušilí. ¹⁸ Jeden z nich, jménem Kleofáš, mu odpověděl: "Ty jsi snad jediný, kdo pobývá v Jeruzalémě a nedověděl se, co se v něm v těchto dnech stalo!" ¹⁹ I řekl jim: "Co to je?" Oni mu řekli: "To s Ježíšem Nazaretským, který byl muž prorok mocný v činu i slově před Bohem i přede vším lidem; ²⁰ jak ho přední kněží a naši vládcí vydali k odsouzení na smrt a ukřižovali ho. ²¹ My jsme však doufali, že on je ten, který má vykoupit Izrael. Ale přes to všechno je to už třetí den od toho, kdy se to stalo. ²² Některé z našich žen nás však ohromily. Byly zrána u hrobky, ²³ a když nenalezly jeho tělo, přišly a říkaly, že měly dokonce vidění andělů, kteří řekli, že je živ. ²⁴ A někteří z těch, kteří byli s námi, odešli k hrobce a našli vše tak, jak řekly i ženy, jeho však nespatriili." ²⁵ A on jim řekl: "Ó nerozumní a zpozdilého srdce, abyste věřili tomu všemu, co mluvili proroci! ²⁶ Což to neměl Kristus vytrpět a vejít do své slávy?" ²⁷ A začal od Mojžíše a od všech

proroků a vysvětlil jim ve všech Písmech to, co bylo napsáno o něm. ²⁸ Přiblížili se k vesnici, kam šli, a on si počínal, jako by chtěl jít dál. ²⁹ Oni však na něho naléhali slovy: "Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se již nachýlil." I vstoupil, aby s nimi zůstal. ³⁰ A stalo se, když se s nimi usadil ke stolu, že vzal chléb, požehnal, rozlomil a podával jim. ³¹ Vtom se jim otevřely oči a poznali ho; ale on se pro ně stal neviditelným. ³² A řekli si spolu: "Což v nás srdce nehořelo, když k nám na cestě mluvil a otvíral nám Písma?" ³³ A v tu hodinu vstali, vrátili se do Jeruzaléma a našli shromážděných těch jedenáct i ty, kteří byli s nimi, ³⁴ a ti jim říkali, že Pán byl skutečně probuzen z mrtvých a ukázal se Šimonovi. ³⁵ A oni vypravovali, co se jim stalo na cestě a jak se jim dal poznat v lámání chleba. ³⁶ Zatímco o tom mluvili, on se postavil uprostřed nich a řekl jim: "Pokoj vám." ³⁷ Vyděsili se a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. ³⁸ Řekl jim: "Proč jste tak rozrušeni a proč vystupují pochybnosti ve vašem srdci? ³⁹ Podívejte se na mé ruce a na mé nohy, že jsem to já. Dotkněte se mne a podívejte se: duch nemá maso a kosti, jako to vidíte na mně."

⁴⁰ A když to řekl, ukázal jim ruce a nohy. ⁴¹ Když tomu ještě pro samou radost nemohli uvěřit a jen se divili, řekl jim: "Máte tu něco k jídlu?" ⁴² Podali mu kus pečene ryby [a plást medu]. ⁴³ Vzal si a před nimi pojedl. ⁴⁴ Řekl jim: "To jsou ta má slova, která jsem k vám mluvil, když jsem byl ještě s vámi, že se musí naplnit všechno, co je o mně napsáno v zákoně Mojžíšově, v prorocích a Žalmech." ⁴⁵ Potom otevřel jejich mysl, aby rozuměli Písmu, ⁴⁶ a řekl jim: "Tak je napsáno, že Kristus měl trpět a třetího dne vstát z mrtvých; ⁴⁷ a na základě jeho jména má být všem národům vyhlášeno pokání k odpuštění hříchů, počínajíc od Jeruzaléma. ⁴⁸ Vy [jste] svědky těchto věcí. ⁴⁹ A hle, já na vás posílám zaslíbení mého Otce; vy však zůstaňte ve městě, dokud nebudete oblečeni mocí z výsosti." ⁵⁰ Potom je vyvedl až k Betanii, zvedl své ruce a požehnal jim. ⁵¹ A stalo se, když jim žehnal, že se od nich vzdálil a byl nesen vzhůru do nebe. ⁵² A když se mu poklonili, s velikou radostí se vrátili do Jeruzaléma, ⁵³ a byli stále v chrámě, chválíce Boha a žehnajíce mu. [Amen.]

Jan

1 Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo bylo Bůh. ² To bylo na počátku u Boha. ³ Všechno vzniklo skrze ně a bez něho nevzniklo vůbec nic, co je. ⁴ V něm byl život a ten život byl světlo lidí. ⁵ A to světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila. ⁶ Objevil se člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan. ⁷ Ten přišel jako svědek, aby vydal svědectví o tom světle, aby skrze něho všichni uvěřili. ⁸ On sám nebyl to světlo, ale přišel, aby o tom světle vydal svědectví. ⁹ Bylo tu pravé světlo, které osvětluje každého člověka, to přicházelo na svět. ¹⁰ Na světě byl, svět skrze něj vznikl, a svět ho nepoznal. ¹¹ Přišel do svého vlastního, a jeho vlastní ho nepřijali. ¹² Těm však, kteří ho přijali, dal pravomoc stát se Božími dětmi, těm, kteří věří v jeho jméno. ¹³ Ti se nenarodili z krve ani z vůle těla ani z vůle muže, nýbrž z Boha. ¹⁴ A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jediný Syn, plný milosti a pravdy. ¹⁵ Jan o něm vydává svědectví. Volá: "To je ten, o němž jsem řekl: 'Ten, který přichází za mnou, je přede mnou, neboť byl dříve než já.'" - ¹⁶ Z jeho plnosti jsme my všichni dostali milost za milostí. ¹⁷ Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista. ¹⁸ Boha nikdo nikdy neviděl; jedinečný Bůh, který je v lůnu Otcově, ten nám o něm pověděl. ¹⁹ Toto je svědectví Janovo, když k němu Židé z Jeruzaléma poslali kněze a Levity, aby se ho zeptali: "Kdo jsi ty?" ²⁰ I vyznal a nezapřel; vyznal: "Já nejsem Mesiáš." ²¹ Zeptali se ho: "Co tedy? Jsi Eliáš?" Řekl: "Nejsem." "Jsi ten Prorok?" Odpověděl: "Ne." ²² Řekli mu tedy: "Kdo jsi? Ať můžeme dát odpověď těm, kteří nás poslali. Co říkáš sám o sobě?" ²³ Řekl: "Já jsem hlas volajícího v pustině: 'Vyrovnejte Pánovu cestu', jak řekl prorok Izaiáš." ²⁴ Ti posaní byli z farizeů. ²⁵ I zeptali se ho: "Proč tedy křtíš, když nejsi Mesiáš ani Eliáš ani ten Prorok?" ²⁶ Jan jim odpověděl: "Já křtím ve vodě, ale uprostřed vás stojí ten, koho vy neznáte: ²⁷ To je ten, který přichází za mnou, který byl přede mnou; jemu nejsem hoden rozvázat řemínek jeho sandálu." ²⁸ Tyto věci se udály v Betanii za Jordánem, kde Jan křtil. ²⁹ Druhého dne uviděl Jan Ježíše, jak přichází k němu, a řekl: "Hle, Beránek Boží, který snímá hřích světa. ³⁰ Toto je ten, o němž jsem řekl: 'Za mnou přichází muž, který je přede mnou, neboť byl dříve než já.' ³¹ Ani já jsem ho neznal, ale proto jsem přišel a křtil ve vodě, aby byl zjeven Izraeli." ³² A Jan vydal svědectví: "Viděl jsem, jak Duch sestupoval jako holubice z nebe a zůstal na něm. ³³ Ani já jsem ho neznal, ale ten, kdo

mne poslal křtít ve vodě, mi řekl: 'Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí v Duchu Svatém.' ³⁴ A já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Syn Boží." ³⁵ Druhého dne tam Jan opět stál s dvěma ze svých učedníků. ³⁶ Pohlédl na Ježíše, jak jde kolem, a řekl: "Hle, Beránek Boží!" ³⁷ Ti dva učedníci slyšeli, co říká, a šli za Ježíšem. ³⁸ Ježíš se otočil, a když uviděl, že jdou za ním, řekl jim: "Co hledáte?" A oni mu řekli: "Rabbi", což se překládá 'Učitelí', "kde bydlíš?" ³⁹ Řekl jim: "Pojďte a uvidíte." Šli tedy, viděli, kde bydlí, a zůstali ten den u něho. Bylo kolem čtvrté hodiny odpoledne. ⁴⁰ Jeden z těch dvou, kteří to uslyšeli od Jana a připojili se k němu, byl Ondřej, bratr Šimona Petra. ⁴¹ Nalezl nejprve svého bratra Šimona a řekl mu: "Nalezli jsme Mesiáše" (což je v překladu: Kristus). ⁴² Přivedl ho k Ježíšovi. Ježíš na něho pohlédl a řekl: "Ty jsi Šimon, syn Jonášův; budeš se jmenovat Kéfas" (což se překládá Petr). ⁴³ Druhého dne se Ježíš rozhodl odejít do Galileje. Nalezl Filipa a řekl mu: "Následuj mne." ⁴⁴ Filip byl z Betsaidy, města Ondřejova a Petrova. ⁴⁵ Filip nalezl Natanaele a řekl mu: "Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně a proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta." ⁴⁶ Natanael mu řekl: "Může být z Nazareta něco dobrého?" Filip mu řekl: "Pojď a podívej se." ⁴⁷ Ježíš uviděl Natanaele, jak k němu přichází, a řekl o něm: "Hle, to je opravdu Izraelita, ve kterém není lsti." ⁴⁸ Natanael mu řekl: "Odkud mne znáš?" Ježíš mu odpověděl: "Viděl jsem tě dříve, než tě Filip zavolal, když jsi byl pod tím fíkovníkem." ⁴⁹ Natanael mu odpověděl: "Rabbi, ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele." ⁵⁰ Ježíš mu odpověděl: "Věříš proto, že jsem ti řekl: 'Viděl jsem tě pod fíkovníkem'? Uvidíš větší věci než toto." ⁵¹ A řekl mu: "Amen, amen, pravím vám, od nynějška uvidíte nebe otevřené a Boží anděly vystupovat a sestupovat na Syna člověka."

2 Třetího dne byla svatba v Káně Galilejské. Byla tam Ježíšova matka; ² na svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. ³ Když došlo víno, řekla Ježíšovi jeho matka: "Nemají víno." ⁴ Ježíš jí řekl: "Co mi chceš, ženo? Ještě nepřišla má hodina." ⁵ Jeho matka řekla služebníkům: "Cokoli vám říká, učiňte." ⁶ Bylo tam šest kamenných nádob na vodu, určených k židovskému očišťování, každá o obsahu dvou nebo tří věder. ⁷ Ježíš jim řekl: "Naplňte ty nádoby vodou." A naplnili je až po okraj. ⁸ Pak jim řekl: "Teď naberte a neste správci hostiny." I donesli. ⁹ Jakmile správce hostiny ochutnal vodu, která se stala vínem - nevěděl, odkud je, ale služebníci,

kteří tu vodu nabrali, to věděli - zavolal ženicha ¹⁰ a řekl mu: "Každý člověk podává nejprve dobré víno, a když se hosté dostatečně napijí, tehdy to, které je horší. Ty jsi zachoval dobré víno až do této chvíle." ¹¹ Toto Ježíš učinil v Káně Galilejské jako počátek svých znamení a zjevil svou slávu. A jeho učedníci v něho uvěřili. ¹² Potom sestoupil on, jeho matka, jeho bratři i jeho učedníci do Kafarnaum a zůstali tam několik dní. ¹³ Byla blízko židovská Velká noc a Ježíš vystoupil do Jeruzaléma. ¹⁴ V chrámě našel prodavače dobytka, ovcí a holubů i peněžoměnce sedící za stoly. ¹⁵ I udělal z provazů bič a všechny je vyhnal z chrámu i s ovcemi a dobytkem, mince peněžoměnců vysypal a stoly převrátil. ¹⁶ A prodavačům holubů řekl: "Odneste to odsud! Nedělejte z domu mého Otce tržnici!" ¹⁷ Jeho učedníci si vzpomněli, že je napsáno: 'Horlivost pro tvůj dům mne stráví.' ¹⁸ Židé mu na to řekli: "Jaké znamení nám ukážeš, že toto činiš?" ¹⁹ Ježíš jim odpověděl: "Zbořte tuto svatyni, a ve třech dnech ji postavím." ²⁰ Židé tedy řekli: "Čtyřicet šest let byla tato svatyně budována, a ty ji postavíš ve třech dnech?" ²¹ On však mluvil o svatyni svého těla. ²² Když byl potom vzkříšen z mrtvých, vzpomněli si jeho učedníci, že toto říkal, a uvěřili Písmu i slovu, které Ježíš řekl. ²³ Když byl o Velké noci v Jeruzalémě na slavnosti, mnozí uvěřili v jeho jméno, protože viděli znamení, která činil. ²⁴ Ježíš se jim však sám nesvěřoval, protože znal všechny ²⁵ a nepotřeboval, aby mu někdo vydal svědectví o člověku. Sám totiž věděl, co je v člověku.

3 Mezi farizeji byl člověk jménem Nikodém, přední muž mezi Židy. ² Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: "Rabbi, víme, že jsi přišel od Boha jako učitel, neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li s ním Bůh." ³ Ježíš mu odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží." ⁴ Nikodém mu řekl: "Jak se může člověk narodit, když je starý? Nemůže podruhé vstoupit do lůna své matky a narodit se." ⁵ Ježíš odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a Ducha, nemůže vstoupit do království Božího. ⁶ Co se narodilo z těla, je tělo, a co se narodilo z Ducha, je duch. ⁷ Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu. ⁸ Vítr vane, kam chce, a slyšíš jeho zvuk, ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha." ⁹ Nikodém mu odpověděl: "Jak se to může stát?" ¹⁰ Ježíš mu odpověděl: "Ty jsi učitel Izraele, a toto nevíš? ¹¹ Amen, amen, pravím tobě, že mluvíme, co víme, a svědčíme o tom, co jsme viděli, a vy naše svědectví nepřijímáte. ¹² Když jsem vám pověděl věci pozemské, a nevěříte, jak uvěříte, povím-li vám věci nebeské? ¹³ Nikdo nevystoupil do nebe kromě toho, který sestoupil z nebe, Syna člověka, který je v nebi. ¹⁴ A jako Mojžíš vyvýšil hada v pustině, tak musí být vyvýšen Syn člověka, ¹⁵ aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný." ¹⁶ "Neboť tak Bůh miluje svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul,

ale měl život věčný. ¹⁷ Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby skrze něj byl svět zachráněn. ¹⁸ Kdo v něho věří, není souzen, kdo však nevěří, již je odsouzen, protože neuvěřil ve jméno jediného Syna Božího. ¹⁹ Toto je ten soud, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. ²⁰ Neboť každý, kdo jedná zle, nenávidí světlo a nepřichází ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny. ²¹ Kdo však činí pravdu, přichází ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu." ²² Potom přišel Ježíš i jeho učedníci do judské země; tam s nimi pobýval a křtil. ²³ Také Jan křtil v Ainon, blízko Salim, protože tam bylo hodně vody; a lidé přicházeli a byli křtěni. ²⁴ Jan totiž ještě nebyl uvržen do vězení. ²⁵ Mezi některými z Janových učedníků a jedním Židem nastal spor o očišťování. ²⁶ Přišli k Janovi a řekli mu: "Rabbi, ten, který byl s tebou za Jordánem a o němž jsi vydal svědectví, hle, ten křtí a všichni přicházejí k němu." ²⁷ Jan odpověděl: "Člověk si nemůže vzít nic, není-li mu to dáno z nebe. ²⁸ Vy sami jste mi svědky, že jsem řekl: 'Já nejsem Mesiáš,' ale 'Jsem poslán před ním.' ²⁹ Ženich je ten, kdo má nevěstu. Přítel ženicha, který stojí a slyší ho, velmi se raduje z ženichova hlasu. Tato má radost je tedy naplněna. ³⁰ On musí růst, já však se menšit." ³¹ "Kdo přichází shůry, je nade všechny. Kdo je ze země, je pozemský a mluví pozemsky. Kdo přichází z nebe, je nade všechny a ³² svědčí o tom, co viděl a slyšel, ale jeho svědectví nikdo nepřijímá. ³³ Kdo přijal jeho svědectví, zpečetil, že Bůh je pravdivý. ³⁴ Ten, koho poslal Bůh, mluví slova Boží, neboť [Bůh] dává Ducha bez odměňování. ³⁵ Otec miluje Syna a všechno dal do jeho rukou. ³⁶ Kdo věří v Syna, má život věčný; kdo však odmítá Syna, nespátří život, ale zůstává na něm Boží hněv."

4 Když se Pán dověděl, že farizeové uslyšeli, jak on získává a křtí více učedníků než Jan ² - ačkoli Ježíš sám nekřtil, nýbrž jeho učedníci - ³ opustil Judsko a odešel opět do Galileje. ⁴ Musel však projít Samařskem. ⁵ Přišel tedy do samařského města zvaného Sychar, blízko pozemku, který dal Jákob svému synu Josefovi. ⁶ Tam byl pramen Jákobův. Ježíš, unaven cestou, se posadil u toho pramene. Bylo kolem poledne. ⁷ Tu přichází samařská žena, aby načerpala vodu. Ježíš jí říká: "Dej mi napít." ⁸ Jeho učedníci totiž odešli do města, aby nakoupili jídlo. ⁹ Samařská žena mu říká: "Jak to, že ty, Žid, žádáš mne, samařskou ženu, abych ti dala napít?" Židé totiž se Samařany nic společného neužívají. ¹⁰ Ježíš jí odpověděl: "Kdybys znala ten dar Boží a věděla, kdo je ten, který ti říká: 'Dej mi napít', požádala bys ty jeho, a on by ti dal vodu živou." ¹¹ Žena mu říká: "Páne, nemáš ani vědro a studna je hluboká; odkud tedy máš tu vodu živou? ¹² Jsi snad větší než náš otec Jákob, který nám tuto studnu dal a pil z ní on sám i jeho synové a jeho dobytek?" ¹³ Ježíš jí odpověděl: "Každý, kdo pije z této vody, bude opět žíznit. ¹⁴ Kdo by se však napil z vody, kterou mu dám já, nebude nikdy žíznit, ale vo-

da, kterou mu dám, stane se v něm pramenem vody, tryskající k věčnému životu." ¹⁵ Ta žena mu řekla: "Pane, dej mi tuto vodu, abych už nežíznila a nemusela sem chodit nabírat." ¹⁶ Ježíš jí řekl: "Jdi, zavolej svého muže a přijď sem." ¹⁷ Žena mu odpověděla: "Nemám muže." Ježíš jí řekl: "Dobře jsi řekla: 'Nemám muže.' ¹⁸ Vždyť jsi měla pět mužů, a ten, kterého máš nyní, není tvůj muž. To jsi řekla pravdu." ¹⁹ Žena mu řekla: "Pane, vidím, že jsi prorok. ²⁰ Naši otcové se klaněli Bohu na této hoře, a vy říkáte, že místo, kde je třeba se klanět, je v Jeruzalémě." ²¹ Ježíš jí říká: "Věř mi, ženo, že přichází hodina, kdy se nebudete klanět Otci ani na této hoře ani v Jeruzalémě. ²² Vy se klaníte tomu, co neznáte. My se klaníme tomu, co známe, protože záchrana je ze Židů. ²³ Ale přichází hodina, a již je zde, kdy praví ctitelé se budou klanět Otci v duchu a pravdě; vždyť sám Otec hledá takové ctitele. ²⁴ Bůh je duch, a ti, kteří se mu klanějí, musí se mu klanět v duchu a pravdě." ²⁵ Žena mu řekla: "Vím, že má přijít Mesiáš, zvaný Kristus. Ten, až přijde, oznámí nám všechno." ²⁶ Ježíš jí řekl: "Já jsem to - ten, který k tobě mluví." ²⁷ Vtom přišli jeho učedníci a divili se, že rozmlouvá se ženou. Nikdo však neřekl: 'Nač se ptáš?' nebo 'Proč s ní mluvíš?' ²⁸ Žena tam tedy nechala svůj džbán, odešla do města a řekla lidem: ²⁹ "Pojďte se podívat na člověka, který mi řekl všechno, co jsem udělala. Není snad on ten Kristus?" ³⁰ Vyšli z města a šli k němu. ³¹ Mezitím ho učedníci prosili: "Rabbi, najez se." ³² On jim však řekl: "Já mám jíst pokrm, který vy neznáte." ³³ Učedníci se mezi sebou ptali: "Nepřinesl mu někdo něco k jídlu?" ³⁴ Ježíš jim řekl: "Můj pokrm je, abych činil vůli toho, který mne poslal, a dokonal jeho dílo. ³⁵ Což neříkáte: 'Ještě čtyři měsíce a přijde žeň? Hle, pravím vám: Pozvedněte své oči a pohledte na pole, že se bělají ke žni. ³⁶ Žnec již bere odměnu a shromažďuje úrodu k věčnému životu, aby se společně radovali rozséváč i žnec. ³⁷ Neboť v tom je pravdivé přísloví, že jiný rozsévá a jiný žne. ³⁸ Já jsem vás poslal žnout to, na čem jste nepracovali. Druzí pracovali a vy jste vstoupili do jejich namáhavé práce." ³⁹ Mnoho Samařanů z onoho města v něho uvěřilo pro slovo té ženy, která svědčila: "Řekl mi vše, co jsem udělala." ⁴⁰ Když tedy k němu ti Samařané přišli, prosili ho, aby u nich zůstal. I zůstal tam dva dny. ⁴¹ A mnohem více jich uvěřilo pro jeho slovo. ⁴² Té ženě pak říkali: "Teď už věříme ne pro to, co jsi ty říkala, ale sami jsme ho slyšeli a víme, že toto je skutečně Zachránce světa, Kristus." ⁴³ Po dvou dnech odešel odtamtud do Galileje. ⁴⁴ Neboť Ježíš sám vydal svědectví, že prorok ve své vlasti nemá vážnost. ⁴⁵ Když tedy přišel do Galileje, Galilejci ho přijali, protože viděli všechno, co učinil o svátku v Jeruzalémě; neboť i oni přišli na svátek. ⁴⁶ Ježíš přišel opět do Kány Galilejské, kde učinil z vody víno. Byl tam jeden královský úředník, jehož syn ležel nemocen v Kafarnaum. ⁴⁷ Když uslyšel, že Ježíš přišel z Judska do Galileje, odešel k němu a prosil ho, aby přišel a uzdravil jeho syna, neboť již sko-

ro umíral. ⁴⁸ Tu mu Ježíš řekl: "Neuvidíte-li znamení a divy, jistě neuvěříte." ⁴⁹ Královský úředník mu řekl: "Pane, pojď, než mé dítě zemře!" ⁵⁰ Ježíš mu říká: "Jdi, tvůj syn žije." Ten člověk uvěřil slovu, které mu Ježíš řekl, a šel. ⁵¹ Ještě byl na cestě dolů, když mu vyšli naproti jeho otroci a řekli, že jeho chlapec žije. ⁵² Vypstal se jich tedy na hodinu, ve které mu začalo být lépe. Řekli mu: "Včera o sedmé hodině ho opustila horečka." ⁵³ Tu otec poznal, že se to stalo v tu hodinu, kdy mu Ježíš řekl: 'Tvůj syn žije'. A uvěřil on i celá jeho domácnost. ⁵⁴ Toto bylo už druhé znamení, které Ježíš učinil, když přišel z Judska do Galileje.

5 Potom byl židovský svátek a Ježíš vystoupil do Jeruzaléma. ² V Jeruzalémě je u Ovčí brány rybník, hebrejsky zvaný Bethesda, který má pět sloupořadí. ³ V nich lehávalo množství nemocných, slepých, chromých a ochrnutých, kteří čekali na pohyb vody. ⁴ Neboť Pánův anděl občas sestupoval do rybníka a vířil vodu. Kdo po zvíření vody první vstoupil do rybníka, býval uzdraven, ať trpěl kteroukoli nemocí. ⁵ Byl tam jeden člověk, nemocný již třicet osm let. ⁶ Když ho Ježíš spatřil, jak tam leží, a poznal, že je už dlouhou dobu nemocen, řekl mu: "Chceš být uzdraven?" ⁷ Nemocný mu odpověděl: "Pane, nemám nikoho, kdo by mě snesl do rybníka, když se voda rozvíří. Zatímco já teprve přicházím, jiný tam sestupuje přede mnou." ⁸ Ježíš mu řekl: "Vstaň, vezmi své lehátko a chod." ⁹ A hned byl ten člověk uzdraven, vzal své lehátko a chodil. Ten den však byla sobota. ¹⁰ Židé tomu uzdravenému říkali: "Je sobota; není dovoleno, abys nosil své lehátko." ¹¹ On jim však odpověděl: "Ten, který mě uzdravil, mi řekl: 'Vezmi své lehátko a chod.'" ¹² Otázali se ho: "Kdo je ten člověk, který ti řekl: 'Vezmi své lehátko a chod'?" ¹³ Uzdravený však nevěděl, kdo to je, neboť Ježíš se ztratil v zástupu, který na tom místě byl. ¹⁴ Potom ho Ježíš našel v chrámě a řekl mu: "Hle, jsi uzdraven. Už nehřeš, aby se ti nepříhodilo něco horšího." ¹⁵ Ten člověk odešel a oznámil Židům, že Ježíš je ten, který ho uzdravil. ¹⁶ Proto Židé Ježíše pronásledovali a usilovali ho zabít, že tyto věci činil v sobotu. ¹⁷ Ježíš jim však odpověděl: "Můj Otec až dosud pracuje, i já pracuji." ¹⁸ Proto Židé ještě více usilovali ho zabít, že nejen rušil sobotu, ale také Boha nazýval svým vlastním otcem, a činil se tak rovným Bohu. ¹⁹ Ježíš jim odpověděl: "Amen, amen, pravím vám: Syn nemůže sám od sebe činit nic než to, co vidí činit Otce. Co činí on, to činí stejně i Syn. ²⁰ Neboť Otec miluje Syna a ukazuje mu všechno, co sám činí. A ještě větší skutky než tyto mu ukáže, abyste vy žasli. ²¹ Jako totiž Otec křísí mrtvé a obživuje, tak také Syn obživuje ty, které chce. ²² Vždyť Otec ani nikoho nesoudí, ale všechen soud svěřil Synu, ²³ aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nectí Syna, nectí Otce, který ho poslal. ²⁴ Amen, amen, pravím vám, že kdo slovo mé slyší a věří tomu, kdo mne poslal, má život věčný a na soud nepřichází, ale přešel ze smrti do života. ²⁵ Amen, amen, pravím vám, že přichází hodina, a nyní

je tu, kdy mrtví uslyší hlas Božího Syna, a ti, kdo uslyší, budou žít. ²⁶ Neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě. ²⁷ A dal mu pravomoc konat soud, protože je Syn člověka. ²⁸ Nedivte se tomu; vždyť přichází hodina, v níž všichni, kteří jsou v hrobech, uslyší jeho hlas ²⁹ a vjdou. Ti, kdo činili dobře, budou vzkříšeni k životu, a ti, kdo jednali zle, budou vzkříšeni k soudu." ³⁰ "Já sám od sebe nemohu dělat nic. Jak slyším, tak soudím, a můj soud je spravedlivý, protože nehledám svou vůli, ale vůli toho, kdo mne poslal." ³¹ "Svědčím-li já sám o sobě, mé svědectví není platné. ³² Je jiný, kdo o mně svědčí, a vím, že svědectví, které o mně vydává, je pravdivé. ³³ Vy jste poslali k Janovi a on vydal svědectví Pravdě. ³⁴ Já sice nepřijímám svědectví od člověka, ale toto říkám, abyste byli zachráněni. ³⁵ On byl lampou hořící a zářící, a vám se zachtělo zaradovat se na chvíli v jeho světle. ³⁶ Já však mám svědectví větší než Janovo: skutky, které mi dal Otec, abych je vykonal. Právě ty skutky, které činím, svědčí o mně, že mne poslal Otec. ³⁷ A sám Otec, který mne poslal, vydal o mně svědectví. Vy jste nikdy neslyšeli jeho hlas ani jste neviděli jeho podobu ³⁸ a jeho slovo ve vás nezůstává, protože nevěříte tomu, koho on poslal. ³⁹ Zkoumáte Písma, protože se domníváte, že v nich máte věčný život, a právě ona svědčí o mně. ⁴⁰ Ale nechcete přijít ke mně, abyste měli život." ⁴¹ "Slávu od lidí nepřijímám. ⁴² Ale vím o vás, že nemáte v sobě lásku k Bohu. ⁴³ Já jsem přišel ve jménu svého Otce, a nepřijímáte mě. Kdyby přišel někdo jiný ve svém vlastním jménu, toho přijmete. ⁴⁴ Jak vy můžete uvěřit, když přijímáte slávu jedni od druhých, ale slávu, která je od jediného Boha, nehledáte? ⁴⁵ Nemyslete si, že já vás budu obviňovat u Otce; vaším žalobcem je Mojžíš, v něhož doufáte. ⁴⁶ Kdybyste totiž věřili Mojžíšovi, věřili byste mně, protože on psal o mně. ⁴⁷ Nevěříte-li jeho zápisům, jak uvěříte mým výrokům?"

6 Potom Ježíš odešel na druhý břeh Galilejského neboli Tiberiadského moře. ² Šel za ním velký zástup, protože viděli znamení, která činil na nemocných. ³ Ježíš vystoupil na horu a tam se posadil se svými učedníky. ⁴ Byla blízko Veliká noc, svátek Židů. ⁵ Když Ježíš pozdvihl oči a uviděl, že k němu přichází velký zástup, řekl Filipovi: "Kde nakoupíme chleba, aby se tito lidé najedli?" ⁶ To říkal, aby ho zkoušel; sám totiž věděl, co chce dělat. ⁷ Filip mu odpověděl: "Ani chleby za dvě stě denárů nestačí, aby si každý trochu vzal." ⁸ Jeden z jeho učedníků, Ondřej, bratr Šimona Petra, mu řekl: ⁹ "Tady je chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro takové množství!" ¹⁰ Ježíš řekl: "Postarejte se, ať se lidé posadí." Na tom místě bylo mnoho trávy. I posadili se muži v počtu asi pěti tisíc. ¹¹ Ježíš vzal ty chleby, vzdal díky a rozdělil je sedícím; stejně i z ryb dostali, kolik chtěli. ¹² Když se nasytili, řekl svým učedníkům: "Seberte zbylé úlomky, aby nic nepřišlo nazmar." ¹³ Sebrali je tedy a naplnili dvanáct nůšů úlomky z těch pěti ječných chlebů, které přebyly těm, kteří

se najedli. ¹⁴ Když ti lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: "To je skutečně ten Prorok, který má přijít na svět." ¹⁵ Když Ježíš poznal, že se chystají přijít a zmocnit se ho, aby ho učinili králem, odešel opět na horu, zcela sám. ¹⁶ Když nastal večer, sestoupili jeho učedníci k moři, ¹⁷ nastoupili do lodi a plavili se přes moře do Kafarnaum. Již se setmělo, a Ježíš k nim ještě nepřišel. ¹⁸ Moře se začalo vzdouvat, protože válnil silný vítr. ¹⁹ Když ujeli asi dvacet pět nebo třicet stadií, uviděli Ježíše kráčet po moři a blížít se k lodi, a ulekli se. ²⁰ On však jim řekl: "Já jsem to, nebojte se." ²¹ Chtěli jej vzít do lodi, a hned se loď ocitla u břehu, ke kterému jeli. ²² Zástup, který zůstal na druhé straně moře, si druhého dne všiml, že tam nebyl jiný člun než ten jeden, do kterého nastoupili jeho učedníci, a že Ježíš nevstoupil se svými učedníky do lodi, ale že jeho učedníci odjeli sami. ²³ Jiné čluny z Tiberiady však připluly blízko k místu, kde pojedli chléb, když Pán vzdal díky. ²⁴ Když tedy zástup uviděl, že tam není Ježíš ani jeho učedníci, nastoupili do člunů a přijeli do Kafarnaum, hledající Ježíše. ²⁵ Když ho na druhé straně moře našli, řekli mu: "Rabbi, kdy ses sem dostal?" ²⁶ Ježíš jim odpověděl: "Amen, amen, pravím vám, hledáte mne ne proto, že jste viděli znamení, ale že jste jedli z těch chlebů a nasytili jste se. ²⁷ Pracujte ne pro pokrm, který hyne, nýbrž pro pokrm, zůstávající k životu věčnému, který vám dá Syn člověka; neboť jemu Otec, Bůh, vtiskl svou pečeť." ²⁸ Řekli mu: "Co máme dělat, abychom konali Boží skutky?" ²⁹ Ježíš jim odpověděl: "Toto je ten Boží skutek: abyste věřili v toho, kterého on poslal." ³⁰ Řekli mu: "Jaké ty tedy činíš znamení, abychom je uviděli a uvěřili ti? Co konáš?" ³¹ Naši otcové jedli v pustině manou, jak je napsáno: 'Dal jim jíst chléb z nebe.'" ³² Ježíš jim řekl: "Amen, amen, pravím vám, ne Mojžíš vám dal chléb z nebe, nýbrž můj Otec vám dává ten pravý chléb z nebe. ³³ Neboť chléb Boží je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu." ³⁴ Řekli mu tedy: "Pane, dávej nám tento chléb stále." ³⁵ Ježíš jim řekl: "Já jsem ten chléb života. Kdo přichází ke mně, jistě nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit. ³⁶ Ale řekl jsem vám, že jste mne i viděli, a přece nevěříte. ³⁷ Každý, koho mi Otec dává, přijde ke mně, a kdo ke mně přichází, toho jistě nevyženu ven. ³⁸ Neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil svou vůli, ale vůli toho, který mne poslal. ³⁹ A toto je vůle toho, který mne poslal, abych neztratil nic z toho, co mi dal, ale vzkřísil to v poslední den. ⁴⁰ Neboť toto je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já ho vzkřísím v poslední den." ⁴¹ Židé proti němu reptali, že řekl: 'Já jsem chléb, který sestoupil z nebe' ⁴² a říkali: "Copak to není Ježíš, syn Josefov? Známe jeho otce i matku. Jak tedy může říkat: 'Sestoupil jsem z nebe?'" ⁴³ Ježíš jim odpověděl: "Nereptejte mezi sebou. ⁴⁴ Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mne poslal; a já ho vzkřísím v poslední den. ⁴⁵ Je napsáno v Prorocích: 'A budou všichni vyučeni od Boha.' Každý,

kdo od Otce uslyšel a vyučil se, přichází ke mně. ⁴⁶ Ne že by někdo Otce viděl, kromě toho, kdo je od Boha; ten viděl Otce. ⁴⁷ Amen, amen, pravím vám, kdo věří [ve mne], má život věčný. ⁴⁸ Já jsem chléb života. ⁴⁹ Vaši otcové jedli v pustině manu, a zemřeli. ⁵⁰ Toto je chléb, který sestupuje z nebe, aby ten, kdo z něho jí, nezemřel. ⁵¹ Já jsem ten živý chléb, který sestoupil z nebe. Kdo jí z tohoto chleba, bude žít na věčnost. A chléb, který já dám za život světa, je mé tělo.“ ⁵² Židé se hádali mezi sebou a říkali: “Jak nám může tento člověk dát své tělo k jídlu?” ⁵³ Ježíš jim tedy řekl: “Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a nebudete-li pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. ⁵⁴ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. ⁵⁵ Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev je pravý nápoj. ⁵⁶ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. ⁵⁷ Jako mne poslal živý Otec a já žiji skrze Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude žít skrze mne. ⁵⁸ Toto je ten chléb, který sestoupil z nebe; ne jako [vaši] otcové jedli [manu], a zemřeli. Kdo jí tento chléb, bude žít na věčnost.” ⁵⁹ Toto řekl, když vyučoval v synagóze v Kafarnaum. ⁶⁰ Mnozí z jeho učedníků, když to uslyšeli, řekli: “To je tvrdá řeč. Kdo to může poslouchat?” ⁶¹ Ježíš v sobě věděl, že jeho učedníci na to reptají, a řekl jim: “To vás pohoršuje? ⁶² Což tedy, kdybyste viděli Syna člověka vystupovat tam, kde byl dříve? ⁶³ Duch je ten, který obživuje, tělo nic neznamena. Slova, která jsem vám já pověděl, jsou duch a jsou život. ⁶⁴ Ale jsou někteří z vás, kteří nevěří.” Ježíš totiž od počátku věděl, kteří jsou nevěřící a kdo je ten, který ho vydá. ⁶⁵ A říkal: “Proto jsem vám řekl, že nikdo ke mně nemůže přijít, pokud mu to není dáno od Otce.” ⁶⁶ Z toho důvodu mnozí z jeho učedníků odešli zpět a už s ním nechodili. ⁶⁷ Ježíš řekl Dvanácti: “I vy chcete odejít?” ⁶⁸ Šimon Petr mu odpověděl: “Pane, ke komu půjdeme? Máš slova věčného života, ⁶⁹ a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi [Kristus,] ten Svatý Boží.” ⁷⁰ Ježíš jim odpověděl: “Nevyvolil jsem si vás Dvanáct? Ale jeden z vás je ďábel.” ⁷¹ To řekl o Judovi, synu Šimona Iškariotského, neboť ten ho měl vydat, jeden z Dvanácti.

7 Potom chodil Ježíš po Galileji; nechtěl chodit po Judsku, protože ho Židé chtěli zabít. ² Byl blízko židovský svátek stánků. ³ Jeho bratři mu řekli: “Odejdi odtud a jdi do Judska, aby také tvoji učedníci uviděli tvé skutky, které činíš. ⁴ Vždyť nikdo nedělá nic vskrytu, chce-li být znám na veřejnosti. Činíš-li tyto věci, ukaž se světu.” ⁵ Ani jeho bratři totiž v něho nevěřili. ⁶ Ježíš jim řekl: “Můj čas ještě nepřišel; ale váš čas je vždy připraven. ⁷ Vás nemůže svět nenávidět, mne však nenávidí, protože já o něm svědčím, že jeho skutky jsou zlé. ⁸ Vy na svátek do Jeruzaléma vystupte. Já na tento svátek ještě nevystoupím, protože můj čas se dosud nenaplnil.” ⁹ To jim řekl a zůstal v Galileji. ¹⁰ Když jeho bratři vystoupili na svátek do Jeruzaléma, tehdy i on tam vystoupil, ne veřejně, ale jakoby tajně. ¹¹ Židé ho během svátku hledali a říkali: “Kde je ten člověk?” ¹² A mezi li-

dem bylo o něm mnoho řečí. Jedni říkali: ‘Je dobrý’, jiní říkali: ‘Není, vždyť svádí zástup’.¹³ Nikdo ovšem ze strachu před Židy o něm nemluvil otevřeně. ¹⁴ Když již bylo uprostřed svátků, vystoupil Ježíš do chrámu a učil. ¹⁵ Židé s úžasem říkali: “Jak to, že se tento člověk vyzná v Písmech, když se tomu neučil?” ¹⁶ Ježíš jim odpověděl: “Mé učení není mé, ale toho, který mne poslal. ¹⁷ Bude-li někdo chtít činit jeho vůli, pozná, zda je to učení z Boha, nebo mluvím-li sám ze sebe. ¹⁸ Kdo mluví ze sebe, hledá vlastní slávu. Kdo však hledá slávu toho, který ho poslal, ten je pravdivý a není v něm nepravosti. ¹⁹ Nedal vám Mojžíš Zákon? A nikdo z vás Zákon neplní. Proč mne usilujete zabít?” ²⁰ Zástup odpověděl: “Máš démona! Kdo tě usiluje zabít?” ²¹ Ježíš jim odpověděl: “Jeden skutek jsem učinil, a všichni se tomu divíte. ²² Mojžíš vám dal obřizku - ne že by byla od Mojžíše, nýbrž od otců - a vy obřezáváte člověka i v sobotu. ²³ Jestliže přijímá člověk obřizku v sobotu, aby nebyl porušen Mojžíšův zákon, proč se na mne zlobíte, že jsem v sobotu uzdravil celého člověka?” ²⁴ Nesudte podle zdání, ale sudte spravedlivým soudem.” ²⁵ Tu začali někteří z obyvatel Jeruzaléma říkat: “Není to ten, kterého chtějí zabít?” ²⁶ A hle, mluví veřejně, a nic mu neříkají. Což opravdu vůdcové poznali, že je to Mesiáš? ²⁷ Ale o něm víme, odkud je. Až přijde Kristus, nikdo nebude vědět, odkud je.” ²⁸ Tu Ježíš, když učil v chrámě, hlasitě zvolal: “Vskutku mě znáte a víte, odkud jsem? Nepřišel jsem sám od sebe, ale ten, kdo mne poslal a jehož vy neznáte, je pravdivý. ²⁹ Já ho znám, neboť jsem od něho a on mne poslal.” ³⁰ Snažili se ho tedy zajmout, ale nikdo na něho nevtáhl ruku, protože ještě nepřišla jeho hodina. ³¹ Mnozí ze zástupu však v něho uvěřili a říkali: “Když přijde Mesiáš, učiní snad více znamení, než učinil tento člověk?” ³² Farizeové se doslechli, že to zástup o něm říká; a tak přední kněží a farizeové poslali strážce, aby ho zajali. ³³ Tu Ježíš řekl: “Ještě krátký čas budu s vámi a pak odejdu k tomu, který mne poslal. ³⁴ Budete mne hledat, ale nenaleznete mne. A kde jsem já, tam vy nemůžete přijít.” ³⁵ Židé si mezi sebou řekli: “Kam tento člověk hodlá jít, že my ho nenajdeme? Chce snad jít do řecké diaspory a učit pohany?” ³⁶ Co znamená to slovo, které řekl: ‘Budete mne hledat, ale nenaleznete mne, a kde jsem já, tam vy nemůžete přijít?’” ³⁷ V poslední, velký den svátku Ježíš vstal a zvolal: “Žizní-li kdo, ať přijde ke mně a pije. ³⁸ Kdo věří ve mne, jak praví Písmo, řeky živé vody poplynou z jeho nitra!” ³⁹ To řekl o Duchu, kterého měli přijmout ti, kteří v něho uvěřili; dosud totiž Duch [svatý] nebyl dán, protože Ježíš ještě nebyl oslaven. ⁴⁰ Když někteří ze zástupu uslyšeli tato slova, říkali: ‘To je skutečně ten Prorok.’ ⁴¹ Druzí říkali: ‘To je Mesiáš’, a jiní říkali: ‘Což Mesiáš přijde z Galileje?’ ⁴² Neříká Písmo, že Mesiáš přijde z potomstva Davidova a z Betléma, kde žil David?’ ⁴³ Tak vznikl v zástupu kvůli němu rozkol. ⁴⁴ Někteří z nich ho chtěli zajmout, ale nikdo na něho nevtáhl ruce. ⁴⁵ Strážci tedy přišli k předním kněžím a farizeům a ti

jim řekli: "Proč jste ho nepřivedli?"⁴⁶ Strážci odpověděli: "Nikdo nikdy takto nemluvil, jako mluví tento člověk."⁴⁷ Farizeové jim odpověděli: "I vy jste svedeni?"⁴⁸ Uvěřil snad v něho některý z vůdců nebo z farizeů?⁴⁹ Jen tento zástup, který nezná Zákon - jsou prokleti."⁵⁰ Jeden z nich, Nikodém, který předtím přišel k němu, jim řekl: "Odsuzuje náš Zákon člověka, aniž ho nejprve vyslechne a zjistí, co učinil?"⁵² Odpověděli mu: "Nejsi také ty z Galileje? Prozkoumej to a viz, že z Galileje prorok nepovstane."⁵³ A každý se odebral do svého domu.

8 Ježíš však odešel na Olivovou horu.² A časně ráno přišel opět do chrámu a všechen lid přicházel k němu; posadil se a začal je vyučovat.³ Tu učitelé Písma a farizeové přivedli k němu ženu, přistiženou při cizoložství; postavili ji doprostřed⁴ a řekli mu: "Učitelé, tato žena byla přistižena při činu cizoložství.⁵ V Zákoně nám Mojžíš přikázal takové kamenovat. Co říkáš ty?"⁶ Těmi slovy ho zkoušeli, aby ho mohli obžalovat. Ježíš se však sklonil dolů a psal prstem po zemi.⁷ Když se ho nepřestávali ptát, zvedl se a řekl jim: "Kdo z vás je bez hříchu, ať první na ni hodí kámen."⁸ A opět se sklonil a psal po zemi.⁹ Když to uslyšeli, [zahanbeni ve (svém) svědomí,] vytráceli se jeden po druhém, starší nejprve, až tam zůstal on sám a žena, která byla uprostřed.¹⁰ Ježíš se vzpřimil a řekl jí: "Ženo, kde jsou [tvoji žalobci]? Nikdo tě neodsoudil?"¹¹ Ona řekla: "Nikdo, Pane." Ježíš řekl: "Ani já tě neodsuzuji. Jdi a od této chvíle již nehřeš."¹² Ježíš k nim opět promluvil: "Já jsem světlo světa. Kdo mne následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života."¹³ Farizeové mu řekli: "Ty svědčíš sám o sobě; tvé svědectví není pravé."¹⁴ Ježíš jim odpověděl: "I když svědčím sám o sobě, mé svědectví je pravé, protože vím, odkud jsem přišel a kam jdu. Vy nevíte, odkud přicházím ani kam jdu.¹⁵ Vy soudíte podle těla; já nesoudím nikoho.¹⁶ Jestliže já přece soudím, můj soud je pravdivý, protože nejsem sám, ale jsem já a ten, který mne poslal, Otec.¹⁷ A ve vašem Zákoně je napsáno, že svědectví dvou osob je pravé.¹⁸ Jsem to já, kdo svědčí o sobě, a svědčí o mně také ten, který mne poslal, Otec."¹⁹ Řekli mu: "Kde je tvůj Otec?" Ježíš odpověděl: "Neznáte ani mne ani mého Otce; kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce."²⁰ Tato slova řekl u pokladnice, když učil v chrámě. A nikdo ho nezajal, protože ještě nepřišla jeho hodina.²¹ Ježíš jim opět řekl: "Já odcházím; budete mne hledat, ale zemřete ve svém hříchu. Kam já odcházím, tam vy přijít nemůžete."²² Židé říkali: "Chce se snad zabít, že říká: 'Kam já odcházím, tam vy přijít nemůžete?'"²³ I říkal jim: "Vy jste zdola, já jsem shůry. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z tohoto světa.²⁴ Proto jsem vám řekl, že zemřete ve svých hříších. Jestliže neuvěříte, že Já jsem, zemřete ve svých hříších."²⁵ Říkali mu: "Kdo jsi ty?" Ježíš jim řekl: "Co vám od počátku říkám.²⁶ Mnoho mám o vás mluvit a soudit; ale ten, který mne poslal, je pravdivý, a já mluvím ve světě to, co jsem slyšel od

něho."²⁷ Nepoznali, že k nim mluvil o Otci.²⁸ Ježíš jim řekl: "Až vyvýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, že Já jsem a že sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil můj Otec.²⁹ A ten, kdo mne poslal, je se mnou; nezanechal mne samotného, protože já stále činím to, co se jemu líbí."³⁰ Když toto mluvil, mnozí v něho uvěřili.³¹ Ježíš říkal Židům, kteří mu uvěřili: "Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky.³² Poznáte pravdu a pravda vás vysvobodí."³³ Odpověděli mu: "Jsme potomci Abrahamovi a nikdy jsme nebyli ničím otroky. Jak můžeš říkat, že se staneme svobodnými?"³⁴ Ježíš jim odpověděl: "Amen, amen, pravím vám, že každý, kdo činí hřích, je otrokem hříchu.³⁵ A otrok nezůstává v domě navždy; navždy zůstává syn.³⁶ Jestliže vás tedy Syn vysvobodí, budete vskutku svobodní.³⁷ Víím, že jste potomci Abrahamovi, ale usilujete mne zabít, protože mé slovo nemá ve vás místo.³⁸ Já mluvím o tom, co jsem viděl u svého Otce, a vy činíte to, co jste slyšeli u vašeho otce."³⁹ Odpověděli mu: "Náš otec je Abraham." Ježíš jim řekl: "Kdybyste byli děti Abrahamovy, činili byste skutky Abrahamovy.⁴⁰ Nyní usilujete mne zabít, člověka, který vám pověděl pravdu, kterou slyšel od Boha. To Abraham neučinil.⁴¹ Vy činíte skutky svého otce." Řekli mu: "My nejsme zrozeni ze smilstva! Máme jednoho Otce, Boha."⁴² Ježíš jim řekl: "Kdyby Bůh byl váš Otec, milovali byste mě, neboť z Boha jsem vyšel a od něho přicházím. Nepřišel jsem sám od sebe, ale on mne poslal.⁴³ Proč nerozumíte mé řeči? Proto, že nemůžete slyšet mé slovo.⁴⁴ Vy jste z otce Dávla a chcete činit žádosti svého otce. On byl vrah od počátku a nestál v pravdě, protože v něm pravda není. Když mluví lež, mluví ze svého vlastního, protože je lhář a otec lži.⁴⁵ Poněvadž já říkám pravdu, nevěříte mi.⁴⁶ Kdo z vás mne usvědčí z hříchu? Říkám-li pravdu, proč mi nevěříte?⁴⁷ Kdo je z Boha, slyší Boží slova. Vy neslyšíte, protože nejste z Boha."⁴⁸ Židé mu odpověděli: "Neříkáme správně, že jsi Samařan a máš démona?"⁴⁹ Ježíš odpověděl: "Já nemám démona, ale ctím svého Otce, vy však mne znevažujete.⁵⁰ Já nehledám svou slávu; je však někdo, kdo hledá a soudí.⁵¹ Amen, amen, pravím vám, kdo by zachoval mé slovo, nespatří smrt na věčnost."⁵² Židé mu řekli: "Teď jsme poznali, že máš démona. Abraham zemřel, i proroci, a ty říkáš: 'Kdo by zachoval mé slovo, neokusí smrti na věčnost.'⁵³ Jsi snad větší než náš otec Abraham, který zemřel? Také proroci zemřeli. Co ze sebe děláš?"⁵⁴ Ježíš odpověděl: "Kdybych já oslavil sám sebe, má sláva by nic nebyla. Můj Otec to je, kdo mne oslavuje a o kom vy říkáte: 'Je to náš Bůh.'⁵⁵ Vy jste ho nepoznali, ale já ho znám. Kdybych řekl, že ho neznám, budu lhář jako vy. Ale znám ho a jeho slovo zachovávám.⁵⁶ Váš otec Abraham zajásal, že mohl uvidět můj den; uviděl jej a zaradoval se."⁵⁷ Židé mu řekli: "Ještě ti nebylo padesát let, a viděl jsi Abrahama?"⁵⁸ Ježíš jim řekl: "Amen, amen, pravím vám, dřív než byl Abraham, já jsem."

⁵⁹ Zvedli kameny, aby je na něho hodili. Ježíš se však skryl, [prošel mezi nimi] a vyšel z chrámu. [Tak odešel.]

9 Cestou uviděl člověka slepého od narození. ² Jeho učedníci se ho zeptali: "Rabbi, kdo zhřešil, že se narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?" ³ Ježíš odpověděl: "Nezhřešil ani on ani jeho rodiče, ale mají se na něm zjevit skutky Boží. ⁴ Musím konat skutky toho, kdo mne poslal, dokud je den; přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. ⁵ Pokud jsem na světě, jsem světlo světa." ⁶ Když to řekl, plivl na zem, udělal ze sliny bláto, pomazal mu tím blátem oči ⁷ a řekl mu: "Jdi a umyj se v rybníku Siloe (to se překládá Poslaný)." Odešel tedy, umyl se, a když přišel, viděl. ⁸ Sousedé a ti, kteří ho vídali dříve, když byl žebrákem, říkali: "Není to ten, kdo tu sedával a žebral?" ⁹ Jedni říkali: 'Je to on!' Jiní říkali: 'Není, ale je mu podobný.' On říkal: 'Jsem to já.' ¹⁰ Řekli mu tedy: "Jak se otevřely tvé oči?" ¹¹ On odpověděl: "Člověk, který se jmenuje Ježíš, udělal bláto, potřel mi oči a řekl mi: 'Jdi do Siloe a umyj se.' Šel jsem tedy, umyl jsem se a vidím." ¹² Řekli mu: "Kde je ten člověk?" Řekl: "Nevím." ¹³ Přivedli toho, který byl dříve slepý, k farizeům. ¹⁴ Ten den, kdy Ježíš udělal bláto a otevřel jeho oči, byla totiž sobota. ¹⁵ Proto se ho i farizeové ptali, jak prohlédl. On jim řekl: "Přiložil mi bláto na oči, umyl jsem se a vidím." ¹⁶ Někteří z farizeů říkali: "Tento člověk není od Boha, neboť nezachovává sobotu." Jiní však říkali: "Jak by mohl hříšný člověk dělat taková znamení?" A byl mezi nimi rozkol. ¹⁷ Řekli tedy opět tomu slepému: "Co ty o něm říkáš, když ti otevřel oči?" On řekl: "Je to prorok." ¹⁸ Židé neuvěřili tomu, že býval slepý a prohlédl, dokud si nezavolali jeho rodiče ¹⁹ a nezeptali se jich: "Je toto váš syn, o kterém říkáte, že se narodil slepý? Jak to, že nyní vidí?" ²⁰ Jeho rodiče odpověděli: "Víme, že je to náš syn a že se narodil slepý. ²¹ Jak to, že nyní vidí, to nevíme; nevíme také, kdo otevřel jeho oči. Jeho se zeptejte, je dospělý, ať mluví sám za sebe." ²² To řekli jeho rodiče, protože se báli Židů, neboť Židé se již usnesli, aby ten, kdo by ho vyznal jako Krista, byl vyloučen ze synagógy. ²³ Proto jeho rodiče řekli: 'Je dospělý, zeptejte se jeho.' ²⁴ Zavolali tedy podruhé toho člověka, který byl dříve slepý, a řekli mu: "Vzdej slávu Bohu! Víme, že ten člověk je hříšný." ²⁵ On odpověděl: "Nevím, je-li hříšný; jedno však vím, že jsem byl slepý, a teď vidím." ²⁶ Řekli mu: "Co ti učinil? Jak otevřel tvé oči?" ²⁷ Odpověděl jim: "Již jsem vám to řekl, a neslyšeli jste. Proč to chcete slyšet znovu? Chcete se snad i vy stát jeho učedníky?" ²⁸ Osopili se na něho a řekli: "Ty jsi jeho učedník, my jsme učedníci Mojžíšovi. ²⁹ My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomto však nevíme, odkud je." ³⁰ Ten člověk jim řekl: "To je právě divné, že vy nevíte, odkud je - a otevřel mi oči. ³¹ Víme, že hříšníky Bůh neslyší; kdo je však zbožný a činí jeho vůli, toho slyší. ³² Od pradávna nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči člověka od narození slepého. ³³ Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nemohl by dělat nic." ³⁴ Řekli mu: "Celý ses v hříších narodil, a nás chceš pou-

čovat?" A vyhnali ho ven. ³⁵ Ježíš uslyšel, že ho vyhnali ven, nalezl ho a řekl: "Ty věříš v Syna člověka?" ³⁶ On odpověděl: "A kdo to je, Pane, abych mohl v něho věřit?" ³⁷ Ježíš mu řekl: "Viděl jsi ho; je to ten, kdo s tebou mluví." ³⁸ On řekl: "Věřím, Pane." A poklonil se mu. ³⁹ A Ježíš řekl: "Já jsem přišel na tento svět k soudu, aby ti, kteří nevidí, viděli, a ti, kteří vidí, se stali slepými." ⁴⁰ Uslyšeli to někteří z farizeů, kteří byli s ním, a řekli mu: "Jsme snad i my slepí?" ⁴¹ Ježíš jim řekl: "Kdybyste byli slepí, neměli byste hřích. Vy však říkáte: 'Vidíme', proto váš hřích zůstává."

10 "Amen, amen, pravím vám, kdo nevchází do ovčince dveřmi, ale vniká tam odjinud, to je zloděj a lupič. ² Kdo však vchází dveřmi, je pastýř ovcí. ³ Tomu hlídač otevírá a ovce slyší jeho hlas; své ovce volá jménem a vyvádí je. ⁴ Když všechny své vlastní vyžene ven, kráčí před nimi a ovce ho následují, protože znají jeho hlas. ⁵ Za cizím však jistě nepůjdou, ale utečou od něho, protože hlas cizích neznají." ⁶ Ježíš jim pověděl toto přirovnání, ale oni nepochopili, co jim tím chtěl říci. ⁷ Ježíš tedy opět řekl: "Amen, amen, pravím vám, já jsem dveře pro ovce. ⁸ Všichni, kteří přišli přede mnou, jsou zloději a lupiči, ale ovce je neposlechly. ⁹ Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mne, bude zachráněn; bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu. ¹⁰ Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a hubil; já jsem přišel, aby měly život a měly ho hojnost. ¹¹ Já jsem ten dobrý pastýř. Dobrý pastýř pokládá svou duši za ovce. ¹² Námezdník, který není pastýř a ovce nejsou jeho vlastní, opouští ovce a utíká, když vidí, že přichází vlk. A vlk je uchvacuje a rozhání. ¹³ [Námezdník utíká,] protože je námezdník a nezáleží mu na ovcích. ¹⁴ Já jsem dobrý pastýř; znám svoje ovce a moje ovce znají mne, ¹⁵ jako Otec zná mne a já znám Otce. A svou duši pokládám za ovce. ¹⁶ Mám ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř. ¹⁷ Proto mne Otec miluje, že já pokládám svou duši, abych ji zase přijal. ¹⁸ Nikdo ji ode mne nebere, ale já ji pokládám sám od sebe. Mám moc ji položit, a mám moc ji opět přijmout. Tento příkaz jsem přijal od svého Otce." ¹⁹ Pro tato slova došlo mezi Židy opět k roztržce. ²⁰ Mnozí z nich říkali: "Má démona a blázní. Proč ho posloucháte?" ²¹ Jiní říkali: "Toto nejsou slova démonizovaného. Může snad démon otevřít oči slepým?" ²² Nastal svátek Posvěcení chrámu v Jeruzalémě. Byla zima. ²³ Ježíš se procházel v chrámě, v sloupoví Šalomounově. ²⁴ Tu ho obklopili Židé a říkali mu: "Jak dlouho chceš naši duši držet v nejistotě? Jsi-li Mesiáš, řekni nám to otevřeně." ²⁵ Ježíš jim odpověděl: "Řekl jsem vám to, a nevěříte. Skutky, které já činím ve jménu svého Otce, ty o mně svědčí. ²⁶ Ale vy nevěříte, protože nejste z mých ovcí. ²⁷ Mé ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou ²⁸ a já jim dávám život věčný; nezahynou na věčnost a nikdo je nevytrhne z mé ruky. ²⁹ Můj Otec, který mi je dal, je větší nade všechny a nikdo je nemůže vytrhnout z ruky mého Otce. ³⁰ Já a

Otec jsme jedno." ³¹ Židé se opět chopili kamenů, aby jej ukamenovali. ³² Ježíš jim řekl: "Ukázal jsem vám mnoho dobrých skutků od mého Otce. Pro který z nich mne chcete kamenovat?" ³³ Židé mu odpověděli: "Nechceme tě kamenovat pro dobrý skutek, ale pro rouhání, že ty, člověk, děláš ze sebe Boha." ³⁴ Ježíš jim odpověděl: "Což není ve vašem Zákoně napsáno: 'Já jsem řekl: Bohové jste?' ³⁵ Jestliže ty, ke kterým se stalo slovo Boží, nazval bohy, - a nemůže být zrušeno Písmo - ³⁶ proč mně, kterého Otec posvětil a poslal na svět, říkáte: 'Rouháš se,' protože jsem řekl: 'Jsem Boží Syn?' ³⁷ Nečiním-li skutky svého Otce, nevěřte mi! ³⁸ Jestliže je však činím, a nevěříte mně, věřte těm skutkům, abyste poznali a dále poznávali, že Otec je ve mně a já v Otci." ³⁹ Znovu se ho tedy chtěli zmocnit, ale on unikl z jejich rukou. ⁴⁰ A odešel opět za Jordán, na místo, kde zpočátku křtil Jan, a zůstal tam. ⁴¹ Mnozí přišli k němu a říkali: "Jan sice neučinil žádné znamení, avšak všechno, co Jan o něm řekl, byla pravda." ⁴² A mnozí tam v něho uvěřili.

11 Byl nemocen jeden člověk, Lazar z Betanie, z vesnice, kde bydlela Marie a její sestra Marta. ² Byla to ta Marie, která Pána pomazala vonným olejem a jeho nohy vytřela svými vlasy; její bratr Lazar byl nemocen. ³ Sestry mu poslaly vzkaz: "Pane, hle, ten, kterého máš rád, je nemocen" ⁴ Když to Ježíš uslyšel, řekl: "Tato nemoc není k smrti, ale k slávě Boží, aby Boží Syn byl skrze ni oslaven." ⁵ Ježíš miloval Martu i její sestru a Lazara. ⁶ Když uslyšel, že je Lazar nemocen, zůstal ještě dva dny na tom místě, kde byl. ⁷ Až potom řekl učedníkům: "Pojďme opět do Judska." ⁸ Učedníci mu řekli: "Rabbi, teď tě Židé chtěli ukamenovat, a zase tam chceš jít?" ⁹ Ježíš odpověděl: "Což nemá den dvanáct hodin? Kdo chodí ve dne, neklopýtá, protože vidí světlo tohoto světa. ¹⁰ Kdo však chodí v noci, klopýtá, poněvadž v něm není světla." ¹¹ To pověděl a potom jim řekl: "Náš přítel Lazar usnul; ale jdu, abych ho probudil." ¹² Učedníci mu řekli: "Pane, spí-li, bude v pořádku." ¹³ Ježíš však mluvil o jeho smrti, zatímco oni si mysleli, že mluví o přirozeném spánku. ¹⁴ Tehdy jim Ježíš řekl otevřeně: "Lazar zemřel. ¹⁵ A kvůli vám se raduji, že jsem tam nebyl, abyste uvěřili. Pojďme k němu." ¹⁶ Tomáš, řečený Didymos, řekl svým spoluúčedníkům: "Pojďme i my, ať spolu s ním zemřeme!" ¹⁷ Když Ježíš přišel, shledal, že Lazar je již čtyři dny v hrobě. ¹⁸ Betanie byla blízko Jeruzaléma, vzdálena asi patnáct stadií. ¹⁹ Mnozí z Židů přišli k Martě a Marii, aby je potěšili ve smutku pro jejich bratra. ²⁰ Když Marta uslyšela, že Ježíš přichází, vyšla mu vstříc; Marie seděla v domě. ²¹ Marta Ježíšovi řekla: "Pane, kdybys byl zde, můj bratr by byl nezemřel. ²² Ale i nyní vím, že o cokoli bys Boha požádal, Bůh ti to dá." ²³ Ježíš jí řekl: "Tvůj bratr vstane." ²⁴ Marta mu řekla: "Vím, že vstane při vzkříšení v posledním den." ²⁵ Ježíš jí řekl: "Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, bude žít. ²⁶ A každý, kdo žije a věří ve mne, jistě nezemře na věčnost. Věříš to-

mu?" ²⁷ Řekla mu: "Ano, Pane, já jsem uvěřila, že ty jsi Kristus, Syn Boží, který má přijít na svět." ²⁸ Když to pověděla, odešla a zavolala svou sestru Marii; tajně jí řekla: "Učitel je tu a volá tě." ²⁹ Ta, když to uslyšela, rychle vstala a šla k němu. ³⁰ Ježíš ještě nepřišel do vesnice, ale byl dosud na tom místě, kde se s ním setkala Marta. ³¹ Když uviděli Židé, kteří byli s Marií v domě a potěšovali ji, že rychle vstala a vyšla, vydali se za ní; domnívali se, že jde k hrobu, aby se tam vyplakala. ³² Jakmile Marie přišla tam, kde byl Ježíš, a uviděla ho, padla mu k nohám a říkala: "Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr zemřel." ³³ Když ji Ježíš uviděl, jak pláče a jak pláčou Židé, kteří přišli s ní, v duchu se rozhorlil, zachvěl se ³⁴ a řekl: "Kam jste ho položili?" Řekli mu: "Pane, pojd' a podívej se!" ³⁵ Ježíš zaplakal. ³⁶ Židé říkali: "Hle, jak ho měl rád." ³⁷ Někteří z nich však řekli: "Nemohl ten, který otevřel oči slepého, způsobit také, aby tento člověk nezemřel?" ³⁸ Ježíš, znovu v sobě rozhorlen, přišel k hrobu; byla to jeskyně a na ní ležel kámen. ³⁹ Ježíš pravil: "Odstraňte ten kámen!" Marta, sestra toho zesnulého, mu řekla: "Pane, již zapáchá, vždyť je to čtvrtý den." ⁴⁰ Ježíš jí říká: "Neřekl jsem ti, že uvidíš slávu Boží, jestliže uvěříš?" ⁴¹ Odstranili tedy kámen. Ježíš pozvedl oči vzhůru a řekl: "Otče, děkuji ti, že jsi mne vyslyšel. ⁴² Já jsem věděl, že mne vždycky slyšíš, ale kvůli zástupu, který tu stojí okolo, jsem to řekl, aby uvěřili, že ty jsi mne poslal." ⁴³ A když to řekl, silným hlasem zvolal: "Lazare, pojd' ven!" ⁴⁴ Ten, který byl mrtvý, vyšel, ruce i nohy měl svázané pruhy plátna a jeho tvář byla zavinuta šátkem. Ježíš jim řekl: "Rozvažte ho a nechte ho odejít!" ⁴⁵ Mnozí z Židů, kteří přišli k Marii a spatřili, co učinil, v něho uvěřili. ⁴⁶ Někteří z nich však odešli k farizeům a řekli jim, co Ježíš učinil. ⁴⁷ Přední kněží a farizeové shromáždili veleradu a říkali: "Co uděláme? Vždyť tento člověk činí mnohá znamení. ⁴⁸ Jestliže ho necháme tak, všichni v něho uvěří a přijdou Římané a vezmou nám toto místo i národ." ⁴⁹ Jeden z nich, nějaký Kaifáš, který byl onoho roku nejvyšším knězem, jim řekl: "Vy nic nechápete; ⁵⁰ ani nemyslíte na to, že je pro vás lépe, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby zahynul celý národ." ⁵¹ Toto však neřekl sám ze sebe, ale jako nejvyšší kněz onoho roku vyslovil prorocství, že Ježíš má zemřít za národ, ⁵² a ne jenom za národ, ale také za to, aby rozptýlené Boží děti shromáždil v jedno. ⁵³ Od toho dne byli tedy rozhodnuti, že ho zabijí. ⁵⁴ Ježíš pak již nechodil veřejně mezi Židy, ale odešel odtud do kraje blízko pustiny, do města jménem Efraim, a tam zůstal s učedníky. ⁵⁵ Byly blízko židovské Velikonoce a mnozí z venkova vystupovali před svátky do Jeruzaléma, aby se očistili. ⁵⁶ Hledali Ježíše, a jak stáli v chrámě, říkali si mezi sebou: "Co myslíte? Že by nepřišel na svátky?" ⁵⁷ Přední kněží a farizeové totiž vydali nařízení, že pokud by se někdo dověděl, kde je, má to oznámit, aby ho mohli zajmout.

12 Šest dní před Velkou nocí přišel Ježíš do Betanie, kde byl Lazar, ten, který zemřel a jehož Ježíš

probudil z mrtvých. ² Připravili mu tam večeři. Marta je obsluhovala a Lazar byl jeden z těch, kteří s ním stolovali. ³ Tu Marie vzala libru velmi drahého pravého nardového oleje, pomazala Ježíšovi nohy a otřela mu je svými vlasy; dům se naplnil vůní toho oleje. ⁴ Juda [Šimonův], Iškariotský, jeden z jeho učedníků, který jej měl zradit, řekl: ⁵ "Proč nebyl tento olej prodán za tři sta denárů a ty dány chudým?" ⁶ To řekl ne proto, že by mu záleželo na chudých, ale protože byl zloděj; měl pokladnici a bral z toho, co bylo do ní dáváno. ⁷ Ježíš řekl: "Nech ji. Ať jej zachová ke dni mé přípravy k pohřbu. ⁸ Vždyť chudé máte vždycky s sebou, ale mne nemáte vždycky." ⁹ Velký zástup Židů se dověděl, že tam je; a přišli nejen kvůli Ježíšovi, ale také proto, aby uviděli Lazara, kterého vzbudil z mrtvých. ¹⁰ Přední kněží se rozhodli, že zabijí i Lazara, ¹¹ protože mnozí z Židů kvůli němu odcházeli a věřili v Ježíše. ¹² Nazítrí uslyšel velký zástup lidí, kteří přišli na svátky, že Ježíš přichází do Jeruzaléma. ¹³ Vzali palmové ratolesti, vyšli mu vstříc a volali: "Hosanna, požehnaný, jenž přichází ve jménu Pána, král Izraele." ¹⁴ Ježíš nalezl oslátko a vsedl na ně, jak je napsáno: ¹⁵ 'Neboj se, dcero Siónská, hle, tvůj král přichází, sedě na oslátku.' ¹⁶ Jeho učedníci si to nejprve neuvědomili, ale když byl Ježíš oslaven, tehdy si vzpomněli, že to bylo o něm napsáno a že mu to učinili. ¹⁷ Zástup, který s ním byl, když zavolal Lazara z hrobu a vzbudil ho z mrtvých, vydával o tom svědectví. ¹⁸ Proto mu také vyšel zástup naproti, neboť uslyšel, že učinil toto znamení. ¹⁹ Farizeové si řekli: "Vidíte, že nic nezmůžete. Hle, [celý] svět jde za ním!" ²⁰ Některí z těch, kteří vystoupili do Jeruzaléma, aby se o tomto svátku poklonili Bohu, byli Řekové. ²¹ Ti přišli k Filipovi, který byl z galilejské Betsaidy, a žádali ho: "Pane, chceme uvidět Ježíše!" ²² Filip šel a řekl to Ondřejovi. Ondřej a Filip šli a řekli to Ježíšovi. ²³ Ježíš jim řekl: "Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka. ²⁴ Amen, amen, pravím vám: Jestliže pšeničné zrno, které padlo do země, nezemře, zůstává samo. Zemře-li však, přináší mnohý užitek. ²⁵ Kdo má rád svou duši, hubí ji; kdo nenávidí svou duši v tomto světě, uchrání ji k životu věčnému. ²⁶ Jestliže mi někdo slouží, ať mne následuje, a kde jsem já, tam bude i můj služebník. Kdo mi slouží, toho poctí Otec." ²⁷ "Nyní je má duše rozrušena. Co mám říci? 'Otče, zachraň mne od této hodiny?' Vždyť proto jsem přišel k této hodině. ²⁸ Otče, oslav své jméno!" Z nebe se ozval hlas: "Oslavil jsem a ještě oslavím." ²⁹ Zástup, který tam stál a uslyšel to, říkal: 'Zahřmělo.' Jiní říkali: 'Anděl k němu promluvil.' ³⁰ Ježíš řekl: "Ten hlas se neozval kvůli mně, ale kvůli vám. ³¹ Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven. ³² A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě." ³³ Těmito slovy naznačoval, jakou smrtí má zemřít. ³⁴ Zástup mu odpověděl: "My jsme uslyšeli ze Zákona, že Mesiáš zůstává na věčnost. Jak ty můžeš říkat, že Syn člověka musí být vyvýšen? Kdo je tento Syn člověka?" ³⁵ Ježíš jim tedy řekl: "Ještě krátký čas je svět-

lo mezi vámi. Chodte, dokud máte světlo, aby vás nezastihla tma; kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. ³⁶ Dokud máte světlo, věřte v to světlo, abyste se stali syny světla." To Ježíš pověděl, odešel a skryl se před nimi. ³⁷ Ačkoli před nimi učinil taková znamení, nevěřili v něho; ³⁸ a tak se naplnilo slovo, které řekl prorok Izaiáš: 'Pane, kdo uvěřil naší zvěsti? A komu byla zjevena Pánova paže?' ³⁹ Proto nemohli věřit, neboť Izaiáš také řekl: ⁴⁰ 'Oslepil jejich oči a zatvrdil jejich srdce, aby očima neviděli a srdcem neporozuměli, neobrátili se, a já je neuzdravil.' ⁴¹ To řekl Izaiáš, protože spatřil jeho slávu a mluvil o něm. ⁴² Přece však i mnozí z vůdců v něho uvěřili, ale kvůli farizeům se k němu nepřiznávali, aby nebyli vyloučeni ze synagogy. ⁴³ Zamilovali si lidskou slávu víc než slávu Boží. ⁴⁴ Ježíš zvolal: "Kdo věří ve mne, ne ve mne věří, ale v toho, kdo mne poslal. ⁴⁵ A kdo vidí mne, vidí toho, kdo mne poslal. ⁴⁶ Já jsem přišel na svět jako světlo, aby každý, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě. ⁴⁷ A kdo uslyší má slova a nezachová je, toho já nesoudím. Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych svět zachránil. ⁴⁸ Kdo mne odmítá a nepřijímá moje slova, má svého soudce. Slovo, které jsem pověděl, to ho bude soudit v poslední den. ⁴⁹ Neboť já jsem nemluvil sám ze sebe, ale Otec, který mne poslal, ten mi dal přikázání, co mám říci a co promluvit. ⁵⁰ A vím, že jeho přikázání je život věčný. Co tedy já mluvím, mluvím tak, jak mi pověděl Otec."

13 Před svátkem Velké noci, když Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby přešel z tohoto světa k Otci, miloval své, kteří byli ve světě, až do konce je miloval. ² Během večeře, když již Dábel vložil do srdce Judy Šimona Iškariotského, aby jej vydal, ³ Ježíš, vědom si toho, že mu Otec dal všechno do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází, ⁴ vstal od večeře a odložil své šaty, vzal lněné plátno a přepásal se. ⁵ Potom nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, kterým byl přepásán. ⁶ Přišel k Šimonovi Petrovi. Ten mu řekl: "Pane, ty mi chceš mýt nohy?" ⁷ Ježíš mu odpověděl: "Co já činím, nyní nevíš, potom však to poznáš." ⁸ Petr mu řekl: "Nikdy mi nebudeš mýt nohy!" Ježíš mu odpověděl: "Jestliže tě neumyjí, nemáš se mnou podíl." ⁹ Šimon Petr mu řekl: "Pane, pak tedy nejen mé nohy, ale i ruce a hlavu!" ¹⁰ Ježíš mu řekl: "Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý. I vy jste čistí, ale ne všichni." ¹¹ Věděl totiž, kdo ho vydává. Proto řekl: 'Ne všichni jste čistí.' ¹² Když jim umyl nohy a vzal si své šaty, opět zaujal místo u stolu a řekl jim: "Chápete, co jsem vám učinil? ¹³ Vy mne nazýváte Učitelem a Pánem, a dobře pravíte; jsem jím. ¹⁴ Jestliže tedy já, Pán a Učitel, jsem vám umyl nohy, i vy si máte navzájem umývat nohy. ¹⁵ Dal jsem vám příklad, abyste i vy činili, co jsem já učinil vám. ¹⁶ Amen, amen, pravím vám, otrok není větší než jeho pán, ani apoštol větší než ten, kdo ho poslal. ¹⁷ Jestliže toto víte, jste blahoslavení, budete-li to činit. ¹⁸ Nemluví o vás všech; já vím, které jsem si vyvolil. Ale musí

se naplnit Písmo: 'Ten, kdo jí se mnou chléb, pozdvihl proti mně svou patu.' ¹⁹ Již teď vám to říkám, dříve než se to stane, abyste potom, až se to stane, uvěřili, že Já jsem. ²⁰ Amen, amen, pravím vám, kdo přijímá toho, koho pošlu, mne přijímá. A kdo přijímá mne, přijímá toho, který mne poslal." ²¹ Když to Ježíš řekl, rozrušil se v duchu a prohlásil: "Amen, amen, pravím vám, že jeden z vás mne vydá." ²² Učedníci se dívali jeden na druhého v nejistotě, o kom to říká. ²³ Jeden z jeho učedníků, kterého Ježíš miloval, spočíval u stolu v Ježíšově náručí. ²⁴ Na toho Šimon Petr kývl, aby zjistil, kdo je ten, o kom mluví. ²⁵ On se naklonil k Ježíšovým prsům a řekl mu: "Pane, kdo to je?" ²⁶ Ježíš odpověděl: "Je to ten, kterému namočím a podám sousto." Namočil sousto a podal je Judovi Šimona Iškariotského. ²⁷ Tehdy, po tom soustu, vstoupil do něho Satan. Ježíš mu řekl: "Co činíš, učíš rychle!" ²⁸ Nikdo ze stolujících však neporozuměl, proč mu to řekl. ²⁹ Protože měl Juda pokladnici, domnívali se někteří, že mu Ježíš říká: "Nakup, co potřebujeme na svátek", anebo aby dal něco chudým. ³⁰ On si vzal to sousto a hned vyšel ven. Byla noc. ³¹ Když Juda vyšel ven, Ježíš řekl: "Nyní byl Syn člověka oslaven a Bůh byl oslaven v něm. ³² Jestliže byl Bůh oslaven v něm, oslaví Bůh i jeho v sobě a oslaví ho hned. ³³ Dítky, ještě krátce jsem s vámi. Budete mne hledat, a jako jsem řekl Židům, tak i vám nyní říkám: 'Kam já jdu, tam vy nemůžete přijít.' ³⁴ Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se navzájem milujte. ³⁵ Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým." ³⁶ Šimon Petr mu řekl: "Pane, kam jdeš?" Ježíš mu odpověděl: "Kam já jdu, tam mne nyní následovat nemůžeš; budeš mne však následovat později." ³⁷ Petr mu řekl: "Pane, proč tě nemohu následovat teď? Svou duši za tebe položím!" ³⁸ Ježíš odpověděl: "Svou duši za mne položíš? Amen, amen, pravím tobě: Než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš."

14 "Ať se vaše srdce nechvěje. Věříte v Boha, věřte i ve mne. ² V domě mého Otce jsou mnohé příbytky. Kdyby nebyly, řekl bych vám to. Neboť vám jdu připravit místo. ³ A odejdu-li a připravím vám místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já. ⁴ A kam já jdu, víte, i cestu znáte." ⁵ Tomáš mu říká: "Pane, nevíme, kam jdeš. Jak můžeme znát cestu?" ⁶ Ježíš mu řekl: "Já jsem ta Cesta, Pravda i Život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. ⁷ Jestliže znáte mne, poznáte i mého Otce. A od nynějška ho znáte a viděli jste ho." ⁸ Filip mu řekl: "Pane, ukaž nám Otce a to nám stačí." ⁹ Ježíš mu řekl: "Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty jsi mne nepoznal? Kdo viděl mne, viděl Otce. Jak můžeš říkat: 'Ukaž nám Otce?' ¹⁰ Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která k vám mluvím, nemluvím sám ze sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky. ¹¹ Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně; ne-li, věřte aspoň pro ty skutky. ¹² Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit

skutky, které já činím, a bude činit ještě větší než tyto, neboť já jdu k Otci. ¹³ A oč byste požádali v mém jménu, to učiním, aby byl Otec oslaven v Synu. ¹⁴ Požádate-li mne o něco v mém jménu, já to učiním." ¹⁵ "Jestliže mne milujete, zachovejte má přikázání. ¹⁶ A já požádám Otce a on vám dá jiného Zastávce, aby byl s vámi na věčnost - ¹⁷ Duchu pravdy, jehož svět nemůže přijmout, protože ho nevidí ani nezná. Vy jej znáte, neboť u vás zůstává a ve vás bude. ¹⁸ Nezanechám vás jako sirotky, přijdu k vám. ¹⁹ Ještě malou chvíli a svět mne již neuvidí, vy však mne uvidíte, protože já žiji a také vy budete žít. ²⁰ V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci, vy ve mně a já ve vás. ²¹ Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje. A kdo mě miluje, bude milován od mého Otce; i já ho budu milovat a zjevímu sám sebe." ²² Juda, ne ten Iškariotský, mu řekl: "Pane, co se stalo, že chceš zjevovat sám sebe nám, a ne světu?" ²³ Ježíš mu odpověděl: "Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. ²⁴ Kdo mne nemiluje, nezachovává má slova. A slovo, které slyšíte, není moje, ale Otce, který mne poslal." ²⁵ "Toto jsem k vám mluvil, dokud zůstávám u vás. ²⁶ Ale Zastávce, Duch Svatý, kterého Otec pošle v mém jménu, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. ²⁷ Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako svět dává, já vám dávám. Ať se vaše srdce neznepokojuje a není bázlivé. ²⁸ Slyšeli jste, že jsem vám řekl: 'Odcházím a přijdu k vám.' Kdybyste mě milovali, zaradovali byste se, že jdu k Otci, neboť Otec je větší než já. ²⁹ Řekl jsem vám to nyní, dříve než se to stane, abyste uvěřili, až se to stane. ³⁰ Již s vámi nebudu mnoho mluvit, neboť přichází vládce tohoto světa. Proti mně nemá vůbec nic. ³¹ Ale svět má poznat, že miluji Otce a jednám tak, jak mi Otec přikázal. Vstaňte, pojďme odtud!"

15 "Já jsem ta pravá vinná réva a můj Otec je hospodář. ² Každou ratolest ve mně, která nenese ovoce, odstraňuje, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce. ³ Vy jste již čistí pro slovo, které jsem vám pověděl. ⁴ Zůstaňte ve mně a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstává-li v révě, tak ani vy, jestliže nebudete zůstat ve mně. ⁵ Já jsem ta vinná réva, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. ⁶ Jestliže někdo nezůstává ve mně, bude jako ta ratolest vyvržen ven a uschne; pak je shromažďují a házejí do ohně, a hoří. ⁷ Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li mé výroky ve vás, požádejte, oč chcete, a stane se vám. ⁸ Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a stanete se mými učedníky. ⁹ Jako Otec miluje mne, tak i já miluji vás. Zůstaňte v mé lásce. ¹⁰ Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já jsem zachoval přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce." ¹¹ "Toto jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla

naplněna. ¹² To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako já miluji vás. ¹³ Nikdo nemá větší lásku než tu, že položí svou duši za své přátele. ¹⁴ Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám prikazuji. ¹⁵ Už vás nenazývám otroky, protože otrok neví, co činí jeho pán; nazval jsem vás přáteli, protože jsem vám oznámil všechno, co jsem uslyšel od svého Otce. ¹⁶ Ne vy jste si vybrali mne, ale já jsem si vybral vás a ustanovil jsem vás, abyste vyšli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstávalo; aby vám Otec dal, oč byste ho požádali v mém jménu. ¹⁷ To vám prikazuji, abyste se navzájem milovali."

¹⁸ "Jestliže vás svět nenávidí, vězte, že mne nenáviděl dříve než vás. ¹⁹ Kdybyste byli ze světa, svět by miloval to, co je jeho. Že však nejste ze světa, ale já jsem si vás ze světa vybral, proto vás svět nenávidí. ²⁰ Pamatujte na slovo, které jsem vám řekl: 'Otrok není větší než jeho pán.' Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat; jestliže zachovali mé slovo, i vaše zachovají. ²¹ Ale to všechno vám učiní kvůli mému jménu, protože neznají toho, který mě poslal. ²² Kdybych byl nepřišel a nepromluvil k nim, neměli by hřích; nyní však pro svůj hřích nemají výmluvu. ²³ Kdo mne nenávidí, nenávidí i mého Otce. ²⁴ Kdybych byl mezi nimi neučinil skutky, které nikdo jiný neučinil, neměli by hřích. Ale nyní viděli, a mají v nenávisti jak mne, tak mého Otce. ²⁵ To proto, aby se naplnilo slovo, které je napsáno v jejich Zákoně: 'Nenáviděli mne bez příčiny.'" ²⁶ "Až přijde Zastánce, kterého vám pošlu od Otce, Duch Pravdy, jenž vychází od Otce, ten o mně vydá svědectví. ²⁷ Ale i vy budete svědčit, neboť jste se mnou od počátku."

16 "Toto jsem vám pověděl, abyste nebyli pohoršeni. ² Budou vás vylučovat ze synagógy; ano, přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, bude se domnívat, že koná svatou službu Bohu. ³ A to budou činit, protože nepoznali Otce ani mne. ⁴ Ale tyto věci jsem vám pověděl, abyste měli v paměti, že jsem vám to řekl, až ta hodina přijde." "Tyto věci jsem vám na počátku neřekl, protože jsem byl s vámi. ⁵ Nyní však odcházím k tomu, kdo mne poslal, a nikdo z vás se mne neptá: 'Kam jdeš?' ⁶ Ale že jsem vám toto pověděl, zármutek naplnil vaše srdce. ⁷ Ale říkám vám pravdu: Je pro vás užitečné, abych odešel. Neboť neodejdu-li, Zastánce k vám nepřijde; odejdu-li pošlu ho k vám. ⁸ A on, až přijde, přinese světu důkaz o hříchu, o spravedlnosti a o soudu: ⁹ o hříchu, že nevěří ve mne, ¹⁰ o spravedlnosti, že odcházím k Otci a již mne neuvídíte, ¹¹ a o soudu, že vládce tohoto světa je již odsouzen." ¹² "Ještě vám mám mnoho co říci, ale nemůžete to nyní snést. ¹³ Když však přijde On, Duch Pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší; oznámí vám i to, co má přijít. ¹⁴ On mne oslaví, neboť z mého vezme a oznámí to vám. ¹⁵ Všechno, co má Otec, je mé; proto jsem řekl, že z mého bere a vám to oznámí." ¹⁶ "Zanedlouho mě již nespátříte a zanedlouho mě opět uvidíte, protože odcházím k Otci."

¹⁷ Někteří z jeho učedníků si mezi sebou řekli: "Co znamená to, co nám říká: 'Zanedlouho mne nespátříte a opět zanedlouho mě uvidíte' a 'Odcházím k Otci?'" ¹⁸ Říkali: "Co znamená to, co říká: 'Zanedlouho'? Nevíme, co mluví." ¹⁹ Ježíš poznal, že se ho chtěli na to ptát, a řekl jim: "Dohadujete se mezi sebou o tom, že jsem řekl: 'Zanedlouho mě nespátříte a opět zanedlouho mě uvidíte?'" ²⁰ Amen, amen, pravím vám, vy budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat; vy budete zarmoucení, ale váš zármutek se změní v radost. ²¹ Žena, když rodí, má zármutek, protože přišla její hodina; ale když porodí dítě, nevzpomíná již na soužení pro radost, že se na svět narodil člověk. ²² Tak i vy nyní máte zármutek; opět vás však uvidím a vaše srdce se bude radovat a vaši radost vám nikdo nevezme. ²³ V té hodině se mě nebudete na nic ptát. Amen, amen, pravím vám: Jestliže o něco požádáte Otce v mém jménu, dá vám to.

²⁴ Až dosud jste o nic nepožádali v mém jménu; žádejte a dostanete, aby vaše radost byla úplná." ²⁵ "Tyto věci jsem vám pověděl v přirovnáních. Přichází hodina, kdy k vám již nebudu mluvit v přirovnáních, nýbrž vám budu otevřeně vyprávět o Otci. ²⁶ V tom dni budete žádat v mém jménu a neříkám vám, že já budu prosit Otce za vás. ²⁷ Vždyť sám Otec vás miluje, protože jste si mě zamilovali a uvěřili jste, že já jsem vyšel od Boha. ²⁸ Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; opět opouštím svět a jdu k Otci." ²⁹ Jeho učedníci říkají: "Hle, teď mluvíš otevřeně a neříkáš žádné přirovnání. ³⁰ Teď víme, že víš všechno a nepotřebuješ, aby se tě někdo na něco tázal. Proto věříme, že jsi vyšel od Boha." ³¹ Ježíš jim odpověděl: "Teď věříte? ³² Hle, přichází hodina, a již přišla, kdy budete rozptýleni každý do svých domovů, a mne necháte samotného. Ale nejsem sám, neboť Otec je se mnou. ³³ Toto jsem vám pověděl, abyste měli ve mně pokoj. Ve světě máte soužení. Ale buďte dobré mysli, já jsem přemohl svět."

17 Toto Ježíš pověděl, pozdvihl své oči k nebi a řekl: "Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby tvůj Syn oslavil tebe, ² tak jako jsi mu dal pravomoc nad veškerým tělem, aby všem těm, které jsi mu dal, dal život věčný. ³ A toto je život věčný: Aby poznávali tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. ⁴ Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi dal, abych je vykonal. ⁵ A nyní ty, Otče, oslav mne u sebe tou slávou, kterou jsem u tebe měl, dříve než byl svět." ⁶ "Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal; a tvoje slovo zachovali. ⁷ Nyní poznali, že vše, co jsi mi dal, je od tebe; ⁸ neboť slova, která jsi mi dal, jsem dal jim a oni je přijali. Skutečně poznali, že jsem od tebe vyšel, a uvěřili, že ty jsi mě poslal. ⁹ Za ně prosím; neprosím za svět, ale za ty, které jsi mi dal, protože jsou tvoji - ¹⁰ a všechno mé je tvé, a co je tvé, je mé - a v nich jsem oslaven. ¹¹ A již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já přicházím k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno, jako

jsme my. ¹² Dokud jsem byl s nimi ve světě, zachovával jsem je a střežil ve tvém jménu, které jsi mi dal, a nikdo z nich nezahynul, kromě syna záhuby, aby se naplnilo Písmo. ¹³ Nyní přicházím k tobě a toto mluvím ve světě, aby měli v sobě plnost mé radosti. ¹⁴ Já jsem jim dal tvé slovo, a svět proti nim pojal nenávisť, protože nejsou ze světa, jako já nejsem ze světa. ¹⁵ Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého. ¹⁶ Nejsou ze světa, tak jako já nejsem ze světa. ¹⁷ Posvět' je v pravdě; tvé slovo je pravda. ¹⁸ Jako jsi mne poslal na svět, i já jsem je poslal na svět. ¹⁹ A sám sebe za ně posvěcuji, aby i oni byli v pravdě posvěceni. ²⁰ Neprosím jenom za ně, ale i za ty, kteří budou skrze jejich slovo věřit ve mne; ²¹ aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás byli jedno, aby svět věřil, že ty jsi mne poslal. ²² Slávu, kterou jsi mi dal, jsem dal jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno - ²³ já v nich a ty ve mně, aby byli přivedeni k dokonalé jednotě a aby svět poznával, že ty jsi mne poslal a miluješ je tak, jako miluješ mne. ²⁴ Otče, chci, aby i ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já, aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal, neboť jsi mne miloval před založením světa. ²⁵ Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal. I tito poznali, že ty jsi mne poslal. ²⁶ Dal jsem jim poznat tvé jméno a dám poznat, aby láska, kterou jsi mne miloval, byla v nich a i já byl v nich."

18 Po těch slovech vyšel Ježíš se svými učedníky za potok Cedron, kde byla zahrada, do níž vešel on i jeho učedníci. ² Také Juda, který ho zrazoval, znal to místo, protože Ježíš se tam častokrát setkal se svými učedníky. ³ Juda vzal s sebou oddíl vojáků a od předních kněží a farizeů strážce, a přišli tam s pochodněmi, svítilnami a zbraněmi. ⁴ Ježíš, který věděl o všem, co se mu má přihodit, vyšel a řekl jim: "Koho hledáte?" ⁵ Odpověděli mu: "Ježíše Nazaretského." Ježíš jim řekl: "Já jsem." Stál s nimi i Juda, který ho zrazoval. ⁶ Jakmile jim řekl: 'Já jsem', ustoupili dozadu a padli na zem. ⁷ Opět se jich tedy zeptal: "Koho hledáte?" Oni řekli: "Ježíše Nazaretského." ⁸ Ježíš odpověděl: "Řekl jsem vám, že jsem to já. Hledáte-li mne, nechte tyto lidi odejít." ⁹ To aby se naplnilo slovo, které řekl: 'Z těch, které jsi mi dal, neztratil jsem nikoho.' ¹⁰ Šimon Petr vytasil meč, který měl s sebou, udeřil veleknězova otroka a utál mu pravé ucho. Jméno toho otroka bylo Malchos. ¹¹ Ježíš řekl Petrovi: "Schovej meč do pochvy! Což nemám pít kalich, který mi dal Otec?" ¹² Oddíl s velitelem a židovští strážci Ježíše zatkli a spoutali ho. ¹³ Přivedli ho nejprve k Annášovi; byl totiž tchánem Kaifáše, který byl toho roku veleknězem. ¹⁴ Byl to právě Kaifáš, který poradil Židům, že je prospěšné, aby jeden člověk zemřel za národ. ¹⁵ Za Ježíšem šel Šimon Petr a jiný učedník. Ten učedník byl znám veleknězi a vešel spolu s Ježíšem do veleknězova nádvoří, ¹⁶ Petr však zůstal stát před vraty. Ten druhý učedník, který byl znám veleknězi, vyšel, řekl něco vrátné a přivedl Petra dovnitř. ¹⁷ Tu řekla služka

vrátná Petrovi: "Nejsi i ty z učedníků tohoto člověka?" On řekl: "Nejsem." ¹⁸ Otroci a strážci rozdělali oheň, protože bylo chladno, stáli kolem něho a ohřívali se; i Petr stál s nimi a ohřívá se. ¹⁹ Velekněz se Ježíše otázal na jeho učedníky a na jeho učení. ²⁰ Ježíš mu odpověděl: "Já jsem mluvil k světu veřejně; učil jsem vždy v synagóze a v chrámě, kde se scházejí všichni Židé, a nic jsem neříkal tajně. ²¹ Proč se ptáš mne? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem jim pověděl; hle, tito vědí, co jsem řekl." ²² Když to řekl, jeden strážce, který stál poblíž, dal Ježíšovi ránu se slovy: "Takto odpovídáš veleknězi?" ²³ Ježíš mu odpověděl: "Jestliže jsem promluvil zle, vydej svědectví o tom zlém; jestliže však správně, proč mě biješ?" ²⁴ Annáš ho tedy poslal spoutaného k veleknězi Kaifášovi. ²⁵ Šimon Petr stál u ohně a ohřívá se. Tu mu řekli: "Nejsi i ty z jeho učedníků?" On zapřel: "Nejsem." ²⁶ Jeden z veleknězových otroků, příbuzný toho, kterému Petr utál ucho, řekl: "Neviděl jsem tě s ním v té zahradě?" ²⁷ Petr opět zapřel. A vtom zakokřhal kohout. ²⁸ Od Kaifáše vedli Ježíše do vládního paláce. Bylo časně ráno. Oni sami do vládního paláce nevstoupili, aby se neposkvrnili a mohli jít velikonočního beránka. ²⁹ Pilát vyšel ven k nim a řekl: "Jakou žalobu vznášíte proti tomuto člověku?" ³⁰ Řekli mu: "Kdyby tento člověk nebyl zločinec, nevydali bychom ti ho." ³¹ Pilát jim řekl: "Vezměte si ho a suďte ho podle svého zákona." Židé mu řekli: "My nesmíme nikoho usmrtit." ³² Tak se mělo naplnit Ježíšovo slovo, které řekl, aby naznačil, jakou smrtí má zemřít. ³³ Pilát tedy vešel opět do vládního paláce, zavolal si Ježíše a řekl mu: "Ty jsi král Židů?" ³⁴ Ježíš odpověděl: "To říkáš sám od sebe, nebo ti to o mně řekli jiní?" ³⁵ Pilát odpověděl: "Jsem snad já Žid? Tvůj národ a přední kněží mi tě vydali. Co jsi učinil?" ³⁶ Ježíš odpověděl: "Mé království není z tohoto světa; kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji strážci by bojovali, abych nebyl vydán Židům; ale mé království není odtud." ³⁷ Pilát mu řekl: "Jsi tedy král?" Ježíš odpověděl: "Ty říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas." ³⁸ Pilát mu řekl: "Co je pravda?" A když to pověděl, vyšel opět k Židům a řekl jim: "Já na něm žádnou vinu nenalézám. ³⁹ Je u vás zvykem, že vám o velikonočních propouštím jednoho vězně. Chcete tedy, abych vám propustil židovského krále?" ⁴⁰ Znovu zvolali: "Toho ne, ale Barabáš!" Ten Barabáš byl lupič.

19 Tehdy Pilát vzal Ježíše a dal ho zbičovat. ² Vojáci upletli z trní věnec, vložili mu jej na hlavu a oblékli mu purpurový plášť. ³ A přicházeli k němu a říkali: 'Buď zdrav, králi židovský!' A bili ho do tváře. ⁴ Pilát vyšel znovu ven a řekl jim: "Hle, vedu vám ho ven, abyste poznali, že na něm nenalézám žádnou vinu." ⁵ Ježíš vyšel ven, měl na sobě trnový věnec a purpurový plášť. Pilát jim řekl: "Hle, člověk!" ⁶ Když ho přední kněží a strážci uviděli, zvolali: "Ukřižuj! Ukřižuj!" Pilát jim řekl: "Vezměte ho vy a ukřižujte, neboť já na něm vinu ne-

nalézám." ⁷ Židé mu odpověděli: "My máme zákon, a podle toho zákona musí zemřít, protože se vydával za Syna Božího." ⁸ Když Pilát uslyšel toto slovo, ulekl se ještě více. ⁹ Vešel znovu do vládního paláce a řekl Ježíšovi: "Odkud jsi?" Ježíš mu však nedal žádnou odpověď. ¹⁰ Pilát mu tedy řekl: "Nemluvíš se mnou? Nevíš, že mám pravomoc tě propustit, a mám pravomoc tě ukřižovat?" ¹¹ Ježíš mu odpověděl: "Neměl bys nade mnou žádnou pravomoc, kdyby ti to nebylo dáno shůry. Proto ten, kdo mě tobě vydal, má větší hřích." ¹² Od té chvíle ho Pilát usiloval propustit. Židé však křičeli: "Propustíš-li ho, nejsi přítelem císaře; každý, kdo se vydává za krále, protíví se císaři!" ¹³ Když Pilát uslyšel tato slova, vyvedl Ježíše ven a usedl na soudní stolicí na místě zvaném 'Kamenná dlažba', hebrejsky 'Gabbatha'. ¹⁴ Byl den přípravy před Velikou nocí, kolem poledne. I řekl Židům: "Hle, váš král." ¹⁵ Oni zvolali: "Pryč, pryč s ním, ukřižuj ho!" Pilát jim řekl: "Vašeho krále mám ukřižovat?" Přední kněží odpověděli: "Nemáme krále, jen císaře." ¹⁶ Tu jim ho vydal, aby byl ukřižován. Vzali Ježíše a odváděli ho. ¹⁷ Sám si nesl kříž a vyšel na místo řečené Místo lebky, které se hebrejsky nazývá Golgota. ¹⁸ Tam ho ukřižovali a s ním jiné dva po obou stranách; Ježíše uprostřed. ¹⁹ Pilát napsal a upevnil na kříž také nápis, na kterém bylo napsáno: 'Ježíš Nazaretský - král židovský'. ²⁰ Ten nápis četlo mnoho Židů, protože místo, kde byl Ježíš ukřižován, bylo blízko města; nápis byl napsán hebrejsky, latinsky a řecky. ²¹ Židovští přední kněží říkali Pilátovi: "Nepiš 'židovský král', nýbrž 'on řekl: Jsem židovský král.'" ²² Pilát odpověděl: "Co jsem napsal, napsal jsem." ²³ Když vojáci Ježíše ukřižovali, vzali jeho šaty a rozdělili je na čtyři díly, každému vojákovu jeden díl; vzali i košili. Byla to košile nesešivaná, odshora vcelku utkaná. ²⁴ Řekli si: "Netrhejme ji, ale losujme o ni, čím bude." To aby se naplnilo Písmo, které praví: 'Rozdělili si mé šaty a o můj oděv metali los.' To tedy vojáci učinili. ²⁵ U Ježíšova kříže stála jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdalská. ²⁶ Když Ježíš uviděl svou matku a učedníka, kterého miloval, jak tu stojí, řekl matce: "Ženo, hle, tvůj syn." ²⁷ Pak řekl tomu učedníkovi: "Hle, tvá matka." A od té hodiny ji ten učedník vzal k sobě. ²⁸ Potom, když Ježíš věděl, že už je všechno dokonáno, aby se naplnilo Písmo, řekl: "Žízním." ²⁹ Stála tam nádoba plná octa; nasadili houbu plnou octa na yzop a podali mu ji k ústům. ³⁰ Když Ježíš okusil octa, řekl: "Dokonáno jest." Naklonil hlavu a odevzdal ducha. ³¹ Poněvadž byl den přípravy a Židé nechtěli, aby těla zůstala přes sobotu na kříži - tu sobotu byl totiž velký den -, požádali Piláta, aby ukřižovaným byly zlámány nohy a aby byli sňati z kříže. ³² Přišli tedy vojáci a zlámali nohy prvnímu i druhému, kteří byli ukřižováni spolu s ním. ³³ Když však přišli k Ježíšovi a uviděli, že je již mrtev, nohy mu nezlámali, ³⁴ ale jeden z vojáků mu probodl kopím bok; a hned vyšla krev a voda. ³⁵ A ten, který to viděl, vydal svědectví, a jeho svědectví je pravdivé; on ví, že mluví

pravdu, abyste i vy uvěřili. ³⁶ To se stalo, aby se naplnilo Písmo: 'Kost mu nebude zlomena.' ³⁷ A zase na jiném místě Písmo praví: 'Uvidí, koho probodli.' ³⁸ Potom Josef z Arimatie, který byl Ježíšovým učedníkem - ale ze strachu před Židy tajným - požádal Piláta, aby mohl sejmut Ježíšovo tělo z kříže. A Pilát svolil. Šel tedy a sňal jeho tělo. ³⁹ Přišel také Nikodém, který k němu poprvé přišel v noci, a nesl asi sto liber směsi myrhy a aloe. ⁴⁰ Vzali Ježíšovo tělo a zavinuli je s těmi vonnými věcmi do lněných pláten, jak je to u Židů při pohřbu zvykem. ⁴¹ Na tom místě, kde byl ukřižován, byla zahrada a v té zahradě nový hrob, v němž ještě nikdo nebyl pochován. ⁴² Tam kvůli židovskému dni přípravy Ježíše položili, neboť hrob byl blízko.

20 Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno, ještě za tmy, ke hrobu a uviděla kámen odvalený od hrobu. ² Běžela tedy a přišla k Šimonu Petrovi a k druhému učedníkovi, kterého měl Ježíš rád, a řekla jim: "Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili." ³ Petr a ten druhý učedník tedy vyšli a zamířili k hrobu. ⁴ Běželi oba spolu, ale ten druhý učedník běžel napřed, rychleji než Petr, a přišel ke hrobu první. ⁵ Naklonil se dovnitř a uviděl tam ležet plátna, ale dovnitř nevstoupil. ⁶ Potom přišel také Šimon Petr, který šel za ním. Vešel do hrobu a uviděl tam ležet lněná plátna, ⁷ avšak šátek, který byl na Ježíšově hlavě, neležel se lněnými plátny, nýbrž byl zvlášť svinut na jiném místě. ⁸ Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel k hrobu první; i uviděl a uvěřil. ⁹ Neboť ještě neznali Písmo, že musí vstát z mrtvých. ¹⁰ Učedníci pak opět odešli domů. ¹¹ Marie stála venku před hrobem a plakala. Jak plakala, naklonila se do hrobu ¹² a uviděla dva anděly v bílém rouchu, sedící na místě, kde leželo Ježíšovo tělo; jednoho u hlavy a druhého u nohou. ¹³ A ti jí řekli: "Ženo, proč pláčeš?" Řekla jim: "Vzali mého Pána a nevím, kam ho položili." ¹⁴ Když to řekla, otočila se dozadu a uviděla tam stát Ježíše; nevěděla však, že je to Ježíš. ¹⁵ Ježíš jí řekl: "Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?" Ona mu v domnění, že je to zahradník, řekla: "Pane, jestliže tys ho odnesl, řekni mi, kam jsi ho položil, a já si ho vezmu." ¹⁶ Ježíš jí řekl: "Marie!" Ona se otočila a hebrejsky mu řekla: "Rabbuni", což znamená 'Učitel'. ¹⁷ Ježíš jí řekl: "Nedrž se mne, neboť jsem ještě nevystoupil ke svému Otcí. Jdi k mým bratřím a řekni jim: 'Vystupuji k Otcí svému i k Otcí vašemu, k Bohu svému i k Bohu vašemu.'" ¹⁸ Marie Magdalská šla a zvěstovala učedníkům: "Viděla jsem Pána", a oznámila to, co jí řekl. ¹⁹ Když byl večer téhož dne, prvního dne týdne, a učedníci byli ze strachu před Židy za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš, postavil se doprostřed a řekl jim: "Pokoj vám." ²⁰ Když to řekl, ukázal jim ruce a bok. Když učedníci uviděli Pána, zaradovali se. ²¹ Ježíš jim řekl opět: "Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, i já posílám vás." ²² Po těchto slovech na ně dechl a řekl jim: "Přijměte Ducha Svatého. ²³ Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je zadržíte, tomu jsou zadrženy."

²⁴ Tomáš, řečený Didymos, jeden z Dvanácti, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. ²⁵ Ostatní učedníci mu říkali: "Viděli jsme Pána." On jim však řekl: "Pokud neuvidím stopu hřebů v jeho ruce a nevložím svůj prst na místo hřebů a svou ruku do jeho boku, neuvěřím." ²⁶ Po osmi dnech byli jeho učedníci opět uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi. Postavil se doprostřed a řekl: "Pokoj vám." ²⁷ Potom řekl Tomášovi: "Vztáhni svůj prst sem a pohleď na mé ruce, vztáhni svou ruku a vlož ji do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící." ²⁸ Tomáš mu odpověděl slovy: "Můj Pán a můj Bůh." ²⁹ Ježíš mu řekl: "Že jsi mne viděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili." ³⁰ Ještě mnoho jiných znamení, která nejsou zapsána v této knize, učinil Ježíš před svými učedníky. ³¹ Tato však zapsána jsou, abyste uvěřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu.

21 Potom se Ježíš opět zjevil učedníkům u moře Tiberiadského. Zjevil se takto: ² Byli spolu Šimon Petr, Tomáš, řečený Didymos, Natanael z Kány Galilejské, synové Zebedeovi a další dva z jeho učedníků. ³ Šimon Petr jim řekl: "Jdu lovit ryby." Řekli mu: "I my půjdeme s tebou." Vyšli a vstoupili do lodi. Ale oné noci neulovili nic. ⁴ Když nastalo jitro, postavil se Ježíš na pobřeží, ale učedníci nevěděli, že je to on. ⁵ Ježíš jim řekl: "Děti, máte něco k jídlu?" Odpověděli mu: "Ne." ⁶ On jim řekl: "Hodte síť na pravou stranu lodi, a naleznete." Hodili ji tedy; a nemohli ji už utáhnout pro spoustu ryb. ⁷ Tu onen učedník, kterého Ježíš miloval, říká Petrovi: "To je Pán." Když Šimon Petr uslyšel, že je to Pán, převázal si plášť, neboť byl nahý, a vrhl se do moře. ⁸ Ostatní učedníci přijeli na lodi, neboť nebyli od země daleko, jen asi dvě stě loktů, a vlekli síť plnou ryb. ⁹ Když vystoupili na zem, uviděli žhavé uhlí a na něm položenou rybu a chléb. ¹⁰ Ježíš jim řekl: "Přineste něco z těch ryb, které jste právě chytili." ¹¹ Šimon Petr vy-

stoupil a vytáhl na zem síť plnou velkých ryb, bylo jich sto padesát tři. I když jich bylo tak mnoho, síť se neroztrhla. ¹² Ježíš jim řekl: "Pojďte posnídat." Nikdo z učedníků se ho neodvážil zeptat: "Kdo jsi?" Věděli, že je to Pán. ¹³ Ježíš přistoupil, vzal chléb a dával jim; podobně i rybu. ¹⁴ To se již potřetí Ježíš zjevil svým učedníkům po svém zmrtvýchvstání. ¹⁵ Když posnídali, řekl Ježíš Šimonu Petrovi: "Šimone Janův, miluješ mne více než tyto?" Odpověděl mu: "Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád." Řekl mu: "Pas mé beránky." ¹⁶ Řekl mu opět podruhé: "Šimone Janův, miluješ mne?" Odpověděl mu: "Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád." Řekl mu: "Pas mé ovce." ¹⁷ Řekl mu potřetí: "Šimone Janův, máš mě rád?" Petr se zarmoutil, že mu potřetí řekl: 'Máš mě rád?', a odpověděl mu: "Pane, ty víš všechno, ty víš, že tě mám rád." Ježíš mu řekl: "Pas mé ovce. ¹⁸ Amen, amen, pravím tobě, když jsi byl mladší, sám ses opásával a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš své ruce a jiný tě opáše a povede, kam nechceš." ¹⁹ Toto řekl, aby mu naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. Po těchto slovech mu řekl: "Následuj mne." ²⁰ Petr se obrátil a uviděl, jak za nimi jde učedník, kterého Ježíš miloval a který se také při večeři naklonil k jeho prsům a řekl: 'Pane, kdo je ten, který tě vydává?' ²¹ Když jej Petr uviděl, řekl Ježíšovi: "Pane, co bude s tímto?" ²² Ježíš mu řekl: "Jestliže chci, aby tu zůstal, dokud nepřijdu, co je ti po tom? Ty mne následuj." ²³ A tak se mezi bratry rozšířilo to slovo, že onen učedník nezemře. Ježíš mu však neřekl, že nezemře, nýbrž: 'Jestliže chci, aby tu zůstal, dokud nepřijdu, co je ti po tom?' ²⁴ To je ten učedník, který vydává svědectví o těchto věcech a který je zapsal; a víme, že jeho svědectví je pravdivé. ²⁵ Je ještě mnoho jiných věcí, které Ježíš učinil; kdyby se o každé zvlášť napsalo, myslím, že by celý svět neobsáhl knihy o tom napsané. [Amen.]

Skutky apoštolské

1 První zprávu, ó Theofile, jsem napsal o všem, co Ježíš začal činit a učit, ² až do dne, kdy byl vzat vzhůru, když skrze Ducha Svatého dal příkazy apoštolům, které si vyvolil. ³ Jim také po svém utrpení mnoha důkazy prokázal, že žije, po čtyřicet dní se jim dával spatřit a říkal jim o Božím království. ⁴ A když s nimi jedl, nařídil jim, aby se nevzdalovali z Jeruzaléma, ale očekávali zaslíbení Otcovo - "které jste slyšeli ode mne, ⁵ neboť Jan křtil vodou, vy však po nemnohých těchto dnech budete pokřtěni v Duchu Svatém." ⁶ Když se tedy sešli, tázali se ho: "Pane, v tomto čase obnovíš království pro Izrael?" ⁷ Řekl jim: "Nepřísluší vám poznat časy a lhůty, které Otec uložil ve své vlastní pravomoci, ⁸ ale přijmete moc Ducha Svatého, který na vás přijde, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až po nejzazší konec země." ⁹ Když to pověděl, byl před jejich zraky vyzdvižen a oblak jim ho vzal z očí. ¹⁰ A když se upřeně dívali do nebe, jak odchází, hle, stáli vedle nich dva muži v bílých šatech ¹¹ a řekli: "Muži galilejští, co tu stojíte a hledíte do nebe? Tento Ježíš, který byl od vás vzat vzhůru do nebe, přijde právě tak, jak jste ho viděli odcházet do nebe." ¹² Potom se vrátili do Jeruzaléma od hory nazývané Olivová, která je blízko Jeruzaléma, ve vzdálenosti sobotní cesty. ¹³ Když vešli do města, vystoupili do horní místnosti, kde pobývali Petr, Jan, Jakub, Ondřej, Filip, Tomáš, Bartoloměj, Matouš, Jakub Alfeův, Šimon Zélóta a Juda Jakubův. ¹⁴ Ti všichni zůstávali jednomyslně oddáni modlitbě spolu se ženami, s Marií, matkou Ježíšovou, a s jeho bratry. ¹⁵ V těch dnech se postavil Petr uprostřed bratří - byl tam pohromadě zástup asi sto dvaceti osob - a řekl: ¹⁶ "Muži bratři, muselo se naplnit Písmo, které předem řekl Duch Svatý ústy Davidovými o Judovi, jenž se stal vůdcem těch, kteří se zmocnili Ježíše; ¹⁷ byl počítán mezi nás a obdržel podíl na této službě. ¹⁸ Z odměny za nepravost získal pole, a když spadl střemhlav, roztrhl se v půli a všechny jeho vnitřnosti vyhrězly. ¹⁹ A to se stalo známým všem obyvatelům Jeruzaléma, takže to pole bylo v jejich vlastním jazyce nazváno Hakeldama, to znamená Krvavé pole. ²⁰ Neboť je napsáno v knize Žalmů: 'Jeho příbytek ať zpustne, ať není nikoho, kdo by v něm bydlil' a 'Jeho pověření ať obdrží jiný'. ²¹ Proto se musí jeden z těch mužů, kteří s námi chodili po celý ten čas, kdy Pán Ježíš pobýval mezi námi, ²² od křtu Janova až do dne, kdy byl od nás vzat vzhůru, stát spolu s námi svědkem jeho zmrtvýchvstání." ²³ I postavili dva: Josefa zvaného Barsabas, jenž měl příjmení

Justus, a Matěje. ²⁴ Pak se pomodlili a řekli: "Ty, Pane, který znáš srdce všech, ukaž, kterého z těchto dvou sis vyvolil, ²⁵ aby dostal místo v této službě a v apoštolství, od něhož se Juda odvrátil a odešel na své místo." ²⁶ Dali jim losy a los padl na Matěje; i byl volbou připojen k jedenácti apoštolům.

2 Když nastal den Letnic, byli všichni spolu na jednom místě. ² Náhle se ozval zvuk z nebe, jako když se žene prudký vítr, a naplnil celý dům, kde seděli. ³ A ukázaly se jim jazyky jakoby z ohně, které se rozdělovaly, a na každém z nich se usadil jeden. ⁴ Všichni byli naplněni Duchem Svatým a začali mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. ⁵ V Jeruzalémě bydleli Židé, zbožní muži ze všech národů, které jsou pod nebem. ⁶ Když se ozval ten zvuk, sešlo se mnoho lidí a byli zmateni, protože každý z nich je slyšel mluvit svou vlastní řečí. ⁷ Všichni byli ohromeni a udiveně říkali: "Hle, což nejsou všichni ti, kteří tu mluví, Galilejci?" ⁸ Jak to, že každý z nás slyší svůj vlastní jazyk, ve kterém jsme se narodili? ⁹ Parthové, Médové a Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judeje a Kappadokie, Pontu a Asie, ¹⁰ Frygie a Pamfylie, Egypta a oblastí Libye u Kyrény a návštěvníci z Říma, ¹¹ Židé i proselyté, Krétané a Arabové: všichni je slyšíme mluvit našimi jazyky veliké věci Boží." ¹² Všichni z toho byli ohromeni a zmateni a jeden druhému říkali: "Co to má znamenat?" ¹³ Ale jiní se posmívali a říkali: "Jsou opilí." ¹⁴ Petr se postavil spolu s jedenácti, pozdvihl svůj hlas a přímo k nim promluvil: "Muži judští a všichni obyvatelé Jeruzaléma, toto ať je vám známo, vyslechněte pozorně má slova. ¹⁵ Tito lidé nejsou opilí, jak se domníváte. Vždyť je devět hodin ráno. ¹⁶ Ale toto je to, co je řečeno skrze proroka Joele: ¹⁷ 'A bude v posledních dnech, praví Bůh, že vyleji ze svého Ducha na každé tělo; vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, vaši mladíci budou vídat vidění a vaši starci budou mívát sny. ¹⁸ I na své otroky a na své otrokyně v oněch dnech vyleji ze svého Ducha, a budou prorokovat. ¹⁹ A dám divy nahoře na nebi a znamení dole na zemi, krev a oheň a sloupy dýmu. ²⁰ Slunce se obrátí v temnotu a měsíc v krev, než přijde Pánův den, veliký a skvělý. ²¹ A stane se, že každý, kdo vyzývá Pánovo jméno, bude zachráněn.'" ²² "Muži izraelští, slyšte tato slova: Ježíše Nazaretského, muže od Boha vám dosvědčeného mocnými činy, divy a znameními, které Bůh uprostřed vás skrze něho učinil, jak sami víte, ²³ tohoto muže, vydaného podle ustanoveného úradku a předzvědění Božího, jste skrze ruce bezbožní-

ků přibili na kříž a odstranili. ²⁴ Ale Bůh ho vzkřísil, zprostitv ho bolesti smrti, protože nebylo možné, aby byl od ní držen. ²⁵ Neboť David o něm říká: 'Viděl jsem Pána stále před sebou, neboť je po mé pravici, abych nezakolísal; ²⁶ proto se mé srdce zaradovalo a můj jazyk se rozjásal, nadto i mé tělo bude přebývat v naději, ²⁷ neboť nezanecháš mou duši v podsvětí, aniž dáš svému Svatému uvidět zkázu. ²⁸ Oznámil jsi mi cesty života, naplníš mě radostí před svou tváří.'" ²⁹ "Muži bratři, o praotci Davidovi vám mohu směle říci, že zemřel a byl pohřben a jeho hrob je mezi námi až do dnešního dne. ³⁰ Byl to prorok a věděl, že se mu Bůh přísahou zavázal, že potomka z jeho beder posadí na jeho trůn; ³¹ viděl do budoucnosti a promluvil o Kristově zmrtvýchvstání, když řekl, že jeho duše nebyla zanechána v podsvětí a jeho tělo nevidělo zkázu. ³² Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni jsme toho svědky. ³³ Když byl tedy vyvýšen pravicí Boží a přijal od Otce zaslíbeného Ducha Svatého, vylil to, co vy nyní vidíte i slyšíte. ³⁴ Neboť David nevystoupil na nebesa, ale sám říká: 'Řekl Pán mémú Pánu: Sed' po mé pravici, ³⁵ dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou.' ³⁶ Ať tedy všechen dům Izraele s jistotou ví, že Bůh učinil toho Ježíše, kterého jste vy ukřižovali, i Pánem i Mesiášem." ³⁷ Když to uslyšeli, byli hluboce zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: "Co máme dělat, muži bratři?" ³⁸ Petr jim řekl: "Učiňte pokání a každý z vás ať je pokřtěn na základě jména Ježíše Krista k odpuštění vašich hříchů, a přijmete dar Ducha Svatého. ³⁹ Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem, kteří jsou daleko a které si povolá Pán, náš Bůh." ⁴⁰ A ještě mnoha jinými slovy to dosvědčil a vyzýval je: "Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!" ⁴¹ Ti, kteří radostně přijali jeho slovo, byli pokřtěni a bylo přidáno toho dne asi tři tisíce duší. ⁴² Vytrvale zůstávali v učení apoštolů a ve společenství, v lámání chleba a modlitbách. ⁴³ Každé duše se zmocňoval strach; mnoho divů a znamení se dalo skrze apoštoly [v Jeruzalémě, a na všech byl veliký strach]. ⁴⁴ Všichni věřící byli pospolu a měli všechno společně. ⁴⁵ Prodávali svá zboží a majetky a dělili je mezi všechny, jak kdo potřeboval. ⁴⁶ Denně zůstávali jednomyslně v chrámě, po domech lámali chléb a přijímali pokrm s veselím a prostotou srdce. ⁴⁷ Chválili Boha a byli oblíbeni u všeho lidu. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, kteří byli zachraňováni.

3 Petr a Jan vystupovali o třetí hodině odpoledne - hodině modlitby - do chrámu. ² Právě tam přinášeli nějakého muže, který byl chromý již z lůna své matky; každý den ho kladli ke dveřím chrámu, kterým se říkalo 'Krásné', aby prosil o almužnu ty, kdo vcházeli do chrámu. ³ Když uviděl Petra a Jana, jak se chystají vejít do chrámu, prosil o almužnu. ⁴ Petr s Janem se na něj upřeně zadíval a řekl: "Pohled' na nás!" ⁵ Pozorně je sledoval a očekával, že od nich něco dostane. ⁶ Petr však řekl: "Stříbro a zlato nemám, ale co mám, to ti

dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!" ⁷ Uchopil ho za pravou ruku a pozdvihl jej. Ihned se zpevnily jeho nohy a klouby. ⁸ Postavil se, vyskakoval a chodil. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal a chválil Boha. ⁹ A všechen lid ho spatřil, jak chodí a chválí Boha. ¹⁰ Poznali ho, že je to ten, který kvůli almužně sedal u 'Krásné brány' chrámu, a byli naplněni úžasem a ohromením nad tím, co se mu přihodilo. ¹¹ Zatímco se držel Petra a Jana, všechen lid se k nim seběhl do sloupoví, které se nazývá Šalomounovo, a byli vyděšení. ¹² Když to Petr uviděl, promluvil k lidu: "Muži Izraelité, proč nad tím žasnete a proč tak upřeně hledíte na nás, jako bychom vlastní mocí nebo zbožností způsobili, že on chodí? ¹³ Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův, Bůh našich otců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého vy jste vydali a zřekli se ho před tváří Piláta, když se ho rozhodl propustit. ¹⁴ Svatého a Spravedlivého jste se zřekli a vyžádali jste si, aby vám byl darován muž vrah. ¹⁵ Zabili jste Původce života, kterého Bůh probudil z mrtvých; my jsme toho svědky. ¹⁶ A tohoto muže, kterého vidíte a znáte, na základě víry v Ježíšovo jméno toto jméno upevnilo a víra, která je skrze něho, mu dala toto plné zdraví před očima vás všech. ¹⁷ A nyní, bratři, vím, že jste to udělali z nevědomosti, stejně jako vaši vůdcové. ¹⁸ Bůh však takto splnil, co předem ohlásil ústy všech proroků, že jeho Kristus bude trpět. ¹⁹ Učiňte tedy pokání a obraťte se, aby byly vymazány vaše hříchy, ²⁰ a přišly časy osvěžení od Pánovy tváře, a aby poslal určeného vám Mesiáše, Ježíše. ²¹ Nebe ho musí přijmout až do časů obnovy všech věcí, jak o tom mluvil Bůh od věků ústy svých svatých proroků. ²² Mojžíš řekl: 'Proroka vám vzbudí Pán, váš Bůh, z vašich bratrů jako vzbudil mne; toho budete poslouchat ve všem, co by vám řekl. ²³ A stane se, že každá duše, která neuposlechne toho proroka, bude vyhlazena z lidu.' ²⁴ Také všichni proroci od Samuele i po něm, kteří mluvili, zvěstovali tyto dny. ²⁵ Vy jste synové proroků a smlouvy, kterou Bůh uzavřel s vašimi otci, když řekl Abrahamovi: 'A v tvém semeni budou požehnány všechny rodiny země.' ²⁶ Vám nejprve Bůh vzbudil svého služebníka a poslal ho, aby vám požehnal tím, že každého z vás odvrátí od vašich špatností."

4 Když ještě mluvili k lidu, postavili se k nim [přední] kněží, velitel chrámové stráže a saduceové ² a rozhořčovali se, že učí lid a zvěstují v Ježíši vzkříšení z mrtvých. ³ Vztáhli na ně ruce a vsadili je do vězení do druhého dne, neboť už byl večer. ⁴ Ale mnozí z těch, kteří to slovo uslyšeli, uvěřili, a počet těch mužů vzrostl asi na pět tisíc. ⁵ Druhý den se v Jeruzalémě shromáždili jejich vůdci, starší a učitelé Písma, ⁶ velekněz Annáš, Kaifáš, Jan a Alexandr a všichni, kteří byli z velekněžského rodu, ⁷ postavili je uprostřed a začali se vyptávat: "Jakou mocí nebo v jakém jménu jste to učinili?" ⁸ Tu Petr, naplněn Duchem Svatým, jim řekl: "Vůdcové lidu a starší [Izraele], ⁹ jsme-li dnes vyslýcháni pro dobrý skutek na nemocném člověku, kým že byl uzdra-

ven, ¹⁰ at' je známo vám všem a všemu lidu Izraele, že ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, ale kterého Bůh probudil z mrtvých, v tomto jménu stojí tento člověk před vámi zdrav. ¹¹ To je ten kámen, který byl zavržen od vás stavitelů, a který se stal hlavou úhlu. ¹² A není v nikom jiném záchrana; neboť není pod nebem jiného jména daného lidem, v němž bychom měli být zachráněni." ¹³ Když pozorovali Petrovu a Janovu otevřenost a shledali, že jsou to lidé neučení a prostí, žasli; poznávali je, že bývali s Ježíšem. ¹⁴ A když viděli toho uzdraveného člověka, jak tam stojí s nimi, neměli, co by na to řekli. ¹⁵ Poručili jim, aby odešli ven z velerady, a radili se mezi sebou. ¹⁶ Říkali: "Co máme učinit s těmito lidmi? Všem obyvatelům Jeruzaléma je jasné, že se skrze ně stalo zřejmé znamení, a my to nemůžeme popřít. ¹⁷ Ale aby se to ještě více nerozšířilo mezi lid, pohrozme jim, ať již k nikomu nemluví na základě tohoto jména." ¹⁸ Zavolali je a přikázali jim, aby vůbec veřejně nemluvili ani neučili na základě Ježíšova jména. ¹⁹ Petr a Jan jim odpověděli: "Posudte, zda je před Bohem správné, abychom poslouchali vás více než Boha. ²⁰ Neboť my nemůžeme nemluvit o tom, co jsme viděli a slyšeli." ²¹ Oni jim pohrozili a propustili je, protože nenalézali nic, zač by je potrestali, a to kvůli lidu, neboť všichni oslavovali Boha za to, co se stalo. ²² Tomu člověku, na němž se toto znamení uzdravení stalo, bylo totiž už přes čtyřicet let. ²³ Když byli propuštěni, přišli mezi své a oznámili, co jim řekli přední kněží a starší. ²⁴ Když to uslyšeli, jednomyslně pozdvihli hlas k Bohu a řekli: "Panovníku, ty, který jsi učinil nebe i zemi i moře a vše, co je v nich, ²⁵ ty jsi skrze Ducha Svatého ústy svého služebníka, našeho otce Davida, řekl: 'Proč zuří národy a lidé zamýšlejí marné věci? ²⁶ Králové země se postavili a vládcové se shromáždili společně proti Pánu a proti jeho Kristu.' ²⁷ Opravdu se shromáždili v tomto městě Herodes a Pontius Pilát spolu s národy i s lidem Izraele proti tvému svatému služebníku Ježíšovi, kterého jsi pomazal, ²⁸ aby učinili, co tvá ruka a tvůj úrdek předem určily, že se má stát. ²⁹ A nyní, Pane, pohled na jejich hrozby a dej svým otrokům se vši otevřeností mluvit tvé slovo; ³⁰ vztahuj svou ruku k uzdravování a k tomu, aby se dala znamení a divy skrze jméno tvého svatého služebníka Ježíše." ³¹ Když se pomodlili, zatřásl se místo, kde byli shromážděni, a všichni byli naplněni Duchem Svatým a s otevřeností mluvili slovo Boží. ³² Všichni, kdo uvěřili, byli jednoho srdce a jedné duše a nikdo neříkal o ničem, co měl, že je to jeho vlastní, nýbrž měli všechno společné. ³³ A apoštolové vydávali s velikou mocí svědectví o zmrtvýchvstání Pána Ježíše [Krista] a veliká milost byla na nich všech. ³⁴ Nikdo mezi nimi netrpěl nouzi, neboť ti, kdo byli vlastníky polností nebo domů, svá pole nebo domy prodávali a výtěžky z prodeje přinášeli ³⁵ a kladli k nohám apoštolů. Z toho se pak rozdělovalo každému, jak kdo potřeboval. ³⁶ Také Josef, který byl apoštolů nazván Barnabáš, což v překladu znamená

'syn potěšení', Levita, rodem z Kypru, ³⁷ měl pole, které prodal, peníze přinesl a položil k nohám apoštolů.

5 Někjaký muž, jménem Ananiáš, se svou ženou Safirou prodal pozemek ² a s vědomím své ženy dal z výtěžku něco stranou, určitou část přinesl a položil k nohám apoštolů. ³ Petr řekl: "Ananiáši, proč Satan naplnil tvé srdce, že jsi lhal Duchu Svatému a dal jsi stranou část z výtěžku za to pole? ⁴ Dokud zůstávalo neprodané, což nebylo tvé? A když jsi je prodal, což nebylo v tvé moci, co uděláš s penězi? Proč ses rozhodl ve svém srdci k takové věci? Nelhal jsi lidem, ale Bohu." ⁵ Když Ananiáš slyšel tato slova, padl a zemřel; a na všechny, kteří to slyšeli, padl veliký strach. ⁶ Mladší z bratří vstali, přikryli jej, vynesli a pohřbili. ⁷ Uplynuly asi tři hodiny a vstoupila jeho žena, nevědouc, co se stalo. ⁸ Petr k ní promluvil: "Pověz mi, prodali jste to pole za tolik peněz?" Ona řekla: "Ano, za tolik." ⁹ Petr jí řekl: "Proč jste se smluvili, abyste pokoušeli Pánova Ducha? Hle, kroky těch, kteří pohřbili tvého muže, je slyšet za dveřmi; vynesou i tebe." ¹⁰ A hned padla k jeho nohám a zemřela. Když ti mladíci vstoupili, našli ji mrtvou. Vynesli ji a pohřbili k jejímu muži. ¹¹ A velký strach padl na celou církev i na všechny, kteří to slyšeli. ¹² Skrze ruce apoštolů se dalo mezi lidem mnoho znamení a divů. A všichni jednomyslně pobývali v Šalomounově sloupovi. ¹³ Z ostatních se nikdo neodvažoval k nim připojit, ale lid je velebil. ¹⁴ A ještě více věřících bylo přidáváno Pánu, množství mužů i žen, ¹⁵ takže dokonce na ulice vynášeli nemocné a kladli je na lůžka a lehátka, aby na některého z nich padl aspoň Petrův stín, když tudy půjde. ¹⁶ Scházelo se také množství lidí z měst okolo Jeruzaléma, přinášeli nemocné a trápené nečistými duchy, a ti všichni byli uzdravováni. ¹⁷ Tu povstal velekněz a všichni, kteří byli s ním, totiž strana saduceů; byli naplněni žárlivostí. ¹⁸ I vztáhli na apoštoly ruce a vsadili je do veřejného vězení. ¹⁹ Pánův anděl však v noci otevřel dveře vězení, vyvedl je ven a řekl: ²⁰ "Jděte, postavte se v chrámě a mluvte k lidu všechna slova tohoto života." ²¹ Když to uslyšeli, vešli za úsvitu do chrámu a učili. Když se dostavil velekněz a ti, kteří byli s ním, svolali veleradu a celý senát synů Izraele a poslali do vězení, aby byli apoštolové přivedeni. ²² Když tam služebníci přišli, ve vězení je nenalezli. Vrátili se a oznámili: ²³ "Vězení jsme našli důkladně zavřené a strážce stojící u dveří, ale když jsme otevřeli, nikoho jsme uvnitř nenašli." ²⁴ Když ta slova uslyšel velitel chrámové stráže a přední kněží, byli tím velmi zmateni. Necháпали, co se to mohlo stát. ²⁵ Kdosi však přišel a oznámil jim: "Hle, muži, které jste vsadili do vězení, stojí v chrámě a učí lid." ²⁶ Pak velitel se služebníky pro ně šel a vedl je, ale bez násilí; báli se totiž lidu, aby nebyli ukamenováni. ²⁷ Když je přivedli, postavili je ve veleradě a velekněz se jich otázal: ²⁸ "Výslovně jsme vám přikázali, abyste neučili na základě toho jména, a hle, naplnili jste Jeruzalém svým učením a chcete na nás uvést krev toho člověka." ²⁹ Petr a apoštolové odpověděli: "Je třeba po-

slouchat více Boha než lidi. ³⁰ Bůh našich otců probudil z mrtvých Ježíše, kterého jste vy pověsili na dřevo a zabili; ³¹ toho Bůh jako vůdce a zachránce vyvýšil na svou pravici, aby dal Izraeli pokání a odpuštění hříchů. ³² My jsme svědkové těchto slov, i Duch Svatý, kterého Bůh dal těm, kdo ho poslouchají." ³³ Když to uslyšeli, rozzuřili se a chtěli je zabít. ³⁴ Tu povstal ve veleradě jeden farizeus jménem Gamaliel, učitel Zákona, kterého si vážil všechen lid; poručil, aby ty lidi na chvíli vyvedli ven, ³⁵ a řekl jim: "Muži Izraelci, dobře si rozvažte, co uděláte s těmito lidmi. ³⁶ Neboť před nedávnem povstal Theudas a říkal, že on je někým [velikým]; i připojil se k němu počet asi čtyř set mužů. Byl však zabit, a všichni, kteří ho poslouchali, byli rozptýleni a obráceni vniveč. ³⁷ Po něm povstal ve dnech soupisu Juda Galilejský a strhl za sebou lid; také on byl zničen a všichni, kteří ho poslouchali, byli rozptýleni. ³⁸ Proto vám nyní pravím: Nechte tyto lidi a propustte je. Je-li tento plán či toto dílo z lidí, zanikne; ³⁹ je-li však z Boha, nebudete je moci zničit - abyste snad nakonec nebyli nalezeni jako ti, kdo bojují proti Bohu." Poslechli ho, ⁴⁰ zavolali apoštoly, zmrskali je a přikázali jim, aby nemluvili na základě Ježíšova jména, a propustili je. ⁴¹ Oni tedy šli z velerady a radovali se, že byli uznáni za hodné, aby byli potupeni pro to jméno. ⁴² Každý den v chrámě a po domech nepřestávali učit a zvěstovat Krista Ježíše.

6 V těch dnech, kdy přibývalo učedníků, nastalo reptání Helénistů proti Hebreům, že při každodenní službě jsou jejich vdovy zanedbávány. ² Proto apoštolové - oněch Dvanáct - svolali veškeré množství učedníků a řekli: "Není správné, abychom my zanechali Božího slova a sloužili při stolech. ³ Vyberte si tedy, bratři, mezi sebou sedm osvědčených mužů, plných Ducha [Svatého] a moudrosti, které ustanovíme pro tento úkol; ⁴ my však se oddáme modlitbě a službě slova." ⁵ To slovo se zalíbilo celému shromáždění, i vyvolili Štěpána, muže plného víry a Ducha Svatého, Filipa, Prochora, Nikánora, Timóna, Parména a Mikuláše, proselytu z Antiochie. ⁶ Postavili je před apoštoly, ti se pomodlili a vložili na ně ruce. ⁷ Slovo Boží se šířilo a počet učedníků v Jeruzalémě velmi rostl. Také velký zástup kněží byl poslušný víry. ⁸ Štěpán, plný milosti a moci, činil mezi lidem veliké divy a znamení. ⁹ Tu povstali někteří ze synagogy zvané Libertinských, Kyrénských a Alexandrijských, z Kilikie a Asie, a hádali se se Štěpánem. ¹⁰ Ale nemohli odolat moudrosti a Duchu, v němž mluvil. ¹¹ Potom tajně navedli muže, kteří říkali: "Slyšeli jsme jej mluvit urážlivé výroky proti Mojžíšovi a proti Bohu." ¹² Tak pobouřili lid a starší i učitele Písma, přišli, násilím se ho chopili a přivedli do velerady. ¹³ A postavili živé svědky, kteří říkali: "Tento člověk nepřestává pronášet výroky proti tomuto svatému místu a proti Zákonu. ¹⁴ Slyšeli jsme ho, jak říkal, že Ježíš Nazaretský zničí toto místo a změní ustanovení, která nám předal Mojžíš." ¹⁵ A všichni, kteří seděli ve veleradě, na něho

upřeně hleděli a viděli, že jeho tvář byla jako tvář anděla.

7 Velekněz řekl: "Je tomu tak?" ² A on začal mluvit: "Muži bratři a otcové, poslyšte: Bůh slávy se ukázal našemu otci Abrahamovi, když byl v Mezopotámii, dříve než se usadil v Cháranu, ³ a řekl mu: 'Vyjdi ze své země a ze svého příbuzenstva a jdi do země, kterou ti ukážu.' ⁴ Potom vyšel z Chaldejské země a usadil se v Cháranu. A odtud jej Bůh po smrti jeho otce přestěhoval do této země, ve které vy nyní bydlíte. ⁵ A nedal mu v ní za dědictví ani stopu země, ale slíbil ji dát do vlastnictví jemu a po něm jeho potomstvu, ačkoliv ještě neměl dítě. ⁶ Bůh promluvil takto: 'Jeho potomci budou žít jako cizinci v cizí zemi; tam je zotročí a čtyři sta let s nimi budou zle nakládat. ⁷ Ale národ, jemuž budou otročit, budu soudit já,' řekl Bůh, 'a potom vyjdou a budou mi sloužit na tomto místě.' ⁸ I dal mu smlouvu obřizky. A tak, když zplodil Izáka, osmý den ho obřezal; podobně i Izák Jákooba a Jákoob dvanáct patriarchů. ⁹ A patriarchové žárlili na Josefa a prodali ho do Egypta; ale Bůh byl s ním, ¹⁰ vysvobodil ho ze všech jeho soužení a dal mu milost i moudrost před faraónem, egyptským králem, a ten ho ustanovil vládcem nad Egyptem i nad celým svým domem. ¹¹ Potom přišel na celý Egypt i Kanaán hlad a veliké soužení, a naši otcové nenalézali obživu. ¹² Když Jákoob uslyšel, že v Egyptě je obilí, vyslal tam naše otce poprvé. ¹³ Při druhé návštěvě se Josef dal svým bratřím poznat a Josefův rod se stal faraónovi známým. ¹⁴ Josef poslal vzkaz a zavolal k sobě svého otce Jákooba a celé příbuzenstvo v počtu sedmdesáti pěti duší. ¹⁵ A sestoupil Jákoob do Egypta a zemřel on i naši otcové. ¹⁶ Přenesli je do Sichemu a uložili v hrobce, kterou Abraham koupil za stříbro od synů Emorových v Sichemu. ¹⁷ Jak se však přibližoval čas zaslíbení, které Bůh vyhlásil Abrahamovi, lid v Egyptě rostl a množil se, ¹⁸ dokud v Egyptě nepovstal jiný král, který Josefa neznal. ¹⁹ Ten jednal lstivě a zle s naším rodem a přinutil naše otce odkládat své novorozence, aby nezůstávali naživu. ²⁰ V té době se narodil Mojžíš a byl krásný před Bohem. Tři měsíce byl chován v domě svého otce. ²¹ A když byl odložen, vzala si jej faraónova dcera a starala se o něj jako o svého syna. ²² Mojžíš byl vychován ve vši egyptské moudrosti a byl mocný ve slovech i skutcích. ²³ A když se dovršoval jeho čtyřicátý rok, vstoupila mu na srdce myšlenka, aby se podíval na své bratry, syny Izraele. ²⁴ A uviděl, jak se jednomu z nich děje bezpráví; zastal se ho a pomstil utiskovaného tím, že Egyptána zabil. ²⁵ Domníval se, že jeho bratři pochopí, že jim Bůh dává skrze jeho ruku vysvobození, ale oni to nepochopili. ²⁶ Druhého dne se u nich objevil, když se hádali; snažil se je přivést k pokoji slovy: 'Muži, jste bratři, proč ubližujete jeden druhému?' ²⁷ Ale ten, který ubližoval svému bližnímu, ho odstrčil a řekl: 'Kdo tě ustanovil nad námi vládcem a soudcem?' ²⁸ Snad mě nechceš zabít, jako jsi včera zabil toho Egyptana?' ²⁹ Kvůli těm slovům Mojžíš utekl a byd-

lel jako cizinec v zemi madiánské, kde zplodil dva syny.³⁰ A když se naplnilo čtyřicet let, ukázal se mu v pustině u hory Sinaj Pánův anděl v plameni hořícího keře.³¹ Když to Mojžíš uviděl, divil se tomu vidění; šel blíž, aby se pozorně podíval, a tu zazněl Pánův hlas:³² 'Já jsem Bůh tvých otců, Bůh Abrahamův, [Bůh] Izákův a [Bůh] Jákobův.' Mojžíš se roztrásl a neodvažoval se podívat.³³ Pán mu řekl: 'Zuj sandály ze svých nohou, neboť místo, na kterém stojíš, je země svatá.'³⁴ Dobře jsem viděl utrpení svého lidu, který je v Egyptě, a slyšel jsem jejich sténání. I sestoupil jsem, abych je vysvobodil. A teď jdi, posílám tě do Egypta.'³⁵ Toho Mojžíše, kterého zavrhl, když řekli: 'Kdo tě [nad námi] ustanovil vládcem a soudcem?', toho Bůh poslal jako vůdce a vysvoboditele s pomocí anděla, který se mu ukázal v tom keři.³⁶ Ten je vyvedl a činil divy a znamení v Egyptské zemi, v Rudém moři i v pustině po čtyřicet let.³⁷ To je ten Mojžíš, který řekl synům Izraele: 'Proroka vám vzbudí Bůh z vašich bratrů jako mne. [Toho poslouchejte.]'³⁸ To je ten, který byl ve shromáždění v pustině prostředníkem mezi andělem, který k němu mluvil na hoře Sinaj, a našimi otci. On přijal živá slova, aby nám je dal.³⁹ Jemu se naši otcové nechťeli poddat, ale zavrhl ho a obrátili se ve svých srdcích do Egypta⁴⁰ a řekli Áronovi: 'Udělej nám bohy, kteří půjdou před námi, neboť nevíme, co se stalo s Mojžíšem, který nás vyvedl z Egyptské země.'⁴¹ I udělali v těch dnech tele, přinesli té modle obět a veselili se nad skutky svých rukou.⁴² Bůh se od nich odvrátil a vydal je, aby sloužili nebeskému vojsku, jak je napsáno v knize Proroků: 'Což jste mně přinášeli krvavé oběti a dary po těch čtyřicet let na pustině, dome izraelský?'⁴³ Nosili jste stánek Molocha a hvězdu vašeho boha Remfana, obrazy, které jste si udělali, abyste se jim klaněli. Přestěhují vás až za Babylón.'⁴⁴ Naši otcové měli v pustině stánek svědectví, jak nařídil ten, jenž mluvil k Mojžíšovi, aby jej udělal podle vzoru, který uviděl.⁴⁵ Ten také převzali naši otcové a vnesli s Jozuem do země pohanů, které Bůh zahnal od tváře našich otců. Tak to bylo až do dnů Davidových,⁴⁶ který našel milost před Bohem a žádal, aby směl vyhledat příbytek pro Boha Jákobova.⁴⁷ Teprve Šalomoun mu však vystavěl dům.⁴⁸ Ale Nejvyšší nepřebývá v domech zhotovených lidskýma rukama, jak praví prorok:⁴⁹ 'Nebe je mým trůnem, země podnoží mých nohou. Jaký dům mi vystavíte, praví Pán, nebo jaké bude místo mého spočinutí?'⁵⁰ Což to všechno ne učinila má ruka?'⁵¹ Vy tvrdošíjní, vy lidé neobřezaného srdce i uší, stále vzdorujete Duchu Svatému; jak vaši otcové, tak i vy!⁵² Kterého z proroků vaši otcové nepro následovali? Zabili ty, kteří předpověděli příchod Spravedlivého; vy jste se nyní stali jeho zrádci a vrahy,⁵³ vy, kteří jste přijali Zákon skrze anděly, ale nezachovali jste jej.'⁵⁴ Když to slyšeli, běsnili ve svých srdcích a skřípali zuby proti němu.⁵⁵ Ale on, plný Ducha Svatého, upřeně pohlédl k nebi a spatřil Boží slávu a Ježíše, jak stojí po pravici Boží,⁵⁶ a řekl: "Hle, vidím nebesa ro-

zevřená a Syna člověka, jak stojí po pravici Boží."⁵⁷ Oni však vykřikli velikým hlasem, zacpali si uši a společně se na něho vrhli.⁵⁸ Vyhnali ho ven z města a kamenovali. Svědkové odložili své pláště k nohám mladíka, který se jmenoval Saul.⁵⁹ A kamenovali Štěpána, který vzýval Pána a říkal: "Pane Ježíši, přijmi mého ducha."⁶⁰ Pak klesl na kolena a zvolal velikým hlasem: "Pane, nepočítej jim tento hřích." Když to řekl, usnul.

8 Saul souhlasil s jeho usmrcením. V ten den začalo veliké pronásledování církve, která byla v Jeruzalémě; všichni kromě apoštolů se rozprchli po krajinách Judska a Samařska.² Zbožní muži Štěpána pochovali a velmi nad ním naříkali.³ Saul ničil církve: vcházel do jednotlivých domů, odvlékal muže i ženy a dával je do vězení.⁴ Ti, kteří se rozprchli, prošli zemí a zvěstovali Slovo.⁵ Filip přišel dolů do města Samaří a hlásal jim Krista.⁶ Zástupy jednomyslně věnovaly pozornost tomu, co Filip mluvil, když slyšely a viděly znamení, která činil.⁷ Neboť z mnoha těch, kteří měli nečisté duchy, ti to duchové s velikým křikem vycházeli a mnoho ochrnutých a chromých bylo uzdraveno.⁸ V tom městě nastala veliká radost.⁹ Ve městě však byl již dříve nějaký muž jménem Šimon, který provozoval magii a ohromoval samařský národ; říkal o sobě, že je někdo veliký.¹⁰ Všichni od nejmenšího do největšího mu věnovali pozornost a říkali: "Tento člověk je ta moc Boží, která se nazývá Veliká."¹¹ Věnovali mu pozornost proto, že je dlouhý čas ohromoval svou magií.¹² Když však uvěřili Filipovi který jim hlásal radostnou zvěst o království Božím a o jménu Ježíše Krista, byli křtěni muži i ženy.¹³ Dokonce sám Šimon uvěřil, byl pokřtěn a držel se Filipa; když viděl, jak se dějí veliká znamení a mocné činy, velmi nad tím žasl.¹⁴ Když apoštolové v Jeruzalémě uslyšeli, že Samaří přijalo slovo Boží, poslali k nim Petra a Jana.¹⁵ Oni tam sestoupili a pomodlili se za ně, aby dostali Ducha Svatého,¹⁶ neboť ještě na nikoho z nich nepadl; byli jen pokřtěni ve jméno Pána Ježíše.¹⁷ Potom na ně vkládali ruce a oni dostávali Ducha Svatého.¹⁸ Když Šimon viděl, že vkládáním rukou apoštolů se dává Duch Svatý, přinesl jim peníze¹⁹ a řekl: "Dejte i mně tuto pravomoc, aby každý, na koho vložím ruce, dostal Ducha Svatého."²⁰ Petr mu řekl: "Tvé peníze kéž jsou zatraceny i s tebou, protože ses domníval, že Boží dar lze získat za peníze.²¹ Nemáš podíl ani účast na této věci, neboť tvé srdce není upřímné před Bohem.²² Odvrát se proto od této své špatnosti a popros Pána; snad ti bude odpuštěn úmysl tvého srdce.²³ Vidím, že jsi pln hořkosti a v poutu nepravosti."²⁴ Šimon odpověděl: "Poproste vy za mne Pána, aby na mne nepřišlo nic z toho, o čem jste mluvili."²⁵ Oni tedy, když vydali svědectví a domluvili Pánovo slovo, vraceli se do Jeruzaléma a zvěstovali evangelium v mnoha samařských vesnicích.²⁶ Pánův anděl promluvil k Filipovi: "Vstaň a jdi na jih k cestě, která sestupuje z Jeruzaléma do Gázy." Ta cesta je pustá.²⁷ I vstal a šel. A hle, muž z Etiopie, eunuch, dvořan kandaky, etiopské královny,

který byl správcem celého jejího pokladu, přijel se poklonit Bohu do Jeruzaléma ²⁸ a nyní se vracel. Seděl na svém voze a četl proroka Izaiáše. ²⁹ Duch řekl Filipovi: "Přístup a připoj se k tomuto vozu." ³⁰ Filip přiběhl a uslyšel, že čte proroka Izaiáše, i řekl: "Rozumíš tomu, co čteš?" ³¹ On řekl: "Jak bych mohl, když mi to nikdo nevysvětlí?" A požádal Filipa, aby nastoupil a posadil se k němu. ³² To místo Písma, které četl, bylo toto: 'Jako ovce na porážku byl veden a jako je beránek němý před tím, kdo ho stříhá, tak neotevřel svá ústa. ³³ Ve svém ponížení byl zbaven práva. Kdo bude vyprávět o jeho pokolení? Vždyť jeho život je vzat ze země.' ³⁴ Eunuch Filipovi řekl: "Prosím tě, o kom to prorok mluví? O sobě, či o někom jiném?" ³⁵ Tu Filip otevřel svá ústa, začal od tohoto místa Písma a zvěstoval mu Ježíše. ³⁶ Jak pokračovali v cestě, přišli k jakési vodě. Eunuch řekl: "Hle, voda. Co mi brání, abych byl pokřtěn?" ³⁷ [Filip řekl: "Jestliže věříš z celého srdce, je to dovoleno." Odpověděl: "Věřím, že Ježíš Kristus je Syn Boží."] ³⁸ Rozkázal zastavit vůz a oba, Filip i eunuch, sestoupili do vody, a Filip ho pokřtil. ³⁹ Když vystoupili z vody, Pánův Duch uchopil Filipa a eunuch ho již nespatriil, ale pokračoval ve své cestě a radoval se. ⁴⁰ Filip pak byl nalezen v Azótu. Procházel všechna města a hlásal evangelium, až přišel do Cesareje.

9 Saul stále ještě soptil hrozbami a dychtil po zabíjení Pánových učedníků. Přišel k veleknězi ² a vyžádal si od něho dopisy pro synagógy v Damašku, aby mohl stoupence té Cesty, muže i ženy, jestliže tam nějaké najde, přivést spoutané do Jeruzaléma. ³ I stalo se, když byl na cestě a blížil se k Damašku, že ho náhle ozářilo světlo z nebe. ⁴ Padl na zem a uslyšel hlas, který mu říkal: "Saule, Saule, proč mne pronásleduješ?" ⁵ Řekl: "Kdo jsi, Pane?" On [odpověděl]: "Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. ⁶ [Těžko (je) ti vzpínat se proti bodcům." (Saul) se třásl a děsil se. Řekl: "Pane, co chceš, abych učinil?" A Pán mu (odpověděl): "J Vstaň, jdi do města a tam ti bude řečeno, co máš dělat."

⁷ Muži, kteří s ním cestovali, stáli oněmělí; slyšeli sice hlas, ale nikoho neviděli. ⁸ Saul vstal ze země, ale když otevřel oči, nic neviděl. Vzali ho za ruce a dovedli do Damašku. ⁹ Po tři dny neviděl, nejedl ani nepil. ¹⁰ V Damašku byl jeden učedník, jménem Ananiáš. Pán mu ve vidění řekl: "Ananiáš!" On řekl: "Zde jsem, Pane." ¹¹ A Pán mu řekl: "Vstaň a jdi do ulice, která se nazývá Rovná, a v Judově domě vyhledej Saula, jménem Tarského. Hle, právě se modlí ¹² a uviděl ve vidění muže jménem Ananiáš, který vešel a vložil na něho ruce, aby opět viděl." ¹³ Ananiáš odpověděl: "Pane, slyšel jsem o tomto muži od mnohých lidí, kolik zla učinil tvým svatým v Jeruzalémě. ¹⁴ Také zde má od předních kněží plnou moc spoutat všechny, kteří vzývají tvé jméno." ¹⁵ Pán mu řekl: "Jdi, neboť on je mou vyvolanou nádobou, aby přinesl mé jméno před národy i krále a syny Izraele.

¹⁶ Ukáži mu, co všechno musí vytrpět pro mé jméno."

¹⁷ Ananiáš odešel, vstoupil do toho domu, vložil na ně-

ho ruce a řekl: "Bratře Saule, Pán, Ježíš, který se ti ukázal na cestě, po níž jsi šel, mě poslal, abys opět viděl a byl naplněn Duchem Svatým." ¹⁸ A hned jako by mu s očí spadly šupiny, zase viděl, vstal a byl pokřtěn. ¹⁹ Pak přijal pokrm a posilnil se. Několik dní byl s učedníky v Damašku ²⁰ a hned v synagógách hlásal Ježíše, že on je Syn Boží. ²¹ Všichni, kteří ho slyšeli, byli ohromeni a říkali: "Není to ten, který ničil v Jeruzalémě ty, kteří vzývají toto jméno? I sem přišel jen proto, aby je spoutané odvedl k předním kněžím!" ²² Ale Saul působil stále mocněji a svými důkazy, že tento Ježíš je Mesiáš, pobuřoval Židy, kteří bydleli v Damašku. ²³ Když to trvalo už dost dlouho, rozhodli se Židé, že ho zabijí. ²⁴ Saul se však dověděl o jejich úkladech. Ve dne v noci pečlivě hlídali i brány, aby ho mohli zabít. ²⁵ Učedníci ho však v noci vzali, vysadili ho otvorem ve zdi a spustili v koši dolů. ²⁶ Když přišel do Jeruzaléma, pokoušel se připojit k učedníkům; ale všichni se ho báli, protože nevěřili, že je učedníkem. ²⁷ Barnabáš se ho ujal, přivedl ho k apoštolům a vypravoval jim, jak na cestě uviděl Pána a že k němu mluvil a jak v Damašku otevřeně mluvil v Ježíšově jménu. ²⁸ A byl s nimi, volně chodil po Jeruzalémě a otevřeně mluvil v Pánově jménu. ²⁹ Mluvil také s Helénisty a přel se s nimi, ale oni se ho pokoušeli zabít. ³⁰ Když se to bratři dozvěděli, odvedli jej dolů do Cesareje a vyslali do Tarsu. ³¹ A tak shromáždění v celém Judsku, Galileji a Samaří měla pokoj a budovala se; chodila v Pánově bázni a v povzbuzování Ducha Svatého, a tak vzrůstal jejich počet. ³² I stalo se, když Petr procházel všechna ta místa, že sestoupil také ke svatým, kteří bydleli v Lyddě. ³³ Tam našel jednoho člověka, jménem Eneáš, který byl ochrnutý a byl již osm let upoutaný na lůžko. ³⁴ Petr mu řekl: "Eneáši, Ježíš Kristus tě uzdravuje! Vstaň a ustel si!" A on hned vstal. ³⁵ Viděli ho všichni obyvatelé Lyddy a Sáronu a obrátili se k Pánu. ³⁶ V Joppe byla nějaká učednice jménem Tabita, což v překladu zní Dorkas. Ta oplývala dobrými skutky a dáváním almužen. ³⁷ Stalo se, že v těch dnech onemocněla a zemřela. Umyli ji a položili do horního pokoje. ³⁸ Protože Lydda je blízko Joppe, učedníci uslyšeli, že je tam Petr, a poslali k němu dva muže s prosbou: "Rychle přijď k nám!" ³⁹ Petr vstal a šel s nimi. Když tam přišel, zavedli ho do horního pokoje. I přistoupily k němu s pláčem všechny vdovy a ukazovaly mu košile a pláště, které Dorkas dělala, dokud byla s nimi. ⁴⁰ Petr poslal všechny ven, klekl si a pomodlil se. Potom se obrátil k mrtvé a řekl: "Tabito, vstaň!" Ona otevřela oči, a když uviděla Petra, posadila se. ⁴¹ Podal jí ruku a pozdvihl ji. Pak zavolal svaté a vdovy a ukázal jim ji živou. ⁴² To se stalo známým v celé Joppě, a mnozí uvěřili v Pána. ⁴³ A stalo se, že Petr zůstal v Joppe více dní u nějakého Šimona kozeluha.

10 V Cesareji žil nějaký muž jménem Kornélius, setník pluku zvaného Italský, ² člověk zbožný, který se bál Boha s celým svým domem, dával mnoho almužen lidu a stále se modlil k Bohu. ³ Kolem třetí hodiny

odpoledne jasně spatřil ve vidění Božího anděla, jak k němu vešel a řekl mu: "Kornélie!"⁴ Pozorně na něho pohlédl, ulekl se a řekl: "Co je, Pane?" Anděl mu řekl: "Tvé modlitby a tvé almužny vystoupily, aby byly připomenuty před Bohem."⁵ Pošli nyní muže do Joppy a pozvi jistého Šimona, který se nazývá Petr.⁶ Ten je hostem u nějakého Šimona koželuha, který má dům u moře."⁷ Když anděl, který k němu mluvil, odešel, zavolal si dva ze svých domácích sluhů a zbožného vojáka, jednoho z těch, kteří zůstávali věrně při něm,⁸ všechno jim vysvětlil a poslal je do Joppy.⁹ Druhého dne, když oni byli na cestě a blížili se k městu, vystoupil Petr na střechu domu, aby se kolem poledne pomodlil.¹⁰ Dostal hlad a chtěl se najíst. Zatímco mu připravovali jídlo, ocitl se ve vytržení:¹¹ vidí otevřené nebe, z nějž [k němu] sestupuje jakási nádoba jako veliká plachta, za čtyři rohy [svázaná a] spouštěná k zemi.¹² V ní byli všichni čtvernožci, [dravá zvíř,] zemští plazi i nebeští ptáci.¹³ I zazněl k němu hlas: "Vstaň, Petře, zabíjej a jez!"¹⁴ Petr řekl: "Ne, Pane! Nikdy jsem nejedl nic poskvrněného a nečistého!"¹⁵ A opět zazněl k němu hlas podruhé: "Co Bůh očistil, ty nepokládej za poskvrněné!"¹⁶ To se stalo třikrát a hned ta nádoba byla zase vzata vzhůru do nebe.¹⁷ Zatímco byl Petr na rozpacích, co by mohlo znamenat to vidění, které spatřil, hle, muži poslaní Kornéliem se doptali na Šimonův dům a dorazili k bráně,¹⁸ zavolali a vyptávali se, je-li tu hostem Šimon zvaný Petr.¹⁹ Když Petr přemýšlel o tom vidění, Duch mu řekl: "Hle, tři muži tě hledají."²⁰ Vstaň, sestup a jdi bez pochybování s nimi, neboť já jsem je poslal."²¹ Petr tedy sešel dolů k těm mužům a řekl: "Hle, já jsem ten, kterého hledáte. Co je důvodem vašeho příchodu?"²² Oni řekli: "Setník Kornélius, muž spravedlivý, který se bojí Boha a o němž všichni Židé vydávají dobré svědectví, dostal pokyn od svatého anděla, aby tě pozval do svého domu a vyslechl tvá slova."²³ Pozval je tedy dovnitř a pohostil je ==ODSTAVEC== . Druhého dne vstal a vyšel s nimi, i někteří bratři z Joppy šli s ním.²⁴ Nazítrí vešli do Cesareje. Kornélius je očekával; svolal své příbuzné a nejbližší přátele.²⁵ Když Petr vstupoval, Kornélius mu vyšel vstříc, padl k jeho nohám a poklonil se.²⁶ Petr ho pozdvihl a řekl: "Vstaň! Vždyť i já jsem jen člověk."²⁷ Za hovoru s ním vešel dovnitř a našel tam mnoho shromážděných lidí.²⁸ I řekl jim: "Vy víte, jak nezákonné je pro židovského muže připojovat se k člověku z jiného národa nebo ho navštěvovat. Ale mně Bůh ukázal, abych žádného člověka nepokládal za poskvrněného nebo nečistého.²⁹ Proto jsem také bez odmluvy přišel, když jsem byl pozván. Ptám se tedy, z jakého důvodu jste mne pozvali."³⁰ A Kornélius odpověděl: "Před čtyřmi dny jsem se postil do této hodiny a o deváté hodině jsem se modlil ve svém domě, a hle, přede mnou stál muž v zářivém rouchu³¹ a řekl: 'Kornélie, tvá modlitba byla vyslyšena a tvé skutky milosrdenství byly vzpomenuy před Bohem.'³² Pošli tedy do Joppe a povolej Šimona,

který je nazýván Petr; ten je hostem v domě Šimona koželuha u moře. [On přijde a bude k tobě mluvit].'³³ Hned jsem tedy pro tebe poslal a ty jsi dobře učinil, že jsi přišel. Nyní tedy my všichni jsme tu před Bohem, abychom vyslechli vše, co ti bylo od Boha nařízeno."³⁴ Petr otevřel ústa a řekl: "Opravdu nyní chápu, že Bůh nikomu nestrání,³⁵ ale v každém národě je mu milý ten, kdo se ho bojí a činí spravedlnost.³⁶ Slovo, které poslal synům Izraele, když zvěstoval pokoj skrze Ježíše Krista - on je Pánem všech.³⁷ Vy sami víte o tom, co se dalo po celém Judsku, počínajíc Galileou, po křtu, který hlásal Jan.³⁸ Jak Bůh pomazal Duchem Svatým a mocí Ježíše, toho z Nazareta, jenž procházel zemí, činil dobře a uzdravoval všechny, kteří trpěli pod mocí Dábla, protože Bůh byl s ním.³⁹ My jsme svědky všeho, co učinil v té krajině Židů a v Jeruzalémě. A oni ho pověsili na dřevo a zabili.⁴⁰ Bůh jej však třetího dne probudil a dal mu zjevit se;⁴¹ ne všemu lidu, ale svědkům předem Bohem určeným, nám, kteří jsme s ním po jeho vzkříšení z mrtvých jedli a pili.⁴² A nařídil nám, abychom lidu vyhlásili a dosvědčili, že on je ten Bohem ustanovený soudce živých i mrtvých.⁴³ Jemu všichni proroci vydávají svědectví, že skrze jeho jméno přijme odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří."⁴⁴ Ještě když Petr říkal tato slova, padl Duch Svatý na všechny, kteří tu řeč slyšeli.⁴⁵ A věřící ze Židů, kteří přišli s Petrem, byli ohromeni nad tím, že i na pohany byl vylit dar Ducha Svatého,⁴⁶ neboť je slyšeli mluvit jazyky a velebit Boha. Potom Petr prohlásil:⁴⁷ "Může někdo odepřít vodu, aby nebyli pokřtěni ti, kteří přijali Ducha Svatého tak jako my?"⁴⁸ A nařídil, aby byli pokřtěni ve jménu Pána. Potom ho poprosili, aby s nimi zůstal několik dní.

11 Apoštolové a bratři, kteří byli v Judsku, uslyšeli, že také pohané přijali slovo Boží.² Když Petr vystoupil do Jeruzaléma, věřící ze Židů mu vytýkali:³ "Vešel jsi k mužům neobřezaným a jedl jsi s nimi!"⁴ Petr jim to začal po pořádku vysvětlovat:⁵ "Byl jsem v městě Joppe a modlil jsem se. A tu jsem spatřil ve vytržení vidění: jakousi nádobu, která sestupovala jako veliká plachta, spouštěná za čtyři rohy z nebe, a přišla až ke mně.⁶ Když jsem se do ní pozorně zahleděl a pozoroval ji, uviděl jsem zemské čtvernožce i dravou zvíř, plazy a nebeské ptáky.⁷ Uslyšel jsem také hlas, který mi říkal: 'Vstaň, Petře, zabíjej a jez!'⁸ Řekl jsem: 'Ne, Pane, neboť nikdy nevešlo do mých úst nic poskvrněného nebo nečistého.'⁹ Ale hlas z nebe mi odpověděl podruhé: 'Co Bůh očistil, ty neměj za poskvrněné.'¹⁰ To se stalo třikrát a vše bylo opět vyzdvíženo do nebe.¹¹ A hle, v tu chvíli dorazili k domu, ve kterém jsem byl, tři muži poslaní ke mně z Cesareje.¹² Duch mi řekl, abych šel bez pochybování s nimi. Šlo se mnou také těchto šest bratrů a vstoupili jsme do domu toho muže.¹³ Oznámil nám, jak uviděl ve svém domě anděla, který stanul před ním a řekl: 'Pošli do Joppe a pozvi Šimona, který se nazývá Petr;'¹⁴ ten ti poví slova, jimiž budeš zachráněn ty i celý tvůj dům.'¹⁵ Když jsem začal mluvit,

padl na ně Duch Svatý, jako i na nás na počátku.

¹⁶ Vzpomněl jsem si na Pánův výrok, jak říkal: 'Jan křtil vodou, ale vy budete pokřtěni v Duchu Svatém.'

¹⁷ Jestliže jim tedy Bůh dal stejný dar jako nám, když uvěřili v Pána - Ježíše Krista, kdo jsem já, abych směl překážet Bohu?" ¹⁸ Když to uslyšeli, utichli a vzdali slávu Bohu; řekli: "Tedy i pohanům dal Bůh pokání k životu!" ¹⁹ Ti, kteří se rozprchli před soužením, které nastalo kvůli Štěpánovi, prošli až do Fénicie, na Kypr a do Antiochie; k nikomu nemluvili slovo Boží, jen Židům. ²⁰ Někteří z nich byli muži z Kypru a z Kyrény; ti přišli do Antiochie a mluvili i k Helénistům a zvěstovali jim Pána Ježíše. ²¹ A ruka Pánova byla s nimi; veliký počet lidí uvěřil a obrátil se k Pánu. ²² Zpráva o nich se donesla k sluchu církve v Jeruzalémě, i vyslali Barnabáše, aby prošel až do Antiochie. ²³ Když tam přišel a uviděl tu milost Boží, zaradoval se a povzbuzoval všechny, aby s rozhodným srdcem zůstávali u Pána; ²⁴ neboť to byl dobrý muž, plný Ducha Svatého a víry. A značný zástup se přidal k Pánu. ²⁵ Pak odešel do Tarsu vyhledat Saula, ²⁶ a když ho našel, přivedl ho do Antiochie. Stalo se, že celý rok zde zůstali v společenství církve a vyučili značný zástup; a v Antiochii byli učedníci poprvé nazváni křesťany. ²⁷ V těch dnech sestoupili z Jeruzaléma do Antiochie proroci. ²⁸ Jeden z nich, jménem Agabus, povstal a označil skrze Ducha, že nastane veliký hlad po celém světě; ten skutečně nastal za Klaudia. ²⁹ Proto si všichni učedníci určili, každý podle svých možností, co pošlou ku pomoci bratřím bydlícím v Judsku.

³⁰ Také to učinili a sbírku poslali starším prostřednictvím Barnabáše a Saula.

12 V té době král Herodes vztáhl ruce, aby ublížil některým z církve. ² Janova bratra Jakuba zabil mečem. ³ Když viděl, že se to Židům líbí, pokračoval a zmocnil se také Petra; byly právě dny nekvašených chlebů. ⁴ Zatkl ho, dal jej do vězení a svěřil ho čtyřem čtveřicím vojáků, aby ho hlídali. Po velikonocích ho chtěl předvést před lid. ⁵ Petr byl tedy strážěn ve vězení a církev se za něho vytrvale modlila k Bohu. ⁶ Noc předtím, než jej Herodes hodlal předvést, spal Petr mezi dvěma vojáky, spoután dvěma řetězy, a stráž před dveřmi hlídaly vězení. ⁷ A hle, Pánův anděl se u něho postavil a v cele zazářilo světlo. Udeřil Petra do boku, vzbudil ho a řekl: "Rychle vstaň!" A řetězy mu spadly s rukou. ⁸ A anděl mu řekl: "Opásej se a obuj si sandály." On tak učinil. I říká mu: "Obleč si plášť a pojď za mnou." ⁹ Vyšel a šel za ním, ale nevěděl, že to, co se skrze anděla děje, je skutečné; myslel si, že má vidění. ¹⁰ Prošli první stráží i druhou, přišli k železné bráně, která vedla do města; ta se jim sama od sebe otevřela. I vyšli, prošli jednou ulicí a náhle anděl od něho odstoupil. ¹¹ Petr se vzpamatoval a řekl: "Teď opravdu vím, že Pán vyslal svého anděla a vysvobodil mě z Herodovy ruky a ze všeho, co židovský lid očekával."

¹² Když si to uvědomil, přišel k domu Marie, matky Jana zvaného Marek, kde byli mnozí shromážděni a modlili

se. ¹³ Zabouchal na dveře brány a přišla otevřít služka jménem Rodé. ¹⁴ A když poznala Petrův hlas, radostí ani neotevřela bránu, ale vběhla dovnitř a oznámila, že Petr stojí před branou. ¹⁵ Ale oni jí řekli: "Blázníš!" Ona však tvrdila, že je tomu tak. Oni říkali: "Je to jeho anděl." ¹⁶ Ale Petr nepřestával tlouci. Když otevřeli a spatřili ho, byli ohromeni. ¹⁷ Pokynul jim rukou, aby mlčeli, a vypravoval jim, jak ho Pán vyvedl z vězení; nakonec řekl: "Oznamte to Jakobovi a bratřím." Pak vyšel a odebral se na jiné místo. ¹⁸ Když nastal den, byl mezi vojáky nemalý rozruch nad tím, co se stalo s Petrem. ¹⁹ Herodes ho hledal a nenalezl, vyslechl stráž a rozkázal je odvést k popravě. Potom sestoupil z Judska do Cesareje a pobýval tam. ²⁰ Herodes se velmi hněval na Týrské a Sidonské. Ti přišli jednomyslně k němu, přesvědčili Blasta, který byl královským komorníkem, a prosili o mír, protože jejich krajina byla zásobována potravinami z jeho královského území. ²¹ Ve stanovený den se Herodes, oděn královským rouchem, posadil na řečnické podium a začal k nim mluvit. ²² Lid volal: "To je hlas Boží, a ne lidský!" ²³ Ihned jej udeřil Pánův anděl za to, že nevzdal slávu Bohu: byl rozežrán červy a zemřel. ²⁴ A slovo Boží rostlo a rozmáhalo se. ²⁵ Barnabáš a Saul splnili svou službu, vrátili se z Jeruzaléma a vzali s sebou i Jana příjmením Marka.

13 V Antiochii byli v místní církvi proroci a učitelé, jako Barnabáš, Šimon zvaný Černý, Lucius Kyrénský, Manahen, společně vychovaný s tetrarchou Herodem, a Saul. ² Když konali službu Pánu a postili se, řekl Duch Svatý: "Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal." ³ Potom, po postu a modlitbách, na ně vložili ruce a propustili je. ⁴ Oni tedy, vysláni Duchem Svatým, sestoupili do Seleukie a odtamtud odpluli na Kypr. ⁵ Když dorazili do Salaminy, oznamovali slovo Boží v židovských synagógách. Měli s sebou i Jana jako pomocníka. ⁶ Když prošli celým ostrovem až do Páfu, našli jakéhosi muže, kouzelníka, falešného proroka, Žida jménem Barjesus, ⁷ který byl u místodržitele Sergia Paula, muže rozumného. Ten si zavolal Barnabáše a Saula, protože chtěl slyšet Boží slovo. ⁸ Avšak Elymas, ten kouzelník - tak se totiž překládá jeho jméno - se začal stavět proti nim a snažil se odvrátit místodržitele od víry. ⁹ Saul, jehož nazývali také Pavel, byl naplněn Duchem Svatým, upřeně na něho pohlédl ¹⁰ a řekl: "Ó, ty plný vši lsti a každé ničemnosti, synu Dáblův, nepříteli každé spravedlnosti, což nepřestaneš převracet přímé Pánovy cesty?" ¹¹ A nyní, hle, Pánova ruka je proti tobě, budeš slepý a neuvidíš slunce až do daného času." Ihned na něj padla mrákota a tma, tápal kolem sebe a hledal, kdo by ho vedl za ruku. ¹² Když místodržitel uviděl, co se stalo, uvěřil, pln zděšení nad Pánovým učením. ¹³ Pavel a jeho společníci vypluli z Páfu a přišli do Pergy v Pamfylii. Ale Jan se od nich oddělil a vrátil se do Jeruzaléma. ¹⁴ Od Pergy šli dál a dorazili do Pisidské Antiochie. V sobotní den vešli do synagógy a posadili se. ¹⁵ Po čtení ze Zákona a Proroků

poslali k nim představení synagógy a řekli: "Muži bratři, máte-li nějaké slovo povzbuzení pro lid, mluďte."¹⁶ Pavel vstal, pokynul rukou a řekl: "Muži Izraelci a vy, kdo se bojíte Boha, poslyšte! ¹⁷ Bůh tohoto izraelského lidu si vyvolil naše otce, vyvýšil tento lid během pobytu v zemi egyptské a vyvedl je z ní vztaženou paží; ¹⁸ po dobu asi čtyřiceti let snášel jejich chování na poušti, ¹⁹ a když vyhladil sedm národů v zemi Kanaánu, dal jim jejich zemi za dědictví; ²⁰ to vše trvalo asi čtyři sta padesát let. Potom jim dával soudce až do proroka Samuele. ²¹ Pak žádali o krále, a Bůh jim dal Saula, syna Kíšova, muže z kmene Benjamínova, na čtyřicet let. ²² A když ho odstranil, vzbudil jim za krále Davida, o němž vydal svědectví: 'Nalezl jsem Davida, syna Jesseho, muže podle mého srdce, který bude činit všechnu mou vůli.' ²³ Z jeho semene přivedl Bůh podle zaslíbení Izraeli zachránce, Ježíše. ²⁴ Před jeho příchodem Jan předem hlásal křest pokání všemu lidu Izraele. ²⁵ A když Jan dokončoval svůj běh, říkal: 'Já nejsem ten, za koho mne pokládáte; ale hle, za mnou přichází ten, jemuž nejsem hoden rozvázat sandály na nohou.'" ²⁶ "Muži bratři, synové rodu Abrahamova i vy, kteří se u vás bojíte Boha, nám bylo posláno slovo této záchrany. ²⁷ Neboť obyvatelé Jeruzaléma ani jejich vůdcové ho nepoznali, odsoudili ho, a tak naplnili slova Proroků, která se čtou každou sobotu. ²⁸ A ačkoli na něm nenalezli žádný důvod pro trest smrti, žádali Piláta, aby byl popraven. ²⁹ Když dokonali všechno, co je o něm napsáno, sňali jej z dřeva a položili do hrobu. ³⁰ Ale Bůh ho probudil z mrtvých ³¹ a on se po mnoho dní zjevoval těm, kteří s ním vystoupili z Galileje do Jeruzaléma; ti jsou nyní jeho svědky před lidem. ³² A my vám hlásáme radostnou zvěst, že to zaslíbení, které dostali naši otcové, ³³ splnil Bůh nám, jejich dětem, když vzkřísil z mrtvých Ježíše, jak je to i napsáno v druhém Žalmu: 'Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil.' ³⁴ A to, že jej vzkřísil z mrtvých, aby se již více nenavracel do zkázy, řekl takto: 'Dám vám svaté a věrné věci Davidovy.' ³⁵ Proto i na jiném místě praví: 'Nedáš svému Svatému uvidět zkázu.' ³⁶ David totiž, když posloužil vlastnímu pokolení Boží vůlí, usnul, byl připojen ke svým otcům a uviděl zkázu. ³⁷ Ten však, kterého Bůh vzkřísil z mrtvých, neviděl zkázu. ³⁸ Budiž vám tedy známo, muži bratři, že skrze něho se vám zvěstuje odpuštění hříchů. Od všeho, od čeho jste nemohli být ospravedlněni v zákoně Mojžíšově, ³⁹ je v něm ospravedlňován každý, kdo věří. ⁴⁰ Střeďte se proto, aby na vás nepřišlo to, co je řečeno v Prorocích: ⁴¹ 'Pohleďte tedy vy, kteří mnou pohrdáte, užasněte a zmizte, protože já učiním skutek ve vašich dnech, skutek, jemuž jistě neuvěříte, když vám o něm bude někdo vypravovat.'" ⁴² Když vycházeli ze synagógy, prosili je, aby jim o tom pověděli i příští sobotu. ⁴³ Když bylo shromáždění rozpuštěno, mnozí z Židů a zbožných proselytů se vydali za Pavlem a Barnabášem, kteří s nimi mluvili a přesvědčovali je, aby zůstávali v Boží milosti. ⁴⁴ Příští sobotu se shromáždilo téměř celé

město, aby vyslechlo Pánovo slovo. ⁴⁵ Když Židé uviděli zástupy, byli naplněni závistí a začali tomu, co Pavel říkal, odporovat a rouhat se. ⁴⁶ Pavel a Barnabáš směle řekli: "Vám mělo být hlásáno Boží slovo nejprve. Protože je odmítáte a nepovažujete se za hodné věčného života, hle, obracíme se k pohanům. ⁴⁷ Neboť tak nám nařídil Pán: 'Ustanovil jsem tě za světlo pohanům, abys byl k záchraně až na konec země.'" ⁴⁸ Když to pohané slyšeli, radovali se a oslavovali Pánovo slovo a uvěřili všichni, kteří byli určeni k věčnému životu. ⁴⁹ A Pánovo slovo se šířilo po celé krajině. ⁵⁰ Židé však poštváli vážené zbožné ženy a přední muže města, podnítili pronásledování proti Pavlovi a Barnabášovi a vyhnali je od svých hranic. ⁵¹ Oni proti nim vytrásli prach z nohou a přišli do Ikonie. ⁵² A učedníci byli stále naplňováni radostí a Duchem Svatým.

14 Stalo se, že rovněž v Ikonii vešli do židovské synagógy a promluvili tak, že uvěřil četný zástup Židů i Řeků. ² Ale Židé, kteří neuvěřili, podnítili a rozezlili duše pohanů proti bratřím. ³ Strávili tam tedy značný čas, otevřeně mluvili o Pánu, který dosvědčoval slovo své milosti tím, že dával, aby se skrze jejich ruce dala znamení a divy. ⁴ Obyvatelstvo města se rozdělilo: jedni byli při Židech, druzí při apoštolech. ⁵ Když se je pohané a Židé se svými vůdci pokusili potupit a ukamenovat, ⁶ oni se to dozvěděli a utekli do lykaonských měst Lystry a Derbe a okolí. ⁷ I tam hlásali evangelium. ⁸ V Lystře sedával nějaký muž nemohoucí na nohy, který byl chromý z lůna své matky a nikdy nechodil. ⁹ Ten slyšel Pavla mluvit. Pavel se na něho upřeně podíval, a když uviděl, že má víru, aby byl zachráněn, ¹⁰ řekl silným hlasem: "Postav se zpříma na nohy!" A on vyskočil a začal chodit. ¹¹ Když zástupy uviděly, co Pavel učinil, pozdvihly svůj hlas a říkaly lykaonsky: "Bohové se připodobnili lidem a sestoupili k nám." ¹² Barnabáše nazývali Diem, Pavla pak Hermem, protože on byl hlavním mluvčím. ¹³ Kněz Diova chrámu, který stál před městem, přivedl býky s věnci k branám a chtěl je se zástupy obětovat. ¹⁴ Když to apoštolové Barnabáš a Pavel uslyšeli, roztrhli svá roucha, vběhli do zástupu a křičeli: ¹⁵ "Muži, co to děláte? I my jsme lidé stejné přirozenosti jako vy. Hlásáme vám evangelium, abyste se od těchto marností obrátili k Bohu živému, který učinil nebe, zemi, moře a všechno, co je v nich. ¹⁶ Ten v minulých pokoleních nechal všechny národy chodit po jejich cestách, ¹⁷ ačkoliv nepřestal sám sebe dosvědčovat tím, že činil dobro: dával vám z nebe déšť i úrodná období, sytil pokrmem a radostí vaše srdce." ¹⁸ A těmito slovy jen stěží zadrželi zástupy, aby jim neobětovaly. ¹⁹ Z Antiochie a Ikonie však přišli Židé, přemluvili zástupy a ukamenovali Pavla. Pak ho vlekli ven z města, protože mysleli že je mrtev. ²⁰ Ale když ho učedníci obstoupili, vstal a vešel do města. Druhého dne vyšel s Barnabášem do Derbe. ²¹ Když onomu městu oznámili evangelium a získali dosti učedníků, vrátili se do Lystry, Ikonie a Antiochie. ²² Upevňovali duše učedníků, povzbu-

zovali je, aby setrvali ve víře; říkali, že musíme skrze mnohá souzení vejít do království Božího. ²³ V každém sboru jim ustanovili starší a v modlitbách s posty je svěřili Pánu, v něhož uvěřili. ²⁴ Prošli Pisidii a přišli do Pamfylie, ²⁵ mluvili Slovo v Perge a pak sestoupili do Attalie. ²⁶ Odtamtud odpluli do Antiochie, kde byli kdy si svěření Boží milosti k dílu, které nyní dokončili. ²⁷ Když tam přišli a shromáždili církev, vypravovali, co všechno Bůh s nimi učinil a jak pohanům otevřel dveře víry. ²⁸ A strávili s učedníky delší čas.

15 Tu sestoupili někteří z Judska a začali bratry učit: "Nebudete-li obřezáni podle Mojžíšova obyčeje, nemůžete být zachráněni." ² Když se s nimi Pavel a Barnabáš dostali do sporu a velké hádky, stanovili, že Pavel, Barnabáš a někteří další z nich vystoupí k apoštolům a starším do Jeruzaléma a budou jednat o této sporné otázce. ³ Vypraveni tedy církví, procházeli Fénicií a Samařskem, vyprávěli o obrácení pohanů a všem bratrům působili velikou radost. ⁴ Když přišli do Jeruzaléma, byli přijati církví, apoštoly a staršími a oznámili, co všechno Bůh s nimi učinil. ⁵ Tu povstali někteří, kteří uvěřili ze strany farizeů, a říkali, že se pohané musí obřezávat a musí se jim nařizovat, aby zachovávali Mojžíšův zákon. ⁶ Apoštolové a starší se shromáždili, aby tu věc prozkoumali. ⁷ Když došlo k velkému sporu, povstal Petr a řekl jim: "Muži bratři, víte, že si mě Bůh odedávna mezi vámi vyvolil, aby skrze má ústa pohané uslyšeli slovo evangelia a uvěřili. ⁸ A Bůh, jenž zná lidská srdce, jim vydal svědectví, když jim dal Ducha Svatého tak jako i nám ⁹ a neučinil žádného rozdílu mezi námi a jimi, když vírou očistil jejich srdce. ¹⁰ Proč tedy nyní pokoušíte Boha a chcete vložit na šíji učedníků jho, které nebyli schopni unést ani naši otcové ani my? ¹¹ Ale věříme, že jsme zachráněni milostí Pána Ježíše stejně jako oni." ¹² Celé shromáždění utichlo a poslouchalo Barnabáše a Pavla, kteří podrobně vypravovali, jaká znamení a divy učinil Bůh skrze ně mezi pohany. ¹³ Když domluvili, Jakub řekl: "Muži bratři, poslyšte mne! ¹⁴ Šimon pověděl, jak se Bůh předem postaral, aby z pohanů přijal lid pro své jméno. ¹⁵ A s tím se shodují slova proroků, neboť je napsáno: ¹⁶ 'Potom se vrátím a znovu postavím Davidův zbořený stánek, jeho trosky znovu vystavím a vztyčím jej, ¹⁷ aby i ostatní lidé horlivě hledali Pána, všechny národy, nad nimiž je vzýváno moje jméno, praví Pán, ten, který toto činí. ¹⁸ Známe jsou Bohu jeho skutky od pradávna.' ¹⁹ Proto soudím, abychom nedělali potíže těm, kteří se z pohanů obracejí k Bohu, ²⁰ ale napsali jim, aby se zdržovali toho, co bylo poskvrněno modloslužbou, smilstva, zardoušeného a krve. ²¹ Neboť Mojžíš má ode dávných pokolení v každém městě své hlasatele v synagógách, kde bývá čten každou sobotu." ²² Potom apoštolové a starší s celou církví usoudili, že pošlou muže, které mezi sebou vybrali, s Pavlem a Barnabášem do Antiochie. Poslali Judu zvaného Barsabáš a Silase, přední muže mezi bratřími. ²³ Po nich poslali tento list: "Apoštolové

a starší, vaši bratři, bratřím z pohanů v Antiochii, Sýrii a Kilikii pozdrav. ²⁴ Doslechli jsme se, že vás někteří, kteří vyšli z nás, zneklidnili svými slovy a zmátli vaše duše, když říkali, že je třeba dát se obřezat a zachovávat Zákon, ačkoliv jsme jim to nenařídili. ²⁵ Došli jsme k jednomyslnosti a usoudili jsme, že vybereme muže, které k vám pošleme s našimi milovanými Barnabášem a Pavlem, ²⁶ lidmi, kteří nasadili svůj život pro jméno našeho Pána Ježíše Krista. ²⁷ Posíláme tedy Judu a Silase a oni vám totéž oznámí ústně. ²⁸ Neboť tak usoudil Duch Svatý i my, že nebudeme na vás klást žádné jiné břemeno než tyto nezbytnosti: ²⁹ zdržovat se masa obětovaného modlám, krve, masa zardoušených zvířat a smilstva. Jestliže se těchto věcí budete chránit, dobře uděláte. Budte zdraví." ³⁰ Byli tedy propuštěni a sestoupili do Antiochie; tam shromáždili množství věřících a odevzdali jim dopis. ³¹ Když jej přečetli, zaradovali se z toho povzbuzení. ³² Juda a Silas, kteří sami také byli proroky, mnohým slovem povzbudili a posílili bratry. ³³ Zůstali tam nějaký čas; potom je bratři s pokojem propustili k těm, kteří je poslali. ³⁴ [Silas se však rozhodl zůstat.] ³⁵ Pavel a Barnabáš zůstali v Antiochii, učili a s mnohými jinými zvěstovali Pánovo slovo. ³⁶ Po několika dnech řekl Pavel Barnabášovi: "Vraťme se a navštívme bratry ve všech městech, ve kterých jsme zvěstovali Pánovo slovo, a zjistíme, jak se mají." ³⁷ Barnabáš chtěl vzít s sebou také Jana, nazývaného Marek. ³⁸ Pavel však nepokládal za správné brát ho s sebou, protože se v Pamfylii od nich odloučil a nešel s nimi do díla. ³⁹ Vznikla z toho ostrá hádka, takže se od sebe oddělili. Barnabáš vzal s sebou Marka a vyplul na Kypr. ⁴⁰ Pavel si vybral Silase, a když ho bratři svěřili Pánově milosti, vyšel. ⁴¹ Procházel Sýrii a Kilikii a posiloval církev.

16 Přišel také do Derbe a do Lystry. A hle, byl tam jeden učedník jménem Timoteus, syn věřící židovské ženy, jeho otec byl však Řek. ² Bratři v Lystře a Ikonii o něm vydávali dobré svědectví. ³ Pavel chtěl, aby se s ním vydal na cestu; vzal jej a obřezal kvůli Židům, kteří byli v oněch místech, neboť všichni věděli, že jeho otec byl Řek. ⁴ Když procházeli městy, předávali jim ustanovení, na nichž se usnesli apoštolové a starší v Jeruzalémě, aby je zachovávali. ⁵ A tak se sbory upevňovaly ve víře a denně početně rostly. ⁶ Potom prošli Frygií a galatskou krajinou, a Duch Svatý jim zabránil promluvit Slovo v Asii. ⁷ Když přišli k Mysii, pokoušeli se dostat do Bythinie, ale Duch Ježíšův jim to nedovolil. ⁸ Minuli tedy Mysii a sestoupili do Troady. ⁹ V noci se ukázalo Pavlovi vidění: stál před ním nějaký makedonský muž a prosil ho: "Přejdi do Makedonie a pomoz nám!" ¹⁰ Jak uviděl to vidění, hned jsme se snažili vyjít do Makedonie, protože jsme nabyli přesvědčení, že nás Bůh povolal, abychom jim zvěstovali evangelium. ¹¹ Vypluli jsme z Troady a plavili se přímo na Samothráké a druhého dne do Neapole. ¹² A odtamtud do Filip, které jsou předním městem této části Makedonie a římskou kolonií. V tomto městě jsme strávili několik

dní. ¹³ V sobotní den jsme vyšli za bránu podél řeky, kde jsme se domnívali, že je místo k modlitbě; usedli jsme a mluvili k ženám, které se tam sešly. ¹⁴ A poslouchala nás jedna žena jménem Lydie, prodavačka purpuru z města Thyatir, která uctívala Boha. Pán jí otevřel srdce, aby věnovala pozornost tomu, co Pavel říkal. ¹⁵ Když byla pokřtěna ona i její dům, poprosila nás: "Jestliže jste mne uznali za věrnou Pánu, vejďte do mého domu a zůstaňte." A přinutila nás. ¹⁶ Stalo se, když jsme se šli modlit, že nás potkala nějaká otrokyně, která měla věšteckého ducha a věštním přinášela svým pánům značný zisk. ¹⁷ Ta chodila za Pavlem a za námi a křičela: "Tito lidé jsou otroci Boha Nejvyššího, kteří vám zvěstují cestu záchrany." ¹⁸ A to dělala po mnoho dní. Pavla to omrzelo, obrátil se na toho ducha a řekl: "Přikazuji ti ve jménu Ježíše Krista, abys od ní odešel!" A v tu chvíli od ní odešel. ¹⁹ Když její páni uviděli, že jim ušla naděje na zisk, chopili se Pavla a Silase a vlekli je na náměstí k představeným města. ²⁰ Předvedli je před velitele a řekli: "Tito lidé pobuřují naše město. Jsou to Židé ²¹ a šíří zvyky, které my nesmíme přijímat ani zachovávat, protože jsme Římané." ²² Také zástup proti nim povstal a velitelé z nich strhli šaty a poroučeli bít je holí. ²³ Když jim vysázeli mnoho ran, uvrhli je do vězení a žalárníkovi nařídili, aby je bezpečně hlídal. ²⁴ Když dostal takový příkaz, uvrhl je do vnitřního vězení a pro jistotu jim dal nohy do klády. ²⁵ Kolem půlnoci se Pavel a Silas modlili a zpěvem oslavovali Boha a ostatní vězňové je poslouchali. ²⁶ Náhle nastalo veliké zemětřesení, takže se otřásl základy vězení. Rázem se otevřely všechny dveře a všem se uvolnila pouta. ²⁷ Když se žalárník probudil a uviděl otevřené dveře vězení, vytasil meč a chtěl se zabít, protože myslel, že vězňové uprchli. ²⁸ Ale Pavel zvolal silným hlasem: "Neudělej si nic zlého! Jsme tu všichni." ²⁹ Žalárník požádal o světlo, vtrhl dovnitř a s třesením padl před Pavla a Silase. ³⁰ Vyvedl je ven a říkal: "Páni, co mám dělat, abych byl zachráněn?" ³¹ Oni řekli: "Uvěř v Pána Ježíše, a budeš zachráněn ty i tvůj dům." ³² A promluvili Pánovo slovo k němu i ke všem, kteří byli v jeho domě. ³³ I ujal se jich v tu noční hodinu, vymyl jim rány a hned se dal pokřtít on i všichni jeho domáci. ³⁴ Pak je zavedl do domu, prostřel stůl a s celým svým domem se radoval, že uvěřil Bohu. ³⁵ Když nastal den, poslali velitelé ozbrojenou stráž se vzkazem: "Propusť ty lidi!" ³⁶ Žalárník oznámil tento vzkaz Pavlovi: "Velitelé vzkázali, abyste byli propuštěni. Proto vyjděte a jděte v pokoji." ³⁷ Ale Pavel jim říkal: "Nás, římské občany, bez soudu veřejně zbili a uvrhli do vězení, a nyní nás tajně vyhánějí? To ne, jen ať sami přijdou a vyvedou nás!" ³⁸ Stráž oznámila tyto výroky velitelům. Ti se ulekli, když uslyšeli, že jsou Římané, ³⁹ přišli a omluvili se, vyvedli je a prosili, aby odešli z města. ⁴⁰ Vyšli z vězení a vešli k Lydii, uviděli bratry, povzbudili je a odešli.

17 Procestovali Amfipolis a Apollonii a přišli do Tesaloniky, kde byla židovská synagoga. ² Podle

svého zvyku vstoupil Pavel k nim a po tři soboty k nim mluvil na základě Písem. ³ Vysvětloval a předkládal jim, že Mesiáš musel trpět a vstát z mrtvých a že "Ježíš, kterého já vám zvěstuji, to je ten Mesiáš." ⁴ Někteří z nich se dali přesvědčit a připojili se k Pavlovi a Silasovi, také velké množství Řeků, kteří uctívali Boha, a nemálo předních žen. ⁵ Židé si však, zachváceni žárlivostí, přibráli několik ničemných mužů z tržiště, vyvolali srocení davu a pobouřili město; napadli Jásonův dům a snažili se je předvést před lid. ⁶ Když je nenalezli, vlekli Jásona a několik bratří k představeným města a křičeli: "Ti, kteří pobouřili celý svět, přišli také sem ⁷ a Jáson je hostí. Ti všichni jednájí proti císařovým ustanovením, neboť říkají, že králem je někdo jiný: Ježíš." ⁸ Zneklidnili zástup i představené města, kteří to slyšeli. ⁹ Ale když dostali od Jásona a ostatních záruku, propustili je. ¹⁰ Bratři hned v noci vyslali Pavla a Silase do Beroje. Když tam přišli, odebrali se do židovské synagogy. ¹¹ A tamější Židé byli ušlechtilejší než ti v Tesalonice: přijali Slovo se vsí dychtivostí a denně pečlivě zkoumali Písma, zdali je tomu tak. ¹² Tak mnozí z nich uvěřili, také nemálo vznešených řeckých žen i mužů. ¹³ Jakmile však Židé z Tesaloniky poznali, že Pavel zvěstuje slovo Boží také v Beroji, přišli i tam a podněcovali a bouřili zástupy. ¹⁴ Tehdy bratři hned vyslali Pavla, aby šel až k moři, ale Silas a Timoteus tam zůstali. ¹⁵ Ti, kteří Pavla doprovázeli, ho dovedli až do Athén a vrátili se, když dostali příkaz pro Silase a Timotea, aby k němu co nejdříve přišli. ¹⁶ Zatímco Pavel na ně čekal v Athénách, jeho duch se v něm rozhorloval, když pozoroval, že město je plné model. ¹⁷ Proto mluvil v synagóze se Židy a s těmi, kdo ctíli Boha, a na náměstí denně s těmi, kteří tam byli právě přítomni. ¹⁸ Setkávali se s ním také někteří epikurejští a stoicí filozofové. Někteří říkali: "Co nám to chce ten mluvka vykládat?" Jiní zase: "Zdá se, že to je hlasatel cizích božstev"; zvěstoval jim totiž Ježíše a vzkříšení. ¹⁹ Chopili se ho a odvedli na Areopag a říkali: "Smíme vědět, co je to za nové učení, které hlásáš? ²⁰ Předkládáš našim uším jakési cizí věci. Chceme tedy poznat, co to má být." ²¹ Všichni Athénané a cizinci, kteří tam pobývali, se totiž nezabývali ničím jiným, než že říkali nebo poslouchali něco nového. ²² Pavel se postavil doprostřed Areopagu a říkal: "Muži athénští, pozorují, že jste v každém ohledu velcí ctitelé božstev. ²³ Když jsem totiž procházel a pozorně prohlížel vaše posvátná místa, našel jsem i oltář, na kterém je napsáno: 'Neznámému bohu.' Co tedy ctíte, a ještě neznáte, to já vám zvěstuji: ²⁴ Bůh, který učinil svět a všechno, co je v něm, je pánem nebe i země a nebydlí ve svatyních rukou zhotovených ²⁵ ani si nedává sloužit lidskýma rukama, jako by něco potřeboval; on dává všem život, dech i všechno. ²⁶ Učinil z jedné krve všechno lidstvo, aby přebývalo na celém povrchu země; ustanovil jim nařízená období a hranice jejich přebývání, ²⁷ aby hledali Boha, zda by se jej snad mohli dotknout a nalézt ho, a přece není od nikoho z nás daleko. ²⁸ Neboť v

něm žijeme, pohybujeme se a jsme, jak to řekli i někteří z vašich básníků: 'Vždyť jsme i jeho rod.'²⁹ Jsme-li tedy rodem Božím, nesmíme se domnívat, že božstvo je podobno zlatu nebo stříbru nebo kamenu, výtvoru lidské zručnosti a důmyslu.³⁰ Když tedy Bůh přehlédl ty doby nevědomosti, nařizuje nyní lidem, aby všichni a všude činili pokání.³¹ Neboť ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit obydlený svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem o tom poskytl důkaz tím, že jej vzkřísil z mrtvých."³² Jakmile uslyšeli o vzkříšení mrtvých, jedni se mu posmívali a druzí řekli: "Řekneš nám o tom ještě jindy."³³ A tak Pavel od nich odešel.³⁴ Ale někteří se k němu připojili a uvěřili; mezi nimi i Dionysios Areopagita, žena jménem Damaris a s nimi ještě jiní.

18 Po těchto událostech odešel Pavel z Athén a přišel do Korintu.² Tam našel nějakého Žida, který se jmenoval Akvila, a pocházel z Pontu, a jeho ženu Priscillu. Ten nedávno přišel z Itálie, protože Klaudius nařídil, aby všichni Židé odešli z Říma. Pavel k nim přišel,³ a protože měl stejné řemeslo, zůstával u nich a pracoval; byli totiž výrobci stanů.⁴ Každou sobotu rozmlouval v synagóze a přesvědčoval Židy i Řeky.⁵ A když Silas a Timoteus sestoupili z Makedonie, věnoval se Pavel zcela hlásání slova a dosvědčoval Židům, že Ježíš je Mesiáš.⁶ Když se vzpírali a rouhali, vytrásl svůj šat a řekl jim: "Vaše krev na vaši hlavu. Já jsem od ní čistý. Od nynějška půjdu k pohanům."⁷ Přešel odtamtud a vstoupil do domu jednoho muže jménem Titus Justus, který ctil Boha; jeho dům sousedil se synagógou.⁸ Představený synagógy Krispus s celým svým domem uvěřil Pánu; také mnozí Korintané, kteří poslouchali, přistupovali k víře a dávali se křtít.⁹ V noci řekl Pán skrze vidění Pavlovi: "Neboj se, ale mluv a nemlč,¹⁰ protože já jsem s tebou, a nikdo se tě nedotkne, aby ti ublížil. Neboť mám mnoho lidu v tomto městě."¹¹ Usadil se tam na rok a šest měsíců a vyučoval mezi nimi slovo Boží.¹² Když byl Gallio místodržitelem v Achaji, Židé svorně povstali proti Pavlovi, přivedli jej na soud¹³ a říkali: "Tento člověk přemlouvá lidi, aby ctili Boha v rozporu se Zákonem."¹⁴ Zatímco se Pavel chystal promluvit, řekl Gallio Židům: "Kdyby to byla nějaká křivda nebo zločin, Židé, náležitě bych se vámi zabýval.¹⁵ Když však to jsou spory týkající se učení a jmen a vašeho Zákona, vyřídte si to sami mezi sebou. Já v tom nechci být soudcem."¹⁶ A odehnal je od soudu.¹⁷ Tu se všichni Řekové chopili představeného synagógy Sosthena a bili ho před soudem, ale Gallio si toho vůbec nevšiml.¹⁸ Když tam Pavel pobyl ještě nějaký čas, rozloučil se s bratřími a vyplul do Sýrie a s ním i Priscilla a Akvila. V Kenchrejích si dal ostříhat hlavu, neboť učinil slib.¹⁹ Přišli do Efezu a tam je zanechal; sám pak vešel do synagógy a rozmlouval se Židy.²⁰ Ačkoli ho žádali, aby zůstal delší dobu, nesvolil k tomu,²¹ ale rozloučil se a řekl: "[Zcela jistě musím nastávající svátek strávit v Jeruzalémě.] Znovu se k vám vrátím, bude-li

Bůh chtít." Pak odplul z Efezu.²² A přišel do Cesareje, odtud vystoupil do Jeruzaléma, pozdravil církve a sestoupil dolů do Antiochie.²³ Když tam pobyl nějaký čas, odešel odtamtud. Postupně procházel galatskou krajinou a Frygií a posiloval všechny učedníky.²⁴ Do Efezu přišel Žid jménem Apollos, původem z Alexandrie, muž výmluvný, silný v Písmech.²⁵ Ten byl vyučen Pánově cestě, mluvil s vroucím duchem a učil přesně o Ježíšovi, ale znal jenom křest Janův.²⁶ Začal směle mluvit v synagóze. Uslyšeli jej Priscilla a Akvila, vzali ho k sobě a ještě přesněji mu vyložili Boží cestu.²⁷ A když chtěl projít do Achaje, bratři ho v tom povzbudili a napsali učedníkům, aby ho přijali. Když tam přišel, velmi prospěl těm, kteří uvěřili skrze milost Boží,²⁸ neboť rázně na veřejnosti vyvracel argumenty Židů a ukazoval z Písma, že Ježíš je Mesiáš.

19 Stalo se, když Apollos byl v Korintě, že Pavel prošel hornatým vnitrozemím a přišel do Efezu; tam našel nějaké učedníky.² Řekl jim: "Přijali jste Ducha Svatého, když jste uvěřili?" Oni mu odpověděli: "Ne, vždyť jsme ani neslyšeli, že je Duch Svatý."³ Řekl: "Jak jste tedy byli pokřtěni?" Oni řekli: "Janovým křtem."⁴ Pavel řekl: "Jan křtil křtem pokání a říkal lidu, aby uvěřili v toho, který přijde po něm, to jest v Ježíše."⁵ Když to uslyšeli, dali se pokřtít ve jméno Pána Ježíše.⁶ A když na ně Pavel vložil ruce, přišel na ně Duch Svatý a oni mluvili jazyky a prorokovali.⁷ Těch mužů bylo celkem asi dvanáct.⁸ Pavel vstoupil do synagógy a směle v ní mluvil po tři měsíce; rozmlouval s lidmi a přesvědčoval je o věcech království Božího.⁹ Když se však někteří zatvrzovali a nechtěli se dát přesvědčit, ba přede všemi tupili tu Cestu, Pavel od nich odstoupil, oddělil učedníky a denně rozmlouval ve škole [nějakého] Tyranna.¹⁰ To trvalo dva roky, takže všichni obyvatelé provincie Asie uslyšeli Pánovo slovo, Židé i Řekové.¹¹ A Bůh konal skrze Pavlovy ruce neobvyklé mocné činy,¹² takže i na nemocné odnášeli šátky a zástěry, které se dotkly jeho těla, a nemoci se od nich vzdalovaly a zlí duchové vycházeli.¹³ Také někteří potulní židovští zaklínači se pokusili nad těmi, kteří měli zlé duchy, vyslovovat jméno Pána Ježíše a říkali: "Zaklínám vás Ježíšem, kterého hlásá Pavel."¹⁴ To činilo sedm synů nějakého Skévy, židovského předního kněze.¹⁵ Zlý duch jim však odpověděl: "Ježíše znám a o Pavlovi vím, ale kdo jste vy?"¹⁶ A ten člověk, v němž byl zlý duch, se na ně vrhl, ovládl dva z nich a přemohl je, takže nazí a zranění utekli z toho domu.¹⁷ Dověděli se o tom všichni Židé a Řekové, kteří bydleli v Efezu. I padl na všechny strach a jméno Pána Ježíše bylo velebeno.¹⁸ A mnozí z těch, kteří uvěřili, přicházeli, otevřeně vyznávali a odhalovali své skutky.¹⁹ Mnozí, kteří se zabývali magií, snesli své knihy a přede všemi je pálili. A spočítali jejich cenu a shledali, že stály padesát tisíc stříbrných.²⁰ Tak Pánovo slovo mocně rostlo a sílilo.²¹ Po těchto událostech se Pavel v duchu rozhodl, že projde Makedonií a Achaju a půjde do Jeruzaléma. Řekl: "Až tam pobudu, musím

spatřit také Řím." ²² Poslal do Makedonie dva své pomocníky, Timotea a Erasta, a sám zůstal nějaký čas v Asii. ²³ V té době nastalo nemalé pobouření pro tu Cestu. ²⁴ Někjaký zlatník jménem Demetrios, který vyráběl stříbrné modely Artemidiny svatyně a poskytoval řemeslníkům nemalý výtěžek, ²⁵ svolal řemeslníky i ostatní pracovníky v tomto oboru a řekl: "Muži, víte, že z této práce máme blahobyť, ²⁶ a vidíte a slyšíte, že tento Pavel nejen v Efezu, nýbrž téměř v celé Asii přesvědčil a svedl značný zástup. Říká, že bohové, kteří jsou dělání rukama, nejsou bohové. ²⁷ Hrozí nebezpečí, že nejenom náš obor přijde v opovržení, ale i chrám veliké bohyně Artemidy nebude považován za nic, a bude stržena velebnost té, kterou uctívá celá Asie i obydlený svět." ²⁸ Když to uslyšeli, rozpálili se hněvem a začali křičet: "Veliká je efezská Artemis!" ²⁹ Celé město se naplnilo zmatkem; všichni se společně hnali do divadla a strhli s sebou Pavlovy průvodce na cestách, Makedonce Gaia a Aristarcha. ³⁰ Pavel chtěl vejít mezi lid, ale učedníci mu v tom bránili. ³¹ Také někteří vysokí úředníci provincie, kteří mu byli nakloněni, mu poslali vzkaz a prosili ho, aby se nevydával do divadla. ³² Každý křičel něco jiného, neboť shromáždění bylo zmatené a většina ani nevěděla, proč se sešli. ³³ Ze zástupu vytáhli Alexandra, kterého Židé postrčili dopředu. Alexandr pokynul rukou a chtěl se před lidem hájit. ³⁴ Když však poznali, že je to Žid, zvolali všichni jedním hlasem a asi dvě hodiny křičeli: "Veliká je efezská Artemis!" ³⁵ Městský tajemník utišil zástup a řekl: "Muži efezští, kdo z lidí by nevěděl, že město Efezských je strážcem chrámu veliké Artemidy a jejího obrazu spadlého z nebe? ³⁶ Protože o tom tedy není pochyb, musíte zachovat klid a nedělat nic ukvapeného. ³⁷ Přivedli jste tyto muže, ale oni se nedopustili svatokrádeže, ani neuráží naši bohyni. ³⁸ Mají-li tedy Demetrios a řemeslníci, kteří jsou s ním, proti někomu žalobu, konají se přece veřejné soudy a jsou tu místodržitelé. Tam ať žalují jeden druhého. ³⁹ Žádáte-li něco jiného, bude to vyřešeno v zákonném shromáždění. ⁴⁰ Vždyť jsme v nebezpečí, že budeme kvůli dnešku obviňováni ze vzpoury. Není žádný důvod, kterým bychom mohli vysvětlit toto srocení." Po těch slovech shromáždění rozpustil.

20 Když ten rozruch ustal, svolal si Pavel učedníky, povzbudil je, rozloučil se s nimi a vydal se na cestu do Makedonie. ² Prošel ty krajiny, povzbudil bratry mnohými slovy a přišel do Řecka, ³ kde strávil tři měsíce. Židé proti němu nastavili léčku, právě když se chystal plavit do Sýrie, i rozhodl se, že se vrátí přes Makedonii. ⁴ Až do Asie ho doprovázeli Sopatros, Pyrrhův syn z Beroje, z Tesalonických pak Aristarchos a Sekundus, Gaius z Derbe a Timoteus, z Asie Tychikos a Trofimos. ⁵ Ti šli napřed a čekali na nás v Troadě. ⁶ My jsme po dnech nekvašených chleběů vypluli z Filip a dorazili jsme za pět dní k nim do Troady, kde jsme strávili sedm dní. ⁷ První den v týdnu jsme se sešli k lámání chleba. Pavel s nimi rozmlouval, protože chtěl druhý

den odejít, a protáhl svou řeč až do půlnoci. ⁸ V horní místnosti, kde jsme byli shromážděni, bylo mnoho lamp. ⁹ Někjaký mladík jménem Eutychos seděl na okně; když Pavel dlouho mluvil, zmáhal ho hluboký spánek. Přemožen spánkem spadl dolů z třetího poschodí. Zdvihli ho mrtvého. ¹⁰ Pavel sešel dolů, padl na něho, objal ho a řekl: "Neznepokojujte se, neboť jeho duše je v něm." ¹¹ Pak vystoupil nahoru, lámal chléb a jedl, a dlouho do rána s nimi rozmlouval; a tak odešel.

¹² Chlapce přivedli živého a byli velice povzbuzeni.

¹³ My jsme šli napřed na loď a vypluli jsme k Assu, kde jsme měli přibrat Pavla. Tak nám to totiž nařídil, a sám se chystal cestovat po souši. ¹⁴ Když se s námi setkal v Assu, vzali jsme ho na loď a přijeli jsme do Mitylény.

¹⁵ A když jsme odtud odpluli, dostali jsme se druhého dne do blízkosti Chiu. Další den jsme připluli k Samu a po zastávce v Trogyliu příští den jsme přijeli do Milétu.

¹⁶ Pavel se totiž rozhodl minout Efez, aby se nezdržel v Asii, neboť spěchal, aby se dostal na den Letnic do Jeruzaléma, bude-li to jen trochu možné. ¹⁷ Z Milétu poslal vzkaz do Efezu a zavolał si starší církve. ¹⁸ Když k němu přišli, řekl jim: "Vy víte, jak jsem od prvního dne, kdy jsem vstoupil do Asie, byl s vámi po celý čas ¹⁹ a sloužil jako otrok Pánu se vší pokorou, v slzách i zkouškách, které mě potkaly pro úklady Židů; ²⁰ jak jsem nic nezamlčel z toho, co by vám prospívalo, ale všechno jsem vám oznámil, když jsem vás učil veřejně i po domech. ²¹ Naléhavě jsem Židům i Řekům svědčil o pokání k Bohu a o víře v našeho Pána Ježíše Krista. ²² A nyní, hle, jsa spoután Duchem, jdu do Jeruzaléma a nevím, co mne tam potká, ²³ kromě toho, že mi Duch Svätý v každém městě dosvědčuje, že mne čekají pouta a soužení. ²⁴ Avšak v žádném ohledu si necením své duše víc, než abych dokončil svůj běh a službu, kterou jsem přijal od Pána Ježíše: dosvědčovat evangelium o Boží milosti." ²⁵ "A nyní, hle, já vím, že vy všichni, mezi kterými jsem procházel a hlásal Království, již nespátříte mou tvář. ²⁶ Proto vám dnešního dne dosvědčuji, že jsem čistý od krve všech lidí, ²⁷ neboť jsem nic nezamlčel a oznámil jsem vám celou vůli Boží. ²⁸ Dávejte pozor na sebe a na celé stádo, v němž vás Duch Svätý ustanovil za strážce, abyste pásli Boží církve, kterou si získal vlastní krví. ²⁹ Já vím, že po mém odchodu k vám vejdou draví vlci, kteří nebudou šetřit stádo. ³⁰ I z vás samotných povstanou muži, kteří budou mluvit převrácené věci, aby strhli učedníky za sebou. ³¹ Proto buďte bdělí a mějte na paměti, že jsem po tři roky dnem i nocí nepřestal se slzami napomínat jednoho každého z vás. ³² A nyní vás svěřuji Bohu a slovu jeho milosti, které má moc vás zbudovat a dát vám dědictví mezi všemi posvěcenými. ³³ Nezatoužil jsem po stříbře, zlatě ani oděvu nikoho z vás. ³⁴ Sami víte, že pro potřeby mé a těch, kteří byli se mnou, sloužily tyto ruce. ³⁵ Ve všem jsem vám ukázal, že takto máme pracovat, ujímat se slabých a pamatovat na slova Pána Ježíše, neboť on řekl: "Blaženější je dávat než brát." ³⁶ Po těch

sloveh padl na kolena a s nimi všemi se pomodlil.

³⁷ Všichni se dali do velikého pláče, objímali Pavla a líbali ho. ³⁸ Nejvíce se rmoutili nad tím slovem, které řekl, že již více nespátří jeho tvář. A doprovázeli ho k lodi.

21 Když jsme se od nich odtrhli, vypluli jsme. Pří-
mou cestou jsme přišli do Kós, druhý den na Rodos a odtamtud do Patary. ² Našli jsme loď, která plula do Fénicie, nalodili jsme se a vypluli. ³ Přiblížili jsme se na dohled ke Kypru, nechali jej vlevo a plavili se do Sýrie. Přistáli jsme v Týru, neboť tam měla loď vyložit náklad. ⁴ Vyhledali jsme učedníky a zůstali jsme tam sedm dní. Ti skrze Ducha říkali Pavlovi, aby nevstupoval do Jeruzaléma. ⁵ Když ty dny uplynuly, vydali jsme se na cestu. Všichni i se ženami a dětmi nás doprovázeli až za město. Na pobřeží jsme padli na kolena, pomodlili se ⁶ a rozloučili jsme se. Pak jsme vstoupili do lodi a oni se vrátili domů. ⁷ Dokončili jsme plavbu z Týru a dorazili do Ptolemaidy. Tam jsme pozdravili bratry a zůstali jsme u nich jeden den. ⁸ Druhý den jsme vyšli a přišli do Cesareje. Vešli jsme do domu evangelisty Filipa, který byl jedním ze sedmi, a zůstali jsme u něho. ⁹ Ten měl čtyři dcery, panny, které prorokovaly. ¹⁰ Když jsme tam pobývali už několik dní, přišel z Judska nějaký prorok, jménem Agabos. ¹¹ Přišel k nám, vzal Pavlův opasek, svázal si nohy a ruce a řekl: "Toto praví Duch Svatý: Toho muže, jemuž patří tento opasek, Žid v Jeruzalémě takto svážou a vydají do rukou pohanů."

¹² Když jsme to uslyšeli, prosili jsme Pavla my i tamní bratři, aby nevystupoval do Jeruzaléma. ¹³ Tu Pavel odpověděl: "Proč pláčete a trápíte mé srdce? Vždyť já jsem připraven nejen nechat se svázat, ale i umřít v Jeruzalémě pro jméno Pána Ježíše." ¹⁴ Protože se nenechal přesvědčit, přestali jsme naléhat a řekli jsme: "Děj se vůle Páně!" ¹⁵ Po těchto dnech jsme se připravili na cestu a vystupovali do Jeruzaléma. ¹⁶ Šli s námi také někteří učedníci z Cesareje a vedli nás k jednomu z prvních učedníků, jistému Mnasonovi z Kypru; u něho jsme se měli ubytovat. ¹⁷ Když jsme přišli do Jeruzaléma, bratři nás radostně přijali. ¹⁸ Druhý den šel Pavel s námi k Jakubovi a přišli všichni starší. ¹⁹ Pozdravil je a vyprávěl jim podrobně všechno, co Bůh učinil mezi pohany skrze jeho službu. ²⁰ Když to uslyšeli, oslavovali Boha a jemu řekli: "Vidíš, bratře, kolik tisíc Židů uvěřilo a všichni jsou horlители pro Zákon. ²¹ O tobě se doslechli, že učíš všechny Židy, kteří žijí mezi pohany, aby odpadli od Mojžíše, říkáje, aby neobřezávali své děti ani se neřídili zvyky svých otců. ²² Co teď? Nepochybně se musí sejít shromáždění, neboť uslyší, že jsi přišel.

²³ Udělej tedy to, co ti říkáme: Máme tu čtyři muže, kteří na sebe vzali slib. ²⁴ Ty vezmi s sebou, dej se očistit s nimi a zaplat' za ně, aby si mohli dát oholit hlavu. A všichni poznají, že na tom, co se o tobě doslechli, nic není, nýbrž že i sám řádně žiješ, zachováváje Zákon.

²⁵ Pokud jde o pohany, kteří uvěřili, usoudili jsme a napsali jim, [aby nic z toho nezachovávali kromě toho,] že se mají vystříhat masa obětovaného modlám, krve, za-

rdoušeného a smilstva." ²⁶ Potom Pavel vzal ty muže k sobě a na druhý den se dal s nimi očistit. Vešel do chrámu a oznámil, kdy skončí dny očišťování a bude přinesena oběť za každého z nich. ²⁷ Když se těch sedm dní chýlilo ke konci, spatřili ho v chrámě Židé z Asie. Pobouřili celý zástup, vztáhli na Pavla ruce ²⁸ a křičeli: "Muži Izraelci, pomozte! Toto je ten člověk, který všude všechny učí proti tomuto lidu, proti Zákonu a proti tomuto místu. Nadto ještě přivedl do chrámu Řeky a znesvětil toto svaté místo." ²⁹ Viděli totiž předtím Trofima z Efezu s ním ve městě a domnívali se, že ho Pavel přivedl do chrámu. ³⁰ Celé město se rozbouřilo a nastalo sročení lidu. Uchopili Pavla a vlekli ho ven z chrámu. A hned byly zavřeny brány. ³¹ Zatímco ho chtěli zabít, došlo veliteli posádky hlášení, že celý Jeruzalém se bouří. ³² Ten vzal okamžitě vojáky i setníky a seběhl k nim dolů. Jakmile uviděli velitele posádky a vojáky, přestali Pavla bít. ³³ Tu se velitel přiblížil, uchopil ho a rozkázal ho spoutat dvěma řetězy. Pak se vyptával, kdo to má být a co učinil. ³⁴ V zástupu vykřikoval každý něco jiného. Když se nemohl pro ten zmatek dozvědět nic jistého, rozkázal odvést ho do kasáren. ³⁵ Když se Pavel ocitl na schodišti, stalo se, že ho kvůli násilí lidu museli vojáci nést, ³⁶ neboť celé to množství lidu šlo za ním a křičelo: "Pryč s ním!" ³⁷ Když už měl být veden do kasáren, říká Pavel veliteli: "Smím ti něco říci?" On řekl: "Umíš řecky? ³⁸ Ty tedy nejsi ten Egyptan, který nedávno pobouřil a na poušť vyvedl čtyři tisíce sikariů?" ³⁹ Pavel řekl: "Já jsem Žid z Tarsu v Kilikii, občan ne bezvýznamného města. Prosím tě, dovol mi promluvit k lidu." ⁴⁰ A když on dovolil, Pavel, který stál na schodišti, pokynul rukou lidu. Nastalo veliké ticho a Pavel promluvil hebrejským jazykem:

22 "Muži bratři a otcové, poslyšte nyní mou obhajobu před vámi." ² Když uslyšeli, že k nim mluví hebrejským jazykem, ještě více se ztišili. I řekl: ³ "Já jsem Žid narozený v Tarsu v Kilikii, avšak vychovaný v tomto městě. U nohou Gamalielových jsem byl přesně vyučen otcovskému zákonu a horlil jsem pro Boha jako dnes vy všichni. ⁴ A pronásledoval jsem tu Cestu až na smrt; muže i ženy jsem spoutával a dával do vězení, ⁵ jak mi může dosvědčit i velekněz a všichni starší. Od nich jsem přijal dopisy pro bratry a šel jsem do Damašku, abych také ty, kteří tam byli, přivedl spoutané do Jeruzaléma k potrestání. ⁶ Stalo se mi však, když jsem byl na cestě a blížil se k Damašku, že kolem poledne mě náhle ozářilo veliké světlo z nebe. ⁷ Padl jsem na zem a uslyšel jsem hlas, který mi pravil: 'Saule, Saule, proč mne pronásleduješ?' ⁸ Já jsem odpověděl: 'Kdo jsi, Pane?' Řekl mi: 'Já jsem Ježíš Nazaretský, kterého ty pronásleduješ.' ⁹ Ti, kdo byli se mnou, uviděli sice světlo a ulekli se, ale neslyšeli hlas toho, který ke mně mluvil. ¹⁰ Řekl jsem: 'Co mám učinit, Pane?' Pán mi řekl: 'Vstaň a jdi do Damašku, a tam ti bude řečeno všechno, co ti je nařizeno učinit.' ¹¹ Protože jsem od jasu toho světla neviděl, byl jsem veden za ruku svými prů-

vodci a tak jsem přišel do Damašku. ¹² Někjaký Ananiáš, zbožný muž podle Zákona, mající dobré svědectví od všech tam bydlících Židů, ¹³ přišel za mnou, postavil se přede mě a řekl mi: 'Bratře Saule, prohlédni.' A já jsem v tu chvíli na něho pohlédl. ¹⁴ On řekl: 'Bůh našich otců si tě vyvolil, abys poznal jeho vůli, uviděl jeho Spravedlivého a uslyšel hlas z jeho úst, ¹⁵ neboť mu budeš přede všemi lidmi svědkem toho, co jsi viděl a slyšel. ¹⁶ A proč nyní váháš? Vstaň a pokřti se a smyj své hříchy vzývaje jeho jméno.'" ¹⁷ "Stalo se mi, když jsem se vrátil do Jeruzaléma a modlil se v chrámě, že jsem se ocitl ve vytržení. ¹⁸ Spatřil jsem Ježíše, jak mi říká: 'Pospěš si a vyjdi rychle z Jeruzaléma, protože nepřijmou tvé svědectví o mně.' ¹⁹ A já jsem řekl: 'Pane, oni vědí, že já jsem dával věznit a bičovat v synagógách ty, kdo na tebe spoléhali. ²⁰ Když byla prolévána krev tvého svědka Štěpána, i já jsem byl při tom, souhlasil jsem s tím a hlídal jsem šaty těch, kdo ho zabíjeli.' ²¹ I řekl mi: 'Jdi, neboť já tě vyšlu daleko k pohanům.'" ²² Až potud ho poslouchali. Ale pak pozdvihli svůj hlas a říkali: "Odstraň ze země takového člověka, neboť nesmí zůstat na živu!" ²³ Protože křičeli, rvali si šaty a házeli do vzduchu prach, ²⁴ velitel rozkázal, aby Pavla zavedli do kasáren; a nařídil při jeho výslechu použít důtky, aby se dozvěděl, z jakého důvodu na něho tak křičeli. ²⁵ Když ho přivázali řemeny, řekl Pavel setníkovi, který tam stál: "Smíte bičovat římského občana, a to bez soudu?"

²⁶ Když to setník uslyšel, přišel k veliteli a oznámil mu to. Řekl: "Co chceš dělat? Vždyť tento člověk je římský občan!" ²⁷ Velitel přišel k Pavlovi a řekl mu: "Řekni mi, jsi římský občan?" On řekl: "Ano." ²⁸ Velitel mu na to řekl: "Já jsem získal toto občanství za veliké peníze." Pavel řekl: "Já jsem se však jako římský občan narodil." ²⁹ Okamžitě od něho odstoupili ti, kteří ho měli vyslychat. Také velitel dostal strach, když se dověděl, že Pavel je římský občan, a on ho dal spoutat. ³⁰ Druhého dne, protože chtěl bezpečně poznat, z čeho jej Židé obviňují, ho odvázal a rozkázal, aby se sešli přední kněží a celá velerada. Pak vyvedl Pavla a postavil ho před ně.

23 Pavel upřel zrak na veleradu a řekl: "Muži bratři, až do tohoto dne žiju se zcela dobrým svědomím před Bohem." ² Velekněz Ananiáš však nařídil těm, kdo stáli u něho, aby ho bili přes ústa. ³ Pavel mu řekl: "Tebe bude bít Bůh, ty obílená stěno. Ty zde sedíš, abys mě soudil podle Zákona, a proti Zákonu poroučíš, abych byl bit?" ⁴ Ti, kdo stáli poblíž, řekli: "Ty tupíš Božeho velekněze?" ⁵ Pavel řekl: "Nevěděl jsem, bratři, že je veleknězem. Vždyť je napsáno: 'Vládcí svého lidu nebudeš zlořečit.'" ⁶ Protože Pavel poznal, že ve veleradě je jedna část ze saduceů a druhá z farizeů, začal volat: "Muži bratři, já jsem farizeus, syn farizeů. Jsem souzen pro naději a vzkříšení mrtvých." ⁷ Když to řekl, nastala hádka mezi farizeji a saduceji a shromáždění se rozdělilo. ⁸ Saduceové totiž říkají, že není vzkříšení, ani andělé ani duchové, kdežto farizeové to všechno vyznávají. ⁹ Nastal veliký křik a někteří učitelé Písma ze strany fa-

rizců povstali a začali prudce namítat: "Nenacházíme na tomto člověku nic zlého. Co když k němu promluvil duch nebo anděl?" ¹⁰ Hádky se zvětšovaly a velitel dostal strach, aby Pavla nerozsápali. Rozkázal vojákům, aby sešli dolů, vyrvali ho z jejich středu a odvedli do kasáren. ¹¹ Následující noci se postavil k němu Pán a řekl: "Buď statečný! Jako jsi svědčil o mně v Jeruzalémě, tak musíš svědčit i v Římě." ¹² Když nastal den, [někteří] Židé se spikli a zapřísáhli, že nebudou jíst ani pít, dokud Pavla nezabijí. ¹³ Těch, kdo se takto spikli, bylo více než čtyřicet. ¹⁴ Ti přišli k předním kněžím a starším a řekli: "Slavnostně jsme se zapřísáhli, že ničeho neokusíme, dokud Pavla nezabijeme. ¹⁵ Tak vy nyní spolu s veleradou ohlašte veliteli, aby ho k vám přivedl, že se chystáte důkladněji vyšetřit jeho záležitost. A my jsme připraveni zabít ho dříve, než se k vám přiblíží." ¹⁶ O tomto úkladu však uslyšel syn Pavlovy sestry. Přišel a vešel do kasáren a oznámil to Pavlovi. ¹⁷ Pavel si zavolal jednoho ze setníků a řekl: "Tohoto mladíka zaveď k veliteli. Má mu co oznámit." ¹⁸ On ho tedy vzal s sebou, zavedl k veliteli a řekl: "Vězeň Pavel si mě zavolal a požádal, abych tohoto mladíka zavedl k tobě, protože ti má něco říci." ¹⁹ Velitel ho vzal za ruku, odešel s ním stranou a vyptával se: "Co je to, co mi máš oznámit?"

²⁰ On řekl: "Židé se domluvili, že tě požádají, abys zítra odvedl Pavla do velerady, jako by chtěli něco v jeho případě důkladněji vyšetřit. ²¹ Ale ty jim nevěř, neboť více než čtyřicet mužů z nich na něho číhá; zapřísáhli se totiž, že nebudou jíst ani pít, dokud ho nezabijí, a nyní jsou připraveni a čekají jen na tvůj souhlas." ²² Velitel mladíka propustil a nařídil mu: "Nikomou nevyzrad, žes mi to ohlásil." ²³ Pak zavolal dva ze svých setníků a řekl jim: "Připravte na devátou hodinu večer dvě stě vojáků, aby šli do Cesareje, také sedmdesát jezdců a dvě stě lehkooděnců. ²⁴ Ať připraví mezky, aby na ně posadili Pavla a bezpečně ho dopravili k místodržiteli Félixovi." ²⁵ A napsal dopis tohoto znění: ²⁶ "Klaudios Lysias zdraví vznešeného místodržitele Félixě. ²⁷ Tohoto muže se Židé zmocnili a chtěli ho zabít. Přišel jsem s vojskem a vytrhl jsem ho, když jsem se dozvěděl, že je římský občan. ²⁸ Chtěl jsem se dozvědět, z čeho jej obviňují, a proto jsem [ho] odvedl do jejich velerady.

²⁹ Shledal jsem, že je obviňován kvůli sporným otázkám jejich Zákona, ale že není na něm žádná vina, za niž by zasluhoval smrt nebo vězení. ³⁰ Protože mi bylo oznámeno, že Židé chystají úklady proti tomuto muži, posílám ho hned k tobě. Také žalobcům jsem nařídil, aby to, co mají proti němu, řekli před tebou. Bud' zdráv." ³¹ Vojáci tedy, podle toho, jak jim bylo nařízeno, vzali Pavla a zavedli ho v noci do Antipatridy. ³² Druhého dne nechali jezdcy s ním odjet a sami se vrátili do kasáren. ³³ Jezdci přijeli do Cesareje, odevzdali dopis místodržiteli a postavili před něho i Pavla. ³⁴ Přečetl dopis a zeptal se, z které je provincie. Když se dověděl, že z Kilikie, ³⁵ řekl: "Vyslechnu tě, až přijdou také tvoji žalobci." A rozkázal, aby ho hlídali v Herodově paláci.

24 Po pěti dnech sestoupil do Cesareje velekněz Ananiáš s některými staršími a s nějakým Tertullem, právníkem, a ti ohlásili místodržiteli žalobu proti Pavlovi. ² Když byl Pavel předvolán, Tertullus začal obžalobu: "Tvou zásluhou zakoušíme mnohý pokoj a tvou prozíravostí se u tohoto národa mnohé napravuje. ³ Vždy a všude to přijímáme, vznešený Félix, s veškerou vděčností. ⁴ Abych tě však déle nezdržoval, prosím, abys nás se svou obvyklou vlídností krátce vyslechl. ⁵ Shledali jsme totiž, že tento muž je jako mor, po celém světě mezi všemi Židy vyvolává nepokoje a je vůdcem sekty Nazorejců. ⁶ Pokusil se dokonce znesvětit chrám. Zmocnili jsme se ho a chtěli jsme ho soudit podle našeho Zákona. ⁷ Avšak přišel velitel Lysias, velkým násilím jej vzal z našich rukou ⁸ a rozkázal, aby jeho žalobci přišli k tobě. Když ho vyslechneš, sám se můžeš od něho dovědět o tom všem, z čeho jej obviňujeme." ⁹ Připojili se i Židé a tvrdili, že je tomu tak. ¹⁰ Když mu místodržitel pokynul, aby mluvil, Pavel odpověděl: "Vím, že po mnoho let jsi soudcem v tomto národě, a proto se budu hájit s dobrou myslí. ¹¹ Můžeš se přesvědčit, že tomu není víc než dvanáct dní, kdy jsem vystoupil do Jeruzaléma, abych se poklonil Bohu. ¹² A nenalezli mě, že bych s někým rozmlouval nebo vyvolával sročení davu, ani v chrámu ani v synagógách ani ve městě; ¹³ ani nemohou před tebou dokázat to, z čeho mne nyní žalují. ¹⁴ Ale vyznávám ti, že podle té Cesty, kterou nazývají sektou, takto sloužím Bohu svých otců a věřím všemu, co je napsáno v Zákoně a v Prorocích. ¹⁵ A mám naději v Bohu, kterou i oni sami chovají, že jistě nastane vzkříšení spravedlivých i nespravedlivých. ¹⁶ Proto i já sám se snažím mít vždy bezúhonné svědomí před Bohem i lidmi. ¹⁷ Po několika letech jsem přišel, abych odevzdal svému národu almužny a přinesl oběti. ¹⁸ A při nich mě našli očištěného v chrámě, ne se zástupem ani s hlučím. ¹⁹ Ale někteří Židé z Asie by tu měli být před tebou a žalovat, mají-li něco proti mně. ²⁰ Nebo tito sami ať řeknou, jaký zločin na mně našli, když jsem stál před veleradou, ²¹ kromě tohoto jediného výkřiku, který jsem zvolal, když jsem stál mezi nimi: 'Pro vzkříšení mrtvých jsem dnes od vás souzen.'" ²² Avšak Félix, který byl podrobněji obeznámen s tou Cestou, je odkázal na pozdější dobu. Řekl: "Až přijde velitel Lysias, rozhodnu vaši při." ²³ Nařídil setníkovi, aby byl Pavel střežen, měl mírnou vazbu a aby nikomu z jeho přátel nebylo bráněno mu sloužit. ²⁴ Po několika dnech přišel Félix se svou ženou Drusillou, která byla Židovka. Poslal si pro Pavla a poslechl si od něho o víře v Krista Ježíše. ²⁵ Když však mluvil o spravedlnosti, zdrženlivosti a budoucím soudu, Félix se ulekl a řekl: "Pro dnešek můžeš jít, až budu mít čas, zavolám si tě." ²⁶ Zároveň doufal, že mu Pavel dá peníze. Proto si ho také častěji volal k sobě a rozmlouval s ním. ²⁷ Po uplynutí dvou let se stal Félixovým nástupcem Porcius Festus. A protože se Félix chtěl zavděčit Židům, ponechal Pavla ve vězení.

25 Když tedy Festus přišel do provincie, vystoupil po třech dnech z Cesareje do Jeruzaléma. ² Přední kněží a významní Židé vznesli u něho žalobu proti Pavlovi. Naléhali na něho ³ a žádali, aby jim prokázal laskavost a poslal ho do Jeruzaléma; chystali totiž léčku, že ho cestou zabijí. ⁴ Festus odpověděl, že Pavel je ve vězení v Cesareji a on sám že se brzy vydá na cestu. ⁵ "Ať tedy ti z vás," řekl, "kteří mají moc, sestoupí se mnou, a je-li na tom muži něco špatného, ať ho žalují." ⁶ Nestrávil mezi nimi více než osm nebo deset dní a sestoupil do Cesareje. Na druhý den zasedl k soudu a rozkázal přivést Pavla. ⁷ Když přišel, obstoupili ho Židé, kteří sestoupili z Jeruzaléma, a vznášeli mnoho těžkých obvinění, která nemohli dokázat. ⁸ Pavel se hájil takto: "Nijak jsem se neprohřešil ani proti zákonu Židů, ani proti chrámu, ani proti císaři." ⁹ Avšak Festus, který se chtěl zavděčit Židům, Pavlovi odpověděl: "Chceš vystoupit do Jeruzaléma a tam být z toho přede mnou souzen?" ¹⁰ Pavel řekl: "Stojím před císařským soudem, kde mám být souzen. Židům jsem v ničem neublížil, jak i ty velmi dobře víš. ¹¹ Jestliže jsem tedy vinen a učinil jsem něco, co zasluhuje smrt, nezdráhám se zemřít. Neení-li však nic na tom, z čeho mne tito lidé obviňují, nikdo mne jim nemůže vydat. Odvolávám se k císaři." ¹² Nato Festus promluvil s radou a odpověděl: "K císaři ses odvolal, k císaři půjdeš." ¹³ Uplynulo několik dní a do Cesareje přijeli král Agrippa a Bereniké, aby pozdravili Festa. ¹⁴ Když tam už nějaký čas pobývali, předložil Festus králi Pavlův případ. Řekl: "Je tu ponechán od Félixie jako vězeň jeden muž, ¹⁵ o kterém mi přední kněží a starší Židů podali zprávu, když jsem byl v Jeruzalémě, a žádali jeho odsouzení. ¹⁶ Odpověděl jsem jim, že není římským zvykem vydávat nějakého člověka dřív, než by obžalovaný měl své žalobce tvář v tvář a dostal příležitost k obhajobě proti jejich obvinění. ¹⁷ Když se tu tedy sešli, bez odkladu jsem příštího dne zasedl k soudu a rozkázal předvést toho muže. ¹⁸ Jeho žalobci se postavili proti němu, ale nepřinášeli žádné obvinění ze zlých činů, jak jsem očekával, ¹⁹ nýbrž měli s ním nějaké spory o své náboženství a o nějakého zemřelého Ježíše, o němž Pavel tvrdil, že žije. ²⁰ Byl jsem na rozpacích, jak tyto věci prozkoumat, a říkal jsem mu, zda by nechtěl jít do Jeruzaléma a tam být v těchto věcech souzen. ²¹ Avšak Pavel se odvolal, aby byl ve vězení až do rozhodnutí Jeho Veličenstva; proto jsem ho rozkázal hlídat, dokud ho nepošlu k císaři." ²² Agrippa řekl Festovi: "Sám bych si chtěl také toho člověka poslechnout." "Zítra," řekl Festus, "ho uslyšíš." ²³ Druhý den tedy přišel Agrippa a Bereniké s velkou okázalostí a vstoupili do jednací síně spolu s veliteli a předními muži města. Na Festův rozkaz byl přiveden Pavel. ²⁴ A Festus řekl: "Králi Agrippa a všichni muži zde s námi přítomní, vidíte tohoto člověka, kvůli němuž všichni Židé jak v Jeruzalémě, tak i zde na mne naléhali a křičeli, že nesmí více zůstat naživu. ²⁵ Já jsem shledal, že neudělal nic, zač by zasluhoval smrt. Ale protože on sám

se odvolal k Jeho Veličenstvu, rozhodl jsem se ho k němu poslat. ²⁶ Nemám však nic určitého, co bych o něm svému pánu napsal. Proto jsem ho předvedl před vás a zvláště před tebe, králi Agrippa, abych po výslechu měl co napsat. ²⁷ Zdá se mi totiž nerozumné posílat vězně a neuvést zároveň obvinění proti němu."

26 Agrippa řekl Pavlovi: "Dovoluje se ti, abys mluvil sám za sebe." Nato Pavel vztáhl ruku a začal svou obhajobu: ² "Pokládám se za šťastného, králi Agrippa, že proti všemu, z čeho mě Židé obviňují, se smím dnes hájit před tebou, ³ který jsi nejlepším znalce všech židovských zvyků i jejich sporných otázek. Proto prosím, abys mě trpělivě vyslechl. ⁴ O mém životě od mládí, jak jsem jej vedl od počátku ve svém národě i v Jeruzalémě, vědí všichni Židé. ⁵ Znají mě už od dřívějšíka, a kdyby chtěli, mohou svědčit, že jsem žil podle nejpřísnější strany našeho náboženství jako farizeus. ⁶ A nyní stojím před soudem pro naději v zaslíbení, které Bůh dal našim otcům ⁷ a o němž našich dvanáct kmenů doufá, že jej dosáhne vytrvalou službou Bohu dnem i nocí. Pro tuto naději, králi [Agrippa], mě Židé žalují. ⁸ Proč se pokládá u vás za neuvěřitelné, že Bůh probouzí mrtvé? ⁹ Já sám jsem se domníval, že musím mnoho vykonat proti jménu Ježíše Nazaretského. ¹⁰ To jsem také v Jeruzalémě činil. Dostal jsem od předních kněží plnou moc a mnoho svatých jsem zavřel do vězení, a když byli zabíjeni, souhlasil jsem s tím. ¹¹ Po všech synagógách jsem je často trestal a nutil, aby se rouhali. Nadmíru jsem běsnil a pronásledoval je dokonce až do cizích měst. ¹² Když jsem byl na cestě do Damašku s plnou mocí a pověřením od předních kněží, ¹³ cestou jsem spatřil, králi, o poledni světlo z nebe, jasnější než slunce, které ozářilo mne i ty, kdo šli se mnou. ¹⁴ A když jsme všichni padli na zem, uslyšel jsem hlas, který ke mně mluvil hebrejským jazykem: 'Saule, Saule, proč mne pronásleduješ? Bolestivé je pro tebe kopat proti bodcům.' ¹⁵ Řekl jsem: 'Kdo jsi, Pane?' Pán odpověděl: 'Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. ¹⁶ Ale vstaň a postav se na nohy, neboť proto jsem se ti ukázal, abych tě ustanovil svým služebníkem a svědkem těch věcí, které jsi viděl, i těch, které ti ještě ukážu. ¹⁷ Budu tě vysvobozovat z tohoto lidu i z pohanů, ke kterým tě posílám ¹⁸ otevřít jejich oči, aby se obrátili od tmy do světla, od pravomoci Satanovy k Bohu, a aby vírou ve mne obdrželi odpuštění hříchů a podíl mezi posvěcenými.' ¹⁹ Proto, králi Agrippa, nestal jsem se neposlušným toho nebeského vidění, ²⁰ ale hlásal jsem nejprve těm, kteří jsou v Damašku, a potom v Jeruzalémě a po celé judské zemi, a také pohanům, aby činili pokání, obraceli se k Bohu a konali skutky, které svědčí o pokání. ²¹ Z toho důvodu se mne Židé zmocnili, když jsem byl v chrámě, a pokoušeli se mne zabít. ²² Bůh mi však až do dnešního dne pomáhal, takže tu stojím a svědčím malému i velikému. Neříkám nic mimo to, co Proroci i Mojžíš pověděli, že se má dít: ²³ že Mesiáš má trpět, jako první vstane z mrtvých a bude

zvěstovat světlo jak lidu izraelskému, tak také pohanům." ²⁴ Když toto mluvil na svou obranu, Festus hlasitě zvolal: "Blázníš, Pavle, mnoho vědomostí tě přivádí k šílenství!" ²⁵ A Pavel řekl: "Neblázním, vznešený Feste, nýbrž jasně vyjevují slova pravdy a zdravého úsudku. ²⁶ Vždyť král o těch věcech ví, a proto také k němu mluví otevřeně. Nevěřím, že mu něco z toho uniklo. Vždyť se to nedálo někde v ústraní. ²⁷ Věříš, králi Agrippa, Prorokům? Víím, že věříš." ²⁸ Agrippa na to Pavlovi: "Málem bys mě přesvědčil, abych se stal křesťanem." ²⁹ A Pavel řekl: "Přál bych si od Boha, aby ses nejen ty, ale všichni ti, kdo mě dnes slyší, stali dříve nebo později tím, čím jsem já - kromě těchto pout." ³⁰ Král vstal a s ním místodržitel, Bereniké i ti, kteří s nimi seděli. ³¹ A když se vzdálili, hovořili mezi sebou: "Tento člověk nedělá nic, zač by zasluhoval smrt nebo vězení." ³² Agrippa říkal Festovi: "Tento člověk mohl být propuštěn, kdyby se nebyl odvolal k císaři."

27 Jakmile bylo rozhodnuto, že odplujeme do Itálie, předali Pavla a některé jiné vězně setníkovi jménem Julius ze setniny Jeho Veličenstva. ² Nastoupili jsme na loď z Adramytteia, která měla plout do míst podél pobřeží Asie, a vypluli jsme. Byl s námi Makedoňan Aristarchos z Tesaloniky. ³ Druhý den jsme dorazili do Sidónu. Julius se zachoval k Pavlovi laskavě a dovolil mu zajít k přátelům a přijmout jejich péči. ⁴ Odtud jsme vypluli a plavili jsme se chráněni Kyprem, protože větry vály proti nám. ⁵ Přepluli jsme moře podél Kilikie a Pamfylie a přišli jsme do Myry v Lykii. ⁶ Tam setník našel alexandrijskou loď, která plula do Itálie, a nalodil nás na ni. ⁷ Mnoho dní jsme pluli zvolna a stěžij jsme se dostali proti Knidu. Protože nám vítr bránil, pluli jsme podél Salmóny chráněni Krétou. ⁸ S obtížemi jsme se kolem ní přeplavili a přišli jsme na jedno místo, které se jmenovalo Krásné přístavy; blízko něho bylo město Lasaia. ⁹ Protože uplynulo mnoho času a plavba již byla nebezpečná, neboť již minul i půst, Pavel jim domlouval: ¹⁰ "Muži, vidím, že plavba bude jistě spojena s nebezpečím a s velkou ztrátou nejen pro náklad a pro loď, ale i pro naše životy." ¹¹ Setník však důvěřoval více kormidelníkovi a majiteli lodi než tomu, co říkal Pavel. ¹² A protože přístav nebyl vhodný k přezimování, většina se rozhodla odtamtud odplout a zkusit, zdali by se jim nepodařilo dorazit do Foiniku a tam přezimovat. Je to krétský přístav, otevřený k jihozápadu a severozápadu. ¹³ A když začal vát jižní vítr, mysleli si, že provedou svůj úmysl. Zvedli kotvy a pluli co nejbližší podél Kréty. ¹⁴ Ale zanedlouho se od ní přihnul prudký vítr, který se nazývá Eurakylón. ¹⁵ Loď jím byla stržena a nemohla mu čelit; proto jsme vzdali jakýkoliv odpor a nechali jsme se jím unášet. ¹⁶ Dostali jsme se do závětří jakéhosi ostrůvku, který se jmenoval Kauda, a stěžij jsme dokázali vytáhnout záchranný člun. ¹⁷ Když ho vytáhli, použili pomocných prostředků a podvázali loď. Protože se báli, aby nenajeli na syrtskou mělčinu, spustili plachty a takto se nechali unášet. ¹⁸ Protože s námi

prudce zmítala bouře, začali druhý den vyházovat náklad¹⁹ a třetí den vlastníma rukama hodili do moře lodní zařízení.²⁰ Po mnoho dní se neobjevovalo ani slunce ani hvězdy a dorážela na nás nemalá bouře, nakonec se již ztrácela veškerá naděje, že se zachráníme.²¹ Když už dlouho nic nejedli, postavil se Pavel uprostřed nich a řekl: “Muži, měli jste mne poslechnout a nevyplouvat z Kréty, a mohli jste si ušetřit toto nebezpečí a ztrátu.²² Ale nyní vás vyzývám, abyste byli dobré mysli, neboť nikdo z vás nebude ztracen, nýbrž jen loď.²³ Tuto noc přišel ke mně anděl toho Boha, jemuž patří a kterému sloužím,²⁴ a řekl: ‘Neboj se, Pavle, ty se musíš postavit před císaře. A hle, Bůh ti daroval všechny ty, kteří se plaví s tebou.’²⁵ Proto, muži, buďte dobré mysli. Věřím totiž Bohu, že to bude tak, jak mi bylo oznámeno.²⁶ Musíme však narazit na nějaký ostrov.”²⁷ Když jsme byli unášeni po Adrii už čtrnáctou noc, začali mít námořníci kolem půlnoci dojem, že se k nim přibližuje nějaká země.²⁸ Spustili olovnici a zjistili hloubku dvacet sáhů. Když odpluli kousek dále, opět spustili olovnici a zjistili hloubku patnáct sáhů.²⁹ Protože se báli, abychom někde nenarazili na skalnatá místa, vyhodili ze zádi čtyři kotvy a toužebně čekali, až nastane den.³⁰ Když se námořníci pokoušeli utéci z lodi a spustili člun na moře pod záminkou, že chtějí vytahovat kotvy z přidi, ³¹ řekl Pavel setníkovi a vojákům: “Nezůstanou-li tito na lodi, vy nemůžete být zachráněni.”³² Tu vojáci přesekli lana u člunu a nechali jej uplavat.³³ Než se začalo rozednívat, vybízeli Pavel všechny, aby pojedli. Řekl: “Dnes již čtrnáctý den čekáte, zůstáváte hladoví a nic nejíte.³⁴ Proto vás vybízím, abyste pojedli; je to k vaší záchraně. Vždyť nikomu z vás se neztratí ani vlas z hlavy.”³⁵ Po těch slovech vzal chléb, přede všemi vzdal Bohu díky, rozlomil jej a začal jíst.³⁶ Všichni nabyli dobré mysli a také oni přijali pokrm.³⁷ Všech nás bylo na lodi dvě stě sedmdesát šest.³⁸ Když se nasýtli, odlehčovali loď tím, že vyhazovali obilí do moře.³⁹ Když však nastal den, nemohli poznat, co je to za zemi; viděli jen nějaký záliv s plochým pobřežím, k němuž zamýšleli s lodí najet, bude-li to možné.⁴⁰ Odsekli kotvy a nechali je v moři. Zároveň rozvázali provazy u kormidel, zvedli proti větru přední plachtu a směřovali ke břehu.⁴¹ Najeli však na mělčinu a loď narazila na dno. Před uvízla a zůstala nehybná, zatímco záď se začala bortit pod nápořem vln.⁴² Vojáci se rozhodli, že vězně zabijí, aby některý neuplavala a neutekl.⁴³ Ale setník chtěl zachránit Pavla, a proto jim v tom úmyslu zabránil. Rozkázal, aby ti, kdo umějí plavat, se první vrhli do moře a vyšli na zem⁴⁴ a ostatní aby se zachránili na prknech nebo na troskách lodi. A tak se stalo, že se všichni v pořádku dostali na břeh.

28 Když jsme se zachránili, dozvěděli jsme se, že se ten ostrov jmenuje Malta.² Domorodci nám prokazovali neobyčejnou přívětivost. Zapálili oheň a všechny nás k němu pozvali, protože se schylovalo k dešti a bylo chladno.³ Když Pavel nasbíral něco chrástí

a přiložil na oheň, vylezla před teplem zmije a pověsila se mu na ruku.⁴ Když domorodci uviděli, že mu zvíře visí na ruce, říkali si mezi sebou: “Tento člověk je jistě vrah. I když se zachránil z moře, Spravedlnost mu nedovolila žít.”⁵ Ale on setřásl zvíře do ohně a nic zlého se mu nestalo.⁶ Oni očekávali, že oteče nebo náhle padne mrtev. Když však dlouho čekali a viděli, že se s ním nic zlého neděje, změnili svůj názor a říkali, že je to bůh.⁷ V blízkosti toho místa měl pozemky přední muž ostrova jménem Publius. Ten nás vzal k sobě a tři dny nás laskavě hostil.⁸ I stalo se, že Publiův otec ležel a byl sužován horečkou a úplavicí. Pavel k němu vešel, s modlitbou vložil na něho ruce a uzdravil ho.⁹ Když se toto stalo, přicházeli i ostatní nemocní z ostrova a byli uzdravováni.¹⁰ Ti nás také zahrnuli mnohými projevy úcty, a když jsme vyplouvali, naložili nám věci pro naši potřebu.¹¹ Po třech měsících jsme vypluli na alexandrijské lodi, která přezimovala na ostrově a měla ve znaku Blížence.¹² Připluli jsme do Syrakus a zůstali tam tři dny.¹³ Odtamtud jsme pluli podél pobřeží a dorazili do Regia. A když den nato začal vát jižní vítr, přijeli jsme druhého dne do Puteol.¹⁴ Tam jsme našli bratry a byli od nich požádáni, abychom se zdrželi sedm dní. A tak jsme přišli do Říma.¹⁵ Když bratři odtamtud o nás uslyšeli, přišli nám naproti až k Appiovu tržišti a ke Třem hospodám. Jakmile je Pavel uviděl, vzdal díky Bohu a nabyl odvahy.¹⁶ Když jsme vstoupili do Říma, [setník předal vězně náčelníkovi tábora, ale] Pavlovi bylo dovoleno, aby bydlel v soukromí s vojákem, který ho hlídal.¹⁷ I stalo se, že po třech dnech si svolal přední Židy. Když se sešli, řekl jim: “Muži bratři, já jsem se nedopustil ničeho proti našemu lidu ani proti otcovským zvykům, a přesto jsem byl jako vězeň vydán z Jeruzaléma do rukou Římanů.¹⁸ Ti mne vyslechli a chtěli mě propustit, protože jsem se nedopustil žádného provinění, za které bych zasluhoval smrt.¹⁹ Protože však tomu Židé odporovali, byl jsem nucen odvolat se k císaři, ale ne proto, že bych měl nějakou žalobu na svůj národ.²⁰ Z toho důvodu jsem vás pozval, abych vás uviděl a promluvil s vámi, neboť pro naději Izraele nosím tento řetěz.”²¹ Ale oni mu řekli: “My jsme nedostali z Judska o tobě ani psaní, ani nám nepřišel nikdo z bratrů o tobě podat zprávu nebo povědět něco špatného.²² Rádi bychom však od tebe slyšeli, jaké je tvé smýšlení, neboť o této straně je nám známo, že jí všude odporují.”²³ Určili mu tedy den a přišli k němu do jeho bytu ve větším počtu. Vykládal jim a dosvědčoval království Boží a od rána do večera je přesvědčoval o Ježíšovi z Mojžíšova zákona i z Proroků.²⁴ Někteří se dávali přesvědčit tím, co jim říkal, jiní nevěřili.²⁵ Byli mezi sebou rozdělení a začali se rozcházet, když Pavel řekl jedno slovo: “Dobře promluvil Duch Svátý k vašim otcům skrze proroka Izaiáše: ²⁶ ‘Jdi k tomuto lidu a řekni: Vskutku uslyšíte, a jistě nepochopíte, ustavičně budete hledět, a určitě neuvidíte.’²⁷ Neboť srdce tohoto lidu otupělo, stali se nedoslýchavými a své oči zavřeli,

aby snad očima neviděli a ušima neuslyšeli, srdcem nepochopili a neobrátili se a já je neuzdravil.'. ²⁸ Ať je vám tedy známo, že tato Boží záchrana byla poslána pohanům. Oni uslyší." ²⁹ [Když to řekl, Židé odešli a vel-

mi se mezi sebou přeli.] ³⁰ Pavel zůstal po celé dva roky ve svém najatém bytě a přijímal všechny, kteří k němu přicházeli, ³¹ hlásal království Boží a učil o Pánu Ježíši Kristu se vsí otevřeností a bez překážek.

Římanům

1 Pavel, otrok Krista Ježíše, povoláný apoštol, oddělený pro Boží evangelium, ² které Bůh předem zaslíbil skrze své proroky ve svatých Písmech, ³ evangelium o jeho Synu, jenž povstal podle těla z potomstva Davidova ⁴ a podle Ducha svatosti byl vzkříšením z mrtvých ustanoven za Syna Božího v moci, evangelium o Ježíši Kristu, našem Pánu. ⁵ Skrze něho jsme přijali milost a apoštolské poslání k poslušnosti víry pro jeho jméno mezi všemi národy, ⁶ mezi nimiž jste i vy, povolání Ježíše Krista. ⁷ Všem těm, kdo jsou v Římě, milovaným Božím, povoláním svatým: milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. ⁸ Především děkuji svému Bohu skrze Ježíše Krista za vás všechny, že se zvěst o vaší víře šíří po celém světě. ⁹ Bůh, jemuž sloužím ve svém duchu v evangeliu jeho Syna, je mi svědkem, jak na vás neustále pamatuji ¹⁰ a vždy na svých modlitbách prosím, zda by se mi konečně jednou nepodařilo z vůle Boží přijít k vám. ¹¹ Toužím vás spatřit, abych vám mohl udělit nějaký duchovní dar k vaší posile, ¹² to jest abychom byli, až budu mezi vámi, navzájem povzbuzení každý vírou toho druhého - já vaší a vy mou. ¹³ Nechci však, bratři, abyste nevěděli, že jsem se často rozhodl přijít k vám, ale až dosud mi bylo zabráněno, abych i mezi vámi sklídl nějaké ovoce jako mezi ostatními národy. ¹⁴ Jsem dlužníkem Řeků i barbarů, moudrých i nevědomých, ¹⁵ a tak, pokud to záleží na mně, toužím posloužit evangeliem i vám, kteří jste v Římě. ¹⁶ Nestydím se za evangelium, neboť je to Boží moc k záchraně pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale i pro Řeka. ¹⁷ V něm se zjevuje Boží spravedlnost z víry k víře, jak je napsáno: 'Spravedlivý z víry bude živ.' ¹⁸ Boží hněv se zjevuje z nebe proti každé bezbožnosti a nepravosti lidí, kteří v nepravosti potlačují pravdu, ¹⁹ protože to, co lze o Bohu poznat, je jim zřejmé; Bůh jim to zjevil. ²⁰ Jeho věčnou moc a božství, ačkoli jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa jasně vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle, takže jsou bez výmluvy. ²¹ Ačkoli poznali Boha, neoslavili ho jako Boha ani mu neprojevili vděčnost, nýbrž upadli ve svých myšlenkách do marnosti a jejich nerozumné srdce se ocitlo ve tmě. ²² Tvrdí, že jsou moudří, ale stali se bláznivými. ²³ Zaměnili slávu neporušitelného Boha za zpodobení obrazu porušitelného člověka, ptáků, čtvernožců a plazů. ²⁴ Proto je Bůh skrze žádosti jejich srdcí vydal do nečistoty, aby zneuctivali navzájem svá těla; ²⁵ vyměnili Boží pravdu za lež, kořili se a sloužili tvorstvu více než Stvořiteli, jenž je požehnaný na věky. Amen.

²⁶ Proto je Bůh vydal do potupných vášní. Jejich ženy vyměnily přirozený styk za nepřirozený ²⁷ a stejně i muži zanechali přirozeného styku s ženou a ve své touze se rozpálili jeden k druhému, muži s muži páchají hanebnost a sami na sobě dostávají zaslouženou odplatu za svoje poblouzení. ²⁸ Právě tak, jako neuznali za dobré poznávat Boha, vydal je Bůh jejich zvrácené mysli, aby dělali, co se nesluší: ²⁹ Jsou naplněni veškerou nepravostí, [smilstvem,] ničemností, hrabivostí, špatností, jsou plni závisti, vraždy, sváru, lsti, zlomyslnosti, jsou donašeči, ³⁰ pomlouváči, Bohu odporní, zpupní, domýšliví, chlubití. Vymýšlejí zlé věci, neposlouchají rodiče, ³¹ jsou nerozumní, věrolomní, nemají lásku ani slitování. ³² Ačkoliv poznali Boží ustanovení, že ti, kdo dělají takové věci, jsou hodni smrti, nejenže je činí sami, ale dokonce to schvalují i jiným, kteří je dělají.

2 Proto jsi bez omluvy, člověče, a to každý, kdo soudíš. V čem soudíš druhého, v tom odsuzuješ sám sebe, neboť soudíš, ale sám činíš totéž. ² Víme, že Boží soud je podle pravdy proti těm, kdo takové věci dělají. ³ Máš za to, člověče, který soudíš ty, kdo takové věci dělají, a sám činíš totéž, že unikneš Božímu soudu? ⁴ Nebo pohrdáš bohatstvím jeho dobroty, shovívavosti a trpělivosti, a nevíš, že Boží dobrota tě vede k pokání? ⁵ Svou tvrdostí a nekajícím srdcem si shromažďuješ hněv ke dni hněvu a zjevení spravedlivého Božího soudu. ⁶ On odplatí každému podle jeho skutků. ⁷ Těm, kteří s vytrvalostí v dobrém skutku hledají slávu, čest a neporušitelnost, dá život věčný. ⁸ Avšak těm, kteří jsou sobečtí a neposlouchají pravdu, nýbrž poslouchají nepravost, odplatí hněvem a zuřivostí. ⁹ Soužení a úzkost padne na duši každého člověka, jenž působí zlo, předně na Žida, ale i na Řeka; ¹⁰ avšak sláva, čest a pokoj připadne každému, kdo činí dobro, předně Židovi, a také Řekovi. ¹¹ U Boha není přijímání osob. ¹² Ti, kdo bez Zákona zhřešili, bez Zákona také zahynou; a ti, kdo pod Zákonem zhřešili, skrze Zákon budou souzeni. ¹³ Neboť u Boha nejsou spravedliví ti, kdo Zákon slyší, ale ospravedlnění budou ti, kdo jej plní. ¹⁴ Když totiž pohané, kteří nemají Zákon, přirozeným způsobem činí to, co Zákon požaduje, pak jsou sami sobě Zákonem, ač Zákon nemají. ¹⁵ Ukazují, že mají dílo Zákona napsané ve svých srdcích. Jejich svědomí bude svědčit spolu s myšlenkami, jež se navzájem obviňují nebo také obhajují, ¹⁶ v den, kdy Bůh skrze Ježíše Krista bude podle mého evangelia soudit, co je skryto v lidech.

¹⁷ Jestliže se však nazýváš Židem, spoléháš na Zákon a chlubíš se v Bohu, ¹⁸ poznáváš jeho vůli a vyučován ze Zákona schvaluješ to, na čem záleží; ¹⁹ jsi o sobě přesvědčený, že jsi vůdcem slepých, světlem těch, kteří jsou ve tmě, ²⁰ vychovatelem nerozumných, učitelem nedospělých, máje v Zákoně ztělesnění poznání a pravdy - ²¹ ty tedy učíš druhého, a sám sebe neučíš? Ty hlásáš, že se nemá krást, a kradeš? ²² Ty říkáš, že se nemá cizoložit, a cizoložíš? Ty si ošklivíš modly, a věci z jejich chrámů bereš? ²³ Ty, který se chlubiš Zákonem, přestupováním Zákona zneuctíváš Boha? ²⁴ Neboť kvůli vám je jméno Boží v opovržení mezi národy, jak je napsáno. ²⁵ Obřízka prospívá, jestliže děláš to, co přikazuje Zákon. Jsi-li však přestupníkem Zákona, tvá obřízka se stala neobřízkou. ²⁶ Jestliže tedy neobřezaný člověk zachovává ustanovení Zákona, nebude mu jeho neobřízka počítána za obřízku? ²⁷ A když člověk od přirozenosti neobřezaný plní Zákon, bude soudit tebe, který jsi skrze literu a obřízku přestupníkem Zákona. ²⁸ Neboť pravý Žid není ten, kdo je jím navenek, a pravá obřízka není ta, která je zjevná na těle; ²⁹ ale pravý Žid je ten, kdo je Židem uvnitř, a pravá obřízka je obřízka srdce Duchem, nikoli literou. Ten má chválu ne od lidí, nýbrž od Boha.

3 Co má tedy Žid navíc? Nebo jaký je užitek obřízky? ² Veliký v každém ohledu. Předně ten, že Židům byly svěřeny Boží výroky. ³ Co tedy, když někteří byli nevěrní? Nezruší jejich nevěrnost věrnost Boží? ⁴ Naprosto ne! Ale ať je Bůh pravdivý a každý člověk lhář, jak je napsáno: 'Abys byl shledán spravedlivým ve svých slovech a zvítězil, když tě soudí.' ⁵ Jestliže však naše nepravost prokazuje Boží spravedlnost, co řekneme? Není Bůh nespravedlivý, když nás stíhá hněvem? Mluvím teď po lidsku. ⁶ Naprosto ne! Vždyť jak by pak Bůh mohl soudit svět? ⁷ Neboť jestliže se mou lží rozhojnila Boží pravda k jeho slávě, proč mám být ještě souzen jako hříšník? ⁸ A nebylo by to tak, jak nás někteří pomlouvají a tvrdí, že říkáme: "Čiňme zlo, aby přišlo dobro"? Jejich odsouzení je spravedlivé. ⁹ Co tedy? Máme (před pohany) výhodu? Vůbec ne! Vždyť jsme už dříve obvinili Židy i Řeky, že jsou všichni pod mocí hříchu, ¹⁰ jak je napsáno: 'Není spravedlivého, není ani jednoho, ¹¹ není, kdo by rozuměl, není, kdo by horlivě hledal Boha. ¹² Všichni se odchýlili, společně se stali nepotřebnými, není, kdo by činil dobro, není ani jeden. ¹³ Hrob otevřený je jejich hrdlo, svými jazyky mluví lest, hadí jed je pod jejich rty. ¹⁴ Jejich ústa jsou plna kletby a hořkosti, ¹⁵ jejich nohy jsou rychlé k prolití krve, ¹⁶ zkáza a trápení je na jejich cestách, ¹⁷ cestu pokoje nepoznali; ¹⁸ není bázně Boží před jejich očima.' ¹⁹ Víme, že vše, co Zákon praví, praví těm, kdo jsou pod Zákonem, aby byla umlčena každá ústa a aby se celý svět stal vinným před Bohem, ²⁰ protože ze skutků Zákona nebude před ním ospravedlněn žádný člověk, neboť skrze Zákon je poznání hříchu. ²¹ Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez Zákona, dosvědčovaná Záko-

nem i Proroky, ²² Boží spravedlnost skrze víru Ježíše Krista pro všechny a na všechny ty, kdo věří. Není totiž rozdíl: ²³ všichni zhřešili a postrádají Boží slávu, ²⁴ ale jsou ospravedlnováni zadarmo jeho milostí skrze vykoupení, které je v Kristu Ježíši. ²⁵ Jeho Bůh ustanovil za prostředek smíření skrze víru v jeho krev, aby ukázal svou spravedlnost s ohledem na prominutí prohřešení, jež byla spáchána již dříve ²⁶ v čase Boží shovívavosti, a aby ukázal svou spravedlnost v nynějším čase, takže sám je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry Ježíšovy. ²⁷ Kde je tedy chloubka? Byla vyloučena! Jakým zákonem? Zákonem skutků? Nikoli, nýbrž zákonem víry. ²⁸ Soudíme totiž, že člověk je ospravedlnován vírou bez skutků Zákona. ²⁹ Nebo je snad Bůh pouze Bohem Židů? Není i Bohem pohanů? Ano, i pohanů! ³⁰ Vždyť je přece jeden Bůh, který ospravedlní obřezané z víry a neobřezané skrze víru. ³¹ Rušíme tedy vírou Zákon? Naprosto ne! Naopak, Zákon potvrzujeme.

4 Co tedy řekneme? Čeho dosáhl Abraham, náš praotec podle těla? ² Jestliže byl Abraham ospravedlněn ze skutků, má se čím chlubit, ale ne před Bohem. ³ Neboť co říká Písmo? 'Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počteno za spravedlnost.' ⁴ Tomu, kdo pracuje, se mzda nedává z milosti, nýbrž z povinnosti. ⁵ Kdo však (pro svou spravedlnost) nepracuje, ale spoléhá na toho, který ospravedlňuje bezbožného, tomu se jeho víra pokládá za spravedlnost. ⁶ Tak i David vypravuje o blahoslavenství člověka, jemuž Bůh připisuje spravedlnost bez skutků: ⁷ 'Blahoslavení jsou ti, jejichž nepravosti byly odpuštěny a jejichž hříchy byly přikryty. ⁸ Blahoslavený je muž, jemuž Pán vůbec nepřipočte hřích.' ⁹ Vztahuje se toto blahoslavenství jen na obřezané, nebo také na neobřezané? Říkáme totiž: 'Abrahamovi byla víra počtena za spravedlnost.' ¹⁰ Jak mu tedy byla počtena? Byl už obřezán, či ještě ne? Nebyl obřezán, ale byl ještě před obřízkou ¹¹ a znamení obřízky přijal jako pečeť spravedlnosti z víry, kterou měl ještě před obřízkou, aby byl otcem všech věřících mezi neobřezanými, aby tak také jim byla připočtena spravedlnost, ¹² a aby byl otcem těch obřezaných, kteří nejsou jen obřezáni, ale krácejí také ve šlépějích víry, kterou měl náš otec Abraham ještě před obřízkou. ¹³ Zaslíbení, že bude dědicem světa, se Abrahamovi a jeho potomstvu nedostalo skrze Zákon, nýbrž skrze spravedlnost z víry. ¹⁴ Neboť jsou-li dědici ti, kteří jsou jimi ze Zákona, je víra zbytečná a zaslíbení je zrušeno. ¹⁵ Zákon působí hněv. Kde však není Zákon, tam není ani přestoupení. ¹⁶ Dědictví je proto z víry, aby bylo podle milosti a aby bylo toto zaslíbení platné pro veškeré potomstvo, nejen pro ty, kdo jsou ze Zákona, ale i pro ty, kdo jsou z víry Abrahamovy, jenž je otcem nás všech, ¹⁷ jak je napsáno: 'Ustanovil jsem tě za otce mnohých národů.' Je otcem před tím, jemuž uvěřil, před Bohem, který oživuje mrtvé a povolává to, co není, jako by bylo. ¹⁸ On proti naději na základě naděje uvěřil, že se stane otcem mnohých národů podle toho, co je řeče-

no: 'Tak bude tvé potomstvo.'¹⁹ A neochabl ve víře, ani když mu bylo asi sto let; ačkoliv pohleděl na své již umrtné tělo a na odumřelé lůno Sářino,²⁰ nezačal v nevěře o Božím zaslíbení pochybovat, ale byl posílen ve víře, když vzdal slávu Bohu,²¹ a nabyt pevného přesvědčení, že to, co Bůh zaslíbil, je mocen i učinit.²² Proto mu to také bylo počteno za spravedlnost.²³ To, že mu to bylo počteno za spravedlnost, nebylo však napsáno jen kvůli němu,²⁴ nýbrž také kvůli nám, kterým to má být počítáno, nám, kteří spoléháme na toho, jenž vzkřísil z mrtvých Ježíše, našeho Pána.²⁵ On byl vydán pro naše provinění a vzkříšen pro naše ospravedlnění.

5 Když jsme tedy byli ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista.² Skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti, v níž stojíme a chlubíme se v naději Boží slávy.³ A nejen to, chlubíme se také souženými, neboť víme, že soužení působí vytrvalost,⁴ vytrvalost osvědčenost a osvědčenost naději.⁵ A naděje nezahanbuje, neboť láska Boží je vylita v našich srdcích skrze Ducha svatého, který nám byl dán.⁶ Vždyť když jsme ještě byli bezmocní, zemřel Kristus v určený čas za bezbožné.⁷ Sotva kdo podstoupí smrt za spravedlivého, i když za dobrého by se snad někdo i odvážil zemřít.⁸ Bůh však projevuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní.⁹ Tím spíše tedy nyní, když jsme byli ospravedlněni jeho krví, budeme skrze něho zachráněni od Božího hněvu.¹⁰ Jestliže jsme jako nepřátelé byli usmířeni s Bohem smrtí jeho Syna, tím spíše jako usmíření budeme zachráněni jeho životem.¹¹ A nejen to, chlubíme se také Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, skrze něhož jsme nyní přijali usmíření.¹² Proto jako skrze jednoho člověka vešel do světa hřích a skrze hřích smrt, tak se také smrt rozšířila na všechny lidi, protože všichni zhřešili.¹³ Do Zákona hřích byl ve světě, ale nezapočítává se, když není Zákon.¹⁴ Přesto smrt vládla od Adama až po Mojžíše i nad těmi, kdo nezhřešili podobným přestoupením jako Adam; ten je předobrazem toho budoucího.¹⁵ Avšak s darem milosti tomu není tak jako s proviněním. Jestliže proviněním jednoho člověka mnozí zemřeli, tím spíše se milost Boží a dar v milosti toho jednoho člověka, Ježíše Krista, rozhojnily na mnohé.¹⁶ A s darem tomu není tak jako s tím, co přišlo skrze jednoho člověka, který zhřešil. Rozsudek nad jedním proviněním přinesl odsouzení, kdežto dar milosti z mnohých provinění vedl k ospravedlnění.¹⁷ Jestliže proviněním jednoho člověka smrt vládla skrze toho jednoho, tím spíše ti, kteří přijímají hojnost milosti a dar spravedlnosti, budou vládnout v životě skrze toho jednoho, Ježíše Krista.¹⁸ A tak tedy: jako skrze provinění jednoho člověka přišlo na všechny lidi odsouzení, tak i skrze spravedlivý čin jednoho člověka přišlo na všechny lidi ospravedlnění k životu.¹⁹ Jako se skrze neposlušnost jednoho člověka mnozí stali hříšnými, tak se také skrze poslušnost jed-

noho stanou mnozí spravedlivými.²⁰ Do toho vstoupil Zákon, aby se provinění rozhojnilo. A kde se rozhojnili hřích, tam se nadmíru rozhojnily milost,²¹ aby tak jako vládla hřích ve smrti, i milost vládla skrze spravedlnost k životu věčnému skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

6 Co tedy řekneme? Máme zůstat v hříchu, aby se rozhojnily milost?² Naprosto ne! Jak bychom my, kteří jsme hříchu zemřeli, v něm mohli ještě žít?³ Což nevíte, že my všichni, kteří jsme byli pokřtěni v Krista Ježíše, byli jsme pokřtěni v jeho smrt?⁴ Byli jsme spolu s ním skrze křest pohřbeni ve smrt, abychom i my, tak jako byl Kristus skrze slávu Otce vzkříšen z mrtvých, vstoupili na cestu nového života.⁵ Neboť jestliže jsme se stali s ním srostlími tím, že jsme mu byli podobni ve smrti, jistě mu budeme podobni i v zmrtvýchvstání.⁶ A víme, že náš starý člověk byl spolu s ním ukřižován, aby tělo hříchu bylo zbaveno sil a my už hříchu neotročili.⁷ Vždyť ten, kdo zemřel, je zproštěn hříchu.⁸ Jestliže jsme s Kristem zemřeli, věříme, že spolu s ním budeme také žít.⁹ A víme, že Kristus, když byl vzkříšen z mrtvých, už neumírá; smrt nad ním už nepanuje.¹⁰ Neboť smrtí, kterou zemřel, zemřel hříchu jednou provždy; a život, který žije, žije Bohu.¹¹ Tak i vy se považujte za mrtvé hříchu, ale za živé Bohu v Kristu Ježíši, [našem Pánu].¹² Ať tedy hřích nevládne ve vašem smrtelném těle, tak abyste poslouchali jeho žádosti;¹³ ani nepropůjčujte hříchu své údy za nástroje nepravosti, ale vydejte sami sebe Bohu jako ti, kteří byli mrtví, a ožili, a své údy vydejte Bohu za nástroje spravedlnosti.¹⁴ Hřích nad vámi nebude panovat; vždyť nejste pod Zákonem, ale pod milostí.¹⁵ Co tedy? Budeme hřešit, protože nejsme pod Zákonem, ale pod milostí? Naprosto ne!¹⁶ Což nevíte, že komu se propůjčujete jako otroci k poslušnosti, koho posloucháte, toho jste otroky: buď hříchu, který vede ke smrti, nebo poslušnosti, která vede ke spravedlnosti?¹⁷ Díky Bohu, že jste sice byli otroky hříchu, ale stali jste se ze srdce poslušnými vzoru učení, jemuž jste byli svěřeni.¹⁸ Byli jste osvobozeni od hříchu a stali jste se otroky spravedlnosti.¹⁹ Pro slabost vašeho těla to říkám po lidsku: Jako jste propůjčili své údy za otroky nečistotě a nepravosti k činění nepravosti, tak nyní předložte své údy za otroky spravedlnosti k posvěcení.²⁰ Když jste byli otroky hříchu, byli jste svobodni od spravedlnosti.²¹ Jaký jste tehdy měli užitek z těch věcí, za něž se nyní stydíte? Neboť jejich konec je smrt.²² Avšak nyní, když jste byli osvobozeni od hříchu a stali jste se otroky Božími, máte svůj užitek ku posvěcení a vaším cílem je život věčný.²³ Mzdou hříchu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.

7 Což nevíte, bratři - vždyť mluvím k těm, kteří znají Zákon - že zákon panuje nad člověkem, jen pokud je živ?² Vdaná žena je zákonem vázána k žijícímu muži; jestliže však její muž zemře, je zproštěna tohoto zákona.³ Nuže tedy, pokud je její muž naživu, bude prohlášena za cizoložnici, oddá-li se jinému muži. Jestliže

však její muž zemře, je od toho zákona svobodná, takže nebude cizoložnicí, když se oddá jinému muži. ⁴ Právě tak, moji bratři, i vy jste zemřeli Zákonu skrze tělo Kristovo, abyste se oddali jinému, tomu, který byl vzkříšen z mrtvých, abychom přinesli ovoce Bohu.

⁵ Neboť když jsme byli v těle, působily v našich údech hříšné vášně probouzené Zákonem, aby přinesly ovoce k smrti. ⁶ Nyní však jsme byli zproštěni Zákona, když jsme zemřeli tomu, čím jsme byli pevně drženi, takže sloužíme v novotě Ducha, a ne ve zvetšlosti litery.

⁷ Co tedy řekneme? Je Zákon hříchem? Naprosto ne! Ale hřích bych nepoznal jinak než skrze Zákon. Vždyť o žádostivosti bych nevěděl, kdyby Zákon neřikal: "Nepožádáš." ⁸ Hřích využil příležitosti, které se mu dostalo skrze to přikázání, a probudil ve mně veškerou žádostivost; bez Zákona je totiž hřích mrtev. ⁹ Já jsem kdysi žil bez Zákona; když však přišlo přikázání, hřích ožil, ¹⁰ a já jsem zemřel. I ukázalo se, že přikázání, které mělo být k životu, bylo mi k smrti. ¹¹ Neboť hřích využil příležitosti, které se mu skrze přikázání dostalo, oklamal mě a skrze ně mě zabil. ¹² A tak Zákon je svatý i přikázání je svaté, spravedlivé a dobré. ¹³ Tedy to dobré mi způsobilo smrt? Naprosto ne! Ale hřích, aby se ukázal jako hřích, působil mi tím dobrým smrt, aby se hřích skrze přikázání stal nadmíru hříšným. ¹⁴ Neboť víme, že Zákon je duchovní, já však jsem tělesný, prodaný do otroctví hříchu. ¹⁵ Nerozumím tomu, co dělám; vždyť nedělám to, co chci, nýbrž činím to, co nenávidím. ¹⁶ Činím-li však to, co nechci, souhlasím se Zákonem, že je dobrý. ¹⁷ Ale pak již to nekonám já sám, nýbrž hřích, který ve mně přebývá. ¹⁸ Vím totiž, že ve mně, to jest v mém těle, nepřebývá dobré; neboť chci dobro dokážu, ale konat už ne. ¹⁹ Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci. ²⁰ Jestliže však činím to, co nechci, nedělám to již já, ale hřích, který ve mně přebývá. ²¹ Nalézám tedy tento zákon: Když chci činit dobro, je při mně zlo. ²² Podle vnitřního člověka radostně souhlasím se zákonem Božím. ²³ Vidím však jiný zákon v mých údech, který bojuje proti zákonu mé mysli a činí mě zajatcem zákona hříchu, jenž je v mých údech. ²⁴ Já nešťastný člověk! Kdo mne vysvobodí z těla této smrti? ²⁵ Bohu buď dík skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Tak tedy tentýž já svou myslí sloužím jako otrok zákonu Božímu, ale svým tělem zákonu hříchu.

8 Nyní tedy není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši [a nechodí podle těla, ale podle Ducha]. ² Vždyť zákon Ducha života v Kristu Ježíši mě osvobodil od zákona hříchu a smrti. ³ Neboť co bylo Zákonu nemožné, protože byl bezmocný kvůli tělu, to učinil Bůh, když poslal svého Syna v podobnosti těla hříchu a jako oběť za hřích a odsoudil hřích v těle, ⁴ aby byl požadavek Zákona naplněn v nás, kteří nechodíme podle těla, ale podle Ducha. ⁵ Ti, kdo jsou živi podle těla, mají na mysli věci těla; ale ti, kdo jsou živi podle Ducha, myslí na věci Ducha. ⁶ Myšlení těla znamená smrt, myšlení Ducha život a pokoj. ⁷ Myšlení těla

je totiž v nepřátelství vůči Bohu, neboť se nepodřizuje Božímu zákonu, ba ani nemůže. ⁸ Ti, kteří jsou v těle, se Bohu líbit nemohou. ⁹ Vy však nejste v těle, ale v Duchu, pokud ve vás vskutku Duch Boží přebývá. Jestliže však někdo nemá Kristova ducha, ten není jeho.

¹⁰ Je-li však Kristus ve vás, je sice tělo mrtvé kvůli hříchu, ale duch je živý kvůli spravedlnosti. ¹¹ Jestliže ve vás přebývá Duch toho, který vzkřísil [Ježíše] Krista z mrtvých, pak ten, který vzkřísil [Ježíše] Krista z mrtvých, oživí i vaše smrtelná těla skrze svého Ducha, který ve vás přebývá. ¹² Nuže tedy, bratři, jsme dlužníky, ale ne těla, abychom podle těla žili. ¹³ Jestliže žijete podle těla, je vám souzeno zemřít; jestliže však Duchem usmrcujete činy těla, budete žít. ¹⁴ Neboť všichni ti, kdo jsou vedeni Duchem Božím, jsou Boží synové. ¹⁵ Nepřijali jste ducha otroctví, abyste se opět báli, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče! ¹⁶ Sám ten Duch svědčí spolu s naším duchem, že jsme děti Boží. ¹⁷ Jsme-li však děti, jsme i dědicové - dědicové Boží a spoludědicové Kristovi, pokud vskutku spolu s ním trpíme, abychom byli také spolu s ním oslaveni. ¹⁸ Mám totiž za to, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena. ¹⁹ Vždyť celé tvorstvo toužebně vyhlíží a očekává zjevení Božích synů - ²⁰ neboť tvorstvo bylo poddáno marnosti; ne dobrovolně, ale kvůli tomu, který je poddal - a má naději, ²¹ že i ono samo bude vysvobozeno z otroctví zániku do slavné svobody Božích dětí. ²² Víme přece, že celé tvorstvo až dodnes společně sténá a pracuje k porodu. ²³ A nejen to, ale i my, kteří máme prvotiny Ducha, sami v sobě sténáme, očekávající synovství, to jest vykoupení svého těla. ²⁴ V té naději jsme byli zachráněni; naděje však, kterou je vidět, není naděje. Kdo něco vidí, proč by v to ještě doufal? ²⁵ Ale doufáme-li v to, co nevidíme, očekáváme to s vytrvalostí. ²⁶ A stejně tak i Duch se spolu s námi ujímá naší slabosti. Vždyť my nevíme, jak a za co se máme modlit, ale sám ten Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit slovy. ²⁷ A ten, který zkoumá srdce, ví, jaké je myšlení Ducha, totiž že se podle Boha přimlouvá za svaté. ²⁸ Víme, že těm, kteří milují Boha, všechny věci spolu působí k dobrému, těm, kdo jsou povoláni podle jeho předsevzetí. ²⁹ Neboť ty, které předem poznal, také předem určil, aby byli připodobněni obrazu jeho Syna, tak aby on byl prvorozený mezi mnoha bratřími; ³⁰ které předem určil, ty také povolal; a které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také oslavil. ³¹ Co tedy k tomu řekneme? Je-li Bůh pro nás, kdo proti nám? ³² On nešetřil vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno? ³³ Kdo bude žalovat na Boží vyvolené? Vždyť Bůh je ten, kdo ospravedlňuje! ³⁴ Kdo je ten, který je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a byl i vzkříšen [z mrtvých], je na pravici Boží a přimlouvá se za nás! ³⁵ Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, nahota, nebez-

pečí nebo meč? ³⁶ Jak je napsáno: 'Celý den jsme pro tebe vydáváni na smrt, pokládají nás za ovce určené k porážce.' ³⁷ Ale v tomto všem dokonale vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval. ³⁸ Jsem přesvědčen, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani moci, ³⁹ ani výšina ani hlubina, ani žádné jiné stvoření nás nebude moci odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.

9 Mluvím pravdu v Kristu, nelžu, a dosvědčuje mi to mé svědomí v Duchu Svatém, ² že mám veliký zármutek a neustálou bolest ve mém srdci. ³ Přál bych si, abych já sám byl zavržen od Krista místo svých bratrů, svých příbuzných podle těla. ⁴ Jsou to Izraelci, jim patří synovství, sláva i smlouvy, jim byl dán Zákon, služba a zaslíbení, ⁵ jejich jsou otcové a z nich pochází podle těla Mesiáš, který je nade vším, Bůh požehnaný na věky. Amen. ⁶ Ne že by Boží slovo selhalo. Neboť ne všichni ti, kteří pocházejí z Izraele, jsou Izrael, ⁷ ani ne proto, že jsou potomstvem Abrahamovým, jsou všichni jeho dětmi, nýbrž v Izákovi bude tobě povoláno símě.' ⁸ To jest: Božími dětmi nejsou děti těla, nýbrž za potomky se považují děti zaslíbení. ⁹ Zaslíbení, kterým bylo toto slovo: 'V tomto čase přijdu, a Sára bude mít syna.' ¹⁰ A nejen to, ale také Rebeka z jednoho muže otěhotněla, totiž z našeho otce Izáka; ¹¹ ještě se jí synové nenarodili a neučinili nic dobrého ani zlého, aby však zůstalo potvrzeno Boží předsevzetí, které je podle vyvolení, ¹² ne ze skutků, nýbrž z toho, kdo povolává, bylo jí řečeno, že starší bude sloužit mladšímu. ¹³ Jak je napsáno: 'Jákoba jsem miloval, ale Ezaua jsem nenáviděl.' ¹⁴ Co tedy řekneme? Není u Boha nespravedlnost? Naprosto ne! ¹⁵ Mojžíšovi říká: 'Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.' ¹⁶ Nezáleží tedy na tom, kdo chce, ani na tom, kdo běží, ale na Bohu, který se smilovává. ¹⁷ Písmo praví faraónovi: 'Právě proto jsem tě vzbudil, abych na tobě ukázal svou moc a aby mé jméno bylo rozhlášeno po celé zemi.' ¹⁸ A tak nad kým chce, nad tím se slitovává, a koho chce, toho zatvrzuje. ¹⁹ Řekneš mi tedy: 'Proč si ještě stěžuje? Vždyť kdo odolal jeho vůli?' ²⁰ Člověče, kdo vlastně jsi, že odmlouváš Bohu? Což řekne výtvar svému tvůrci: 'Proč jsi mě udělal takto?' ²¹ Což nemá hrnčír hlínu ve své moci, aby z těže hroudy učinil jednu nádobu ke cti a druhou k hanbě? ²² Což nechtěl Bůh ukázat svůj hněv a uvést ve známost svou moc, a proto s velikou trpělivostí snášel nádoby hněvu připravené k záhubě? ²³ A také proto, aby oznámil bohatství své slávy na nádobách milosrdenství, které předem připravil k slávě, ²⁴ totiž na nás, které také povolal nejen ze Židů, ale i z pohanů? ²⁵ Jak praví u Ozeáše: 'Lid, který není můj, nazvu svým lidem, a tu, která nebyla milována, nazvu milovanou,' ²⁶ a stane se, že na místě, kde jim bylo řečeno: Vy nejste můj lid, tam budou nazváni syny Boha živého.' ²⁷ Izaiáš však volá nad Izraelem: 'Kdyby bylo synů Izraele jako písku v moři, jen zbytek bude zachráněn, ²⁸ neboť úplně a rychle vykoná Pán své slovo na

zemi.' ²⁹ A jak to Izaiáš předpověděl: 'Kdyby nám Pán Sabaoth nezanechal símě, byli bychom jako Sodoma, Gomoře bychom byli podobni.' ³⁰ Co tedy řekneme? To, že pohané, kteří neusilovali o spravedlnost, dosáhli spravedlnosti, a to spravedlnosti, která je z víry; ³¹ Izrael však, ačkoli usiloval o zákon spravedlnosti, k cíli Zákona nedospěl. ³² Proč? Protože nevycházel z víry, nýbrž jakoby ze skutků [Zákona]. Narazili na kámen úrazu, ³³ jak je napsáno: 'Hle, kladu na Siónu kámen úrazu a skálu pohoršení, a každý, kdo v něho věří, nebude zahanben.'

10 Bratři, touhou mého srdce a prosbou k Bohu za ně je, aby byli zachráněni. ² Neboť jim vydávám svědectví, že mají horlivost pro Boha, ale ne podle pravého poznání. ³ Protože neznají Boží spravedlnost, a místo toho usilují postavit svou vlastní spravedlnost, nepodřídili se spravedlnosti Boží. ⁴ Vždyť Kristus je konec Zákona k spravedlnosti pro každého, kdo věří. ⁵ Mojžíš píše o spravedlnosti, která je založena na Zákonu: 'Člověk, který je bude činit, bude v nich živ.' ⁶ Avšak spravedlnost založená na víře mluví takto: 'Neříkej si ve svém srdci: kdo vystoupí do nebe?' - to je jako přivést Krista dolů - ⁷ nebo: 'kdo sestoupí do propasti?' - to je jako vyvést Krista z mrtvých. ⁸ Ale co praví? 'Blízko tebe je to slovo, v tvých ústech a ve tvém srdci;' je to slovo víry, které hlásáme: ⁹ Vyznáš-li svými ústy Pána Ježíše a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš zachráněn. ¹⁰ Srdcem se věří k spravedlnosti a ústy se vyznává k záchraně, ¹¹ neboť Písmo praví: 'Každý, kdo v něho věří, nebude zahanben.' ¹² Není rozdílu mezi Židem a Řekem: Vždyť nade všemi je týž Pán, štědrý ke všem, kdo ho vzývají, ¹³ neboť 'každý, kdo by vzýval Pánovo jméno, bude zachráněn.' ¹⁴ Ale jak mohou vzývat toho, v něhož neuvěřili? A jak mohou uvěřit v toho, o kom neslyšeli? A jak mohou slyšet bez toho, kdo hlásá? ¹⁵ A jak mohou hlásat, nebyli-li posláni? Jak je napsáno: 'Jak jsou krásné nohy těch, kteří zvěstují pokoj, těch, kteří zvěstují dobré věci.' ¹⁶ Ale ne všichni uposlechli evangelium. Neboť Izaiáš praví: 'Pane, kdo uvěřil naší zvěsti?' ¹⁷ Víra je tedy ze slyšení zvěsti a zvěst skrze výrok Kristův. ¹⁸ Já však pravím: Což neslyšeli? Ovšemže slyšeli! 'Do celé země pronikl jejich hlas, do nejzazších končin obydlého světa jejich výroky.' ¹⁹ Ptám se však: Což to Izrael nepochopil? Už Mojžíš praví: 'Vzbudím ve vás žárlivost na národ, který není národem, proti národu nerozumnému vás popudím k hněvu.' ²⁰ A Izaiáš odvážně říká: 'Dal jsem se nalézt těm, kteří mě nehledali, dal jsem se poznat těm, kteří se po mně neptali.' ²¹ O Izraeli však říká: 'Po celý den jsem vztahoval své ruce k lidu neposlušnému a odmoulovajícímu.'

11 Pravím tedy: Zavrhl snad Bůh svůj lid? Naprosto ne! Vždyť i já jsem Izraelec, potomek Abrahamův, z kmene Benjamínova. ² Bůh nezavrhl svůj lid, který předem poznal. Což nevíte, co praví Písmo o Eliášovi, když vypráví, jak si stěžuje Bohu na Izrael? ³ 'Pa-

ne, tvé proroky zabili, tvé oltáře rozbořili; já jediný jsem zůstal, a i o mou duši usilují.⁴ Co mu však Bůh odpověděl? 'Ponechal jsem si sedm tisíc mužů, kteří nesklonili koleno před Baalem.'⁵ Tak i v nynějším čase zůstal zbytek lidu podle vyvolení z milosti.⁶ Jestliže však z milosti, pak již ne ze skutků, jinak by milost již nebyla milostí.⁷ Co tedy? Oč Izrael usiluje, toho nedosáhl, ale dosáhli toho vyvolení. Ostatní byli zatvrzení,⁸ jak je napsáno: 'Bůh jim dal ducha otupělosti, oči, aby neviděli, uši, aby neslyšeli, až do dnešního dne.'⁹ A David praví: 'Ať se jim jejich stůl stane léčkou a pastí, kamenem úrazu a odplatou.'¹⁰ Ať se jejich oči zatmějí, aby neviděli, a sehní jejich záda navždy.'¹¹ Ptám se tedy: Což klopýtli proto, aby padli? Naprosto ne! Ale jejich proviněním se dostalo záchrany pohanům, aby to vzbudilo jejich žárlivost.¹² Jestliže jejich provinění znamená bohatství pro svět a jejich porážka bohatství pro pohany, oč více bude znamenat jejich plnost!¹³ Ale vám, pohanům, pravím: Právě proto, že jsem apoštolem pohanů, oslavuji svoji službu,¹⁴ zdali bych nějak nemohl vzbudit žárlivost svých pokrevních bratří a některé z nich zachránit.¹⁵ Neboť jestliže jejich zavržení znamenalo smíření světa, co jiného bude znamenat jejich přijetí než život po zmrtvýchvstání?¹⁶ Jsou-li prvotiny svaté, je svaté i těsto; je-li kořen svatý, jsou svaté i větve.¹⁷ Jestliže však některé větve byly vylomeny a ty, planá oliva, jsi byl naroubován na jejich místo a stal ses účastníkem kořene [i] tučnosti olivy,¹⁸ nevynášeš se nad ty větve! Jestliže se vynášíš, nezapomeň, že ty neneseš kořen, nýbrž kořen nese tebe.¹⁹ Řekneš tedy: Větve byly vylomeny, abych já byl naroubován.²⁰ Dobře. Nevěrou byly vylomeny, ty však stojíš vírou. Nepovyšuj se, ale boj se!²¹ Jestliže Bůh neušetřil přirozených větví, ani tebe nijak neušetří.²² Považ tedy dobrotu i přísnost Boží: přísnost k těm, kteří padli, avšak dobrotu Boží k tobě, budeš-li se jeho dobroty držet; jinak i ty budeš vyťat.²³ A oni, nezůstanou-li v nevěře, budou naroubováni, neboť Bůh má moc je znovu naroubovat.²⁴ Jestliže tys byl vyťat z olivy od přírody plané a proti přírodě naroubován na olivu ušlechtilou, tím spíše budou na svou vlastní olivu naroubováni ti, kteří k ní od přírody patří.²⁵ Nechci totiž, bratři, abyste nevěděli o tomto tajemství - abyste nebyli moudří sami u sebe - že část Izraele se zatvrdila, dokud nevejde plnost pohanů.²⁶ Bude však zachráněn celý Izrael, jak je napsáno: 'Přijde ze Sióna Vysvoboditel, odvrátí od Jákoba bezbožnosti;²⁷ a to bude má smlouva s nimi, až odejmu jejich hříchy.'²⁸ Podle evangelia jsou nepřátelé kvůli vám; ale podle vyvolení zůstávají milovanými pro své otce.²⁹ Vždyť dary milosti a Boží povolání jsou neodvolatelné.³⁰ Jako vy jste kdysi neposlušali Boha, nyní však se vám dostalo milosrdenství pro jejich neposlušnost,³¹ tak i oni nyní upadli v neposlušnost pro milosrdenství vám prokázané, aby také došli milosrdenství.³² Bůh totiž všechny uzavřel pod neposlušnost, aby se nade všemi slitoval.³³ Ó hlubino bohatství a

moudrosti i poznání Božího! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nepostižitelné jeho cesty!³⁴ 'Kdo poznal Pánovu mysl a kdo se stal jeho rádcem?'³⁵ 'Anebo kdo mu dal něco dopředu, aby mu to on musel odplatit?'³⁶ Vždyť z něho a skrze něho a pro něho jsou všechny věci. Jemu buď sláva na věky. Amen.

12 Vybízím vás tedy, bratři, skrze milosrdenství Boží, abyste vydali svá těla v oběť živou, svatou a příjemnou Bohu; to je vaše rozumná služba Bohu.² A nepřipodobňujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli zkoumat, co je Boží vůle, co je dobré, přijatelné a dokonalé.³ Skrze milost, která mi byla dána, pravím každému, kdo je mezi vámi: Nesmýšlejte výš, než je třeba smýšlet, ale smýšlejte tak, abyste jednali rozumně, podle toho, jakou míru víry udělil každému Bůh.⁴ Jako máme v jednom těle mnoho údů a všechny ty údy nemají stejný úkol,⁵ tak i my, i když je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu, ale jednotlivě jsme údy jeden druhého.⁶ Máme rozdílné dary podle milosti, která nám byla dána: Má-li někdo prorockví, ať ho užívá v souhlase s vírou.⁷ Má-li službu, ať slouží. Je-li učitel, ať učí.⁸ Má-li dar povzbuzování, ať povzbuzuje. Kdo rozdává, ať rozdává upřímně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo prokazuje milosrdenství, ať to činí radostně.⁹ Láska ať je bez přetvářky. Oškivte si zlo, lněte k dobrému.¹⁰ Vroucně se navzájem milujte bratrskou láskou, v prokazování úcty předcházejte jeden druhého.¹¹ V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha, služte Pánu.¹² V naději se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbě vytrvalí.¹³ Sdílejte se se svatými v jejich potřebách, usilujte o pohostinnost.¹⁴ Dobrořečte těm, kteří vás pronásledují, dobrořečte a nezlořečte.¹⁵ Radujte se s radujícími, plačte s plačícími.¹⁶ Mějte jeden k druhému stejný ohled. Nepomýšlejte na vysoké věci, ale nechte se vést k obyčejným. Nebuďte moudří sami podle sebe.¹⁷ Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Předě všemi lidmi mějte na mysli ušlechtilé věci.¹⁸ Je-li možno, pokud to záleží na vás, mějte pokoj se všemi lidmi.¹⁹ Nemstěte se sami, milování, nýbrž dejte místo Božímu hněvu, neboť je napsáno: 'Mně patří pomsta, já odplátím, praví Pán.'²⁰ Ale: 'Jestliže má tvůj nepřítel hlad, dávej mu jíst, a má-li žízeň, dávej mu pít; když to budeš činit, nasypeš žhavé uhlí na jeho hlavu.'²¹ Nenech se přemáhat zlem, ale přemáhej zlo dobrem.

13 Každá duše ať se podřizuje nadřazeným autoritám, neboť není autority, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha,² takže ten, kdo se staví proti autoritě, odporuje Božímu nařízení. Ti, kdo mu odporují, přivolávají na sebe soud.³ Vládcové nejsou postrachem dobrému jednání, nýbrž zlému. Chceš, aby ses nemusel bát autority? Čiň dobré, a budeš mít od ní chválu.⁴ Vždyť je Božím služebníkem pro tvé dobro. Jednáš-li však zle, boj se, neboť ne nadarmo nosíš meč. Je Božím služebníkem, vykonavatelem hněvu nad tím, kdo činí zlo.⁵ Proto je nutno podřizovat se, a

to nejen kvůli tomu hněvu, nýbrž i kvůli svědomí. ⁶ Proto také platíte daně, neboť vládcové jsou Božími služebníky a právě tomu se vytrvale věnují. ⁷ Dejte každému, co jste povinni: komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo, komu bázeň, tomu bázeň, komu čest, tomu čest. ⁸ Nikomu nebudte nic dlužni, než abyste se navzájem milovali, neboť ten, kdo miluje druhého, naplnil Zákon. ⁹ Vždyť přikázání 'nebudeš cizoložit, nebudeš vraždit, nebudeš krást, nebudeš žádostiv,' a je-li ještě nějaké jiné přikázání, jsou shrnuta v tomto slovu: 'Budeš milovat svého bližního jako sám sebe.' ¹⁰ Láska nepůsobí bližnímu nic zlého. Tedy plností Zákona je láska. ¹¹ Víte také, jaký je čas, že už nastala hodina, abyste procitli ze spánku; vždyť nyní je naše záchrana blíže než tehdy, když jsme uvěřili. ¹² Noc pokročila, den se přiblížil. Odložme proto skutky tmy a oblečme zbroj světla. ¹³ Žijme řádně jako ve dne: ne v hýření a opilství, ne v chlípnostech a bezuzdnostech, ne ve sváru a závisti. ¹⁴ Nýbrž oblečte se v Pána Ježíše Krista a nepečujte o tělo, abyste vyhovovali jeho žádostem.

14 Slabého ve víře přijímejte, ale ne proto, abyste posuzovali jeho názory. ² Někdo věří, že může jíst všechno, slabý však jí jen zeleninu. ³ Ten, kdo jí, nechť nezlehčuje toho, kdo nejí, a kdo nejí, nechť nesoudí toho, kdo jí. Vždyť Bůh ho přijal. ⁴ Kdo jsi ty, že soudíš cizího sluhu? Pro svého pána stojí nebo padá. A on bude stát, neboť Pán je mocen ho postavit. ⁵ Někdo považuje jeden den za důležitější než druhý, jiný považuje všechny dny za stejně důležité. Každý nechť je plně přesvědčen o tom, jak sám smýšlí. ⁶ Kdo zachovává určitý den, zachovává jej Pánu. Kdo jí, jí Pánu, neboť děkuje Bohu; a kdo nejí, nejí Pánu a také děkuje Bohu. ⁷ Nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. ⁸ Neboť žijeme-li, žijeme Pánu, umíráme-li, umíráme Pánu. Ať tedy žijeme či umíráme, patříme Pánu. ⁹ Vždyť proto Kristus zemřel a ožil, aby se stal Pánem mrtvých i živých. ¹⁰ Ty pak, proč soudíš svého bratra? Nebo i ty, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni se přece postavíme před soudnou stolicí Boží. ¹¹ Neboť je napsáno: 'Jakože jsem živ, praví Pán, skloní se přede mnou každé koleno a každý jazyk vyzná Bohu chválu.' ¹² Každý z nás tedy sám za sebe vydá počet Bohu. ¹³ Nesuďme už tedy jeden druhého, ale raději posuďte, jak si počínat, abyste nekladli bratru do cesty kámen úrazu nebo svod. ¹⁴ Víím a jsem přesvědčen v Pánu Ježíši, že nic není nečisté samo v sobě; jen tomu, kdo něco pokládá za nečisté, je to nečisté. ¹⁵ Zarmucuje-li se tvůj bratr kvůli pokrmu, nejednáš již podle lásky. Neuváděj svým pokrmem do záhuby toho, za něž Kristus zemřel! ¹⁶ Ať se nemluví zle o tom, co je pro vás dobré. ¹⁷ Vždyť království Boží není pokrm a nápoj, nýbrž spravedlnost, pokoj a radost v Duchu Svatém. ¹⁸ Kdo takto slouží Kristu, je milý Bohu a lidé ho mají v úctě. ¹⁹ A tak usilujme o to, co vede k pokoji, a o to, co slouží k společnému budování. ²⁰ Neboť kvůli pokrmu dílo Boží. Všechno je sice čisté, ale slouží ke zlému tomu člověku,

který pohoršuje druhého tím, co jí. ²¹ Je dobré nejíst maso a nepít víno ani nedělat to, nad čím se tvůj bratr uráží nebo co ho přivádí k pádu či zeslabuje. ²² Víru, kterou máš ty, měj pro sebe před Bohem. Blahoslavený je ten, kdo neodsuzuje sám sebe za to, co pokládá za správné. ²³ Ten však, kdo pochybuje a jedl by, je odsouzen, protože nejednal na základě víry. Všecko, co není z víry, je hřích.

15 My silní jsme povinni snášet slabosti těch, kteří nemají sílu, a nemít zalíbení sami v sobě. ² Každý z nás ať se snaží líbit bližnímu k jeho dobru, pro jeho budování. ³ Vždyť i Kristus neměl zalíbení sám v sobě, nýbrž jak je napsáno: 'Urážky těch, kdo tebe tupili, padly na mne.' ⁴ Všecko, co bylo kdysi napsáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom skrze trpělivost a povzbuzení z Písem měli naději. ⁵ Bůh trpělivosti a povzbuzení kéž vám dá být mezi sebou jedné myslí podle Krista Ježíše, ⁶ abyste jednomyslně jedněmi ústy slavili Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista. ⁷ Proto přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás. ⁸ Neboť pravím, že Kristus se stal služebníkem obřizky pro pravdu Boží, aby potvrdil zaslíbení daná otcům ⁹ a aby národy slavily Boha za jeho milosrdenství, jak je napsáno: 'Proto vzdám tobě chválu mezi národy a jménu tvému budu zpívat chválu.' ¹⁰ A dále praví: 'Zaradujte se, národy, spolu s jeho lidem.' ¹¹ A opět: 'Chvalte Pána všichni národové, ať jej velebí všichni lidé.' ¹² A dále praví Izaiáš: 'Bude kořen Isajův, ten, jenž povstane, aby vládl národům; v něj budou národy doufat.' ¹³ Bůh naděje kéž vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, abyste se rozhojňovali v naději mocí Ducha Svatého. ¹⁴ Sám jsem o vás, moji bratři, přesvědčen, že i vy jste plni dobrot, naplnění veškerým poznáním, a že jste schopni se i navzájem napomínat. ¹⁵ Přece však jsem vám psal místy směleji, jako připomínku pro vás, pro milost, která mi byla dána od Boha, ¹⁶ abych byl služebníkem Krista Ježíše mezi národy. Konám posvátnou službu při evangeliu Božím, aby se pohané stali příjemnou obětí, posvěcenou Duchem Svatým. ¹⁷ Mám se tedy čím chlubit v Kristu Ježíši ve věcech, které se týkají Boha. ¹⁸ Neodvážil bych se mluvit o něčem, co by Kristus nevykonal skrze mne k poslušnosti pohanů, slovem i skutkem, ¹⁹ v moci znamení a divů, v moci Ducha Božího, takže od Jeruzaléma a dokaola až po Illyrii jsem dovršil zvěstování evangelia Kristova. ²⁰ A zakládám si na tom, že jsem takto hlásal evangelium tam, kde Kristovo jméno ještě nebylo vysloveno, abych nestavěl na cizím základě, ²¹ nýbrž tak, jak je napsáno: 'Ti, jimž nebylo o něm zvěstováno, uvidí, a ti, kteří neslyšeli, porozumí.' ²² Proto mi také bylo mnohokrát zabráněno v tom, abych k vám přišel. ²³ Nyní však už není pro mě místo v těchto krajinách a mnoho let nosím v sobě touhu k vám přijít, ²⁴ až půjdu do Hispanie. Doufám, že na této cestě se s vámi uvidím a že mě tam vypravíte, až se s vámi napřed trochu potěším. ²⁵ Nyní však jdu do Jeruzaléma s pomocí pro sva-

té. ²⁶ Makedonští a Achajští uznali totiž za dobré uspořádat nějakou sbírku pro chudé, kteří jsou mezi svatými v Jeruzalémě. ²⁷ Uznali za dobré to udělat, protože jsou také jejich dlužníky. Neboť jestliže pohané dostali podíl na jejich duchovních darech, jsou povinni posloužit jim zase ve věcech hmotných. ²⁸ Když tedy tento úkol dokončím a zapečetím jim toto ovoce sbírky, vydám se přes vás do Hispanie. ²⁹ Víím, že až k vám přijdu, přijdu v plnosti požehnání evangelia Kristova. ³⁰ Prosím vás, bratři, skrze našeho Pána Ježíše Krista a skrze lásku Ducha: Zápaste spolu se mnou v modlitbách za mne k Bohu, ³¹ abych byl vysvobozen od nevěřících v Judsku a aby tato moje služba pro Jeruzalém byla svatým příjemná, ³² abych pak z vůle Boží s radostí přišel k vám [a] odpočinul si mezi vámi. ³³ Bůh pokoje buď se všemi vámi. Amen.

16 Doporučuji vám naši sestru Foibé, diakonku církve, která je v Kenchrejích, ² abyste ji přijali v Pánu, jak se sluší mezi svatými a pomohli jí ve všem, v čem by vás potřebovala. Vždyť i ona byla pomocnicí mnoha lidem, i mně samému. ³ Pozdravte Prisku a Akvilu, mé spolupracovnice v Kristu Ježíši, ⁴ kteří pro můj život nasadili vlastní hrdlo; jsem jim zavázán vděčností nejen já sám, ale i všechny církve z pohanů. ⁵ Pozdravte i církev v jejich domě. Pozdravte mého milovaného Epaineta, který je Kristovou prvotinou v Asii. ⁶ Pozdravte Marii, která se pro vás mnoho nalopotila. ⁷ Pozdravte Andronika a Junia, mé příbuzné a mé spolupovězně, kteří jsou ve vážnosti mezi apoštoly a kteří též byli v Kristu přede mnou. ⁸ Pozdravte Ampliata, mého milovaného v Pánu. ⁹ Pozdravte Urbana, našeho spolupracovníka v Kristu, a Stachya, mého milovaného. ¹⁰ Pozdravte Apella, osvědčeného v Kristu. Pozdravte ty, kteří jsou z domu Aristobulova. ¹¹ Pozdravte mého

příbuzného Herodiona. Pozdravte ty z domu Narcisova, kteří jsou v Pánu. ¹² Pozdravte Tryfainu a Tryfósu, které se namáhaly v Pánu. Pozdravte milovanou Persidu, která se mnoho napracovala v Pánu. ¹³ Pozdravte Rufa, vyvoleného v Pánu, a jeho matku, která je i mou matkou. ¹⁴ Pozdravte Asynkrita, Flegóna, Herma, Patrobia, Hermia i bratry, kteří jsou s nimi. ¹⁵ Pozdravte Filologa a Julii, Nerea a jeho sestru, Olympia a všechny svaté, kteří jsou s nimi. ¹⁶ Pozdravte jedni druhé svatým políbením. Pozdravují vás všechny církve Kristovy. ¹⁷ Vybízím vás, bratři, abyste si dávali pozor na ty, kdo působí roztržky a pohoršení proti učení, kterému jste se naučili. Vyhýbejte se jim! ¹⁸ Neboť takoví neslouží našemu Pánu Kristu, nýbrž vlastnímu břichu, a úlisnými a líbivými řečmi svádějí srdce bezelstných lidí. ¹⁹ Zpráva o vaší poslušnosti se dostala ke všem. Mám z vás proto radost; přeji si však, abyste byli moudří v tom, co je dobré, a prosti toho, co je zlé. ²⁰ Bůh pokoje brzo srazí Satana pod vaše nohy. Milost našeho Pána Ježíše [Krista] buď s vámi. [Amen.] ²¹ Pozdravuje vás můj spolupracovník Timoteus i Lucius a Jáson a Sosipatros, moji příbuzní. ²² Pozdravuji vás v Pánu já Tercius, který jsem napsal tento dopis. ²³ Pozdravuje vás Gaius, který byl hostitelem mně i celému shromáždění. Pozdravuje vás Erastos, správce městské pokladny, a bratr Kvartus. ²⁴ [Milost našeho Pána Ježíše Krista se všemi vámi. Amen.] ²⁵ Tomu, kdo je mocen vás upevnit podle mého evangelia a zvěsti o Ježíši Kristu, podle zjevení tajemství, které bylo po časy věků zamlčeno, ²⁶ nyní však bylo zjeveno a skrze prorocká Písma podle nařízení věčného Boha oznámeno všem národům k poslušnosti víry - ²⁷ jedinému moudrému Bohu zjevenému skrze Ježíše Krista, jemu buď sláva na věky věků. Amen.

1.list Korintským

1 Pavel, povoláný apoštol Krista Ježíše skrze vůli Boží, a bratr Sosthenes ² církvi Boží, která je v Korintu, posvěceným v Kristu Ježíši, povoláným svatým, spolu se všemi, kteří na kterémkoliv místě vyzývají jméno našeho Pána Ježíše Krista, Pána jejich i našeho: ³ Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána Ježíše Krista. ⁴ Stále za vás děkuji svému Bohu pro Boží milost, která vám byla dána v Kristu Ježíši: ⁵ Neboť v něm jste byli ve všem obohaceni, v každém slovu i v každém poznání, ⁶ tak jak bylo mezi vámi utvrzeno svědectví Kristovo, ⁷ takže nemáte nedostatek v žádném daru milosti a dychtivě očekáváte zjevení našeho Pána Ježíše Krista. ⁸ On vás také bude utvrzovat až do konce, abyste byli prosti výtky v den našeho Pána Ježíše Krista. ⁹ Věrný je Bůh, skrze něhož jste byli povoláni do společenství jeho Syna Ježíše Krista, našeho Pána. ¹⁰ Napomínám vás, bratři, jménem našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni mluvili stejně a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste byli dokonale spojeni v tomtéž smýšlení a v tomtéž úsudku. ¹¹ Neboť lidé z domu Chloé mi o vás oznámili, moji bratři, že jsou mezi vámi spory. ¹² Mluvím o tom, že každý z vás říká: 'Já jsem Pavlův', 'Já zase Apollův', 'Já zase Kéfův', 'A já Kristův'. ¹³ Je Kristus rozdělen? Byl snad za vás ukřižován Pavel? Anebo jste byli pokřtěni v Pavlovo jméno? ¹⁴ Děkuji Bohu, že jsem nikoho z vás nepokřtil kromě Krispa a Gaia, ¹⁵ aby nikdo nemohl říci, že jste byli pokřtěni v mé jméno. ¹⁶ Pokřtil jsem i Štěpánův dům. Jinak už nevím, že bych byl někoho jiného pokřtil. ¹⁷ Neboť Kristus mne neposlal křtít, ale hlásat evangelium, a to ne moudrostí slov, aby Kristův kříž nebyl vyprázdněn. ¹⁸ Slovo kříže je totiž bláznovstvím těm, kteří hynou, ale nám, kteří jsme zachraňováni, je mocí Boží. ¹⁹ Je napsáno: 'Zahubím moudrost moudrých a rozumnost rozumných zavrhnou.' ²⁰ Kde je moudrý? Kde je znalec Písma? Kde je řečník tohoto věku? Neučinil Bůh moudrost tohoto světa bláznovstvím? ²¹ Neboť když svět v Boží moudrosti nepoznal skrze svou moudrost Boha, zalíbilo se Bohu skrze bláznovství této zvěsti zachránit ty, kdo věří. ²² Neboť Židé žádají znamení a Řekové hledají moudrost, ²³ my však hlásáme Krista ukřižovaného: Židům pohoršení, pohanům bláznovství, ²⁴ ale těm, kteří jsou povoláni, Židům i Řekům, Krista - Boží moc a Boží moudrost. ²⁵ Neboť co je u Boha bláznivé, to je moudřejší než lidé, a co je u Boha slabé, to je silnější než lidé. ²⁶ Vidíte, bratři, jak vás Bůh povolal: není mezi vámi mnoho moudrých podle těla, ani mnoho moc-

ných, ani mnoho urozených. ²⁷ Ale co je u světa bláznivé, to si vybral Bůh, aby zahanboval moudré, a co je u světa slabé, to si vybral Bůh, aby zahanboval silné; ²⁸ a co je u světa neurozené a méněcenné, to si vybral Bůh, vybral dokonce i to, co není, aby zrušil to, co je, ²⁹ aby se žádné tělo nemohlo chlubit před Bohem. ³⁰ Vy však jste z něho v Kristu Ježíši, jenž se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením i vykoupením, ³¹ aby se stalo tak, jak je napsáno: 'Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.'

2 Také já, bratři, když jsem přišel k vám, nepřišel jsem vám hlásat Boží tajemství vznešenými slovy nebo moudrostí. ² Rozhodl jsem se, že nechci mezi vámi znát nic než Krista Ježíše, a to toho ukřižovaného. ³ A byl jsem u vás ve slabosti, v bázni a v mnohém chvění. ⁴ Mé slovo a má zvěst nespočívaly v přesvědčivých slovech lidské moudrosti, ale v ukázání Ducha a moci, ⁵ aby vaše víra nebyla založena na lidské moudrosti, ale na Boží moci. ⁶ O moudrosti mluvíme mezi zralými, ne ovšem o moudrosti tohoto věku ani o moudrosti vládců tohoto věku, kteří zanikají, ⁷ nýbrž o Boží moudrosti, skryté v tajemství, kterou Bůh před věky předurčil k naší slávě. ⁸ Tu nikdo z vládců tohoto věku nepoznal. Neboť kdyby ji byli poznali, nebyli by ukřižovali Pána slávy. ⁹ Ale jak je napsáno: 'Co oko nevidělo a ucho neslyšelo a na lidské srdce nevstoupilo, to Bůh připravil těm, kdo ho milují.' ¹⁰ Nám to Bůh zjevil skrze svého Ducha; neboť Duch zkoumá všechno, i Boží hlubiny. ¹¹ Vždyť kdo z lidí ví, co je v člověku, než duch člověka, který je v něm? Tak ani věci Boží nezná nikdo, jen Duch Boží. ¹² A my jsme nepřijali ducha světa, ale Ducha, který je z Boha, abychom věděli, co nám bylo darováno od Boha. ¹³ O tom také mluvíme - ne však slovy, kterým vyučuje lidská moudrost, ale těmi, jimiž vyučuje Duch [Svatý]; duchovní věci vysvětlujeme duchovními slovy. ¹⁴ Duševní člověk však nepřijímá věci Ducha Božího, neboť jsou mu bláznovstvím a nemůže je poznat, protože mají být posuzovány duchovně. ¹⁵ Duchovní člověk však posuzuje všechno a sám není od nikoho posuzován. ¹⁶ Neboť kdo poznal Pánovu mysl, která mu dá porozumět? My máme mysl Kristovu.

3 A já, bratři, jsem k vám nemohl mluvit jako k duchovním, ale jako k tělesným, jako k nedospělým v Kristu. ² Dal jsem vám pít mléko, pokrm jsem vám nedal, neboť ten jste ještě nemohli snést. Ale ani teď ještě nemůžete, ³ neboť jste stále ještě tělesní. Vždyť pokud je mezi vámi žárlivost, rozbroj a rozdělení, zdali

nejste tělesní a nežijete jen po lidsku? ⁴ Když jeden říká: 'Já jsem Pavlův' a druhý: 'Já Apollův', nejste jako jiní lidé? ⁵ Kdo je Apollos? A kdo je Pavel? Služebníci, skrze něž jste uvěřili, každý tak, jak mu dal Pán. ⁶ Já jsem zasadil, Apollos zalil, ale Bůh dával růst. ⁷ Tedy ani ten, kdo sází, ani ten, kdo zalévá, nejsou něčím zvláštním, ale Bůh, který dává růst. ⁸ Ten, kdo sází, i ten, kdo zalévá, jsou jedno, každý však dostane svou vlastní mzdu podle své námahy. ⁹ Neboť jsme Boží spolupracovníci; vy jste Boží pole, Boží stavba. ¹⁰ Podle Boží milosti, která mi byla dána, jsem jako moudrý stavitel položil základ a jiný na něm staví. Každý ať si dává pozor, jak na něm staví. ¹¹ Neboť nikdo nemůže položit jiný základ nežli ten, který je již položen, a tím je Ježíš Kristus. ¹² Jestliže někdo staví na tomto základě ze zlata, stříbra, drahých kamenů, dřeva, sena nebo slámy, ¹³ dílo každého se stane zjevným. Ten den je ukáže, neboť se zjeví v ohni, a oheň vyzkouší dílo každého, jaké je. ¹⁴ Jestliže někdo na tomto základě vystaví dílo a ono mu zůstane, dostane odměnu, ¹⁵ jestliže mu jeho dílo shoří, utrpí škodu; sám se sice zachrání, ale jako skrze oheň. ¹⁶ Nevíte, že jste Boží svatyně a že ve vás bydlí Duch Boží? ¹⁷ Ničí-li někdo Boží svatyni, zničí Bůh jej. Neboť Boží svatyně je svatá, a tou svatyní jste vy. ¹⁸ Ať nikdo neklame sám sebe. Jestliže si někdo mezi vámi myslí, že je v tomto věku moudrý, ať se stane bláznem, aby se stal moudrým. ¹⁹ Neboť moudrost tohoto světa je před Bohem bláznovstvím. Vždyť je napsáno: 'On chytá moudré v jejich chytráctví.' ²⁰ A opět: 'Pán zná myšlenky moudrých a ví, že jsou marné.' ²¹ A tak ať se nikdo nechlubí lidmi. Vždyť všechno je vaše: ²² ať Pavel nebo Apollos nebo Kéfas, ať svět nebo život nebo smrt, ať věci přítomné nebo budoucí - všechno je vaše, ²³ vy pak jste Kristovi a Kristus Boží.

4 Ať o nás každý smýšlí tak jako o služebnících Kristových a správcích Božích tajemství. ² A od správců se nakonec vyžaduje, aby byl každý shledán věrným. ³ Pro mne je pramálo důležité, zda mě posuzujete vy nebo lidský soud. Ale ani já sám sebe neposuzuji. ⁴ Ničeho svědčícího proti mně si sice nejsem vědom, ale tím nejsem ospravedlněn; ten, kdo mne posuzuje, je Pán. ⁵ Proto nic nesudte předčasně, dokud nepřijde Pán, který osvíti i věci skryté ve tmě a zjeví úmysly srdcí. A tehdy se každému dostane pochvaly od Boha. ⁶ Toto jsem, bratři, vztáhl na sebe a na Apolla kvůli vám, abyste se na nás naučili smýšlet 'ne nad to, co je napsáno', abyste se nenadýmali jeden nad druhého kvůli jednomu učiteli. ⁷ Kdo tě činí význačným? Co z toho, co máš, jsi nedostal? A když jsi to dostal, proč se chlubíš, jako bys to nedostal? ⁸ Už jste nasyceni, už jste zbohatli, bez nás jste začali kralovat. Kéž byste kralovali, ale tak, abychom i my kralovali spolu s vámi. ⁹ Zdá se mi, že nás, apoštoly, Bůh postavil jako poslední, jako odsouzené na smrt, neboť jsme se stali divadlem světu, andělům i lidem. ¹⁰ My jsme blázni kvůli Kristu, ale vy jste rozumní v Kristu; my jsme slabí, vy však silní; vy

slavní, my beze cti. ¹¹ Až do této hodiny hladovíme a žízníme, jsme skoro nazí, dostáváme rány, jsme bez domova, ¹² lopotíme se prací vlastními rukou. Když nám spílají, žehnáme, když nás pronásledují, snášíme to, ¹³ když jsme haněni, domlouváme. Stali jsme se jakoby smetím tohoto světa, vyvrheli pro všechny až doposud. ¹⁴ Toto nepíšu, abych vás zahanboval, ale napomínám vás jako své milované děti. ¹⁵ Neboť i kdybyste měli deset tisíc vychovatelů v Kristu, otců mnoho nemáte, neboť v Kristu Ježíši jsem vás já zplodil skrze evangelium. ¹⁶ Prosím vás tedy: Napodobujte mě! ¹⁷ Proto jsem k vám poslal Timotea, který je mým milovaným a věrným synem v Pánu. On vám připomene moje cesty v Kristu Ježíši, jak učím všude v každém sboru. ¹⁸ Někteří z vás se stali domýšlivými, jako bych už k vám neměl přijít. ¹⁹ Ale přijdu k vám brzy, bude-li Pán chtít, a poznám nikoli řeč těch domýšlivců, ale jejich moc. ²⁰ Neboť Boží království nespočívá v řeči, ale v moci. ²¹ Co chcete? Mám k vám přijít s holí, nebo s láskou a v duchu mírnosti?

5 Skutečně je slyšet o smilstvu mezi vámi, a to o takovém smilstvu, jaké není ani mezi pohany, že totiž někdo má ženu svého otce. ² A vy jste nadutí, místo abyste raději byli zarmoucení a odstranili ze svého středu toho, kdo se dopustil tohoto činu. ³ Neboť já, ač tělem vzdálen, duchem však přítomen, už jsem vynesl rozsudek nad tím, kdo takový čin spáchal, jako bych byl přítomen: ⁴ ve jménu našeho Pána Ježíše Krista - až se shromáždíte, vy a můj duch spolu s mocí našeho Pána Ježíše - ⁵ vydejte takového člověka Satanu k záhubě těla, aby duch byl zachráněn v den Pána [Ježíše]. ⁶ Vaše chloubka není správná. Nevíte, že trocha kvasu prokvasí celé těsto? ⁷ Vyčistěte proto starý kvas, abyste byli novým těstem, neboť jste nekvašení. Vždyť Kristus, náš velikonoční Beránek, byl za nás obětován. ⁸ Slavme tedy svátek ne se starým kvasem, ani s kvasem špatnosti a zloby, ale s nekvašenými chleby upřímnosti a pravdy. ⁹ Napsal jsem vám v dopise, abyste se nesměšovali se smilníky; ¹⁰ nemím však všeobecně se smilníky tohoto světa, nebo s hrabivci, lupiči a modláři, neboť to byste museli z tohoto světa vyjít. ¹¹ Napsal jsem vám však, abyste se nesměšovali s tím, kdo si říká bratr, a přitom je smilník nebo hrabivec nebo modlář nebo utrhač nebo opilec nebo lupič; s takovým ani nejzete. ¹² Proč bych měl soudit i ty, kdo jsou mimo nás? Nesoudíte snad vy ty, kdo jsou uvnitř? ¹³ Ty, kdo jsou mimo, bude soudit Bůh. Odstraňte toho zlého ze svého středu!

6 Proč se někdo z vás odvažuje, když má nějakou věc proti druhému, soudit se před nevěřícími místy před svatými? ² Nevíte, že svatí budou soudit svět? A soudíte-li svět, nejste hodni soudit maličkosti? ³ Nevíte, že budeme soudit anděly? Oč spíše záležitosti tohoto života! ⁴ Když tedy máte soudní spory o věci tohoto života, ustanovujete za soudce ty, kteří ve sboru nemají vážnost? ⁵ To říkám k vaší hanbě. To není mezi vámi

žádný moudrý člověk, který by mohl rozsoudit své bratry? ⁶ Bratr s bratrem se soudí, a to před nevěřícími? ⁷ Vůbec už to je vaše porážka, že se mezi sebou soudíte. Proč raději nesnášíte křivdu? Proč raději netrpíte škodu? ⁸ Vy naopak křivdíte a okrádáte, a to bratry! ⁹ Což nevíte, že nespravedliví nedostanou do dědictví Boží království? Nebludte! Ani smilníci ani modláři, cizoložníci, rozkošníci ani homosexuálové, ¹⁰ zloději ani hrabivci, opilci, utrhači ani lupiči neobdrží Boží království za dědictví. ¹¹ Takoví jste někteří byli. Ale dali jste se omýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu našeho Pána Ježíše Krista a v Duchu našeho Boha. ¹² Všechno mohu, ale ne všechno je užitečné; všechno mohu, ale ničím se nedám ovládnout. ¹³ Pokrmy jsou pro břicho a břicho pro pokrmy. Bůh však zničí jedno i druhé. Tělo však nenáleží smilstvu, nýbrž Pánu, a Pán tělu. ¹⁴ A Bůh, který vzbudil Pána, vzbudí i vás svou mocí. ¹⁵ Nevíte, že vaše těla jsou údy Kristovými? Vezmu tedy údy Kristovy a učiním je údy smilnice? To at se nestane! ¹⁶ Nebo nevíte, že kdo se připojuje k smilnici, je s ní jedno tělo? Neboť Písmo praví: 'Budou ti dva v jedno tělo.' ¹⁷ Kdo se však připojuje k Pánu, je s ním jeden duch. ¹⁸ Utíkejte před smilstvem! Každé prohršení, kterého by se člověk dopustil, se netýká těla. Kdo však smilní, hřeší proti vlastnímu tělu. ¹⁹ Nebo nevíte, že vaše tělo je svatyní Svatého Ducha, který je ve vás a kterého máte od Boha? Nevíte, že nejste sami svoji? ²⁰ Byli jste přece koupeni za velikou cenu; oslavte tedy svým tělem Boha.

7 O tom, co jste mi psali: Je dobré pro člověka, aby se nedotýkal ženy. ² Ale abyste se vyvarovali smilstva, at' má každý svou ženu a každá at' má svého muže. ³ Muž at' plní své ženě, čím je povinen, a stejně i žena svému muži. ⁴ Žena nevládne svým tělem, nýbrž její muž, podobně ani muž nevládne svým tělem, nýbrž jeho žena. ⁵ Neodpírejte se navzájem, leda po vzájemné dohodě na čas, abyste se uvolnili pro modlitbu, a opět buďte spolu, aby vás nepokoušel Satan pro vaši nezdrženlivost. ⁶ To říkám jako dovolení, ne jako příkaz. ⁷ Přeji si, aby všichni lidé byli, jako jsem já. Avšak každý má své vlastní obdarování od Boha, jeden tak, druhý jinak. ⁸ Svobodným a vdovám pravím: Bylo by pro ně dobré, kdyby zůstali jako já. ⁹ Jestliže se však neovládají, at' vstoupí do manželství; neboť je lepší vstoupit do manželství, než se pálit žádostivostí. ¹⁰ Manželům však příkazuji - ne já, ale Pán - aby žena od muže neodcházela. ¹¹ Když by však přece odešla, at' zůstává nevdaná nebo at' se s mužem smíří. Také muž at' neopouští ženu. ¹² Ostatním pak pravím já, ne Pán: Jestliže má některý bratr nevěřící ženu a ona je ochotna s ním žít, at' ji neopouští. ¹³ A má-li některá žena nevěřícího muže a on je ochoten s ní žít, at' svého muže neopouští. ¹⁴ Neboť nevěřící muž je posvěcen ve své ženě a nevěřící žena je posvěcena ve svém muži. Vždyť jinak by vaše děti byly nečisté, avšak nyní jsou svaté. ¹⁵ Jestliže se však nevěřící chce rozvést, at' se rozvede. Ten bratr nebo ta

sestra nejsou v takových případech otroci. Neboť Bůh nás povolal ku pokoji. ¹⁶ Vždyť co ty víš, ženo, zda zachráníš svého muže? Nebo co ty víš, muži, zda zachráníš svou ženu? ¹⁷ Jenom at' každý žije tak, jak mu Pán udělil, každý, jak ho Bůh povolal. Tak to také příkazuji ve všech sborech. ¹⁸ Byl někdo povolán jako obřezaný? At' to nezakrývá. Byl někdo povolán jako neobřezaný? At' se nedává obřezat. ¹⁹ Obřízka nic neznamená ani neobřízka nic neznamená, ale zachovávaní Božích přikázání. ²⁰ Každý at' zůstává v tom postavení, ve kterém byl povolán. ²¹ Byl jsi povolán jako otrok? Nedělej si s tím starosti. Jestliže se však můžeš stát svobodným, raději toho využij. ²² Neboť kdo byl v Pánu povolán jako otrok, je Pánův propuštěnec; podobně kdo byl povolán jako svobodný, je Kristův otrok. ²³ Byli jste koupeni za velikou cenu. Nebudte otroky lidí. ²⁴ Bratři, každý at' zůstává před Bohem v tom postavení, v jakém byl povolán. ²⁵ Ohledně panen nemám sice Pánův příkaz, dávám však radu jako ten, kterému se dostalo od Pána milosrdenství být věrným. ²⁶ Myslím tedy, že vzhledem k nynější tísní je dobré, aby člověk zůstal tak, jak je. ²⁷ Jsi připoután k ženě? Nehledej rozluku. Jsi volný? Nehledej si ženu. ²⁸ Ale i když se oženíš, nezhrěšíš; a vdá-li se panna, nezhrěší. Takoví lidé však budou mít soužení v těle a toho vás chci ušetřit. ²⁹ Ale toto vám, bratři, říkám, [že] čas je zkrácený. A tak i ti, kdo mají ženy, at' jsou, jako by je neměli; ³⁰ a ti, kdo pláčou, jako by neplakali, a ti, kdo se radují, jako by se neradovali, a ti, kdo kupují, jako by nic nevlastnili; ³¹ a ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho neužívali; neboť způsob tohoto světa pomíjí. ³² Chci, abyste byli bez starostí. Kdo nežije v manželství, stará se o věci Pána, jak by se zalíbil Pánu, ³³ ale kdo se oženil, stará se o věci světské, jak by se zalíbil své ženě, ³⁴ a je rozdělený. Neprovdaná žena a panna se stará o věci Pána, aby byla svatá tělem i duchem. Ale když se provdá, stará se o věci světské, jak by se zalíbila svému muži. ³⁵ Toto říkám k vašemu prospěchu, ne abych vás omezoval, ale abych vás vedl k počestnosti a k nerušené oddanosti Pánu. ³⁶ Jestliže však někdo myslí, že jedná nečestně vůči své panně, která je ve zralém věku, a že to musí tak být, at' dělá, co chce: nehřeší. At' se vezmou. ³⁷ Kdo je však pevný ve svém srdci a není ničím nucen, ale má v moci svou vůli a rozhodl se ve svém srdci, že zachová svou pannu, dobře učiní. ³⁸ Takže ten, kdo provdává svou pannu, činí dobře, a ten, kdo neprovdává, učiní lépe. ³⁹ Žena je vázána zákonem po dobu, kdy žije její muž. Když její muž zemře, je svobodná a může se vdát, za koho chce, ale jen v Pánu. ⁴⁰ Podle mého mínění je však blahoslavenější, jestliže zůstane tak, jak je. A myslím, že i já mám Ducha Božího.

8 Pokud jde o maso obětované modlám, víme, že všichni máme poznání. Poznání činí člověka domýšlivým, ale láska buduje. ² Jestliže se někdo domnívá, že něco poznal, nepoznal ještě tak, jak je třeba poznat. ³ Jestliže však někdo miluje Boha, Bůh ho zná.

⁴ Pokud tedy jde o to, zda se smí jíst maso obětované modlám, víme, že modla ve světě není nic a že není žádný [jiný] Bůh, jen Jeden. ⁵ Neboť i když jsou tak zvaní 'bohové', ať už v nebi nebo na zemi - jakože jsou mnozí 'bohové' a mnozí 'páni' - ⁶ my máme jediného Boha, Otce, od něhož je všechno a pro něhož jsme my, a jediného Pána, Ježíše Krista, skrze něhož je všechno, i my jsme skrze něho. ⁷ Ale ne ve všech je to poznání. Někteří až dosud jsou zvyklí na modlu a jedí toto maso jako obětované modlám, a jejich svědomí, protože je slabé, se poskvrňuje. ⁸ Pokrm nás k Bohu nepřiblíží. Nejíme-li, nic neztrácíme, a jíme-li, nic nezískáváme. ⁹ Dejte si však pozor, aby se vaše svoboda nestala kamenem úrazu pro slabé. ¹⁰ Neboť když někdo tebe, který máš poznání, uvidí sedět za stolem v modlářském chrámě, nebude jeho svědomí, bude-li slabý, přivedeno k tomu, aby jedl maso obětované modlám? ¹¹ A tak tvým poznáním hyne ten, který je slabý - bratr, pro kterého Kristus zemřel. ¹² Když takto hřešíte proti bratrům a zraňujete jejich slabé svědomí, hřešíte proti Kristu. ¹³ Jestliže tedy pokrm svádí k hříchu mého bratra, nebudu jíst už nikdy maso, abych nesvedl k hříchu svého bratra.

9 Což nejsem svobodou? Nejsem apoštol? Nespátřil jsem Ježíše, našeho Pána? Nejste vy mým dílem v Pánu? ² Nejsem-li pro jiné apoštolem, pro vás jím přece jsem, neboť pečetí mého apoštolství jste vy v Pánu. ³ Toto je má obrana proti těm, kteří mne posuzují: ⁴ Což nemáme právo jíst a pít? ⁵ Což nemáme právo mít s sebou věřící manželku, jako i ostatní apoštolé a bratři Pána i Kéfas? ⁶ Či jenom já a Barnabáš nemáme právo nepracovat? ⁷ Kdopak kdy koná vojenskou službu na vlastní náklady? Kdo vysazuje vinici, a nejí její plody? Nebo kdo pečuje o stádo, a nepije z mléka stáda? ⁸ Říkám to jen podle lidského úsudku? Nepraví to i Zákon? ⁹ Je přece napsáno v Mojžíšově zákoně: 'Nedáš náhubek býku, který mlátí obilí.' Má tu Bůh na mysli jen býky, ¹⁰ nebo to říká hlavně kvůli nám? Vskutku pro nás bylo napsáno, že ten, kdo orá, má orat na základě naděje, i ten, kdo mlátí, má mlátit na základě naděje, že dostane svůj podíl. ¹¹ Jestliže jsme u vás zaseli duchovní věci, bude to něco mimořádného, když budeme sklízet vaše tělesné věci? ¹² Jestliže se jiní podílí na tomto právu vůči vám, neměli bychom tím spíše my? My jsme však nevyužili tohoto práva, nýbrž všechno snášíme, abychom nekladli žádnou překážku evangeliu Kristovu. ¹³ Nevíte, že ti, kteří konají chrámovou službu, jedí z pokrmů chrámu, a ti, kteří slouží při oltáři, se s oltářem dělí? ¹⁴ Tak i Pán nařídil, aby ti, kteří zvěstují evangelium, z evangelia žili. ¹⁵ Já jsem však nic z toho nevyužil. A toto jsem nenapsal, aby se tak stalo při mně; neboť pro mne by bylo lepší zemřít, než aby někdo zmařil mou chloubu. ¹⁶ Když hlásám evangelium, není to má chlouba; je to pro mne nutnost, a běda mi, kdybych ho nehlásal. ¹⁷ Pokud to činím z vlastního popudu, mám odměnu, pokud ne, je mi svěřeno správ-

covství. ¹⁸ Co je mi tedy odměnou? To, abych při službě předkládal evangelium zdarma, abych nevyužil svého práva, které mám v evangeliu. ¹⁹ Neboť ačkoliv jsem ode všech svobodou, učinil jsem se otrokem všech, abych jich co nejvíce získal. ²⁰ A stal jsem se Židům jako Žid, abych Židy získal. Těm, kteří jsou pod Zákonem, byl jsem jakoby pod Zákonem - i když sám nejsem pod Zákonem - abych získal ty, kteří jsou pod Zákonem. ²¹ Těm, kteří jsou bez Zákona, byl jsem jakoby bez Zákona, abych získal ty, kteří jsou bez Zákona, i když nejsem bez zákona Božího, nýbrž jsem podroben zákonu Kristovu. ²² Pro slabé jsem se stal jakoby slabý, abych slabé získal; všem jsem vším, abych zachránil aspoň některé. ²³ Všechno činím kvůli evangeliu, abych se stal jeho spoluúčastníkem. ²⁴ Nevíte, že ti, kteří běží na závodní dráze, běží sice všichni, ale jen jeden dostává cenu? Běžte tak, abyste ji získali. ²⁵ Každý, kdo závodí, je ve všem zdrženlivý; oni proto, aby dostali pomíjivý věnec, my však nepomíjivý. ²⁶ Já tedy běžím ne jako bez cíle; zápasím pěstmi ne jako bych bil do vzduchu, ²⁷ ale zasazuji dobře mířené rány svému tělu a podrobuji je, abych se snad - jiným hlásaje - sám nestal tím, kdo se neosvědčil.

10 Nechci, bratři, abyste nevěděli, že naši otcové byli všichni pod oním oblakem a všichni prošli mořem, ² všichni byli pokřtěni v Mojžíše v oblaku a v moři, ³ všichni jedli týž duchovní pokrm ⁴ a všichni pili týž duchovní nápoj; pili totiž z duchovní skály, která je doprovázela, a tou skálou byl Kristus. ⁵ Ale ve většině z nich neměl Bůh zalíbení; vždyť byli pobiti v té pustině. ⁶ Tyto věci se staly příkladem pro nás, abychom nebyli žádostivi zlých věcí, jako oni byli žádostivi. ⁷ Nebudte ani modláři jako někteří z nich; jak je napsáno: 'Lid se posadil, aby jedl a pil, a potom vstali, aby se rozpustile bavili.' ⁸ Ani nesmilněme, jako někteří z nich smilnili, a padlo jich za jeden den třiadvacet tisíc; ⁹ ani nepokoušejme Krista, jako někteří z nich pokoušeli, a hynuli od hadího uštknutí; ¹⁰ ani nereptejte, jako někteří z nich reptali, a byli zahubeni Zhubcem. ¹¹ Tyto všechny věci se jim staly jako příklady pro nás a bylo to zapsáno k napomenutí nám, které zastihlo dokonání věků. ¹² A tak kdo si myslí, že stojí, ať hledí, aby nepadl. ¹³ Nezachvátilo vás jiné pokušení než lidské; věrný je však Bůh, který vás nenechá zkusit více, než snesete, ale se zkouškou dá i východisko, abyste ji mohli snést. ¹⁴ Proto, moji milovaní, utíkejte před modlářstvím! ¹⁵ Mluvím jako k rozumným; sami rozsudte, co říkám. ¹⁶ Což není kalich požehnání, který žehnáme, společenstvím krve Kristovy? A což není chléb, který lámeme, společenstvím těla Kristova? ¹⁷ Protože je jeden chléb, jsme jedno tělo, ač jsme mnozí, neboť všichni jsme toho jednoho chleba účastni. ¹⁸ Hledte na Izrael podle těla: nejsou ti, kdo jedí oběti, účastníky oltáře? ¹⁹ Co tedy říkám? Že maso obětované modlám něco znamená? Nebo že modla něco znamená? ²⁰ Ne, ale říkám, že to, co pohané obětují, obětují démonům, a ne Bohu. A já nechci,

abyste byli účastníky démonů. ²¹ Nemůžete pít Pánův kalich i kalich démonů; nemůžete mít podíl na Pánově stolu i na stolu démonů. ²² Či chceme popouzet Pána k žárlivosti? Jsme snad silnější než on? ²³ 'Všechno je dovoleno', ale ne všechno prospívá. 'Všechno je dovoleno', ale ne všechno buduje. ²⁴ Ať nikdo nehledá vlastní zájmy, nýbrž zájmy toho druhého. ²⁵ Jezte všechno, co se prodává na masném trhu, a kvůli svědomí se na nic nevyptávejte. ²⁶ 'Vždyť 'Pánova je země a její plnost.' ²⁷ Zve-li vás někdo z nevěřících a chcete tam jít, jezte všechno, co vám předloží, a kvůli svědomí se na nic nevyptávejte. ²⁸ Ale když by vám někdo řekl: 'Toto je obětováno božstvům,' nejezte kvůli tomu, kdo vám to oznámil, a kvůli svědomí. ²⁹ Svědomí pak míním ne vlastní, ale toho druhého. Neboť proč má být moje svoboda souzena svědomím druhého? ³⁰ Jestliže já s vděčností jím, proč mám být pomlouván za něco, za co vzdávám díky? ³¹ Ať tedy jíte nebo pijete nebo cokoliv činíte, všechno činite ke slávě Boží. ³² Nebudte kamenem úrazu Židům ani Řekům ani církvi Boží, ³³ stejně jako i já se chci všem ve všech věcech líbit a nehledám svůj prospěch, nýbrž prospěch mnohých, aby byli zachráněni.

11 Napodobujte mě, jako i já napodobuji Krista. ² Chválím vás, bratři, že ve všem na mne pamtujete a držíte se mých pokynů, jak jsem vám je předal. ³ Chci, abyste věděli, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou ženy její muž a hlavou Krista Bůh. ⁴ Každý muž, který se modlí nebo prorokuje a má zahalenou hlavu, hanobí svou hlavu. ⁵ Každá žena, která se modlí nebo prorokuje s nezahalenou hlavou, hanobí svou hlavu, neboť je to jedno a totéž, jako kdyby se oholila. ⁶ Neboť jestliže si žena nezahaluje hlavu, ať se už také ostříhá. A jestliže je pro ženu potupou dát se ostříhat nebo oholit, ať se zahaluje. ⁷ Muž si nemusí zahalovat hlavu, neboť je Božím obrazem a jeho slávou, žena pak je slávou mužovou. ⁸ Muž totiž není z ženy, nýbrž žena z muže. ⁹ Vždyť nebyl stvořen muž kvůli ženě, ale žena kvůli muži. ¹⁰ Proto musí mít žena na hlavě znamení moci kvůli andělům. ¹¹ Avšak v Pánu není ani žena bez muže ani muž bez ženy. ¹² Neboť jako je žena z muže, tak také muž skrze ženu, a to všechno je z Boha. ¹³ Sami posudte: je vhodné, aby se žena modlila k Bohu nezahalená? ¹⁴ Neučí vás sama příroda, že nosí-li muž dlouhé vlasy, je mu to pro ostudu, ¹⁵ ale nosí-li žena dlouhé vlasy, je jí to k slávě? Neboť dlouhé vlasy jsou jí dány místo pokrývky. ¹⁶ Kdyby však měl někdo sklon se přít, takový zvyk nemáme ani my, ani Boží sbory. ¹⁷ Když toto přikazuji, nechválím, že se scházíte spíše k horšímu než k lepšímu. ¹⁸ Především slyším, že jsou mezi vámi roztržky, když se scházíte ve sboru, a zčásti tomu věřím. ¹⁹ Neboť musí být mezi vámi i různé skupiny, aby se ti osvědčení stali mezi vámi známými. ²⁰ Když vy se společně scházíte, není to slavení Večeře Páně. ²¹ Když totiž jíte, každý si bere napřed svou večeři, jeden má hlad a druhý je opilý. ²² Což nemáte domy,

kde můžete jíst a pít? Anebo opovrhujete Boží církví a zahanbujete ty, kteří nic nemají? Co vám mám říci? Mám vás snad pochválit? Za to vás nechválím. ²³ Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také předal, že Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazován, vzal chléb, ²⁴ vzdal díky, rozlomil jej a řekl: ‚[Vezměte, jezte.] Toto je mé tělo, které se za vás láme. Toto činite na mou památku.‘ ²⁵ Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: 'Tento kalich je nová smlouva v mé krvi; toto činite, kdykoliv byste pili, na mou památku.' ²⁶ Neboť kdykoliv byste jedli tento chléb a pili tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde. ²⁷ Kdo by tedy jedl ten chléb nebo pil kalich Páně nehodně, bude vinen proti tělu a krvi Páně. ²⁸ Ať člověk zkoumá sám sebe, a takto ať z toho chleba jí a z toho kalicha pije. ²⁹ Neboť kdo jí a pije nehodně, jí a pije sobě odsouzení, neboť nerozsuzuje tělo Páně. ³⁰ Proto jsou mezi vámi mnozí slabí a neduživí a mnozí usínají. ³¹ Kdybychom sami sebe rozsuzovali, nebyli bychom souzeni. ³² Když jsme však souzeni od Pána, jsme vychováváni, abychom nebyli odsouzeni spolu se světem. ³³ Proto, moji bratři, když se scházíte k jídlu, čekejte jeden na druhého. ³⁴ Je-li někdo hladový, ať jí doma, abyste se nescházeli k odsouzení. Ostatní věci zařídím, až přijdu.

12 Co se týká duchovních projevů, bratři, nechci, abyste byli v nevědomosti. ² Víte, že když jste byli pohané, bývali jste neodolatelně vlečeni k němým modlám. ³ Proto vám oznamuji, že žádný, kdo mluví v Duchu Božím, neřekne: 'Ježíš buď proklet,' a nikdo nemůže říci: 'Pán Ježíš,' jedině v Duchu Svatém. ⁴ Jsou rozdíly v darech milosti, ale tentýž Duch; ⁵ jsou rozdíly v službách, ale tentýž Pán; ⁶ a jsou rozdíly v působení, ale tentýž Bůh, který působí všechno ve všech. ⁷ Každému je dáván projev Ducha ke společnému prospěchu. ⁸ Neboť jednomu je skrze Ducha dáváno slovo moudrosti, jinému slovo poznání podle téhož Ducha; ⁹ dalšímu víra v témž Duchu, jinému dary uzdravování v témž Duchu; ¹⁰ jinému působení mocných činů, jinému proctví, jinému rozlišování duchů, dalšímu druhu jazyků, jinému pak výklad jazyků. ¹¹ Avšak to všechno působí jeden a týž Duch, který rozděluje každému jednotlivě, jak sám chce. ¹² Neboť jako tělo je jedno, ač má mnoho údů, a všechny údy jednoho těla, ačkoli je jich mnoho, jsou jedno tělo, tak i Kristus. ¹³ Neboť v jednom Duchu jsme my všichni byli pokřtěni v jedno tělo, ať Židé nebo Řekové, ať otroci nebo svobodní, a všichni jsme z jednoho Ducha dostali napít. ¹⁴ Vždyť také tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů. ¹⁵ Kdyby noha řekla: 'Protože nejsem ruka, nepatřím k tělu', nepatří snad proto k tomu tělu? ¹⁶ A kdyby řeklo ucho: 'Protože nejsem oko, nepatřím k tělu', nepatří snad proto k tělu? ¹⁷ Kdyby celé tělo bylo jen oko, kde by byl sluch? Kdyby celé tělo bylo jen ucho, kde by byl čich? ¹⁸ Ale Bůh umístil údy: každý z nich v těle umístil tak, jak chtěl. ¹⁹ Kdyby bylo všechno jedním údem, kde by bylo tělo? ²⁰ Je mnoho údů, ale jedno tělo. ²¹ Oko však nemůže říci ruce: 'Ne-

potřebuji tě, ani hlava nemůže říci nohám: 'Nepotřebuji vás.'²² Naopak ty údy těla, které se zdají být slabší, jsou nezbytné.²³ A části těla, které pokládáme za méně čestné, obklopujeme zvláštní ctí a našim neslušným částem dáváme tím větší slušnost,²⁴ což naše slušné údy nepotřebují. Ale Bůh sestavil tělo tak, že tomu potřebnému dal zvláštní čest,²⁵ aby v těle nebyla roztržka, ale aby údy navzájem o sebe stejně pečovaly.²⁶ A když jeden úd trpí, trpí spolu s ním všechny údy; a když je jeden úd oslavován, radují se všechny údy spolu s ním.²⁷ Vy jste tělo Kristovo a jednotlivě jste jeho údy.²⁸ A v církvi Bůh ustanovil nejprve apoštoly, za druhé proroky, za třetí učitele, potom moci, potom dary uzdravování, pomoci, vedení, druhy jazyků.²⁹ Jsou snad všichni apoštolové? Jsou snad všichni proroci? Jsou snad všichni učitelé? Mají snad všichni projevy moci? ³⁰ Mají snad všichni dary uzdravování? Mluví snad všichni jazyky? Nebo je snad všichni vykládají? ³¹ Vy však usilujte o větší dary milosti. A ukazují vám ještě mnohem vzácnější cestu.

13 Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, a lásku bych neměl, jsem jako dunící kov nebo zvučící zvon.² A kdybych měl proroctví a znal všechna tajemství a měl všechno poznání a kdybych měl veškerou víru, takže bych přemísťoval hory, ale lásku bych neměl, nic nejsem.³ A kdybych dal pro nasycení chudých všechnen svůj majetek a kdybych vydal své tělo k spálení, ale lásku bych neměl, nic mi to neprospěje.⁴ Láska je trpělivá, dobrotivá, láska nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá.⁵ Nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nerozčiluje se, nepočítá zlo.⁶ Neraduje se z nepravosti, ale raduje se spolu s pravdou.⁷ Všechno snáší, všemu věří, ve vše doufá, všechno vydrží.⁸ Láska nikdy nezanikne. Proroctví - ta pomine; jazyky - ty utichnou; poznání - to pomine.⁹ Neboť jen částečně poznáváme a částečně prorokujeme.¹⁰ Když však přijde to, co je dokonalé, pomine to, co je částečné.¹¹ Když jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, uvažoval jsem jako dítě. Když jsem se stal mužem, zanechal jsem dětinských věcí.¹² Neboť nyní vidíme jako v zrcadle, zastřeně, potom však uvidíme tváří v tvář. Nyní poznávám částečně, potom poznám důkladně, jak jsem byl také sám poznán.¹³ Nyní zůstává víra, naděje a láska, tyto tři věci. Ale největší z nich je láska.

14 Usilujte o lásku a dychtěte po duchovních projevech, nejvíce však, abyste prorokovali.² Neboť kdo mluví jazykem, nemluví k lidem, nýbrž k Bohu; nikdo mu nerozumí, duchem mluví tajemství.³ Kdo však prorokuje, mluví lidem k budování, povzbuzení a útěše.⁴ Kdo mluví jazykem, buduje sám sebe, ale kdo prorokuje, buduje církev.⁵ Chci, abyste všichni mluvili jazyky, avšak ještě více, abyste prorokovali. Kdo prorokuje, je větší než ten, kdo mluví jazyky, ledaže by i vykládal, aby se budovala církev.⁶ Tedy, bratři, kdybych k vám přišel a mluvil jazyky, co vám prospějí, když bych k vám

nepromluvil ve zjevení, v poznání, v proroctví nebo vyučování? ⁷ Stejně je tomu i s neživými nástroji vydávajícími zvuk, ať už s flétnou nebo s harfou: Kdyby nevydávaly různé tóny, jak by se poznalo, co se na flétnu nebo na harfu hraje? ⁸ A kdyby polnice vydala nejasný zvuk, kdo by se chystal k boji? ⁹ Tak i vy: Jestliže jazykem nevydáte jasné slovo, jak se pozná, co se mluví? Neboť budete mluvit do vzduchu.¹⁰ Vždyť na světě je tolik druhů jazyků a žádný není bez významu.¹¹ Jestliže neznám význam jazyka, budu cizincem pro toho, kdo mluví, a ten, kdo mluví, bude cizincem pro mne.¹² Tak i vy, poněvadž horlivě usilujete o duchovní projevy, snažte se, abyste se v nich rozhovořovali pro budování církve.¹³ Proto kdo mluví jazykem, ať se modlí, aby mohl také vykládat.¹⁴ Neboť když se modlím jazykem, můj duch se modlí, avšak má mysl je bez užitku.¹⁵ Co tedy? Budu se modlit duchem, ale budu se modlit i myslí; budu zpívat chvály duchem, ale budu zpívat chvály i myslí.¹⁶ Neboť kdybys dobrořečil jen duchem, jak by mohl přítomný prostý člověk říci 'Amen' k tvému díkůvzdání, když neví, co říkáš? ¹⁷ Ty sice dobře děkuješ, ale ten druhý tím není budován.¹⁸ Děkuji Bohu, že mluví jazyky více než vy všichni; ¹⁹ ale v církvi - abych poučil i druhé - chci raději promluvit pět slov svou myslí než deset tisíc slov v jazyku.²⁰ Bratři, ve svém myšlení nebudte jako děti; ve zlém buďte jako nemluvnata, ale v myšlení buďte dospělí.²¹ V Zákoně je napsáno: 'Jinými jazyky a rty cizinců budu mluvit k tomuto lidu, ale ani tak mě nebudou poslouchat,' praví Pán.²² Jazyky nejsou tedy znamením pro věřící, nýbrž pro nevěřící, proroctví však není pro nevěřící, nýbrž pro věřící.²³ Když by se tedy sešel celý sbor a všichni by mluvili jazyky, a vešli by prostí lidé nebo nevěřící, cožpak neřeknou, že blázníte? ²⁴ Ale když budou všichni prorokovat a vejde někdo nevěřící nebo neznalý, bude ode všech usvědčován a ode všech souzen.²⁵ Budou se odhalovat skryté věci jeho srdce, a tak padne na tvář, pokloní se Bohu a vyzná: 'Vskutku, mezi vámi je Bůh!' ²⁶ Co z toho tedy plyne, bratři? Když se sejdete, jeden má chvalozpěv, druhý má učení, jiný má zjevení, jiný má jazyk, jiný má výklad; všechno ať je k budování.²⁷ Mluví-li někdo jazykem, ať mluví dva nebo nejvýše tři, a to jeden po druhém, a jeden ať vykládá.²⁸ A jestliže tam není vykladač, ať ve shromáždění mlčí; ať mluví k sobě a k Bohu.²⁹ Proroci ať mluví dva nebo tři a ti ostatní ať rozsuzují.³⁰ A když by dostal zjevení jiný, který tam sedí, ať ten první umlkne.³¹ Jeden po druhém můžete všichni prorokovat, aby se všichni učili a všichni byli povzbuzováni.³² Duchové proroků se podřizují prorokům,³³ neboť Bůh není Bohem zmatku, nýbrž Bohem pokoje. Jako ve všech shromážděních svatých,³⁴ [vaše] ženy nechtě ve shromážděních mlčí. Nedovoluje se jim, aby mluvily; ať jsou podřízené, jak praví i Zákon.³⁵ Chtějí-li se něco naučit, ať se ptají doma svých mužů. Je totiž neslušné, aby žena mluvila ve shromáždění.³⁶ Vyšlo snad Boží slovo od vás? Nebo přišlo jen k

vám samotným? ³⁷ Považuje-li se někdo za proroka nebo duchovního člověka, ať uznává, že to, co vám píšu, je Pánovo přikázání. ³⁸ Jestliže to někdo neuznává, sám nebude uznáván. ³⁹ A tak, moji bratři, horlivě se snažte prorokovat a nebraňte mluvit jazyky. ⁴⁰ Všechno ať se děje slušně a spořádaně.

15 Připomínám vám, bratři, evangelium, které jsem vám oznámil, které jste přijali, v němž stojíte ² a skrze něž jste i zachraňováni, držíte-li se ho tak, jak jsem vám je oznámil - ledaže byste byli uvěřili nadarmo. ³ Předal jsem vám především to, co jsem také sám přijal, že Kristus zemřel za naše hříchy podle Píssem, ⁴ byl pohřben a třetího dne byl vzkříšen podle Píssem, ⁵ zjevil se Kéfovi a potom Dvanácti. ⁶ Dále se zjevil více než pěti stům bratřím najednou; většina z nich doposud žije, někteří však již zemřeli. ⁷ Potom se zjevil Jakubovi a potom všem apoštolům. ⁸ Naposledy ze všech, jako nedochůdčeti, zjevil se také mně. ⁹ Neboť já jsem nejmenší z apoštolů; nejsem hoden nazývat se apoštolem, protože jsem pronásledoval Boží církev. ¹⁰ Boží milostí jsem to, co jsem. A jeho milost, kterou mi prokázal, nebyla marná, vždyť jsem usilovně pracoval více než všichni ostatní - nikoli já, nýbrž Boží milost, která byla se mnou. ¹¹ Ať už tedy já, nebo oni - takto hlásáme a tak jste uvěřili. ¹² Když se tedy hlásá o Kristu, že vstal z mrtvých, jak to, že někteří mezi vámi říkají, že není vzkříšení mrtvých? ¹³ Není-li vzkříšení mrtvých, pak nevstal ani Kristus. ¹⁴ Jestliže však Kristus nevstal z mrtvých, pak je naše zvěstování prázdné, prázdná je i vaše víra ¹⁵ a my jsme se také stali falešnými Božími svědky - vždyť jsme vydali svědectví o Bohu, že probudil k životu Krista, on ho však neprobudil, jestliže totiž mrtví nevstávají. ¹⁶ Neboť jestliže mrtví nevstávají, není vzkříšen ani Kristus. ¹⁷ Není-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších. ¹⁸ Pak tedy zahynuli i ti, kteří v Kristu zemřeli. ¹⁹ Máme-li naději v Kristu jen v tomto životě, jsme nejubožejší ze všech lidí. ²⁰ Avšak Kristus vstal z mrtvých, prvotina těch, kdo zemřeli. ²¹ Když tedy přišla skrze člověka smrt, přišlo skrze člověka také vzkříšení mrtvých. ²² Jako v Adamovi všichni umírají, tak také v Kristu budou všichni obživeni. ²³ Každý však ve svém pořadí: jako prvotina Kristus, potom při jeho příchodu ti, kdo jsou Kristovi, ²⁴ potom bude konec, až Kristus odevzdá království Bohu a Otcí a zruší každou vládu, každou vrchnost i moc. ²⁵ Neboť on musí kralovat, dokud nepoloží všechny nepřátele pod jeho nohy. ²⁶ Jako poslední nepřítel bude zahlazena smrt. ²⁷ Neboť 'všechno podřídil pod jeho nohy.' Když však řekl, že je všechno podřízeno, je zřejmé, že všechno kromě toho, kdo mu všechno podřídil. ²⁸ A až mu podřídí všechno, pak i sám Syn se podřídí tomu, jenž mu podřídil všechno, aby byl Bůh všechno ve všem. ²⁹ Co potom budou dělat ti, kteří se dávají křtít za mrtvé? Jestliže mrtví vůbec nevstávají, proč se za ně dávají křtít? ³⁰ A proč i my se vydáváme do nebezpečí v každou hodinu? ³¹ Denně umí-

ráme - jakože vy, bratři, jste moje chloubka, kterou mám v Kristu Ježíši, našem Pánu. ³² Jestliže, po lidsku řečeno, jsem v Efezu bojoval s šelmami, co mi to prospěje? Jestliže mrtví nevstávají, 'jezme a pijme, neboť zítra zemřeme.' ³³ Neklamte se: 'Špatné řeči ničí dobré mravy.' ³⁴ Vystřízlivějte, jak se sluší, a nehřešte. Vždyť někteří z vás nemají ani ponětí o Bohu. Říkám to k vašemu zahanbení. ³⁵ Někdo však řekne: 'Jak vstanou mrtví?' 'V jakém těle přijdou?' ³⁶ Pošetilý člověče! To, co zaséváš, neobživne, jestliže neumře. ³⁷ A co zaséváš, není to tělo, které má vzniknout, nýbrž holé zrno, například pšeničné nebo nějaké jiné. ³⁸ Bůh mu však dává tělo, jak to sám chtěl: každému semeni jeho vlastní tělo. ³⁹ Není každé tělo stejné, nýbrž jiné je tělo lidské, jiné je tělo dobytka, jiné tělo ptáku a jiné tělo ryb. ⁴⁰ A jsou těla nebeská a těla pozemská, ale jiná je sláva nebeských a jiná pozemských. ⁴¹ Jiná je sláva slunce, jiná je sláva měsíce a jiná je sláva hvězd. Neboť hvězda od hvězdy se liší ve slávě. ⁴² Tak je tomu i při vzkříšení mrtvých: Zasévá se v porušitelnosti, vstává v neporušitelnosti; ⁴³ zasévá se v potupě, vstává ve slávě; zasévá se v slabosti, vstává v moci. ⁴⁴ Zasévá se tělo duševní, vstává tělo duchovní. Je-li tělo duševní, je také tělo duchovní. ⁴⁵ Tak je i napsáno: První člověk, Adam, se stal duší živou, poslední Adam Duchem oživujícím. ⁴⁶ Ale ne nejprve duchovní, nýbrž duševní, a potom duchovní. ⁴⁷ První člověk je ze země, z prachu, druhý člověk Pán z nebe. ⁴⁸ Jaký je ten pozemský, taková i ti pozemští; a jaký ten nebeský, taková i ti nebeští. ⁴⁹ A jako jsme nesli podobu pozemského, nesme také podobu nebeského. ⁵⁰ Toto vám říkám, bratři, že tělo a krev nemůže obdržet za dědictví Boží království ani porušitelné nebude dědicem neporušitelného. ⁵¹ Hle, říkám vám tajemství: Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni, ⁵² naráz, v okamžiku, při zvuku poslední polnice. Zazní polnice, a mrtví vstanou jako neporušitelní a my budeme proměněni. ⁵³ Neboť toto porušitelné tělo musí obléci neporušitelnost a toto smrtelné musí obléci nesmrtelnost. ⁵⁴ Když toto porušitelné tělo oblékne neporušitelnost a toto smrtelné oblékne nesmrtelnost, tehdy se uskuteční slovo, které je napsáno: 'Smrt byla pohlcena ve vítězství.' ⁵⁵ 'Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvůj osten?' ⁵⁶ Ostnem smrti je hřích a mocí hříchu je Zákon. ⁵⁷ Budiž díky Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista. ⁵⁸ Tak tedy, moji milovaní bratři, buďte pevní a nepohnutelní, stále se rozhojňujte v Pánově díle, věduce, že vaše námaha není v Pánu zbytečná.

16 Pokud jde o sbírku pro svaté: jak jsem přikázal galatským sborům, tak učinite i vy. ² V první den týdne ať každý z vás doma dá stranou tolik, kolik bude moci uložit, aby se sbírky nemusely konat teprve tehdy, až k vám přijdu. ³ Až budu u vás, pošlu s potvrzujícími dopisy ty, které uznáte za hodné, aby odnesli váš dar do Jeruzaléma. ⁴ Bude-li vhodné, abych šel i já, půjdou se mnou. ⁵ Přijdu k vám, až projdu Makedonií.

Makedonií totiž jen procházím, ⁶ ale u vás snad pobudu anebo přečkám zimu, abyste mne potom mohli vypravít, kamkoliv půjdu. ⁷ Nechci vás teď totiž uvidět jen letmo; doufám, že u vás nějaký čas zůstanu, dovolí-li Pán. ⁸ Až do letnic zůstanu v Efezu, ⁹ neboť jsou zde pro mne otevřeny dveře k velké a účinné službě, ale i odpůrců je mnoho. ¹⁰ Přijde-li Timoteus, hleďte, aby neměl u vás žádné potíže, neboť koná Pánovo dílo jako já. ¹¹ Ať jím tedy nikdo nepohrdá. Vypravte ho v pokoji, aby přišel ke mně, neboť na něho čekám spolu s bratry. ¹² Co se týče bratra Apolla, mnoho jsem ho povzbuzoval, aby přišel s bratry k vám. Ale vůbec tu nebyla vůle, aby nyní přišel. Přijde, jakmile bude vhodná doba. ¹³ Bděte, stůjte pevně ve víře, buďte zmužilí, posilujte se. ¹⁴ Všechno ať se mezi vámi děje v lásce. ¹⁵ Vyzývám

vás, bratři: Víte o lidech z domu Štěpánova, že jsou prvotinou Achaje a že se oddali službě svatým. ¹⁶ I vy se podřizujte takovým lidem, i každému, kdo usilovně spolupracuje na Božím díle. ¹⁷ Raduji se nad přítomností Štěpána, Fortunata i Achaika, protože oni mi nahradili vaši nepřítomnost. ¹⁸ Občerstvili mého i vašeho ducha. Uznávejte takové bratry. ¹⁹ Pozdravují vás asijské sbory. Velice vás pozdravuje v Pánu Akvilas a Priska spolu se shromážděním v jejich domě. ²⁰ Pozdravují vás všichni bratři. Pozdravte se navzájem svatým políbením. ²¹ Pozdrav mou, Pavlovou rukou. ²² Kdo nemá rád Pána, ať je proklet! Marana tha! ²³ Milost Pána Ježíše Krista s vámi. ²⁴ Moje láska je se všemi vámi v Kristu Ježíši. Amen.

2.list Korintským

1 Pavel, z vůle Boží apoštol Krista Ježíše, a bratr Timoteus církvi Boží, jež je v Korintu, se všemi svatými, kteří jsou v celé Achaji: ² Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. ³ Požehnaný Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškerého povzbuzení, ⁴ který nás povzbuzuje v každém našem soužení, abychom i my mohli povzbuzovat ty, kteří jsou v jakémkoli soužení, tím povzbuzením, kterým Bůh povzbuzuje nás. ⁵ Neboť jako se na nás rozhojňují utrpení Kristova, tak se skrze Krista rozhojňuje i naše povzbuzení. ⁶ Jsme-li tedy v soužení, je to k vašemu povzbuzení a záchraně; jsme-li povzbuzováni, je to k vašemu povzbuzení, které se projevuje ve vytrvalém snášení týchž utrpení, jež i my snášíme.

⁷ Naše naděje, pokud jde o vás, je pevná; víme, že jako jste účastni utrpení, tak i povzbuzení. ⁸ Nechceme, bratři, abyste nevěděli o našem soužení, které nás potkalo v Asii; dolehlo na nás nadmíru těžce, nad naši sílu, takže jsme si zoufali, až jsme i pochybovali o svém životě. ⁹ Sami v sobě jsme však měli ten rozsudek smrti, abychom nespolehali na sebe, ale na Boha, který křísí mrtvé; ¹⁰ on nás vysvobodil z takového nebezpečí smrti, a ještě vysvobodí; v něho jsme složili svou naději, že ještě znovu vysvobodí, ¹¹ když i vy nám budete pomáhat modlitbou, aby mnozí děkovali za nás kvůli daru milosti, kterého se nám dostalo skrze přímluvy mnohých. ¹² Neboť toto je naše chloubka: svědectví našeho svědomí, že jsme si na světě - a obzvláště mezi vámi - počínali v prostotě a Boží upřímnosti, ne v tělesné moudrosti, nýbrž v Boží milosti. ¹³ Neboť vám nepíšeme nic jiného, než co čtete a také chápete, a doufám, že dokonale pochopíte, ¹⁴ jako jste nás už i zčásti pochopili, že jsme vaší chloubkou, tak jako i vy naší v den našeho Pána Ježíše. ¹⁵ V této důvěře jsem k vám chtěl už dříve přijít, abyste dostali dvojí milost, ¹⁶ a skrze vás projít do Makedonie a z Makedonie opět přijít k vám, a od vás být vypraven do Judska. ¹⁷ Když jsem tedy toto chtěl, jednal jsem snad lehkovážně? Nebo snad to, co zamýšlím, je podle těla, takže 'ano, ano' u mne znamená zároveň 'ne, ne'? ¹⁸ Bůh je však věrný, takže naše slovo k vám není 'ano' i 'ne'. ¹⁹ Neboť Boží Syn, Ježíš Kristus, který byl mezi vámi skrze nás vyhlášen - mnou, Silvanem a Timoteem - nebyl 'ano' i 'ne', nýbrž v něm se uskutečnilo 'ano'. ²⁰ Neboť všechna Boží zaslíbení, kolik jich jen je, v něm jsou 'ano'. Proto je také skrze něho řečeno 'amen' k slávě Bohu skrze nás.

²¹ Ten, kdo nás upevňuje spolu s vámi v Kristu a poma-

zal nás, je Bůh. ²² On nás také zapečetil a do našich srdcí dal Ducha jako závdavek. ²³ Volám Boha za svědka na svou duši, že jen z ohledu na vás jsem ještě nepřišel do Korintu. ²⁴ Nejsme pány nad vaší vírou, nýbrž jsme pomocníky vaší radosti; vždyť vírou pevně stojíte.

2 Rozhodl jsem se však, že k vám nepřijdu opět v zármutku. ² Neboť jestliže já vás zarmucuji, kdo mi bude působit radost, ne-li ten, koho já zarmucuji? ³ A právě toto píšu, abych po svém příchodu neměl zármutek kvůli těm, kdo mi měli působit radost; jsem o vás všech přesvědčen, že moje radost je radostí vás všech. ⁴ Vždyť vám píšu ve velikém soužení, v sevření srdce a s mnohými slzami; ne proto, abyste byli zarmoucení, ale abyste poznali lásku, kterou k vám překypuji. ⁵ Způsobil-li někdo zármutek, nezpůsobil ho jen mně, ale zčásti - abych nepřeháněl - vám všem. ⁶ Takovému člověku stačí pokárání, kterého se mu dostalo od většiny z vás. ⁷ Takže mu raději naopak odpustte a povzbudte ho, aby snad přemírou zármutku nebyl takový člověk pohlcen. ⁸ Vybízím vás tedy, abyste ho ujistili svou láskou. ⁹ Proto vám také píšu, abych vás vyzkoušel a poznal, jste-li ve všem poslušni. ¹⁰ Komu vy něco odpouštíte, odpouštím i já. Neboť i já, cokoliv jsem odpustil - měl-li jsem co odpustit - učinil jsem to pro vás před tváří Kristovou, ¹¹ abychom nebyli oklamáni od Satana; vždyť jeho úmysly nám nejsou neznámy. ¹² Když jsem přišel do Troady hlásat evangelium Kristovo - a naskytla se mi příležitost v Pánu -, ¹³ můj duch neměl pokoje, protože jsem nenalezl svého bratra Tita; rozloučil jsem se s nimi a odešel do Makedonie. ¹⁴ Díky Bohu, který nás stále vede v triumfálním průvodu v Kristu a zjevuje skrze nás na každém místě vůni své známosti. ¹⁵ Neboť jsme Kristovou libou vůní Bohu mezi těmi, kteří jsou zachraňováni, i mezi těmi, kteří jdou do záhuby. ¹⁶ Jedněm jsme vůni smrti ke smrti, druhým vůni života k životu. Ale kdo je k tomu způsobil? ¹⁷ Neboť nejsme jako ti mnozí, kteří kupčí s Božím slovem, nýbrž jako ti, kdo mluví z upřímnosti, jako ti, kdo mluví z Boha, tak mluvíme před Boží tváří v Kristu.

3 To začínáme opět doporučovat sami sebe? Nebo snad potřebujeme, jako někteří, doporučující dopisy k vám nebo od vás? ² Vy jste naším dopisem, který je napsán v našich srdcích a který znají a čtou všichni lidé. ³ Je přece zjevné, že jste dopisem Kristovým, vypůsobeným naší službou a napsaným ne inkoustem, nýbrž Duchem Boha živého, ne na kamenných deskách, nýbrž na deskách lidských srdcí. ⁴ Takovou pak máme

skrže Krista důvěru k Bohu: ⁵ Ne sami ze sebe se pokládáme za způsobilé, jako bychom měli něco sami ze sebe, ale naše způsobilost je z Boha. ⁶ On nás také učil způsobilými k tomu, abychom byli služebníky Nové smlouvy, ne litery, nýbrž Ducha; neboť litera zabíjí, ale Duch obživuje. ⁷ Jestliže se služba smrti vyrytá literami do kamenů udála v takové slávě, že synové Izraele nemohli pohledět do Mojžíšovy tváře kvůli slávě jeho obličeje, která pomíjela, ⁸ jak by nebyla mnohem slavnější služba Ducha? ⁹ Neboť jestliže byla sláva v službě odsouzení, mnohem více oplývá slávou služba spravedlnosti. ¹⁰ Neboť vskutku to, co v tomto případě mělo slávu, již nemá slávu vzhledem k této vše převyšující slávě. ¹¹ Neboť jestliže skrže slávu přišlo už to, co pomíjí, oč slavnější je to, co zůstává. ¹² Když tedy máme takovou naději, počínáme si zcela otevřeně. ¹³ Ne jako Mojžíš, který si dával na tvář závoj, aby synové Izraele nehleděli na konec toho, co pomíjí. ¹⁴ Avšak jejich myšlení otupělo. Až do dnešního dne zůstává při čtení Staré smlouvy tentýž závoj neodkrytý, protože pomíjí jen v Kristu. ¹⁵ Ale až dodnes, kdykoli se předčítá Mojžíš, leží závoj na jejich srdci. ¹⁶ Kdykoli se však člověk obrátí k Pánu, je závoj odstraněn. ¹⁷ Ten Pán je Duch. Kde je Duch Pánův, tam je svoboda. ¹⁸ A my všichni, spatřující se s odhalenou tváří Pánovu slávu jako v zrcadle, jsme přetvářeni v týž obraz, od slávy k slávě, jako od Pána, Ducha.

4 Když tedy máme tuto službu podle milosrdenství, kterého se nám dostalo, nechabujeme, ² ale odřekli jsme se věci ukrývaných kvůli hanbě a nepočínáme si chytrácky ani nepřekrucujeme slovo Boží, nýbrž zjevováním pravdy se představujeme každému lidskému porozumění před Bohem. ³ Je-li však naše evangelium zahaleno, je zahaleno těm, kteří hynou. ⁴ Jim, nevěřícím, bůh tohoto věku oslepil myšlení, aby jim nevěšlo světlo evangelia slávy Krista, jenž je obrazem Božím. ⁵ Neboť nehlásáme sami sebe, nýbrž Ježíše Krista, Pána, a sebe jako vaše otroky pro Ježíše. ⁶ Neboť Bůh, který řekl: 'Z temnoty ať zazáří světlo,' zazářil v našich srdcích, aby osvětlil lidi poznáním Boží slávy v osobě Ježíše Krista. ⁷ Tento poklad máme však v hliněných nádobách, aby přemíra té moci byla z Boha, a ne z nás. ⁸ Ve všem jsme sužováni, ale nejsme vhnáni do úzkých; býváme v nejistotě, ale nejsme zoufalí; ⁹ jsme pronásledováni, ale nejsme opouštěni; jsme sráženi, ale nejsme ničení. ¹⁰ Stále nosíme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i život Ježíšův byl zjeven na našem těle. ¹¹ Neboť my, kteří žijeme, jsme stále vydáváni pro Ježíše na smrt, aby i život Ježíšův byl zjeven na našem smrtelném těle. ¹² Takže v nás působí smrt, kdežto ve vás život. ¹³ Protože však máme téhož Ducha víry podle toho, co je napsáno: 'Uvěřil jsem, proto jsem mluvil,' i my věříme, proto také mluvíme ¹⁴ a víme, že ten, který vzkřísil Pána Ježíše, také nás s Ježíšem vzkřísí a postaví spolu s vámi. ¹⁵ Vždyť to všechno je kvůli vám, aby milost, rozhojňená skrže mnohé lidi, rozmnožila vděčnost

ke slávě Boží. ¹⁶ Proto nezemdlíváme; i když náš vnější člověk chátrá, ten vnitřní se však den ze dne obnovuje. ¹⁷ To naše nynější lehké soužení nám totiž působí nesmírně veliké břímě věčné slávy, ¹⁸ když nehledíme na věci viditelné, ale na neviditelné; neboť viditelné věci jsou dočasné, neviditelné však věčné.

5 Víme totiž, že bude-li stan našeho pozemského přebývání zbořen, máme přibýtek od Boha: ne lidskou rukou postavený, ale věčný dům v nebesích. ² Neboť v tomto stanu vzdycháme a toužíme si obléci ještě i náš přibýtek, který pochází z nebe. ³ Kdybychom pak byli i svlečeni, nebudeme shledáni nahými. ⁴ Pokud jsme totiž v tomto stanu, sténáme a je nám těžko, neboť nechceme být svlečeni, nýbrž přioděni, aby to, co je smrtelné, bylo pohlceno životem. ⁵ Ten, kdo nás právě k tomu připravil, je Bůh, který nám také dal Ducha jako závdavek. ⁶ Jsme tedy vždy plni důvěry a víme, že dokud máme domov v tomto těle, jsme vzdáleni od Pána. ⁷ Neboť chodíme vírou, ne tím, co vidíme. ⁸ Jsme plni důvěry a raději chceme odejít z tohoto těla a přijít domů k Pánu. ⁹ Proto se i horlivě snažíme, abychom se mu líbili, ať zůstáváme doma nebo odcházíme. ¹⁰ Neboť my všichni se musíme objevit před soudnou stolicí Kristovou, aby každý přijal odplatu za to, co vykonal v těle, ať už to bylo dobré nebo zlé. ¹¹ Protože tedy známe bázeň před Pánem, přesvědčujeme lidi a Bohu jsme známí; a doufám, že jsme známí i vašemu svědomí. ¹² Neboť se vám nechceme znovu doporučovat, nýbrž dáváme vám příležitost chlubit se námi, abyste měli něco pro ty, kteří se chválí navenek, a ne v srdci. ¹³ Když jsme byli jako blázni, bylo to pro Boha; když jednáme rozumně, je to pro vás. ¹⁴ Neboť Kristova láska nás váže, když jsme usoudili toto: Protože jeden zemřel za všechny, tedy všichni zemřeli. ¹⁵ A on zemřel za všechny, aby ti, kteří žijí, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel a vstal z mrtvých. ¹⁶ A tak od nynějška nikoho neznáme podle těla. Ačkoli jsme i znali Krista podle těla, nyní ho již takto neznáme. ¹⁷ Proto je-li kdo v Kristu, je nové stvoření. Staré věci pominuly, hle, je tu všechno nové. ¹⁸ A to všechno je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrže Krista a dal nám službu smíření. ¹⁹ Neboť Bůh byl v Kristu, když smířoval svět se sebou a nepočítal lidem jejich provinění, a uložil v nás to slovo smíření. ²⁰ Jsme tedy Kristovi vyslanci a Bůh jako by vás skrže nás vyzýval. Na místě Kristově prosíme: Smiřte se s Bohem. ²¹ Toho, který hřích nepoznal, za nás učinil hříchem, abychom se my stali Boží spravedlností v něm.

6 Jako Boží spolupracovníci vás také napomínáme, abyste Boží milost nepřijali nadarmo. ² Neboť praví: 'Ve vítaný čas jsem tě vyslyšel a v den záchrany jsem ti pomohl.' Hle, nyní je nanejvýš vítaný čas, hle, nyní je den záchrany. ³ Nikomu nedáváme v ničem důvod k pohoršení, aby tato služba nebyla pohaněna. ⁴ Ve všem se představujeme jako Boží služebníci: v mnohé vytrvalosti, v souženích, v tlacích, v úzkostech, ⁵ v ra-

nách, ve vězeních, ve zmatcích, v těžkých pracích, ve bděních, v postech, ⁶ v čistotě, v poznání, v trpělivosti, v dobrotě, v Duchu Svatém, v nepokryté lásce, ⁷ ve slovu pravdy, v moci Boží; skrze zbroj spravedlnosti v pravici i v levici, ⁸ skrze slávu i potupu, skrze pomluvu i pochvalu, jako svůdcové, a přece pravdiví, ⁹ jako neznámí i uznávaní, jako umírající - a hle, jsme naživu, jako trestaní, ale ne usmrcovaní, ¹⁰ jako zarmucovaní, avšak stále se radující, jako chudí, avšak mnohé zbohacující, jako nic nemající, a přece všechno držící. ¹¹ Pro vás, Korintáné, se otevřela naše ústa a rozšířilo se naše srdce. ¹² Nejste tísněni v nás, jste tísněni ve svém nitru. ¹³ Na oplátku - říkám to jako dětem - rozšířte i vy svá srdce. ¹⁴ Nebuďte zapřaženi do cizího jha s nevěřícími. Neboť co má společného spravedlnost s nepravostí? A jaké je společenství světla s tmou? ¹⁵ Jaký je souzvuk Krista s Belialem? Jaký podíl věřícího s nevěřícím? ¹⁶ Jaké spojení svatyně Boží s modlami? Neboť vy jste svatyní Boha živého, jak řekl Bůh: 'Budu bydlet v nich a procházet se mezi nimi, a budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.' ¹⁷ Proto 'vyjděte z jejich středu a oddělte se,' praví Pán, 'a nečistého se nedotýkejte; a já vás přijmu' ¹⁸ a budu vám Otcem a vy mi budete syny a dcerami', praví Pán Všemohoucí.

7 Když tedy máme tato zaslíbení, milování, očistíme se od každé poskvrny těla i ducha, dokonávající své posvěcení v bázni Boží. ² Přijměte nás do svého srdce. Nikomu jsme neublížili, nikomu neuškodili, nikoho neklamali. ³ Neříkám to k vašemu odsouzení. Vždyť jsem již dříve řekl, že jste v našich srdcích, abyste s námi zemřeli i žili. ⁴ Mám k vám velikou důvěru, velice se vámi chlubím, jsem naplněn potěšením, má radost daleko převyšuje všechno naše soužení. ⁵ Vždyť když jsme přišli do Makedonie, nezakusili jsme žádnou tělesnou úlevu, ale ve všem jsme byli sužováni; zvenčí boje, zevnitř strachy. ⁶ Ale Bůh, který potěšuje sklíčené, potěšil i nás příchodem Titovým. ⁷ A nejen jeho příchodem, ale i tím potěšením, které měl on z vás; takže když nám vypravoval o vaší touze, o vašem nářku a o vaší horlivosti pro mne, velice jsem se zaradoval. ⁸ Ačkoliv jsem vás ve svém dopise zarmoutil, nelituji toho - třebaže jsem toho i litoval - neboť vidím, že vás onen dopis - byť i nakrátko - zarmoutil. ⁹ Teď se raduji ne proto, že jste byli zarmoucí, ale proto, že jste byli zarmoucí ku pokání. Byli jste zarmoucí podle Boha, takže jste od nás v ničem neutrpěli škodu. ¹⁰ Zármutek, který je podle Boha, působí pokání k záchraně, jehož nelze litovat, kdežto zármutek světa působí smrt.

¹¹ Hle, co u vás vypůsobilo právě to, že jste se zarmoutili podle Boha: jaké zaujetí, jakou obranu, jaké rozhořčení, jaký strach, jakou touhu, jakou horlivost, jaké potrestání. Ve všem jste prokázali, že jste v té věci čistí.

¹² I když jsem vám napsal, nebylo to kvůli tomu, kdo ublížil, ani kvůli tomu, komu bylo ublíženo, ale proto, aby se u vás projevilo vaše zaujetí pro nás před Bohem. ¹³ Tím jsme povzbuzeni. Ještě mnohem více nad

toto povzbuzení jsme však byli potěšeni radostí Titovou, že jeho duch byl vámi všemi občerstven. ¹⁴ Jestliže jsem se mu chlubil něčím, co se týkalo vás, nebyl jsem zahanben; ale jako jsme vám všechno řekli pravdivě, tak i naše chlouba před Titem obstála jako pravda. ¹⁵ A hojná je jeho náklonnost k vám, když si připomíná poslušnost vás všech, jak jste ho s bázní a třesením přijali. ¹⁶ Raduji se, že se na vás ve všem mohu spoléhat.

8 Oznamujeme vám, bratři, Boží milost, která byla dána sborům v Makedonii: ² Ve veliké zkoušce soužením se rozhojnila jejich překypující radost a jejich hluboká chudoba do bohatství štědrosti. ³ Dosvědčuji, že dali podle své možnosti, ba i nad možnost; sami od sebe ⁴ nás velmi naléhavě prosili o tu milost, aby se mohli účastnit na službě pro svaté. ⁵ A učinili to nejen tak, jak jsme očekávali, ale dali sami sebe nejprve Pánu a skrze Boží vůli i nám. ⁶ Vybídli jsme tedy Tita, aby u vás také dokončil i tuto milost tak, jak již dříve začal. ⁷ Ale jako se ve všem rozhojňujete, ve víře, v slovu, v poznání, ve vší horlivosti i v lásce, kterou jsme vzbudili ve vás, tak se rozhojňujte i v této milosti. ⁸ Neříkám to jako nařízení, nýbrž skrze horlivost druhých chci vyzkoušet také ryzost vaší lásky. ⁹ Znáte přece milost našeho Pána Ježíše Krista: ačkoli byl bohatý, stal se kvůli vám chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli.

¹⁰ Řeknu vám o tom své mínění. Je to užitečné pro vás, kteří jste tuto milost nejen začali již od loňska připravovat, ale sami jste ji i chtěli. ¹¹ Nyní ji také dokonejte, aby stejně tak, jako jste pohotově chtěli, jste to i dokonali z toho, co máte. ¹² Neboť je-li ochota dát přiměřená tomu, co člověk má, a ne tomu, co nemá, je vítaná. ¹³ Neměla by jiným přinést úlevu a vám soužení, ale mělo by to být na základě vyrovnání. ¹⁴ V nynější době váš přebytek pomůže jejich nedostatku, aby jejich přebytek zase pomohl vašemu nedostatku, a tak aby nastalo vyrovnání, ¹⁵ jak je napsáno: 'Tomu, kdo nasbíral mnoho, nepřebylo, a ten, kdo nasbíral málo, neměl nedostatek.' ¹⁶ Díky Bohu, že dal Titovi do srdce stejný horlivý zájem o vás, ¹⁷ takže tu výzvu přijal, a ve své horlivosti sám od sebe odchází k vám. ¹⁸ Spolu s ním posíláme bratra, o jehož počínání ve službě evangelia se šíří chvála skrze všechny sbory. ¹⁹ A nejen to, ale byl také sbory určen za našeho společníka na cestách s touto milostí, o kterou se staráme ke slávě samého Pána a podle naší ochoty si navzájem pomoci. ²⁰ Tak se varujeme toho, že by nás někdo podezíral při naší péči o tuto štědrá hojnost. ²¹ Neboť předem dbáme o to, aby vše bylo správné nejen před Pánem, nýbrž i před lidmi. ²² S nimi ještě posíláme našeho bratra, kterého jsme v četných zkouškách shledali horlivým v mnoha ohledech. A nyní je ještě mnohem horlivější pro velkou důvěru, kterou má k vám. ²³ Pokud jde o Tita, je to můj společník a spolupracovník v práci pro vás, pokud jde o naše bratry, jsou to vyslanci sborů a sláva Kristova. ²⁴ Podejte jim tedy před sbory důkaz své lásky a toho, že se vámi právem chlubíme.

9 O této službě pro svaté je zbytečné, abych vám psal. ² Neboť znám vaši ochotu, pro kterou se vámi chlubím před Makedoňany, že totiž Achaia je už od loňska připravena; vaše horlivost podnítila většinu z nich. ³ Posílám tyto bratry, aby naše hrdost na vás v této věci nevyzněla naprázdno, abyste byli připraveni, jak jsem říkal, ⁴ a abychom my - neřku-li vy - nebyli zahanbeni v této jistotě, kdyby se mnou přišli Makedonci a našli vás nepřipravené. ⁵ Proto jsem považoval za nutné vyzvat tyto bratry, aby k vám šli napřed a připravili toto vaše dopředu slíbené požehnání; ať je takto připravené jako požehnání, a ne jako lakota. ⁶ Toto však vězte: Kdo skoupě rozsévá, bude také skoupě sklízet; a kdo štědře rozsévá, bude také štědře sklízet. ⁷ Každý ať dá, jak si předsevzal v srdci, ne se zármutkem nebo z donucení; vždyť radostného dárce miluje Bůh. ⁸ A Bůh je mocen rozhojnit při vás každý dar milosti, abyste měli vždycky ve všem úplný dostatek a měli hojnost pro každý dobrý skutek, ⁹ jak je napsáno: 'Rozsypal a dal nuzným, jeho spravedlnost zůstává na věčnost.' ¹⁰ Ten, který poskytuje zrno rozsévajícímu a chléb k jídlu, opatří a rozmnoží vaši setbu a dá vyrůst plodům vaší spravedlnosti. ¹¹ Vším způsobem budete obohacováni k veškeré štědrosti, která skrze nás působí vděčnost Bohu. ¹² Péče o tuto službu totiž nejenom doplňuje to, čeho se nedostává svatým, nýbrž také oplývá mnohými díkůčiněním Bohu. ¹³ Když se osvědčíte v této službě, budou oni slavit Boha za to, že se podřizujete evangeliu Kristovu, které vyznáváte, a za štědrost, kterou sdílíte s nimi a se všemi. ¹⁴ Budou se za vás modlit a toužit po vás pro nesmírnou milost Boží, která je při vás. ¹⁵ Díky Bohu za jeho nevýslovný dar!

10 Já sám, Pavel, vás napomínám skrze tichost a mírnost Kristovu, já, který tváří v tvář jsem mezi vámi pokorný, ale když jsem vzdálen, jsem k vám smělý. ² Proším vás, abych se po svém příchodu nemusil odvážit být smělý, tak jak se toho hodlám odvážit vůči některým, kteří si o nás myslí, že žijeme tělesně. ³ Neboť ačkoli žijeme v těle, nebojujeme podle těla. ⁴ Zbraně našeho boje nejsou tělesné, ale mají od Boha sílu bořit opevnění; boříme rozumování ⁵ a každou povýšenost, která se pozvedá proti poznání Boha. Uvádíme do zajetí každou myšlenku, aby byla poslušna Krista, ⁶ a jsme připraveni potrestat každou neposlušnost, jakmile bude vaše poslušnost úplná. ⁷ Hledíte jen na to, co máte před očima. Je-li někdo o sobě přesvědčen, že je Kristův, ať si uvědomuje i to, že jako je on Kristův, tak jsme i my. ⁸ Vždyť i kdybych se sebevíc chlubil naší pravomocí, kterou nám Pán dal k vašemu budování, a ne k ničení, nebudu zahanben. ⁹ Ale nečiním tak, abych nevypadal, jako bych vás chtěl svými dopisy zastrážovat. ¹⁰ Někdo totiž říká: "Jeho dopisy jsou závažné a mocné, ale osobní přítomnost slabá a řeč ubohá." ¹¹ Takový člověk ať si uvědomí, že jací jsme v psaném slovu, když jsme nepřítomni, takoví budeme také v činu, až budeme přítomni. ¹² Netroufáme se totiž zařadit

mezi ty, kteří doporučují sami sebe, nebo se k některým z nich přirovnat; vždyť oni se měří sami sebou a přirovnávají se k sobě samým, a nechápou, oč jde. ¹³ Nebudeme se chlubit nad stanovenou míru, ale v souladu s výměrou oblasti, kterou nám vyměřil Bůh míry, abychom dosáhli také až k vám. ¹⁴ Neboť se nevyvíjíme přes míru, jako bychom k vám nedosahovali, vždyť až i k vám jsme přišli s evangeliem Kristovým. ¹⁵ Nechlubíme se bez míry cizí prací, ale máme naději - poroste-li vaše víra - že se mnohem hojněji mezi vámi rozšíříme po naší oblasti, ¹⁶ abychom vyhlásili evangelium v krajinách za vámi, a nebudeme se chlubit tím, co je hotovo v oblasti druhých. ¹⁷ Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu. ¹⁸ Neboť není osvědčený ten, kdo sám sebe doporučuje, nýbrž ten, koho doporučuje Pán.

11 Kéž byste při mně snesli trochu nerozumnosti - ano, snášejte mne! ² Neboť na vás žárlím Boží žárlivostí; zasnoubil jsem vás jedinému muži, abych vás jako čistou pannu představil Kristu. ³ Ale bojím se, aby snad tak, jako had svedl Evu svou vychytralostí, nebyla porušena i vaše mysl a neodvrátila se od upřímné a čisté oddanosti Kristu. ⁴ Neboť když někdo přichází a hlásá jiného Ježíše, než jsme my hlásali, nebo když přijímáte jiného ducha nebo jiné evangelium, než jste přijali, klidně to snášíte. ⁵ Mám za to, že nejsem v ničem pozadu za těmi největšími apoštoly. ⁶ A jsem-li prostý v řeči, určitě ne v poznání; vždyť při každé příležitosti jsme vám to ve všem dali najevo. ⁷ Nebo jsem se dopustil hříchu, když jsem sám sebe pokořoval, abyste vy byli vyvýšeni, když jsem vám zvěstoval Boží evangelium zadarmo? ⁸ Jiné sbory jsem oloupil, když jsem přijal mzdu, abych vám sloužil. ⁹ A když jsem byl u vás a měl jsem nedostatek, nikomu jsem nebyl břemenem, neboť můj nedostatek doplnili bratři, kteří přišli z Makedonie. Ve všem jsem se zachoval a budu se chovat tak, abych vám nebyl zátěží. ¹⁰ Jakože je ve mně pravda Kristova, tato má chloubka nebude umlčena v achajských krajích. ¹¹ Proč? Protože vás nemiluji? Bůh to ví. ¹² Ale co činím, budu činit i nadále, abych nedal možnost těm, kdo chtějí příležitost, aby v tom, čím se chlubí, byli shledáni stejnými jako my. ¹³ Neboť takoví lidé jsou falešní apoštolové, lstiví pracovníci, kteří se přestřoují za apoštoly Kristovy. ¹⁴ A není divu; vždyť sám Satan se přestřouje za anděla světla. ¹⁵ Není to tedy nic zvláštního, když se i jeho služebníci přestřoují za služebníky spravedlnosti; jejich konec bude podle jejich skutků. ¹⁶ Znova říkám, aby si někdo o mně nemyslel, že jsem nerozumný; a když ano, přijměte mne i jako nerozumného, abych se i já trochu pochlubil. ¹⁷ To, co teď říkám, neříkám podle Pána, ale jako v nerozumu, v této jistotě chloubu. ¹⁸ Protože se mnozí chlubí podle těla, i já se pochlubím. ¹⁹ Rádi totiž snášíte nerozumné, protože sami jste rozumní. ²⁰ Snášíte, když vás někdo zotročuje, když vás někdo vyjídá, když vás někdo obírá, když se někdo vyvyšuje, když vás někdo bije do tváře. ²¹ K vlastní hanbě

vyznávám: jako bychom byli v této věci slabí. Ale v čemkoliv si někdo troufá - mluvím ovšem z nerozumu - troufám si i já. ²² Jsou Hebrejci? Já také. Jsou Izraelci? Já také. Jsou potomci Abrahamovi? Já také. ²³ Jsou služebníci Kristovi? Mluvím bez rozumu: Já nad to. Hojněji v těžkých pracích, hojněji ve vězeních, nad míru v ranách, častokrát v ohrožení života. ²⁴ Od Židů jsem pětkrát dostal čtyřicet ran bez jedné, ²⁵ třikrát jsem byl bit holí, jednou kamenován, třikrát jsem ztroskotal, noc a den jsem strávil na širém moři; ²⁶ častokrát na cestách, v nebezpečích na řekách, v nebezpečích od lupičů, v nebezpečích od vlastního kmene, v nebezpečích od pohanů, v nebezpečích ve městě, v nebezpečích v pustině, v nebezpečích na moři, v nebezpečích mezi falešnými bratřími; ²⁷ v těžké práci a lopotě, často v nočních bděních, o hladu a žízni, často v postech, v zimě a nahotě. ²⁸ Kromě jiného, co na mne denně doléhá, mám starost o všechny sbory. ²⁹ Kdo je slabý, abych i já nebyl slabý? Kdo je něčím pohoršován, aby to i mě nepálilo? ³⁰ Mám-li se chlubit, budu se chlubit tím, v čem jsem slab. ³¹ Bůh a Otec Pána Ježíše, který je požehnaný na věky, ví, že nelžu. ³² V Damašku místodržitel krále Arey hlídal město, aby se mne zmocnil, ³³ ale byl jsem v koši spuštěn oknem ve zdi a unikl jsem jeho rukám.

12 [Když] už se musím chlubit, ač mi to není k užítku, přistoupím k vidění a zjevení od Pána.

² Znáám člověka v Kristu, který byl před čtrnácti lety vytržen až do třetího nebe - jestli to bylo v těle nebo mimo tělo, nevím, Bůh to ví. ³ A vím, že tento člověk - bylo-li to v těle či bez těla, nevím, Bůh to ví - ⁴ byl vytržen do ráje a uslyšel nevypravitelné věci, o nichž není člověku dovoleno promluvit. ⁵ Takovým člověkem se budu chlubit, sám sebou se však chlubit nebudu, leda svými slabostmi. ⁶ Kdybych se chtěl pochlubit, nebyl bych nerozumný, vždyť bych mluvil pravdu. Nechám však toho, aby si někdo o mně nemyslel víc, než co na mně vidí nebo co ode mne slyší. ⁷ A abych se mimořádností zjevení nepovyšoval, byl mi dán do těla trn, Satanův anděl, aby mě políčkoval, a já se nepovyšoval. ⁸ Kvůli tomu jsem třikrát prosil Pána, aby to ode mne odešlo, ⁹ ale on mi řekl: 'Stačí ti má milost, neboť má moc se dokonává ve slabosti.' Velmi rád se tedy budu chlubit spíše svými slabostmi, aby na mně spočinula moc Kristova. ¹⁰ Proto mám zálibu v slabostech, v zlém zacházení, v tísních, v pronásledováních a úzkostech pro Krista. Neboť když jsem slabý, tehdy jsem mocný. ¹¹ Stal jsem se nemoudrým; vy jste mne k tomu přinutili. Já mám být od vás doporučován, neboť jsem nebyl v ničem pozadu za těmi největšími apoštoly, i když nejsem nic. ¹² Znamení apoštola byla mezi vámi skutečněna ve vsí vytrvalosti znamením, divy a mocnými činy. ¹³ V čem jste na tom byli hůř než ostatní sbory, kromě to-

ho, že já sám jsem vám nebyl na obtíž? Odpusťte mi tuto křivdu. ¹⁴ Hle, potřetí jsem připraven k vám přijít. A nebudu vám na obtíž. Nehledám to, co je vaše, nýbrž vás. Neboť nemají děti shromažďovat pro rodiče, nýbrž rodiče pro děti. ¹⁵ Já velmi rád vynaložím všechno, ano sám sebe vydám pro vaše duše. Když vás více miluji, mám být za to méně milován? ¹⁶ Ale budiž! Já sám jsem vám nebyl na obtíž, ale jsem prý chytrák a obelstil jsem vás. ¹⁷ Snad jsem vás podvedl skrze někoho, koho jsem k vám poslal? ¹⁸ Vybídl jsem Tita a poslal jsem s ním bratra. Podvedl vás snad Titus? Což jsme nejednali v témž duchu a nešli ve stejných slépějích? ¹⁹ Už dávno si myslíte, že se před vámi obhajujeme. Před Bohem v Kristu mluvíme, a to všechno, milovaní, pro vaše budování. ²⁰ Obávám se totiž, abych vás po svém příchodu neshledal takovými, jakými vás nalézt nechci, a abych já nebyl shledán od vás, jakým si mě nepřejete; aby nepovstaly svár, žárlivost, zlosti, soupeření, utrhaní, pomluvy, nadutosti, zmatky. ²¹ Obávám se, aby mě můj Bůh, až opět přijdu, u vás nepokořil a abych neoplakával mnohé, kteří padli do hříchu a neučinili pokání z nečistoty, smilstva a nevázanosti, kterých se dopustili.

13 To je potřetí, co k vám přicházím. Ústy dvou nebo tří svědků bude potvrzena každá věc. ² Řekl jsem už, když jsem byl u vás podruhé, a když jsem nyní vzdálen, znovu předem říkám těm, kteří zůstali v hříchu, i všem ostatním: až zase přijdu, nebudu nikoho šetřit, ³ poněvadž hledáte potvrzení, že ve mně mluví Kristus, který není vůči vám slabý, nýbrž je mezi vámi mocný. ⁴ Vždyť byl sice ukřižován ze slabosti, ale žije z moci Boží. I my jsme v něm slabí, ale pro vás budeme spolu s ním žít z moci Boží. ⁵ Sami sebe zkoušejte, jste-li ve víře, sami sebe zkoumejte. Či nepoznáváte sami na sobě, že Ježíš Kristus je ve vás? Ledaže byste byli neosvědčení. ⁶ Doufám však, že poznáte, že my nejsme neosvědčení. ⁷ Modlíme se k Bohu, abyste neučinili nic zlého; ne proto, abychom se my ukázali jako ti, kdo se osvědčili, nýbrž abyste vy činili dobře, a my abychom byli jako neosvědčení. ⁸ Neboť nezmůžeme nic proti pravdě, nýbrž pro pravdu. ⁹ Radujeme se, když my jsme slabí, ale vy jste mocní. I za to se modlíme, za vaše zdokonalení. ¹⁰ Proto píšu tyto věci, dokud jsem nepřítomen, abych po svém příchodu nemusil jednat přísně podle pravomoci, kterou mi Pán dal k budování, a ne k ničení. ¹¹ Nakonec, bratři, radujte se, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jedné mysli, žijte v pokoji, a Bůh lásky a pokoje bude s vámi.

¹² Pozdravte se navzájem svatým políbením; pozdravuj vás všichni svatí bratři. ¹³ Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Svatého Ducha se všemi vámi. Amen.

Galatským

1 Pavel, apoštol vyslaný ne od lidí nebo skrze člověka, ale skrze Ježíše Krista a Boha Otce, který ho vzkřísil z mrtvých, ² a všichni bratři, kteří jsou se mnou, sborům Galacie: ³ Milost vám a pokoj od Boha našeho Otce a Pána Ježíše Krista, ⁴ který dal sám sebe za naše hříchy, aby nás vysvobodil z tohoto přítomného zlého věku podle vůle Boha a Otce našeho, ⁵ jemuž buď sláva na věky věků. Amen. ⁶ Divím se, že se od toho, který vás povolal milostí Kristovou, tak rychle odvracíte k jinému evangeliu. ⁷ Není jiné evangelium, ale jsou někteří, kteří vás uvádějí ve zmatek a chtějí překroutit evangelium Kristovo. ⁸ Ale i kdybychom vám my, nebo sám anděl z nebe zvěstoval v evangeliu něco jiného než to, co jsme vám předali, budiž proklet! ⁹ Jak jsme řekli dříve, i nyní říkám znovu: Jestliže vám někdo zvěstuje jako evangelium něco mimo to, co jste přijali, budiž proklet! ¹⁰ Získávám si teď lidi, nebo Boha? Či se snažím líbit lidem? Kdybych se chtěl ještě líbit lidem, nebyl bych Kristův otrok. ¹¹ Oznamuji vám, bratři, že evangelium, které jsem vám zvěstoval, není podle člověka, ¹² neboť jsem je nepřevzal ani se mu nenaučil od člověka, ale skrze zjevení Ježíše Krista. ¹³ Vždyť jste slyšeli o mém někdejší počinání, když jsem byl v židovství, že jsem do krajnosti pronásledoval Boží církev a ničil ji. ¹⁴ Předčil jsem v židovství mnohé vrstevníky svého rodu, neboť jsem byl mimořádný horlivec pro otcovské tradice. ¹⁵ Když se však Bohu, který mne oddělil již v těle mé matky a povolal svou milostí, zalíbilo ¹⁶ zjevit ve mně svého Syna, abych evangelium o něm hlásal mezi pohany, neporadil jsem se hned s tělem a krví, ¹⁷ ani jsem nevystoupil do Jeruzaléma k těm, kdo byli apoštoly dříve než já, nýbrž odešel jsem do Arábie a pak jsem se zase vrátil do Damašku. ¹⁸ Potom po třech letech jsem vystoupil do Jeruzaléma, abych se seznámil s Kéfou, a zůstal jsem u něho patnáct dní. ¹⁹ Nikoho jiného z apoštolů jsem neviděl, jen Jakuba, Pánova bratra. ²⁰ Hle, před Bohem prohlašuji, že to, co vám píšu, není lež. ²¹ Potom jsem šel do končin Syrie a Kilikie. ²² Ve sborech v Judsku, které jsou v Kristu, mě osobně neznali. ²³ Pouze o mně slýchávali, že ten, který nás kdysi pronásledoval, zvěstuje nyní víru, kterou kdysi ničil, ²⁴ a slavili kvůli mně Boha.

2 Potom po čtrnácti letech jsem opět vystoupil do Jeruzaléma s Barnabášem a vzal jsem s sebou i Titu. ² Vystoupil jsem tam na základě zjevení a předložil jsem jim evangelium, které hlásám mezi pohany; předložil jsem je však v soukromí těm, kteří jsou uznáváni,

abych snad neběžel nebo nebyl běžel nadarmo. ³ Ale ani Titus, který byl se mnou a je Řek, nebyl přinucen dát se obřezat, ⁴ jak to chtěli ti falešní bratři, vetřelci, kteří se tam vloudili, aby vyšpehovali naši svobodu, kterou máme v Kristu Ježíši, a aby nás zotročili. ⁵ Ale těm jsme ani na chvíli neustoupili a nepodřídili jsme se jim, aby vám zůstala pravda evangelia. ⁶ Od těch, kteří něco znamenají - na tom, jací kdysi byli, mi nezáleží, protože Bůh nepřijímá člověka podle významu jeho osoby - ti uznávají mně tedy nic dalšího neuložili. ⁷ Naopak když uviděli, že mi bylo svěřeno evangelium pro neobřezané jako Petrovi pro obřezané - ⁸ neboť ten, který působil u Petra k apoštolství pro obřezané, působil i u mne k apoštolství pro pohany - ⁹ když tedy poznali tu milost, která mi byla dána, podali Jakub, Kéfas a Jan, kteří byli uznáváni za sloupy církve, mně i Barnabášovi pravici na důkaz společenství, abychom my šli mezi pohany a oni mezi obřezané. ¹⁰ Jen žádali, abychom pamatovali na jejich chudé, což jsem právě i já sám pilně činil. ¹¹ Ale když přišel Kéfas do Antiochie, postavil jsem se proti němu tváří v tvář, neboť si zasloužil odsouzení. ¹² Než totiž přišli někteří od Jakuba, jídával společně s pohany. Když však přišli, začal couvat a oddělovat se, protože se bál těch, kteří byli z obřízky. ¹³ A spolu s ním upadli do pokrytectví i ostatní Židé, takže i Barnabáš byl stržen jejich pokrytectvím. ¹⁴ Když jsem však uviděl, že nejdou rovně podle pravdy evangelia, řekl jsem Kéfovi přede všemi: "Jestliže ty, ač jsi Žid, žiješ pohansky, a ne židovsky, jak to, že nutíš pohany, aby žili jako Židé?" ¹⁵ My jsme rodem Židé, a ne hříšníci z pohanů; ¹⁶ když však víme, že člověk není ospravedlňován ze skutků Zákona, nýbrž skrze víru v Ježíše Krista, i my jsme v Krista Ježíše uvěřili, abychom byli ospravedlněni z víry Kristovy, a ne ze skutků Zákona, protože ze skutků Zákona nebude ospravedlněn žádný člověk. ¹⁷ Jestliže však i my, kteří hledáme ospravedlnění v Kristu, jsme byli shledáni hříšnými, je snad proto Kristus služebníkem hříchu? Naprosto ne! ¹⁸ Neboť jestliže znovu buduji to, co jsem zbořil, představuji sebe jako přestupníka. ¹⁹ Vždyť já jsem skrze Zákon umřel Zákonu, abych žil Bohu. S Kristem jsem ukřižován: ²⁰ Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. Život, který nyní žiji v těle, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne. ²¹ Neodmítám milost Boží, neboť jestliže spravedlnost je ze Zákona, potom Kristus zemřel nadarmo.

3 Ó, nerozumní Galaťané, kdo vás očaroval, vás, kterým byl před očima vykreslen Ježíš Kristus ukřižovaný? ² Toto jediné se chci od vás dovědět: Přijali jste Ducha na základě skutků Zákona, nebo na základě slyšení víry? ³ To jste tak nerozumní? Začali jste Duchem, a nyní dokončujete tělem? ⁴ Tolik jste vytrpěli nadarmo? Jestliže to skutečně bylo nadarmo! ⁵ Tedy ten, který vás vystrojuje Duchem a působí mezi vámi mocné věci, činí tak na základě skutků Zákona, nebo na základě slyšení víry? ⁶ Je tomu jako s Abrahamem: 'uvěřil Bohu a bylo mu to počteno za spravedlnost.' ⁷ Vězte tedy, že ti, kdo jsou z víry, jsou synové Abrahamovi. ⁸ Písmo předvíдалo, že Bůh ospravedlní pohany na základě víry; dopředu oznámilo Abrahamovi: 'V tobě budou požehnány všechny národy.' ⁹ Takže ti, kdo jsou z víry, docházejí požehnání s věřícím Abrahamem. ¹⁰ Neboť všichni ti, kteří jsou ze skutků Zákona, jsou pod prokletím, neboť je napsáno: 'Proklet je každý, kdo nezůstává ve všem tom, co je napsáno v knize Zákona, aby to činil.' ¹¹ Je jasné, že Zákonem není nikdo před Bohem ospravedlňován, neboť 'spravedlivý z víry bude živ'. ¹² Zákon však není z víry, nýbrž: 'Kdo ty věci bude činit, bude v nich živ.' ¹³ Kristus nás vykoupil z prokletí Zákona tím, že se stal za nás prokletím, neboť je napsáno: 'Proklet je každý, kdo je pověšen na dřevě.' ¹⁴ To proto, aby k pohanům přišlo to Abrahamovo požehnání v Kristu Ježíši a abychom skrze víru přijali zaslíbení Ducha. ¹⁵ Bratři, po lidsku pravím: Už potvrzenou závěť člověka nikdo neruší ani k ní nic nepřipojuje. ¹⁶ Zaslíbení byla řečena Abrahamovi a jeho potomku. Písmo neříká: 'a potomkům', jako by jich bylo mnoho, ale jedná se jen o jednoho: 'a tvému potomku,' a tím potomkem je Kristus. ¹⁷ Říkám tedy toto: Zákon, jenž byl dán po čtyřech stech třiceti letech, nemůže zrušit smlouvu již předtím právoplatně potvrzenou od Boha, a tak zmařit to zaslíbení. ¹⁸ Neboť jestliže to dědictví je ze Zákona, není již více ze zaslíbení; Abrahamovi je však Bůh daroval skrze zaslíbení. ¹⁹ K čemu tedy Zákon? Byl přidán kvůli přestoupením, dokud by nepřišel potomek, kterému bylo dáno zaslíbení. Byl ustanoven skrze anděly rukou prostředníka. ²⁰ Prostředník však není jen pro jednu stranu, Bůh však jest jeden. ²¹ Staví se tedy Zákon proti Božím zaslíbením? Rozhodně ne! Neboť kdyby byl dán Zákon, který by byl mocen obživit, byla by spravedlnost vskutku ze Zákona. ²² Avšak Písmo uzavřelo všechno pod hříchy, aby bylo dáno zaslíbení z víry Ježíše Krista těm, kdo věří. ²³ Dokud nepřišla víra, byli jsme hlídáni pod Zákonem, uzavíráni pro víru, která měla být zjevena, ²⁴ takže se Zákon stal naším vychovatelem ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry. ²⁵ Když však přišla víra, nejsme již více podřízeni vychovateli. ²⁶ Neboť všichni jste synové Boží skrze víru v Kristu Ježíši. ²⁷ Vždyť vy všichni, kteří jste byli v Krista pokřtěni, Krista jste oblékli. ²⁸ Již není Žid ani Řek, již není otrok ani svobodný, již není muž ani žena, neboť

vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. ²⁹ A jestliže jste Kristovi, jste símě Abrahamovo, dědicové podle zaslíbení.

4 Říkám však: Pokud je dědic nezletilý, v ničem se neliší od otroka, ač je pánem všeho. ² Je podřízen poručníkům a správcům až do doby předem určené otcem. ³ Stejně i my, když jsme byli nezletilí, byli jsme v otroctví pod živly světa. ⁴ Když však přišla plnost času, vyslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, narozeného pod Zákonem, ⁵ aby vykoupil ty, kdo byli pod Zákonem, a abychom přijali synovství. ⁶ A protože jste synové, vyslal Bůh ducha svého Syna do našich srdcí, ducha, který volá: 'Abba, Otče.' ⁷ Takže už nejsi otrok, ale syn. A když syn, tedy i dědic skrze Boha. ⁸ V čase, kdy jste neznali Boha, otročili jste těm, kteří svou přirozeností nejsou bohy. ⁹ Nyní však, když jste poznali Boha, nebo spíše když jste byli od Boha poznáni, jak to, že se zase obracíte k těm slabým a ubohým živlům, kterým zase znovu chcete otročit? ¹⁰ Zachovávejte dny, měsíce, období a roky! ¹¹ Bojím se o vás, abych se pro vás nakonec nelopotil nadarmo. ¹² Prosím vás, bratři, buďte jako já, protože i já jsem jako vy. Ničím jste mi neublížili. ¹³ Víte, že jsem vám poprvé v slabosti těla hlásal evangelium. ¹⁴ A touto zkouškou, která se týkala mého tělesného stavu, jste nepohrdli ani jste se neodvrátili, ale přijali jste mne jako posla Božího, jako Krista Ježíše. ¹⁵ Kde je tedy to vaše blahoslavenství? Neboť vám vydávám svědectví, že kdyby to bylo možné, byli byste si vyloupli oči a dali je mně. ¹⁶ Takže jsem se stal vaším nepřítelem, když vám říkám pravdu? ¹⁷ Oni pro vás horlí, ale ne k dobrému; chtějí vás odloučit, abyste horlili pro ně. ¹⁸ Je dobré horlit v dobrém vždycky, a ne jenom tehdy, když jsem u vás přítomen. ¹⁹ Mé děti, které opět v bolestech rodím, dokud ve vás nebude zformován Kristus; ²⁰ chtěl bych teď být u vás a změnit svůj hlas, neboť si s vámi nevím rady. ²¹ Řekněte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem: Což neslyšíte Zákon? ²² Neboť je napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodné. ²³ Ten z otrokyně se však narodil podle těla, ten ze svobodné skrze zaslíbení. ²⁴ Má to skrytý význam: Tyto ženy jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar. ²⁵ Hagar je hora Sinaj v Arábii. Ta odpovídá nynějšímu Jeruzalému, neboť ten je v otroctví se svými dětmi. ²⁶ Ale horní Jeruzalém je svobodný a ten je naší matkou. ²⁷ Neboť je napsáno: 'Raduj se neplodná, která nerodíš, propukni v jásot a vykřikni ty, která nemáš porodní bolesti, protože mnoho je dětí té osamělé, více než té, která má muže.' ²⁸ Vy však, bratři, jste jako Izák dětmi zaslíbení. ²⁹ Ale jako tenkrát ten, který byl zrozený podle těla, pronásledoval toho, který se narodil podle Ducha, tak je tomu i nyní. ³⁰ Co však praví Písmo? 'Vyžeň otrokyni i jejího syna, neboť syn otrokyně nebude dědicem spolu se synem' svobodné. ³¹ Proto, bratři, nejsme děti služky, nýbrž té svobodné.

5 K té svobodě nás Kristus osvobodil. Stůjte tedy a nenechte se opět podrobit pod jeho otroctví. ² Hle,

já Pavel vám pravím, že dáváte-li se obřezat, Kristus vám nic neprospěje. ³ A znova dosvědčuji každému člověku, který se dává obřezat, že je povinen zachovat celý Zákon. ⁴ Zbavili jste se Krista, vy, kteří hledáte ospravedlnění v Zákoně; vypadli jste z milosti. ⁵ Neboť my v Duchu na základě víry očekáváme naději spravedlnosti. ⁶ Neboť v Kristu Ježíši nic neznamena obřízka ani neobřízka, ale víra působící skrze lásku. ⁷ Běželi jste dobře. Kdo vám zabránil poslouchat pravdu? ⁸ To přemlouvání není od toho, který vás povolává. ⁹ Trocha kvasu prokvasí celé těsto. ¹⁰ Jsem o vás přesvědčen v Pánu, že nebudete smýšlet jinak. A ten, kdo vás mate, pone-se odsouzení, ať je to kdokoliv. ¹¹ Bratři, jestliže dosud hlásám obřízku, proč jsem ještě pronásledován? Pak by se ztratilo pohoršení kříže. ¹² Ti, kdo vás znepokojují obřízku, ať se třeba i vyklestí. ¹³ Byli jste přece povoláni do svobody, bratři. Jen aby se vám ta svoboda nestala záminkou pro tělo, ale skrze lásku služte jedni druhým. ¹⁴ Neboť celý Zákon je naplněn v jednom slovu: 'Budeš milovat svého bližního jako sebe samého.' ¹⁵ Jestliže se však navzájem koušete a požíváte, hleďte, abyste nebyli jeden druhým pohlce. ¹⁶ Říkám však: Duchem chodte a žádost těla nedokonáte. ¹⁷ Tělo žádá proti Duchu a Duch proti tělu, neboť stojí navzájem proti sobě, abyste nečinili to, co byste chtěli. ¹⁸ Jste-li vedeni Duchem, nejste pod Zákonem. ¹⁹ Skutky těla jsou zřejmé, jsou to cizoložstvo, smilstvo, nečistota, bezuzdnost, ²⁰ modloslužba, čarování, nepřátelství, svár, žárlivost, hněvy, stranicství, rozdělení, sekty, ²¹ závisti, vraždy, opilství, hýření a podobné věci. To vám předpovídám, jak jsem již dříve řekl, že ti, kdo takové věci dělají, neobdrží dědičně Boží království. ²² Ovocem Duchu je však láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, ²³ mírnost, sebeovládání. Proti takovým není žádný zákon. ²⁴ Ti, kdo patří Kristu Ježíši, ukřižovali tělo s jeho vášněmi a žádostmi. ²⁵ Jsme-li Du-

chem živi, Ducha také následujeme. ²⁶ Nehledejme marnou slávu, navzájem se neprovokujme a jedni druhým nezávidíme.

6 Bratři, kdyby byl někdo i přistižen v nějakém přestoupení, vy, kdo jste duchovní, napravujte takového člověka v duchu mírnosti a dávej si každý pozor sám na sebe, abys i ty neupadl do pokušení. ² Nes-te břemena jedni druhých a tak naplňte zákon Kristův. ³ Myslí-li si totiž někdo, že je něco, ačkoli nic není, klame sám sebe. ⁴ Každý ať zkoumá své jednání, a pak se bude moci chlubit pouze s ohledem na sebe, a ne na druhého. ⁵ Neboť každý ponese svůj vlastní náklad. ⁶ Ten, kdo je vyučován slovu, nechť se sdílí ve všech dobrých věcech s tím, kdo vyučuje. ⁷ Nemylte se, Bohu se nikdo nebude vysmívat. Co člověk zaseje, to také sklídí. ⁸ Kdo zasévá pro své tělo, z těla sklídí zkázu; kdo zasévá pro Ducha, z Ducha sklídí život věčný. ⁹ Při činění dobra neochabujme; nezemdlíme-li, budeme ve svůj čas žnout. ¹⁰ Tak tedy dokud máme čas, čiňme dobro všem, zvláště však těm, kteří patří do rodiny víry. ¹¹ Pohleďte, jak velkými písmeny jsem vám napsal vlastní rukou! ¹² Ti, kteří chtějí vypadat dobře před lidmi, vás nutí dávat se obřezat, jen aby nebyli pronásledováni pro kříž Kristův. ¹³ Neboť ani ti obřezaní sami Zákon nezachovávají, ale na vás chtějí, abyste se dávali obřezat, aby se mohli pochlubit vaším tělem. ¹⁴ Kéž se mi nestane, abych se chlubil, leda křížem našeho Pána Ježíše Krista, skrze nějž je pro mne svět ukřižován a já pro svět. ¹⁵ Neboť ani obřízka ani neobřízka nic není, nýbrž nové stvoření. ¹⁶ A na ty, kdo budou kráčet podle tohoto pravidla, ať přijde pokoj a milosrdenství, též na Boží Izrael. ¹⁷ Ať mi už nikdo nepůsobí potíže, vždyť já nosím na svém těle znaky vlastnictví Ježíšova. ¹⁸ Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vaším duchem, bratři. Amen.

Efezským

1 Pavel, z Boží vůle apoštol Krista Ježíše, svatým v Efezu a věrným v Kristu Ježíši: ² Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. ³ Požehnaný Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nám požehnal veškerým duchovním požehnáním v nebeských věcech v Kristu. ⁴ On si nás v něm vybral před založením světa, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří v lásce, ⁵ když nás podle zalíbení své vůle předurčil skrze Ježíše Krista k tomu, abychom se stali jeho syny ⁶ ke chvále slávy jeho milosti, kterou nás obdařil ve svém milovaném Synu. ⁷ V něm máme vykoupení skrze jeho krev - odpuštění přestoupení podle bohatství jeho milosti, ⁸ kterou nás hojně zahrnul ve vši moudrosti a rozumnosti, ⁹ když nám oznámil tajemství své vůle, jak se mu líbilo a jak si předsevzal, ¹⁰ aby pro správu období, v němž budou naplněny příhodné časy, uspořádal pod jednu hlavu v Kristu všechny věci: ty na nebesích i ty (na zemi, aby je uspořádal v něm. ¹¹ V něm jsme se stali i dědici, když jsme byli předurčeni podle předsevzetí toho, který působí všechno podle rady své vůle, ¹² abychom tu byli k chvále jeho slávy, my, kteří jsme již předtím doufali v Krista. ¹³ V něm i vy, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium své záchran, a když jste uvěřili, v něm jste byli zapečetěni zaslíbeným Duchem Svatým, ¹⁴ jenž je závdavkem našeho dědictví až do vykoupení získaného vlastnictví k chvále jeho slávy. ¹⁵ Proto i já, když jsem uslyšel o vaší víře v Pánu Ježíši a o lásce ke všem svatým, ¹⁶ nepřestávám za vás děkovat, když se o vás zmiňujeme na svých modlitbách, ¹⁷ aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal Ducha moudrosti a zjevení v pravém poznání jeho samého ¹⁸ a osvícené oči srdce, abyste věděli, jaká je naděje v jeho povolání, jaké je bohatství slávy jeho dědictví ve svatých ¹⁹ a jak nesmírná je velikost jeho moci vůči nám, kteří věříme v souladu s působením převahy jeho síly. ²⁰ Tu uplatnil v Kristu, když jej vzkřísil z mrtvých a posadil po své pravici v nebesích, ²¹ vysoko nad každou vládu i autoritu i mocnost i panstvo a nad každé jméno, které je jmenováno nejenom v tomto věku, ale i v budoucím. ²² A všechno podřídil pod jeho nohy a dal ho za hlavu nade vším církví, ²³ která je jeho tělem, plností toho, jenž všechno ve všem naplňuje.

2 Také vás vzkřísil, když jste byli mrtví pro svá přestoupení a pro své hříchy, ² v nichž jste kdysi žili podle věku tohoto světa, podle vládce mocnosti vzduchu, ducha, který nyní působí v synech neposluš-

nosti. ³ Mezi nimi jsme kdysi i my všichni žili v žádostech svého těla, dělali jsme to, co se líbilo tělu a mysli, a tak jsme byli svou přirozeností děti hněvu tak jako ostatní. ⁴ Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, pro svou velikou lásku, kterou nás miloval, ⁵ i když jsme byli mrtví pro svá přestoupení, obživil nás spolu s Kristem - milostí jste zachráněni - ⁶ a spolu nás probudil k životu a spolu posadil na nebeských místech v Kristu Ježíši, ⁷ aby ukázal v budoucích dobách oplývající bohatství své milosti v laskavosti k nám v Kristu Ježíši. ⁸ Neboť milostí jste zachráněni skrze víru; a ta záchrana není z vás - je to Boží dar; ⁹ není na základě skutků, aby se nikdo nechlubil. ¹⁰ Vždyť jsme jeho dílo, stvoření v Kristu Ježíši k dobrým skutkům, které Bůh předem připravil, abychom v nich žili. ¹¹ Proto pamatujte, že vy, kdysi pohané v těle, kteří jste byli nazýváni neobřízka těmi, kdo si říkali obřízka - ta byla lidskou rukou činěna na těle -, ¹² že jste byli v tom čase bez Krista, mimo společenství Izraele, bez účasti na smlouvách zaslíbení, bez naděje a bez Boha na světě. ¹³ Ale nyní v Kristu Ježíši vy, kteří jste byli kdysi daleko, stali jste se blízkými v krvi Kristově. ¹⁴ Neboť on je náš pokoj; on oboje učinil jedním a zbořil rozdělující hradbu, ve svém těle zrušil nepřátelství - ¹⁵ Zákon s jeho příkazy a ustanoveními, aby v sobě z těch dvou stvořil jednoho nového člověka, učinil pokoj ¹⁶ a oba dva usmířil s Bohem v jednom těle skrze kříž, v němž zabil to nepřátelství. ¹⁷ Přišel a zvěstoval pokoj vám, kteří jste byli daleko, a pokoj těm, kteří byli blízko, ¹⁸ neboť skrze něho jedni i druzí máme přístup k Otci v jednom Duchu. ¹⁹ Proto již nejste cizinci a přistěhovalci, nýbrž spoluobčané svatých a patříte do rodiny Boží; ²⁰ byli jste vybudováni na základě apoštolů a proroků, kde je úhelným kamenem sám Kristus Ježíš, ²¹ v němž se celá stavba spojuje dohromady a roste ve svatou svatyni v Pánu; ²² v něm jste i vy všichni spolu budováni v Boží příbytek v Duchu.

3 Z toho důvodu já, Pavel, vězeň Krista Ježíše pro vás pohané - ² pokud jste vskutku slyšeli o správě Boží milosti, jež mi byla pro vás dána, ³ že mi bylo ve zjevení oznámeno tajemství, jak jsem o něm předem krátce napsal. ⁴ Z toho můžete při čtení poznat, že rozumím tajemství Kristovu, ⁵ které v jiných pokoleních nebylo lidem oznámeno tak, jak to nyní bylo Duchem zjeveno jeho svatým apoštolům a prorokům, ⁶ že totiž pohané jsou spoludědicové a údy téhož těla a spoluúčastníci toho zaslíbení v Kristu Ježíši skrze evangelium, ⁷ jehož služebníkem jsem se stal podle daru Boží

milosti, která mi byla dána v souladu s působením jeho moci. ⁸ Mně, nejmenšímu ze všech svatých, byla dána tato milost, abych zvěstoval pohanům nevystižitelné bohatství Kristovo ⁹ a objasnil všem, jaká je správa toho tajemství od věků ukrytého v Bohu, jenž všechno stvořil. ¹⁰ Skrze církve se tak nyní má stát známou vládám a autoritám v nebesích přerozmanitá moudrost Boží, ¹¹ podle odvěkého úmyslu, který uskutečnil v Kristu Ježíši, našem Pánu. ¹² V něm smíme otevřeně a s důvěrou skrze jeho víru přistupovat k Bohu. ¹³ Proto žádám, abyste neklesali na mysli kvůli mým soužením pro vás, neboť to je vaše sláva. ¹⁴ Z toho důvodu klekám na kolena před Otcem našeho Pána Ježíše Krista, ¹⁵ po němž má své jméno každá rodina v nebesích i na zemi, ¹⁶ aby vás podle bohatství své slávy posílil mocí skrze svého Ducha na vnitřním člověku, ¹⁷ aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích a abyste byli zakoupeni a založeni v lásce, ¹⁸ a tak abyste byli schopni pochopit se všemi svatými, jaká to šíře a délka a výše a hloubka, ¹⁹ a poznat lásku Kristovu, která převyšuje poznání, a tak byli naplněni až do vsí plnosti Boží. ²⁰ Tomu pak, kdo je mocen podle síly, kterou působí v nás, učinit daleko více nade všechno, co žádáme nebo co si můžeme pomyslet, ²¹ jemu buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši po všechna pokolení věčnosti věků! Amen.

4 Prosím vás tedy já, vězeň v Pánu, abyste žili způsobem hodným toho povolání, které jste obdrželi, ² s veškerou pokorou a mírností, s trpělivostí se navzájem snášeli v lásce ³ a pilně zachovávali jednotu Ducha ve svazku pokoje. ⁴ Je jedno tělo a jeden Duch, jakož jste byli i povoláni v jedné naději svého povolání; ⁵ jeden Pán, jedna víra, jeden křest; ⁶ jeden Bůh a Otec všech, ten nade všemi, skrze všechny a ve všech nás. ⁷ Ale každému z nás byla dána milost podle míry Kristova obdarování. ⁸ Proto praví: 'Vystoupil do výše, odvedl s sebou zajatce a dal dary lidem.' ⁹ Co jiného znamená 'vystoupil', než že nejprve i sestoupil do nižších částí země? ¹⁰ Ten, jenž sestoupil, je také ten, jenž vystoupil vysoko nad všechna nebesa, aby naplnil všechno. ¹¹ A on dal jedny apoštoly, jiné proroky, některé evangelisty, jiné pastýře a učitele, ¹² aby dokonale připravili svaté k dílu služby, k vybudování těla Kristova, ¹³ dokud nedospějeme všichni k jednotě víry a plného poznání Syna Božího, v dospělého muže, v míru postavy Kristovy plnosti, ¹⁴ abychom již více nebyli jako děti, zmítání vlnami a hnání každým větrem učení v lidské nestálosti, v chytráctví k nastražené cestě bludu, ¹⁵ nýbrž abychom byli pravdiví v lásce a rostli všemi způsoby v toho, který je hlavou, v Krista. ¹⁶ Z něho celé tělo, spojované a držené pohromadě pomocí každého kloubu podpory, která je podle činnosti a míry jedné každé části, bere výživu pro svůj růst ke svému vybudování v lásce. ¹⁷ Toto tedy pravím a dosvědčuji v Pánu, abyste již nežili tak, jako žijí pohané, v marnosti své mysli. ¹⁸ Mají zatemněné myšlení a jsou odcizeni od života Božího pro nevědomost, která je v nich kvůli zatvrze-

losti jejich srdce. ¹⁹ Otupěli a oddali se bezuzdnosti, aby s nenasytností páchali každý druh nečistoty. ²⁰ Vy však jste se o Kristu takto neučili, ²¹ pokud jste jej vskutku slyšeli a byli v něm vyučeni tak, jak je pravda v Ježíši, ²² že totiž máte odložit toho starého člověka, který žije podle dřívějšího způsobu života a hyne v klamných žádostech, ²³ obnovovat se duchem své mysli ²⁴ a obléknout toho nového člověka, který byl stvořen podle Boha ve spravedlnosti a svatosti pravdy. ²⁵ Proto odložte lež a 'mluvte každý pravdu se svým bližním,' neboť jsme údy téhož těla. ²⁶ 'Hněvejte se, a nehřešьте;' slunce ať nezapadá nad vašim hněvem. ²⁷ Nedávejte místo Dáblu. ²⁸ Zloděj ať již nekrade, ale ať raději pracuje a dělá něco dobrého vlastníma rukama, aby měl co dávat tomu, kdo má nedostatek. ²⁹ Z vašich úst ať nevychází žádné špatné slovo, nýbrž jen takové, které je dobré k potřebnému budování, aby dalo milost těm, kdo je slyší. ³⁰ A nezarmucujte Ducha Svatého Božího, jímž jste byli zapečetěni ke dni vykoupení. ³¹ Všechna hořkost, zuřivost, hněv, křik a rouhání ať jsou od vás odňaty zároveň se vsí špatností. ³² Buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, a odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám.

5 Napodobujte tedy Boha jako milované děti ² a žijte v lásce, jako i Kristus miloval nás a vydal sebe samého za nás jako dar a oběť Bohu v příjemnou vůni. ³ Smilstvo a každá nečistota nebo lakota ať nejsou mezi vámi ani zmiňovány, jak se sluší na svaté. ⁴ Ani hanebnost, hloupé řeči nebo laškování, což se nesluší; nýbrž raději vzdávejte díky. ⁵ Neboť toto vězte a znejte, že žádný smilník ani nečistý ani lakomec - to jest modloslužebník - nemá dědictví v království Kristově a Božím. ⁶ Ať vás nikdo nesvádí prázdnými slovy, neboť pro tyto věci přichází Boží hněv na syny neposlušnosti. ⁷ Nemějte tedy s nimi nic společného. ⁸ Kdysi jste byli tmou, ale nyní jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla - ⁹ ovoce světla je ve veškeré dobrotě, spravedlnosti a pravdě - ¹⁰ zkoumejte, co se líbí Pánu, ¹¹ a nemějte žádnou účast na neplodných skutcích tmy, spíše je usvědčujte. ¹² Neboť o tom, co se vskrytu u nich děje, je hanba i mluvit. ¹³ Ale všechno, co je světlem usvědčováno, je zjevováno, ¹⁴ neboť všechno, co je zjevováno, je světlo. Proto praví: 'Probuď se ty, kdo spíš, a vstaň z mrtvých, a zazáří ti Kristus.' ¹⁵ Dbejte tedy pečlivě na to, jak žijete; nežijte jako nemoudří, ale jako moudří; ¹⁶ vykupujte čas, protože dny jsou zlé. ¹⁷ Proto nebuďte nerozumní, ale rozumějte, co je Pánova vůle. ¹⁸ A neopíjejte se vínem, v němž je prostopášnost, ale naplňujte se Duchem. ¹⁹ Mluvte k sobě ve chvalozpěvech, v oslavných zpěvech a v duchovních písních, svým srdcem zpívejte a hrajte Pánu ²⁰ a vždycky za všechno děkujte ve jménu našeho Pána Ježíše Krista Bohu a Otcí. ²¹ Podřizujte se jeden druhému v báni Kristově: ²² Ženy, podřizujte se svým mužům jako Pánu, ²³ neboť muž je hlavou ženy, jako je Kristus hlavou církve; on je zachráncem těla. ²⁴ Ale jako církve je pod-

řízena Kristu, tak i ženy ve všem svým mužům. ²⁵ Muži, milujte své ženy, jako i Kristus miloval církve a sebe samého za ni vydal, ²⁶ aby ji posvětil, když ji očistil obmytím vody v slovu, ²⁷ aby sám sobě postavil slavnou církev, která by neměla poskvrny ani vrásky ani čehokoliv takového, ale byla svatá a bezúhonná. ²⁸ Takto jsou povinni i muži milovat své ženy jako svá těla. Kdo miluje svou ženu, miluje sebe. ²⁹ Neboť nikdo nemá své tělo v nenávisti, ale živí je a pečuje o ně, jako i Kristus o církev. ³⁰ Vždyť jsme údy jeho těla, z jeho masa a z jeho kostí. ³¹ 'Proto opustí člověk otce i matku a přilne ke své ženě, a budou ti dva jedno tělo.' ³² Toto tajemství je veliké; vztahují je však na Krista a na církev. ³³ Ale také jeden každý z vás ať miluje svou ženu jako sám sebe a žena ať se bojí svého muže.

6 Děti, poslouvejte své rodiče v Pánu, protože to je spravedlivé. ² 'Cti svého otce a matku,' to je první přikázání se zaslíbením, ³ 'aby ti bylo dobře a abys byl dlouhověký na zemi.' ⁴ A vy, otcové, nedrážděte své děti k hněvu, ale vychovávejte je v Pánově kázni a napomenutí. ⁵ Otroci, poslouvejte tělesné pány s bázní a chvěním, v upřímnosti srdce jako Krista. ⁶ Neslužte naoko jako ti, kdo se chtějí zalíbit lidem, ale jako Kristovi otroci, kteří z duše činí Boží vůli; ⁷ služte ochotně, jako Pánu, a ne jako lidem. ⁸ Víte, že každý, kdo vykoná něco dobrého, vezme za to odměnu od Pána, ať je to otrok nebo svobodný. ⁹ A vy, páni, jednejte s nimi také tak a zanechte vyhrůžek; vždyť víte, že jejich i váš Pán

je v nebesích a že u něho není přijímání osob. ¹⁰ Nakonec, moji bratři, posilujte se v Pánu a v převaze jeho síly. ¹¹ Oblečte si celou výzbroj Boží, abyste se mohli postavit proti Ďáblovým nástrahám. ¹² Neboť náš zápas není proti krvi a tělu, ale proti vládám, proti autoritám, proti světovládcům této temnoty, proti duchovním mocnostem zla v nebeských oblastech. ¹³ Proto vezměte na sebe celou Boží zbroj, abyste mohli odolat v den zlý, všechno vykonat a zůstat stát. ¹⁴ Stůjte tedy opásáni na bocích pravdou, oblečeni v pancíř spravedlnosti, ¹⁵ nohy obuté v připravenosti k službě evangelia pokoje; ¹⁶ k tomu všemu vezměte štít víry, jímž budete moci uhasit všechny hořící šípy toho Zlého. ¹⁷ A vezměte přílbu záchrany a meč Ducha, jímž je slovo Boží. ¹⁸ Každou modlitbou a prosbou se v každý čas modlete duchem a k tomu bděte s veškerou vytrvalostí a prosbou za všechny svaté, ¹⁹ i za mne, aby mi bylo dáno slovo, když otevřu ústa, abych směle oznámil tajemství evangelia, ²⁰ pro něž jsem poslem v řetězech, a osmělil se v něm tak, jak mi náleží mluvit. ²¹ A abyste i vy věděli, co je se mnou a co dělám, všechno vám oznámí Tychikos, milovaný bratr a věrný služebník v Pánu, ²² jehož jsem k vám poslal právě proto, abyste se dověděli, co je s námi, a aby povzbudil vaše srdce. ²³ Pokoj bratřím a láska s vírou od Boha Otce a Pána Ježíše Krista. ²⁴ Milost se všemi, kdo milují našeho Pána Ježíše Krista nepomíjející láskou. Amen.

Filipským

1 Pavel a Timoteus, otroci Krista Ježíše, všem svatým v Kristu Ježíši, kteří jsou ve Filipech, a také biskupům a diakonům: ² Milost vám a pokoj od Boha našeho Otce a Pána Ježíše Krista. ³ Děkuji svému Bohu při každé vzpomínce na vás ⁴ a vždy v každé své modlitbě za vás všechny prosím s radostí ⁵ nad vaší účastí na díle evangelia od prvního dne až doposud. ⁶ Jsem si jist právě tím, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Krista Ježíše. ⁷ Vždyť je správné, abych takto smýšlel o vás všech, protože vás mám v srdci; jak v mých poutech, tak při obhajobě a utvrzování evangelia jste vy všichni se mnou spoluúčastníky milosti. ⁸ Bůh je mi svědkem, jak po vás všech toužím v srdci Krista Ježíše. ⁹ A za to se modlím, aby se vaše láska ještě víc a více rozhojňovala v důkladnějším poznání a ve vši vnímavosti; ¹⁰ abyste uměli rozpoznat to, na čem záleží, a byli čistí a bezúhonní pro den Kristův, ¹¹ naplnění ovocem spravedlnosti, které nesete skrze Ježíše Krista ke slávě a chvále Boží. ¹² Rád bych však, bratři, abyste věděli, že mé postavení bylo spíše k prospěchu evangelia; ¹³ vždyť to, že moje pouta jsou pro Krista, se stalo známým v celé císařské gardě i všem ostatním, ¹⁴ a většina bratrů, kteří se spolehli na Pána, se kvůli mým poutům ještě více odvažují mluvit beze strachu slovo [Boží]. ¹⁵ Někteří sice hlásají Krista také ze závidění a řevnivosti, jiní však i z dobré vůle. ¹⁶ Jedni z lásky, neboť vědí, že jsem tu k obraně evangelia, ¹⁷ druzí zvěstují Krista ze sobectví, ne z čistého úmyslu, a domnívají se, že k mým poutům přidají soužení. ¹⁸ Co tedy? Jen když se jakýmkoli způsobem, ať s postranním úmyslem, ať pravdivě zvěstuje Kristus; a v tom se raduji. Ale budu se i dále radovat. ¹⁹ Neboť vím, že mi to bude k záchraně skrze vaši modlitbu a podporu Ducha Ježíše Krista. ²⁰ Toužebně očekávám a doufám, že v ničem nebudu zahanben, ale se vši otevřeností, jako vždycky i nyní, bude Kristus zveleben na mém těle, ať životem, ať smrtí. ²¹ Vždyť žít pro mne znamená Kristus a zemřít zisk. ²² Jestliže tedy mám žít dále v těle, znamená to pro mne užitek z práce, a nevím, co bych zvolil. ²³ Přitahuje mě obojí: Mám touhu odejít a být s Kristem, což je mnohem, mnohem lepší; ²⁴ ale zůstat v těle je nutnější pro vás. ²⁵ O tom jsem přesvědčen a vím, že zůstanu a vytrvám se všemi vámi k vašemu pokroku a radosti ve víře, ²⁶ aby se rozhojňovala v Kristu Ježíši vaše chloubka ze mne, až k vám opět přijdu. ²⁷ Jenom vedte život hodný Kristova evangelia, abych viděl, přijdu-li k vám, či slyšel o vás, jsem-li nepřítomen, že pevně sto-

jíte v jednom Duchu, jako jedna duše zápasíte ve víře evangelia ²⁸ a v ničem se nelekáte svých protivníků. Jim je to znamením záhuby, vám však záchranou, a to od Boha. ²⁹ Neboť vám je z milosti pro Krista dáno, abyste nejen v něj věřili, ale i pro něho trpěli; ³⁰ vedete týž zápas, jaký jste při mně viděli a o jakém nyní slyšíte.

2 Je-li tedy nějaké povzbuzení v Kristu, je-li nějaké potěšení lásky, je-li nějaké společenství Ducha, je-li nějaký soucit a slitování, ² naplňte mou radost a smýšlejte stejně, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, ³ nic nedělejte z řevnivosti ani z ješitnosti, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe. ⁴ Nevěnujte pozornost každý jen vlastním přednostem, nýbrž každý i přednostem těch druhých. ⁵ Mějte v sobě to smýšlení, které bylo i v Kristu Ježíši. ⁶ Ačkoli byl v podobě Boží, nelpěl na tom, že je roven Bohu, ⁷ nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe podobu otroka a stal se podobným lidem. A když se ukázal ve způsobu člověka, ⁸ ponížil se, stal se poslušným až k smrti, a to smrti kříže. ⁹ Proto ho také Bůh povýšil nade vše a daroval mu jméno, které je nad každé jméno, ¹⁰ aby se ve jménu Ježíše sklonilo každé koleno; ti, kdo jsou na nebi i na zemi i pod zemí, ¹¹ a k slávě Boha Otce aby každý jazyk vyznal, že Ježíš Kristus je Pán. ¹² Proto, moji milovaní, jako jste vždycky poslouchali, nikoli jen v mé přítomnosti, ale nyní mnohem více v mé nepřítomnosti, s bázní a chvěním uvádějte ve skutečnost svou záchranu. ¹³ Neboť Bůh je ten, který ve vás působí i chtění i činění podle své dobré vůle. ¹⁴ Všechno dělejte bez reptání a pochybování, ¹⁵ abyste byli bezúhonní a bezelstní, Boží děti bez poskvrny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného, v němž záříte jako světla ve světě. ¹⁶ Držte pevně slovo života, abyste mi byli chloubou ke dni Kristovu, že jsem nadarmo neběžel ani se nadarmo nenamáhal. ¹⁷ Ale i kdybych byl obětován při oběti a bohoslužbě vaší víry, raduji a spoluraduji se s vámi se všemi; ¹⁸ a stejně i vy se radujte a spoluradujte se mnou. ¹⁹ Doufám v Pánu Ježíši, že vám brzo pošlu Timotea, abych i já byl dobré mysli, když se dovím, co je s vámi. ²⁰ Nemám nikoho jiného stejně smýšlejícího, jenž by se upřímně staral o vaše dobro; ²¹ neboť všichni hledají svých věcí, a ne věcí Ježíše Krista. ²² Víte sami, jak se Timoteus osvědčil; vždyť sloužil se mnou ve službě evangelia jako dítě otci. ²³ Jeho tedy doufám ihned pošlu, jakmile uvidím, co bude se mnou. ²⁴ Jsem přesvědčen v Pánu, že i sám brzo přijdu. ²⁵ Považoval jsem však za nutné poslat k vám

Epafrodita, svého bratra a spolupracovníka i spolubojovníka, kterého jste poslali, aby mi posloužil v tom, co potřebuji. ²⁶ Toužil totiž po vás všech a trápil se, protože jste se doslechli, že onemocněl. ²⁷ A opravdu byl nemocen, blízko smrti. Ale Bůh se nad ním smiloval, a nejen nad ním, ale i nade mnou, abych neměl zármutek na zármutek. ²⁸ Poslal jsem ho tedy tím pilněji, abyste měli radost, že ho zase vidíte, a já abych byl méně zarmoucen. ²⁹ Přijměte ho v Pánu se vši radostí a mějte takové lidi v úctě; ³⁰ neboť pro dílo Kristovo se přiblížil až k smrti. Vlastní život dal v sázku, aby doplnil, co chybělo ve vaší službě pro mne.

3 Konečně, moji bratři, radujte se v Pánu. Psát vám opět tytéž věci mně není zatěžko a pro vás to bude ujištěním. ² Dejte si pozor na ty psy, dejte si pozor na ty špatné dělníky, dejte si pozor na tu 'rozřízku'. ³ Neboť pravá obřízka jsme my, kteří sloužíme v Duchu Božím, chlubíme se v Kristu Ježíši a nespoleháme na sebe, ⁴ ačkoli já bych mohl spoléhat i na sebe. Zdá-li se někomu jinému, že může spoléhat na sebe, já tím víc: ⁵ obřezán osmého dne, z rodu izraelského, z kmene Benjamínova, Hebrej z Hebreů, jde-li o Zákon - farizeus, ⁶ jde-li o horlivost - pronásledovatel církve, jde-li o spravedlnost, která je v Zákoně, byl jsem bez úhony. ⁷ Ale cokoliv mi bylo ziskem, to jsem pro Krista uznal za ztrátu. ⁸ A opravdu také pokládám všechno za ztrátu pro nesmírnou vzácnost poznání Krista Ježíše, svého Pána. Pro něho jsem se všeho zřekl a pokládám to za hnůj, abych získal Krista ⁹ a byl nalezen v něm, nemaje svou spravedlnost, která je ze Zákona, ale tu, která je z víry v Krista, tu spravedlnost, která je z Boha na základě víry, ¹⁰ a abych poznal jej a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpeních. Připodobňuji se jeho smrti, ¹¹ zda bych nějak nedospěl ke vzkříšení z mrtvých. ¹² Ne že bych již toho dosáhl, anebo byl už dokonalý; usilovně však běžím, abych se opravdu zmocnil toho, k čemu se i mne zmocnil Kristus Ježíš. ¹³ Bratři, já si nemyslím, že jsem se již toho zmocnil; jedno však činím: zapomínáje na to, co je za mnou, a natahuje se po tom, co je přede mnou, ¹⁴ běžím k cíli pro cenu Božího povolání vzhůru v Kristu Ježíši. ¹⁵ Všichni tedy, kteří jsme dokonalí, takto smýšlejme. A smýšlíte-li v něčem jinak, i to vám Bůh zjeví. ¹⁶ Jen k čemu jsme již dospěli, toho se držme. ¹⁷ Bratři, všichni spolu mě napodobujte. Hleďte na ty, kteří žijí podle našeho příkladu. ¹⁸ Neboť mnozí, o nichž jsem vám často říkal, a nyní to pravím s pláčem, žijí jako nepřátelé Kristova kříže; ¹⁹ jejich koncem je zahynutí, jejich bohem je břicho a jejich slá-

va je v jejich hanebnosti; ti myslí na to, co je pozemské. ²⁰ Vždyť naše občanství je v nebesích, odkud také duchtivě očekáváme Zachránce, Pána Ježíše Krista, ²¹ který přetvoří tělo naší poníženosti ve stejnou podobu těla jeho slávy působením, kterým je mocen si také všecko podmanit.

4 A tak, moji bratři, milovaní a vytoužení, má radosti a koruno, takto stůjte pevně v Pánu, milovaní. ² Napomínám Euodii a napomínám Syntychu, aby stejně smýšlely v Pánu. ³ Ano i tebe prosím, můj vlastní druhu, pomáhej jim, neboť vedly zápas za rozšíření evangelia spolu se mnou i s Klementem a ostatními mými spolupracovníky, jejichž jména jsou v knize života. ⁴ Radujte se v Pánu vždycky, znovu řeknu: radujte se! ⁵ Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. ⁶ O nic nebuďte úzkostliví, ale ve všem oznamujte Bohu své žádosti v modlitbě a prosbě s děkováním. ⁷ A pokoj Boží, který převyšuje všechno porozumění, bude střežit vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši. ⁸ Konečně, bratři, všecko, co je pravdivé, ušlechtilé, spravedlivé, čisté, milé, co má dobrou pověst, jestli je nějaká ctnost a jestli nějaká chvála, o tom přemýšlejte. ⁹ Čemu jste se naučili, co jste přijali a uslyšeli i spatřili u mne, to dělejte. A Bůh pokoje bude s vámi. ¹⁰ Velmi jsem se v Pánu zaradoval, že konečně rozkvetl váš zájem o mne. Jistě jste na to mysleli dříve, ale neměli jste příležitost. ¹¹ Neříkám to proto, že bych měl nedostatek; vždyť jsem se naučil být spokojen s tím, co mám. ¹² Umím se uskromnit a umím mít i nadbytek. Do všeho jsem zasvěcen: být sytý i hladový, mít nadbytek i nedostatek. ¹³ Všecko mohu v Tom, který mne posiluje. ¹⁴ Avšak učinili jste dobře, že jste se mnou měli účast v mé tísní. ¹⁵ Víte i vy, Filipští, že v počátcích evangelia, když jsem vyšel z Makedonie, žádný sbor se nepodílel se mnou v příjmech a vydáních, jen vy jediní; ¹⁶ vždyť i do Tesaloniky jste mi víc než jednou poslali na mé potřeby. ¹⁷ Ne že bych toužil po daru, ale toužím po ovoci, které se hromadí na váš účet. ¹⁸ Mám všechno, a ještě mi přebývá. Jsem plně opatřen, když jsem přijal od Epafrodita to, co jste mi poslali, vzácnou vůni, oběť vítanou, Bohu milou. ¹⁹ Můj Bůh naplní všechnu vaši potřebu podle svého bohatství v slávě v Kristu Ježíši. ²⁰ Našemu Bohu a Otcí sláva na věky věků. Amen. ²¹ Pozdravte každého svatého v Kristu Ježíši. Pozdravují vás bratři, kteří jsou se mnou. ²² Pozdravují vás všichni svatí, zvláště ti, kteří jsou z císařského domu. ²³ Milost Pána Ježíše Krista s vaším duchem. Amen.

Koloským

1 Pavel, z Boží vůle apoštol Krista Ježíše, a bratr Timoteus ²svatým a věřícím bratřím v Kristu v Kolosách: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. ³Vždy, když se za vás modlíme, děkujeme Bohu a Otci našeho Pána Ježíše Krista - ⁴neboť jsme slyšeli o vaší víře v Kristu Ježíši a o lásce, kterou máte ke všem svatým - ⁵pro naději, která je pro vás uložena v nebesích. O ní jste slyšeli již dříve ve slovu pravdy - evangeliu, ⁶jež k vám přišlo. A jako na celém světě přináší plody a roste, tak je tomu i mezi vámi od toho dne, kdy jste je uslyšeli a poznali Boží milost v pravdě ⁷tak, jak jste se naučili od Epafry, našeho milovaného spoluotroka, jenž je věrný služebník Kristův pro vás. ⁸On nám také pověděl o vaší lásce v Duchu. ⁹Proto i my, od toho dne, kdy jsme to uslyšeli, nepřestáváme se za vás modlit a vyprošovat, abyste byli naplnění poznáním jeho vůle ve veškeré moudrosti a duchovním pochopení, ¹⁰abyste vedli život hodný Pána a ve všem se mu líbili, abyste nesli ovoce v každém dobrém skutku a rostli v poznání Boha ¹¹a abyste byli posilováni každou mocí podle síly jeho slávy k veškeré vytrvalosti a trpělivosti, s radostí ¹²vzdávající díky Bohu [a] Otci, který nás učinil způsobilými k účasti na podílu svatých ve světě. ¹³On nás vysvobodil z pravomoci temnoty a přenesl do království Syna své lásky, ¹⁴v němž máme vykoupění, odpuštění hříchů. ¹⁵On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, ¹⁶neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebesích i na zemi, věci viditelné i neviditelné, ať trůny nebo panstva, knížatstva nebo mocnosti; všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. ¹⁷On je přede vším a všechno v něm spočívá. ¹⁸A on je hlavou těla, církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých, aby on sám zaujal ve všem první místo, ¹⁹neboť se Otci zalíbilo, aby v něm přebývala veškerá plnost ²⁰a aby skrze něho smířil všechno se sebou a způsobil pokoj skrze krev jeho kříže - aby skrze něho smířil vše jak na zemi, tak v nebesích. ²¹I vás, kteří jste kdysi byli odcizeni a myslí nepřátelství ve zlých skutcích, ²²nyní smířil ve svém lidském těle skrze [svou] smrt, aby vás před sebou postavil svaté, bez poskvrny a bez úhony, ²³zůstáváte-li v skutku na víře založení a v ní pevní, a nevzdálíte-li se od naděje evangelia, které jste slyšeli, které bylo hlásáno v celém stvoření pod nebem a kterého jsem se stal já, Pavel, služebníkem. ²⁴Nyní se raduji v utrpeních pro vás a ve svém těle doplňuji, co zbývá ze soužení Kristových pro jeho tělo, jímž jest církev. ²⁵Jejím služebníkem jsem se stal

podle Boží správy, která mi pro vás byla svěřena, abych naplnil slovo Boží - ²⁶to tajemství, které bylo od věků a od prvních pokolení ukryté, nyní však bylo zjeveno jeho svatým, ²⁷kterým Bůh toužil oznámit, jaké je bohatství slávy tohoto tajemství mezi pohany: tím tajemstvím je Kristus ve vás, naděje slávy. ²⁸Jeho my hlásáme, napomínající každého člověka a vyučující každého člověka ve vši moudrosti, abychom každého postavili dokonalého v Kristu. ²⁹Proto také tvrdě pracuji a zápasím v souladu s jeho působením, které je ve mně mocné.

2 Chci, abyste věděli, jaký zápas vedu pro vás a pro ty, kdo jsou v Laodiceji, i pro všechny, kteří mne ani osobně neviděli. ²Zápasím o to, aby byli povzbuzeni ve svém srdci a navzájem spojeni v lásce byli dovedeni do celého bohatství plné jistoty porozumění, k plnému poznání Božího tajemství, Krista, ³ve kterém jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání. ⁴Toto říkám proto, aby vás nikdo nemátl zdánlivě přesvědčivými řečmi. ⁵Neboť i když jsem tělem nepřítomen, přece jsem duchem s vámi a s radostí vidím váš řád a pevnost vaší víry v Krista. ⁶Když jste tedy přijali Krista Ježíše, Pána, pak v něm žijte, ⁷zakořenění a budování v něm, upevňujte se ve víře, jak jste byli vyučeni, rozhovůrující se v ní s děkováním. ⁸Hleďte, ať vás někdo neodvede jako zajatce skrze filozofii - prázdný svod podle tradice lidí, podle živlů světa, a ne podle Krista. ⁹Neboť v něm tělesně přebývá veškerá plnost Božství. ¹⁰I vy jste v něm naplnění. On je hlavou vši vlády a moci. ¹¹V něm jste byli také obřezáni obřízkou, která nebyla udělána lidskou rukou, nýbrž spočívala ve svlečení těla hříchů, v obřízce Kristově, ¹²když jste byli spolu s ním ve křtu pohřbeni a v něm jste byli spolu i vzkříšeni skrze víru v působení Boha, který ho vzkřísil z mrtvých. ¹³I vás, když jste byli mrtvi v proviněních a neobřízce svého těla, spolu s ním obživil, když nám všechna provinění odpustil ¹⁴a vymazal rukou psaný záznam, který svědčil proti nám svými ustanoveními a který nám byl nepřátelský; odstranil jej z našeho středu tím, že jej přibil ke kříži. ¹⁵Tak odzbrojil knížatstva a mocnosti a veřejně je vystavil na odív, když je vedl triumfálním průvodem v něm. ¹⁶Ať vás tedy nikdo nesoudí pro pokrm a pro nápoj nebo kvůli svátku, novoluní nebo sobotám. ¹⁷To všechno je stín budoucích věcí, ale skutečnost je Kristus. ¹⁸Ať vás nepřipraví o vítěznou cenu nikdo, kdo si libuje v poníženosti a uctívání andělů, kdo se nechá unášet tím, co viděl, bezdůvodně se nadýmá

pod vlivem svého tělesného smýšlení¹⁹ a nedrží se hlavy, z níž celé tělo, podporováno a drženo pohromadě klouby a spoji, roste Božím růstem.²⁰ Jestliže jste s Kristem zemřeli živlům světa, proč si dáváte předpisovat, jako byste žili ve světě:²¹ toho se nedotýkej, to neochutnávej, na to ani nesáhni?²² To se týká vesměs věcí, které jsou spotřebováním určeny k zániku - jsou to lidská nařízení a nauky.²³ Ty sice působí zdáním moudrosti v ochotném uctívání, v pokoře a tvrdé kázni těla, ale nemají žádnou cenu, leč pro uspokojení těla.

3 Jestliže jste tedy s Kristem vstali, usilujte o to, co je nahoře, kde Kristus sedí na pravici Boží.² Myslete na to, co je nahoře, ne na to, co je na zemi.³ Neboť jste zemřeli a váš život je ukryt s Kristem v Bohu.⁴ A když se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se s ním ukážete ve slávě.⁵ Umrtvěte tedy své údy, které jsou na zemi: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlou žádost a lakomství, které je modloslužbou.⁶ Pro tyto věci přichází Boží hněv na syny neposlušnosti.⁷ I vy jste tak kdysi jednali, když jste v nich žili.⁸ Ale nyní odložte to všechno: hněv, vztek, špatnost, rouhání a nemístné řeči z vašich úst.⁹ Nelžete jedni druhým, když jste svlékli toho starého člověka s jeho skutky¹⁰ a oblékli toho nového, který se obnovuje k pravému poznání podle obrazu toho, který ho stvořil.¹¹ Potom už tu není Řek a Žid, obřízka a neobřízka, barbar, Skytha, otrok a svobodný, ale všechno a ve všem Kristus.¹² Oblečte se tedy jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, v slitovný soucit, dobrotu, pokoru, vlídnost a trpělivost.¹³ Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpustte i vy.¹⁴ A nad to všechno mějte lásku, která je poutem dokonalosti.¹⁵ Pokoj Kristův ať rozhoduje ve vašich srdcích; k němu jste byli také povoláni v jednom těle. A buďte vděční.¹⁶ Slovo Kristovo ať ve vás bohatě přebývá. Ve vsí moudrosti se navzájem vyučujte a napomínejte a s vděčností zpívejte Bohu ve svých srdcích chvalozpěvy, chvály a duchovní písně.¹⁷ A všechno, cokoli činíte slovem nebo skutkem, čiňte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu [a] Otcí.¹⁸ Ženy, podřizujte se svým mužům, jak se sluší v Pánu.¹⁹ Muži, milujte své ženy a nebuďte k nim příkří.²⁰ Děti, poslouvejte své rodiče ve všem, ne-

bot' to je milé v Pánu.²¹ Otcové, nedrážděte své děti, aby nemalomyslněly.²² Otroci, poslouvejte ve všem pozemské pány, ne jen naoko, jako ti, kdo se chtějí zalíbit lidem, ale v upřímnosti srdce, bojíte se Pána.

²³ Cokoli děláte, dělejte z duše jako Pánu, a ne lidem.

²⁴ Vždyť víte, že od Pána dostanete za odměnu dědicství. Pánu Kristu služte!²⁵ Neboť kdo činí zlé, dostane zpět to, co zlého učinil. Bůh nikomu nestraní.

4 Páni, prokazujte otrokům, co je spravedlivé a správné; vždyť víte, že i vy máte Pána v nebi.² V modlitbě buďte vytrvalí; buďte v ní bdělí a vděční.

³ Modlete se současně i za nás, aby nám Bůh otevřel dveře slova, abychom mohli mluvit o tajemství Kristovu, pro něž jsem také spoután,⁴ abych je učinil zjevným tak, jak jsem povinen o něm mluvit.⁵ Chodte moudře před těmi, kteří jsou vně, vykupující čas.⁶ Vaše řeč ať je vždy laskavá, okořeněná solí, abyste věděli, jak máte každému odpovědět.⁷ Co je se mnou, vám oznámí Tychikos, milovaný bratr, věrný služebník a spoluotrok v Pánu,⁸ jehož jsem k vám poslal právě proto, abyste se dověděli o nás a aby povzbudil vaše srdce.⁹ Posílám ho s Onezimem, věrným a milovaným bratrem, jenž je od vás. Ti vám oznámí všechno, co se zde děje.¹⁰ Pozdravuje vás můj spoluvězeň Aristarchos a Barnabášův bratranec Marek, o němž jste dostali pokyny; až k vám přijde, přijměte ho.¹¹ Dále Ježíš zvaný Justus. Oni jsou z obřízky moji jediní spolupracovníci pro království Boží; stali se mou útěchou.¹² Pozdravuje vás Epafras, který je od vás, otrok Krista Ježíše; on za vás ustavičně zápasí na modlitbách, abyste byli postaveni zralí a úplní v celé vůli Boží.¹³ Dosvědčuji mu, že vynakládá mnoho namáhavé práce pro vás a pro ty, kdo jsou v Laodiceji a v Hierapoli.¹⁴ Pozdravuje vás milovaný lékař Lukáš a Démas.¹⁵ Pozdravte bratry v Laodiceji i Nymfu a církev, která je v jeho domě.¹⁶ A až bude u vás tento dopis přečten, zařidte, aby byl přečten také v laodicejském sboru a abyste i vy přečetli dopis Laodicejským.¹⁷ A Archippovi řekněte: 'Hleď si služby, kterou jsi v Pánu přijal, abys ji plnil.'¹⁸ Pozdrav mou, Pavlovou rukou. Pamatujte na má pouta. Milost s vámi. Amen.

1.list Tesalonickým

1 Pavel, Silvanus a Timoteus církvi Tesaloničanů v Bohu Otci a Pánu Ježíši Kristu: Milost vám a pokoj. ² Stále vzdáváme díky Bohu za vás za všechny, když se o vás zmiňujeme na svých modlitbách, a neustále ³ máme na paměti váš skutek víry, vaši námahu lásky a vytrvalost naděje našeho Pána Ježíše Krista před naším Bohem a Otcem. ⁴ Víme, bratři Bohem milovaní, o vašem vyvolení, ⁵ neboť naše evangelium k vám nepřišlo jen ve slovu, ale i v moci a v Duchu Svatém a v plné přesvědčivosti; vždyť sami víte, jací jsme byli mezi vámi kvůli vám. ⁶ A vy jste se stali těmi, kdo napodobují nás i Pána, když jste přijali Slovo v mnohém souzení s radostí Ducha Svatého. ⁷ Tím jste se stali vzorem všem věřícím v Makedonii a v Acháji. ⁸ Neboť od vás se rozeznělo slovo Pánovo nejen v Makedonii a v Acháji, ale [i] vaše víra, která směřuje k Bohu, se rozšířila všude, takže není třeba, abychom o tom vůbec mluvili. ⁹ Oni sami totiž o nás vypravují, jaký byl náš příchod k vám a jak jste se obrátili od model k Bohu, abyste sloužili živoucímu a pravému Bohu ¹⁰ a očekávali z nebes jeho Syna, kterého probudil z mrtvých, Ježíše, který nás zachraňuje od přicházejícího hněvu.

2 Sami víte, bratři, že náš příchod k vám nezůstal bez užítku. ² I když jsme předtím ve Filipech trpěli a byli potupeni, jak sami víte, odhodlali jsme se ve svém Bohu vám v mnohém zápase směle mluvit evangelium Boží. ³ Vždyť naše povzbuzování není z poblouzení ani z nečistoty ani ve lsti; ⁴ ale Bůh nás vyzkoušel, aby nám světil evangelium, proto mluvíme ne tak, jako bychom se chtěli zalíbit lidem, ale tak, abychom se zalíbili Bohu, který zkouší naše srdce. ⁵ Jak víte, nikdy jsme nepoužili lichocením ani jsme nebyli chtiví zisku - Bůh je svědek! ⁶ Nehledáme ani slávu od lidí, od vás ani od jiných. ⁷ Jako Kristovi apoštolové můžeme užívat vážnosti, avšak byli jsme mezi vámi něžní, jako když žena chová vlastní děti. ⁸ Tak jsme po vás toužili, že jsme byli ochotni dát vám nejen evangelium Boží, ale i své duše, neboť jste se nám stali drahými. ⁹ Jistě pamatujete, bratři, na naši námahu a úsilí, jak jsme dnem i nocí pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž, když jsme vám vyhlásili evangelium Boží. ¹⁰ Vy i sám Bůh jste svědky, jak jsme se svatě, spravedlivě a bezúhonně k vám věřícím chovali; ¹¹ a jak také víte, jednoho každého z vás jsme napomínali, povzbuzovali a zavazovali jako otec vlastní děti, ¹² abyste chodili, jak je důstojné Boha, který vás povolává do svého království a slávy. ¹³ A proto i my vzdáváme díky Bohu neustále, že

když jste od nás převzali slovo Boží zvěsti, přijali jste je ne jako slovo lidské, ale tak, jak tomu opravdu je, jako slovo Boží, které také mocně působí ve vás věřících. ¹⁴ Vždyť vy jste, bratři, napodobili církve Boží, které jsou v Judsku v Kristu Ježíši, protože i vy jste stejně trpěli od vlastních krajanů, jako i oni od Židů, ¹⁵ kteří zabili Pána Ježíše i své proroky a také nás pronásledovali; Bohu se líbit nechtějí a vůči všem lidem jsou nepřátelští. ¹⁶ Brání nám mluvit k pohanům, aby byli spaseni, čímž stále doplňují své hříchy; ale přišel na ně hněv až do krajnosti. ¹⁷ Byli jsme, bratři, od vás na určitou dobu odloučení, bylo to však jen tělem, ne srdcem; o to více jsme s velkou touhou usilovali spatřit vaši tvář. ¹⁸ Proto jsme k vám chtěli přijít, já Pavel už dvakrát, ale Satan nám v tom zabránil. ¹⁹ Kdo je naše naděje nebo radost nebo věnec chlouby, ne-li právě vy před naším Pánem Ježíšem při jeho příchodu? ²⁰ Vždyť vy jste naše sláva i radost.

3 Protože jsme to již nemohli déle vydržet, uznali jsme za vhodné zůstat v Athénách sami ² a poslali jsme Timotea, našeho bratra a Božího spolupracovníka v Kristově evangeliu, aby vás upevnil a povzbudil ve vaší víře, ³ aby se nikdo nezmítal v těchto souzeních. Sami přece víte, že to je naším údělem. ⁴ Vždyť když jsme byli u vás, předem jsme vám říkali, že nás čeká souzení. To, jak víte, se i stalo. ⁵ Když jsem to tedy nemohl déle vydržet, poslal jsem Timotea, abych se dověděl o vaší víře, jestli vás snad Pokušitel nějak nezkusil, aby tak naše úsilí nevyšlo naprázdno. ⁶ Nyní však přišel od vás Timoteus k nám a přinesl nám radostnou zprávu o vaší víře a lásce, i o tom, že na nás stále v dobrém vzpomínáte a toužíte nás spatřit stejně jako i my vás. ⁷ Proto jsme byli, bratři, ve vši naší tísní a soužení povzbuzeni skrze vaši víru, ⁸ protože nyní skutečně žijeme, jestliže vy pevně stojíte v Pánu. ⁹ Vždyť jakou vděčností za vás můžeme Bohu odplatit za všechnu tu opravdovou radost, kterou z vás máme před naším Bohem? ¹⁰ Ve dne v noci převelice prosíme, abychom vás mohli spatřit a doplnit nedostatky vaší víry. ¹¹ Sám Bůh a náš Otec a náš Pán Ježíš kéž urovná naši cestu k vám. ¹² A vás ať Pán rozhojní a dá vám oplývat v lásce k sobě navzájem i ke všem lidem, jako i my máme lásku k vám, ¹³ ať tak upevní vaše srdce, aby byla bezúhonná v svatosti před Bohem a naším Otcem v příchodu našeho Pána Ježíše se všemi jeho svatými. Amen.

4 Nakonec vás, bratři, žádáme a vyzýváme v Pánu Ježíši, abyste se ještě více rozhojňovali v tom, co

jsste od nás převzali a co už také činíte - totiž jak máte chodit, abyste se líbili Bohu. ² Vždyť víte, které příkazy jsme vám vydali skrze Pána Ježíše. ³ Neboť toto je vůle Boží, vaše posvěcení, abyste se zdržovali smilstva, ⁴ aby každý z vás uměl zacházet se svou nádobou ve svatosti a úctě, ⁵ ne v žádostivé vášni jako pohané, kteří neznají Boha, ⁶ a aby nikdo nepřekračoval meze a neklamal v této věci svého bratra, protože Pán je mstitelem v těch všech věcech, jak jsme vám také předem řekli a plně dosvědčili. ⁷ Neboť Bůh nás nepovolal k nečistotě, nýbrž k tomu, abychom žili v posvěcení. ⁸ Proto kdo toto odmítá, neodmítá člověka, ale Boha, který také do vás dává svého Svatého Ducha. ⁹ O bratrské lásce vám není potřeba psát, neboť jste sami vyučeni od Boha, abyste milovali jeden druhého. ¹⁰ A opravdu tak činíte všem bratřím v celé Makedonii. Vyzýváme vás však, bratři, abyste se v tom ještě více rozhojňovali ¹¹ a zakládali si na pokojném životě, věnovali se vlastním věcem a pracovali vlastníma rukama, jak jsme vám přikázali, ¹² a abyste chodili slušně před těmi, kteří jsou vně, a nikoho nepotřebovali. ¹³ Nechceme vás, bratři, nechávat v nevědomosti o těch, kdo zemřeli, abyste se nermoutili jako ti ostatní, kteří nemají naději. ¹⁴ Jestliže však věříme, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, tak Bůh také ty, kdo zemřeli skrze Ježíše, přivede s ním. ¹⁵ Neboť toto vám říkáme slovem Pánovým: My živí, kteří jsme tu ponecháni do příchodu Pána, jistě nepředejdeme ty, kteří zemřeli, ¹⁶ protože za zvuku příkazujícího zvolání, hlasu archanděla a Boží polnice sám Pán sestoupí z nebe a mrtví v Kristu vstanou nejdříve. ¹⁷ Potom my živí, kteří tu budeme ponecháni, budeme spolu s nimi uchváčeni v oblacích do vzduchu k setkání s Pánem. A tak už vždy budeme s Pánem. ¹⁸ Proto se těmito slovy navzájem povzbuzujte.

5 O časech a obdobích, bratři, nepotřebujete, aby vám bylo psáno. ² Vždyť sami přesně víte, že Pá-

nův den přijde jako zloděj v noci. ³ Když lidé budou říkat: 'Pokoj a bezpečnost', tehdy na ně znenadání přijde zkáza jako porodní bolesti na těhotnou ženu, a jistě neuniknou. ⁴ Vy však, bratři, nejste ve tmě, aby vás ten den přepadl jako zloděj. ⁵ Neboť vy všichni jste synové světla a synové dne. Nepatříme noci ani tmě. ⁶ Proto tedy nespěme jako ti ostatní, nýbrž budme bdělí a střízliví. ⁷ Vždyť ti, kdo spí, spí v noci, a ti, kdo se opijejí, opijejí se v noci. ⁸ My však, kteří patříme dni, budme střízliví, oblečení v pancíř víry a lásky a v přílbu naděje spasení. ⁹ Neboť Bůh nás nepostavil k hněvu, nýbrž k získání spasení skrze našeho Pána Ježíše Krista, ¹⁰ který za nás zemřel, abychom my, ať bdíme nebo spíme, žili spolu s ním. ¹¹ Proto se navzájem povzbuzujte a budujte jeden druhého, jak to již činíte. ¹² Žádáme vás, bratři, abyste uznávali ty, kteří namáhavě pracují mezi vámi, jsou vašimi představenými v Pánu a napomínají vás. ¹³ Převelice si jich v lásce važte pro jejich práci; žijte mezi sebou v pokoji. ¹⁴ Vyzýváme vás, bratři, napomínejte neukázněné, potěšujte malomyslné, ujímejte se slabých, mějte trpělivost se všemi. ¹⁵ Hleďte, aby nikdo neodplácel nikomu zlým za zlé, ale vždy usilujte o dobro k sobě navzájem i vůči všem. ¹⁶ Vždycky se radujte. ¹⁷ Neustále se modlete. ¹⁸ Ve všem vzdávejte díky, neboť toto je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás. ¹⁹ Ducha neuhašujte. ²⁰ Proroctvími nepohrdejte. ²¹ Všechno však zkoušejte; co je dobré, to pevně držte, ²² a všeho, co vypadá zle, se vystříhejte. ²³ A sám Bůh pokoje kéž vás celé posvětí a celého vašeho ducha i duši i tělo kéž zachová bez poskvrny až k příchodu našeho Pána Ježíše Krista. ²⁴ Věrný je ten, kdo vás povolává; on to také učiní. ²⁵ Bratři, modlete se též za nás. ²⁶ Pozdravte všechny bratry svatým políbením. ²⁷ Zavazuji vás přísahou v Pánu, abyste tento list dali přečíst všem svatým bratřím. ²⁸ Milost našeho Pána Ježíše Krista s vámi. Amen.

2.list Tesalonickým

1 Pavel, Silvanus a Timoteus církvi Tesaloničanů v Bohu, našem Otci, a v Pánu Ježíši Kristu: ² Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána Ježíše Krista. ³ Bratři, jsme zavázáni stále za vás Bohu vzdávat díky, jak je to správné, protože převelice roste vaše víra a rozhodňuje se láska všech vás k sobě navzájem. ⁴ I my sami se tedy vámi chlubíme v církvích Božích pro vaši vytrvalost a víru ve všech vašich pronásledováních a souženích, která snášíte. ⁵ Je to jisté znamení spravedlivého soudu Božího, abyste byli uznáni hodnými Božího království, pro něž také trpíte, ⁶ pokud je spravedlivé u Boha to, aby těm, kteří vás sužují, odplatil soužením, ⁷ a vám, kteří jste v soužení, úlevou spolu s námi, až se zjeví z nebe Pán Ježíš se svými mocnými anděly ⁸ a v plameni ohně bude trestat ty, kteří neuznávají Boha, a ty, kteří nejsou poslušni evangelia našeho Pána Ježíše. ⁹ Ti ponесou trest, věčnou zkázu v odloučení od tváře Pána a od slávy jeho síly, ¹⁰ když přijde, aby v onen den byl oslaven ve svých svatých a aby se stal předmětem obdivu ve všech těch, kdo uvěřili, neboť naše svědectví došlo u vás víry. ¹¹ Proto se za vás také stále modlíme, aby vás náš Bůh učinil hodnými svého povolání a v moci naplnil každý dobrý úmysl a skutek víry, ¹² aby tak bylo oslaveno jméno našeho Pána Ježíše ve vás a vy v něm podle milosti našeho Boha a Pána Ježíše Krista.

2 Pokud jde o příchod našeho Pána Ježíše Krista a naše shromáždění k němu, žádáme vás, bratři, ² abyste se nenechali snadno otrást ve svém poznání ani vylekat buď skrze ducha, nebo skrze slovo nebo skrze dopis, vydávaný za náš, jako by den Pánův již nastal. ³ Ať vás nikdo žádným způsobem nesvede, protože nenastane, dokud napřed nepřijde odpadnutí a nebude zjeven ten člověk bezzákonosti, syn zhouby, ⁴ který se protíví proti všemu a pyšně se pozvedá nade všecko, čemu se říká Bůh nebo posvátnost, takže sám usedne jako Bůh do Boží svatyně a bude se vydávat za Boha. ⁵ Nevzpomínáte si, že jsem vám toto říkal, ještě když jsem byl u vás? ⁶ Také víte, co ho nyní zdržuje, aby byl zjeven až ve svůj čas. ⁷ Neboť tajemství této bezzákonosti již působí; jen čeká, dokud ten, kdo je nyní zdržuje, nebude z prostředku vzat. ⁸ A potom bude zjeven ten Bezzákonný, kterého Pán Ježíš odstraní duchem svých úst a zahladí jej i jeho skutky jasným zjevením svého příchodu. ⁹ Příchod Bezzákonného je podle působení Satana se vší mocí, znameními a zázraky lži ¹⁰ a s veškerým klamem nepravosti pro ty, kteří hynou,

protože nepřijali lásku Pravdy, aby byli zachráněni.

¹¹ Proto na ně Bůh posílá mocné působení bludu, aby uvěřili lži, ¹² a aby všichni, kdo neuvěřili Pravdě, ale našli zalíbení v nepravosti, byli tak odsouzeni. ¹³ My pak jsme zavázáni, bratři milovaní od Pána, stále za vás vzdávat díky Bohu, že si vás vybral jako prvotinu k záchráně v posvěcení ducha a víře v pravdu. ¹⁴ K tomu vás i povolal skrze naše evangelium, abyste získali slávu našeho Pána Ježíše Krista. ¹⁵ Proto tedy, bratři, stůjte pevně a držte učení, která jsme vám předali a kterým jste byli vyučeni, ať už slovem nebo dopisem.

¹⁶ Sám náš Pán Ježíš Kristus a Bůh, náš Otec, který si nás zamiloval a v milosti nám daroval věčné potěšení a dobrou naději, ¹⁷ nechť vaše srdce povzbudí a upevní v každém dobrém skutku i slovu.

3 Nakonec, bratři, modlete se za nás, aby se Pánovo slovo rychle šířilo a bylo slaveno tak jako u vás, ² a abychom byli vysvobozeni od pobloudilých a zlých lidí; neboť ne všichni mají víru. ³ Věrný je Pán, který vás upevní a ochrání od Zlého. ⁴ Vždyť pokud jde o vás, máme důvěru v Pánu, že věci, které vám přikazujeme, činíte a budete činit. ⁵ Kéž Pán uvede vaše srdce do lásky Boží a do trpělivosti Kristovy. ⁶ Přikazujeme vám, bratři, ve jménu našeho Pána Ježíše Krista, abyste se stranili každého bratra, který žije neukázněně, a ne podle toho, co jste od nás převzali. ⁷ Vždyť sami víte, jak nás máte napodobovat, protože jsme mezi vámi nebyli neukázněni. ⁸ Ani jsme u nikoho nejedli zadarmo chléb, ale dnem i nocí jsme s námahou a úsilím pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž. ⁹ Ne že bychom k tomu neměli právo, ale takto jsme vám dali sami sebe za vzor, abyste nás napodobovali. ¹⁰ Neboť když jsme u vás byli, toto jsme vám přikazovali: Jestliže někdo nechce pracovat, ať také nejí. ¹¹ Slyšíme totiž, že někteří mezi vámi žijí neukázněně, vůbec nepracují, ale zabývají se tím, do čeho jim nic není. ¹² Takovým přikazujeme a vyzýváme je v Pánu Ježíši Kristu, aby s tichostí pracovali a jedli vlastní chléb. ¹³ Vy však, bratři, neochabněte v konání toho, co je správné. ¹⁴ Jestliže někdo neposlouchá naše slovo v tomto dopise, dávejte si na něho pozor a nestýkejte se s ním, aby se zastyděl. ¹⁵ Avšak nepokládejte ho za nepřítele, nýbrž napomínejte ho jako bratra. ¹⁶ Sám Pán pokoje nechť vám daruje pokoj vždy a každým způsobem. Pán se všemi vámi. ¹⁷ Pozdrav mou, Pavlovou rukou, což je znamením v každém dopise; takto píšu. ¹⁸ Milost Pána našeho Ježíše Krista se všemi vámi. Amen.

1.list Timoteovi

1 Pavel, apoštol Krista Ježíše podle příkazu Boha, našeho Zachránce, a Krista Ježíše, naší naděje, **2** Timoteovi, pravému dítěti ve víře: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce našeho a Krista Ježíše, Pána našeho. **3** Když jsem cestoval do Makedonie, vybídl jsem tě, abys zůstal v Efezu a nařídil jistým lidem, aby neučili odchylným naukám **4** a nezabývali se bájemi a nekonečnými rodokmeny, které vedou spíše k hloubání než k Boží správě, která spočívá na víře. **5** Cílem tohoto nařízení je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry. **6** Od toho se někteří odchýlili a obrátili se k prázdnému mluvení. **7** Chtějí být učiteli Zákona, a nechápou ani to, co říkají, ani to, o čem se tak jistě vyslovují. **8** Víme, že Zákon je dobrý, když ho někdo užívá náležitě **9** a je si vědom toho, že Zákon není dán pro spravedlivého, nýbrž pro lidi nespravedlivé a vzpurné, bezbožné a hříšné, pro lidi nesvaté a světské, pro otcovrahy a matkovrahy, pro vrahy, **10** smilníky, homosexuály, únosce, lháře, křivopřísežníky, a co ještě jiného se přiči zdravému učení **11** podle evangelia slávy blahoslaveného Boha, které mi bylo svěřeno. **12** Děkuji tomu, který mne posilnil, Kristu Ježíši, našemu Pánu, že mě uznal za spolehlivého a ustanovil ke službě, **13** ačkoli jsem byl předtím rouhač, pronásledovatel a násilník. Došel jsem však milosrdenství, protože jsem to činil z nevědomosti v nevěře. **14** A tím hojněji se projevila milost našeho Pána s vírou a láskou, která je v Kristu Ježíši. **15** Spolehlivé je to slovo a zaslouží si plného přijetí: Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Z nich jsem já první, **16** avšak proto jsem došel milosrdenství, aby Kristus Ježíš na mně prvním ukázal veškerou svou trpělivost jako příklad pro ty, kdo v něho budou věřit k životu věčnému. **17** Králi věků, nepomíjejícímu, neviditelnému, jedinému moudrému Bohu čest a sláva na věky věků. Amen. **18** Toto nařízení svěřuji tobě, můj synu Timoteji, na základě předešlých proctví o tobě, abys s jejich posilou bojoval dobrý boj, **19** maje víru a dobré svědomí, jímž někteří pohrdli, a proto ztroskotali ve víře. **20** Patří k nim Hymenaios a Alexandr, které jsem vydal Satanu, aby se odnaučili rouhat.

2 Především tedy prosím, aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy a děkování za všechny lidi, **2** za krále a za všechny ty, kdo jsou ve vysokém postavení, abychom mohli vést tichý a pokojný život ve vsí zbožnosti a důstojnosti. **3** To je dobré a vítané před Bohem, naším Zachráncem, **4** který chce, aby všichni lidé byli

zachráněni a přišli k poznání pravdy. **5** Je totiž jeden Bůh, jeden je také prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, **6** který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví ve svůj čas. **7** K tomu jsem byl ustanoven hlasatelem a apoštolem - mluvím pravdu v Kristu, nelžu - učitelem národů ve víře a v pravdě. **8** Chci tedy, aby se muži modlili na každém místě, pozvedajíce svaté ruce bez hněvu a sváru. **9** Stejně i ženy ať se v slušném oděvu zdobí počestně a střízlivě, ne účesy a zlatem, perlami nebo drahými šaty, **10** nýbrž dobrými skutky, jak se sluší na ženy, které se přiznávají k zbožnosti. **11** Žena ať se učí v tichosti a s veškerou podřízeností. **12** Nedovoluji, aby žena učila nebo měla moc nad mužem, nýbrž má být v tichosti. **13** Neboť první byl utvořen Adam, potom Eva. **14** A nebyl sveden Adam; žena byla zcela svedena a upadla do přestoupení. **15** Bude však zachráněna skrze rození; ženy jsou zachráněny, setrvají-li ve víře, lásce a v posvěcení spolu se střízlivostí.

3 Věrohodné je to slovo: Usiluje-li někdo o biskupství, touží po dobré práci. **2** Biskup tedy má být bezúhonný, muž jedné ženy, střídmý, rozvážný, řádný, pohostinný, způsobilý učit, **3** ne pijan, ne rváč, nýbrž mírný, ne svárlivý nebo hrabivý. **4** Má dobře vést svou rodinu a udržovat děti v poslušnosti se vsí počestností. **5** Neumí-li někdo vést svou rodinu, jak se bude starat o Boží církev? **6** Nemá být teprve nedávno obrácený, aby nezpyšněl a neupadl do Dávlova odsouzení. **7** Musí však mít také dobré svědectví od těch, kdo stojí mimo, aby neupadl do pohanění a do léčky Dávlovy. **8** Rovněž diakoni mají být čestní, ne neupřímní, ne oddaní mnohému pití vína, ne hanebně ziskuchtiví; **9** mají mít tajemství víry v čistém svědomí. **10** I oni ať jsou nejprve zkoumání, a teprve potom, jsou-li bez výtky, ať konají svou službu. **11** Právě tak ženy mají být čestné, ne pomlouvačné, střídmé, ve všem věrné. **12** Diakoni ať jsou muži jedné ženy, ať dobře vedou své děti a vlastní domácnosti. **13** Neboť ti, kdo dobře vykonali svou službu, získávají si dobré postavení a mnoho smělé důvěry ve víře, která je v Kristu Ježíši. **14** Tyto věci ti píšu v naději, že k tobě brzo přijdu. **15** Kdybych se však opozdil, chci, abys věděl, jak je třeba se chovat v domě Božím, jímž je církev Boha živého, sloup a opora pravdy. **16** A vpravdě veliké je to tajemství zbožnosti: Ten, který se zjevil v těle, byl ospravedlněn v Duchu, ukázal se andělům, byl hlásán národům, ve světě mu uvěřili, byl přijat ve slávě vzhůru.

4 Duch výslovně praví, že v posledních dobách někteří odstoupí od víry, přidržující se bludných duchů a učení démonů, ² těch, kteří v pokrytectví mluví lež a mají vypálené znamení na vlastním svědomí. ³ Zabraňují lidem ženit se a nařizují jim zdržovat se pokrmů, které Bůh stvořil, aby je s děkováním požívali ti, kdo věří a poznali pravdu. ⁴ Neboť všechno, co Bůh stvořil, je dobré a nemá se zavrhouvat nic, co se přijímá s děkováním: ⁵ posvěcuje se to skrze slovo Boží a přimluvu. ⁶ Toto předkládaje bratřím, budeš dobrým služebníkem Krista Ježíše, živeným slovy víry a dobrého učení, které sis osvojil. ⁷ Světské a babské báje odmítej. Cvič se pro zbožnost. ⁸ Tělesné cvičení je užitečné pro málo věcí, avšak zbožnost je užitečná ke všemu, neboť má zaslíbení života nynějšího i budoucího. ⁹ Věrohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu.

¹⁰ Proto se namáháme a zápasíme, že máme naději v živém Bohu, který je Zachránce všech lidí, zvláště věřících. ¹¹ To nařizuj a tomu uč. ¹² Nikdo ať tebou nepohrdá pro tvé mládí, ale těm, kdo věří, buď vzorem v řeči, v chování, v lásce, [v Duchu,] ve víře, v čistotě. ¹³ Než přijdu, věnuj se předčítání, napomínání, vyučování.

¹⁴ Nezanedbávej v sobě dar milosti, který ti byl dán skrze prorocství se vzkládáním rukou staršovstva. ¹⁵ O to se starej, v tom buď, aby tvůj pokrok byl všem zřejmý.

¹⁶ Dávej si pozor sám na sebe a na učení. Buď v tom vytrvalý. Neboť budeš-li to činit, zachráníš jak sám sebe, tak ty, kdo tě poslouchají.

5 Na staršího muže se neosopuj, ale domlouvej mu jako otci, mladším jako bratrům, ² starším ženám jako matkám, mladším jako sestrám ve vši čistotě.

³ Vdovy měj v úctě, mám na mysli ty, které jsou skutečně vdovy. ⁴ Má-li však některá vdova děti nebo vnoučata, ti ať se učí prokazovat zbožnost především svému domu a odplácet rodičům, neboť to je milé před Bohem. ⁵ Vdova, která je skutečně osamělá, spoléhá na Boha a oddává se vytrvale prosbám a modlitbám ve dne i v noci. ⁶ Ale ta, která se chová rozmařile, je mrtvá, i když žije. ⁷ A toto přikazuj, aby byly bezúhonné.

⁸ Jestliže se někdo nestará o své vlastní a hlavně o členy své rodiny, zapřel víru a je horší než nevěřící. ⁹ Do seznamu ať je zapsána jen taková vdova, která není mladší než šedesát let, byla ženou jednoho muže, ¹⁰ je známá dobrými skutky, jestliže vychovala děti, byla pohostinná, umývala nohy svatým, pomáhala lidem v tísní, jestliže šla za každým dobrým skutkem. ¹¹ Mladší vdovy však odmítej. Neboť když je jejich žádosti postaví proti Kristu, chtějí se vdávat; ¹² zaslouží si odsouzení, protože zrušily předchozí závazek. ¹³ Zároveň se také učí být lenivé, chodíce po návštěvách. A nejen lenivé, nýbrž i žvanivé a všetečné, a mluví, co se nepatří.

¹⁴ Chci tedy, aby se mladší vdovy vdávaly, rodily děti, vedly domácnost a nedávaly protivníku žádnou příležitost k pomluvám. ¹⁵ Vždyť některé z nich se již odvrátily za Satanem. ¹⁶ Má-li některý věřící muž nebo některá věřící žena vdovy v rodině, ať jim pomáhá; církev tak

nebude zatěžována a bude moci pomáhat skutečným vdovám. ¹⁷ Starší, kteří zastávají dobře svůj úřad, jsou hodni dvojí cti, zvláště ti, kteří se namáhají kázáním a vyučováním. ¹⁸ Neboť Písmo praví: 'Býkovi, který mlátí, nedáš náhubek' a 'hoden je dělník své mzdy'. ¹⁹ Žalobu proti staršímu nepřijímej, leda na základě výpovědi dvou nebo tří svědků. ²⁰ Ty, kteří hřeší, kárej přede všemi, aby i ti ostatní měli strach. ²¹ Zapřísahám tě před Bohem a Kristem Ježíšem a před vyvolenými anděly, abys toto zachoval bez předpojatosti a nic nečinil tak, že bys někomu stranil. ²² Nevzkládej na nikoho ukvapeně ruce. Neměj účast na cizích hříších. Uchovávej se čistý. ²³ Nepij už jen vodu, ale kvůli [svému] žaludku a kvůli svým častým nemocem užívej trochu vína. ²⁴ Hříchy některých lidí jsou zcela zjevné a předem vedou k soudu, u jiných se však také ukazují až potom. ²⁵ Stejně tak i dobré skutky jsou zcela zjevné; a ty, s kterými je to jinak, nemohou zůstat skryté.

6 Všichni, kdo jsou pod jhem jako otroci, ať pokládají své pány za hodny veškeré úcty, aby Boží jméno a učení nebylo tupeno. ² Ti, kdo mají věřící pány, ať je nemají v menší vážnosti proto, že jsou jejich bratry, nýbrž ať slouží tím raději, že ti, kteří se ujímají dobrého díla, jsou věřící a milovaní. Tomu uč a k tomu povzbuzuj. ³ Jestliže někdo učí jinak a nedrží se zdravých slov, těch, které jsou našeho Pána Ježíše Krista, a učení, které je v souladu se zbožností, ⁴ je zaslepený, ničemu nerozumí, ale má chorobný zájem o sporné otázky a slovní potyčky. Z toho vzniká závist, svár, urážky, zlá podezření, ⁵ ustavičné třenice mezi lidmi, kteří mají porušenou mysl a jsou zbaveni pravdy a kteří se domnívají, že zbožnost je pramenem zisku. Takovým se vyhni.

⁶ Opravdu velkým pramenem zisku je totiž zbožnost, která se spokojí s tím, co má. ⁷ Nic jsme si přece na svět nepřinesli a je jasné, že si z něho také nemůžeme nic odnést. ⁸ Máme-li však jídlo a oděv, spokojíme se s tím. ⁹ Ti, kdo chtějí být bohatí, upadají do pokušení a do léčky a do mnoha nerozumných a škodlivých žádostí, které je vtahují do zkázy a záhuby. ¹⁰ Neboť kořenem všeho zlého je láska k penězům; a někteří, kdo se po nich pachtili, zbloudili od víry a způsobili si mnoho bolesti. ¹¹ Ale ty, Boží člověče, před tím utíkej! Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost. ¹² Bojuj dobrý boj víry, uchop věčný život, k němuž jsi byl povolán a pro nějž jsi učinil dobré vyznání před mnoha svědky. ¹³ Nařizuj ti před Bohem, který dává všemu život, a Kristem Ježíšem, který před Pontiem Pilátem dosvědčil dobré vyznání, ¹⁴ abys zachoval ten příkaz bez poskvrny a bez úhony až do zjevení našeho Pána Ježíše Krista, ¹⁵ které svým časem ukáže blahoslavený a jediný Panovník, Král kralujících a Pán panujících. ¹⁶ On jediný má nesmrtelnost a přebývá v nepřístupném světle; jeho nikdo z lidí nespátril a nemůže spatřit. Jemu buď čest a věčná moc. Amen. ¹⁷ Těm, kteří jsou bohatí v nynějším věku, přikazuj, ať nejsou pyšní, a nedoufají v nejisté bohatství, nýbrž v [živého] Bo-

ha, který nám všechno štědře poskytuje k požitku; ¹⁸ at' konají dobro, bohatnou v dobrých skutcích, jsou štědrí, sdílní, ¹⁹ a tak si shromažďují pěkný základ pro budoucnost, aby dosáhli skutečného života. ²⁰ Ó Timoteji, opatruj, co ti bylo svěřeno, vyhýbej se světským prázdným řečem a protikladným tvrzením toho, co se falešně nazývá 'poznání', ²¹ k němuž se někteří přiznávali, a zbloudili ve víře. Milost s vámi. Amen.

2.list Timoteovi

1 Pavel, z vůle Boží apoštol Krista Ježíše podle zaslíbení života, který je v Kristu Ježíši, ² Timoteovi, mému milovanému synu: Milost, milosrdenství, pokoj od Boha Otce a Krista Ježíše, našeho Pána. ³ Děkuji Bohu, jemuž sloužím s čistým svědomím jako moji předkové, když tě neustále připomínám ve svých modlitbách dnem i nocí. ⁴ Vzpomínám na tvé slzy a toužím tě spatřit, abych byl naplněn radostí. ⁵ Připomenul jsem si tu upřímnou víru, která je v tobě; ta nejprve přebývala v tvé babičce Loidě a v tvé matce Eunice a jsem přesvědčen, že přebývá i v tobě. ⁶ Z toho důvodu ti připomínám, abys rozněcoval Boží dar, který je v tobě skrze vzkládání mých rukou. ⁷ Neboť Bůh nám nedal ducha bážlivosti, nýbrž ducha moci a lásky a rozvahy. ⁸ Nestyd se tedy za svědectví našeho Pána ani za mne, jeho vězně, nýbrž spolu se mnou snášej útrapy pro evangelium podle moci Boží; ⁹ on nás zachránil a povolal svatým povoláním ne podle našich skutků, nýbrž podle vlastního předsevzetí a podle milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy ¹⁰ a která se nyní ukázala zjevením našeho Zachránce Krista Ježíše. On zničil smrt a skrze evangelium vyvedl na světlo život a neporušitelnost. ¹¹ K tomu jsem já byl ustanoven hlasatelem a apoštolem a učitelem národů. ¹² Proto také toto snáším, ale nestydím se za to; vím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že on je mocen ochránit to, co jsem mu svěřil, až do onoho dne. ¹³ Měj za vzor zdravých slov to, co jsi slyšel ode mne ve víře a lásce, která je v Kristu Ježíši. ¹⁴ Ten krásný svěřený poklad zachovej skrze Ducha Svatého, který v nás přebývá. ¹⁵ Víš o tom, že se ode mne odvrátili všichni, kdo jsou v Asii, mezi nimi Fygelos a Hermogenés. ¹⁶ Kéž Pán prokáže milosrdenství Oneziforově rodině, protože mě často osvěžil a nestydl se za mé řetězy, ¹⁷ nýbrž když přišel do Říma, usilovně mě hledal, až mě našel. ¹⁸ Kéž mu Pán dá, aby našel milosrdenství od Pána v onen den. A jak veliké služby mi prokázal v Efezu, víš nejlépe sám.

2 Ty tedy, mé dítě, posiluj se v milosti, která je v Kristu Ježíši. ² Co jsi ode mne slyšel před mnohými svědky, to svěř věrným lidem, kteří budou schopni vyučit také jiné. ³ Snášej spolu se mnou útrapy jako dobrý voják Krista Ježíše. ⁴ Žádný voják ve službě se nezapléta do záležitostí každodenního života, aby se zalíbil tomu, kdo ho na vojnu najal. ⁵ A stejně i ten, kdo závodí, nebývá ověnčen, nezávodí-li podle pravidel. ⁶ Rolník, který se namáhá, má jako první dostat podíl z úro-

dy. ⁷ Uvažuj o tom, co říkám. Pán ti dá ve všem porozumění. ⁸ Pamatuj na Ježíše Krista vzkříšeného z mrtvých, ze semene Davidova, podle mého evangelia. ⁹ Pro ně snáším zlé a dokonce pouta jako zločinec. Ale slovo Boží není spoutáno. ¹⁰ Proto všechno snáším pro vyvolené, aby i oni dosáhli záchrany v Kristu Ježíši spolu s věčnou slávou. ¹¹ Věrohodné je to slovo: Jestliže jsme s ním zemřeli, budeme s ním také žít. ¹² Jestliže vytrváme, budeme s ním i kralovat. Zapřeme-li ho, i on nás zapře. ¹³ Jsme-li nevěrní, on zůstává věrný, neboť nemůže zapřít sám sebe. ¹⁴ Toto připomínej a před tváří Boží zapřísahej bratry, aby se nepřeli o slova. K ničemu to není, jen ke zkáze posluchačů. ¹⁵ Horlivě usiluj, aby ses před Boha postavil jako člověk osvědčený, pracovník, který se nemusí stydět a který správně rozděluje slovo pravdy. ¹⁶ Vyhýbej se prázdným světským řečem, neboť ti, kdo tak mluví, budou stále víc postupovat k bezbožnosti ¹⁷ a jejich nauka se bude šířit jako sněh. Patří k nim i Hymenaios a Filétos, ¹⁸ kteří zbloudili od pravdy, když říkají, že vzkříšení již nastalo, a tím u některých podvracejí víru. ¹⁹ Avšak pevný základ Boží stojí, maje tuto pečeť: 'Pán zná ty, kdo jsou jeho', a 'ať se odvrátí od nepravosti každý, kdo vyslovuje Pánovo jméno'. ²⁰ Ve velkém domě nejsou jen nádoby zlaté a stříbrné, nýbrž i dřevěné a hliněné, jedny ke cti, druhé k méně čestným účelům. ²¹ Kdo by se tedy od těchto věcí očistil, bude nádobou ke cti, posvěcenou, Hospodáři užitečnou, připravenou ke každému dobrému skutku. ²² Utíkej před mladickými žádostmi, usiluj o spravedlnost, víru, lásku, pokoj s těmi, kdo vyzývají Pána z čistého srdce. ²³ Hloupé a pošetilé otázky odmítej; víš, že plodí hádky. ²⁴ Pánův otrok se nemá hádat, nýbrž má být přívětivý ke všem, schopný učit, má být trpělivý ²⁵ a v tichosti kárat odpůrce. Snad jim dá Bůh pokání k poznání pravdy, ²⁶ a proberou se z Dáblovy pasti, do které byli od něj chyceni, aby činili jeho vůli.

3 Toto však věz, že v posledních dnech nastanou těžké časy. ² Lidé budou sobečtí, chtějí peněz, chvástaví, domýšliví, rouhaví, rodičů neposlušní, nevďeční, bezbožní, ³ bezcitní, nesmířliví, pomlouvační, nevázaní, hrubí, nepřátelští k dobrému, ⁴ zrádní, lehkomyslní, nadutí, milovníci rozkoše spíše než milovníci Boha. ⁵ Budou mít vnější formu zbožnosti, ale její moc jim bude cizí. Od takových se odvracej. ⁶ K nim patří ti, kteří vnikají do domů a podmaňují si lehkověrné ženy, které jsou obtíženy hříchy a hnané rozličnými žádostmi, ⁷ které se stále učí, a nikdy nemohou přijít k pozná-

ní pravdy. ⁸ Jako se Jannés a Jambrés postavili proti Mojžíšovi, tak se i tito lidé stavějí proti pravdě. Jsou to lidé se zvrácenou myslí, neosvědčení ve víře. ⁹ Ale dále nepostoupí, neboť jejich nerozum bude všem zřejmý, jako byl i nerozum oněch dvou. ¹⁰ Ty však jsi sledoval mé učení, můj způsob života, můj úmysl, mou víru, trpělivost, lásku, vytrvalost, ¹¹ pronásledování a útrapy, jaké mne stihly v Antiochii, v Ikoniu a v Lystře. Jaká pronásledování jsem přestál, a ze všech mě Pán vysvobodil! ¹² Všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu Ježíši, budou pronásledováni. ¹³ Ale zlí lidé a podvodníci budou postupovat stále k horšímu; budou svádět jiné a sami budou sváděni. ¹⁴ Ty však zůstávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi byl plně přesvědčen, věda, od koho ses tomu naučil; ¹⁵ od dětství přece znáš svatá Písma, jež ti mohou dát moudrost k záchraně skrze víru, která je v Kristu Ježíši. ¹⁶ Veškeré Písmo je vdechnuté Bohem a je užitečné k učení, k usvědčování, k napravování, k výchově ve spravedlnosti, ¹⁷ aby Boží člověk byl takový, jaký má být, důkladně vystrojený ke každému dobrému skutku.

4 Zapísaám tě před Bohem a Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, a při jeho zjevení a jeho kralování: ² Hlásej Slovo, přicházej s ním vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej se vši trpělivostí a s vyučováním. ³ Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, nýbrž si podle vlastních žádostí budou shromažďovat učitele, aby jim říkali, co je jim příjemné; ⁴ odvrátí sluch od pravdy a obrátí se k bájím.

⁵ Ty však buď ve všem střízlivý, snášej protivenství, konej dílo evangelisty, naplň svou službu. ⁶ Neboť já jsem už vydáván v oběť a přišel čas mého odchodu. ⁷ Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru jsem zachoval. ⁸ Nakonec je pro mne připraven věnec spravedlnosti, který mi v onen den předá Pán, spravedlivý soudce. A nejen mně, nýbrž i všem, kteří milují jeho zjevení. ⁹ Pospěš si, abys ke mně brzo přišel. ¹⁰ Démas mě totiž opustil, protože více miloval tento svět, a odešel do Tesaloniky, Krescens do Galacie, Titus do Dalmácie. ¹¹ Jediný Lukáš je se mnou. Marka vezmi a přiveď s sebou, neboť je mi užitečný k službě. ¹² Tychika jsem poslal do Efezu. ¹³ Až půjdeš, vezmi s sebou plášť, který jsem nechal v Troadě u Karpa, též svitky a zvláště pergameny. ¹⁴ Kovář Alexandr mi způsobil mnoho zlého. Pán mu odplatí podle jeho skutků. ¹⁵ Také ty si dávej před ním pozor. Velmi se totiž postavil proti našim slovům. ¹⁶ Při mé první obhajobě nikdo při mně nebyl, nýbrž všichni mě opustili. Kéž jim to není počítáno! ¹⁷ Pán však stál při mně a posilnil mě, aby skrze mne byla dovršena zvěst a aby ji uslyšeli všichni pohané; a byl jsem vysvobozen ze lví tlamy. ¹⁸ Pán mě vysvobodí od každého nepřátelského činu a zachová pro své nebeské království. Jemu buď sláva na věky věků! Amen. ¹⁹ Pozdrav Prisku a Akvilu i dům Oneziforův. ²⁰ Erastos zůstal v Korintu, Trofima jsem nechal nemocného v Milétu. ²¹ Pospěš si, abys přišel ještě před zimou. Pozdravuje tě Eubulos, Pudens, Linus, Klaudia a všichni bratři. ²² Pán Ježíš Kristus buď s tvým duchem. Milost s vámi! Amen.

Titovi

1 Pavel, otrok Boží a apoštol Ježíše Krista pro víru Božích vyvolených a pro poznání pravdy, která je podle zbožnosti ² na základě naděje věčného života, jež před věčnými časy zaslíbil Bůh, který nemůže lhát, ³ a který ve svůj čas zjevil své slovo ve zvěstování, které mi bylo svěřeno podle příkazu našeho Zachránce Boha - ⁴ Titovi, vlastnímu dítěti podle společné víry: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a Krista Ježíše, našeho Zachránce. ⁵ Proto jsem tě zanechal na Krétě, abys dal do pořádku to, co ještě zbývá, a ustanovil v jednotlivých městech starší, jak jsem ti přikázal: ⁶ Je-li kdo bezúhonný, muž jedné ženy, jenž má věřící děti, je muž se nedá vytknout prostopášnost nebo nepoddajnost. ⁷ Neboť biskup musí být bez úhony jako Boží správce; ne samolibý, ne popudlivý, ne pijan, ne rváč, ne zistný, ⁸ ale pohostinný, milující dobro, rozvážený, spravedlivý, zbožný, ukázněný, ⁹ musí se pevně držet spolehlivého slova, jak bylo vyučováno, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce. ¹⁰ Neboť je mnoho nepoddajných, prázdných mluvků a svůdců, obzvláště těch, kdo jsou z obřizky. ¹¹ Těm je třeba zacpávat ústa, neboť rozvracejí celé rodiny, když pro hanebný zisk učí, co by neměli. ¹² Jeden z nich, jejich vlastní prorok, řekl: 'Krétané byli vždycky lháři, zlá zvěř, líná břicha.' ¹³ Toto svědectví je pravdivé. Z toho důvodu je přísně kárej, aby byli zdraví ve víře ¹⁴ a nedbali na židovské báje a příkazy lidí, kteří se odvracejí od pravdy. ¹⁵ Čistým je vše čisté. Avšak poskvřeným a nevěřícím nic není čisté, ale je poskvřená jak jejich mysl, tak svědomí. ¹⁶ Vyznávají, že znají Boha, ale svými skutky ho zapírají. Jsou ohavní a neposlušní a nezpůsobí k jakémukoli dobrému dílu.

2 Ty však mluv, co náleží k zdravému učení. ² Starší muži mají být střídmi, čestní, rozvážení, zdraví ve víře, lásce a vytrvalosti. ³ Podobně starší ženy ať se chovají uctivě, nejsou pomlouvačné ani nejsou zotročeny přílišným pitím vína, ale ať vyučují mladé ženy v dobrém ⁴ a vedou je k tomu, aby měly rády své muže a děti, ⁵ byly rozvážené, cudné, pracovité v domácnosti, dobré, poddané svým mužům, aby slovo Boží nebylo haněno. ⁶ Taktéž mladší muže napomínej, aby byli rozvážení, ⁷ a sám buď ve všem příkladem správného jednání: Ukazuj v učení neporušenost, poctivost, ⁸ mluv zdravé slovo, jemuž nelze nic vytknout, aby každý od-

půrce byl zahanben a neměl nic, co by o nás řekl zlého. ⁹ Otroci ať se ve všem podřizují svým pánům, ať jsou úslužní, neodmlouvají, ¹⁰ ať své pány neokrádají, ale ať ukazují veškerou dobrou víru, aby ve všem byli ozdobou učení našeho Zachránce Boha. ¹¹ Zjevila se totiž Boží milost, která přináší záchranu všem lidem ¹² a vychovává nás, abychom se odřekli bezbožnosti a světských žádostí a rozváženě, spravedlivě a zbožně žili v tomto věku, ¹³ očekávající tu blahoslavenou naději, zjevení slávy velikého Boha a našeho Zachránce Ježíše Krista, ¹⁴ který dal sebe samého za nás, aby nás vykoupil z veškeré nepravosti a očistil si svůj zvláštní lid, horlivý v dobrých skutcích. ¹⁵ Mluv tyto věci, povzbuzuj a kárej se vsí přísností. Nikdo ať tebou nepohrdá!

3 Připomínej jim, ať se podřizují vládcům a vrchnostem, ať je poslouchají a jsou připraveni ke každému dobrému skutku. ² Ať nikoho neurážejí, ať nejsou svárliví, nýbrž mírní a ať ukazují veškerou vlídnost ke všem lidem. ³ Neboť i my jsme kdysi byli nerozumní, neposlušní, bloudící, byli jsme otroky žádostí a všelijakých rozkoší, trávili jsme život v špatnosti a závistí, byli jsme odporní a navzájem jsme se nenáviděli. ⁴ Když se však zjevila dobrota a lidumilnost Boha, našeho Zachránce, ⁵ zachránil nás ne na základě skutků, které jsme my učinili ve spravedlnosti, nýbrž podle svého milosrdenství obmytím znovuzrození a obnovou Ducha Svatého, ⁶ kterého na nás vylil hojně skrze Ježíše Krista, našeho Zachránce, ⁷ abychom se ospravedlněni jeho milostí stali dědici v naději života věčného. ⁸ Spolehlivé je to slovo, a chci, abys na ty věci kladl důraz, totiž aby se ti, kdo uvěřili Bohu, soustředili na to, jak mají vynikat v dobrých skutcích; je to krásné a lidem užitečné. ⁹ Hloupým sporům, rodokmenům, svárům a hádkám o Zákon se vyhýbej! Jsou neužitečné a nikam nevedou. ¹⁰ Sektáře po jednom a druhém napomenutí odmítni. ¹¹ Víš, že takový člověk je převrácený, hřeší, a sám sebe odsuzuje. ¹² Jakmile k tobě pošlu Artema nebo Tychika, pospěš si a přijď ke mně do Nikopole, neboť jsem se rozhodl strávit tam zimu. ¹³ Právníka Zenu a Apolla pečlivě vyprav na cestu, aby jim nic nechybělo. ¹⁴ Ať se i naši lidé učí vynikat v dobrých skutcích pro naléhavé potřeby, aby nebyli neužiteční. ¹⁵ Pozdravuj tě všichni, kteří jsou se mnou. Pozdrav ty, kteří nás ve víře milují. Milost se všemi vámi. Amen.

Filemonovi

1 Pavel, vězeň Krista Ježíše, a bratr Timoteus milovanému Filemonovi, našemu spolupracovníku, ² sestře Apfii, našemu spolubojovníku Archippovi a církvi ve tvém domě: ³ Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. ⁴ Děkuji svému Bohu vždycky, když se o tobě zmiňuji ve svých modlitbách, ⁵ neboť slyším o tvé lásce a víře, kterou máš vůči Pánu Ježíši a ke všem svatým. ⁶ Prosím, aby se společenství tvé víry projevilo v poznání všeho dobrého, jež je v nás pro Krista. ⁷ Neboť jsem měl mnoho radosti a povzbuzení ze tvé lásky, protože skrze tebe, bratře, byla občerstvena srdce svatých. ⁸ Ačkoli mám v Kristu plnou svobodu ti přikazovat, co se patří, ⁹ pro lásku raději prosím já Pavel, stařec a nyní i vězeň Krista Ježíše: ¹⁰ Prosím tě za své dítě, které jsem zplodil ve vězení, za Onezima, ¹¹ který ti byl kdysi neužitečný, avšak nyní je tobě i mně prospěšný. ¹² Toho ti posílám nazpět, jeho, to jest moje srdce. ¹³ Chtěl jsem si ho ponechat u sebe, aby mi místo tebe sloužil v mém vězení pro evangeli-

um, ¹⁴ ale bez tvého souhlasu jsem nechtěl nic udělat, aby tvůj dobrý skutek nebyl jakoby z vynucení, ale z ochoty. ¹⁵ Snad právě proto byl pryč na chvíli, abys jej navždy přijal nazpět - ¹⁶ ne již jako otroka, nýbrž více než otroka, jako milovaného bratra. Je obzvláště drahý mně, ale tím víc tobě: i jako člověk, i jako bratr v Pánu. ¹⁷ Máš-li mě tedy za společníka, přijmi ho jako mne. ¹⁸ Jestliže ti nějak uškodil nebo je ti něco dlužen, přičti to na můj účet. ¹⁹ Já Pavel jsem to napsal vlastní rukou: já to nahradím. Abych ti nakonec nemusel říci, že mi dlužíš i sám sebe! ²⁰ Ano, bratře, ať mám z tebe radost v Pánu. Občerstvi mé srdce v Kristu! ²¹ Píšu ti přesvědčen o tvé poslušnosti, neboť vím, že uděláš více, než říkám. ²² Zároveň mi také připrav hostinskou místnost, neboť mám naději, že vám skrze vaše modlitby budu darován. ²³ Pozdravuje tě Epafras, můj spoluvězeň v Kristu Ježíši, ²⁴ a moji spolupracovníci, Marek, Aristarchos, Démas a Lukáš. ²⁵ Milost Pána našeho Ježíše Krista s vaším duchem. Amen.

Židům

1 Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil kdysi Bůh k otcům v prorocích; ² na konci těchto dnů k nám promluvil v Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož i věky učinil. ³ On je září jeho slávy a otiskem jeho podstaty, nese všechno slovem své moci. Když vykonal skrze sebe očistění od [našich] hříchů, posadil se po pravici Majestátu na výsostech. ⁴ Stal se o to vznešenějším nad anděly, oč významnější jméno dědičně obdržel. ⁵ Neboť kterému z andělů kdy řekl: 'Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil?' A opět: 'Já mu budu otcem a on mi bude synem?' ⁶ A opět, když uvádí Prvorozeného do světa, praví: 'Ať se mu pokloní všichni andělé Boží.' ⁷ Andělům sice říká: 'On činí své anděly větry a své služebníky plamenem ohně,' ⁸ avšak Synovi: 'Tvůj trůn, Bože, je na věky věků a žezlo přímosti je žezlem tvého království. ⁹ Miluješ spravedlnost a nenávidíš nepravost; proto pomazal tě, Bože, Bůh tvůj olejem jásaní nad tvé společníky.' ¹⁰ A: 'Ty, Pane, jsi na počátku založil zemi, a nebesa jsou dílem tvých rukou. ¹¹ Ona pomínou, ty však zůstáváš; všechna jako roucho zestárnou ¹² a jako plášť je svineš, jako roucho budou i proměněna. Ty však jsi stále tentýž a tvá léta nepominou.' ¹³ A kterému z andělů kdy řekl: 'Sed' po mé pravici, dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou?' ¹⁴ Což nejsou oni všichni služební duchové, posílání k službě kvůli těm, kdo mají dostat za dědictví záchranu?

2 Proto musíme věnovat mnohem větší pozornost tomu, co jsme slyšeli, abychom nebyli strženi proudem. ² Neboť jestliže slovo, které bylo řečeno skrze anděly, bylo pevné a každé přestoupení a každá neposlušnost došly spravedlivé odplaty, ³ jak my unikneme, zanedbáme-li tak velikou záchranu, která má svůj původ v tom, co říkal Pán, a byla nám potvrzena těmi, kteří to slyšeli, ⁴ za Božího spoludovzděčování znameními a divy, rozmanitými projevy moci a udělováním Ducha Svatého podle jeho vůle? ⁵ Bůh nepodřídil andělům budoucí svět, o kterém mluvíme. ⁶ Někdo někde slavnostně dosvědčil: 'Co je člověk, že na něj pamatuješ, nebo syn člověka, že ho navštívuješ?' ⁷ Nakrátko jsi ho postavil níže než anděly, slávou a ctí jsi ho ověnil [a ustanovil jsi ho nad dílem svých rukou]. ⁸ Všechno jsi poddal pod jeho nohy.' Tím tedy, že mu poddal všechno, neponechal nic, co by mu nebylo poddáno. Nyní však ještě nevidíme, že je mu všechno poddáno. ⁹ Avšak toho, který byl nakrátko postaven níže než andělé, Ježíše, vidíme pro utrpení smrti ověčeného slávou a ctí; tak z milosti Boží za všechny okusil smrti.

¹⁰ Slušelo se totiž na toho, pro něhož je všechno a skrze něhož je všechno, když mnoho synů přivedl do slávy, aby skrze utrpení učinil dokonalým vůdce jejich záchrany. ¹¹ Neboť ten, který posvěcuje, i ti, kdo jsou posvěcováni, jsou všichni z jednoho. Z toho důvodu se nestydí nazývat je bratry, ¹² když říká: 'Budu hlásat tvé jméno svým bratřím, uprostřed shromáždění tě budu opěvovat.' ¹³ A opět: 'Já mu budu důvěřovat;' a opět: 'Hle, já a děti, které mi dal Bůh.' ¹⁴ Protože děti mají účast na krvi a těle, podobně i on se jich stal účastným, aby skrze smrt zahladil toho, kdo má vládu nad smrtí, totiž Dávla, ¹⁵ a osvobodil ty, kteří byli strachem ze smrti drženi po celý život v otroctví. ¹⁶ Je přece jasné, že se neujímá andělů, ale ujímá se semene Abrahama. ¹⁷ A tedy musel být ve všem učiněn podobný bratřím, aby se stal milosrdným a věrným veleknězem v Božích věcech, k usmíření hříchů lidu. ¹⁸ Protože sám vytrpěl pokušení, může pomoci těm, kteří jsou pokoušeni.

3 Proto, svatí bratři, účastníci nebeského povolání, pohleďte na apoštola a velekněze našeho vyznání, Ježíše, ² který je věrný tomu, kdo ho ustanovil, jako i Mojžíš byl věrný v celém jeho domě. ³ Ježíš je však hoden větší slávy než Mojžíš, tak jako stavitel domu má větší čest nežli dům sám. ⁴ Neboť každý dům někdo staví; a ten, kdo postavil všechno, je Bůh. ⁵ A Mojžíš byl věrný v celém jeho domě jako služebník, aby dosvědčil to, co mělo být pověděno. ⁶ Ale Kristus jako Syn je nad jeho domem. Jeho domem jsme my, zachováme-li si [až do konce pevnou] důvěru a chloubu naděje. ⁷ Proto, jak praví Duch Svatý: 'Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, ⁸ nezatvrzujte svá srdce jako při tom rozhořčení ve dni pokušení v pustině, ⁹ kdy mě pokoušeli vaši otcové tím, že mě zkoušeli, a viděli mé skutky ¹⁰ po čtyřicet let. Proto jsem se rozhněval na toto pokolení a řekl jsem: Stále bloudí srdcem; oni nepoznali mé cesty. ¹¹ Jak jsem přísahal ve svém hněvu: Jistě nevejdou do mého odpočínutí.' ¹² Hledte, bratři, aby snad v někom z vás nebylo zlé a nevěrné srdce, takže by odpadl od živého Boha, ¹³ a proto se navzájem napomínejte každý den, dokud se říká Dnes, aby nikdo z vás nebyl zatvrzen klamem hříchů. ¹⁴ Vždyť jsme se stali účastníky Krista, pokud ten původ jistoty zachováme pevný až do konce. ¹⁵ Když se říká: 'Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce jako při onom rozhořčení', ¹⁶ kdo jsou ti, kteří slyšeli, a způsobili rozhořčení? Což to nebyli všichni ti, kdo vyšli z Egypta skrze Mojžíše?

¹⁷ Na koho se hněval čtyřicet let? Zdali ne na ty, kteří zhřešili a jejichž mrtvoly padly v pustině? ¹⁸ A komu přísahal, že nevejdou do jeho odpočinutí, ne-li těm, kteří neposlechli? ¹⁹ I vidíme, že nemohli vejít pro nevěru.

4 Stále platí zaslíbení pro vstup do jeho odpočinutí, bojme se tedy, aby se snad neukázalo, že někdo z vás je promeškal. ² Vždyť také nám byla oznámena radostná zvěst, stejně jako i jim. Slovo, které slyšeli, jim však neprospělo, protože nebyli spojeni vírou s těmi, kteří slyšeli. ³ Neboť do odpočinutí vcházíme my, kteří jsme uvěřili, jak řekl: 'Jak jsem přísahal ve svém hněvu: Nevejdou do mého odpočinutí,' ačkoliv ta díla byla od založení světa hotova. ⁴ Neboť kdesi řekl o sedmém dni takto: 'I odpočinul Bůh sedmého dne od všeho svého díla.' ⁵ A zde zase: 'Nevejdou do mého odpočinutí.' ⁶ Protože tedy zůstává možnost, aby někteří do něho vešli, a protože ti, kterým to bylo dříve zvěstováno, nevěšili pro neposlušnost, ⁷ opět určuje jeden den, Dnes, když v Davidovi po tak dlouhém čase říká, jak je předpověděno: 'Uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce.' ⁸ Kdyby je byl totiž Jozue uvedl do odpočinutí, nemluvil by o jiném, pozdějším dni. ⁹ A tak zůstává sobotní odpočinutí Božímu lidu. ¹⁰ Kdo totiž vešel do jeho odpočinutí, ten také odpočinul od svých činů, tak jako Bůh od svých. ¹¹ Pospěšme si tedy vejít do onoho odpočinutí, aby nikdo nepadl podle stejného příkladu neposlušnosti. ¹² Neboť slovo Boží je živé a činné, je ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až do rozdělení duše a ducha, kloubů a morku, a je schopné rozsoudit myšlenky a postoje srdce. ¹³ A žádné stvoření není před ním skryté; vše je nahé a odkryté před očima toho, jemuž se budeme zodpovídat. ¹⁴ Když tedy máme velikého velekněze, který prošel nebesy, Ježíše, Syna Božího, držme pevně to vyznání. ¹⁵ Neboť nemáme takového velekněze, který by s námi nemohl soucítit v našich slabostech, nýbrž takového, který ve všem prošel zkouškami podobně jako my, avšak bez hříchu. ¹⁶ Přistupujme tedy s důvěrou k trůnu milosti, abychom přijali milosrdenství a našli milost ku pomoci v pravý čas.

5 Každý velekněz, který je brán z lidí, bývá ustanoven pro lidi v Božích věcech, aby přinášel dary a oběti za hříchy. ² Dovede být mírný vůči nevědomým a bloudícím, protože i sám je obklopován slabostí. ³ A kvůli ní musí přinášet oběti za hříchy nejen za lid, ale i za sebe. ⁴ Tuto čest si nikdo nemůže přisvojit sám, nýbrž je povoláván Bohem, jako i Áron. ⁵ Tak ani Kristus neoslavil sám sebe, když se stal veleknězem, neboť ho jím učinil ten, který mu řekl: 'Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil.' ⁶ Jak říká i na jiném místě: 'Ty jsi kněz na věčnost podle řádu Melchisedecheva.' ⁷ On ve dnech svého pozemského života s hlasitým křikem a slzami obětoval modlitby a úpěnlivé prosby tomu, který byl mocen ho zachránit ze smrti, a byl vyslyšen pro svou zbožnost. ⁸ Ačkoli to byl Syn, naučil se poslušnosti tím, co vytrpěl. ⁹ I dosáhl dokonalosti a stal se všem, kdo

ho poslouchají, původcem věčné záchrany, ¹⁰ když ho Bůh prohlásil za velekněze podle řádu Melchisedecheva. ¹¹ O něm máme mnoho co říci a je to obtížné slovy vysvětlit, protože jste se stali línými ke slyšení. ¹² Neboť ačkoliv jste tou dobou měli být učitelé, opět potřebujete, aby vás někdo učil počáteční základy Božích výroků. Stali jste se těmi, kteří potřebují mléko, a ne hutný pokrm. ¹³ Neboť každý, kdo potřebuje mléko, je nezkušený ve slově spravedlnosti, protože je ještě nemluvně. ¹⁴ Pro dokonalé je však tuhý pokrm, pro ty, kdo mají smysly návykem vycvičeny k rozsuzování dobrého a zlého.

6 Proto opustíme počáteční učení o Kristu a nesme se k zralosti; nekladme znovu základy z pokání z mrtvých skutků a z víry v Boha, ² z učení o křtech, o vzkládání rukou, o vzkříšení mrtvých a o soudu věčném. ³ A to učiníme, jestliže to Bůh dovolí. ⁴ Neboť ty, kteří byli jednou osvíceni, okusili nebeského daru a stali se účastníky Ducha Svatého, ⁵ okusili dobrého Božího slova i moci budoucího věku, ⁶ a odpadli, je nemožné znovu obnovovat ku pokání, neboť si opět křížují Syna Božího a vystavují ho veřejnému posměchu. ⁷ Vždyť zem, která pije déšť, jenž na ni často přichází, a plodí užitečnou bylinu těm, pro něž je také obdělávána, dostává od Boha požehnání. ⁸ Když však nese trní a bodláky, je neužitečná a blízká prokletí; jejím koncem je spálení. ⁹ Co se však týká vás, milovaní, jsme přesvědčeni o lepších věcech, o tom, co náleží k záchraně, přestože tak mluvíme. ¹⁰ Neboť Bůh není nespravedlivý, takže by zapomněl na vaši práci a lásku, kterou jste projevili jeho jménu, když jste posloužili - a ještě sloužíte - svatým. ¹¹ Toužíme však, aby každý z vás projevoval stejnou horlivost k nabytí plné jistoty naděje, která vytrvá až do konce, ¹² abyste nezlenivěli, ale napodobili ty, kteří jsou skrze víru a trpělivost dědici zaslíbení. ¹³ Když Bůh dal zaslíbení Abrahamovi a neměl nikoho vyššího, při kom by učinil přísahu, 'přísahal při sobě samém'. ¹⁴ Řekl: 'Jistě tě zahrnu požehnáním a velmi tě rozmnožím'. ¹⁵ A tak trpělivě vyčkal a dosáhl toho zaslíbení. ¹⁶ Neboť lidé přísahají při větším, než jsou sami; a přísaha je zárukou, která ukončuje každý jejich spor. ¹⁷ Když tedy Bůh chtěl ještě hojněji ukázat dědicům zaslíbení nepohnutelnost svého úmyslu, zaručil jej přísahou, ¹⁸ abychom skrze dvě nepohnutelné skutečnosti, v nichž není možné, aby Bůh lhal, měli mocné povzbuzení my, kteří jsme se utekli k pevnému uchopení předkládané naděje. ¹⁹ Máme ji jako kotvu duše, bezpečnou a pevnou, která vchází až do vnitřku za oponu, ²⁰ kam kvůli nám vešel náš předchůdce Ježíš, který se na věčnost stal veleknězem podle řádu Melchisedecheva.

7 Tento Melchisedech, král Sálemu, kněz Boha Nejvyššího, který se setkal s Abrahamem, když se navracel od porážky králů, a požehnal mu, ² a kterému také Abraham oddělil ze všeho desátek, je nejprve podle překladu 'král spravedlnosti', dále pak i král Sále-

mu, což znamená 'král pokoje'.³ Je bez otce, bez matky, bez rodokmenu, nemá ani počátek dnů ani konec života; a tím je připodobněn Synu Božímu a zůstává knězem navždy.⁴ Hledte, jak veliký je ten, jemuž i patriarcha Abraham dal desátek z kořisti.⁵ A vskutku ti ze synů Levi, kteří přijímají kněžský úřad, mají nařízení brát podle Zákona desátek od lidu, to jest od svých bratrů, ačkoliv i oni vyšli z beder Abrahamových.⁶ Avšak ten, který nepochází z jejich rodokmenu, obdržel desátek od Abrahama a požehnal tomu, který měl zaslíbení.⁷ Není sporu, že nižší přijímá požehnání od vyššího.⁸ A zde přijímají desátek smrtelní lidé, tam však někdo, o němž se svědčí, že žije.⁹ Lze také říci, že skrze Abrahama dal desátek i Levi, který přijímá desátky.¹⁰ Vždyť byl ještě v bedrech otcových, když mu Melchisedech vyšel vstříc.¹¹ Kdyby tedy byla dokonalost skrze levitské kněžství - neboť na jeho základě lid dostal Zákon - proč by ještě bylo potřeba, aby povstával jiný kněz podle řádu Melchisedechova, a nebyl jmenován podle řádu Áronova?¹² Neboť mění-li se kněžství, nutně nastává i změna zákona.¹³ A ten, o němž se toto říká, patří k jinému kmeni, z něhož nikdo nesloužil u oltáře.¹⁴ Je přece dobře známo, že náš Pán pochází z Judy, a vzhledem k tomuto kmeni Mojžíš nic neřekl o kněžích.¹⁵ A je to ještě mnohem zřejmější, povstává-li podle podobnosti Melchisedechovy jiný kněz,¹⁶ který není podle zákona tělesného nařízení, nýbrž podle moci neporušitelného života.¹⁷ Neboť se o něm svědčí: 'Ty jsi kněz na věčnost podle řádu Melchisedechova.'¹⁸ Tím se sice ruší předchozí nařízení pro jeho slabost a neužitečnost -¹⁹ vždyť Zákon nic nepřivedl k dokonalosti - uvádí se však lepší naděje, skrze niž se přibližujeme k Bohu.²⁰ A tím více, že se to nestalo bez přísahy - neboť oni vskutku jsou kněžími bez přísahy,²¹ kdežto on s přísahou od toho, který mu řekl: 'Přisahal Pán a nebude toho litovat: Ty jsi kněz na věčnost podle řádu Melchisedechova.'²² tím spíše se stal Ježíš také ručitelem lepší smlouvy.²³ A jich se mnoho stalo kněžími, protože smrt bránila, aby jimi zůstávali.²⁴ Protože však on sám zůstává na věčnost, má nezměnitelné kněžství.²⁵ Proto také může naprosto dokonale zachraňovat ty, kteří skrze něho přistupují k Bohu, neboť je stále živ, aby se za ně přimlouval.²⁶ Takový velekněz byl pro nás vhodný: svatý, bezelstný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků, ten, který se stal vyšším nad nebesa²⁷ a který nemusí jako tamti velekněží denně přinášet oběti napřed za vlastní hříchy a potom za hříchy lidu, neboť to učinil jednou provždy, když obětoval sebe sama.²⁸ Neboť Zákon ustanovuje za velekněze lidi, mající slabosti, ale slovo přísežného ujištění, které bylo dáno po Zákonu, ustanovuje Syna, který došel dokonalosti na věčnost.

8 To podstatné na tom, co je řečeno, je toto: Máme takového velekněze, který usedl na pravici trůnu Majestáta v nebesích,² je služebníkem svatyně a toho pravého stánku, který postavil Pán, a ne člověk.³ Každý

dý velekněz bývá ustanovován k obětování darů a obětí; proto je nutné, aby i on měl něco, co by obětoval.⁴ Kdyby tedy byl ještě na zemi, ani by nebyl knězem, protože zde jsou ti, kteří přinášejí dary podle Zákona.⁵ Ti slouží náznaku a předobrazu nebeských věcí, jak bylo zjeveno Mojžíšovi, když měl stavět stánek; neboť říká: 'Hleď, ať uděláš všechno podle vzoru, který ti byl ukázán na této hoře.'⁶ Nyní však dosáhl význačnější služby, tak jako je i prostředníkem lepší smlouvy, která je založena na lepších zaslíbeních.⁷ Neboť kdyby ona první smlouva byla bez vady, nehledalo by se místo pro druhou.⁸ Neboť kárá svůj lid a říká: "Hle, přicházejí dny, praví Pán, kdy uzavřu s domem Izraele a s domem Judy smlouvu novou;⁹ ne podle smlouvy, kterou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je uchopil za ruku, abych je vyvedl ze země Egyptské; nezůstali totiž v mé smlouvě, a já jsem je zanechal, praví Pán.¹⁰ Protože toto je smlouva, kterou uzavřu s domem Izraele po oněch dnech, praví Pán: Dám jim své zákony do mysli a napíši jim je na srdce; a budu jim Bohem a oni mi budou lidem.¹¹ A nikdo už nebude učit svého spoluobčana a nikdo svého bratra slovy: 'Poznej Pána', neboť mě budou znát všichni, od nejmenšího až do největšího z nich,¹² protože se slítnou nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy a jejich nezákonnosti již nikdy nevzpomenou."¹³ Když mluví o 'nové smlouvě', prohlašuje tu první za zastaralou. Co však zastarává či stárne, je blízko zániku.

9 Také první smlouva měla ustanovení služby Bohu a pozemskou svatyni.² Neboť byl zřízen první stánek, ve kterém byl svícen, stůl a předložení chlebě; tomu se říká svatyně.³ Za druhou oponou byl stánek, kterému se říká nejsvětější svatyně.⁴ V něm byl zlatý kadidlový oltář a schrána smlouvy, ze všech stran obložená zlatem, v níž byl zlatý džbán obsahující manu, Áronova hůl, která rozkvetla, a desky smlouvy.⁵ Nad ní byli cherubové Slávy, zastíňující slitovnici. O těchto věcech teď není třeba jednotlivě mluvit.⁶ Když jsou tedy tyto věci takto připraveny, do prvního stánku vcházejí kněží stále a konají bohoslužebné úkony;⁷ avšak do druhého jen jednou za rok vchází sám velekněz, a to ne bez krve, kterou obětuje za sebe i za nevědomosti lidu.⁸ Tím Duch Svatý ukazuje, že ještě není zjevná cesta do svatyně, dokud stojí první stánek,⁹ který je obrazem přítomného času. Podle něho se přinášejí dary a oběti, které nemohou ve svědomí přivést k dokonalosti toho, kdo Bohu slouží;¹⁰ týkají se pouze pokrmů, nápojů a různých omýváních, což jsou jen tělesná ustanovení, uložena do času nápravy.¹¹ Ale když přišel Kristus jako velekněz budoucího dobra skrze větší a dokonalejší stánek, ne rukama udělaný, to jest ne z tohoto stvoření,¹² vešel ne skrze krev kozlů a telat, ale skrze svou vlastní krev jednou provždy do svatyně, když získal věčné vykoupení.¹³ Jestliže totiž krev kozlů a býků a popel z jalovice kropením posvěcuje znečištěné k čistotě těla,¹⁴ čím více krev Krista, který skrze Ducha věčné-

ho sebe samého obětoval neposkvrněného Bohu, očistí naše svědomí od mrtvých skutků k službě živému Bohu? ¹⁵ Proto je prostředníkem nové smlouvy, aby po jeho smrti, která nastala pro vykoupení z přestoupení spáchaných za první smlouvy, přijali zaslíbení věčného dědictví ti, kdo jsou povoláni. ¹⁶ Neboť kde je závět, je nutné, aby byla prokázána smrt toho, kdo ji ustanovil, ¹⁷ neboť závět je platná jen při mrtvých, protože nikdy nemá platnost, dokud žije ten, kdo ji ustanovil. ¹⁸ Proto ani první smlouva nebyla uzavřena bez krve. ¹⁹ Neboť když Mojžíš pověděl všemu lidu každé nařízení podle Zákona, vzal krev telat a kozlů s vodou a se šarlatovou vlnou a s yzopem, pokropil sám svitek Zákona i všechny lid ²⁰ se slovy: Toto je 'krev smlouvy, kterou vám přikázal Bůh'. ²¹ Také stánek a všechno nářadí pro službu Bohu pokropil krví stejným způsobem. ²² A téměř všechno se podle Zákona očišťuje krví a bez vylití krve není odpuštění. ²³ Bylo tedy nutné, aby obrazy těch věcí, které jsou v nebesích, byly takto očišťovány, avšak samy nebeské věci jsou očišťovány obětmi lepšími, než jsou tyto. ²⁴ Neboť Kristus nevešel do svatyně udělané lidskýma rukama, která je předobrazem té pravé, nýbrž do samého nebe, aby se nyní za nás ukázal před Boží tváří. ²⁵ Nepřišel ani proto, aby častokrát obětoval sám sebe, jako velekněz každoročně vchází do svatyně s cizí krví, ²⁶ neboť by musel od založení světa častokrát trpět; nyní však je zjeven jednou při dokonání věků ke zrušení hříchu skrze svou oběť. ²⁷ A jako je lidem uloženo jednou zemřít a potom bude soud, ²⁸ tak i Kristus, když byl jednou obětován, aby vynesl hříchy mnohých, podruhé se bez hříchu ukáže těm, kteří ho očekávají k záchraně.

10 Poněvadž Zákon má pouhý stín budoucího dobra, ne samu podobu těch skutečností, nemůže každoročně stejnými obětmi, jež jsou stále přinášeny, nikdy učinit dokonalými ty, kdo s nimi přistupují. ² Což by nepřestali obětovat, kdyby ti, kdo Bohu slouží, již neměli žádné vědomí hříchu, když jsou jednou očištěni? ³ Ale v těch obětech je každoročně připomínka hříchů, ⁴ neboť je nemožné, aby krev býků a kozlů odstraňovala hříchy. ⁵ Když tedy vchází do světa, praví: 'Oběť a obětní dar jsi nechtěl, připravil jsi mi však tělo; ⁶ nelíbily se ti celozápaly a oběti za hřích. ⁷ Tehdy jsem řekl: Hle, tu jsem - v svítku knihy je napsáno o mně - abych vykonal, Bože, vůli tvou.' ⁸ Když napřed říká: 'Oběti a obětní dary' a 'celozápaly a oběti za hřích jsi nechtěl ani se ti nelíbily' - tedy ty, které se obětují podle Zákona -, ⁹ potom řekl: 'Hle, tu jsem, abych činil [, Bože,] tvou vůli.' To první ruší, aby ustanovil to druhé. ¹⁰ V této vůli jsme posvěceni skrze oběť těla Ježíše Krista jednou provždy. ¹¹ Každý kněz stojí a koná denně službu a častokrát přináší stejné oběti, které nemohou nikdy odstranit hříchy. ¹² On však přinesl jedinou oběť za hříchy a navždy usedl po pravici Boží, ¹³ a nadále jen čeká, až jeho nepřátelé budou položeni za podnož jeho nohou. ¹⁴ Neboť jedinou obětí učinil navždy doko-

nalými ty, kteří jsou posvěcováni. ¹⁵ Dosvědčuje nám to i Duch Svatý, neboť po slovech: ¹⁶ 'Toto je smlouva, kterou s nimi uzavřu po těch dnech, praví Pán: budu dávat své zákony do jejich srdce a napíši je do jejich myslí', ¹⁷ dodává: 'a na jejich hříchy a jejich nepravosti už nevzpomenou více'. ¹⁸ Kde je odpuštění hříchů, tam už není oběti za hřích. ¹⁹ Když tedy, bratři, máme smělou důvěru, že smíme vstoupit do svatyně Ježíšovou krví, ²⁰ cestou novou a živou, kterou nám otevřel skrze oponu, to jest skrze své tělo, ²¹ a když máme velikého kněze nad domem Božím, ²² přistupujme s opravdovým srdcem v plnosti víry, se srdcem očištěným od zlého svědomí a s tělem obmytým čistou vodou. ²³ Neochvějně držíme své vyznání naděje, neboť ten, který dal slib, je věrný; ²⁴ a budme pozorní jedni k druhým, abychom se rozněcovali v lásce a dobrých skutcích. ²⁵ Nezanedbávejme naše společné shromažďování, jak mají někteří ve zvyku, nýbrž povzbuzujme se, a to tím více, čím více vidíte, že se ten den přibližuje. ²⁶ Neboť jestliže dobrovolně hřešíme potom, co jsme přijali jasné poznání pravdy, nezůstává již více obět za hříchy, ²⁷ nýbrž jakési hrozné očekávání soudu a žár ohně, který bude stravovat odpůrce. ²⁸ Kdo pohrdl Mojžíšovým zákonem, umírá bez slitování na základě svědectví dvou nebo tří svědků. ²⁹ Uvažte, oč horšího trestu bude hoden ten, kdo pošlapal Syna Božího a krev smlouvy, jíž byl posvěcen, měl za nečistou, a Ducha milosti potupil? ³⁰ Neboť známe toho, kdo řekl: 'Mně náleží pomsta, já odplatím.' A opět: 'Pán bude soudit svůj lid.' ³¹ Je hrozné upadnout do rukou živého Boha. ³² Připomínejte si dřívější dny, v nichž jste byli osvíceni a přestáli jste mnohý zápas s utrpením. ³³ Buď jste byli veřejně vystavováni urážkám a soužením, nebo jste se stali společníky těch, s nimiž se takto nakládalo. ³⁴ Vždyť jste měli soucit s vězni a uloupení svého majetku jste přijali s radostí, vědouce, že máte [v nebi] vlastnictví lepší a trvalé. ³⁵ Neodhazujte tedy svou smělou důvěru, která má velikou odplatu. ³⁶ Je vám totiž třeba vytrvalosti, abyste vykonalí Boží vůli a obdrželi zaslíbení. ³⁷ 'Neboť ještě velmi, velmi krátký čas, a ten, který má přijít, přijde a nebude meškat; ³⁸ můj spravedlivý z víry bude žít, ale kdyby ustoupil, nebude mít v něm moje duše zalíbení.' ³⁹ My však nejsme ti, kdo ustupují k záhubě, nýbrž lidé víry k zachování duše.

11 Víra jest podstata věcí, v něž doufáme, důkaz neviditelných skutečností. ² Neboť v ní naši předchůdci dostali svědectví Boží. ³ Vírou rozumíme, že výrokem Božím byly uspořádány světy, takže to, co vidíme, nevzniklo z viditelného. ⁴ Vírou přinesl Ábel Bohu lepší oběť než Kain. Skrze ni se mu dostalo svědectví, že je spravedlivý, když Bůh vydával svědectví při jeho darech, a skrze tu víru ještě mluví, i když zemřel. ⁵ Vírou byl Henoch přenesen, aby nespáčil smrt. A nebyl nalezen, protože ho Bůh přenesl, neboť předtím, než byl přenesen, měl svědectví, že se líbil Bohu. ⁶ Bez víry však není možné se mu zalíbit, protože ten, kdo při-

chází k Bohu, musí uvěřit, že Bůh je a že odplácí těm, kdo ho usilovně hledají. ⁷ Vírou dostal Noé pokyn ohledně toho, co ještě nebylo vidět, a v báni Boží připravil archu k záchraně svého domu. Skrze svou víru odsoudil svět a stal se dědicem spravedlnosti, která je na základě víry. ⁸ Vírou uposlechl Abraham, když byl volán, aby vyšel na místo, které měl dostat za dědictví; a vyšel, ačkoli nevěděl, kam jde. ⁹ Vírou se usadil v zaslíbené zemi jako v zemi cizí, bydlel ve stanech s Izákem a Jákobem, spoludědici téhož zaslíbení. ¹⁰ Očekával totiž město mající základy, jehož stavitelem a tvůrcem je Bůh. ¹¹ Vírou i sama Sára, [ač byla] neplodná, přijala moc k početí potomka a mimo svůj čas porodila, protože měla za věrného toho, kdo dal slib. ¹² Pročež z jednoho, a to z již odumřelého, byli zplozeni mnozí, 'počtem jako hvězdy nebeské a jako je nespočetný písek na břehu mořském'. ¹³ Tito všichni zemřeli podle víry, aniž v plnosti přijali ta zaslíbení; jen zdaleka je zahlédli a pozdravili, a vyznali, že jsou cizinci a přichozí na zemi. ¹⁴ Neboť ti, kdo to říkají, dávají najevo, že vyhlížejí vlast. ¹⁵ Kdyby totiž byli myslili na tu, z níž vyšli, byli by měli čas se navrátit. ¹⁶ Avšak touží po lepší vlasti, to jest nebeské. Proto se Bůh za ně nestydí, je-li nazván jejich Bohem, neboť jim připravil město. ¹⁷ Vírou Abraham obětoval Izáka, když byl zkoušen; ten, který přijal ta zaslíbení, obětoval jediného syna, ¹⁸ o kterém bylo řečeno: 'Z Izáka bude povoláno tvé símě.' ¹⁹ Usoudil, že Bůh je mocen křísit i z mrtvých. Proto ho dostal zpět jako předobraz. ²⁰ Vírou požehnal Izák Jákobovi a Ezauovi i v tom, co se týkalo věcí budoucích. ²¹ Vírou Jákob, když umíral, požehnal každému ze synů Josefových, a 'poklonil se Bohu nad vrcholem své berle.' ²² Vírou Josef, když dokonával, se zmínil o vyjití synů Izraele a dal příkaz o svých kostech. ²³ Vírou Mojžíš, když se narodil, byl svými rodiči po tři měsíce skrýván, protože viděli, že dítě je krásné, a nezalekli se králova nařízení. ²⁴ Vírou Mojžíš, když vyrostl, odmítl být nazván synem faraónovy dcery ²⁵ a vyvolil si raději spolu s Božím lidem snášet útrapy, než mít časný požitek z hříchu. ²⁶ Za větší bohatství než poklady Egypta pokládal pohanu Kristovu, neboť vzhlížel ke své odplatě. ²⁷ Vírou opustil Egypt a nebál se králova hněvu; odolal, jako by Neviditelného viděl. ²⁸ Vírou slavil Hod beránka a pokropení krví, aby se Zhoubce nedotkl jejich prvorozených. ²⁹ Vírou prošli Rudé moře jako po suché zemi, když se však o to pokusili Egyptané, byli mořem pohlaceni. ³⁰ Vírou padly zdi Jericha, když je obcházeli po sedm dní. ³¹ Vírou prodejná žena Rachab nezahynula spolu s těmi, kteří neuposlechli, protože s pokojem přijala vyzvědače. ³² A co mám ještě říkat? Vždyť by mi nestačil čas, kdybych měl vypravovat o Gedeónovi, Barákovi, Samsonovi, Jeftovi, Davidovi, Samuelovi a proročích, ³³ kteří skrze víru přemohli královské říše, uskutečnili spravedlnost, dosáhli zaslíbení, zavřeli tlamy lvům, ³⁴ uhasili sílu ohně, unikli ostří meče, nabyli moci ve slabosti, stali se silnými ve válce, zahnali na útěk

vojska cizinců. ³⁵ Ženy dostaly své mrtvé zpět vzkříšené, jiní byli mučeni, a nepřijali vysvobození, aby dosáhli lepšího vzkříšení, ³⁶ jiní zas zakusili veřejný posměch a bičování, ba i pouta a vězení, ³⁷ byli ukamenováni, rozřezáni pilou, pokoušeni, zemřeli rozsekáni mečem, toulali se v ovčích rouncech, v kozích kůžích, trpěli nedostatkem, zakoušeli útlak a zlé jednání. ³⁸ Ti, jichž svět nebyl hoden, bloudili po pustinách, horách, jeskyních a roklinách země. ³⁹ A tito všichni, ačkoli se jim dostalo svědectví skrze víru, neodnesli si zaslíbení, ⁴⁰ protože Bůh pro nás zamýšlel něco lepšího, nechtěl, aby dosáhli dokonalosti bez nás.

12 Proto i my, když nás obklopuje tak velký oblak svědků, odložme každou přítěž i hřích, do kterého se člověk snadno zaplete, a s vytrvalostí běžme závod, který je před námi. ² Vzhlížejme k původci a dokonavatelci víry Ježíši, který pro radost, která byla před ním, podstoupil kříž, pohrdnuv hanbou, a sedí po pravici Božího trůnu. ³ Pomyslete na toho, který snesl od hříšníků proti sobě takový odpor, ať neochabujete a nezemdlíte ve svých duších. ⁴ Ještě jste se až do krve nevzepřeli v boji proti hříchu. ⁵ A zapomněli jste na napomenutí, které vám praví jako synům: 'Synu můj, nepodceňuj Pánovu výchovu, ani neochabuj, když jsi od něho kárán; ⁶ neboť koho Pán miluje, toho vychovává, a švihá každého, koho přijímá za syna.' ⁷ Snášejte to ke své výchově, Bůh s vámi zachází jako se syny. Neboť je nějaký syn, jehož by otec nevychoval? ⁸ Jste-li však bez výchovy, jíž se stali účastni všichni, potom jste nemanželské děti, a ne synové. ⁹ Také v našich tělesných otcích jsme měli vychovatele a měli jsme je v úctě. Nebudeme mnohem více poddáni Otcí duchů, abychom žili? ¹⁰ Vždyť oni vskutku na krátký čas vychovávali, jak jim připadalo správné, on však k užítku, abychom dostali podíl na jeho svatosti. ¹¹ Každá výchova se ovšem v tu chvíli nezdá být radostná, ale krušná; potom však vydává pokojné ovoce spravedlnosti těm, kteří jsou jí vycvičeni. ¹² Proto napravte umdlené ruce a zchromlá kolena, ¹³ a čiňte přímé stezky pro své nohy, aby se to, co je chromé, nevyvrátilo, ale naopak se uzdravilo. ¹⁴ Usilujte o pokoj se všemi a o posvěcení, bez něhož nikdo neuvidí Pána. ¹⁵ Dbejte na to, aby se někdo nepřipravoval o Boží milost, aby vás netrápil nějaký vzhůru rostoucí kořen hořkosti a aby skrze něj nebyli poskvrněni mnozí. ¹⁶ Ať nikdo není smilník nebo bezbožný člověk jako Ezau, který prodal své prvorozenství za jediný pokrm. ¹⁷ Neboť víte, že když později chtěl zdědit požehnání, i když je se slzami usilovně hledal, byl odmítnut, neboť nenalezl místo pro pokání. ¹⁸ Neboť jste nepřistoupili k hmatatelné [hoře] a k planoucímu ohni a k temnotě a k mráкотě a vichru, ¹⁹ a k zvuku polnice a takovému hlasu slov, že ti, kdo ho uslyšeli, prosili, aby k nim nebylo více mluveno, ²⁰ neboť nemohli snést to, co bylo prikazováno: 'I kdyby se zvíře dotklo té hory, bude ukamenováno,' ²¹ a tak strašná byla ta podívaná, že Mojžíš řekl: 'Jsem zděšen a třesu se.' ²² Ale přistoupí-

li jste k hoře Siónu a k městu Boha živého, nebeskému Jeruzalému, a k desetitisícům andělů, k slavnostnímu shromáždění²³ a k církvi prvorozených, kteří jsou zapísáni v nebesích, a k Bohu, soudci všech, a k duchům spravedlivých, kteří jsou učiněni dokonalými,²⁴ a k prostředníku nové smlouvy Ježíšovi, a ke krvi pokropení, která mluví lépe než Ábel.²⁵ Hledte, ať neodmítnete toho, kdo mluví. Neboť jestliže neunikli ti, kdo odmítli toho, kdo jim dával Boží pokyny na zemi, tím spíše neunikneme my, kteří se odvracíme od toho, kdo tak činí z nebes.²⁶ Jeho hlas tehdy zatřásl zemí, a nyní zaslíbil říka: 'Já ještě jednou zatřesu nejenom zemí, ale i nebem.'²⁷ Ono 'ještě jednou' ukazuje na proměnu věcí, které jsou otřesitelné jakožto věci učiněné, tak aby zůstaly jen ty nepohybné.²⁸ Projevujme proto vděčnost, že přijímáme neotřesitelné království, a s ní přinášíme Bohu jemu příjemnou službu s uctivostí a bázní.²⁹ Neboť náš Bůh je oheň stravující.

13 Bratrská láska ať zůstává.² Nezanedbávejte pohostinnost; vždyť skrze ni někteří nevědomky pohostili anděly.³ Pamatujte na vězně, jako byste byli uvězněni s nimi; na ty, kteří jsou trápeni, jako ti, kteří jsou sami také v těle.⁴ Manželství ať je u všech ve vážnosti a manželské lože neposkrvněné, neboť smilníky a cizoložníky bude soudit Bůh.⁵ Žijte bez lásky k penězům, spokojeni s tím, co máte; neboť on sám řekl: 'Nezanechám tě, ani tě neopustím;'⁶ a tak s důvěrou říkejme: 'Pán je můj pomocník, nebudu se bát; co mi udělá člověk?'⁷ Vzpomínejte na své vůdce, kteří k vám mluvili slovo Boží, pečlivě pozorujte, jaký byl konec jejich života, a napodobujte jejich víru.⁸ Ježíš Kristus všera i dnes je tentýž, i na věky.⁹ Nenechte se unášet roz-

ličnými a cizími učenými; neboť je dobré mít srdce upevňované milostí, ne zachováváním předpisů o pokrmech, jimiž si neprospěli ti, kdo si tak počínali.¹⁰ Máme oltář, z něhož nemají právo jíst ti, kdo slouží stánku.¹¹ Neboť těla těch zvířat, jejichž krev je veleknězem vnášena za hřích do svatyně, jsou spalována venku za táborem.¹² Proto také Ježíš, aby svou vlastní krví posvětil lid, trpěl venku za branou.¹³ Tak tedy vycházejme k němu ven za tábor, nesouce jeho potupu.¹⁴ Neboť zde nemáme trvalé město, ale toužebně hledáme to budoucí.¹⁵ Skrze něho tedy přinášíme Bohu stále obětí chvály, to jest ovoce rtů, vyznávajících jeho jméno.¹⁶ A nezapomínejte činit dobře a sdílet se, neboť takové oběti se Bohu líbí.¹⁷ Poslouchejte své vůdce a buďte poddajní, neboť oni bdí nad vašimi dušemi jako ti, kdo budou vydávat počet; ať to mohou dělat s radostí, a ne se vzdycháním, neboť to by vám nebylo k užítku.¹⁸ Modlete se za nás, neboť jsme přesvědčeni, že máme dobré svědomí, když si ve všem chceme počínat správně.¹⁹ Tím více vás však vyzývám, abyste to činili, abych se k vám brzo dostal zpátky.²⁰ A Bůh pokoje, který vyvedl z mrtvých velkého pastýře ovcí pro krev věčné smlouvy, našeho Pána Ježíše,²¹ ať vás dokonale ve všem dobrém k vykonání jeho vůle, činíce v nás to, co je před ním příjemné, skrze Ježíše Krista, je muž buď sláva na věky věků. Amen.²² Vyzývám vás, bratři, snášejte to slovo napomenutí, neboť jsem vám napsal jen krátce.²³ Vězte, že náš bratr Timoteus je již propuštěn. Přijde-li brzo, uvidím vás s ním.²⁴ Pozdravte všechny své vůdce a všechny svaté. Zdraví vás ti, kdo jsou z Itálie.²⁵ Milost se všemi vámi. Amen.

List Jakubův

1 Jakub, otrok Boží a Pána Ježíše Krista, posílá pozdrav dvanácti kmenům, které jsou v rozptýlení. ² Pokládejte za velkou radost, moji bratři, když upadnete do rozličných pokušení. ³ Víte, že přezkoušení vaší víry přináší vytrvalost. ⁴ A vytrvalost ať má dokonalý výsledek, abyste byli dokonalí a úplní a aby vám v ničem nic nescházelo. ⁵ Nedostává-li se někomu z vás moudrosti, ať ji žádá od Boha, který dává všem štědře a nevyčítá, a bude mu dána. ⁶ Ať však žádá ve víře a nic nepochybuje. Neboť kdo pochybuje, podobá se mořské vlně, hnané a zmítané větrem. ⁷ Ať si takový člověk nemyslí, že něco od Pána dostane; ⁸ muž nerozhodný, nestálý ve všem, co činí. ⁹ Bratr v nízkém postavení ať se chlubí ve svém povýšení ¹⁰ a bohatý ve svém ponížení, protože pomine jako květ trávy: ¹¹ vyjde slunce se svým žářem a vysuší trávu, její květ opadne a krása jeho vzhledu zanikne. Tak i boháč v tom, co činí uvadne. ¹² Blahoslavený muž, který snáší zkoušku, neboť když se osvědčí, dostane věnec života, jež [Pán] zaslíbil těm, kdo ho milují. ¹³ Ať nikdo, kdo je pokoušen, neříká: 'Jsem pokoušen od Boha.' Bůh nemůže být pokoušen ke zlému a sám také nikoho nepokouší. ¹⁴ Každý, kdo je pokoušen, je strháván a váben svou vlastní žádostivostí. ¹⁵ Žádostivost pak počne a rodí hřích, a dokonáný hřích plodí smrt. ¹⁶ Nenechte se klamat, moji milovaní bratři. ¹⁷ Každé dobré dání a každý dokonalý dar je shůry, sestupuje od Otce světél, u něhož není proměny ani zatmění z odvrácení. ¹⁸ On se rozhodl a zplodil nás slovem pravdy, abychom byli jakousi prvotinou jeho stvoření. ¹⁹ Víte to, moji milovaní bratři. Každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu. ²⁰ Neboť hněv muže spravedlnost Boží nepůsobí. ²¹ Proto odložte veškerou nečistotu a přemíru špatnosti a v tichosti přijměte zaseté slovo, které má moc zachránit vaše duše. ²² Buďte však těmi, kdo slovo činí, nebuďte pouze posluchači, kteří sami sebe klamou. ²³ Neboť je-li někdo posluchačem slova, a ne tím, kdo je činí, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svou přirozenou tvář; ²⁴ podíval se totiž na sebe a odešel, a hned zapomněl, jaký byl. ²⁵ Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, kdo se nestane zapomenlivým posluchačem, nýbrž činitelem skutku, ten bude blahoslavený ve svém jednání. ²⁶ Domnívá-li se někdo, že je zbožný, a přitom nedrží na uzdě svůj jazyk, nýbrž klame své srdce, jeho zbožnost je marná. ²⁷ Zbožnost čistá a neposkvrněná před Bohem a Otcem je toto: navštěvovat sirotky a vdovy v

jejich soužení a zachovávat se neposkvrněným od světa.

2 Moji bratři, nespojte víru v našeho Pána Ježíše Krista, Pána slávy, s přijímáním osob. ² Když vejde do vašeho shromáždění muž se zlatým prstenem a v nádherném šatě, a vejde také chudý člověk ve špinavém šatě, ³ a vy věnujete pozornost tomu, který nosí nádherný šat, a řeknete mu: 'Ty si sedni pohodlně sem', a chudému řeknete: 'Ty postůj támhle nebo si sedni [sem] pod mou podnož', ⁴ cožpak jste neučinili mezi sebou rozdíl a nestali se soudci se zlými pohnutkami? ⁵ Poslyšte, moji milovaní bratři! Což nevyvolil Bůh chudé tohoto světa, aby byli bohatí ve víře a stali se dědici království, jež zaslíbil těm, kdo ho milují? ⁶ Vy však jste zneuctili chudého. Cožpak vás bohatí neutiskují a nevláčejí vás právě oni před soudy? ⁷ Což nehanobí právě oni to vznešené jméno, které bylo nad vámi vzýváno? ⁸ Jestliže vskutku plníte královský zákon podle Písma: 'Budeš milovat svého bližního jako sám sebe', dobře činíte. ⁹ Jestliže však někomu straníte, dopouštíte se hříchu a Zákon vás usvědčuje jako přestupníky. ¹⁰ Kdo by totiž zachoval celý Zákon, ale v jedné věci klopytl, stal by se vinným ve všech. ¹¹ Vždyť ten, kdo řekl: 'Nezcižolžíš', řekl také: 'Nezavraždíš'. Jestliže tedy necižolžíš, ale vraždíš, stal ses přestupníkem Zákona. ¹² Tak mluvte a tak jednejte jako ti, kteří mají být souzeni podle zákona svobody. ¹³ Neboť soud bez milosrdenství je pro toho, kdo neprokázal milosrdenství; milosrdenství přemáhá soud. ¹⁴ Co je platné, moji bratři, říká-li někdo, že má víru, ale nemá skutky? Může ho taková víra zachránit? ¹⁵ Budou-li bratr nebo sestra nazí a budou mít nedostatek denní obživy, ¹⁶ a někdo z vás jim řekne: 'Odejděte v pokoji, zahřejte se a nasytte se', a přitom jim nedáte to, co potřebují pro své tělo, co je to platné? ¹⁷ Tak i víra: nemá-li skutky, je sama o sobě mrtvá. ¹⁸ Někdo však řekne: 'Ty máš víru a já mám skutky.' Ukaž mi tu svou víru bez skutků a já ti ukážu svou víru na svých skutcích. ¹⁹ Ty věříš, že je jeden Bůh. Dobře činíš. Také démoni tomu věří, avšak chvějí se. ²⁰ Chceš však poznat, ó prázdný člověče, že víra bez skutků je neúčinná? ²¹ Cožpak náš otec Abraham nebyl ospravedlněn ze skutků, když na oltáři obětoval svého syna Izáka? ²² Vidíš, že víra působila spolu s jeho skutky a že ze skutků se stala víra dokonalou. ²³ I naplnilo se Písmo, které praví: 'Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počteno za spravedlnost' a byl nazván Božím přítelem. ²⁴ Vidíte, že ze skutků je člověk ospravedlňován, a

ne jen z víry. ²⁵ A nebyla podobně ospravedlněna ze skutků i prodejná žena Rachab, když přijala posly a propustila je jinou cestou? ²⁶ Neboť jako je tělo bez ducha mrtvé, tak je mrtvá i víra bez skutků.

3 Nebudte mnozí učitelé, moji bratři; víte, že budeme souzeni přísněji. ² Neboť všichni často chybujeme. Kdo nechybuje ve slově, ten je dokonalý muž, schopný držet na uzdě i celé tělo. ³ Dáváme-li koňům do huby udidlo, aby nás poslouchali, řídíme tím celé jejich tělo. ⁴ Hle i lodi, ačkoliv jsou tak veliké a bývají hnány prudkými větry, jsou řízeny maličkým kormidlem podle vůle toho, kdo je řídí. ⁵ Tak i jazyk je malý úd, ale honosí se velkými věcmi. Hle, jak malý oheň, a jak velký les zapálí! ⁶ I jazyk je oheň, svět nepravosti; jazyk je mezi našimi údy ten, který poskvřňuje celé tělo, zapaluje běh našeho života a sám je zapalován Gehennou. ⁷ Každý druh zvířat a ptáků, plazů a mořských živočichů bývá krocen a je zkrocen druhem lidským, ⁸ ale jazyk neumí zkrotit nikdo z lidí. Je to nepokojné zlo, plné smrtonosného jedu. ⁹ Jím dobrořečíme Pánu a Otcí, a jím také zlořečíme lidem, učiněným podle Boží podoby. ¹⁰ Z týchž úst vychází žehnání i zlořečení. Moji bratři, tak to nemůže být! ¹¹ Cožpak chrlí pramen z téhož otvoru vodu sladkou i hořkou? ¹² Moji bratři, může fíkovník nést olivy nebo réva fíky? Tak ani slaný pramen nevydá sladkou vodu. ¹³ Kdo je mezi vámi moudrý a rozumný? Ať ukáže dobrým způsobem života své skutky v moudré tichosti. ¹⁴ Máte-li však v srdci hořkou závist a svárlivost, nechlubte se a nelžete proti pravdě. ¹⁵ To není moudrost sestupující shůry, ale pozemská, duševní, démonská. ¹⁶ Vždyť kde je závist a svárlivost, tam je zmatek a kdejaká špatná věc. ¹⁷ Moudrost shůry je především čistá, potom pokojná, mírná, poddajná, plná milosrdenství a dobrého ovoce, nepochybuující, bez přetvářky. ¹⁸ Ovoce spravedlnosti je v pokoji zaséváno těm, kdo působí pokoj.

4 Odkud jsou války a boje mezi vámi? Zdali ne odtud - z vašich rozkoší, které bojují ve vašich údech? ² Dychtíte, ale nemáte. Vraždíte a žárlíte, ale ničeho nemůžete dosáhnout. Bojujete a válčíte, a nic nemáte, protože nežádáte. ³ Žádáte, a nedostáváte, protože žádáte špatně, abyste to vynaložili na své rozkoše. ⁴ Cizoložníci a cizoložnice! Nevíte, že přátelství se světem je nepřítelství s Bohem? Kdo tedy chce být přítelem světa, stává se nepřítelem Božím. ⁵ Či myslíte, že nadarmo praví Písmo: 'Žárlivě touží Duch, který v nás přebývá?' ⁶ Ještě větší je však milost, kterou dává. Proto praví: 'Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.' ⁷ Poddejte se tedy Bohu. Postavte se proti Dáblu, a uteče od vás. ⁸ Přiblížte se k Bohu, a přiblíží se k vám. Očistte ruce, hříšníci, a očistte srdce, lidé dvojí mysli. ⁹ Pociťte svou ubohost, naříkejte a plačte. Váš smích ať se obrátí v nářek a vaše radost v sklíčenost. ¹⁰ Pokořte se před Pánem, a povýší vás. ¹¹ Nemluvte je-

den proti druhému, bratři. Kdo mluví proti bratru nebo soudí svého bratra, mluví proti Zákonu a soudí Zákon. Jestliže však soudíš Zákon, nejsi činitelem Zákona, nýbrž soudcem. ¹² Jeden je zákonodárce a soudce, ten, který může zachránit i zahubit. Ale kdo jsi ty, jenž soudíš bližního? ¹³ Nuže nyní vy, kteří říkáte: 'Dnes nebo zítra půjdeme do toho a toho města a zůstaneme tam rok a budeme obchodovat a vydělávat' - ¹⁴ nevíte, co bude zítra! Co je váš život? Vždyť jste pára, která se na chvílku ukazuje a potom mizí. ¹⁵ Místo toho byste měli říkat: "Bude-li Pán chtít, budeme naživu a uděláme to nebo ono." ¹⁶ Vy se však chlubíte ve své chvástavosti. Každé takové chlubení je zlé. ¹⁷ Kdo tedy umí činit dobré, ale nečiní, má hřích.

5 Nuže nyní, boháči, plačte a naříkejte nad svými trápeními, která na vás přicházejí. ² Vaše bohatství je shnilé a vaše šatstvo je rozežráno moly. ³ Vaše zlato a stříbro zrezavělo a jejich rez bude na svědectví proti vám a stráví vaše těla jako oheň. Nashromáždili jste si v posledních dnech. ⁴ Hle, mzda, kterou jste zadrželi dělníkům, kteří požali vaše pole, hlasitě křičí, a volání ženců pronikla k sluchu Pána Sabaoth. ⁵ Hýřili jste na zemi a oddávali se rozkoším. Vykrmili jste svá srdce v den porážky. ⁶ Odsoudili a zavraždili jste spravedlivého; on vám neodporuje. ⁷ Budte tedy trpěliví, bratři, až do Pánova příchodu. Hle, rolník očekává vzácný plod země, trpělivě na něj čeká, až se mu dostane podzimního a jarního deště. ⁸ Budte i vy trpěliví a upevněte svá srdce, protože Pánův příchod se přiblížil. ⁹ Nenaříkejte si, bratři, jeden na druhého, abyste nebyli souzeni. Hle, soudce stojí přede dveřmi! ¹⁰ Za vzor ve snášení zlého a v trpělivosti si, bratři, vezměte proroky, kteří mluvili v Pánově jménu. ¹¹ Hle, blahoslavíme ty, kteří vytrvali. Slyšeli jste o vytrvalosti Jobově a viděli jste, jaký konec mu připravil Pán. Neboť Pán je plný soucitu a slitování. ¹² Především nepřisahaňte, moji bratři, ani při nebi ani při zemi, ani žádnou jinou přísahou. Vaše 'ano' ať je 'ano' a 'ne' ať je 'ne', abyste nepropadli soudu.

¹³ Vede se někomu z vás zle? Ať se modlí! Je někdo dobré mysli? Ať zpívá Bohu chvály! ¹⁴ Je někdo mezi vámi nemocen? Ať zavolá starší sboru a ti ať se nad ním pomodlí a pomažou ho olejem v Pánově jménu. ¹⁵ A modlitba víry zachrání nemocného a Pán ho pozdvihne; a jestliže se dopustil hříchů, bude mu odpuštěno. ¹⁶ Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Mnoho zmůže usilovná modlitba spravedlivého. ¹⁷ Eliáš byl člověk stejně podrobený utrpení jako my; pomodlil se opravdově, aby nepršelo, a vskutku nezapršelo na zemi po tři roky a šest měsíců. ¹⁸ A znovu se pomodlil, a nebe dalo déšť a země vydala svou úrodu. ¹⁹ Moji bratři, zbloudí-li někdo mezi vámi od pravdy a někdo ho obrátí zpět, ²⁰ ať ví, že kdo obrátí hříšníka od jeho bludné cesty, zachrání jeho duši od smrti a přikryje množství hříchů.

1.list Petrův

1 Petr, apoštol Ježíše Krista, vyvoleným žijícím v rozptýlení jako cizinci v Pontu, Galacii, Kappadokii, Asii a Bithynii, ² podle předzvědění Boha Otce v posvěcení Ducha k poslušnosti a pokropení krví Ježíše Krista. Milost vám a pokoj kéž se rozhojní! ³ Požehnaný Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás podle svého velikého milosrdenství znovu zplodil k živé naději vzkříšením Ježíše Krista z mrtvých, ⁴ k dědictví nezničitelnému, neposkvrněnému a nevadnoucímu, uchovávanému v nebesích pro vás, ⁵ kteří jste mocí Boží střežení skrze víru k záchraně, která je připravena, aby byla zjevena v posledním čase. ⁶ Proto jásáte, i když jste nyní nakrátko, je-li to nutné, zarmoucení rozličnými zkouškami, ⁷ aby osvědčenost vaší víry, vzácnější než pomíjející zlato, jež je zkoušeno ohněm, byla nalezena k chvále, slávě a cti při zjevení Ježíše Krista. ⁸ Ač jste ho neviděli, milujete ho; ačkoli ho ani nyní nevidíte, věříte v něho a jásáte nevýslovnou radostí, plnou slávy, ⁹ docházejíce cíle své víry, záchranu duší. ¹⁰ Tuto záchranu horlivě hledali a po ní pátrali proroci, kteří prorokovali o milosti pro vás připravené; ¹¹ zkoumali, na který nebo na jaký čas ukazoval Duch Kristův v nich, když předem svědčil o utrpeních určených Kristu a o velké slávě, která po nich přijde. ¹² Jim bylo zjeveno, že ne sami sobě, nýbrž vám sloužili těmi věcmi, které vám nyní byly oznámeny skrze ty, kteří vám přinesli evangelium v Duchu Svatém, poslaném z nebe, věcmi, do nichž andělé touží nahlédnout. ¹³ Proto přepásejte bedra své mysli, buďte střízliví, dokonale upněte svou naději k milosti, která je vám přinášena ve zjevení Ježíše Krista. ¹⁴ Jako poslušné děti se nepřizpůsobujte dřívějším žádostem, jako když jste byli v nevědomosti, ¹⁵ ale podle toho Svatého, který vás povolal, i vy se staňte svatými v celém svém způsobu života. ¹⁶ Vždyť je napsáno: 'Budete svatí, neboť já jsem svatý.' ¹⁷ Jestliže vzýváte jako Otce toho, kdo nestranně soudí každého podle jeho skutků, prožijte v bázni čas svého přebývání v cizině. ¹⁸ Víte, že ze svého marného způsobu života, zděděného po otcích, jste byli vykoupeni ne pomíjejícími věcmi, stříbrem nebo zlatem, ¹⁹ nýbrž drahou krví Krista jako bezúhonného a neposkvrněného beránka. ²⁰ On byl předem poznán před založením světa a byl zjeven na konci časů pro vás, ²¹ kteří skrze něho věříte v Boha, jenž ho probudil z mrtvých a dal mu slávu, takže vaše víra i naděje se upíná k Bohu. ²² Když jste poslušností pravdy skrze Ducha očistili své duše k nepředstírané bratrské lásce, vytrvale se navzájem milujte z čistého

srdce. ²³ Vždyť jste se znovu narodili ne z pomíjitelného semene, nýbrž z nepomíjitelného, skrze živé a na věčnost zůstávající slovo Boží. ²⁴ Neboť 'každé tělo je jako tráva a všecka jeho sláva jako květ trávy. Uschne tráva, květ opadne, ²⁵ ale Pánovo slovo zůstává na věčnost' - to je to slovo, které vám bylo zvěstováno.

2 Odložte tedy každou špatnost a každou lest, přetvářku, závist a každou pomluvu, ² a jako novorozené děti mějte touhu po nefalšovaném mléku Božího slova, abyste v něm vyrostli k záchraně, ³ jestliže jste vskutku okusili, že Pán je dobrý. ⁴ Když přicházíte k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je vyvolený, vzácný, ⁵ i vy sami jako živé kameny jste budováni jako duchovní dům ve svaté kněžstvo, abyste přinášeli duchovní oběti, příjemné Bohu skrze Ježíše Krista. ⁶ Proto stojí v Písmu: 'Hle, kladu na Siónu kámen úhelny, vyvolený, vzácný; kdo v něj věří, jistě nebude zahanben.' ⁷ Vám tedy, kteří věříte, je vzácností, ale nevěřícím je to 'kámen, který stavitelé zavrhli; ten se stal kamenem úhelným' ⁸ a 'kamenem úrazu a skálou pohoršení'. Ti narážejí, protože jsou neposlušni slova; k tomu také byli určeni. ⁹ Vy však jste 'rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid určený k Božímu vlastnictví, abyste rozhlásili mocné skutky' toho, jenž vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. ¹⁰ Vy, kdysi 'Ne-lid', nyní jste lid Boží; vy, kdysi 'Ne-slitovaní', nyní však jste došli slitování. ¹¹ Milovaní, prosím vás jako cizince a přistěhovalce: zdržujte se tělesných žádostí, které vedou boj proti duši; ¹² vedte dobrý život mezi pohany, aby v tom, v čem vás pomlouvají jako zločince, uviděli vaše dobré skutky, a oslavili Boha v den navštívení. ¹³ Kvůli Pánu se podřídte každému lidskému zřízení: ať králi jako svrchovanému vládci, ¹⁴ ať místodržícím jako těm, kteří jsou od něho posíláni k tomu, aby trestali zločince a uznávali ty, kdo jednají dobře; ¹⁵ neboť taková je vůle Boží, abyste dobrým jednáním umlčovali neznalost nerozumných lidí; ¹⁶ jako svobodní, a ne jako ti, kteří mají svobodu za plášť špatnosti, nýbrž jako otroci Boží. ¹⁷ Všechny ctěte, bratrstvo milujte, Boha se bojte, krále mějte v úctě. ¹⁸ Sluhové, podřizujte se ve vsí bázni pánům, nejen dobrým a mírným, nýbrž i zlým. ¹⁹ Je to totiž milost, snášeli-li někdo bolesti kvůli svědomí před Bohem a trpí nespravedlivě. ²⁰ Neboť jaká to bude sláva, budete-li snášet rány za to, že hřešíte? Ale budete-li snášet utrpení, ač jednáte dobře, to je milost před Bohem. ²¹ K tomu jste přece byli povoláni, neboť i Kristus trpěl za vás a zanechal

vám příklad, abyste šli v jeho šlépějích. ²² On 'se nedopustil hříchu, ani lest nebyla nalezena v jeho ústech'. ²³ Když mu spílali, neodplácel spíláním, když trpěl, nehrozil, ale předával vše tomu, jenž soudí spravedlivě. ²⁴ On sám ve svém těle vynesl naše hříchy na dřevo kříže, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti. Jeho zraněním jste byli uzdraveni. ²⁵ Neboť jste bloudili jako ovce, ale nyní jste byli obráceni k pastýři a strážci svých duší.

3 Stejně i vy ženy, podřizujte se svým mužům, aby i ti, kdo neposlouchají slovo, byli beze slova získáni jednáním svých žen, ² až zpozorují vaše čisté chování v bázni. ³ Vaše ozdoba ať není vnější: spletené vlasy, navlékání zlatých šperků, oblékání šatů, ⁴ nýbrž skrytý srdce člověk v nepomíjitelnosti tichého a pokojného ducha, který je vzácný před Bohem. ⁵ Tak se kdysi zdobily i svaté ženy, které doufaly v Boha a podřizovaly se svým mužům; ⁶ jako Sára poslouchala Abrahama a nazývala ho pánem. Vy jste se staly jejími dcerami, jednáte-li dobře a nedáte se ničím zastrašit. ⁷ Stejně muži: žijte se svými ženami podle poznání jako se slabší ženskou nádobou a prokazujte jim úctu jako spoludědičkám milosti života, aby vaše modlitby neměly překážku. ⁸ A konečně: buďte všichni jednomyslní, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní. ⁹ Neodplácejte zlým za zlé ani urážkou za urážku, ale naopak žehnejte; vždyť k tomu jste byli povoláni, abyste jako dědictví obdrželi požehnání. ¹⁰ Neboť 'kdo chce milovat život a vidět dobré dny, ať zdržuje jazyk od zlého a rty od lstivých slov, ¹¹ ať se odvrátí od zlého a činí dobré, ať hledá pokoj a usiluje o něj; ¹² neboť Pánovy oči jsou obráceny na spravedlivé a jeho uši k jejich prosbě, ale Pánova tvář proti těm, kdo činí zlo.' ¹³ A kdo vám ublíží, budete-li horlit pro dobro? ¹⁴ Ale i kdybyste měli trpět pro spravedlnost, jste blahoslavení. Jejich hrozeb se nebojte ani nelekejte, ¹⁵ ale Pána, Krista, posvěťte ve svých srdcích. Buďte stále připraveni k obhajobě před každým, kdo by od vás žádal, abyste vydali počet z naděje, kterou máte, ¹⁶ avšak s tichostí a s bázni, majíce dobré svědomí, aby ti, kteří hanobí váš dobrý způsob života v Kristu, byli zahanbeni v tom, v čem vás pomlouvají jako zločince. ¹⁷ Neboť je lépe trpět, bude-li to chtít Boží vůle, když jednáte dobře, než když jednáte zle. ¹⁸ Vždyť i Kristus jednou provždy trpěl za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby vás přivedl k Bohu. V těle byl sice usmrcen, ale v Duchu obživen. ¹⁹ V něm také přišel a vyhlásil zvěst duchům ve vězení, ²⁰ kteří kdy si neuposlechli, když Boží trpělivost ve dnech Noémových vyčkávala, zatímco byl stavěn koráb, v němž jen několik, to jest osm duší, bylo zachráněno skrze vodu. ²¹ Naplnění tohoto předobrazu - křest - i vás nyní zachraňuje, ne jako odložení tělesné špíny, nýbrž jako odpověď dobrého svědomí Bohu, skrze zmrtvýchvstání Ježíše Krista, ²² jenž přišel do nebe, byli mu podřízeni andělé, vlády a moci, a je na pravici Boží.

4 Když tedy Kristus za nás trpěl v těle, i vy se vzbrojte týmž smýšlením, totiž že ten, kdo trpěl v těle, skoncoval s hříchem, ² abyste po zbývající čas života v těle již nežili podle lidských žádostí, nýbrž podle Boží vůle. ³ Dost již zajisté na tom, že jste v uplynulém čase života vykonávali vůli pohanů, když jste žili v nevázanostech, v žádostech, v opilství, v hostinách, v pitkách a v nedovoleném uctívání model. ⁴ Proto se diví, že s nimi neběháte do téhož proudu prostopášnosti, a uráží vás. ⁵ Ti vydají počet tomu, kdo je připraven soudit živé i mrtvé. ⁶ Vždyť proto bylo evangelium zvěstováno i mrtvým, aby žili podle Boha v Duchu, ačkoli byli podle lidí v těle odsouzeni. ⁷ Konec všeho se přiblížil. Staňte se tedy rozvážnými a střizlivými k modlitbám. ⁸ Především mějte k sobě vroucí lásku, neboť láska přikrývá množství hříchů. ⁹ Buďte jedni k druhým pohostinní, a to bez reptání. ¹⁰ Dary milosti, podle toho, jak jej každý přijal, si služte navzájem jako dobří správci rozličné Boží milosti. ¹¹ Mluví-li někdo, ať mluví jakožto Boží výroky. Slouží-li někdo, ať slouží ze síly, kterou Bůh poskytuje, aby byl ve všem oslavován Bůh skrze Ježíše Krista, jemuž patří sláva a moc na věky věků. Amen. ¹² Milování, nedivte se té výhni zkoušek mezi vámi, která vám nastává, jako by se vám dalo něco divného, ¹³ ale když máte podíl na Kristových utrpeních, radujte se, abyste se stejně radovali a jásal i při zjevení jeho slávy. ¹⁴ Jste-li tupeni pro jméno Kristovo, jste blahoslavení, neboť na vás spočívá Duch slávy [a moci], Duch Boží. ¹⁵ Ať nikdo z vás netrpí jako vrah nebo zloděj nebo zločinec nebo jako pletichář. ¹⁶ Jestliže však trpí jako křesťan, ať se nestydí, ale slaví Boha v tomto jménu. ¹⁷ Neboť je čas, aby soud začal od domu Božího. Tedy jestliže nejprve od nás, jaký bude konec těch, kteří jsou neposlušni Božího evangelia? ¹⁸ A 'jestliže spravedlivý je stěží zachráněn, bezbožník a hříšník kde se ukáže?' ¹⁹ Proto i ti, kteří trpí podle vůle Boží, ať v konání dobra svěří své duše věrnému Stvořiteli.

5 Starší mezi vámi napomínám, já spolustarší a svědek Kristových utrpení a také účastník budoucí slávy, která bude zjevena: ² Paste Boží stádo, které je u vás; dohlížejte na ně ne z donucení, ale dobrovolně, podle Boha, ne z nízké zištnosti, ale ochotně, ³ ne jako páni nad svým podílem, ale jako ti, kteří se stávají vzorem svému stádu. ⁴ A když se ukáže nejvyšší pastýř, dostanete nevadnoucí věnec slávy. ⁵ Stejně vy mladší podříďte se starším. A všichni se oblečte v pokoru jeden vůči druhému, neboť 'Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.' ⁶ Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v příhodný čas. ⁷ Všechnu svou starost uvrhněte na něho, neboť mu na vás záleží. ⁸ Buďte střizliví a bděte! Váš protivník Ďábel obchází jako řvoucí lev a hledá, koho by pohltil. ⁹ Postavte se proti němu, pevní ve víře, věduce, že tatáž utrpení se naplňují na vašem bratrstvu po celém světě. ¹⁰ A Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu Ježíši, vás, když nakrátko snesete utrpení,

sám zdokonalí, utvrdí, posílí, postaví na pevný základ.

¹¹ Jemu sláva a moc na věky věků. Amen. ¹² Krátce jsem vám napsal prostřednictvím Silvána, věrného bratra, jak se domnívám. Napomínám vás a dosvědčuji vám,

že taková je pravá milost Boží; v ní stůjte. ¹³ Pozdravuje vás spoluvyvolená v Babylónu a Marek, můj syn.

¹⁴ Pozdravte se navzájem políbením lásky. Pokoj vám všem, kteří jste v Kristu Ježíši. Amen.

2.list Petrův

1 Šimon Petr, otrok a apoštol Ježíše Krista, těm, kdo dostali stejně vzácnou víru jako my spravedlností našeho Boha a Zachránce Ježíše Krista. ² Milost a pokoj kéž se vám rozhojní v poznání Boha a Ježíše [Krista], našeho Pána. ³ Jeho božská moc nám darovala všechno, čeho je třeba k životu a zbožnosti skrze poznání toho, který nás povolal vlastní slávou a mocí. ⁴ Tím nám byla darována vzácná a veliká zaslíbení, abyste se skrze ně stali účastníky Božské přirozenosti a unikli zkáze, která je ve světě v žádostivosti. ⁵ A právě proto vynaložte všechno úsilí a doplňte svou víru ctností, ctnost poznáním, ⁶ poznání sebeovládáním, sebeovládání vytrvalostí, vytrvalost zbožností, ⁷ zbožnost bratrskou náklonností, bratrskou náklonnost láskou. ⁸ Máte-li totiž tyto vlastnosti a rozhojňují-li se, způsobí, že nebudete nečinní ani neplodní pro poznání našeho Pána Ježíše Krista. ⁹ Kdo však tyto vlastnosti nemá, je slepý, krátkozraký; zapomněl, že byl očištěn od svých starých hříchů. ¹⁰ Proto, bratři, tím více se snažte upevňovat svoje povolání a vyvolení; neboť budete-li to činit, nikdy nepadnete. ¹¹ Tak vám bude bohatě vybaven vstup do věčného království našeho Pána a Zachránce Ježíše Krista. ¹² Proto vám hodlám tyto věci stále připomínat, ačkoliv o nich víte a jste utvrzeni v přítomné pravdě. ¹³ Považuji však za správné probouzet vás tím, že je připomínám, dokud jsem v tomto stanu svého těla. ¹⁴ Víím, že složení mého stanu je velice blízko, jak mi to i ukázal náš Pán Ježíš Kristus. ¹⁵ Vynasnažím se, abyste si mohli i po mém odchodu toto všechno pokaždé připomínat. ¹⁶ Vždyť jsme nenásledovali vymyšlené báje, když jsme vás seznámili s mocí a příchodem našeho Pána Ježíše Krista, ale sami jsme se stali očitými svědky jeho velebnosti. ¹⁷ On přijal od Boha Otce čest a slávu, když k němu z velebné slávy zazněl takovýto hlas: 'Toto je můj Syn, můj Milovaný, v němž jsem našel zalíbení.' ¹⁸ A tento hlas, který zazněl z nebe, jsme my slyšeli, když jsme s ním byli na té svaté hoře. ¹⁹ A máme ještě pevnější prorocké slovo. Dobře činíte, že se ho držíte jako světla, které svítí v temném místě, dokud se nerozbřeskne den a jitřenka nevzejde ve vašich srdcích. ²⁰ Toto především vězte, že žádné proroctví Písma není záležitostí vlastního výkladu. ²¹ Neboť proroctví nikdy nebylo proneseno z lidské vůle, nýbrž unášení Duchem Svatým mluvili lidé poslaní od Boha.

2 V lidu se však také objevovali lživí proroci, jako i mezi vámi budou lživí učitelé, kteří budou tajně zavádět zhoubná kacířství a Panovníka, který je vykou-

pil, budou zapírat. Tím na sebe uvedou rychlou záhubu. ² A mnozí budou následovat jejich výstřednosti a cesta pravdy bude kvůli nim v opovržení. ³ Z hrabivosti budou z vás těžit podvodnými slovy. Ale jejich odsouzení odedávna nezahálí a jejich zhouba nespí. ⁴ Neboť Bůh neušetřil ani anděly, kteří zhřešili, ale svrhl je do temných jeskyní Tartaru a vydal je, aby byli střeženi k soudu. ⁵ Ani starý svět neušetřil, ale zachoval jen Noéma, hlasatele spravedlnosti, jako osmého, když uvedl potopu na svět bezbožných. ⁶ Také města Sodomu a Gomoru obrátil v popel a odsoudil k zániku a tím dal varovný příklad budoucím bezbožníkům. ⁷ Vysvobodil však spravedlivého Lota, sužovaného nezřízeným chováním bezuzdných lidí. ⁸ Neboť tím, co viděl i slyšel ten spravedlivý, když mezi nimi bydlel, těmito bezzákonnými skutky mučil den za dnem svou spravedlivou duši. ⁹ Pán umí vysvobozovat zbožné ze zkoušky, ale nespravedlivé zachovávat pro trest ke dni soudu; ¹⁰ a to hlavně ty, kdo jdou za tělem v poskvňující žádosti a pohrdají autoritou. Drzí opovážlivci, nebojí se tupit duchovní mocnosti, ¹¹ když ani andělé, ačkoli jsou větší silou a mocí, nevynášejí proti nim před Pánem potupný soud. ¹² Tito však jako nerozumná zvířata, zrozená jako pouhá přírodní stvoření k lovení a zkáze, se rouhají tomu, co neznají; ve své záhubě také zahynou ¹³ a dostane se jim bezpráví jako mzdy za bezpráví. Za rozkoš považují denní rozmařilost; jsou poskvřnou a hanbou, jak hýří ve svých klamech, když s vámi hodují. ¹⁴ Oči mají plné cizoložství a nenasytné hříchů; lákají neupevněné duše, srdce mají vycvičené v hrabivosti; jsou to děti prokletí. ¹⁵ Opustili přímou cestu a zabloudili, dali se na cestu Balaáma, syna Bosorova, který dal přednost mzdě za nepravost, ¹⁶ ale byl za svůj zlý čin pokárán. Němé tažné zvíře promluvilo lidským hlasem a zabránilo prorokovu šílenství. ¹⁷ Tito lidé jsou prameny bez vody a mlhy hnané vichřicí; je pro ně [na věky] uchována mrákota tmy. ¹⁸ Neboť mluví pyšná slova marnosti a lákají v žádostech těla výstřednostmi ty, kdo sotva utíkají těm, kteří žijí v bludu. ¹⁹ Slibují jim svobodu, ačkoli sami jsou otroky zkázy; vždyť čemu člověk podlehne, tím je ztotočen. ²⁰ Jestliže totiž ti, kteří unikli poskvřnám světa poznáním našeho Pána a Zachránce Ježíše Krista, se znovu do nich zapletou a podlehnou jim, jsou jejich poslední věci horší než první. ²¹ Bylo by pro ně lépe, kdyby nebyli poznali cestu spravedlnosti, než když ji poznali, a odvrátili se od svatého přikázání, které jim bylo předáno. ²² Přihodilo se jim to, co říká toto

pravdivé přísloví: 'Pes se vrátil k vlastnímu vývratku' a umytá svině se opět válí v bahně.

3 Toto vám, milovaní, píšu již druhý list, ve kterém připomínáním probouzím vaši čistou mysl, ² abyste pamatovali na slova předpověděná svatými proroky a na příkaz Pána a Zachránce, předaný vašimi apoštolý. ³ Především vězte, že v posledních dnech přijdou s posměchem posměvači, kteří budou žít podle svých vlastních žádostí, ⁴ a budou říkat: 'Kde je to zaslíbení jeho příchodu? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to je od počátku stvoření.' ⁵ Je jim totiž skryté, neboť to chtějí, že nebesa byla od pradávna a země povstala z vody a skrze vodu slovem Božím, ⁶ skrze něž také tehdejší svět zahynul, když byl zatopen vodou. ⁷ A týmž slovem jsou nyní nebesa a země uschovány k ohni a střeženy pro den soudu a záhuby bezbožných lidí. ⁸ Tato jedna věc ať vám není skryta, milovaní, že jeden den je u Pána jako tisíc let a 'tisíc let jako jeden den'. ⁹ Pán neotálí s naplněním svého zaslíbení, jak si někteří myslí, nýbrž je k vám shovívavý, nechťe, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání. ¹⁰ Pánův den přijde jako zloděj v noci. V

něm nebesa s rachotem pomínou, prvky se žářem uvolní a země a její činy budou spáleny. ¹¹ Když se toto všechno takto rozplyne, jací musíte být ve svatém způsobu života a zbožnosti vy, ¹² kteří očekáváte a urychlujete příchod Božího dne! Kvůli němu se nebesa rozplynou v ohni a prvky se žářem roztaví. ¹³ Podle jeho zaslíbení očekáváme nová nebesa a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost. ¹⁴ Proto, milovaní, očekávejte-li tyto věci, vynasnažte se, abyste jim byli nalezeni v pokoji, bez poskvrny a bez úhony. ¹⁵ A trpělivost našeho Pána považujte za záchranu, jak vám to napsal i náš milovaný bratr Pavel podle moudrosti, která mu byla dána, ¹⁶ a jak to napsal i ve všech dalších listech, v nichž o tom mluví. Jsou v nich některé těžko srozumitelné věci, které neučení a neupevnění lidé překrucují, jako i ostatní Písma, ke své vlastní záhubě. ¹⁷ Ale vy, milovaní, protože to víte předem, chraňte se, abyste nebyli svedeni bludem bezuzdných lidí a neodpadli od vlastního pevného základu. ¹⁸ Rostte v milosti a poznání našeho Pána a Zachránce Ježíše Krista. Jemu buď sláva i nyní a až do dne věčnosti. Amen.

1.list Janův

1 Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, co jsme pozorovali a čeho se naše ruce dotýkaly ohledně Slova života: - ² Ten život byl zjeven, viděli jsme a svědčíme, a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven. - ³ Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste také vy měli společenství s námi. Naše společenství je s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem. ⁴ Toto vám píšeme, aby naše radost byla úplná. ⁵ A toto je zvěst, kterou jsme od něho slyšeli a vám ji zvěstujeme: Bůh je světlo a není v něm žádná tma. ⁶ Řekneme-li, že s ním máme společenství, a přitom chodíme v temnotě, lžeme a nečiníme pravdu. ⁷ Jestliže však chodíme v tom světle, jako on je v tom světle, máme společenství mezi sebou a krev Ježíše [Krista], jeho Syna, nás očišťuje od každého hříchu. ⁸ Řekneme-li, že žádný hřích nemáme, klameme sami sebe a pravda v nás není. ⁹ Jestliže své hříchy vyznáváme, on je věrný a spravedlivý, aby nám hříchy odpustil a očistil nás od každé nepravosti. ¹⁰ Řekneme-li, že jsme nezhřešili, děláme z něj lháře a jeho slovo v nás není.

2 Moje děti, toto vám píši, abyste nezhřešili; a jestliže by někdo zhřešil, máme u Otce Zastánce, Ježíše Krista spravedlivého. ² On je smírcí obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za hříchy celého světa. ³ A podle toho poznáváme, že jej známe, jestliže zachováváme jeho přikázání. ⁴ Kdo říká: 'Poznal jsem ho', a jeho přikázání nezachovává, je lhář a pravda v něm není. ⁵ Kdo však zachovává jeho slovo, v tom se skutečně láska Boží stala dokonalou. Podle toho poznáváme, že jsme v něm. ⁶ Kdo říká, že v něm zůstává, musí sám také žít tak, jak žil on. ⁷ Milování, nepíšu vám nové přikázání, ale staré, které jste měli od počátku. To staré přikázání je slovo, které jste [už dávno] slyšeli. ⁸ A opět vám píšu přikázání nové, a to je pravdivé v něm i ve vás, že tma pomíjí a to pravé světlo již svítí. ⁹ Kdo říká, že je ve světle, a přitom nenávidí svého bratra, je dosud ve tmě. ¹⁰ Kdo svého bratra miluje, zůstává v tom světle a pohoršení v něm není. ¹¹ Kdo však nenávidí svého bratra, je ve tmě, ve tmě chodí a neví, kam jde; neboť tma oslepila jeho oči. ¹² Píšu vám, děti, že jsou vám odpuštěny hříchy pro jeho jméno. ¹³ Píšu vám, otcové, že jste poznali toho, který je od počátku; píšu vám, mládenci, že jste přemohli toho Zlého. ¹⁴ Napsal jsem vám, děti, že jste poznali Otce; napsal jsem vám, otcové, že jste poznali toho, který je od počátku; napsal jsem vám, mládenci, že jste silní a slovo Boží ve

vás zůstává, a přemohli jste toho Zlého. ¹⁵ Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Jestliže někdo miluje svět, není v něm láska Otcova. ¹⁶ Neboť všechno, co je ve světě - žádost těla, žádost očí a prázdná chloubka života - není z Otce, ale ze světa. ¹⁷ A svět pomíjí i jeho žádost; kdo však činí vůli Boží, zůstává na věčnost. ¹⁸ Dítka, je poslední hodina; a jak jste slyšeli, že přichází Antikrist, tak se nyní již objevilo mnoho antikristů; podle toho poznáváme, že je poslední hodina. ¹⁹ Vyšli z nás, ale nebyli z nás. Kdyby byli z nás, byli by s námi zůstali. Ale to se stalo, aby vyšlo najevo, že nejsou všichni z nás. ²⁰ Vy však máte pomazání od toho Svatého a znáte všechno. ²¹ Nenapsal jsem vám proto, že neznáte pravdu, ale proto, že ji znáte a víte, že žádná lež není z pravdy. ²² Kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Kristus? To je ten antikrist, který popírá Otce i Syna. ²³ Každý, kdo popírá Syna, nemá ani Otce. Kdo vyznává Syna, má i Otce. ²⁴ Ať ve vás zůstává, co jste slyšeli od počátku. Zůstane-li ve vás to, co jste slyšeli od počátku, zůstanete také vy v Synu a v Otcu. ²⁵ A toto je to zaslíbení, které nám on zaslíbil: život věčný. ²⁶ Toto jsem vám napsal o těch, kteří vás svádějí. ²⁷ Ve vás však zůstává pomazání, které jste od něho přijali, a nepotřebujete, aby vás někdo učil; jeho pomazání vás učí všemu a je pravdivé a neklame; jak vás vyučilo, tak zůstávejte v něm. ²⁸ Nyní tedy, děti, zůstávejte v něm, abychom nabyli radostné důvěry, až se zjeví, a nebyli jím zahanbeni při jeho příchodu. ²⁹ Víte-li, že on je spravedlivý, poznávejte, že také každý, kdo činí spravedlnost, je z něho zrozen.

3 Pohleďte, jakou lásku nám Otec dal, abychom byli nazváni dětmi Božími; a také jimi jsme. Proto nás svět nezná, neboť nepoznal jeho. ² Milování, nyní jsme děti Boží; a ještě se neukázalo, co budeme. Víme však, že až se zjeví, budeme mu podobni, protože ho uvidíme takového, jaký je. ³ A každý, kdo má v něm tuto naději, očišťuje se, tak jako on je čistý. ⁴ Každý, kdo činí hřích, činí také svévoli. Hřích je svévole. ⁵ A víte, že on se zjevil, aby odstranil naše hříchy, a hříchu v něm není. ⁶ Žádný, kdo v něm zůstává, nehřeší. Žádný, kdo hřeší, ho nespatrił ani nepoznal. ⁷ Dítka, ať vás nikdo nesvádí. Kdo činí spravedlnost, je spravedlivý, tak jako on je spravedlivý. ⁸ Kdo činí hřích, je z Dávla, neboť Dávbel hřeší od počátku. Proto se zjevil Syn Boží, aby zmařil skutky Dávlovy. ⁹ Žádný, kdo je narozen z Boha, nečiní hřích, protože Boží símě v něm zůstává; a nemůže hřešit, protože se narodil z Boha. ¹⁰ Podle toho se po-

znají děti Boží a děti Dáblovy: žádný, kdo nečiní spravedlnost a kdo nemiluje svého bratra, není z Boha. ¹¹ Neboť to je ta zvěst, kterou jste slyšeli od počátku: abychom se navzájem milovali. ¹² Ne jako Kain, který byl ze Zlého a zabil svého bratra. A proč ho zabil? Protože jeho vlastní skutky byly zlé, kdežto skutky jeho bratra byly spravedlivé. ¹³ Nedivte se, bratři, když vás svět nenávidí. ¹⁴ My víme, že jsme přešli ze smrti do života, neboť milujeme bratry; kdo nemiluje bratra, zůstává ve smrti. ¹⁵ Každý, kdo nenávidí svého bratra, je vrah; a víte, že žádný vrah nemá život věčný, který by v něm zůstával. ¹⁶ Podle toho jsme poznali lásku, že on za nás položil svou duši. I my jsme povinni položit své duše za bratry. ¹⁷ Má-li však někdo dostatek v tomto světě a vidí, že jeho bratr má nouzi, a zavře před ním své nitro, jak v něm může zůstávat Boží láska? ¹⁸ Dítka, nemilujeme slovem ani jazykem, ale v skutku a v pravdě. ¹⁹ Podle toho poznáme, že jsme z pravdy, a tak upokojíme před ním své srdce, ²⁰ i když by nás naše srdce odsuzovalo; neboť Bůh je větší než naše srdce a zná všechno. ²¹ Milování, jestliže nás srdce neodsuzuje, máme radostnou důvěru k Bohu, ²² a oč bychom žádali, dostáváme od něho, protože zachováváme jeho přikázání a činíme to, co se jemu líbí. ²³ A toto je jeho přikázání, abychom uvěřili jménu jeho Syna Ježíše Krista a navzájem se milovali, jak nám přikázal. ²⁴ Kdo zachovává jeho přikázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm; že v nás zůstává, poznáváme podle Ducha, kterého nám dal.

4 Milování, nevěřte každému duchu, ale zkoumejte duchy, jsou-li z Boha; neboť mnoho falešných proroků vyšlo do světa. ² Podle toho poznávejte Ducha Božího: Každý duch, který vyznává Ježíše Krista, jenž přišel v těle, je z Boha. ³ A žádný duch, který nevyznává Ježíše Krista, jenž přišel v těle, není z Boha. To je ten duch Antikrista, o němž jste slyšeli, že přichází, a který již nyní je ve světě. ⁴ Vy, dítka, jste z Boha a přemohli jste je, neboť ten, který je ve vás, je větší než ten, který je ve světě. ⁵ Oni jsou ze světa, proto věci ze světa mluví a svět jim naslouchá. ⁶ My jsme z Boha; kdo zná Boha, naslouchá nám, kdo není z Boha, nenaslouchá nám. Podle toho poznáváme Ducha pravdy a ducha bludu. ⁷ Milování, milujme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná. ⁸ Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska. ⁹ V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého Syna, toho jediného, abychom skrze něho měli život. ¹⁰ V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svého Syna jako obět smíření za naše hříchy. ¹¹ Milování, jestliže Bůh takto miloval nás, i my se máme navzájem milovat. ¹² Boha nikdo nikdy neviděl. Jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle. ¹³ Že zůstáváme v něm a on v nás, poznáváme podle toho, že nám dal ze svého Ducha. ¹⁴ A my

jste viděli a dosvědčujeme, že Otec poslal Syna, Zachránce světa. ¹⁵ Kdo by vyznal, že Ježíš je Syn Boží, v tom zůstává Bůh a on v Bohu. ¹⁶ A my jsme uvěřili a poznali lásku, kterou má Bůh k nám. Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm. ¹⁷ V tom dosáhla láska při nás cíle, že máme naprostou důvěru pro den soudu, neboť jaký je on, takový jsme i my v tomto světě. ¹⁸ V lásce není strach, ale dokonalá láska strach zahání; vždyť strach působí muka, a kdo se bojí, nedošel dokonalosti v lásce. ¹⁹ My milujeme, neboť on první miloval nás. ²⁰ Řekne-li někdo: 'Miluji Boha', a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Vždyť kdo nemiluje svého bratra, kterého viděl, nemůže milovat Boha, kterého neviděl. ²¹ A toto přikázání máme od něho, aby ten, kdo miluje Boha, miloval také svého bratra.

5 Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, je zrozen z Boha. A každý, kdo miluje Otce, miluje i jeho dítě. ² Podle toho poznáváme, že milujeme Boží děti, když milujeme Boha a plníme jeho přikázání. ³ To je totiž láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání; a jeho přikázání nejsou těžká. ⁴ Neboť vše, co se narodilo z Boha, přemáhá svět. A to je to vítězství, které přemohlo svět: naše víra. ⁵ Kdo je ten, který přemáhá svět, není ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? ⁶ To je ten, který přišel skrze vodu a krev: Ježíš Kristus. Ne pouze ve vodě, ale ve vodě a v krvi. A Duch je ten, který to dosvědčuje, neboť Duch je pravda. ⁷ Tři jsou, kteří vydávají svědectví [na nebi - Otec, Slovo a Duch Svátý - a ti tři jsou jedno]. ⁸ [A jsou tři, kteří vydávají svědectví na zemi] - Duch, voda a krev - a ti tři jsou zajedno. ⁹ Přijímáme-li svědectví lidí, oč větší je svědectví Boží. Toto je Boží svědectví, protože on sám vydal svědectví o svém Synu. ¹⁰ Kdo věří v Syna Božího, má to svědectví v sobě. Kdo nevěří Bohu, učinil ho lhářem, protože neuvěřil svědectví, které Bůh vydal o svém Synu. ¹¹ A to je to svědectví: Bůh nám dal věčný život a ten život je v jeho Synu. ¹² Kdo má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, ten život nemá. ¹³ Toto jsem napsal vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život. ¹⁴ A to je ta naprostá důvěra, kterou máme k němu, že když bychom o něco žádali podle jeho vůle, slyší nás. ¹⁵ A víme-li, že nás slyší, kdykoli o něco žádáme, víme, že to, co jsme od něho žádali, máme. ¹⁶ Uviděl-li by někdo svého bratra, že hřeší hříchem, který není k smrti, ať za něj poprosí a Bůh mu dá život; těm, kdo nehřeší k smrti. Je hřích k smrti; u takového neříkám, aby prosil. ¹⁷ Každá nepravost je hřích, ale je i hřích, který není k smrti. ¹⁸ Víme, že kdo je zplozen z Boha, nehřeší; ale ten, kdo byl zplozen z Boha, střeží sebe samého a ten Zlý se ho nedotýká. ¹⁹ Víme, že jsme z Boha a celý svět leží v tom Zlém. ²⁰ Víme, že Syn Boží přišel a dal nám schopnost poznávat toho pravého, a jsme v tom pravém, v jeho Synu Ježíši Kristu. On je ten pravý Bůh a věčný život. ²¹ Dítka, uchraňte se model! Amen.

2.list Janův

1 Já starší píšu vyvolené paní a jejím dětem, které miluji v pravdě - a nejen já, nýbrž všichni, kteří poznali Pravdu - ² a to pro Pravdu, která zůstává v nás a bude s námi na věčnost. ³ Bude s námi milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a od Pána Ježíše Krista, Syna Otcova, v pravdě a lásce. ⁴ Velice jsem se zaradoval, že jsem mezi tvými dětmi našel takové, které chodí v pravdě podle přikázání, které jsme dostali od Otce. ⁵ A nyní tě prosím, paní - ne že bych ti psal nové přikázání, nýbrž to, které jsme měli od počátku - abychom milovali jedni druhé. ⁶ A to je ta láska: abychom chodili podle jeho přikázání. To je to přikázání, o kterém jste od počátku slyšeli, že v něm máte chodit. ⁷ Neboť do světa vyšli mnozí svůdci, kteří nevyznávají Ježíše Krista

přicházejícího v těle; každý takový člověk je svůdce a antikrist. ⁸ Dávejte si pozor, abyste nepřišli o to, na čem jsme pracovali, ale abyste dostali plnou odměnu. ⁹ Každý, kdo zachází dále a nezůstává v učení Kristově, nemá Boha; kdo zůstává v učení Kristově, má i Otce i Syna. ¹⁰ Přichází-li někdo k vám a nepřináší toto učení, nepřijímejte ho do domu, ani ho nezdravte; ¹¹ kdo ho zdraví, má účast na jeho zlých skutcích. ¹² Ačkoliv vám mám mnoho co psát, nechtěl jsem to učinit prostřednictvím papíru a inkoustu. Ale doufám, že se k vám dostanu a promluví s vámi tváří v tvář, aby naše radost byla úplná. ¹³ Pozdravují tě děti tvé vyvolené sestry. Amen.

3.list Janův

1 Já starší milovanému Gaiovi, jehož miluji v pravdě. ² Milovaný, modlím se, abys ve všem prospíval a byl zdrav, tak jako prospívá tvá duše. ³ Neboť jsem se velice zaradoval, když přicházeli bratři a vydávali svědectví o tom, že stojíš v pravdě, a o tom, jak chodíš v pravdě. ⁴ Nemám větší radost, než když slyším, že mé děti chodí v pravdě. ⁵ Milovaný, věrně činíš ve všem, co konáš pro bratry, a zvláště pro cizí. ⁶ Oni vydali před církví svědectví o tvé lásce. Dobře učiníš, vypravíš-li je, jak je důstojno Boha. ⁷ Neboť pro jeho jméno se vydali na cestu a od pohanů nic nepřijímají. ⁸ My jsme povinni takových se ujímat, abychom se stávali spolupracovníky pro pravdu. ⁹ Něco jsem již tomu sboru napsal, ale Diotrefés, který chce být první z nich, nás nepřijímá.

¹⁰ Proto jestliže přijdu, připomenu jeho skutky, které činí, když nás pomlouvá zlými slovy, a že ani na tom nemá dost, ale sám bratry nepřijímá, a těm, kdo je chtějí přijmout, brání a vylučuje je ze sboru. ¹¹ Milovaný, nenapodobuj zlé, ale dobré. Kdo činí dobře, je z Boha; kdo činí zle, Boha neviděl. ¹² Demétriovi všichni vydali dobré svědectví, i sama pravda; i my mu vydáváme svědectví, a víš, že naše svědectví je pravdivé. ¹³ Měl bych ti ještě mnoho co napsat, ale nechci ti psát inkoustem a perem. ¹⁴ Doufám však, že tě brzo uvidím a že budeme spolu mluvit tváří v tvář. [(III John 1:15) Pokoj tobě. Pozdravují tě přátelé. Pozdravuj přátele, každého zvlášť!]

List Judův

1 Juda, otrok Ježíše Krista a bratr Jakubův, povoláním, kteří jsou milováni v Bohu Otci a zachovávanými pro Ježíše Krista: **2** Kéž se vám rozhojní milosrdenství, pokoj a láska. **3** Milovaní, se vši pílí jsem se vám chystal psát o naší společné záchraně, ale pokládal jsem za nutné vám napsat povzbuzení, abyste vytrvale zápasili o víru, která byla jednou provždy svěřena svatým. **4** Neboť se vloudili někteří lidé, kteří jsou dávno předem zapsáni k tomu odsouzení, bezbožní, kteří milost našeho Boha proměňují v bezuzdnost a zapírají našeho jediného vládce a Pána, Ježíše Krista. **5** Chci vám připomenout, i když to všechno víte, že Pán, ač jednou lid z Egyptské země zachránil, podruhé ty, kteří neuvěřili, zahubil. **6** A anděly, kteří nezachovali své knížectví, ale opustili vlastní příbytek, zachovává ve věčných poutech pod mráкотou k soudu velikého dne. **7** Tak jako Sodoma a Gomora a okolní města, když stejným způsobem jako oni plně propadla smilstvu a odešla za jiným tělem, jsou předložena jako příklad, když nesou trest věčného ohně. **8** Stejně i tito lidé ve svém snění poskvřňují tělo, neuznávají autoritu, rouhají se slávám. **9** Vždyť ani archanděl Michael, když se s Ďáblem přel o Mojžíšovo tělo, nedovolil si vynést poputný soud, nýbrž řekl: 'Kéž tě pokárá Pán.' **10** Oni se však rouhají věcem, které neznají, a v těch, které jako nerozumná zvířata přirozeně znají, propadají zhoubě. **11** Běda jim, neboť se vydali cestou Kainovou, vrhli se do bludu Balaámovy mzdy, a vzpourou Kore zahynuli. **12** Oni jsou poskvřňami na vašich hodech lásky, když s vámi bezostyšně hodují a hledí si jen sebe; jsou jako oblaky bez vody, které jsou hnány větry, stromy na

sklonku podzimu, bez ovoce, dvakrát zemřelé, vykořenněné; **13** divoké mořské vlny, které jako pěnu vyvrhují své hanebnosti, bloudící hvězdy, jimž je zachována mráкотa tmy na věčnost. **14** O nich také prorokoval Henoch, sedmý od Adama, když řekl: 'Hle, Pán přišel s desetitisíci svých svatých, **15** aby vykonal soud nade všemi a aby usvědčil každého' ze všech skutků bezbožnosti, které bezbožně spáchali, a ze všech tvrdých slov, které proti němu bezbožní hříšníci promluvili. **16** Toto jsou reptalové, nespokojenci, kteří jednají podle svých vlastních žádostí, jejich ústa honosně mluví a lichotí lidem kvůli vlastnímu prospěchu. **17** Vy však, milovaní, pamatujte na slova předpověděná od apoštolů našeho Pána Ježíše Krista. **18** Říkali vám: 'Na konci času budou posměvači, kteří si budou počínat podle svých vlastních bezbožných žádostí.' **19** To jsou ti, kteří vytvářejí rozdělení, lidé duševní, kteří nemají Ducha. **20** Vy však, milovaní, budujte se ve své nejsvětější víře, modlete se v Duchu Svatém, **21** zachovejte se v Boží lásce a očekávejte milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista k životu věčnému. **22** A nad některými, kteří pochybují, se slitováváte, **23** některé zachraňujte, vytrhující je z ohně, a nad některými se slitováváte v bázni, majíce v nenávisti i košili poskvřněnou od těla. **24** Nyní tomu, kdo je mocen vás zachovat bez klopýtnutí a postavit bezúhonné s jásotem před svou slávu, **25** jedinému [moudrému] Bohu, našemu Zachránci skrze Ježíše Krista, našeho Pána, jemu buď sláva, velebnost, vláda i pravomoc před veškerým časem, i nyní, i po všechny věky [věků]. Amen.

Zjevení Janovo

1 Zjevení Ježíše Krista, které mu dal Bůh, aby ukázal svým otrokům, co se má brzo stát. On to prostřednictvím svého anděla naznačil svému otroku Janovi. ² Ten dosvědčil slovo Boží a svědectví Ježíše Krista, vše, co uviděl. ³ Blahoslavený, kdo předčítá, i ti, kdo slyší slova tohoto proroctví a zachovávají, co je v něm zapsáno, neboť ten čas je blízko. ⁴ Jan sedmi sborům v Asii: Milost vám a pokoj od Toho, který jest a který byl a který přichází, i od sedmi duchů, kteří jsou před jeho trůnem, ⁵ a od Ježíše Krista, jenž je věrný svědek, prvozený z mrtvých a vládce králů země. Tomu, jenž nás miluje a svou krví nás rozvázal z našich hříchů ⁶ a učinil nás královstvím, kněžství svému Bohu a Otcí - jemu sláva i moc na věky věků. Amen. ⁷ 'Hle, přichází s oblaky' a 'uzří jej každé oko, i ti, kteří jej probodlí', a 'budou pro něho naříkat všechny kmeny země'. Ano, amen. ⁸ Já jsem Alfa i Omega, [počátek i konec,] praví Pán Bůh, Ten, který jest a který byl a který přichází, ten Všemohoucí. ⁹ Já Jan, váš bratr a spoluúčastník soužení, království a vytrvalosti v Ježíši Kristu, jsem se ocitl pro slovo Boží a svědectví Ježíše Krista na ostrově zvaném Patmos. ¹⁰ V den Páně jsem se ocitl v Duchu a uslyšel jsem za sebou mocný hlas jako zvuk polnice, ¹¹ který říkal: "Co vidíš, napiš do svitku a pošli sedmi sborům: Do Efezu, do Smyrny, do Pergama, do Thyatir, do Sard, do Filadelfie a do Laodiceje." ¹² Obrátil jsem se, abych viděl hlas, který se mnou mluvil. A když jsem se obrátil, spatřil jsem sedm zlatých svíců ¹³ a uprostřed těch svíců někoho jako Syna člověka, oděného dlouhým rouchem a přepásaného zlatým pásem až k prsům. ¹⁴ Jeho hlava a vlasy byly bílé jako bílá vlna, jako sníh, jeho oči jako plamen ohně; ¹⁵ jeho nohy podobné bronzu rozžhavenému v peci a jeho hlas jako zvuk mnohých vod. ¹⁶ A ve své pravici měl sedm hvězd a z jeho úst vycházel ostrý dvousečný meč a jeho tvář jako když slunce září ve své síle. ¹⁷ Když jsem jej spatřil, padl jsem k jeho nohám jako mrtvý. I položil na mne svou pravici a řekl: "Neboj se. Já jsem první i poslední, ¹⁸ ten Živý. Byl jsem mrtvý, a hle, žiji na věky věků. Amen. Mám klíče smrti i podsvětí. ¹⁹ Napiš tedy ty věci, které jsi uviděl, a ty, které jsou, a ty, které se mají stát po nich. ²⁰ Tajemství těch sedmi hvězd, které jsi spatřil na mé pravici, i těch sedmi zlatých svíců: Sedm hvězd jsou andělé sedmi sborů, sedm svíců je sedm sborů."

2 "Andělu sboru v Efezu napiš: 'Toto praví ten, který pevně drží těch sedm hvězd ve své pravici, který se prochází uprostřed těch sedmi zlatých svíců:

² Znáám tvé skutky, [tvou] námahu i tvou vytrvalost; vím, že nemůžeš snést zlé lidi a vyzkoušel jsi ty, kteří se nazývají apoštoly, ale nejsou, a shledal jsi, že jsou lháři. ³ Máš vytrvalost a snášel jsi těžkosti pro mé jméno, a nezemdlel jsi. ⁴ Ale to mám proti tobě, že jsi opustil svou první lásku. ⁵ Rozpomeň se, odkud jsi spadl, učiň pokání a začni jednat jako dřív! Ne-li, přijdu k tobě [brzy] a pohnu tvým svícem z jeho místa; jestliže neučiniš pokání. ⁶ To však máš k dobru, že nenávidíš skutky Nikolaitů, které i já nenávidím. ⁷ Kdo má uši, slyš, co Duch praví sborům: Tomu, kdo vítězí, dám jíst ze stromu života, který je v Božím ráji.' ⁸ Andělu sboru ve Smyrně napiš: 'Toto praví ten první a poslední, který byl mrtev a ožil: ⁹ Znáám tvé soužení a chudobu, ale jsi bohatý. Znáám i urážení od těch, kteří sami o sobě říkají, že jsou Židé, ale nejsou, nýbrž jsou synagógou Satanovou. ¹⁰ Neboj se toho, co máš trpět. Hle, Dábel se chystá některé z vás dávat do vězení, abyste byli vyzkoušeni, a budete mít soužení po deset dní. Buď věrný až na smrt, a dám ti věnec života. ¹¹ Kdo má uši, slyš, co Duch praví sborům: Kdo vítězí, tomu druhá smrt neublíží.' ¹² Andělu sboru v Pergamu napiš: 'Toto praví ten, který má ostrý dvousečný meč: ¹³ Víím, kde bydlíš: tam, kde je trůn Satanův; avšak pevně držíš mé jméno a nezřekl ses mé víry ani ve dnech, [v nichž] můj věrný svědek Antipas byl zabit u vás, kde bydlí Satan. ¹⁴ Ale mám několik věcí proti tobě. Že tam máš lidi, kteří drží učení Balaámovo, který učil Baláka položit nástrahu před syny Izraele, aby jedli maso obětované modlám a smilnili; ¹⁵ tak i ty máš některé, kteří stejně drží učení Nikolaitů. ¹⁶ Učiň tedy pokání! Ne-li, brzy přijdu k tobě a budu s nimi válčit mečem svých úst. ¹⁷ Kdo má uši, slyš, co Duch praví sborům: Tomu, kdo vítězí, dám skrytou manu a dám mu bílý kamének a na tom kaménku napsané nové jméno, které nezná nikdo než ten, kdo je dostává.' ¹⁸ Andělu sboru v Thyatirech napiš: 'Toto praví Syn Boží, který má oči jako plamen ohně a nohy podobné bronzu: ¹⁹ Znáám tvé skutky a tvou lásku, věrnost a službu, tvou vytrvalost a tvé poslední skutky, hojnější než ty první. ²⁰ Ale to mám proti tobě, že trpíš ženu Jezábel, která si říká prorokyně, vyučuje a svádí mé otroky, aby smilnili a jedli maso obětované modlám. ²¹ Dal jsem jí čas k pokání, ale ona se nechce odvrátit od svého smilstva. ²² Hle, uvrhnu ji na lůžko a ty, kteří s ní cizoloží, do velkého soužení, jestliže se od jejích činů neodvrátí; ²³ a její děti zahubím. A všechny sbory poznají, že já jsem ten, který zkoumá

ledviny i srdce, a každému z vás odplatím podle vašich skutků. ²⁴ Vám ostatním v Thyatirech, kteří nemáte toto učení, kteří jste, jak oni říkají, nepoznali hluboké věci Satanovy, pravím: Nekladu na vás jiné břemeno; ²⁵ pouze držte pevně, co máte, dokud nepřijdu. ²⁶ Kdo vítězí a zachovává moje skutky až do konce, tomu dám vládu nad národy; ²⁷ bude je pást železnou berlou a budou rozbíjeny jako hliněné nádoby, ²⁸ jak jsem to i já přijal od svého Otce. A dám mu hvězdu jitřní. ²⁹ Kdo má uši, slyš, co Duch praví sborům.'

3 Andělu sboru v Sardách napiš: 'Toto praví ten, který má sedm duchů Božích a sedm hvězd: Znáám tvé skutky; máš jméno, že žiješ, ale jsi mrtvý. ² Buď bdělý a upevni to, co ještě zbývá a je na umření, neboť jsem nenalezl tvé skutky úplně před mým Bohem. ³ Připomínej si, jak jsi mé slovo přijal a slyšel, zachovávej je a učiň pokání. Neprobudíš-li se, přijdu jako zloděj, a nebudeš vědět, v kterou hodinu na tebe přijdu. ⁴ Máš však v Sardách několik osob, které neposkvrnily svá roucha; ti budou chodit se mnou v bílých šatech, protože jsou toho hodni. ⁵ Kdo vítězí, takto se bude oblékat do bílých šatů a jeho jméno nevymažu z knihy života, nýbrž vyznám je před svým Otcem a před jeho anděly. ⁶ Kdo má uši, slyš, co Duch praví sborům.' ⁷ Andělu sboru ve Filadelfii napiš: 'Toto praví ten Svätý, ten Pravý, který má klíč Davidův; když on otevírá, nikdo nezavře, a když on zavírá, nikdo neotevře: ⁸ Znáám tvé skutky. Hle, postavil jsem před tebou otevřené dveře, které nikdo nemůže zavřít. Neboť máš malou moc, a přece jsi zachoval mé slovo a nezřekl ses mého jména. ⁹ Hle, dávám ti ze synagógy Satanovy ty, kdo o sobě říkají, že jsou Židé, a nejsou, ale lžou. Hle, způsobím, že přijdou a pokloní se před tvýma nohama; a poznají, že já jsem si tě zamiloval. ¹⁰ Protože jsi zachoval slovo mé vytrvalosti, i já tebe zachovám v hodině zkoušky, která má přijít na celý obydlený svět, aby vyzkoušela ty, kteří přebývají na zemi. ¹¹ Přijdu brzy. Drž pevně, co máš, aby ti nikdo nevzal věnec vítěze. ¹² Kdo vítězí, toho učiním sloupem ve svatyni svého Boha a již nikdy nevyjde ven. Napíšu na něj jméno svého Boha a jméno města svého Boha, nového Jeruzaléma, který sestupuje z nebe od mého Boha, i jméno své nové. ¹³ Kdo má uši, slyš, co Duch praví sborům.' ¹⁴ Andělu sboru v Laodiceji napiš: 'Toto praví Amen, svědek věrný a pravý, původce Božího stvoření: ¹⁵ Znáám tvé skutky; nejsi studený ani horký. Kéž bys byl studený nebo horký! ¹⁶ Takto však, že jsi vlažný, a nejsi studený ani horký, vyvrhnu tě ze svých úst. ¹⁷ Neboť říkáš: Jsem bohatý, zbohatl jsem, nic nepotřebuji. A nevíš, že jsi ubohý, politováníhodný a chudý, slepý a nahý. ¹⁸ Radím ti, abys ode mne koupil zlato v ohni pročištěné, a tak zbohatl, bílé šaty, aby ses oblékl a neukázala se hanba tvé nahoty, a mast k pomazání svých očí, abys viděl. ¹⁹ Já usvědčuji a kárám ty, které miluji; buď tedy horlivý a učiň pokání. ²⁰ Hle, stojím u dveří a tluču; kdo by uslyšel můj hlas a otevřel dveře, k tomu vejdu a budu s ním večerět a on

se mnou. ²¹ Kdo vítězí, tomu dám usednout se mnou na můj trůn, jako i já jsem zvítězil a usedl se svým Otcem na jeho trůn. ²² Kdo má uši, slyš, co Duch praví sborům.'"

4 Potom jsem měl vidění: Hle, otevřené dveře v nebi, a ten první hlas, který jsem uslyšel jako zvuk polnice mluvící se mnou, říkal: "Vystup sem, a ukážu ti, co se má stát potom." ² Ihned jsem se ocitl v Duchu. A hle, v nebi stál trůn a na tom trůnu někdo seděl. ³ A ten, kdo na něm seděl, byl na pohled jako kámen jaspis a karneol; a kolem trůnu duha na pohled jako smaragd. ⁴ Okolo toho trůnu čtyřadvacet jiných trůnů a na těch trůnech sedělo čtyřadvacet starších, oblečených do bílých šatů a na hlavách zlaté věnce. ⁵ Z trůnu vycházely blesky, hlasy a hromy. Před trůnem hořelo sedm ohnivých pochodní, to jest sedm duchů Božích. ⁶ A před trůnem bylo něco jako skelné moře, podobné křišťálu. Uprostřed trůnu a kolem trůnu čtyři živé bytosti plné očí zpředu i zezadu. ⁷ První bytost byla podobná lvu, druhá bytost byla podobná býku, třetí bytost měla tvář jako člověk a čtvrtá bytost byla podobná letícímu orlu. ⁸ Ty čtyři živé bytosti měly každá po šesti křídlech, dokola i uvnitř plno očí. A bez přestání dnem i nocí říkají: "Svätý, svätý, svätý Pán, Bůh Všemohoucí, ten, který byl a který jest a který přichází." ⁹ A kdykoli ty živé bytosti vzdají slávu a čest a díky Sedícímu na trůnu, Žijícímu na věky věků, ¹⁰ padne těch čtyřadvacet starších před Sedícím na trůnu a pokloní se Žijícímu na věky věků; pak hodí své věnce vítězů před trůn a říkají: ¹¹ "Hoden jsi, Pane a Bože náš, [Svätý,] přijmout slávu a úctu i moc, neboť ty jsi stvořil všechny věci, z tvé vůle existovaly a byly stvořeny."

5 A na pravici Sedícího na trůnu jsem spatřil svitek popsaný zevnitř i zvenčí, zapečetěný sedmi pečeti. ² A uviděl jsem silného anděla, který hlásal mocným hlasem: "Kdo je hoden otevřít ten svitek a rozložit jeho pečeti?" ³ A nikdo v nebi ani na zemi ani pod zemí nemohl otevřít ten svitek a dívat se do něho. ⁴ Velmi jsem plakal, že se nenašel nikdo, kdo by byl hoden svitek otevřít a dívat se do něj. ⁵ Ale jeden ze starších mi říká: "Neplač. Hle, zvítězil lev, ten z kmene Judova, kořen Davidův, aby otevřel ten svitek a jeho sedm pečetí." ⁶ A tu jsem spatřil, že uprostřed trůnu a těch čtyř živých bytostí a uprostřed těch starších stál Beránek jako zabitý; měl sedm rohů a sedm očí, což jest sedm duchů Božích, vyslaných do celé země. ⁷ I přišel a vzal ten svitek z pravice sedícího na trůnu. ⁸ A když ho vzal, čtyři živé bytosti i čtyřadvacet starších padlo před Beránkem; každý měl loutnu a zlaté misky plné kadidel, což jsou modlitby svätých. ⁹ A zpívají nový chvalo zpěv: "Jsi hoden vzít ten svitek a otevřít jeho pečeti, protože jsi byl zabit a svou krví jsi vykoupil Bohu lidi z každého kmene, jazyka, lidu a národu, ¹⁰ a učinil jsi je králi a kněžími našemu Bohu; a budou kralovat na zemi." ¹¹ Pak jsem měl vidění a uslyšel jsem hlas mnoha andělů okolo trůnu a těch živých bytostí a těch

starších, jejich počet byl desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců, ¹² a říkali mocným hlasem: "Hoden jest Beránek, ten zabítý, přijmout tu moc a bohatství, moudrost, sílu a úctu, slávu a dobrořečení." ¹³ A všechno stvoření, které je v nebi, na zemi, pod zemí i na moři, všechno, co je v nich, slyšel jsem volat: "Tomu, jenž sedí na trůnu, a Beránkovi dobrořečení, úcta, sláva i moc na věky věků!" ¹⁴ A ty čtyři živé bytosti říkaly: "Amen." A starší padli na tvář a poklonili se.

6 I uviděl jsem, když Beránek otevřel jednu ze sedmi pečeti, a uslyšel jsem, jak jedna z těch čtyř živých bytostí řekla hromovým hlasem: "Pojď!" ² A uviděl jsem, a hle, bílý kůň; a ten, který na něm seděl, měl luk a byl mu dán věnec; a vyšel vítězíci, a aby zvítězil.

³ Když otevřel druhou pečeť, uslyšel jsem, jak ta druhá živá bytost řekla: "Pojď!" ⁴ A vyšel jiný kůň, ohnivě rudý; a tomu, kdo na něm seděl, bylo dáno, aby vzal ze země pokoj a aby se lidé navzájem zabíjeli; a byl mu dán veliký meč. ⁵ A když otevřel třetí pečeť, uslyšel jsem, jak třetí živá bytost řekla: "Pojď!" A uviděl jsem, a hle, černý kůň; a ten, který na něm seděl, měl ve své ruce vahadlo. ⁶ A uslyšel jsem cosi jako hlas uprostřed těch čtyř živých bytostí, který řekl: "Mírka pšenice za denár a tři mírky ječmene za denár. Olej a víno nezdražuj." ⁷ A když otevřel čtvrtou pečeť, uslyšel jsem hlas čtvrté živé bytosti, jak řekla: "Pojď!" ⁸ A uviděl jsem, a hle, kůň plavý; a jméno toho, který na něm seděl, bylo Smrt, a Hádes ho doprovázel. Byla jim dána moc nad čtvrtinou země, aby zabíjeli mečem, hladem, smrtí a šelmami země. ⁹ A když otevřel pátou pečeť, spatřil jsem pod oltářem duše zabíjených pro slovo Boží a pro svědectví, které věrně drželi. ¹⁰ A ti zvolali velikým hlasem: "Jak dlouho ještě, Panovníku, svatý a pravý, nebudeš soudit a trestat za naši krev ty, kdo bydlíš na zemi?" ¹¹ A každému z nich bylo dáno bílé roucho a bylo jim řečeno, ať odpočinou ještě krátký čas, dokud se nenaplní počet jejich spoluotroků a jejich bratrů, kteří mají být zabíjeni jako oni. ¹² A když otevřel šestou pečeť, uviděl jsem, že nastalo veliké zemětřesení, slunce zčernalo jako žíněný pytel a měsíc úplně zkrvavěl. ¹³ A nebeské hvězdy spadly na zem, jako když fíkovník zmítaný vichrem shazuje své pozdní fíky; ¹⁴ a nebe zmizelo, jako když se svinuje svitek, a každá hora i každý ostrov se pohnuly ze svého místa. ¹⁵ Králové země i velmoži a vojevůdci, boháči a mocní, každý otrok i svobodný, se ukryli do jeskyň a do horských skal ¹⁶ a říkali těm horám a skalám: "Padněte na nás a skryjte nás před tváří toho, který sedí na trůnu, a před hněvem Beránka! ¹⁷ Neboť přišel veliký den jejich hněvu; kdo bude moci obstát?"

7 Potom jsem uviděl čtyři anděly stát na čtyřech úhlech země a držet čtyři zemské větry, aby vítr nevál na zemi ani na moře ani na žádný strom. ² A uviděl jsem jiného anděla, jak vystupuje od východu slunce a má pečetidlo živého Boha. Mocným hlasem zvolal na ty čtyři anděly, kterým bylo dáno škodit zemi a moři: ³ "Neškodte zemi, moři ani stromům, dokud neozna-

číme otroky našeho Boha na jejich čelech!" ⁴ A slyšel jsem počet označených: sto čtyřicet čtyři tisíce ze všech kmenů synů Izraele. ⁵ Z kmene Juda je označeno dvanáct tisíc, z kmene Rúben dvanáct tisíc, z kmene Gád dvanáct tisíc. ⁶ Z kmene Ašer dvanáct tisíc, z kmene Neftalí dvanáct tisíc, z kmene Manases dvanáct tisíc. ⁷ Z kmene Šimeón dvanáct tisíc, z kmene Levi dvanáct tisíc, z kmene Isachar dvanáct tisíc. ⁸ Z kmene Zabulón dvanáct tisíc, z kmene Josef dvanáct tisíc a z kmene Benjamín je označeno dvanáct tisíc. ⁹ Potom jsem uviděl, a hle, veliký zástup, který nikdo nemohl spočítat, ze všech národů, kmenů, jazyků a z každého lidu, jak stojí před trůnem a před Beránkem, oblečení v bílá roucha, palmové ratolesti v ruku, ¹⁰ a volají velikým hlasem: "Záchrana náleží našemu Bohu, tomu, který sedí na trůnu, a Beránkovi." ¹¹ A všichni andělé stáli kolem trůnu, kolem starších i těch čtyř živých bytostí, a padli před trůnem na tvář a poklonili se Bohu ¹² se slovy: "Amen! Dobrořečení a sláva, moudrost i vděčnost, úcta a moc i síla náleží Bohu našemu na věky věků. Amen." ¹³ Jeden z těch starších na mne promluvil: "Kdo jsou a odkud přišli tito, kteří jsou oblečeni v bílá roucha?" ¹⁴ Řekl jsem mu: "Můj pane, ty to víš." A on mi řekl: "To jsou ti, kteří přicházejí z velkého soužení a svá roucha vyprali a vybělili v krvi Beránkově. ¹⁵ Proto jsou před trůnem Božím a slouží mu v jeho svatyni dnem i nocí; a ten, který sedí na trůnu, roztáhne nad nimi svůj stan. ¹⁶ Již nebudou hladovět ani žíznit, neublíží jim slunce ani jiný žár, ¹⁷ neboť Beránek, který je uprostřed trůnu, je bude pást a povede je k pramenům vod života. A Bůh jim setře každou slzu z očí."

8 A když otevřel sedmou pečeť, nastalo v nebi mlčení asi na půl hodiny. ² A uviděl jsem sedm andělů, kteří stáli před Bohem; a bylo jim dáno sedm polnic. ³ A přišel jiný anděl, který měl zlatou kadidelnici, a postavil se k oltáři; bylo mu dáno množství kadidla, aby je dal s modlitbami všech svatých na zlatý oltář, který je před trůnem. ⁴ A vystoupil dým kadidla spolu s modlitbami svatých z ruky anděla před Boha. ⁵ Tu vzal anděl kadidelnici, naplnil ji ohněm z oltáře a hodil dolů na zem; i nastaly hromy, hlasy, blesky a zemětřesení. ⁶ A těch sedm andělů, kteří měli sedm polnic, se připravilo, aby zatroubili. ⁷ Zatroubil první [anděl]. Nastalo krupobití a oheň smíšený s krví a bylo to svrženo na zem. Třetina země shořela, třetina stromů shořela, veškerá zelená tráva shořela. ⁸ Zatroubil druhý anděl. Něco jako veliká hora hořící ohněm bylo vrženo do moře. Třetina moře se obrátila v krev ⁹ a zahynula třetina živých tvorů v moři a byla zničena třetina lodí. ¹⁰ Zatroubil třetí anděl, a z nebe spadla veliká hvězda, hořící jako pochodeň, a padla na třetinu řek a na prameny vod. ¹¹ Jméno té hvězdy je Pelyněk. Třetina vod se změnila v pelyněk a mnoho lidí zemřelo z těch vod, protože zhořkly. ¹² Zatroubil čtvrtý anděl, a byla zasažena třetina slunce, třetina měsíce a třetina hvězd, takže třetina

z nich ztemněla a nebylo světlo po třetinu dne a stejně i noci. ¹³ Tu jsem uviděl a uslyšel jednoho orla, jak letí prostředkem nebe a volá mocným hlasem: "Běda, běda, běda těm, kteří bydlí na zemi, pro zbývající hlasy polnic tří andělů, kteří ještě mají troubit."

9 Zatroubil pátý anděl. A uviděl jsem hvězdu spadlou z nebe na zem a byl jí dán klíč od jícnu bezedné propasti. ² Otevřela jícnem bezedné propasti a z toho jícnu vystoupil dým jako dým z veliké pece; dýmem z jícnu se zatmělo slunce i všechno ovzduší. ³ Z toho dýmu vyšly na zem kobyvky a byla jim dána moc, jakou mají pozemští štíři. ⁴ A bylo jim řečeno, aby neškodily trávě na zemi ani žádné zeleni ani žádnému stromu, jenom lidem, kteří nemají na čele Boží pečeť. ⁵ A bylo jim dáno, ne aby je zabíjely, nýbrž aby jim působily trýzeň po pět měsíců; jejich trýzeň byla jako trýzeň od štíra, když bodne člověka. ⁶ V oněch dnech lidé budou hledat smrt, a nenaleznou ji, budou si přát umřít, ale smrt od nich uteče. ⁷ Vzhledem se ty kobyvky podobaly koním připraveným k boji; na svých hlavách měly něco jako věnce podobné zlatu, jejich tváře byly jako tváře lidí, ⁸ vlasy měly jako vlasy žen a jejich zuby byly jako zuby lvů. ⁹ Měly hrudní pancíře jako ze železa a zvuk jejich křídel jako zvuk mnoha vozů s koňmi běžícími do boje. ¹⁰ Mají ocasy jako štíři a v nich žihadla, a v jejich ocasech je jejich moc škodit lidem po pět měsíců.

¹¹ Nad sebou mají krále, anděla bezedné propasti, který se hebrejsky jmenuje Abaddon a řecky Apollyón. ¹² První 'běda' pominulo; hle, ještě dvoje 'běda' přichází potom. ¹³ Zatroubil šestý anděl. Uslyšel jsem jakýsi hlas ze čtyř rohů zlatého oltáře, který je před Bohem. ¹⁴ Ten řekl šestému andělu, který měl polnici: "Rozvaž ty čtyři anděly, kteří jsou svázáni při veliké řece Eufratu." ¹⁵ Tu byli rozvázáni ti čtyři andělé, připravení k hodině, dni, měsíci a roku, aby zabili třetinu lidí. ¹⁶ Vojska jejich jízdy měla dvě stě miliónů mužů - uslyšel jsem jejich počet. ¹⁷ A takto jsem ve vidění spatřil koně a ty, kteří na nich seděli: hrudní pancíře měli ohnivé, hyacintové a sírově žluté; hlavy koní jako hlavy lvů, z jejich tlam vychází oheň, dým a síra. ¹⁸ Těmito třemi ranami byla zabita třetina lidí: ohněm, dýmem a sírou, která vycházela z jejich tlam. ¹⁹ Neboť moc koní je v jejich tlamách a v jejich ocasech; jejich ocasy jsou podobné hadům: mají hlavy a těmi škodí. ²⁰ Ale ostatní lidé, kteří nebyli těmito ranami zabiti, se neodvrátili od skutků svých rukou: nepřestali se klanět démonům a modlám ze zlata, stříbra, mědi, kamene i dřeva, které nemohou ani vidět ani slyšet ani chodit; ²¹ neodvrátili se od svých vražd ani od svých opojných nápojů, od svého smilstva ani od svých krádeží.

10 Tu jsem uviděl sestupovat z nebe jiného mocného anděla oděného do oblaku a nad jeho hlavou byla duha; jeho tvář byla jako slunce a jeho nohy jako ohnivé sloupy ² a v ruce měl rozvinutý malý svitek. Pravou nohou se postavil na moře, levou na zem ³ a vykřikl mohutným hlasem, jako když řve lev. A když vykřikl,

sedm hromů promluvalo svými hlasy. ⁴ Jakmile promluvalo těch sedm hromů, chtěl jsem psát, ale uslyšel jsem hlas z nebe, který říkal: "Zapečeť, co promluvalo těch sedm hromů, a nepiš to." ⁵ A anděl, kterého jsem viděl stát na moři i na zemi, zdvihl svou pravou ruku k nebi ⁶ a přísahal při tom, který je živ na věky věků, který stvořil nebe i to, co je v něm, zemi i to, co je v ní, a moře i to, co je v něm, že čas již více nebude, ⁷ nýbrž ve dnech hlasu sedmého anděla, až bude troubit, bude dokonáno tajemství Boží, jak to ohlásil svým otrokům prorokům. ⁸ Hlas, který jsem uslyšel z nebe, se mnou opět mluvil a říkal: "Jdi, vezmi ten rozvinutý svitek, který je v ruce anděla stojícího na moři a na zemi." ⁹ I odešel jsem k tomu andělovi a řekl jsem mu, aby mi dal ten malý svitek. Řekl mi: "Vezmi jej a sněz; naplní tvé břicho hořkostí, ale v tvých ústech bude sladký jako med." ¹⁰ Vzal jsem ten malý svitek z ruky anděla a snědl jsem jej; v mých ústech byl sladký jako med, ale když jsem ho snědl, naplnil mé břicho hořkostí. ¹¹ A řekli mi: "Musíš znovu přinést proroctví mnohým lidem, národům, jazykům i králům."

11 Byla mi dána třtina podobná holi se slovy: ¹ "Vstaň a změř svatyni Boží i oltář a ty, kteří se v ní klanějí. ² Ale vnější nádvoří svatyně vynech a neměř je, protože bylo dáno pohanům, kteří budou šlapat po svatém městě dva a čtyřicet měsíců. ³ A dám pravomoc svým dvěma svědkům, a budou prorokovat tisíc dvě stě šedesát dní, oblečeni v žíněný šat." ⁴ To jsou ty dvě olivy a ty dva svícny, které stojí před Pánem země. ⁵ Bude-li jim chtít někdo ublížit, z jejich úst vyjde oheň a sežehne jejich nepřátele; kdo by jim chtěl ublížit, musí být takto usmrcen. ⁶ Tito svědkové mají pravomoc zavřít nebe, aby ve dnech jejich prorocké služby nepršelo, a mají pravomoc nad vodami, aby je obraceli v krev, a aby zasáhli zemi jakoukoli ranou, kdykoli budou chtít. ⁷ A když dokončí své svědectví, bude s nimi bojovat šelma, která vystupuje z bezedné propasti, přemůže je a zabije. ⁸ A jejich mrtvá těla budou ležet na náměstí toho velikého města, které se duchovně nazývá Sodoma a Egypt, kde byl také ukřižován jejich Pán. ⁹ Mnozí z lidí, kmenů, jazyků a národů budou hledět na jejich mrtvá těla po tři a půl dne a nedovolí je uložit do hrobu. ¹⁰ Obyvatelé země se nad nimi budou radovat, budou jásat a navzájem si posílat dary, protože tito dva proroci trýznili obyvatele země. ¹¹ Ale po třech a půl dnech do nich vstoupil duch života z Boha, postavili se na nohy a veliký strach padl na ty, kteří na ně hleděli. ¹² Tu uslyšeli silný hlas z nebe, který jim řekl: "Vystupte sem!" A vystoupili v oblaku do nebe a jejich nepřátelé je pozorovali. ¹³ V tu hodinu nastalo veliké zemětřesení, desetina toho města se zřítla a v zemětřesení bylo zabito sedm tisíc lidí. Ostatní se vyděsili a vzdali slávu nebeskému Bohu. ¹⁴ Druhé 'běda' pominulo; hle, třetí 'běda' rychle přichází. ¹⁵ Zatroubil sedmý anděl. A v nebi se ozvaly mocné hlasy, které říkaly: "Království světa se stalo královstvím našeho Pána a je-

ho Krista, a bude kralovat na věky věků." ¹⁶ Čtyřiaadvacet starších, sedících na svých trůnech před Bohem, padlo na tváře a poklonilo se Bohu ¹⁷ se slovy: "Děkujeme tobě, Pane Bože, Všemohoucí, který jsi a kterýs byl, že ses chopil své veliké moci a ujal ses kralování.

¹⁸ Rozhňevaly se národy, ale přišel tvůj hněv, čas, aby byli souzeni mrtví a aby byla dána mzda tvým otrokům prorokům a svatým a bojícím se tvého jména, malým i velkým, a aby byli zničeni ti, kteří ničí zemi." ¹⁹ Tu byla otevřena svatyně Boží 'která je v nebi, a byla vidět schrána jeho smlouvy v jeho svatyni; nastaly blesky, hlasy a hromy, zemětřesení a veliké krupobití.

12 A ukázalo se veliké znamení v nebi: žena oděná sluncem, pod jejíma nohama měsíc a na její hlavě koruna z dvanácti hvězd. ² Byla těhotná a křičela, když v bolestech a mukách pracovala ku porodu. ³ A ukázalo se jiné znamení v nebi: hle, veliký rudý drak, mající sedm hlav a deset rohů, a na těch hlavách sedm diadémů. ⁴ Jeho ocas vleče třetinu nebeských hvězd; i svrhl je na zem. A drak stál před ženou, která měla porodit, aby její dítě sežral, jakmile porodí. ⁵ A porodila syna - muže, který má pást všechny národy železnou berlou. Vtom bylo její dítě vytrženo k Bohu a k jeho trůnu. ⁶ A žena utekla do pustiny, kde měla od Boha připravené místo, aby ji tam živil tisíci dvě stě šedesát dní. ⁷ A v nebi nastala válka: Michael a jeho andělé museli bojovat s drakem. Drak i jeho andělé bojovali, ⁸ ale neobstáli, a už nebylo pro ně místo v nebi. ⁹ A byl svržen veliký drak, ten dávný had, nazývaný Dábel a Satan, který svádí celý obydlený svět; byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním. ¹⁰ A uslyšel jsem mocný hlas v nebi, který říkal: "Nyní přišla záchrana, moc a kralování našeho Boha a pravomoc jeho Krista, neboť byl svržen žalobce našich bratří, který je obviňoval před naším Bohem dnem i nocí. ¹¹ Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví; a nemilovali svou duši až na smrt. ¹² Proto se radujte, nebesa a vy, kdo v nich přebýváte. Běda zemi a moři, neboť k vám sestoupil Dábel s velikou zuřivostí; ví, že má málo času." ¹³ Když drak uviděl, že byl svržen na zem, začal pronásledovat ženu, která porodila toho syna.

¹⁴ Ale té ženě byla dána dvě křídla velikého orla, aby mohla letět do pustiny na své místo, kde skryta před hadem bude živena čas a časy a půl času. ¹⁵ A had vychrlil z tlamy za ženou vodu jako řeku, aby ji strhl proudem. ¹⁶ Ale země přispěla ženě na pomoc: země otevřela svá ústa a pohltila řeku, kterou vychrlil drak ze své tlamy. ¹⁷ Drak se na tu ženu rozzuřil a odešel, aby rozpoutal válku proti ostatním z jejího potomstva, kteří zachovávají příkázání Boží a mají Ježíšovo svědectví. [(Revelation of John 12:18) I postavil se na písku u moře.]

13 Tu jsem uviděl, jak z moře vystupuje šelma, která měla deset rohů a sedm hlav; na svých rozích měla deset diadémů a na svých hlavách jména urážející Boha. ² Ta šelma, kterou jsem uviděl, byla podobná

levhartovi, její nohy jako tlapy medvěda a její tlama jako tlama lví. A drak jí dal svou sílu, svůj trůn a velikou pravomoc. ³ A jednu z jejích hlav jsem viděl jakoby raněnou k smrti, ale její smrtelná rána byla vyléčena. Celá země nad tou šelmou užasla; ⁴ poklonili se drakovi, že dal té šelmě svou pravomoc, a poklonili se také šelmě se slovy: "Kdo je podobný té šelmě a kdo s ní může bojovat?" ⁵ Byla jí dána ústa mluvící veliké věci a rouhání a byla jí dána pravomoc, aby činila, co chce po čtyřicet dva měsíce. ⁶ I otevřela svá ústa k rouhání se Bohu, a rouhala se jeho jménu a jeho stánku, to jest těm, kteří přebývají v nebi. ⁷ A bylo jí dáno, aby rozpoutala válku proti svatým a aby je přemohla, a byla jí dána pravomoc nad každým kmenem, lidem, jazykem i národem; ⁸ budou se jí klanět všichni obyvatelé země, jejichž jména nejsou od založení světa zapsána v knize života toho zabitého Beránka. ⁹ Má-li kdo uši, slyš.

¹⁰ Kdo má jít do zajetí, půjde do zajetí; kdo má být zabit mečem, [musí] být mečem zabit. Zde jest vytrvalost a víra svatých. ¹¹ A uviděl jsem jinou šelmu vystupovat ze země; měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. ¹² Vykonává všechnu pravomoc té první šelmy v její přítomnosti. Nutí zemi a její obyvatele, aby se klaněli té první šelmě, jejíž smrtelná rána byla vyléčena. ¹³ Činí veliká znamení: způsobuje, aby i oheň z nebe před zraky lidí sestupoval na zem, ¹⁴ a svádí obyvatele země znameními, která jí bylo dáno učinit před očima šelmy. Říká obyvatelům země, aby učinili obraz šelmě, která měla ránu od meče a ožila. ¹⁵ A bylo jí dáno, aby vložila ducha do obrazu té šelmy, takže obraz šelmy promluvil a způsobil, aby byli zabiti všichni, kteří se nepokloní obrazu šelmy. ¹⁶ A působí, aby všem, malým i velkým, bohatým i chudým, svobodným i otrokům, byl dán cejch na pravou ruku nebo na čelo ¹⁷ a aby nikdo nemohl kupovat ani prodávat, leda ten, kdo má cejch: jméno šelmy nebo číslo jejího jména. ¹⁸ Zde je moudrost. Kdo má rozum, ať spočte číslo té šelmy. Je to číslo člověka, a jeho číslo je šest set šedesát šest.

14 A uviděl jsem, hle, Beránek stál na hoře Sión a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kdo mají na svém čele napsáno jméno jeho i jméno jeho Otce. ² A uslyšel jsem hlas z nebe jako zvuk mnohých vod a jako zvuk mocného hřmění. A hlas, který jsem uslyšel, byl jako hlas harfeníků, hrajících na své harfy. ³ Zpívají novou píseň před trůnem, před těmi čtyřmi živými bytostmi a před staršími. Nikdo se nemohl naučit té písni než těch sto čtyřicet čtyři tisíce vykoupených ze země. ⁴ To jsou ti, kteří se neposkvrnili se ženami, jsou to pannici. To jsou ti, kteří následují Beránka, kamkoli jde. Ti byli vykoupeni z lidí jako prvotiny Bohu a Beránkovi. ⁵ V jejich ústech nebyla nalezena lež; jsou bez úhony. ⁶ Tu jsem uviděl jiného anděla, majícího věčné evangelium, jak letí prostředkem nebe, aby je zvěstoval těm, kteří přebývají na zemi, každému národu, kmenu, jazyku a lidu. ⁷ Volal mocným hlasem: "Bojte se Boha a vzdejte mu slávu, neboť přišla hodina jeho soudu; pokloňte se

tomu, který učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“⁸ A jiný, druhý anděl ho následoval a volal: “Padl, padl veliký Babylón, který napájel všechny národy vášnivým vínem svého smilstva.“⁹ A jiný, třetí anděl je následoval a volal mocným hlasem: “Kdo se klaní šelmě a jejímu obrazu a přijímá cejch na čelo či na ruku,¹⁰ bude také pít z vína Božího rozhorlení, které je nalito neředěné v číši jeho hněvu; a bude mučen v ohni a síře před svatými anděly a před Beránkem.¹¹ Dým jejich muk vystupuje na věky věků a dnem i nocí nemají odpočinutí ti, kdo se klanějí šelmě a jejímu obrazu, a ti, kdo přijímají cejch jejího jména.“¹² Zde je vytrvalost svatých, kteří zachovávají příkázání Boží a Ježíšovu víru.¹³ Tu jsem uslyšel hlas z nebe, který říkal: “Napiš: Blahoslavení mrtví, kteří od této chvíle umírají v Pánu!” “Ano,” praví Duch, “ať odpočinou od svých prací, neboť jejich skutky jdou s nimi.“¹⁴ A uviděl jsem, hle, bílý oblak a na oblaku sedí někdo podobný Synu člověka, na hlavě má zlatou korunu a v ruce ostrý srp.¹⁵ A další anděl vyšel ze svatyně a volal silným hlasem na toho, který seděl na oblaku: “Pošli svůj srp a začni žeň, protože přišla hodina žně a dozrála úroda země.“¹⁶ A ten, který seděl na oblaku, hodil svůj srp na zem a země byla požata.¹⁷ A další anděl vyšel ze svatyně, která je v nebi, a také on měl ostrý srp.¹⁸ A jiný anděl vyšel z oltáře a ten měl moc nad ohněm. Mocným hlasem zvolal na toho, který měl ostrý srp: “Pošli svůj ostrý srp a sklid' hrozny z vinné révy země, neboť její plody dozrály.“¹⁹ Tu hodil ten anděl svůj srp na zem a sklidil vinnou révu země a hrozny uvrhl do velikého lisu Božího hněvu.²⁰ A ten lis byl stlačen venku za městem, a vytekla z něj krev až po uzdy koní na vzdálenost tisíce šesti set stadií.

15 Tu jsem uviděl v nebi jiné veliké a podivuhodné znamení: sedm andělů, kteří měli sedm posledních ran, protože jimi je dovršen Boží hněv.² Uviděl jsem něco jako skelné moře smíšené s ohněm a ty, kteří vycházeli vítězní z moci té šelmy, z moci jejího obrazu i z moci čísla jejího jména; stáli na skelném moři, měli Boží harfy³ a zpívali píseň Božího otroka Mojžíše a píseň Beránkovu: “Veliké a podivuhodné jsou tvé skutky, Pane Bože Všemohoucí, spravedlivé a pravdivé jsou tvé cesty, Králi národů.⁴ Kdo by se nebál [tebe], Pane, a neoslavoval tvé jméno? Neboť ty jediný jsi svatý; všechny národy přijdou a pokloní se před tebou, protože tvé spravedlivé soudy vyšly najevo.“⁵ Potom jsem uviděl: V nebi byla otevřena svatyně stánku svědectví⁶ a ze svatyně vyšlo sedm andělů, kteří měli těch sedm ran; byli oděni lněným rouchem, čistým a zářivým, a kolem prsou měli zlaté pásy.⁷ A jedna z těch čtyř živých bytostí dala sedmi andělům sedm zlatých misek plných hněvu Boha, toho živého na věky věků.⁸ A svatyně byla naplněna dýmem ze slávy Boží a z jeho moci; nikdo nemohl vstoupit do svatyně, dokud se nedokoná sedm ran těch sedmi andělů.

16 Tu jsem uslyšel mocný hlas ze svatyně, který těm sedmi andělům říkal: “Jděte a vylejte těch

sedm misek Božího hněvu na zem.“² První z nich odešel a vylil svou misku na zem, a zlé a zhoubné vředy padly na lidi, kteří měli cejch šelmy a kteří se klaněli jejímu obrazu.³ Druhý [anděl] vylil svou misku do moře, a změnilo se v krev jako krev mrtvého a všechna duše živá, která byla v moři, zemřela.⁴ Třetí vylil svou misku do řek a pramenů vod, a objevila se v nich krev.⁵ Uslyšel jsem, jak anděl vod říká: “Spravedlivý jsi, který jsi a kterýs byl, ty Svatý, že jsi vynesl tento soud;⁶ neboť prolili krev svatých a proroků, a dal jsi jim pít krev. Zaslouží si to!”⁷ A uslyšel jsem, jak oltář říká: “Ano, Pane Bože Všemohoucí, pravé a spravedlivé jsou tvé soudy.”⁸ A čtvrtý [anděl] vylil svou misku na slunce, a bylo mu dáno, aby ožehlo lidi ohněm.⁹ Lidé byli ožehnuti velikým žárem a proklínali jméno Boha, který měl moc nad těmito ranami, ale neobrátili se, aby mu vzdali slávu.¹⁰ Pátý [anděl] vylil svou misku na trůn šelmy, a zatmělo se její království; lidé se bolestí kousali do jazyka¹¹ a proklínali nebeského Boha pro své bolesti a pro své vředy, ale neodvrátili se od svých skutků.¹² Šestý [anděl] vylil svou misku na velikou řeku Eufrat, a její voda vyschla, aby byla připravena cesta králům od východu slunce.¹³ A uviděl jsem z úst draka a z úst šelmy a z úst falešného proroka vycházet tři nečisté duchy jako žáby.¹⁴ Jsou to duchové démonů, činící znamení; vycházejí ke králům celé obydlené země, aby je shromáždili k boji ve veliký den Boha, Všemohoucího.¹⁵ ‘Hle, přicházím jako zloděj; blahoslavený, kdo bdí a střeží své šaty, aby nechodil nahý a neviděli jeho nahotu.’¹⁶ I shromáždil je na místo, zvané hebrejsky Harmagedon.¹⁷ Sedmý [anděl] vylil svou misku na ovzduší, a ze svatyně od trůnu vyšel mocný hlas, který řekl: “Stalo se!”¹⁸ A nastaly blesky, hlasy a hromy, a nastalo veliké zemětřesení, jaké nebylo, co je člověk na zemi; tak veliké a silné bylo to zemětřesení.¹⁹ A to veliké město se roztrhlo na tři díly a města národů se zřítily. A veliký Babylón byl připomenut před Bohem, a Bůh mu dal číši vína svého planoucího hněvu.²⁰ Všechny ostrovy zmizely a hory nebyly k nalezení.²¹ Veliké kroupy jako závaží padaly z nebe na lidi; a lidé prokleli Boha pro tu ránu krupobití, protože ta rána byla velmi veliká.

17 Tu přišel jeden ze sedmi andělů, kteří měli těch sedm misek, a promluvil se mnou: “Pojď, ukážu ti soud nad tou velikou smilnicí, která sedí na mnohých vodách,² se kterou smilnili králové země a vínem jejího smilstva se opíjeli obyvatelé země.“³ A odnesl mne v Duchu do pustiny. Tu jsem uviděl ženu, sedící na šelmě šarlatové barvy, plné rouhavých jmen, mající sedm hlav a deset rohů.⁴ Ta žena byla oděna purpurem a šarlatem a ozdobena zlatem, drahými kameny a perlami; ve své ruce měla zlatou číši plnou ohavností a nečistot svého smilstva⁵ a na svém čele měla napsané jméno: ‘Tajemství. Babylón, ten veliký, matka smilnic a ohavností země.’⁶ Uviděl jsem tu ženu zpitou krví svatých a krví svědků Ježíšových. Velice jsem užasl, když jsem ji uviděl.⁷ Anděl mi řekl: “Proč jsi užasl? Já ti řeknu

tajemství té ženy a šelmy, která ji nese a má sedm hlav a deset rohů. ⁸ Šelma, kterou jsi viděl, byla a není; má vystoupit z bezedné propasti a jít do záhuby; a ti, kdo přebývají na zemi a jejich jméno není zapsáno od založení světa v knize života, užasnou, až uvidí, že ta šelma byla a není, a opět přijde. ⁹ Zde je třeba mysli, která má moudrost: Těch sedm hlav je sedm hor, na nichž ta žena sedí. A je sedm králů: ¹⁰ pět jich padlo, jeden je, další ještě nepřišel; a až přijde, musí zůstat jen nakrátko. ¹¹ A šelma, která byla a není, je tím osmým; je z těch sedmi a jde do záhuby. ¹² Těch deset rohů, které jsi viděl, je deset králů, kteří královskou moc ještě nepřijali, ale pravomoc jako králové mají přijmout na jednu hodinu spolu s šelmou. ¹³ Ti budou mít stejný úmysl a svou sílu a moc dají šelmě. ¹⁴ Ti budou válčit s Beránkem, ale Beránek je přemůže, protože je Pán pánů a Král králů, a ti, kteří jsou s ním, jsou povolání, vyvolení a věrní." ¹⁵ Ještě mi řekl: "Vody, které jsi viděl, kde ta smilnice sedí, jsou lidé a zástupy, národy a jazyky. ¹⁶ Těch deset rohů, které jsi viděl, i ta šelma budou nenávidět smilnici a učiní ji zpustlou a nahou, budou jíst její maso a spálí ji v ohni. ¹⁷ Neboť Bůh dal do jejich srdcí, aby uskutečnili jeho úmysl, jednali jednomyslně a dali šelmě svou královskou moc, dokud nebudou dokonána slova Boží. ¹⁸ A ta žena, kterou jsi viděl, je veliké město, které má královskou moc nad králi země."

18 Potom jsem uviděl jiného anděla sestupovat z nebe: měl velikou pravomoc a země byla ozářena jeho slávou. ² Zvolal mocným hlasem: "Padl, padl veliký Babylón a stal se příbytkem démonů, vězením všech nečistých duchů a vězením každého nečistého a nenáviděného ptáka; ³ neboť z vášnivého vína jejího smilstva pily všechny národy, i králové země s ní smilnili a obchodníci země zbohatli z moci jejího zhýralého přepychu." ⁴ Tu jsem uslyšel jiný hlas z nebe, který říkal: "Vyjděte z ní, můj lide, abyste neměli účast na jejích hříších a nedostali z jejích ran. ⁵ Neboť její hříchy dosáhly až k nebi a Bůh se rozpomenul na bezpráví, které činila. ⁶ Odplatte jí, jako i ona odplatila vám; a odplatte jí dvojnásobně podle jejích skutků! Do číše, kterou namíchala, namíchejte jí dvojnásob; ⁷ nakolik oslavila sebe a užila hýření, tolik jí dejte trýzně a žalu. Neboť ve svém srdci říká: 'Jsem královna, nejsem vdova a jistě mne nepotká žal.' ⁸ Proto v jednom dni přijdou její rány: smrt, žal a hlad, a bude spálena ohněm. Protože silný je Pán Bůh, který ji soudí." ⁹ I budou nad ní plakat a naříkat králové země, kteří s ní smilnili a hýřili, až uvidí dým z jejího požáru. ¹⁰ Z hrůzy nad její trýzní budou stát zdaleka a budou říkat: "Běda, běda, ty veliké město Babylóne, ty mocné město, neboť v jedné hodině přišel tvůj soud." ¹¹ A obchodníci země nad ní pláčou a truchlí, protože už nikdo nekoupí jejich zboží: ¹² náklady zlata a stříbra, drahokamů a perel, kmentu, purpuru, hedvábí a šarlatu, všechny druhy vonného dřeva a veškeré předměty ze slonoviny a všelike předměty ze vzácného dřeva, mědi, železa a mramoru, ¹³ skořici, in-

dické koření, voňavky, mast a kadidlo, víno a olej, mouku a obilí, dobytčata a ovce, koně a vozy, otroky i lidské duše. ¹⁴ "Ovoce, po kterém toužila tvá duše, od tebe odešlo, všechn lesk a nádhera od tebe zmizely a lidé je již nikdy více nenaleznou." ¹⁵ Obchodníci s těmito věcmi, kteří jejím prostřednictvím zbohatli, se ze strachu před její trýzní postaví zdaleka, budou plakat a truchlit ¹⁶ a říkat: "Běda, běda, město veliké, které bylo oblečeno do kmentu, purpuru a šarlatu, ozdobeno zlatem, drahokamy a perlami, ¹⁷ neboť v jedinou hodinu bylo zpusťeno tak veliké bohatství." Každý kormidelník, každý, kdo se plaví při pobřeží, námořníci a všichni, kdo pracují na moři, se postavili zdaleka ¹⁸ a křičeli, když viděli dým jejího požáru: "Které město je podobno tomu velikému městu?" ¹⁹ A nasypali si prach na hlavu a v pláči a truchlení volali: "Běda, běda, to město veliké, v němž všichni, kdo měli lodě na moři, zbohatli z jeho bohatství, a v jedinou hodinu bylo zpusťeno!" ²⁰ Raduj se nad ní nebe a svatí, apoštolové i proroci, protože Bůh nad ní vynesl soud za to, jak jednala s vámi. ²¹ Tu jeden silný anděl zvedl kámen, podobný velkému mlýnskému kameni, hodil jej do moře a řekl: "Takto s prudkostí bude zavržen Babylón, to veliké město, a nikdy více nebude nalezen. ²² Nikdy se již v tobě neozve hlas harfeníků, zpěváků, pištců a trubáčů, nikdy už v tobě nebude žádný mistr jakékoliv dovednosti, nikdo již v tobě neuslyší zvuk mlýnského kamene, ²³ nikdy už v tobě nezasvitne světlo lampy, nikdo už v tobě nezaslechne hlas ženicha a nevěsty. Neboť tvoji obchodníci byli velmožové země a tvými kouzly byly svedeny všechny národy. ²⁴ V něm byla nalezena krev proroků a svatých a všech zavražděných na zemi."

19 Potom jsem uslyšel něco jako mocný hlas velikého zástupu v nebi, který říkal: "Hallelujah! Záchrana, sláva i moc náleží našemu Bohu, ² protože pravé a spravedlivé jsou jeho soudy, neboť odsoudil tu velikou smilnici, která zničila zemi svým smilstvem, a potrestal krev svých otroků, která je na jejích rukou." ³ A řekli podruhé: "Hallelujah! Její dým vystupuje na věky věků." ⁴ A těch čtyřadvacet starších a ty čtyři živé bytosti padli na kolena a poklonili se Bohu sedícímu na trůnu se slovy: "Amen. Hallelujah." ⁵ A od trůnu vyšel hlas, který říkal: "Chvalte našeho Boha všichni jeho otroci a vy, kdo se ho bojíte, malí i velcí." ⁶ A uslyšel jsem jakoby hlas velikého zástupu a jakoby hlas mnohých vod a jakoby hlas mohutných hromů: "Hallelujah, ujal se kralování Pán, náš Bůh, ten Všemohoucí. ⁷ Radujme se a jásejme a vzdávejme mu slávu, protože přišla svatba Beránkova a jeho žena se připravila; ⁸ a bylo jí dáno, aby si oblékla zářivě čistý kment." Tím kmentem jsou spravedlivé činy svatých. ⁹ A řekl mi: "Napiš: Blahoslavení, kdo jsou pozváni k Beránkově svatební hostině." Ještě mi řekl: "Toto jsou pravá Boží slova." ¹⁰ Padl jsem mu k nohám, abych se mu poklonil. Ale on mi řekl: "Varuj se toho! Jsem spoluotrok tvůj a tvých bratrů, kteří mají Ježíšovo svědectví. Bohu se pokloň! Ježíšovo

svědectví je Duch proroctví." ¹¹ A uviděl jsem otevřené nebe, a hle, bílý kuň, a ten, kdo na něm seděl, se jmenoval Věrný a Pravý; spravedlivě soudí a bojuje. ¹² Jeho oči byly jako plamen ohně a na hlavě měl mnoho diadémů; má napsané jméno, které nezná nikdo než on sám. ¹³ Je oblečen do pláště zbroceného krví a jeho jméno je Slovo Boží. ¹⁴ A vojska, která jsou v nebi, jela za ním na bílých koních, oblečená do bělostného čistého kmentu. ¹⁵ Z jeho úst vychází veliký ostrý meč, aby jím bil národy; bude je pást železnou berlou. On bude šlapat lis vína planoucího hněvu Boha Všemohoucího. ¹⁶ Na plášti a na svém boku má napsáno jméno: Král králů a Pán pánů. ¹⁷ A uviděl jsem jednoho anděla, jak stojí ve slunci. Mocným hlasem zvolal na všechny ptáky, letící prostředkem nebe: "Pojďte, shromážděte se k veliké Boží hostině, ¹⁸ abyste jedli těla králů a těla vojevůdců a těla silných, těla koní i těch, kdo na nich sedí, těla všech, svobodných i otroků, malých i velikých." ¹⁹ A uviděl jsem šelmu a krále země i jejich vojska shromážděná, aby rozpoutali válku proti tomu, jenž seděl na koni, a proti jeho vojsku. ²⁰ Ale šelma byla zajata a s ní falešný prorok, který před ní činil znamení, jimiž svedl ty, kdo přijali cejch šelmy a kdo se klaněli jejímu obrazu; ti dva byli za živa uvrženi do ohnivého jezera, hořícího sírou. ²¹ Ostatní byli zabiti velikým mečem, který vyšel z úst toho, jenž seděl na koni. A všichni ptáci se nasýtí jejich těly.

20 Uviděl jsem, jak z nebe sestupuje anděl, který měl klíč od bezedné propasti a ve své ruce veliký řetěz. ² Zmocnil se draka, toho dávného hada, jenž jest Ďábel a Satan, na tisíc let jej spoutal ³ a uvrhl do bezedné propasti. A zamkl a zapečetil ji nad ním, aby již nesváděl národy, dokud se nedovrší těch tisíc let. Potom musí být ještě na krátký čas rozvázán. ⁴ A spatřil jsem trůny a ty, kteří se na ně posadili, a byl jim svěřen soud; uviděl jsem také duše těch, kteří byli státi pro Ježíšovo svědectví a pro slovo Boží, i ty, kteří se nepoklonili šelmě ani jejímu obrazu a nepřijali její cejch na čelo ani na ruku. I ožili a kralovali s Kristem tisíc let. ⁵ Ostatní mrtví neožili, dokud se těch tisíc let nedovršilo. To je první vzkříšení. ⁶ Blahoslavený a svatý, kdo má podíl na prvním vzkříšení; nad těmi druhá smrt nemá pravomoc, nýbrž budou kněžími Božími a Kristovými a budou s ním kralovat tisíc let. ⁷ Až se těch tisíc let dovrší, bude Satan propuštěn ze svého vězení ⁸ a vyjde, aby svedl národy, které jsou ve všech čtyřech úhlech země, Góga i Magóga, a shromáždil je k boji; a bude jich jako písku v moři. ⁹ Vystoupili na šíři země a obklíčili ležení svatých a milované město. Ale sestoupil oheň z nebe a pohltil je. ¹⁰ A Ďábel, který je sváděl, byl uvržen do jezera ohně a síry, kde je šelma a falešný prorok. A budou trýzněni dnem i nocí na věky věků. ¹¹ A uviděl jsem veliký bílý trůn a toho, kdo na něm seděl; před jeho tváří zmizela země i nebe a jejich místo již více nebylo. ¹² A uviděl jsem mrtvé, velké i malé, jak stojí před trůnem, a byly otevřeny knihy. Byla otevřena i jiná kniha, to jest

knihy života. A mrtví byli souzeni podle svých skutků, zapsaných v těch knihách. ¹³ A moře vydalo mrtvé, kteří v něm byli, i Smrt a Hádes vydali mrtvé, kteří v nich byli, a každý byl souzen podle svých skutků. ¹⁴ A Smrt a Hádes byli uvrženi do ohnivého jezera. To je ta druhá smrt: ohnivě jezero. ¹⁵ A kdo nebyl nalezen zapsán v knize života, byl uvržen do ohnivého jezera.

21 A spatřil jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly, a moře již není. ² A to svaté město, nový Jeruzalém, jsem uviděl sestupovat z nebe od Boha, připravené jako nevěsta ozdobená pro svého muže. ³ A uslyšel jsem mocný hlas z trůnu, který řekl: "Hle, Boží stánek s lidmi; bude přebývat s nimi a oni budou jeho lid, a sám Bůh bude s nimi a bude jejich Bohem. ⁴ A [Bůh] setře každou slzu z jejich očí. A smrti již nebude, ani žalu ani křiku ani bolesti již nebude, neboť první věci pominuly." ⁵ Ten, který seděl na trůnu, řekl: "Hle, činím všechno nové." ⁶ A řekl [mi]: "Napiš: Tato slova jsou věrná a pravá." ⁷ A řekl mi: "Stalo se. Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec. Já dám žíznivému zadarmo napít z pramene vody života. ⁸ Kdo vítězí, dostane toto jako dědictví; budu mu Bohem a on mi bude synem. ⁹ Avšak bázliví, nevěrní, ti, kdo propadli modlářské ohavnosti, vrahové, smilníci, kouzelníci, modloslužebníci a všichni lháři mají svůj díl v jezeře, které hoří ohněm a sírou, což je smrt druhá." ¹⁰ Vtom přišel jeden z těch sedmi andělů, kteří měli sedm misek plných sedmi posledních ran, a promluvil se mnou slovy: "Pojď, ukážu ti Nevěstu, ženu Beránkovu." ¹¹ V Duchu mne odvedl na velikou a vysokou horu a ukázal mi svaté město Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha, ¹² mající Boží slávu. Jeho jas je podobný nejvzácnějšímu kameni, je jako kámen jaspis, čistý jako křišťál. ¹³ Má velikou a vysokou hradbu, má dvanáct bran a na těch branách dvanáct andělů a napsaná jména, která jsou jmény dvanácti kmenů synů Izraele. ¹⁴ Tři brány jsou na východ, tři brány na sever, tři brány na jih a tři brány na západ. ¹⁵ A hradba toho města měla dvanáct základních kamenů a na nich dvanáct jmen dvanácti apoštolů Beránkových. ¹⁶ Ten, který se mnou mluvil, měl jako měřidlo zlatou třtinu, aby změřil město, jeho brány i jeho hradbu. ¹⁷ Město je rozloženo do čtverce: jeho délka je stejná jako šířka. Změřil město tou třtinou na dvanáct tisíc stadií, jeho délka, šířka i výška jsou stejné. ¹⁸ Změřil také jeho hradbu: sto čtyřicet čtyři loktů podle lidské míry, která je také mírou andělskou. ¹⁹ Stavivem jeho hradby je jaspis a město je z čistého zlata, podobné čistému sklu. ²⁰ Základy městské hradby jsou ozdobeny každým drahým kamenem: první základní kámen je jaspis, druhý safír, třetí chalcedon, čtvrtý smaragd, ²¹ pátý sardonix, šestý karneol, sedmý chrysolit, osmý beryl, devátý topas, desátý chrysopras, jedenáctý hyacint, dvanáctý ametyst. ²² A dvanáct bran, dvanáct perel; každá z těch bran byla z jedné perly. A náměstí města bylo čisté zlato jako průhledné sklo. ²³ Avšak svatyni jsem v něm neviděl, neboť

Pán Bůh Všemohoucí a Beránek je jeho svatyní. ²³ A to město nepotřebuje slunce a měsíc, aby mu svítily. Ozářila ho Boží sláva a jeho lampou je Beránek. ²⁴ A národy budou chodit v jeho světle a králové země do něho přinášejí svou slávu. ²⁵ Jeho brány nebudou nikdy ve dne uzavřeny, a noci tam už nebude. ²⁶ A přinesou do něho slávu a čest národů. ²⁷ A nevstoupí do něho nic nečistého ani ten, kdo činí ohavnost a lež, ale jen ti, kdo jsou zapsáni v Beránkově knize života.

22 I ukázal mi řeku vody života, čirou jako křišťál, která vycházela z trůnu Božího a Beránkova. ² Uprostřed náměstí toho města, z obou stran řeky je strom života, nesoucí dvanáctero ovoce; každý měsíc vydává své ovoce a listí toho stromu slouží k léčení národů. ³ Nic prokletého již nebude. V tom městě bude Boží a Beránkův trůn a jeho otroci mu budou sloužit ⁴ a budou vidět jeho tvář a jeho jméno bude na jejich čelech. ⁵ Noci již nebude ani nebude třeba světla lampy nebo světla slunce: Pán Bůh je bude osvětlovat a budou kralovat na věky věků. ⁶ I řekl mi: "Tato slova jsou věrná a pravá; Pán Bůh duchů proroků poslal svého anděla, aby ukázal svým otrokům, co se má brzo stát. ⁷ A hle, přijdu brzy. Blahoslavený, kdo zachovává slova proroctví tohoto svitku." ⁸ Já, Jan, jsem ten, kdo tyto věci slyšel a viděl. A když jsem to uslyšel a uviděl, padl jsem k nohám anděla, který mi tyto věci ukazoval, abych se mu poklonil. ⁹ Řekl mi: "Varuj se toho! Jsem

spoluotrok tvůj a tvých bratrů proroků a těch, kdo zachovávají slova tohoto svitku. Bohu se pokloň." ¹⁰ Ještě mi řekl: "Nezapečet' slova proroctví tohoto svitku, neboť ten čas je blízko. ¹¹ Kdo ubližuje, ať ještě ubližuje do konce, kdo je špinavý, ať se ještě ušpiní, a kdo je spravedlivý, ať ještě koná spravedlnost až do konce, a kdo je svatý, ať se ještě posvěti." ¹² "Hle, přijdu brzy a moje mzda se mnou, abych odplatil každému podle toho, jaké je jeho dílo. ¹³ Já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec." ¹⁴ "Blahoslavení ti, kdo si perou roucha, aby měli přístup ke stromu života a aby branami vstoupili do města. ¹⁵ Venku zůstanou psi, kouzelníci, smilníci, vrahové a modloslužebníci i každý, kdo miluje a činí lež." ¹⁶ "Já, Ježíš, jsem poslal svého anděla, aby vám ve sborech dosvědčil tyto věci. Já jsem kořen a rod Davidův, jasná hvězda jitřní." ¹⁷ A Duch i Nevěsta praví: "Přijď." A kdo slyší, ať řekne: "Přijď." A kdo žízní, ať přijde, a kdo chce, ať si vezme vodu života zdarma. ¹⁸ Já osvědčuji každému, kdo slyší slova proroctví tohoto svitku: kdo by k nim něco přidal, tomu Bůh přidá ran zapsaných v tomto svitku; ¹⁹ a kdo by něco odejmul ze slov svitku tohoto proroctví, tomu Bůh odejme jeho díl ze stromu života a ze svatého města, které byly popsány v tomto svitku. ²⁰ Ten, který o tom svědčí, praví: "Ano, přijdu brzy." Amen, přijď, Pane Ježíši! ²¹ Milost Pána Ježíše Krista se všemi svatými. Amen.